

SUB TEGMINE FAGI
THE BEAUFOY LIBRARY.

Bought of Quaritch June 1900. £ CR.

First edition of a book from an interesting press and an incunable especially appealing to Englishmen as the author was Vice-chancellor to the King of England from 1160 to 1200, Archdeacon of Bath and London, and Chancellor to the Archbishop of Canterbury; and several of the letters are written to the King and other Englishmen

BERNARD QUARITCH

DEALER IN ANCIENT MANUSCRIPTS
RARE, ARTISTIC AND SCIENTIFIC BOOKS
AND WORKS IN
STANDARD LITERATURE

AGENT FOR PUBLIC INSTITUTIONS
AND THE
PUBLICATIONS OF LEARNED SOCIETIES
including the
BRITISH MUSEUM
GOVERNMENT OF INDIA
SOCIETY OF ANTIQUARIES
HAKLUYT SOCIETY
NUMISMATIC SOCIETY
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL
etc. etc.

TELEGRAPHIC ADDRESS: 'QUARITCH, LONDON'
TELEPHONE 6473 GERRARD.

London W.
11 Grafton Street
New Bond Street

[illegible]

[Brussels, Brothers of Common Life, c. 1480]

Petri Blesensis Bathoniensis Archidyaconi
Epistolae ad Regem Angliae.

Sine anno et loco - sed [illegible] —
circa 1478. —

First Edition.
of great rarity.

Petrus Blesensis ex Canonicis Gallo Biturensi
Bathoniensis in Anglia atque inde Londinensis
Archidiaconus et Cancellarius Archiepiscopi
Cantuariensis, Regisque Procancellarius cele
bris ab anno 1160 ad 1200 quo diem crediter —
supremum obiisse. Obitum Henrici 2. Angliae
Regis A. 1189. deplorat Epist. 167. et obitum Fride -
rici Barbarossae Imperatoris, 1190. Epist. 127. —

Incipit tabula eplaꝝ Magistri petri Blesensis bathoniensis archidyaconi Quaꝝ pma dicem plogi cōtinet Ad regem anglie.

ambiciosa et sic excecat curiales ne cōsiderēt miserias suas. Et quō curiales veniūt ad cor et ad ꝯsiderandū miserias suas ꝑ aduersa et flagella dñi.

¶ Quītadecima

¶ Monetur cleric9 ad ꝓpositū sanctitatis ¶ In hac eplā p̄mo ponit̄ exhortatio ad prelatos qualiter se habebūt circa curā subditoꝝ Secūdo q̄liter ꝑ adulatores seducuntur mirabili mō adulādi. Tercio hortatur ne prelati sequantur voluptates et vicia carnalia et hoc pulchre per scripturam

¶ Decima sexta

¶ Exhortatio necīaria epis. In hac eplā habet̄ qualit̄ p̄lat9 spūalib9 disciplinis imbut9 et dedit9 a curis tpalib9 reuocatur/qz sollicitudines multū distrahūt intellectum/et ꝙ tales merito sūt lunatici nec habere possunt deuotionē Et ad istud hortat̄ eciā qz vita breuis et mors incerta hoc bñ deducit Et eciam ꝑ terrorē diuini iudicij et p̄uationē vite eterne.

¶ Decima septiā

¶ Arguitur negociatio in clericis. In hac eplā habet̄ qualit̄ negociatio in clericis est periculosa et est tanq̄ vsura et fen9 et declarat̄ quātū sit periculum oīb9 negociatorib9 Itē ibidē habetur quō i diuicijs nō cōsistit beatido ꝫ diuicie sunt signū reprobatioīs vide quō ex scriptura declarat

¶ Decima octaua

¶ Increpatoria de quodā epō galliaꝝ Itē arguitur p̄lat9 de cupiditate gula libidine et iactātia generis et īfinita mala narrātur de quodā epō q̄ pessime vixit.

¶ Decima nona

¶ Soluitur quedā questio decretalis cum alijs In hac eplā soluit duas questioēs difficiles de voto ꝯtinētie siue ingressu religioīs etc̄

¶ Vicesima

¶ Optima exhortatio ad epōs cū cōmendatione liberalitatis et detestatioē ꝓdigalitatꝭ In hac eplā inueniūtur exhortatioēs bone ad epōs ac magnos p̄latos Et p̄mo fit mēsio de adulatorib9 et inuidis Itē secūdo qualiter hō ꝓpter naturā lē affectionē suoꝝ parētum nō postponet ꝓpositū sāctioris vite Itē habetur tercio qualit̄ munificētia et liberalitas decet epm ꝫ tamē cū cautioīs moderatioē Itē quarto ꝙ maxima virt9 in epō est seruare libertatē ecclesie sue.

¶ Vicesima p̄ma

¶ Increpatur supb9 et fatuus despiciens increpatioēs. In hac eplā q̄dā a magistro petro nimis arguitur de supbia et fatuitate sua et ambicione

¶ Vicesima secūda.

¶ Cōsolatio in exilio beati thome archiepi Cātuariēsis. In hac epistola multa ꝯsolatoria ponūt̄ su ꝑ tribulatioīb9 et aduersis. et quō valeat paciētia et quō nō.

¶ Vicesima tercia

¶ Cōtra symoniacos et ābiciosos In hac eplā habet̄ bona exhortatio ad hꝫ vt boni ꝓmoueātur in eccīa dei ad p̄laturā et nō indigni.

Et q̄ȳtum periculū est quādo indig
ni pmouētur.

Vicesiāquarta

Lr̄e excusatorie. In hac eplā
habet̄ quedā exhortatio vt copiat̄
vn9 ad veniā q̄ offendit dn̄m suum
siue prelatum

Vicesimaq̄nta

Contra exactioēs officialium.
In hac eplā date determinatur
q̄ȳ piculosū est esse officialem et de
tastabile illud officiū

Vicesimasexta

Lr̄e affectionis In hac episto
la petr9 multū detestatur exercere
aliquem in legib9 ciuilib9 qz hoc ē
multū cōtrariū legi diuine vel vite
scd̄m legem diuinam z maxime est
clericis piculosum.

Vicesima septiā

Consolatio sup morte B. Can
tuariensis archiepi In hac eplā
multum laudat vitā cuiusdam archi
episcopi Cātuariensis mortui tāq̄
sancti z conq̄ritur in fine cōtra elec
tiones que fiunt in p̄uato et nō de
cōmuni cōsensu elcōz Et q̄ laici se
pe intruūt in sancta scōz se intromit
tēdo de electionib9 p̄latoz

Vicesimaoctaua

Archiep̄s Rothomageū implo
rat auxiliū ab archiepō Deonen̄
In hac eplā habetur pulchra im
ploratio auxilij vni9 ep̄i ab alio e
piscopo in quodam disturbio litis si
ue discordie inter frāigenas et nor
mānos.

Vicesima nona

De cōmēdatione hospitalitatis
In hac eplā multa bona haben
tur ex sacra scriptuā de hospitalita
te q̄ȳ bona sit z deo grata

Tricesima

Visio in sompnis de pmotione
cuiusa in epm bath. In hac eplā
habet̄ subtiliter determinatū q̄lit̄
nil in hoc mūdo ita gerit ymaginē
celestē sicut dilectio

Tricesimap̄ma

Q̄ȳ dulcia sūt flagella dei Item
grāz actio de ꝑpassione infirmo im
pēsa Et q̄ de9 ex mia flagellat. et
q̄ infirmitas carnis stimul9 est ad
salutē Nō i hac eplā pulchra de
patiētia z q̄ȳ dulcia et bona sūt hoi
flagella dei

Tricesimasecūda.

Lr̄e amicabiles. In hac eplā
habet̄ mod9 amicabilit̄ scribēdi

Tricesiātercia.

Increpatur iunior rex āglie qui
a patrē suū expugnabat. In hac
eplā habetur īcrepatio ad illos q̄
īsurgūt aduersus pntes z quomō
pntes sūt honorādi.

Tricesiāquarta.

Rescribit epō qui eū vocauerat
i familiaritatē suā. In hac eplā
habetur excusatio quā facit ad vnū
episcopum q̄ cū libēter hab; iussū in
familiarem.

Tricesimaq̄nta.

Cōmendatur scitas monialis.
In hac eplā habet̄ pulchra ex
hortatio ad ꝓpositū scitatꝭ z ad ꝑ
seuerādū in bono ꝓposito et maxiē
in castitate et est merito perlegēda
et in ea ꝯmēdatur scitas monialis

Tricesiāsexta

Scribit scimoniali verba exhor

tatoria scitatis et pseucrasie ¶ In hac epla habet exhortatio ad sanctitatem que maxime latet in trib9 sciz. castitate. caritate/et humilitate

¶ Tricesimaseptima

¶ Excusatur mendaciu. ¶ In hac epistola videtur esse excusatio mendacij cuiusdam p simile in legib9

¶ Tricesima octaua.

¶ Excusatur archiepus cantuariens.

¶ In hac epla commendatur salutaris et iusta correptio. deinde excusatur q est min9 iuste accusat9 et deinde iniuste accusat9 laudatur

¶ Tricesima nona

¶ De affectionis

¶ Quadragesima.

¶ Arguitur epus detractor. ¶ In hac epla multu detestatur detractorem et maxime in principes et magnatos

¶ Quadragesima prima.

¶ De conqueritur de incertitudine viatu dni regis. ¶ In hac epla conqueritur q no pt inuenire regem et dnm suum desiderans multu apud eu esse. et mandatu suu adimplere

¶ Quadragesimasecunda

¶ Arguitur elect9 q sprera consecratione secularib9 intendebat ¶ In hac epla habet q epi no intendant secularib9 negocijs. Item no agent causas sanguinis

¶ Quadragesimatercia

¶ Epla medicinalis q declarat q tum valeat infirmo yde mptitas medicorum.

¶ Quadragesimaqrta.

¶ Consulitur epo ne suu episcopatu dimittat. ¶ In hac epla habet q etim9 fortes in proposito accepto. et no resilire a virtute et labore virtuoso ¶ Item q vexatio multu est homini pficua ¶ Item hortatur bnficiatos q no habuerunt canonicu ingressum q dimittat bnficia sua an mortem

¶ Quadragesima qnta

¶ Excusatio epi qui peccauerat ignoranter. ¶ In hac epla loqtur contra detractores et q nullo mo debemus fres nostros iudicare et q no debem9 bonis nota infamie imponere ¶ Item q ignorantia sepe excusat hoiem ¶ Item habetur multe figure de hijs q in hoc seculo patienter sunt tolerandi mali inter bonos

¶ Quadragesimasexta.

¶ Descriptio sicilie et excusatio ei9 qre in sicilia no reuertitur ¶ In hac epla continetur descriptio sicilie qliter est regio multu inhabitabilis et periculosa et qualiter ibi est porta inferni et inhabitantes mali

¶ Quadragesimaseptima

¶ Increpatoria regi iuniori qz patrem ipugnat ¶ In hac epla multa habentur de honore paterno ¶ Et q male habuerunt qui insurrexerunt aduersus parentes

¶ Quadragesimaoctaua.

¶ Congratulatio sup pace scismaticorum ¶ In hac epla habet congratulatio sup pace scismatis ¶ Et miratur illi q fuerunt p tunc fautores scismatis ¶ Et quo sepe cardinales in electione ceca sunt.

¶ Quadragesimanona

¶ Contra eos q detraxerunt pri suo mortuo ¶ In hac epla pmittit bonu colorem rethoricu de dolore et conquerit de detractione pri suo mortuo

facta p emulos suos Et deducitur
clare quō vera nobilitas consistit in
virtutibus

Quinqḡgesima

Arguit epūs qz peniteti z afflic
to nō miseret In hac eplā habet
quō peniteti quib9 et maxime pla
tus misereri debet et deducit q scrip
tura inducit invitat pctores ad pniaz
et recipit eos Itē q unusqsqz tenut
tat fratri suo offensam

Quinqḡgesimā pma

Qz nō est csentiēdū voluptati
bus puerorz In hac eplā habet
poptime q pntes debēt corrigē pu
eros suos z non consentire eorz vo
luptatibus.

Quinqḡgesimāsecūda

Descriptio tēpestatis Et ɔtra e
os q̄ male rñdēt suis servientib9
In hac eplā ē nobilis descriptio tē
pestatis Itē q illi q̄ nichil opis faci
unt et semp cū dñis suis vivūt in
quiete zc.

Quinqḡgesimātercia.

Contra ordinationes episcopo
rum incognitorum. In hac eplā
continetur mandatum archiepisco
pi cātuariensis ad suos provincia
les epōs sup epōs suffraganeos
non ordinatos z eciā sup falsatores
lraz aplicaz z aliaz lraz sui et e
orum pvincialiū

Quinqḡgesimāqrta

Qz mulier nō est monachāda in
vita In hac eplā habet q null9
debet cogi ad ingressū religiois nec
eciā ad mrīmoniū qz coacta servicia
a deo nō sūt grata.

Quinqḡgesimāqnta

Exhortatio moralis ad religio
nē In hac eplā habet exaltatio
magna virginitatis ultra coniugiū.
Et habet eciā hic de tribulatioē cō
coniugatorum z miseria patientis
et ptus.

Quinquagesimāsexta

Correctio epī venatoris. In
hac eplā habet maxime detestatio
venatiois in clericis z magis in p
latis Et habet exhortatio ad vena
tionē spūalē scz aiaz erratiū.

Quinquagesimāseptima

Arguit in monacho csolatio se
cularis In hac eplā invenies q cō
solatio secularis nō vz monacho aut
alicui q̄ tēptat a dyabolo Et inve
nies quō claustrales z spūalit vi
ventes magis ceteris tēptant Et sūt
in hac eplā cantilene z rigmi val
de boni.

Quinquagesimāoctava.

Monetur episcopus ad mansue
tudinem. In hac epistola habet
rationabilis amonitio ad episcopum
vel superiorē ut mansuescat. Item
ut nō querat occasionem nec iniust
te procedat contra subditum preter
ordinem iuris servandi

Quinquagesimānona

Rogatur episcopus indignati
onem suam remittere fideli suo.
In hac epistola revocatur episcop9
ab indignatione super fideli suo z
monetur ad recolendum fidele ser
vicium. Item procedit contra adu
latores q̄ diffamant fideles apud
dominos. Itē q ipsi erunt patiētes

⁊ mansueti et libẽter sufferãt suos
īfirmos familiares et subditos Et
addũtur multa exẽpla patiẽtie ⁊
māsuetudinis antiquoꝝ īpatoꝝ ⁊
philosophorum

¶ lx.

¶ Arguitur quidā q̄ epōs arguit
⁊ eoꝝ nepotes ¶ In hac eplā op
time pdicitur ɔtra epōs q̄ ditant
seruos de pꝛimonio xp̄i Et contra
oēs diuites viuẽtes in ocijs et de
licijs ⁊ honoꝛib9 seculi ⁊ magnis
diuitijs lege et plege.

¶ lxi.

¶ Arguũtur clerici q̄ amāt accipi
tres ⁊ falcones. In hac eplā ha
betur qualiter clericis ⁊ religiosis
phibet̄ tenere accipitres et falcōes

¶ lxij.

¶ Arguitur clericus inobediẽtie
a p̄lato In hac eplā arguit̄ quī
dam q̄ noluit venire ad p̄latū suū
⁊ mansit cum alio vnde arguitur i
obediens

¶ lxiij.

¶ Exhibitio grātum sup munere.
In hac eplā habet̄ grāꝝ actio
de quadā cuppa sibi p quendā epm
missa Et descriptio illi9 cuppe p cō
parationē ad caritatē

¶ lxiiij.

¶ Vt liberetur a carcere rex āglo
rum Hec est vna eplā p redēptioē
regis āglie ex carcerib9 qui capt9
erat i pegrinatiōe ad terrā sāctā

¶ lxv.

¶ Reprobātur auguria et q̄ ea ob
seruāt Tota ista eplā est ɔtra au
gures sortilegos ⁊ somniatores

¶ lxvj.

¶ Actio graꝝ ⁊ descriptio regis ā
glie ¶ In hac eplā pmittitur que
dam cogratulatio pmotiōis cuius
dam amici sui ⁊ exhortatio ipi9 ad
gratiarū actiones deo referēdas Et
deinde ponit̄ descriptio notalis cu
iusdā regis anglie quo ad phisono
mina et mores eius

¶ lxvij.

¶ De filij pncipū sunt lr̄is ībuēdi
In hac eplā pulcre videat̄ qua
liter filij nobiliū ⁊ maxime pꝛinci
pū sūt lr̄is imbuendi

¶ lxviij

¶ Cōquestio de emācipatione mo
rasteriorū In hac eplā ɔq̄rit̄ cō
tra sūmos pōtifices q̄ emācipāt mo
nasteria religiosoꝝ a subiectioē suo
rum epōꝝ in q̄busdam p̄uilegijs

¶ lxix.

¶ Monentur excōicati q̄ regē suū
in acie dereliquerūt ¶ In hac eplā
videt̄ q̄ male sit pncipē dereliquere
in die belli vel nō esse fidelē pncipi

¶ lxx

¶ De cōsāguineos honestos tene
mur diligē ⁊ pmouere ¶ In hac e
pistola habet̄ q̄ tenemur pmouē
ɔsāguineos honestos ⁊ pmittitur
detestatio adulatoꝝ ⁊ detractoꝝ

¶ lxxi

¶ Instruitur aduocat9 in cā. ¶ In
hac eplā istruit quēdā in cā sua pa
genda ⁊ fūdat̄ ei9 materia i legib9

¶ lxxij

¶ Tre iuectiue in iudicū ¶ In hac
eplā p totū multū detestat̄ iudiciā.

¶ lxxiij

¶ Cois querela de illis q̄ clericos

ipune occidūt. Hic nota in eplā qualiter plati nō defendēt illos q̄ clericos ipune occidūt vel etiam molestant

lxxiiij.

Qualiter vn9 p aliū sit corrigēdus. In hac eplā pmo describit reuersio ciuiū suā insolētis filij ad vomitū Deinde qualit tēpestiue filij a pntib9 instruūtur i bonis morib9 Itē detestatio aleatū/demū qualit vn9 p aliū est corrigēd9 7 nō valet aliqn̄ correctio personalis quia peiores fiunt.

lxxv.

Qualiter sit cōueniēdus et alloquēd9 rex In hac eplā habet q̄lit rex irat9 nō est alloquend9 sed let9 7 mansuetus.

lxxvi

De sciētia dei piudicat sapiētie hui9 seculi In hac eplā cōmendat theologiā 7 vitupat oēs scāsphilosophoz et poetarū illos dissuadēdo 7 theologiā cōmēdādo Itē q̄ vbū dei non est ductum sed est sapidum 7 simplex

lxxvij

Detestatio adulatoz 7 q̄ scripta vitam magnatū ppetuāt. In hac eplā habet poptima detestatio adulatoz seu detractorum

lxxviij.

Cōgratulatio noue ecclie blesēn In hac eplā cōgaudet noue ecclesie Dicēs bonū est hitare canonicos 7 frēs i collegio in vnū Et q̄ sine vnitate talis ecclesia nō proficit sed deficit

lxxix.

Irridetur dyacon9 qui pus feminas abhorrebat. In hac eplā mltū dissuadet vxorē ducere. et habentur notabilia de incommodis matrimonij.

lxxx

Exhortatio ad pseuerantiā religionis In hac eplā exhortatur ad pseuerātiā religionis. et habet valde notabilia de inuidia

lxxxi.

Exhortatio ad amorē studiorū In hac eplā multū exhortatur ad studiū Item cōmendat sapientiā. Item ostendit q̄ diuicie impediūt studiū

lxxxij

Arguūtur cistercien̄ qz decimas auferunt In hac epistola arguūtur cistercien̄ 7 alij q̄ decimas auferūt 7 multa bona habetur de decimaz solutione

lxxxiij.

Exhortatio vt diuortiū inter cōsanguineos celebretur

lxxxiiij

Excusantur epi qui curiam regis frequētant In hac eplā habetur q̄ bonum est epos et spūales esse de cōsilio dnoz 7 pncipum

lxxxv

Increpatoria aduersus gulosus In hac epistola multum detestatur gula et ebrietas Et q̄ ex gula sequitur luxuria et inde ex duabus podagra et cetere infirmitates

¶ Octuagesima sexta.

¶ Arguit quidā q̄ a carthusieñ or
dine recedebat. ¶ In hac eplā dis
suadetur egress9 de vna religiōe ad
aliam. ꝛ arguitur in illis incōstāti
a eoꝝ. ꝛ ibi habetur ꝙ nō est leue.
cotidie celebrare Et quod oportet
munde ad sacramentum accedere.
Item recommendat multum vitam
solitariam.

¶ Octuagesiā septiā

¶ Cōtra ꝯsiliarios ꝓditores.
In hac eplā hēt pulchre de illꝭ q̄ p̄
ma facie apparēt amici in cōuersati
one ⁊ postea ꝓdunt hoīem cū quo
amici et familiares erant. Et qūo
non est veritas/iusticia/ aut mīa in
terra.

¶ Octuagesiā octaua

¶ Exhortatoria vt recipiatur mo
nachus fugitiuus. ¶ In hac episto
la reconciliatur monachus qui fu
giebat ab ordine. Et est notabile
contra illos qui se difficiles reddūt
ad penitentiam. Et ciā cōtra pre
latos imisericordes qui nolunt reci
pere penitētes

¶ Octuagesiā nona

¶ Arguitur episcopus de malicia
ꝛ perditione ¶ In hac epistola ꝓ
ceditur contra proditores/ adula
tores/domesticos/inimicos ꝛ detrac
tores

¶ Nonagesima.

¶ Monetur abbas relinquere abba
tiā ⁊ vacare cōtemplationi poti9 ꝙ̄
habere exemptionē ¶ In hac eplā
redarguit abbatem qui p̄uilegium
acquisiuit et mitram recepit sanda
lia ꝛ anulos ⁊ alia insignia episco
palia

¶ Nonagesiā p̄ma

¶ Increpatur ep̄s auar9 ⁊ fenera
tor. ¶ In hac eplā multū detestaꝭ
auaricia ꝛ maxime in ecclesiasticis
Item cōtra illos qui cōgregant fru
mentū vt cari9 vendāt.

¶ Nonagesima scd̄a

¶ Inuectiua contra inuidum ¶ In
hac epistola increpat qui ex inuidi
a obloquuntur vel detrahunt il
lis qui dicta sua mutuant a doctori
bus.

¶ Nonagesiā tercia

¶ Cōmēdatio monachi q̄ claustrū
ꝑposuit abbatie ¶ In hac eplā mul
tum recōmendat abbatē qui resigna
uit abbatiā et renūciauit dignitati
honorib9 ꝛ diuicijs. Et est detesta
cio auaricie tū

¶ Nonagesima q̄rta

¶ Cōtra milites qui opa clericoꝝ
deprauāt ¶ In hac eplā ꝓoptime
increpātur milites q̄ detrahūt cleri
cis ꝛ spūalibus. Et maxime decla
ratur status militaris. Et quēmo
do omnes degenerāt suis morib9
a vero statu militari

¶ Nonagesima q̄nta

¶ Contra exactiones vicecomitū
⁊ forestariorum ¶ In hac epistola
proceditur contra balliuos ⁊ offici
ales in territorijs dominorum. qui
exactionant subditos. Item ꝙ ꝓp
ter peccata populi principes puniū
tur.

¶ Nonagesima sexta

¶ Implorat cantuariensis archie
piscopus a conuentu cisterciensi or
dine orationum suffragia. ¶ In

hac epla p̄mo recōmendat multū il
los de ordine cisterciēn̄ deinde veretur
electionem quo electus est in ep̄m et
timet onus illud subire. Tercio pro
subsidio petit suffragia eorum in orō
nibus suis et multum recōmendat illa
suffragia bonorum.

Nonagesimā septimā

Cōmendatio religionis In hac
epla recōmendat ordines cisterciēn̄
et cartusien̄ et alios. Secūdo ostēdit
q in hoc alijs ordinibus nō detrahit
qui boni sint. Tercio ostēdit q rati
onabile est plures esse ordines pro cō
parationem ad ornatū vniuersi in or
dine stellarum et angelorum. Quarto ostēdit q
nō est bonū exire ordinē vnū et aliū
intrare. Quinto de psalmodiarū modo quo
cantabunt. Sexto de manuū operatiōe

Nonagesimā octaua.

Exhortatio vt terre iherosolimi
tane succurratur In hac epla pri
mo deplorat deuastationem ihrlm
et terre sc̄e Et secundo implorat auxi
liū a suffraganeis suis

Nonagesima nona.

Instructio fidei. Hec epla ē in
structiua cuiusdā soldani yconij ad fi
dem catholicā et est notabilis valde
declarans fidē trinitatis et incarnatio
nis et mortis xp̄i pro nr̄a oīmque salute

Centesima

Graciarum actio super receptione pal
lij. In hac epla egregie dictata
habetur cōgratulatio archiep̄i can
tuarien̄ super electione vrbane pape.
Et deinde graciarum actio sup receptio
one pallij

Cētesimā prima

Excusatur archiep̄s sup nimia
remissione. Et reprehenditur quidā
qui dominū suū archiep̄m reprehē
debat qui nimiū fauebat regi et ar
chiepūs excusatur. In hac epla
excusatur archiepūs q nimis erat
remissus in corrigendo vel resistendo
p̄ncipibus et multū reprehēditur ille
qui eum redarguit et nimiū fauebat
regi. Item determinat hic de lenita
te correctionis q est bona ex causa.
Itē q nimia remissio est mala. Itē
q prelati sunt ad hoc constituti. vt
per detractionē eorum probet paciētia

Cētesimā secūda

Qualiter pueri sunt erudiendi.
In hac epla docet modus quo pu
eri sūt imbuēdi. et in quibus scientijs
debēt imbui Et ibi habetur q in lo
gicalibus et alijs artibus nō debēt diu
immorari Itē q in grāmaticalibus sūt max
ime imbuendi

Centesimā tercia

Que sint pericula platuē In hac
epla predicit quoque affectantes platuras.

Cētesimā quarta

Excusatio plixitatis lrārum q̄ sic in
cipiūt Quociēs recolo. etc.

C. quīta

Cōgratulatio trāslationis sarisberien̄
de mōte in planū In hac epla mul
tū pulchre congratulat cuidā trāslationi
cuiusdā ecclie cathedralis et adducat
pulchre dictādo scripturam

C. sexta.

Cōsolatio monachorum q̄ pro defec
tu messiū erant desolati

C. septima

Quod dn̄o quāque irascit pro peccō p̄nci
pis et quāque pro peccō ppli In hac epla
habetur q nō est certū iudicare de o
peribus dei. Et temerariū est de illis

diffinire q2 qñq3 videm9 q2 pplus pp ter pn̄cipis pc̄c3 punit a deo ⁊ e9° hoc declarat ex multiplici scriptura

¶ C viij°.

¶ Arguitur monach9 curialis ⁊ de tractor ⁊ adulator. ¶ In hac ep̄la reprehendit monachū q̄ in curia dn̄o rū suā vitā duxit et valde subtiliter induat. q̄re ibi nō habuit deuotio nē. Itē adhuc de illis qui aliqn̄ bn̄ plorāt p pc̄tis magnis ⁊ tn̄ rema nentes in cis dē nō hn̄t inde pfectū Et q2 illa ɔtritio est falsa contritio Nec in h̄ appropinquāt ad deū

¶ C ix.

¶ Imploratio auxilij ¶ In hac ep̄ iplorat auxiliū ab ep̄o ad regē. vt manū exhibeat ⁊ remediū circa ho mines ec̄ie sue de hoc q2 opprimū tur a tyrāno vel iniusto pn̄cipe aut vice comite.

¶ C x.

¶ Excusatio petri vt redire ad curi am nō rogat.

¶ C xi.

¶ Imploratio precum vt petr9 ab egritudine liberetur ¶ In hac ep̄la poptime deduat ⁊ applicat q̄uo va let depc̄atio aliena pro homis sa lute.

¶ C xij.

¶ Quanta cōsolatio claustraliū sit sacra lectio ¶ In hac ep̄la deduat q̄ liter temptantur claustrales de va rijs vicijs q̄ quasi aruerūt p antea in eis Et pulchre deduat ex veteri testamēto causā illi9 quia dāt se sa cre scripture lectioni ⁊ orōni

¶ C xiij.

¶ Exhortatio vt pegrinatio ɔ̄ sar racenos non fiat de spolijs ecclesie vel pauperum ¶ Item i hac episto la docetur qualiter episcopi se debēt habere erga reges et eis nullaten9 adulari

¶ C xiiij

¶ Exhortatio contra maliciam he reticorū. ¶ In hac epistola narrat prosperitatem mūdi esse fallacem Et deinde exhortatur illum qui des pecto mūdo fac9 ē episcop9 vt ex tirpet hereticos.

¶ C xv.

¶ Gracias agit petrus super con solatione cleri blesēn̄ ⁊ congratula tur cuidam qui post longum exiliū promotus est in ep̄m. ¶ In hac epistola congratulatur cuidam qui post longum exiliū promotus ē in episcopum et congratulatur ciam clero illius.

¶ C xvi

¶ Soluitur grauis questio legū ⁊ decretorum de matrimonij quorū dam affinitate

¶ C xvij.

¶ Cōsolatoria in angustijs ad a micū ¶ In hac ep̄la habetur q2 me li9 est esse in psecutiōe q̄3 facere ma lam pac̄e

¶ C xviij.

¶ Arguitur religios9 irreligiose se hn̄s ⁊ reph̄edūt religiosi q̄ litigāt pro terr̄ seu possessiōib9 ¶ In hac ep̄la multū mcre pat religios9 de h̄ q2 libēter ɔtēdit in iudicio Et addu cit q2 religiosi nō multū instabūt p terrenis Et sūt multa notabilia de hoc q2 hō non sit terren9 vel desi de rans terrena.

C.xix.

Arguitur archidyacon9 q̄ suam innocētiā iactitabat In hac eplā ꝑdicꝫ ꝯtra iactitantes se de bona ꝯsciencia et vita bona Et ꝙ tales sunt insensibiles Et habetꝫ ibidem quotiēs cotidie exn̄tes in mūdo deum offēdūt Et q̄ homies sūt xp̄i Et deinde habetur de terrore iudicij finalis

C.xx.

Reprehenditur nūcius qui causā temere ꝑdidit sibi cōmissam Et increpatur nūcij temeritas q̄ ꝯmittebatur ꝯtumelijs offēdit In hac eplā habetꝫ ꝙ nūcius nō excedat limites legatiōis sue. Itē ꝙ debent modeste nūcij facere legationē suā Itē null9 leuiter credat malū de amico suo. Itē habetur in fine qualiter lingua cōpescenda est

C.xxi

Contra quēdam qui diuersos emebat honores In hac eplā ꝓceditur cōtra symoniacū ⁊ qui sepe deseruūt beneficia ⁊ acquirūt alia ⁊ sunt plures in beneficijs. Itē cōtra eos qui insufficientes sunt ⁊ se ingerūt ad officia ⁊ dignitates

C.xxii

Exhortatio vt via iherosolimitana fiat honeste et sancte Item in hac eplā monetꝫ nepos vt fideliter iuuet auūculū prelatū nec permittat eccias oppmi occasione peregrinationis iherosol. Arguitur etiā dilatio ꝑegrinatiōis

C.xxiii

Cōsolatio amicicie inter Cantuarien ⁊ remen archiepōs In hac eplā habetur inter cetera ꝙ amic9 faciliter nō credat mala que dicuntur a detractoribus amici sui nisi sciuerit ꝑ rei euidētiam.

C.xxiiij.

Excusatio ab ordine sacerdotali In hac eplā habetur de dignitate sacerdotalis gradus ⁊ de eminentia hostie salutaris ⁊ qualiter ad eam accedere debeam9 ⁊c̄

C.xxv.

Cōsolatoria archiepi exulātis In hac eplā ē ꝯsolatio ad epm exulantē ꝓpter ꝑsecutionē sue ecce inflictam et ibi habetur ꝑsecutores eccie male finire et aliqn̄ fugiēdi esse ⁊ quedā aiatio ad ꝑsecutiōes sustinēdas patienter

C.xxvi

Consolatoria i eūdem Item scribit archiepiscopo ꝑsecutionem patienti ꝙ vacet orationi In hac eplā habetur consolatio ad episcopum exulantem in quo habetur cōmendatio sacre scripture et de ocio spirituali et ꝙ tempore necessitatis ⁊ tribulationis est orandum ⁊ optima declaratio orationis

C.xxvij.

Cōmendatio odonis parisiensis episcopi Et describuntur mores eius. In hac epistola commēdatur episcopus in ingenio moribus ⁊ virtutibus. Et habetur clausula symonie que accidit

in electiõe p̄elati

¶ Cxxviij

¶ Monetur ep̄s vt in misterio suo sit sollicit9 In hac ep̄la habet̃ dulcis monitio

¶ Cxxix

¶ De instructione ep̄alis officij In hac ep̄la habetur solempnis instructio ep̄alis officij · in qua plura habentur requisita ad hoc vt quis digne p̄sit suo ep̄atui·

¶ Cxxx·

¶ Cõquestio petri sup captiõe regis ãglie· Et rogat archiep̄m maguntinen̄ vt ip̄e ⁊ alij ponant consiliũ ad ei9 liberationẽ ¶ In hac ep̄la conqueritur captionem regis ãglie· Et habetur applicatio ibidẽ de peregrinis · ⁊ maledictio capiẽtiũ Et rememorat auariciã esse causã illi9 mali · ⁊c̃

¶ Cxxxi·

¶ Instructio monachi vt in p̄fessionis sue obseruantia p̄seueret·

¶ Cxxxij

¶ Noui abbatis fructuosa instructio· ¶ In hac ep̄la habet̃ instructio noui abbatis ⁊ quenit p̄latis Et habetur q̄ prelatura non soluit a regula· Et q̄ corrigant delinquentes / de modo corrigendi ⁊ morib9 p̄lati vt fugiant adulatores et de vita p̄lator̃·

¶ Cxxxiij

¶ Excusatio a resistẽtia saresberiẽ ecclesie·

¶ Cxxxiiij·

¶ Optima exhortatio ad abbatẽ ⁊ conuẽtũ blesen̄ ¶ In hac ep̄la habetur q̄ periculosum est p̄esse ⁊ q̄ vita distinguẽda est nũc in actiuã nũc in cõtemplatiuã Et q̄ religiosi abstineant se a secularib9·

¶ Cxxxv·

¶ Eximit quosdã archiep̄os cantuarien̄ a lege resistentie·

¶ Cxxxvi

¶ Inuectiua in quẽdam q̄ sua opera deprauabat ¶ In ista ep̄la habem9 q̄ neminẽ iudicem9· Itẽ de mala lingua Et q̄ nimia paciẽtia n̄ ẽ aliqñ bõ· Ista ep̄la est egregie notabil' p̄ recõmendatiõe religiõis·

¶ Cxxxvij

¶ Inuitat̃ nouici9 ad feruorem religiõis· In hac ep̄la habetur de vnitate dilẽctionis ⁊ q̄ rigor ordinis primo est dur9 s3 dulcessit de obediencia· Et q̄ nõ sufficim9 deo satisfacere Increpatio religiosor̃ seculariter viuentiũ

¶ Cxxxviij·

¶ Congratulatio pacis reddite archiep̄o rothomagẽsi ¶ In hac ep̄la habetur recõmẽdatio cuiusdã p̄lati· qui exposuit se plurib9 p̄icul' p̄ eccla Et q̄ magnũ est pati p̄ iusticia Et q̄ dñs semp adest bonis Et q̄ boni dupliciter affligunt̃ Itẽ q̄ periculosa est securitas Itẽ q̄ eccia in p̄secutiõe crescit Et differẽtia pacis boni et impij·

¶ Cxxxix·

¶ Imploratio p̄cũ vt petr9 ad sacerdotiũ digne p̄moueat̃ ¶ In hac epistola habetur q̄ sacerdotiũ cum magno timore p̄pter ei9 dignitatẽ est amplectendum· vt habetur oratio dulcissima ad deum vt digne suscipiatur·

Cxl

Dehortatio a studio scientie se cularis et exhortatio ad theologi am In hac epla habetur recom mendatio legis diuine et detestati o legum imperialiū Et quare legis te sunt i deuoti & male finiūt vita

Cxli

Conqueritur p. blesensis de fir mario suo Rothomageñ archiepō In hac epistola habet̄ q diuia e lacte possiūt haberi Et q sum9 p pinqui morti Et de auaricia senū. Et sequūtur ad hoc terribilia ver ba bene describentia

Cxlij

Cōsolacio monachoꝝ in eorū afflictione In hac epla habetur q mūdus est piculosus Et de pati entia inter flagella habe̅da

Cxliij

Supplicat sūmo pontifici petr9 blesen̄ vt ecclesiam secularium cōuer tat ad regulam monachoꝝ. In hac epla habetur de pessima vita cuiusdā collegij vbi de canonicis in malicia obstinatis pulchre scribit̄

Cxliiij.

Cōq̄stio regine āglie sup captio ne regꝭ filij sui p frederi cū īpatorē

Cxlv

Ite̅ de eode̅ q̄stio regie āglie sr captioē regis filij sui p frede ricu̅ i patorē. In hac epla iteru̅ habe tur notabil̄ plāct9 sup captioē regꝭ cu̅ petitioē subsidij p libeātioē ipi9

Cxlvi

Item de eadem ad eu̅dem Cō questio sup captione regis filij sui In hac epistola iterum habetur lame̅tatio sup captioē regis & libe ratione ipsi9 & est notabilis plāct9

Cxlvij.

Arguitur elect9 q̄ redditus phi bitos et collatos alijs sibi appetit retinere Item rogat electu̅ in epm q nō auferat cuidam paupi decano quādam p̄bendā quā contulerat ei dem et qui iam appellauerat

Cxlviij

Exhortatio vt episcop9 ad suā dyocesim reuertatur nec deseret ec clesiam suā pter pegrinationem

Cxlix.

Cōq̄stio cui9dā i afflictioē positi

Cl.

Dehortatio vite curialis

Cli.

Cōquerit̄ dn̄o pape senex i pau pere prelatura q̄stitut9

Clij.

Ire anxietatis.

Cliij.

Rescribu̅t Rothomageñ archie piscop9 & lexonieñ epūs legati Re gis āglie q̄d inuenerūt apud regē frācie ad quem missi fuerāt

Cliiij.

Monetur regina ānglorꝝ reconci liari viro suo

Clv.

Ire affectiōis & amicicie

Clvi.

Cōquestio p. sr dilatioē p̄missi

Clvij

Monet vicariu̅ suu̅ vt dilige̅ter supplicat vices suas

Clviij

Cōmendatio cuiusdam abbatis dn̄o pape

consolatoria ad ipsam

CXCV

Cōsolatoria sup morte que inci pit Proprio filio

CXCVI.

Cōsolatoria sup morte que inci pit Inter ceteros ⁊c.

CXCVII.

Cōsolatoria de morte amici Ni mis ⁊c.

CXCVIII

Consolatoria de morte Si om nis caro ⁊c.

CXCIX

Cōsolatoria Vox audita ē ⁊c

Ducentesima

Rothomageñ suffraganeis et abbatibus.

CCI.

Quid munera puertūt rome.

CCII

Itē excusationis

CCIII.

De beneficio scripture ad p̄teri toꝝ memoriā cōseruādam

CCIIII

Tractat9 Petri blesensis de cō fessione faciēda

CCV.

Tractatus eiusdem de pnīa in iungenda ⁊ increpat quēdā super austeritate nimia erga penitētes.

CCVI.

Rogat petrus vt ad suam patri am reuocetur.

CCVII

Cōquestio sup dilatione itine ris iherosolimitane

Incipiũt epistole magistri Petri
Blesensis bathoniẽsis archidyaco
ni Quarũ p̃ma vicem plogi ɔtinet
Ad regem anglie

Henrico dei grã
Illustrissiõ An
gloꝝ regi·duci
normãnie ⁊ aq̃
tanie ⁊ comiti
andegauie Du
us petr9 blesen
sis bathoniẽsis archidyacon9 Sa
lutẽ in eo p quẽ reges regnãt Ro
gat9 a vobis·eplãs quas passim·
⁊ varijs direxi psonis· et q̃si diuer
sas spẽs in vnũ fasciculũ ɔportare
capior ad incertos affect9 Nã inter
occupatioẽs ãxias·⁊ tempestuosos
curie fluct9·⁊ michi durũ est aliq̃d
scribere· ⁊ lõge durius vestre maies
tatis impio cõtraire·p̃ces siq̃dẽ ves
tras impiũ reor· Quia sicut satis
vrbane scribit q̃dã magr̃ me9/ Est
orare ducũ·spẽs violẽta iubẽdi Et
q̃si nudato supplicat ense potẽs Illd
p certo noueritis·q̃ si oli p̃sciuissẽ
eplãs meas·tãte dignitatis audi
entiã habituras/ q̃cq̃d in eis erat·
q8 aures delicatas offendere poss
lima diligẽtior ⁊ exq̃sitior vigilãti
a correxissẽ Nũc autẽ in ea ruditate
natiua q̃ ɔdite sũt vestris meticulo
se tñ oculis se p̃ntãt·censurã poci9
expectãtes·q̃ grãm expetẽtes· ⁊ in
hoc sũmã p̃mij sui ɔstituũt·si nõ re
iciãtur· si nõ expuãtur·si tantẽ q8
eis maximũ est·indulgẽtiã merea
tur Satis qz non sp ingenij vena
respondet ad votum· et quandoq; dũ
laudabilior a·casualiter scribẽti se of
ferũt q̃ p studij vehemẽtiã ⁊ indagi
nem laboriose meditatioĩs inueniri
nõ possunt Illud eciam vestra sicut
credo eminẽtia diligenter attẽdit·q̃
fere omnes epistole mee· de alieno
pendebant arbitrio· ⁊ nũc propter
ingruentium necessitatum vrgenti
am incultius·nũc propter materie
tenuitatem·tersius·nunc propter
insufficiẽtiã personarum· quib9 scri
bebatur aut que scribebant iurbani
us·atq; diffusius·⁊ simplicius/me
scribere oportebat Imputatum itaq;
meum videant ⁊ indulgeant oculi
vestri ⁊ in libro memorie conscriban
tur si qua inuenerit᷒ edificantia ad
salutem· Nam et quãdoq; reuelat
dominus paruulis·que a sapientib9
absconduntur· Leprosi nũciauerunt
salutẽ samarie·⁊ subiugal balaam
dñm suum a via illicita reuocauit·
Qz si causa publice eruditionis ali
qua de libris gentiliũ fuerint inter
serta vobis in fastidiũ non vertãtur
Nã ⁊ dauid de dyademate melchõ
ydoli ammonitarum·sibi dyadema
composuit·et paulus apostolus· ad
improperium galatarum· quando
q; versus homericos eleganter ap
tauit· Nec illud magnificentie ves
tre queso sit oneri· si vsq; ad psonã
vestrã in aliqua epistolarum stil9 de
uote correctionis euaserit· Nam to
tum illud dictat affectio · Emulor
enim vos dei emulatione · zelans
et sitiens salutem vestram in xpris
ti visceribus · et in caritate non fic
ta · Nichil equidem vobis adula
torie/ scripsisse me recolo · nec sum

olei venditor · et scio qꝛ cũ sal correc
tionis in omni sacrificio acceptatur
a domino / mel in omni sacrificio re
probatur · Teste etiam salomone
qui dicit · iniusto iustꝰ es · maledicet
ei populi et super eos qui arguunt
veniet benedictio · p̃mam dar do epi
stolã · Nam cũ sit quasi prefatio ali
cuũ · vicio ascriberet si abeat in im
mensum ·

Cõsolatoria sup morte iunioris regꝭ

Eplã ijª ad regẽ ãglie

Henrico dei gracia illustri ã
glorum regi duci normãnie
et aquitanie Comiti ande
gauẽ suus petrꝰ blesẽ bathonien
archid · Salutẽ et spm̃ fortitudinis
in aduersis · Audiui et cõturbatus
est venter meus · a voce contremue
rũt labia mea · Nam ex familiariũ
vestrorum relatione cognoui · qꝫ illa
vr̃a magnanimitas celebri hactenꝰ
opinione cõspicua · in morte filij ves
tri mortificata est · et quadam molli
cie muliebri degenerans · gemitibꝰ
indulgebat ac lacrimis · atqꝫ reuerẽ
cia regie maiestatis abiecta supuaca
is doloribus pueriliter intabescit ·
Doloris affectum in vobis non ar
guo · sed dolendi excessum · Scio qꝛ
pnũ est flere mortuũ · et huiusmodi
mestuosos affectꝰ lex nature inducit
Nam et iob audita filiorum suorũ
morte vestimentorũ scissione et aspersi
one pulueris · vim doloris expssit ·
Abrahã mortua sara · venit vt fleret
eam et plãgeret · Jacob existimãs fi
lium suũ ioseph deuoratum a bestia
multos dies continuauit in plãctu ·
Joseph etiam cum fratribus suis et
cunctis senioribus domꝰ pharaonis
patrem suum deferẽs mortuũ · venit
ad aream atab trãs iordanem · vbi
septem dies super morte iacob in fle
tu et gemitu compleuerũt · De rege io
sya rege mortuo scriptum est · qꝛ v
niuersus iuda et ihrlm̃ luxerũt eũ ·
et pre omnibꝰ rex adremon · ita qꝫ
in prouerbiũ versũ est et populariter
dicebatur · planctꝰ eius sicut planctꝰ
adremon In ecclesiastico etiã legimꝰ
qꝫ luctꝰ mortui septem diebus legit
time celebratur · et ibidem hec vba
leguntur · fili in mortuũ produc la
crimas · Cristꝰ lacrimas produxit
in lazarum · Ideoqꝫ nõ miror si cau
sa deplorandi filium pietatis lacri
mas exhibetis · Nec enim de nume
ro pietatis illorum estis de quibus
dominus dixit per prophetam · p
cussi eos et non doluerunt · Et vt v
bis iob vtar · nec fortitudo vestra
fortitudo lapidis est nec caro vestra
enea est · Sed sit queso hic dolendi
modus · ne vos dolor rapiat vltra
modum · Temperantior debet esse
apud vos · erga defunctum filium ·
dolendi occasio quia xpristianissime
abijt · ne dicam obijt et dolendo pe
nitens · dolores eternos euasit No
bis eum flentibus iam securissimo
dicit · Nolite super me flere sed su
per vosmetipsos flete · Planxit da
uid filium parricidam · Absolon fili
mi · fili mi absolon · Planxit super
saul et ionathan fratrem eorum de
plorans · quos dominium mortis

inuoluerat sine fine. Verūptamen si circa filium vestrū pium est flere. pium est et gaudere Si enī petrus apostolus. si magdalena suos defle uerunt excessus. iste licet adolescēs et inter malicie incentores ꝛ vt ita loquar tanq̄ lilium inter spinas. in omnē se deiecit penitētie humilita tem. gaudium cōuertēs in planctū et delicias in dolorem Cōuersus est planctus eius in gaudiū. conuerta tur ꝛ vester. Cedat vobis ad pleni tudinem gaudiorum. talem filium de lumbis vestris ꝓcessisse in quem nature dotes vniuerse cōfluxerant. quē timebāt remotissime nationes. quem vereri et diligere etiā inimic9 et inuidus tenebatur Qui cum pre vniuersis mortalib9 obtinuiss; glo riam et supereminētiā milicie secula ris. tantē in abiectione secularū et humilitate penitētie factus ꝛ defūc tus est xp̄i miles Exemplū dedit vobis. vt ꝛ vos seq̄mini vestigia pe nitentie Nemo fuit in ꝯfessione hu milior. in sui accusatiōe ꝯtritior. ī e mendatiōe deuotior. in ꝓprie carnis afflictiōe crudelior. in ōni satisfacti one feruentior. Cōsilio siquidem et suggestiōe ꝓditorie factiōis min9 cō sulte cōtra vos extenderat ꝛ direxerat arcum suū. sed dn̄s aduersus eū te tendit arcum suū. et ī eo parauit va sa mortis volēs vobis ꝛ alijs dare in eo significatiōem/ vt fugiat a fa cie arcus ꝛ liberētur dilecti eius Cū igitur de salute ei9 spē certissimam habeam9. beati enī qui in dn̄o mori untur. vt voce apostoli vtar. nolite contristari de dormiente. sicut ꝛ illi qui spem non habent Omne iudici um iam euasit. iudicauit enī seipsū ne in posterū iudicetur Vtinā aman tissime princeps. dū hoc seculū ma net. ymo potius dū hoc seculū ma nat/ iudicem9 nosmetipsos. fallax e nim est hic mūdus Vita breuis. fi nis dubius. exit9 horribilis. iudex terribilis. pena infinibilis Plāctus itaq; quos impeditis mortuo. in ar ma penitētie ꝯuertatis. vt sicut tur bato fatalitatis ordine. fili9 vos pre cessit ad mortem. sic ordinato hui9 mortalitatis excursu. ceteros p̄ceda tis ad vitam

Idem eidē viro nobili increpa toria Epl'a tercia

Carissimo dn̄o ꝛ amico suo G. Petrus bles. Bathonien̄ ar chidya. Salutem et seipsū cognos cere Fletu singultuoso ꝛ anxio tu us michi retulit capellan9. ḡues et enormes īiurias. quibus eum citra meritorū suorū exigentiā (sicut asse rit) nimis inciuiliter affecisti. Scio quia superb9 est moab. et q̄ hec ip sa correptio mea. q̄ ex amicicie since ritate procedit. te michi faciet inimi cum Memini me legisse Corripe sa pientem ꝛ te diliget Corripe fatuū et pestilētior erit Ideo ꝛ p̄senti epis tole titulū non p̄scribo. volēs expe riri quid ī te valeat secreta ꝛ p̄uata correctio. ferrū abscisiōis apposuim9 si fomēta nō senseris Quid glorie tibi q̄so accreuit. ī eo q̄ honēsto ꝛ ꝯmēda bili viro sui vilitatē generis expro brasti? Nū iactitas gen9 tuū? Quē teip̄m facis? Vaga et incerta ē hoīm generatio ꝛ q̄nq; putatur fili9 prin

cipis · qui filius est culinarij hystri
onis Testimonio poete Cum tua
multiplices excedent vndiqz cede A
tria nobilitas sola est atqz vnica v
tus Mendaces sunt filij hoim in sta
teris vt decipiant in vanitate in id
ipm · Magnos se reputant · qui aut
parui aut omnimo nulli sũt Quare
te apud te maiorẽ reputas q̃ hoim
ois opinio? Pondera teipm secreti
us · nec te maiorem vendas · q̃ te li
bra veritatis appendit/verbum dñi
est · pondus et pond9 abhominatio
est michi · Est in celo qui corda scru
tatur ꝛ renes Vide q nichil doli ad
misceas · sed teipm apud deũ et ho
mines rationabiliter equilibres · do
lose iquit egit vt inueniatur iniqui
tas eius ad odiũ · Quid profuit ti
bi miser ficticie nobilitatis magnifi
cate iactãtiam · et pauperi amico no
tũ quasi criminose paupertatis obi
cere? Certe apud pauperem xp̃m ·
p̃ciosus est titul9 paupertatis · xp̃s
paup ꝛ pauperis vginis filius · pau
peres elegit in aplos Nec domũ re
guli introire dignat9 est · ne hono
rare diuicias videretur Nabuzardan
solis pauperibus in terra promissio
nis remanentib9 · oẽs diuites cap
tiuauit · In supbia siquidẽ et in abu
sione progenitoꝝ tuoꝝ · vtute tibi
ascribis ad glãm · si eoꝝ famã tue
pi opinione cõtaminas · si a tui ge
neris dignitate vel bonitate dege
nerans · turpi cõuersatione celebrẽ
tuoꝝ memoriã dehonestas · Quid
iam abolite generositatis stipitem
laudas? Dolet equidẽ ram9 radicẽ ·
ꝛ fruct9 stipitem ɜmendare Et que

vtilitas in veteri trũco · si iam emar
cuit · si ab eo fructus cõmendabilis
non processit? Audi miser · audi suc
cessor veteris arboris · testa fragilis · lu
tũ solubile · pellis morticina · vas pu
tredinis · fomes tinee ꝛ cibus vermis
Quid tibi ꝛ progenitoribus tuis?
Sicut nõ portabit filius innocens
iniquitatẽ patris sic nec filiũ repro
bũ decet de patris actibus gloriari
Et que vobis argumẽta ptendis ·
vt eius te filiũ probes · cui9 pompo
sam memoriã magnificas et extol
lis? Hanc ideo dñs abraham ex
sara et agar · ex duab9 etiam vxori
bus · ꝛ duab9 ancillis · voluit iacob
prolẽ suscipere · vt vniuersitatis hu
mane successio · de parentũ conditio
ne incerta · ꝛ ignara · vtrũ a libera
vel ancilla descẽderit se generositatis
ãbigue glẽ nõ extollat Titulos ei
sare aut rachelis · quos sibi qñqz as
cribit · vaga et vulgaris opinio pscri
bit · ꝛ abolet nequicia in morib9 · sec
uit9 in pris · vt se filios ancillaꝝ ɜ
uersatiõe testẽtur qui de alioꝝ vtu
te · quã apud se nõ nouerũt inflãtur
Preterea i domo iacob spurij pariter
cũ legitimis · funiculũ hẽditatis sorti
ti sũt · ꝛ cõit int se familie herciscũde
iudiciũ dictauerũt · Quid int parentu
las hoiꝫ variãdo distiguis? Ab vno
prẽ descẽdim9 vniũsi ꝛ singuli Cer
te speciosi9 forma p filijs hoim xp̃s
ihs · de quo scriptũ est · qz vir nobi
lis ẽ in portis ei9 · cui9 nobilitatẽ et
generositatẽ propheta non sufficit
enarrare Et qui vnic9 nrẽ generosi
tatis est auctor · de iustis · et iniustis ·
de magnis et humilibus carnẽ traxit

Nã et agn9 paschalis iuxta lxx in terp̃tes de ouib9 7 capris assume batur in q̃ manifestissime vides qȝ apud xp̃m omnis fortũna omnis qȝ cõditio acceptatur Ut quid ergo te in alioꝝ virtute cõmendas 7 ad uers9 pauperē de tui generis extollē tia gloriaris? Qui gloriatur in dño glorietur/non enĩ qui seip̃m ꝯmen dat ille probat9 est sed quem de9 cõ mendat/disperdet dñs vniuersa la bia dolosa 7 linguã magniloquam Meli9 ageres si humili9 saperes dei filius in beata vgine licet ipsa de sacerdotali et regali stemate duxissꝫ originem nõ nobilitatē sed humili tatem elegit Respexit inquit humi litatem ancille sue Scriptum est quia humilibus dat graciam et cũ humilibus sermocinatio ei9 Super quem inquit requiescet spiritus me us nisi super humilem et mansue tum Quid tibi et pauperi capella no superbe 7 fatue? Tu eminenti am generis tui tua prauitate dep̃ mis 7 ꝯculcas ille in medio suoꝝ scã 7 honesta cõuersatiõe p̃dicat Scio q2 egre fers q2 te instruo qȝ ve teres cuticas tibi de pulmõe euello Sz me sal9 tua sollicitat vereor ne supbia in ruinã et p̃cipiciũ te deuol uat nam scriptũ est Ante ruinã ex altabitur cor Ille q̃ in altis habitat et humilia respicit supbiam sup oĩa detestatur Hec est illa sanguinaria meretrix que de calice babilonis au reo ꝓpinat hominib9 spiritum vgi nis Hec est illa athalia q̃ fere om ne genus regium extirpauit Hec est lepra cicatricis in vlcere Hec est bestia saltus que deuorat exercitum absalon Hec est erugo 7 tinea que oēm mentis ornatum depravando cõsumit Hec est turris in syloa q̃ su os edificatores interimit Hec ē ele phas ĩ libro machabeoꝝ qui elea zarũ sua mole occidit Hec ē sicaria illa ĩ sichomachia prudēcij que vnã de vginib9 interficit descēdas igitur ad cõscientiã tuã 7 vide si qua ē ibi materia gloriãdi Gloria enĩ nostra hec est testimoniũ conscientie nostre Nõ credas adulatorib9 qui te lac tant Certe popul9 qui te beatificat in errorē te inducit Ferant aũt con festim cõfusionem suã qui dicũt tibi euge euge Inimici enĩ hominis do mestici ei9 Isti sũt de quib9 ad sede chiam loquitur iheremias Sedux erũt inquit te viri tui pacifici Molli ti sunt sermones eius sup oleum 7 ipi sunt iacula Sic ioab abner 7 a masã gladio lenit̃ fabrefacto id ē verbo proditorie adulationis inte rimit Excole igitur conscientiã tu am hic est enĩ ager cui benedixit do min9 et de quo scriptũ est pulchri tudo agri meũ est Plãta igitur et semina ibi semen virtutũ vnde fruc tus vite 7 odor sãcte opinionis erũ pat Nam iuxta preceptum diuine legis si dederis de semine tuo ydo lo moloch id est regi superbie/ mo rieris Nec tuũ genus elegantius extollere potes q̃ȝ si abiecto fastu e lationis humilibus te conformes naturaliter.

¶ Responsio dubitationis cuiusdam amici sui ¶ Eplã quarta.

Carissimo socio ⁊ precordiali amico. R. priori. Cisterciẽ. P. Blesen̄ Bathẽ Archid. Salutem ⁊ continuos in xp̄o profectus. ¶ Letatus sum in hijs que dicta sũt michi. Nã ex fideli cõmeantiũ relatioẽ ꝯgnovi. quia de die in diem. de virtute in virtutem proficiens. claustralis milicie braviũ meruisti. Ascendisti in montẽ sacrificij. Ego aũt adhuc in valle scenosa moror. ⁊ expecto cum azino. Tu pennas cõtemplationis assumẽs. hec mũdana trãscendis / me g'utinum terrene habitationis adeo inviscavit. q͛ volare nõ possum. Heu me quia incolatus me⁹ adeo ꝓlongatus est. Et quis dabit michi pennas sicut columbe / ⁊ volabo ⁊ requiescam? In omnib⁹ requiem quesivi ⁊ in omnib⁹ dolorem et laborem inveni. Non est requies nisi in hereditate scõꝝ de qua scriptũ est. Hec requies mea in seculũ seculi. Ego aũt carnalis homo. et venũdat⁹ sub peccato. Infixus sũ in limo profundi / ⁊ in libertatem filioꝝ dei respirare nõ possũ. Adiuva me orationib⁹ tuis amice carissime / dies enĩ mei trãsierunt / ⁊ iuxta verbũ iob per viã qua ingredior non revertar. Non longe sũ ab illa dĩ meta / que p̄fixa ē omni carni. Ruge mee testimonium dicunt ꝯtra me. Iam canos induim⁹ hore finalis precũcios. Teste aũt aplõ. Omne q̄d antiquatur ⁊ senescit / ꝓpe interitũ est. Ora igitur frater ne me sup̄me necessitatis articul⁹ / anticipet imparatum. Inter secretiores lacrimas tuas / ibi mei offeras memoriã. ubi patri filius imolatur

Scias q2 multũ valet deprecatio iusti assidua. ⁊ q̄d ꝓpria q̄nq2 vota non obtinẽt / facit intercessio aliena. Iras dñi abbatis ⁊ tuas devote suscepi ⁊ legi. Miror aũt te in admirationẽ duct ⁊ stuporẽ. quare in libro quẽ de p̄stigijs fortune cõposui. hac frequẽter expositione usus sũ. Contigit id est cõtingere potuit. q̄nq2 eveniet id est q̄nq2 evenire contingeret. Verũptamẽ in hijs q̄ de fortune insidijs pendent / ⁊ ad utrũlibet se habẽcia / ambiguos sortiũtur event⁹ / secure h͛ gen⁹ expositioĩs induxi. cũ ⁊ in hijs q̄ certos ⁊ q̄si necessarios habent exit⁹. hec locutio frequẽter soleat inveniri. Nã ⁊ in levitico legitur. Si q̄s de victimis pacificoꝝ comederit die tercio. oblatio ei nõ proderit. Comedẽ inq̄t id ē cõedẽ voluerit. ⁊ sic itelligi necẽ ē. Nã cũ ꝑ diẽ terciũ vita futura signet / in q͛ opari nõ licet / ꝑ hãc comestionẽ significari oportet / nõ op⁹. ꝟ3 opis voluntatẽ. Simile habes i iob. Quis restitit deo ⁊ pacẽ habuit? Restitit id ē r̃sistẽ voluit. De magis enĩ pharaonis recolis te legisse. Fecerũt ⁊ magi sicut ⁊ moyses ut educerẽt cyniphes ⁊ nõ potuerũt. fecerũt dicit id ē facere voluerunt. Si g͛ in hijs q̄ de ꝯtingenti sũt. q̄nq2 q̄si positive ⁊ causa exẽpli hoc gen⁹ locutionis ad iusi. non te moveat. Nã ⁊ in hijs q̄ quãdã necessitatẽ veritatis importãt. hic loquẽdi mod⁹ frequẽter poterit inveniri. Adhuc p̄cor ut p̄ceris ꝓ me. onerat⁹ eĩ peccatis. mole corꝑis aggravat⁹. curis involut⁹. desiderijs mũdanis ifect⁹ infirmus. anxius. erũpnosus. non

leuabo me sup me/nisi p eum qui
erigit elisos et sanat contritos cor
de Valete

Hortatur dn̄m suū ad meliora
Et est ctra prelatos desides
Epl'a quinta.

Reuerendo patri et dn̄o Ric dei
grā cantuarieñ archiepō toti
us anglie pmati et aplice sedis le
gato p. blesen bath archid Salu
tē et in meli9 expgisci Habebam
in desiderijs ad vos cū festinatioē
recurri. S3 auctoritas regia nō per
mittit Milies postulaui licentiam
recessurus. sed nec repulsā passus sū
nec licenciā sū adeptus Quocirca
causor morā quam facio. et allego
vestre reuocationis instātiā. vnica et
cotidiana ē c9rn̄sio Cras recedes
In oīb9 diebus āni. cras istud iue
nire nō potui. dū queritur latet. et
fortasse qn̄ non queretur occurret
In eo turbata est aīa mea valde.
et sicut araneā tabescere me fecisti
quia exprobrauerūt qui me tribu
lant īimici mei michi dū dicūt mi
chi p singulos dies vbi est dn̄s tu
us? Vbi latitat? Vbi dormit? Vs
quequo piger dormit? Exurgat q
dormit et exurgat a mortuis Et iā
hora est a sompno surgere. et vigi
lare sup amissū sibi gregem/ et attē
dere qualē habuit pdecessorē Nun
quid grām dei accepit in vacuū vt et
grām sibi datā et gloriā sui prede
cessoris euacuet? Iā euacuauit ex
pte nec videm9 qn̄ restauret quod
amisit/qn̄ redimat qd̄ cōmisit Vo
bis igitur imputāt q ab allophil'
archa dn̄i capitur/ q a lapidis eccla
dei conculcatur/ q gladium petri ru
bigo cōsumit/ q xpi sacramēta vi
lescūt/ q terribile nomē dn̄i inanū
assumit/ q sub ptextu piurij legi
tima coniugia dissoluūtur Vobis
imputāt q malch9 i xpm/ q phas
sur in iheremiā/ q balthasar in va
sa dn̄i manus extēdit sacrilegas.
Quotiēs aūt grām inocētie et hu
militatis extollo in vobis Nō suf
ficit inquiūt tāte platiois hoī non
facere malū/nisi adiciat facere bo
nū Nō solū eni arbor que fruct9
malos facit/sed arbor q̄ fruct9 bo
nos nō facit exciditur/et in ignem
mittetur Recepit inquiūt archie
piscop9 tu9 ecciam in optimo statu
ipse vero eā destituit et deiecit can
tuarieñ ecclie dignitates quas glo
riosus martir rubricauerat sangui
ne suo. et quasi testamētū eternum
morte et crebri effusione firmaue
rat/pusillanimitas ei9 euacuat/eā
q reduxit in antique seruitutis ob
probriū. q se i grām plene libertat
erexerat/vt quid inquiūt terrā oc
cupat? Nō i morte et pibit nomē
eius? Cur saltim nō expgiscitur?
Nūquid qui dormit nō adiciat vt
resurgat? In hijs oibus verecūdia
mea tota die cōtra me est. et confu
sio cooperuit faciem meā. a voce ex
probrantis et obloquētis Sunt
itaq lacrime mee panes die ac noc
te. et vbi sub vmbra vestri nominis
magnificari/et extolli sperauerā
ibi improperium expectauit cor me
um et miseriā Carissiē pater vos
estis fabula in ore oīm/studiumq

omniū fere commune est. linguas procaces laxate cōtra vos in detestandum susurriū Quod si vestram vellim predicare industriam. circa edificiorum melioracionem circa pdioꝝ culturam ⁊ circa huiusmodi exteriorem aministracionem q̄ incessanter exigit humana necessitas. ipsi vniūsa depravant. Que glā est inquiūt q vacca constituit q claudit feras in cagine si clericā imprecanē si in omnem dissolutioēm religiosoꝝ. claustroꝝ hostia relaxantur? Que vtilitas q fimo ⁊ creta. ager sacionatius impiguatē si in cultura dñice messis. nec spina avellitur nec extirpatur tribul9. nec vbū dñi seminatē? Nūquid deo cura est de bob9 ⁊ asinis. vt circa boves ⁊ azinos ita solliciti9 occupetur? Cur iniūcte sibi legationis officiū non exercet? ligatus est poti9 q legat9 prophete inquiunt cui dñs legationem iniūxerat pcepit vt euellat ⁊ destruat. vt dissipet ⁊ disperdat edificet ⁊ plantet. Dñs tu9 officij spūalis intelligenciam convertit in lrām. aut vt dicatē verius in lraturam Illud michi ad tumulū doloris accedit / q dñs rex qui ex toto corde vos diligit. cuius erga vos dilectionem lego assidue in libro experientie. qui turbationib9 vr̄is in romana curia murum inexpugnabilem se opponit. ipse frequēter inertiam ⁊ desidiam vr̄am secreta tamen ⁊ modesta correctiōe redarguit / ipse crebro vos excitat scriptis ⁊ nūcijs gravissime ferens q terre sue malefici ad excessus enormes per impunitatis licenciā provocatis. Que amicabilia nuperrime vobis scripserit ⁊ mādauerit. memorie sicut credo tenaciter affixistis. Inter q̄ ego q̄ ꝯsci9 secretoꝝ sui verbū illud cōsiderer in cōem deduco noticiā. Vbū eni memoriale ē Sciat inquit dñs archieps. q si fili9 me9 elcūs / aut aliqs eps terre. vel comes. vel aliq̄ psona illustris. sue volūtati aut dispositiōi cōtraire psumpserit aut īpedierit quo min9 op9 ꝯmisse sibi legatiōis adipleat inveniet me sui ꝯtempt9 psecutorē ⁊ vindicē. ac si in coronā meā pditorie ꝯmisisset. Vdo quidē pr dñm regem diu habuisse. ⁊ adhuc hr̄e in votis vt ꝯsilio ⁊ auxilio vr̄o fiāt increpationes in populis. vt arripiat manus vestra iudicium. ⁊ arguat pro mansuetis terre. Dura quidem retuli vobis amantissime pater ⁊ forte hoc aliquis temeritati ascribet. q non blandior / q non palpo. q reuerendum populis caput / peccatoris oleo non impinguo Quicquid immūdissime sues grunniant / ego in xpristi visceribus. ⁊ iugi beneficioꝝ vestrorum memoria vos moneo / ⁊ monebo. quatenus cum ea diligentia impleatis pontificium. vt non vituperetur ministerium vestrum / legistis enim. Maledict9 homo. qui facit opus domini fraudulenter.

A claustrali et spirituali milicia elegit vos de9 in sacerdotem sibi videte ne cum spiritu ceperitis. carne cōsummemini. ⁊ ne de vobis intelligatur illud. non permanebit spiritus me9 in hoīe in eternū q2 caro ē Putatis q de cōmissis vob aiab9

vos in districto examie. nō oportz
at reddere rationē? Propter hoc ir
ritauit impi9 deū/dixit ei in corde
suo nō requiret. Sed certe requiret
exactissime. vsqz ad nouissimū qua
drantē. 7 vereor ne tempestiui9 aut
durios q̄ȝ credere aut timere veli9.
vtinā velitis recolere cominatioēs
altissimi quib9 aptissima visioē vo
bis terribilē sue idignationis sen
tentiā reuelauit horrendū est autē
incidere in man9 dei viuētis. Ignis
enī succensus est in furore ei9/quē
nūqz spūaliter vidistis/ipsū autem
nūq̄ȝ sensibiliter sensistis

Rnsio eiusdē magistro rad' qui
vitam clericoȝ curialiū dāpnabat
Epiā sexta.

Magistro rad' Belnac. p. bles
bath archid' Salutē 7 saltē
in senio senē esse. Lrās vestras li
cet plurimū iucūdas/cū omni ioc
unditate et grāȝ actione suscepi
Qz me corripit affectio ē. Ideoqz
michi acceptiora sūt vestra vbera q̄ȝ
eoȝ vbera qui me lactāt. vtinā sem
p corripiat me iust9 in mīa/7 incre
pet me. oleū autē pctoris nō impin
guet caput meū. Clericoȝ autem
curialiū vitā dampnatissime repu
tatis/7 in ei9 execratione fere totā
illam satiram iuuenalis expenditis
Si te propositi nondū pudet magis
ter bone si pueriliū diuinationū ve
nas quib9 insenuistis mē moriter re
tinetis. cū curia a cruore dicat. de
cia qui cū plātis ecclesie conuersant
curiales nō sunt. nec enī apud eos
iudicium sanguinis exercet. Cūqz
istitutio canonica/clericos curiales
phibeat pmoueri. clericos pont fi
cū frequenti9 elegit dn̄s in sacerdo
tes sibi. ipropatos q̄ȝ semp quadra
uiuim9 aliena. Si pontifices nos
vocant in ptē sollicitudinis vt in a
gricultura diuine messis. 7 in tritu
ra dn̄ice aree p te: laborem9. que
iniuria est si 7 nos bonis eoȝ pari
ter vtamur? Iuxta diuine legis
sentētiam Nemo os bouis trituran
tis obturat. Teste paulo Nemo
militat stipēdijs suis. Cūqz debe
at de altari viuere q̄ seruit altario
nō est absurdū si ego aut ali9 qui
in mēsa dn̄ica pontifici mīstrat fiat
cōmēsalis in cibo. Causam q̄ȝ ina
niter expēdam dies meos qui i cas
tris scolarib9 poterā fructificare q̄ȝ
plurimus Magister castra dei sunt
hec in quibus habitam9. 7 sciatis
qz nō est hic aliud nisi dom9 dei. 7
porta celi. In domo dn̄i mei cātua
rieñ archiepi viri lr̄atissimi sunt a
pud quos inuenitur omis rectitudo
iustitie/oīs cautela prudētie. omis
forma doctrine. Ibi post orōnem 7
ante cōmestionē in lectioē. in dispu
tatione. in causaȝ decisione iugiter
se exercēt. Oēs questiones regni
difficiles 7 nodose referūt ad nos
Que cum inter socios nostros in cō
mune auditoriū deducuntur/vnus
quisqz scdm ordinem suū sine lite
et detractione ad benedicendum
mentem suam acuit. 7 quod ei con
siliosius videtur 7 sanius. de ve
na subtilioze producit. Qz si deus
minori que potiora sunt reuelaue
rit/ eius sententie sine omni inuidia

et depꝛauatiōe· vniūsitās acq̄eſcit Vos aūt tumultuoſo ſtrepitu ⁊ cla more nautico· de nugꝫ aſſiduc d ſpu tantes·inutiliter aera verberatꝭ·vos circa lrāz ⁊ ſillabā· vel circa huiuſmōi elemētares doctrine p̄ncipias·veſtrū adhuc ingeniū exercetis· et ſi dice re fas eſt vos puer centum ānoꝛum ⁊ elementarius ſenex· Percurrendū ſiquidem et onerosum ſatis eſt mi chi ꝙ omnes coetanei veſtri in mon tem eminēcioris ſcientie aſcenderūt et vos in ſceno craſſioꝛis intelligen tie cum azino remanſiſtis· Priſcia nus vel tullius lucanus et parſi9 iſti ſunt dij veſtri Vereoꝛ ne in extreme neceſſitatis articulo vobis impꝛope rando dicatur. Vbi ſunt dij tui in q̄ bus habebas fiduciam? Surgant ⁊ opitulentur tibi ⁊ in neceſſitate te pꝛotegant Semp circuitis mōtem ſeyr nec ad terram pꝛomiſſionis ve niē poteſtis· Magiſter/vobis ⁊ imi tatoꝛibus veſtris conuertit dn̄s flu mina in ſanguinē ne bibant· Pat riā terram ferream ⁊ celum eneum dum vobis cōuertit dn̄s carnalem ſcientiam in qua obduruiſtis tenaci ter in peccatum Magiſter nolite lo qui ſublimia gloꝛiantes· Recedant vetera de oꝛe veſtro quia de9 ſcienti arū dn̄s abhoꝛret pħie gentilis er roꝛē·cui9 adhuc ydolatra eſtis·et ac ceptat in quolibet xp̄iano cōſciētie puritatē· Dampnat enī aplūs ea q̄ ſūt/ratione quidē habēcia ſapiētie ſcd̄m mādata ⁊ doctrinas hoīum ſi nō edificāt ad ſalutē / vtinā magiſ ter ſapes ⁊ intelligēs ac nouiſſima ꝓuideres· Hec pħia tibi iam decre

pito/ ꝓnceſſaria eſſꝫ/q̄ frequēter in ſcolis deſcribitur· ſꝫ frequēci9 pꝛoſcri biꝭ/ cogitatio moꝛtꝭ ſcꝫ aſſidua· ꝓ pheta dicat/dn̄e notum fac michi fi nem meū· Et ſalomon fili mi recoꝛ dare nouiſſima tua·et non peccabis in eternū· lamentatoꝛ ille ploꝛat a nimā peccatricē ⁊ ſui finis imemoꝛē dicens Soꝛdes inq̄t ei9 in pedibus ei9·nec recoꝛdata ē finis ſui Et ſub iungit· Depoſita eſt vehemēter nō habens cōſolatoꝛem Sit magiſter vr̄a cogitatio dies moꝛtis· Moꝛs enī q̄ in inſidijs i iunioꝛib9 eſt· vob eſt in ianuis/vr̄m obſeruat calcane ū·nec ceſſabit donec fodiatur fouea peccatoꝛi Rogo namq; ⁊ in vera cō ſulo caritate· vt qui hactenus vani tatibus ſeculi militaſtis· deo milite tis ſaltem ad modicum tempus· at q; feces veſtre ſenectutis immoletis altiſſimo·qui iuuentutis ⁊ adoleſcē cie veſtre floꝛem i rebus nugatoꝛijs expendiſtis·⁊·

Increpatoꝛia contra ebꝛioſos
Epiſtola ſeptima

Magiſtro A·P·Wleſ·Pathoū Archid· Salutē ⁊ ꝯtinuā me moꝛiam honeſtatꝭ A domo ⁊ mē ſa veſtra nuper egrediens magiſter P·michi via publica incedenti· le tus et lōge lecioꝛ ꝙ expediret occur rit· veſania ſiquidē ferebatur/ hauſe rat enī apud vos ſpiritum vertiginis et furoꝛis· vinoq; aut ceruiſia· totū eius cerebꝛum eſtuabat· Equum meum freno cepiut vel tam equum ꝙ equitem ſupinum fere in terram deiciens / in deuium me retoꝛſit·

Auertebāt manus eius ⁊ ipsum ser
uientes nostri grauiter increpabant
Ipse autē lingua preçipiti et confusa
atqꝫ clamore demoniaco itonabat.
Veniet certe veniet. veniet velit no
lit ⁊ bibet de filio dei magister me
us kmis Ego autem dolens cum se
quebar et trahebar inuitus. Cū ve
ro seruientes mei. qui eiꝰ temerita
ti parcebāt. manꝰ eius a freno meo
tū multa cū instantia seperassent et
nos ipse vidisset in viā a qua nos
abduxerat. equoꝝ capita reflexisse.
nos diu ꝑsequens lapidibus ⁊ gle
bis / me inaudita verboꝝ turpitudi
ne lacessiuit Sane reputaueram eū
semꝑ viꝝ industriū ⁊ discretū sed vo
biscū ea vice biberat / apud quem si
cut publice dicitur in bibendo nō est
ratio neqꝫ modus. Et que vobis a
mice gloria est. ita potu afficere ho
minē vt hoīem dediscat / ⁊ in desipi
entiā omnino trāseat bestialē? Nō
est tibi occasio magne laudis / q̄ sic
vino fundis ⁊ infundis amicos ⁊ in
fundendo confundis Scriptū est in
abbacuc / ve qui potū dat amico ine
brians eū vt videat nuditatē eius.
Testimonio sacri eloquij Multipli
cem sententiā maledictiōis incurrūt
qui ad calices sedent epotandos. et
ebrietati continue se impendunt. di
cit dn̄s ꝑ prophetā. Ve qui poten
tes estis ad bibendū vinū ⁊ viri for
tes ad miscendā ebrietatē. Subse
cutiua ebrietatis incommoda salo
mon eleganti ꝯpendio enumerat di
cens Cui ve? cuiꝰ patri ve? cui vul
nera? cui rixe? Cui suffossio oculoꝝ?
Nōne hijs qui morātur in vino ⁊
student calicibꝰ epotandis? Sane
iuxta verbū sapientis. potꝰ iste in
vomitū. ⁊ hec voluptas in nauseā
ꝯuertetur. Expergiscimini ebrij dicit
propheta ⁊ flete ⁊ vlulate omnes
qui bibitis vinū in dulcedine Aplūs
ebrietates multipliciter interdicit.
Censura vero canonica sententiam
depositionis dictat in clericos. qui
ebrietatibꝰ assuescunt. Vbi enī reg
nat ebrietas ratio exulat / itellectꝰ
obtūditur ꝯsilia deuiāt. iudicia sub
uertuntur Si iuxta aplm̄ bonū est
nō bibere vinū. non video qualiter
possit bonū esse contrariū Ideo pru
dens illa mulier filiū suum instruēs
in visione dicebat. Noli regibꝰ o la
muel dare vinū. ne forte obliuiscan
tur iudicioꝝ dei. ⁊ subuertāt popu
li equitatē Sed nec vllū secretū est
vbi regnat ebrietas. loth quē sodo
ma non vicerat. vina vicerunt. Vi
nea quoqꝫ quam noe plantauerat.
suo non pepcit auctori. et ex delicto
patris vsqꝫ hodie deriuatur ad pos
teros macula seruitutis. Tytulus
quoqꝫ beati baptiste plurimū ꝯmen
dationis adicit. q̄ vinū ⁊ siceram ⁊
omne qđ inebriare poterat nō bibit
Aaron et filijs eius precepit dn̄s.
vt intraturi tabernaculum a vino ⁊
omni qđ inebriare poterat abstine
rent. Rechabite quia iuxta manda
tum ionadab. filij rechab abstinue
rant ab omni potu qui possit esse e
brietatis occasio. cū oēs tribꝰ capti
uate essēt. liberi remāserūt. Tu q̄ dis
ciplinali milicie ⁊ libris que cūcta oīa
pꝰ habebas. nūc siᵗ audio codices ad
calices transtulisti Scribē in bibere

conuertiſti· ⁊ quod anxie doleo/nūc
predicatoris egregius potator· qui fu
eras prius nominatiſſimus diſputa
tor· vnū predicatis adicio· aut emen
dabiliorem te exhibeas in hac par
te· aut a corde meo te euomo· Et a
micicie ſocialis vinculū rumpēs· gra
ciā antique familiaritatis euacuo·

¶ Reſponſio eiuſdē cuidā priori q̄
verba nō admittebat aliene faculta
tis in ſacro eloquio· ¶ Epl̄a octa
ua· Et cōtra eos qui ſoli adherent
littere

Cauſaris ⁊ arguis vehement᷑
ꝙ nuper in capitulo fribus tu
is loquens de vario amictu ſponſe·
quedam interſerui q̄ potius philoſo
phū gentilem ⁊ ethnicū· ſicut aſſe
ris ſapiebāt· q̄ xpiane fidei profeſ
ſorem· Teneo firmiter quod dixerī·
et hoc ipm a tua memoria nō euā
ſit/in quo nichil niſi catholicū inue
nies· niſi ſimpliciter dcā ſiniſtra in
terꝑtatione aut peruerſa retorſatio
ne depraues· Referens equidē vari
os militantis ecc̄ie ſtatus· quia fre
quēter in ſacro eloquio per lunā ſo
let ecc̄a pn̄s itelligi· q̄ſi tā ꝓpetates
lunaris excurſ9 ecc̄ie coaptaui· Di
cit eni i aſtrologia maraam/ luna
in ſua nouitate/menoydes dicitur·
In augmento cū iam ad mediū cre
uit· dyathomos cū accedit ad circu
lū dicitur amphiartos· cum vero in
plenitudine ſua tota eſt ſerena pan
ſelenos· Hic dei eccleſia q̄ lunari
exemplo lumē ſuū mendicat a ſole
iuſticie in abel ⁊ patriarchis· menoy
des· In tpe ꝓphetarū dyathomos
In aduētu xpi āphiartos In ei9 re
ſurrectione ⁊ fidei ꝯfirmatiōe· ſatis
tolerabiliter poterat panſelenos nū
cupari Nā eni eccleſia ꝑfecta ⁊ ꝑfec
te ordiata· tūc demū fuit qn̄ xpūs
celos aſcēdit ꝓpha ſatis expꝰſſe exē
plo ꝯſili manifeſtat· Eleuat9 ē in
quit ſol ⁊ luna ſtetit in ordie ſuo· i·
aſcēdit xps ⁊ eccīam in ordie ſcita
te ꝑ aplōs ſtabiliuit· Sane ſi ſcrip
turas ſcās diligent᷑ attēdis nō cēſe
bis abſurdū ꝙ v̄ba phīe vel ſcīe ciuil᷑
qn̄qꝫ in doctrina xpiana maxie vbi
ratio poſtulat admittantur· Audi
quid dicat iob de domino p̄cepit in
quit ſoli ⁊ non oritur ⁊ ſtellas clau
dit quaſi ſub ſignaculo· Qui facit
arcturum ⁊ orionas ⁊ yadas· ⁊ inte
riora plauſtri· Iheremias ꝓpheta
quaſi in iure ciuili fuerit eruditus·
emptionē p̄dij patruelis quā ꝯtrax
erat· quorūdā verboꝝ legaliū verba
nitate commemorat dicens· Emi
inquit agrum ab ananchel filio pa
trui mei qui eſt in anathot· Et appē
di ei argētū ſeptē ſtateres et decē ar
genteos· et ſcripſi in libro et ſigna
ui et adhibui teſtes· et appendi ar
gentū in ſtatera· Et accepi librum
poſſeſſionis ſignatū· et ſtipulatioēs
⁊ rata· ſtipulatiōe ſequeſtrata ⁊ ſig
na forinſecus· Sane ſicut in deutrō
nomio legis· Aliena mulier capta
in prelio· ſi decor eius tibi placuerit
raſis eius vnguibus ⁊ capillis atqꝫ
veſte captiuitatis depoſita· licite du
citur in vxorem· Si qua enim ſcrip
tura gentilium eſt· que in conflictu
ſtudiorum michi placet/ ſublata ſu
ꝑfluitate v̄borū· poſſum illā michi
aſſumere vt ex illa· filij ſpirituales

generentur in fide. In lege etiā p̄re
cipitur. q̄ si in agro vel in arbore in
neris auem incubantē ouis suis/aut
pullis. oua vel pullos debes accipe
re. matrē q̄ dimittere. non enī curā
dum est de littera. vbi fructuose in
ueniuntur sententie. Increpas me
quia in exhortatiōibus meis. quas
rogatu cōscolariū nostrorū quādoq̄
bononie feci. v̄ba posui que ius ciui
le redolebant. Porro ius ciuile san
ctū est et honestū. atq̄ sacris ortho
doxorū patrū constitutionib9 appro
batū. loquebar equidē legisperitis
in illis predictis exhortationib9 de
terribili sententia districti ⁊ extremi
iudicij. ⁊ dicebā/ q̄ nec appellatiōis
remedio. nec supplicationis suffragi
o. nec actione in factū subsidiaria.
nec aliquo restitutionis bn̄ficio pote
rat attēptari. Dicebā q̄ ille antiqu9
dierū inter filios regni quos q̄si in
funiculo distributiōis. scd̄m merito
rū suorū exigentiā. ad hereditatē vo
cabat eternā. dictatur9 erat familie
herciscūde iudiciū. Dicebā q̄ cōtriti
one duplici punirentur illi. q̄ pecca
torū suorū cōfessionē differebāt/per
erubescentiā aut contemptū Nam ⁊
in iure ciuili lis per inficiationē cres
cebat in duplū. Vnū noueris Nū
q̄ sup verbis factā questionē de qua
facultate sumātur. dūmodo edificēt
ad salutē. Nam nec de herbis que
ritur/in qua terra vel cui9 ortulani
cura vel cultura adoleuerit. dūmodo
vim habeāt sanatiuā. ¶ Responsio
eiusdē ciuis q̄ se excusabat a scolis.
Itē arguitur quidē q̄ nimis cito sco
las deseruit Epistola nona.

Missione vsus minus legitima
et honesta. tanq̄ transfuga ⁊
desertor. castra scolaris milicie dimi
sisti. et de labore q̄etissimo. te in la
boriosissimū ociū contulisti. Prece
perā tibi vt discipulo. cōsolueram vt a
mico. quatin9 continuata instantia
studiorū. imperfectū tuū perduceres
in plenitudinē. ⁊ de discipulo ascē
deres in magistrū. Respondeste in
disciplinis liberalibus diuti9 labo
rasse. tuūq̄ ꝓpositū esse anteq̄ the
ologicas facultates expugnes. bie
nio respirare. Vtinā huic desiderio
aut potius desidie et defectui tuo. vi
cēniū aut tricēniū prescripsisses. de
fectui dico. Nam deficit in salutare
tuum anima tua. michiq̄ satis vel
satius videretur hominē qui semi
ta dampnate opinionis incedit. ne
gociū honestatis prorsus dimittere
q̄ differre. Danai quidē ⁊ honesti
propositi dilatio. magna ruina est.
Nunc docabilis et prouectiori etate
capax doctrine non eris. Ideoq̄ in
presenti articulo quod differtur au
fertur Verbū prophete est popul9
hic dicit. Nondū tempus est edifi
candi domū domini. Miserrime cur
op9 cōmēdabile in bienniū differo ?
forsitā cras non eris. Sapiens di
cit. Quicquid potest manus tua cū
instantia operare Qui nō est hodie
cras minus aptus erit. In litteris
tuis legi. Vacabo michi et libris
meis. et in camera mea ero michi
discipulus ⁊ magister Nunq̄ quie
ui. semper laboraui. nunc laborem
ꝯuertā in ociū ⁊ q̄ete. Frater vtinā
sapes ⁊ itelligeres ⁊ ic ociū ⁊ q̄ete

discernere᷒ Audisti quietē dn̄i· Qui
euit enim ab omni ope qđ patra
rat / verūptamē ei9 ociū nō legisti·
legitur ꝙ ociositas inimica est aīe
Anim9 nāqꝫ qui ad ocia resoluitur·
reddit̄ inanib9 curꝭ Ac testimonio sa
lomonis desideria occidūt pigrū Eo
dē docēte· stercorib9 boū id ē turpi in
crepatione lapidād9 est piger· Cer
nis vt ignauū· corrūpūt ocia cor
pus· Et capiunt viciū ni mouea
tur aque Flati9 dicat Si nō ante di
em poscas librum cū lumine· si nō
Intendas animū studijs ⁊ reb9 ho
nestis· Inuidia vel amore torquebe
re· An queris experimentū hui9 rei ?
Queritur egistus quare sit factus
adulter· In ꝓmptu causa est desidi
osus erat· Teste iheronimo pc̄m
sodomoꝝ fuit sacietas ⁊ habundā
cia panis· lex enim de sacrificijs p̄
cipit vt bos offeratur in hostio ta
bernaculi· q2 qui laborant in agro
dominice culture libere possunt celes
te tabernaculum introire· Cur cau
saris studiorū laborem· ⁊ ad ociū
toto corde suspiras ? Labor scolasti
cus ociū est· ſꝫ ociū negociosū· ⁊ qđ
animū reddit ad honesta solliciciū·
Vn̄ ⁊ scriptū est Sapiētiā scribe in
ocio· ⁊ qui minorant̄ actu iuenient
eā· Ideo discipuli esuriētes fricabāt
spicas in die sabbati· in quo notat̄
vtiliū sn̄iaꝝ discussio que mēte qui
eta diligenti9 procurat̄· Hic ingre
ditur hō sepulchrum in habūdātia
quia absconditur a cōturbatione ho
minū· foris quidē minuit̄ sed interi
us fructu spūalis studij· inestimabili
ter reficitur et ditat̄ Hic in ezechie
le porta atrij interioris que respicit
orientem clausa est sex dieb9 in qui
b9 op9 fit· die aūt sabbati aperitur
Qui enim a terrenis vacant spūa
liū noticiam facil9 assequūtur· va
cate inquit ⁊ videte qm̄ ego sum de
us Ideo martha turbatur erga plī
ma· lye cecl9 lippitudine impeditur
Maria vero cū rachele ꝑtem opti
mā elegit· et iacob cū requiescit in
bethel· celestium misteria cōprehen
dit hoc est ociū sanctū· ociū studio
sū· corrumptū ocium vocas non vigi
lare non legere· vacare cōmessatiōi
b9 resolui ad carnis illecebras· tor
pere sompno· ⁊ potibus indulgere·
Timere debueras vocem dn̄i super
tali ocio irascentis· Neomenias
vestras inquit ⁊ sabbatum non ferā
Ocia ⁊ sabbata et festiuitates ves
tras odiuit anima mea· luget eciā
super animam ociosam ꝓpheta di
cens· viderunt eam hostes ⁊ derise
rūt sabbata ei9· Vbū scī ihronimi ē
Ociū sn̄ litteris mors est ⁊ viui ho
mis sepultura Miser quicq̄d longo
tractu tēpis didicisti· biennale ociū
exsufflabit ⁊ illa logices vētosa lo
quacitas qua tumescis· sicut visio
nocturna· ⁊ sicut somnū auolabit
Putas ꝙ in pace ⁊ quiete corporis
sit pax mentis ? Habebis forsitan
pacem sed amarissimam· Pacem
scio· reputas te habere in loci habi
tatore solitudinem In carnis exhi
bitione sollicitudinem· et ecce in pa
ce tua· amaritudo amarissima Qui
enim ciecam carnis in delicijs agit
tormenta conscientie accusantis pa
titur ⁊ semꝑ hostem domesticū secū

gerit sicut sapiens dicit. Solitudo quā desideras. subuersio est v̄tutū Ve soli. quia si ceciderit non habet subleuantē. Solitudo amon fratrē thamar ad incestuosū sororis sue cō cubitū prouocauit. Solitudo ē que virū fortem fortissime precipitat in reatum. Ea ei mediante honestas ipudicicie arma sua reddit. degenerat sanctioris vite propositū. et odo rifere opinionis glā. dampnabiliter euanescit. Dū parisi9 operam studijs dabas publice dicebatur q̄ i hac humana cōuersatione te angelū exhibebas. vereor ne qui de homine i angelū trāsieras. de angelo in hoiem reuertaris Nā iuxta sententiā veritatis Spūs imūdus ambulans p loca deserta ⁊ arida ⁊ non inueniēs requiē (apud quiescentē i ocio quietem iuenit) assumēs q̄ septem spiritus nequiores se domū vacantem ⁊ scopis disciplinalib9 mūdatam inuenit/vacātem occupat/ ac nouissima hominis illius. in peiora cōuertit. Diu te iuitaui ad studiosā miliciā. diu clamaui/ ꝟ laboraui clamās/ne abhorreas hūc laborem. vere laboraui Suadere enī et non psuadere hoc labor est ante me. Sane laborem et duriciem theologice facultatis nō debueras abhorrere. Scolastici nāq̄ hominis labor nō est i opib9. s̄ i v̄bis Et vt v̄bo salomois vtar Ois labor huiusmodi hois in ore ipi9 Certe p̄cepta sua ⁊ sciri et custodiri vult dn̄s cum labore. Nā ⁊ ipse est qui fingit laborem in precepto. Vnde et iustus scire atq̄ custodire desiderans. verba ⁊ precepta que de labijs altissimi processerūt/ dicit propheta. ꝓpt̄ verba labiorꝫ tuorꝫ ego custodiui vias duras Adhuc rogo. ne timeas aut differas hūc laborem. Effeminati quidē ocio. ⁊ torpere pigricia nichil aliud est q̄ suffocare v̄tutem. nutrire supbiā. viamq̄ construere ad gehēnam. de hijs d̄r. In labore hoim non sunt ⁊ cum hominib9 nō flagellabūt. ideo tenuit eos supbia. Procul dubio qui non flagellātur tempaliter cū hominib9. in perpetuū flagellabūtur cum demonib9 Et qui cū hominib9 non laborant/cum demonibus laborabunt.

Idem G. capellano Arguitur princeps qui intrudit episcopum fatuum. et archiepiscopus qui non resistit || Epla decima.

Diu ē q̄ rumor isonuit/et publice iā crebrescit q̄ dn̄s tuus rex sialie salutis sue et paterne traditionis oblitus. cū comite locoelli in ruinā et desolationē agrigentine ecc̄ie coniurauit Intendit epare fratrem comitis. ⁊ ipsum/redomāte capitulo violenter intrudit Tu vero cū scias eū statuam esse. et truncum inutilem. miror q̄ non ascendis ex aduerso. et te pro domo israel non opponis Infelix ego homo cur non habeo copiam illius comitis. vt aliquid persuaderem homini inhumano. Annūciarem impio impietatem suam. et si non lucrifacerem eum deo perfecte. saltem partes euangelizantis implerem. zelus domus tue deus comedit me Ps. Tabescere

me fecit zel9 tu9 q2 obliti sunt v̄ba
tua inimici tui. vere obliti verbū cni
tuum est domine. dom9 mea dom9
orationis. non intrusionis vocabit
domū tuam domine decet sanctitudo
non intrusio Respice domine in faci
em testamenti tui. zelaē honorem ꝛ
decorem domus tue et locum habi
tationis glorie tue. Non irruat in
eam immūd9 et incircūcisus. Conso
leris ecclesiam. que in conculcatio
nem data est. ꝛ dicas ei. Noli time
re filia syon. ciuitas iherusalem no
li flere. Gloriosa dicta sunt de te ci
uitas dei. Gloriam illorum humi
liabo qui te humiliāt et confundūt
Ponam te in superbiam seculorum
O detestanda operatio. O adolescē
tia deploranda. fili9 ecc̄ie quare se eri
git cōtra matrem? Cur abierat cō
silium pietatis. ꝛ abijt in consilio i
piorum? In una die peribūt cogita
tiones eorum ꝯsiliū aūt domini ma
net in eternū Ve terre cui9 rex puer
est Doleo ꝙ inter p̄micias domina
tionis sue ꝛ inter initia vnctionis re
gie hoc presumit/ virt9 equidem cō
secrationis. ab huiusmodi violenti
is. eum vtinam temꝑasset. Magna
enim est hui9 efficacia sacramenti
Nā de dauid. postq̄ꝫ a samuele vnc
tus est scriptura testatur ꝙ directa9 ē
spiritus domini in dauid a die illa.
et in reliquū. Saul quoqꝫ dic illa q̄
olei lenticula a samuele perfusus ē
mutatus est in virum alterū. ꝛ insi
liente in eū spū domini cum accessis
set ad cuneū ꝓphetarū. cū eis ꝓpha
re incepit. Cayphas qui in illo cōsis
torio vbi de morte domi agebatur
sententiā protulit dicens. Expedit
ꝙ vn9 moriatur pro populo sicut a
it euangelista hoc a semetipso non
dixit sed cum esset pontifex āni illi9
prophetauit. Verū nec virt9 vncti
o nis. nec religiosorū crebra exhorta
tio nec dei timor/ nec ecclesie reuerē
tia. nec sue fame dispendiū. nec exē
plum paterne mansuetudinis. a su
a pertinacia hunc reflectunt Duorꝫ
michi nomina expressisti qui fami
liares ꝛ domestici eius sunt quorū
amicicias. licet ignobiles sint men
te et genere gratantissime accepta
uit. hij ipsum in hanc temeritatem
excitant et incendūt. Sed certe ini
mici hominis domestici ei9. ꝓditori
a istorū cōsilia ꝓtulit incōsultissim9
adolescēs dño salernitano et comiti
cuoline auūculis suis /quorum fidē
ꝛ prudētiam. necessitas regni frequē
ter expta est. qui dedec9 pueri sua
morte redimerent. nec regni humili
ationi vsqꝫ ad effusionem sāguis ꝛ
ꝑpetuitatē exilij consentirēt. Hꝫ po
puli patris exigentib9 elōgauit a se
amicos ꝛ ꝓximos. incedēsqꝫ ꝑ viā
roboam. cōsiliū venerande maturita
tis abiecit. Porro honorē spōse sue
zelabit dñs. ꝛ malos male perdet
retribuet abundāter facientib9 super
biam. Et q2 ille miserabilis adoles
cens. in thezauros ecc̄ie. ꝯsilio ma
lignorꝫ. man9 rapaces inicit. vere
or ne in eum dñs excādescat. ꝛ eue
niat quod dicit iob Thesauros in
quit quos deuorauit euomet et de
ventre ei9 extrahet illos de9. Iuuet q̄
fecit oīa nec tamē cōsumet. Nō de
cebat eum manus laycas ad sacra

ꝓ rigē· frequenter debueras ei sug
gessisse qualit̃ ora fuit ꝑcussus a do
mino· eo ꝙ in archam dn̄i manꝰ·
deuote quidē· sed indigne porrexerit
Qualiter tribus iasonis ille ꝑpe
tuꝰ ignis qui a tempe ihereniie vſ
q; ad neemiā durauerat extinctus
ē eo ꝙ antiochus occasione iasonis
ad sacerdotalia manū misit· Qua
liter regnū balthasar a ꝑsis occupa
tū est· ⁊ vastatum/ īdicio manꝰ vltri
cis et scribentis Manc· techel· pha
res· eo ꝙ vasa dn̄i in cōuiuio ꝓpha
nasset hijs ⁊ similibꝰ eū deterruiſ
se debueras· ꝫ alligatū est ꝟbū do
mini in ore tuo· nec moueris sup cō
tritione ioseph Times hoīez· nec
te zelus dn̄i· aut ecclie tangit afflic
tio· porro testimonio iob Qui timet
pruinā veniet sup eum nix· Glorio
sum est cuilibet xp̄iano si affligitur
dūmodo non sit turpis· ꝫ in xp̄o cō
mendabilis afflictiōis occasio· Ne
mo inq̄t petrus aplūs paciatur vt
fur· ꝫ si benefacientes et benedicen
tes sustinetis/ hec est grā apud deū
Et xo ibant apostoli gaudētes· a con
spectu cōsilij· quia digni habebātur
pro xp̄i nomine cōtumeliam pati·
Si exhortationē tuā cōtemptui ha
bet· ip̄e ꝯtemptus tibi cedet ad glo
riam/ lāpas ait iob cōtempta apud
cogitationes ꝑncipum· parata erit
ad tps statutū· Et quod est tps il
lud nisi tempus de quo dicitur? Cū
accepero tēpus ego iusticias iudica
bo· Vnū noueris· Si non annūcia
ueris impio impietatē suā· ip̄e in im
pietate sua morietur· ⁊ eius aīa de
tuis manibus req̄retur· Quis tua

est· ⁊ in periculū tuū ipsiꝰ custodiā
suscepisti· vide ne alios imiteris· q̄
lac ⁊ lanā querūt in ouibus· nō sa
lutem· periculosū est tibi· si in tonso
ris officiū conuertas ministeriū paſ
torale· Tondet absolon oues suas
⁊ fratrē suū interficit· Sic animā
proximi sui prelatus mortificat/ dū
eo enormiter delinquēte aut tacet
aut dissimulat/ aut ꝯsentit/ vt emo
lumentū tpale percipiat Indubitā
ter q̄de scio ꝙ si cessasses· instantiꝰ ꝑ
cessasses· ⁊ ab hac inhuāna tyranni
de hoīez auertisses· Diffusa est ei
gracia in labijs tuis· viuusq; est ⁊
efficax sermo tuus· ꝑmo sermo dn̄i
et penetrabilior omni gladio anci
piti· Hic est vomer ille aratorius·
quo saugar quīgentos philisteos oc
cidit· Mandibula asini· qua sāpson
mille de suis hostibꝰ interfecit Cla
uis iahel· pugio finees· gladiꝰ ge
deonis Et si ex corde ageres causā
xp̄isti· daret voci tue vocē virtutis·
atq; volūtaria oris tui beneplacita
faciēs· cor regis ad tuū verteret ar
bitriū· ille in cuius manu corda sūt
regū Non enī (sicut dicit dominus)
vos estis qui loquimī· sed spiritꝰ pa
tris vestri qui loquitur in vobis· ip
se est qui dat verbū euāgelizantibꝰ
virtute multa Ip̄e est qui tibi opor
tune astaret· si importune ⁊ frequē
ter instares· habet curatū continenti
a litteraꝝ ꝙ ipsum primo blande ⁊
amicabiliter conuenisti· ipse autem
respondit se non esse in culpa· sed co
mite locorelli· Cū vero eundē iterū
conuenisses · te sicut asseris reputa
uit insanū· Ideo ori tuo imposuisti

ſilentium proprioq; ipſum arbitrio
dimiſiſti · Qz primo vſus es blan
dicijs prudentie aſcribo. Non enim
litibꝰ exaſperandi ſunt principes · ſꝫ
temperantiꝰ corrigendi. Dicit pau
lus aplūs ad thymotheū ſcribens
ait · Seruum inquit dn̄i non opor
tet litigare/ſed ad oēs māſuetū eſſe
⁊ pacientē · corripiētē cū modeſtia e
os qui reſiſtūt veritati · Sed qui ſe
mel ⁊ ſecūdo v̄bū exhortationis ꝓ
poſueras · eandē exhortationē debu
eras tercio aſſe · forte aliquid efficaci
e contuliſſet numerꝰ trinitatis · Go
lyas in tercio lapide proſtratus eſt
Moyſes magos pharaonis ī ſigno
3° ſupat. Dolco q̃ ad excuſādas ex
cuſatiōes in peccatis · culpā ſuā trāſfū
dit in aliū · quā cum humiliter cōfi
teri et deuote corrigere oportebat ·
Grauiter offēditur deus cum quis
ꝓpriam maliciā diſſimulādo · eā mi
niſterio ꝓſequitur alieno · Scriptū
eſt enim · Manꝰ in manu nō erit in
nocens malꝰ · Sic dicebat ſaul de
dauid · Non ſit manꝰ mea in eum ·
ſed ſit ſuper eū manꝰ philiſtinorū ·
Sic iudei linguis crucifigentes do
minū · dicentes tn̄ · nobis non licet
interficere quenq̃ · Tradebant eū
occidendū militibus · vt ab eis cul
pa · in alios transferretur · Qz inſa
nū te reputat non mirare · non eſt
mirū ſi inſanꝰ alios exiſtimet inſani
re · Certe cū quidā filiꝰ prophetarū
inunxiſſet hyeu in regem · q̄ſierunt
alij dicentes · Ad quid venit inſanꝰ
iſte ad te? Sic apud eos quorum
interiores oculi ambitione vel inui
dia excecantur · vileſcit ſermo domi

nicꝰ ⁊ verba vite efficatiua veſanie
aſcribūtur · Scio quid dominꝰ tuus
ſompniet · quid affectet in hac creati
one ſui dagon · in hac intruſione ty
rannica · vtinā maturiꝰ ſaperet ⁊ in
telligeret/vtinā prudētiꝰ inter ſpūa
lia ⁊ mundana diſcerneret · ꝑempto
riū eſt enim in principe vel aurū ado
rare munerū · vel fauorem querere
perſonarū. Teſte ſiquidē propheta
In quoꝝ manibꝰ iniquitates ſunt/
dextera eoꝝ repleta eſt muneribus
Tranſibūt vero iniquitates in penā
⁊ munera in dolorem · Quia teſte
iob · Ignis deuorabit tabernacula
eoꝝ qui munera libenter accipiunt
Benedictus aūt dominꝰ qui regē an
gloꝝ · h · a talibus hactenꝰ cōſtitua
uit inoxiū · Manꝰ enim ſuas excuſ
ſit ab oī munere · nec in ꝑlatꝭ erigē
ꝓmouendis ipſum vnq̃ inflectere
potuit · vel muneris oblatio · vel grā
ꝑſonalis · Ideo magnificauit eū do
minꝰ in ꝯſpectu regum · ⁊ iuxta nomē
magnoꝝ qui ſunt in terra thezauri
zauit ſuper eum glām ⁊ honorem ·
Bene valeas amice cariſſime · ⁊ in
cepte correptioni diligenter inſiſtas
donec dn̄s tuꝰ ab inicio erroris ſui ·
in viam iuſticie reuertat̄

Itē · R · clerico qui vouerat mona
chatum · Itē cōtra eū qui a ꝓpoſito
intrādi religionē amicoꝝ affectiōe
reſiliebat · Epla vndecima

Cariſſimo ſocio ⁊ amico R · P ·
bleſeñ bathonieñ archidya ·
Salutem Propoſueras omnes ſe
culi pompas · ⁊ illecebras mundane
ꝯuerſatiōis abrūpē vt pauper pau
perē ſequēs xpm̄ · diuicias eternitatꝭ

acquirēs. Verūptamen inconsulta
carnis affectio proditorie blādiēs.
et amicabiliter fallēs. in deniū te re
torquet/dum a pusillanimitate spi
ritus exturbat9. p̄miciās religioīs
et introitū scītatis abhorres Quia
te mūdi voluptatib9 totū hactenus
īmersisti. īportabilia tibi ōnino vi
dentur. ciborū mutatio. vestimento
rum asperitas. iugū obediēcie. censu
ra silencij. regularitas morū. et au
steritas discipline Veritas q̄ mētiri
nō potest/clamat. Iugū meū suaue
ē et on9 meū leue. Si xp̄o credis/
aut credis in xp̄ūm. cur graue repu
tas. quod ipse iudicat leue? Si xp̄ō
contrarius es. teipsum enormiter gra
uas. posuisti me inq̄t contrariū tibi et
factus sū michimetipsi grauis Ethnic9
dicit Qd̄ male fers. assuesce. feres.
Et tu si iugo dn̄i assuescere velis.
facis tanq̄ vitula efficax docta diligere
trituram: affectabis qd̄ times. cupies
qd̄ veret͡ Qui de obscuris egredit͡
conniuēti palpebra ⁊ īfirmiori oculo
luci publice se exponit. q̄ si aliq̄ntulū
lumini assuescat. qd̄ p̄us erat ocul͡
tormētū. in delicias conuertet͡ Velle
quidē tibi adiacet. sicut dicis. s͡ʒ pfice
re nō inuenis Si cū velis on9 īsolite
vetustatis abicere. hoc labor est āte
te. Sequere eū quē vouerās sequi.
et ipse votis tuis misericordit͡ et ef
ficaciter aspirabit. venite īquit oēs
qui laborat͡ ⁊ onerati estis. et ego
reficiā vos/dicit dn̄s. Incipias que
so. et tuū domin9 prosperabit incep
tum. Dimidiū facti qui bene cepit
habet. Si te temptauerit timor ille
nocturn9. qui solet inter primicias
sancte conuersationis obrepere. faci
et tibi dominus etiam cum tempta
tione prouentū. Tēptatio est vita
hominis super terram Ideoq̄ʒ si ser
uire proponis ei. cui seruire regnare
est. nō eris a temptatione īmunis
Sapientia enī dicit. fili accedens
ad seruitutem dei. sta in iusticia ⁊ ti
more. ⁊ prepara animam tuam ad
temptationē. Verūptamen/ignis
aurum. temptatio virum probat.
Temptatio preueniente dei gra
cia. te forciorem faciet in aduersis.
et in periculis circumspectum. Roga
ergo te frater aggredere et ingrede
re viam vite. qui per viam mortis
hactenus ambulasti. vides quia nō
est nisi contritio et infelicitas in vijs
nostris. et quicquid est sub sole. la
bor est et afflictio spirit9. Vite pre
sentis excursus. fumus est et vapor
ad modicum parens. Scio quia pa
rentes tui te retrahunt a proposito
meliori. Nō differat queso. nō eua
cuet p̄positū tue cōuersionis prodi
toria ⁊ seductrix affectio parentele.
Noli eos diligere contra xp̄m: quos
teneris odio habere pro xp̄o. Mul
ti pro parētib9 suis. aīas perdiderūt
quorū occasione/mūdus qui in eis
aruerat/denuo reuirescit. atq̄ʒ diuici
as et cetera īpedimēta salutis qui
bus se exonerauerāt. affectāt alijs/
tanq̄ eis p̄desse credāt. ea que sibi
esse nociua pro certo cognouerant.
Nūquid qd̄ dāpnabile est vni. alij
est salubre? Nūquid gaudia viuen
tium. sūt solatia mortuorum? Im
pius est. qui anime sue pro suis pa
rentibus est crudelis. Maioremq̄ʒ

temeritatē hac nemo habet·q̄ vt a nimā suā ponat ita periculose quis· pro amicis suis Tu qui elegisti ha bitare humilis· et abiectus esse in do mo dn̄i·quomō iterū in hijs· que in eterne cōfusionis vergunt p̄iudicium iterū gloriaris? Gloria mūdi fallax et seductoria· decipit amatores suos Quicquid eni vel in futurū promit tit· vel in p̄nti pretendit· totum ad nichilū deueniet· tanq̄ aqua decur rens Non cōsentias carni fatue· q̄ te et se parit trahit in laqueū gehē nalem· Sicut legitur de zamri·qui se et domū regiam pariter dedit in cō bustionē et abū ignis Circūferim9 hostem nostrū Sed iuxta verbū sa lomonis Ab ea q̄ dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui· Nulla pes tis efficacior est ad nocendū·q̄ fami liaris et domestic9 inimicus· hic est ig nis in gremio· serpens in sinu· hec est vxor hominis litigiosa· pessima caro nostra Que licet sit vexata do loribus· repleta illusionibus· infecta sordib9· afflicta infirmitatib9· ob noxia passionibus· flagellis trita· plagis cesa· morti deniq̄ deputata· tamen adhuc aculeis contradictio nū hispida· rebellis· superba· murmuō sa· querulosa· cōtumax· inquieta· in suū et anime cōiurat exiciū· nec pos se satis fieri sibi putat donec se et a nimā precipitet in eterne dāpnatio nis abyssum· Cur nō attendit infe licissima caro· q̄ nobilē et q̄ necessa rium sibi habeat hospitem· cui9 be neficijs sustentatur· regitur et ho nestatur? Qz audit q̄ videt· q̄ sen tit· q̄ intelligit· q̄ loquitur q̄ mo

uetur· totū hospiti suo debet· cuius auxilio destituta· fieret quasi terra si ne aqua· imūdum morticinū· verminū cibus· cineris corruptela Inuēta est i niquitas ei9 ad odium· dū inique o dit qd totis visceribus debuerat di lexisse· Odit dico· Qui eni diligit iniquitatē odit aīam suam Redeas q̄so ad cor amice carissime· et quo te traxerit caro fatua nō sequaris Ce ca est· Et si tibi ducatū prestiterit· secū in mortis foueam te deuoluet· Nosti quid feceris· Nam vt verbo salomonis vtar· defixisti apud ex traneū manū tuam· illaqueat9 es verbis oris tui· et captus propri is sermonibus· Irasceris michi quia te ad viam vite arcioris· tam instanter inuito· quam tamē sicut as seris· pertinaciter fugio et euito· Hanc alia est conditio mea· qui nū q̄ alicuius voti vinculo me astrinxi· et aliam iudico tuam· qui sanctioris voti propositum solempniter emisis ti· Preceptum est enim· Vouete et reddite· Cōuertisti in necessitate· tu e libertatis arbitrium· nec sine ani me periculo et fame dispendio· con uersationem tuam detractare pote ris· aut differre Nam oblatum ex igit· qui non exegerat offerendum Non est aliud votum protrahere q̄ luxuriari i xpristo· nec enim pro missiones dominus acceptat / sed promissionis effectum· festinanti us igitur age· ne voti tui executio nem· mors inopinata preueniat· Relinquas seculum anteq̄ a seculo relinquaris· Egredere de terra dis similitudinis· de medio praue ac

peruerse natiōis. de tenebris ad lu
cem. de miseria ad iocūditate. de la
bore ad requiē/de exilio ī patriam.
de morte ad vitam. Natur9 queso
tue saluti ꝓspicere vel. ne tūc time
re velle incipias. cū nō possis. Qui
oportunitatē deserit oportunitas e
um fugit. Auge tue iam testimoni
um dicūt ɔtra te/forte instat tibi ho
ra vndecima/ et ad operandū dūs te
inuitat. si nō vis opari dū potes. iu
sto dei iudicio. nō poteris qn̄ voles.
vide quomodo in hac valle ploratī
onis nos fere omnes nubes caligi
nosa inuoluit vbi deo et āgelis ei9
spectaculū triste et lacrimabile fac
ti sum9 Alij spū vriginis ducti titu
bando incedūt/ 7 in alios oberrātes
offendūt. Alij nubes et inania cap
tant. Quidam in locis cenosis 7 fe
tidis. se voluptuose volutāt. Alij in
desiderijs aie sue mortem sibi ascis
cūt. Alij ventū hauriūt. Alij in sac
cū ptusum ɔgregant Alij quicquid
apphendūt auidissime deuorant.
Alij prunas ardētes in sinu suo col
ligunt. Alij in ꝓfundo submersi sūt
quoꝝ finis interit9. Alij exeuntes
de nebula. respirāt in liberioris au
re graciam cū iubilatiōe dicētes. be
nedict9 de9 qui non dedit nos in pu
teum interit9/qui nos eduxit de la
cu miserie 7 de luto fecis. Egredere
queso de tenebris ad lucē/de labore
ad requiem de pditione ad salutē.
Accipe arma sermonie/ exerciciū di
uine milicie. studium discipline/ pa
catissimū fructū iusticie et primicias
feliciatis eterne. Dies tui transie
runt. horrendūqꝫ est incidere in ma
nu9 dei viuentis/vitāqꝫ q̄ non desiat
perdere/ 7 scienter te inuoluere dolo
rib9 semp̄ternis

Idē cuidam quem infortunia ni
mis afflixerant. Et ɔsolatur eūdē
nepotem suum sup morte auūculi. 7
ɔfusam hoim varietatē describit

Eplā duodecima

Infortuniū qd deploras quo
dam compassionis affectu sus
tineo. Iustū est enim vt qui amic9
eram in prosperis profitear amici
ciam in aduersis. Nobis auunculū
tuum. mors inopina p̄ripuit. qui si
lacrimis redimi posset tota fere in
lacrimas aurelianis ciuitas/efflue
ret. verumptamē qꝛ mortis iactura
restitutionis beneficiū nō admittit/
illud saltem adhibeas solaciū. qd 7
honestas exigit et dictat affectio
Familiarissime dilexi auūculū tuū.
ego te familiaritatꝭ illi9 successorē
ɔstituo 7 dilectiōis heredē. Mors
auūculū tuū tibi abstulit/ꝫ fortis ē
dilectio vt mors. q̄ in me ē 7 auūcu
lum tibi restaurauit Si materiā tue
ꝓmotionis michi obtulit oportuni
tas. erit apud me dilectio forcior q̄
mors/ 7 gracia q̄ natura Verūpta
men eq̄nimiter tolerare nō possum/
q̄ incōsolabiliter doles/ et q̄ sup do
lorē vulnerū tuorū addidisse causa
ris dūm. casualem pedis extorsio
nem. et incendium domus tue. In
hijs tibi diuina miseratio. fidem cer
tissime dilectiōis exhibuit Quem
eī diligit corripit de9. flagellat āt
oēm filiū quē recipit. Meliora sunt
iusticis 7 misericordis dei verbera. q̄
vba adulantis. Vtinā magꝭ ꝓphā

corripiat me iuſtꝰ in miſericordia
⁊ increpet me/oleū aūt pctoris nō
īpinguet caput meū Di eliſit ⁊ cō
triuit dñs pedē tuū·ipſe ē ꝙ erigit
eliſos·ꝙ ſanat oēs contritioēs eo
rū Cū ſimꝰ oēs filij ire·cur cauſa
ris in xp̄o flagellū mie? Cū exarſe
rit in breui ira eius/q̄s ſcit ſi ꝯuer
tatur ⁊ ignoſcat deꝰ·et relinquat
poſt ſe bn̄dictionē? Nō obliuiſcitur
miſereri deꝰ·ſꝫ et iratus mie recor
datur Di flagellū eiꝰ cū equanimi
tate ſuſtineas·ita tranſibit in grati
am·atq; ſcd̄m multitudinē doloꝝ
in corde tuo·cōſolationes eiꝰ letifi
cabūt aīam tuā Ideo forſitan tem
poralit̄ te punit/vt eterne mortis
ardores pena redimat temporalis
In edificio templi oēs lapides p̄
us malleis tondebātur/ne in illo
rum poſitioē ſonꝰ mallei audiretur
Sic ⁊ viui lapides ꝙ ponēdi ſunt
in illa celeſti ihr̄lm·que edificat̄ vt
ciuitas·varijs infortunioꝝ tonſio
nibꝰ/prius poliūtur/ꝙ̄ in edificio
celeſtis habitaculi collocētur Ped
nec ī horreo dñi reponit̄ granū·do
nec flagellis aut triturātiū pedibꝰ
ſit excuſſū· Circa tui aūt auūculi
mortē·magna tibi debet eſſe conſo
latioīs occaſio/ꝙ inocētiſſime vix
it/ꝙ ī ſeculo nichil ſecularit̄ egit·
⁊ ꝓ diebꝰ eternis·dies trāſitorios
ꝯmutauit Ille ītroiuit in potētias
dñi/et in thezauros glorie ꝙ non
trāſit In pace factꝰ eſt locus eius·
Nos in labore ⁊ erūpna vitā mi
ſerā ꝓtrahētes facti ſumꝰ in obpro
briū ⁊ deriſum/hijs ꝙ habitāt ī ci
uitate dñi virtutū Nōne ſpectacu
lum facti ſumꝰ ciuibꝰ illis ihēruſa
lem·cuiꝰ ꝑticipatio eiꝰ in idipſum?
Cuiꝰ coīcatio ē in vinculo caritatꝭ
⁊ vnanimitate virtutū·cū tota cō
uerſatio nrā in id·et aliud tēdat/⁊
in vniuerſis actibꝰ ſuis·nō ſolū a
ꝓximis·ſꝫ a ſeipſa tota diſſētiat?
Cōſiderā ſinguloꝝ iudicia·ſtudia/
vota·cōſilia·officia·dicta ⁊ merita
⁊ videbis oīa quadā diſcolori et re
pugnāti varietate cōfuſa Quidam
ꝙ ſine omni ꝑiculo ⁊ labore viue
re poterāt·certa mortis ꝑicula ⁊ la
bores importabiles āplectūtur vt
viuāt Quidam more tātalico in a
quis ſitiūt·dum inter opulentias
inedia ſe affligunt Quidā ſe vota
cōtinētie aſtrinxerūt/et iuxta ꝓphe
tā tanꝙ̄ equi emiſſarij ad vxores
hīniūt alienas Quidā cū infinita
congregauerint·ſe nichil reputant
congregaſſe Quidā ſtudioſe inqui
runt nec īuenire ſufficiūt/qualiter
modicula quā habēt·ſubſtātia con
ſumat̄ Quidam honores appetūt
⁊ eos aſſequi nō poſſūnt Quidam
honores fugiūt ⁊ ad eos trahunt̄
īuiti Quidam laudes hoīm vilipē
dūt et in hoc ſunt laudabiles Qui
dam oī tp̄e venātur famā ſeculi·⁊
omni tempe ſunt īfames Quidā ꝑ
labores requiem querūt Quidā in
reqe reqem īuenire nō poſſūt Qui
dā apud alios venerabiles ſt·ſibi a
pud ſe vileſcūt· Quidam plꝰ de ſe
lingue adulatria ꝙ̄ ꝯſciētie ſue cre
dūt Quidā ſe tyrānica vſurpatioē
magnificāt Quidā ſe ſua benignita
te vilificāt Quidā ibi trepidāt vbi
nō ē timor Quidā in ꝑiculo mortꝭ

cerciſſime ſunt ſecuri Quidam non
quieſcūt donec rem habeant concu
pitam· quā cū habuerīt· vilē repu
tāt vel abiectā Quidā rem quā non
cōcupierūt adepti· ieſtimabilē in ip
ſa ꝯcipiūt voluptatē Quidā ſimpli
citer viuūt· et in oībus ꝓſperantur
Quidā verſātur in dolis· et eis que
libet aduerſāt̄ Quidā ꝓ libitu ſuo
viuūt vel ſemꝑ ſūt vigeti· Quidā a
regulis ypocratis nō deuiāt et aſſi
due ſunt īfirmi Quidā inſipiētiam
ſimulādo ſapiūt Quidā nimis ſapi
endo deſipiunt Quidā a pl̄rio ſinu
ad arma ꝓſiliūt Quidā a clauſtra
li aut ſcolari quiete migrātes· coti
diana mēbrorꝫ fatigatione ſe fran
gūt Quidā in litigijs vel ꝯtradictio
nib9 gloriātur Quidā ſi eos oporu
tuerit litigare torquētur Quidā in
rebus nugatorijs ſunt circūſpecti· i
arduis āt atq; ſerijs· vel que matu
ro indigerēt cōſilio· penit9 incōſulti
Quidā amicis et domeſticis ſuis ꝗ̄
ues· inimicos huiliter venerāt̄ Qui
dam veriſſime amicicie ꝓfeſſores in
imicos veriſſiē ꝑſequūt̄ Quidā ſe
ſuꝑbe humiliāt Quidā huiliter ſe
exaltāt Quidā i ſuis mēdacijs gra
cioſi ſūt Quidā ſemꝑ laborāt eſſe
veridici et mēdaciſſimi reputāt̄ Qui
dā ea ſemꝑ differūt que differri nō
expedit· ibiq; ſūt ꝓapites· vbi res
ſaniore cōſilio indigeret Quidā in
ꝑniciem aīe cōiurātes· curā corꝑis
in delicijs agūt Quidā ꝫelātes ſa
lutē aīe· corꝑi miſero et afflicto nō
ꝑcūt Quidā de craſtino nūq̄ cogi
tāt Quidā in vniuerſis oculos ꝓ
uidētis dirigūt in futurū Quidam
de proprio pr̄imoniū xpi augent
Quidā xp̄m ſequūt̄ pauꝑem vt de
xpi pr̄imonio ſuis nepotibus tha
ſaurizēt Quidā interi9 ſimplices/ex
teri9 ſūt auſteri· vt ſic inter frēs vin
culū ſociale cōalient Quidā exteri9
māſueti murmurāt interi9· vt frat̄
ne ſocietatis diſſuāt vnitatē Quidā
iraſcētes ad horā īſaniūt Quidā in
diſſimulatorio vultu palliāt ad tē
pus iniurias et abſcōdūt Quidam
ſub riſu ficticio plorāt Quidā ſub y
pocriſi lamētatioē exultāt Quoſ
dā ad dāpnoſos honores īduūt ābi
cio Quidā nichil honores reputāt
ſine lucro Quidā libēti9 donāt ſem
ꝑ ingratis Quidā libenti9 mutuāt
debitorib9 nūq̄ ſoluturis Quidam
omēs libros reuoluūt et nichil ad
diſcūt Sed et q̄dā oīa ꝓmittētes
ꝓmiſſa nō ſoluūt Quidā oīa ipru
dēter agūt et ipſis ꝓ voto ſuccedit
Quidam oīa cōſilioſa diſponūt vel
ſemꝑ in cōtrariū eis cedit Quoſdā
nobilitas ſua magnificat/quoſdā
humiliat/et qn̄q; apud pn̄cipes ac
ceptior eſt fatu9 qz ignobilis· q̄ no
bil̄ qz prudēs Quidā oēm ſollicitu
dinē a ſe ꝓrſus excutiūt Quidā nō
ſolū ſuis ſed ecīā alienis negocijs
ſe min9 ſufficienter inuoluūt· Qui
dam omnia· conſilio alieno diſpo
nunt· Quidam in omnibus ſequū
tur ꝓprie voluntatis arbitrium·
Quoſdā negocia licet ardua nūq̄
ſollicitant Quidam in rebus eciam
nugatorijs curioſe ſe torquent·
Quidam vt alienis parcant expē
ſis ſeipſos euacuant Quidam de
alieno ꝓdigi de ꝓprio ſunt auari·

Quidã satis tenues· multa vestimẽ
ta faciunt ⁊ consuũt· Quidã qđ de
tectꝰ est multa edificia incipiũt/nec
consũmant Quidã comedunt vt ie
iunẽt· Quidam ieiunãt vt comedãt
Et quid per vniuersa excurrã? Si
linguis hoim loquar aut angelorum
dissonencias habitantiũ in hac ter
ra dissimilitudinis· recensere non po
tero/cum vnusquisqꝫ non tantum a
proximis dissentiat/ſꝫ dissideat a se
ipso· Gaude igitur si raptus est auũ
culꝰ tuꝰ de hoc seculo nequã· ne ma
licia imutaret itellectum illius· De
mundo eductus est quo mũdus non
erat dignus· Assumptus est de me
dio praue ac ꝑuerse nationis/ut in
habitet in splendoribꝰ sanctorum/vbi
ad pacem ⁊ cõsonantiã· vniuersa cõ
ponit armonia ꝟtutum· vbi viuen
di ẽ inuariabilis status ⁊ eternitas
gaudiorum· De incendio autẽ domꝰ
aut pedis ex torsioẽ ne murmures
Nam si animi dotes quibus ꝓcelle
bat auũculus tuꝰ imiteris/pes tuꝰ
stabit in directo· erit dñs lucerna pe
dibus tuis ⁊ sic sup semitas iusticie
te deducet vt ꝓ domo fragili· domũ
habeas in celis non manufactã· sa
lubrem· iocundã· decoris incõꝑabi
lis ⁊ eternã· Mitte michi ꝟsus et
ludicra q̃ fecit turonis· et scias cum
apud me transcripta fuerint eadẽ si
ne dilatione aliqua rehabebis

Idẽ cuidã nouicio q̃ affectabat ꝑo
ratũ Itẽ arguit claustralis appetẽs
prioratũ ‖ Epistola tredecima

CLaustrũ et custodiã posueram
ori meo· sed illud in amaritu
dinis verba laxare cõpellor· cum tu
nouicius ⁊ claustralis appetas pri
oratum· dicis ꝙ in parrochia prio
ratus quem postulas· multos lucri
faceres deo· de tuo siquidẽ lucro du
bius· de tua perditione sum certus
Nã quid est claustralem redire ad
seculum· nisi celi habitatorẽ cadere
in ifernũ? Vis ꝑesse antequam subesse
Aut docere didisceris ⁊ disciplinatũ
preuenis magistratu Ordo hic pre
posterus est· priusquam doceas expedit
te doceri· Apostolus timotheum in
struẽs qualem deberet eligere in mi
nisteriũ ꝟbi dei Nõ neophitũ inq̃t·
ne forte subito elatꝰ i supbiã / incidat
i tẽptationẽ dyaboli Periculosũ est
neophitis ⁊ nõdum in sancta religi
one firmatis· exire in publicum· ⁊ v
surpare officia ꝑlatorum· Nam fili
us sunamitis· qm̃ adhuc tener ⁊ pu
erulꝰ egressꝰ ẽ ad messores cũtenes
ad mrẽm· ⁊ clamãs· caput meũ do
leo· extinctꝰ est Dyna filia iacob· ni
si in publicũ exijsset· sichem· capta
tus sui violentiã declinasset· Item ia
cob mãsuetus cõputatur ꝙ domi se
debat qñ esau· durus ⁊ hyspidus·
exterꝰ venabat· Vnũ desideriũ tu
um esset/iugo dñi assuescere· ⁊ sedere
in claustro· maxime dũ adolescẽtia
est in cursu Nã teste sapiẽtia Bonũ
est viro cum portauerit iugum dñi
ab adolescẽtia sua · sedebit solitariꝰ
⁊ tacebit· leuabit enim se supra se·
Proni autẽ sunt sensus hoĩs / sicut
dicit scriptura/ ab adolescẽtia in ma
lum Amplectẽ igitur iugũ dñi ⁊ de
lectare in vinculis eius· Iugũ enim
domini suaue est· et onus eius leue·

De sapientia scriptū est Inice pedē tuū in cōpedes ei9. et ne accidieris in vinculis illi9 Claustrū semel ingress9. clausisti te. ⁊ xp̄i vinculis alligasti Clausisti sane ⁊ alligasti te p obediētie iugū. p clausurā ordis. p discipline obseruātiā. p timoris et reuerētie ligaturā Clausurā hāc abiecerat ille de quo salomō ip̄o peccādo decātat. p agrū pigri hoīs trāsiui. et p vineā stulti. totumq; re pleuerant vrtice et spine. et maceria lapidū ei9 destructa erat Sic eq̄dem ꝙ sciol9 es. et tecū aliquid de scolari sciētia attulisti in claustrum Verūptē non existimes te habere spm̄ dei. donec draco moysi deuoret dracones pharaonis/donec sciētia caritatis. euacuet sciām vanitatꝭ

Adhuc nouici9 es/et ignoras q̄liter te in agricultura dn̄i oportet laborare Preceptū quippe est ī lege dn̄i Non arabis in p̄mogenito bo uis In leuitico legꝭ Si obtuleris mun9 p̄miciarū frugū tuarū dn̄o. de spicis adhuc virentib9 torrebis eas igni/⁊ confringes eas in modū farris In quo vita nouicioꝝ patenter exp̄mitur. quoꝝ mētes adhuc desiderioꝝ carnaliū huōribus grauide et tumētes. nō acceptātur in sacrificio dn̄i. nisi p̄us igne tribulationis torreantur/nec palcas prioꝝ deponūt affectuū. nisi p laborē ⁊ abstinētiam cōfrangantꝭ Verbū ecc̄iastici est. Nō te imittas ī pp̄lm nec alliges tibi pc̄ca duplicia/ quod quidā faciūt/qui citra meritoꝝ sufficiētiam/officium docētis assumūt Dicit asseris. caritas ad magistetium te cōpellit Cui putas illa dete? Aplūs ad corinthios loquens dicit Caritas nō est ābiciosa. non cgit pperam Nos āt scim9 q2 per perā facꝭ. ⁊ ad hoc cera ambicio te induat Si peruss9 fuerit incātator a serpēte. quis medebitur ei? Non fuerūt p̄ncipi aplōrum cōmisse claues regni celoꝝ. donec terna cōfessione fidei pbaretur. vtinā suscitauerit dn̄s spm̄ tuū. qui suscitauit ad liberātionē susāne/spm̄ pueri iunioris Ipse suscitasse legitur spm̄ othoniel. spiritū delbore. spm̄ gedeonis ⁊ alioꝝ oīm quorū ministerio ad liberationē populi sui vtebatur Nescio si forte cū aplō dicis. ꝙ non ab hoīe sed a deo dūtaxat euangeliū didicisti Vtinā noueris. quia q̄ gladium accipit gladio pibit Sed nā ꝙ iteruit q̄ vbū p̄dicatoīs idigne p̄sumit. lex ip̄ialis minorē xxv ānis ad tutele officiū nō admittit Sed nec ezechieli donec tricesimū ānū cōpleat. apiūtur celi. vt dei visiones itelligat Nec moyses ad liberationē ppli de egipto mittitꝭ/donec ānos lxx trāscēdat Doleo q2 prioratū desideras. p̄oratū āt leuiter obtinēs. si desideraēs esse postetior Ille q̄ sol9 de puluē erigit pauperem. ī scola euāgelice discipline nos erudit nō appetē p̄laturā Ac dco desiderio lucēdi aliis Vtinam ardētes ardēti desiderio nō lucēdi Erat inq̄t iohēs lucerna ardēs et lucēs Sufficiat tibi si ī claustro ardeas Si enim velis lucere corā hoībus. timeo ne lumē qd̄ in te ē. tenebre sint Nam qui hominibus

placent cōfusi sunt/qm̄ deus spreuit eos. Bonū est ardere. sed igne cari tatis. nō vanitatis. Ignē dicit dn̄s veni mittere in terram. et quid volo nisi vt ardeat? Ardeat siquidē et luceat ille. quo maior inter natos mulierū (veritatis testimonio) nō sur rexit. Tu vero q̄ diu sub modio es. ardere tibi potes. lucere sed paucis Lucere aūt publice. nō est tibi datū. donec sup candelabrum colloceris. Sustineas igitur interī. et ardeas sapienter Ardet enī reprobus. sz si cut ignis ī spinis Exarserūt et iniqui (sicut legit) in cōcupiscētijs suis Si vis exire de claustro vt obtineas li bertatē. deuias et aberras/ recedēs enī a claustro elōgaris a deo. Nec possū te videre liberiorem q̄ si pro xp̄o claustralem subeas et impleas seruitutē. liberrimū te facis. si ei ser uis ex corde. cui seruire regnare est. Dicis q̄ si haberes p̄oratum. aut saltem liberam egrediendi et p̄dicā di licētiam. fructū in ecclesia dei fa ceres tempestiuū/faceres quidē. nisi q2 iā mūdus. osculo iude pditorio/ te venderet. Et cū te fallaci osculo allicerer/angelis sathane dicebat. Quemcūq3 osculatus fuero ipse est tenete cū. Iam te sp̄ualiter tenent et te desiderare cōpellūt quod spon taneus abiurasti. verere ne cū sp̄ū ce peris. carni cōsumineris. Renūciasti sclō et pompis eius et sp̄ualem in te ihericho subuertisti. Scis quoni am adhuc durat imprecatio iosue? Maledictus qui reedificat ihericho. Nō decet redire ad seculū monasti ci ordinis professorem. Si p̄dicare et docere affectas prius doceat q̄d docere te oporteat Adhuc plangentis habes nō docentis officiū. Porro q̄ dam de domo tua exierūt. occasione alios instruendi. et ad sanctioris vite p̄positū conuertēdi. et per eos scādali sata est domus tua. Nemine palpat dn̄s. ve homini p quem scandalū venit. Ve inquit vobis qui circuitis mare et aridam. vt vnū proselitum faciatis Hij sūt dicit apostolus qui pe netrāt domos. et captiuas ducunt mulierculas oneratas p̄ctis Sane in claustro potes legere. scribere. et docere. Sapiētia dicit Sapientiā scribe in ocio. et qui minorātur actu percipient eam. Nā et paulus in vincu lis scribebat et edificabat alios ad sa lutē Ihieremias clausus ī carcerē scribit et precipit baruch. vt legat cominationes domini. Ama q̄so claustrum et abscinde ab animo tuo desideriū exeundi. Nam iuxta sentētiam cor dis mei/ si paradisus ī hac vita sit est. vel in claustro est vel in scolis Quicquid enim extra hec duo est. plenum est anxietate. īquietudine. amaritudine. formidine. sollicitudi ne et dolore. Tu vero nescio quam seculi dulcedinē somniasti in claus tro quā si forte per insipiētiā apphē deris auolabit vt sōpniū. et inter nu gatorias blandicies/quas suspicaris. in uenies te delusū fallax. et seductoria illa cōmigrādi voluptas/cōsumet claus tralis innocētie fructus. et quod nūc re putas honorabile et lucrosum. in tuc fame dispendium et periculum anime conuertetur.

¶ De vita clericorum et laicorum curialiū et eius incōmodis. Quē sit miseria curialium

Epla. xiiij.

Dilectis dñis et amicis/clericis de capella dñi regis. Petrus bles. bath. archid. Salutē in vero salutari. ¶ Gracias a pro gracie vestre quātas possū/quia quādiu cōuersatus sū inter vos: me fraterno colui stis affcū. nec nunꝰ michi apd vos/ defecit gra: quā apud alios/diuturna nature cōditio aut natura. Si equitabamꝰ/eratis lucerna pedibꝰ meis eratis michi ꝓ vehiculo in via. Si autem vestris idulgebatur iumētis sabbatū/hoīes eni in curia sabbatizare nō vidi/vnde ꝛ i ea pte melior est cōdicio iumētoꝝ. Tediū illud quod frequēter afficit curiales: vestra michi dulcissima colloquia furabantur/eratisq; solaciū et exultatio mea/i via. i camera. i capella. Ductus equidē quodā spū ambitionis/ me totū ciuilibꝰ vndis imerserā: deumq; ꝛ ecclesiā eius/atq; ordinem meū post tergo reiciēs nō quāta fecisset michi dñs: ß quātas michi possē aggregare diuicias/anxius attēdebam. Eorū ergo q̄ retro sūt oblitꝰ/ me ad āteriora ß nō more apli porrigebam. verūptamē castigās castigauit me dñs. ꝛ morti nō tradidit me: quē lecto doloris affligēs/in corpus paruū. abiectū ꝛ miserū/spiritū sue idignationis infudit. Anxiabar ad mortē. iamq; corpis ꝛ aie diuorciū/ certissime iminebat. Sz intelligens pater misericordiarū/qr datura esß michi vexatio intellectū: iratus/ misericordie recordatus est: simulq; spm ire sue cohibuit. et a me ābitionis spm exsufflauit. Sane frequēter legerā ꝟbū illd salōnis Pre de hospicio i hospiciū vita pessima ē. Pa ebā qr vita curialis/ mors est aie. recolebā dāpnabile ēē in clerico/se curialibꝰ aut secularibꝰ negocijs inuserere. Nec a memoria mea exciderat illud ecciastici ꝟbū/qd me ꝛ cōsimiles a curialibus curis debuerat abstraxisse. Noli ab hoīe q̄rere ducatū neq; a rege cathedrā honoris/pence regē noli q̄rere videri sapiēs. Non q̄ras fieri iudex/nisi valeas virtute irrūpe iniq̄tates ppli. Nō te inuittas in multitudine ciuitatis/nec alliges tibi pcta duplicia. Porro sic me inebriauerat ābitio/sic me blāda pnci pis ꝓmissa subuerterāt: vt sciēs et prudēs/viderer in oē discrimen aīe/ corporiß dispendiū: ptinaciter cōiurasse. Verūptamē in flagello dñi/ grām paterne correctiois itelligēs: meditatꝰ sū nocte cū corde meo/ et exercitabar et scopebā spiritū meū. Hic palliū cum ioseph. cū matheo theloniū. sindonē cū iohe. cupiditatis ydriā cū samaritana/relinq̄re et abiurare decreui. Adiuuit me dñs/ et ābitionis ardorē quē pus in me torrētes auri ꝛ argēti tēpare nō poterāt/ros diuie miseratiois extinxit. Cōfirma hoc deꝰ quod operatus es in me/nec me redire ad vomitū: nec meam quā destruxi iherico/ reedificare pmitte. Ego putridissimꝰ puluis/ꝗ modico flatu dispergēdꝰ

in ventos· vt quid ad ampliores di
uicias anhelabā? Modicus venter
me9 cotidie modico pane cōtentus
est Dederatqȝ michi dn̄s vnde sin
gulis d ebucā hylaritate animu ⁊
quiete corpis· possē pascere multos
ventres· Nūqd infelix debui venari
et inuenia in cast ris· in aīe et corpis
mei exiciū· vt pascerē multitudinē in
iumētorꝝ et hoim? Nūquid gloria
hoīs est· hoīes ⁊ iumēta pascere· ⁊
a verbo dei/ ⁊ a cibo aīe ieiunare?
Esca vētri et vēter escis dicit aplūs
de9 aūt hunc ⁊ has destruet Por
ro panis vite durratur9 ē in eternū
Veruētes eqdē de quorꝝ numero
sa multitudīe magr̄es plurimū glo
riant̄/ suorꝝ venatores sūt ⁊ aucupes
d iorꝝ/ p̄cū eni sequūt̄ nō hoīes/ qd
ex eo maīfestissime liquet· qr illos
quos in diuicias ⁊ honores extulit
fortuna dementiorꝝ· nec numerosi
ta illa clientele secuta ē dū adhuc
paupes essent· nec hodie sequerētur
si in consimilē recideret paupertatē
Pro hac vanissiā vanitate/ militāt
hodie nostri curiales in labore ⁊ e
rūpna· in vigilijs multis· in pericu
lis magnis· periculis maris· pericu
lis fluminū· periculis pontiū· pericu
lis mōtiū· piculis in falsis frib9 In
morib9 freq ētēr· in constrictione et
lassitudine corpis · atqȝ in alijs vi
te discriminib9· in qb9 glām marti
rij mererētur· si h̄ p xpi noīe sustine
rēt· Nūc aūt sūt mr̄es seculi· mūdi p
fessores· discipuli curie· milites her
lerrui· p multas siqdē tribulatioēs
intrāt iusti in regnū celorū· hij autē
per multas tribulationes promerēt

tur infernū· Ve qui trahitis iugū
iniqtatis/ sicut pp̄ha cōmemorat/ in
funiculo vanitatis· Quid pdest ho
mini si totū mūdū lucretur· aīe ve
ro sue detrimētū patiatur? Testimo
nio salomonis· Nō pderūt diuiciae
in tpe vltiōis· diues eni cū interierit
non sumet oīa· ⁊ non descendet cū
eo glā domus eius Miserrimi qui
vtemur cū quiete bonis· que supra
oēm nrōrꝝ exigentiā meritorū· no
bis grā diuine miseratiōis indulsit?
Libēr siquidē vteremur· Sȝ dn̄a am
bitio nō pmittit/ q ad magnarꝝ di
uiciarꝝ acqsitionē nos excitat· ⁊ su
perat9 apit ampliores· scriptū aua
rus non iplebit̄ pecunia· ⁊ q amat
diuicias/ fructū non capiet ex eis·
Apud hoīem quidē vilis· sed apud
deū et angelos ei9/ gloriosus est ti
tulus paupertatis Scio qr eos q
in curia dn̄i regis morātur/ aut poti
us moriūtur· spes regie liberalita
tis frequētēr exhylarat/ que qnqȝ in
multos· magfice ⁊ munifice se effū
dit· Sperat aūt vnusquisqȝ sibi euē
turū· quod videt plurib9 euenisse·
Sub isti9 expectationis dulcis ⁊ in
certo solatio· tediosa delectāt/ grauia
a leuigātur· amara dulcescūt/ nūqȝ
martires· lab ores qūuis infirmi· ex
pensas etiā qūuis auari non sentiūt
Sic vt non perdat/ nō cessat pdere
lusor· Et reuocat cupidas· alea blā
da man9· Videntur michi in vrbis
⁊ desiderij ȝ· illū psī vsare vsiculū
Iam dabitur iā iā· donec deceptus
⁊ expes Nec quicq̄ fūdo· suspirat
nūm9 in ymo· Porro iux̄ sapiētē·
sera ē i fūdo parsimoia Illud i curia

detestabile ē. qꝛ qui magis diligūt
minꝰ diligunt᷑. Impiti eciā ꝛ oīno
inutiles elegantiis eiꝰ būficijs āpli
antur/diuicie accumulant᷑ diuitibꝰ.
Nec ē q̄ respiciat ad inopē ꝛ mēdicū
Heliseꝰ implebat vasa vacua. ꝛ de
ficientibꝰ vasis vacuis /stetit oleum
In curia vero contempnūt᷑ vasa va
cua. ꝛ plena īplēt᷑. ligna in siluas ꝛ
aq̄ in maria deferuntur Ego sane
dispendia enormiū expēsarū. ꝛ sup
oīa iacturā perditi tempis deplora
rem. nisi qꝛ maximū laboris mei re
puto fructū q̄ nostrū pncipē p grām
dei ꝛ suā. semp habui ꝓpiciū/mitē/
affabilem et benignum. Nūq̄ por
rexi ei preces. quas nō admiserit li
beralit᷑. preparationem eciā cordis
mei in pluribꝰ eiꝰ benignitas quoq;
puenit. Diligebam ipm ꝛ diligo.
ꝛ semp diligā ex affectu. Nec me
diligat deꝰ cū ab ipsiꝰ dilectione de
sistā Grā nāq; eiꝰ me ꝑpetuo vendi
cauit in suū. Quū q; semp erit. si q̄d
cogito. si quid scribo. si quid sum. si
quid vaco/si quid possū. hinc erat.
q̄ q̄diu vrā vsus sum comitiua. q̄li
bet dies in q̄ dn̄i regis alloq̄o non
fruebar/ m̄ tristis ꝛ nubila videbat᷑
dies in qua suo me dignabatur al
loquio. michi tota tanq̄ dies impe
rialis in gaudio ducebatur Confi
dentissime dico. maiorē q; ptē mūdi
testē habeo/in hac parte a tempe ca
roli nullū fuisse pncipē/ adeo benig
num/prudentē/largum/ꝛ strenuum
hic pauca in eiꝰ cōmēdatiōe pstrinxi
quia in hijs quatuor oīa bona prin
cipum efficaciter concluduntur.
Sane licet obsequiū ꝛ reuerentiam
debeamus principibus. ꝛ maxime
regi tanq̄ precellenti/cū nrē professi
ones homines efficacius. posset in
eccl'ijs deseruire pncipibꝰ q̄ in castris
Diplicioces equitē ꝛ q̄ minꝰ in di
uina pagina sūt eruditi/si in obseq̄o
regie maiestatis militare ꝓponūt.
nō arbitror hoc absurdū Porro in
sacris ordinibꝰ constitutus. ꝛ in di
uino eloquio pollens. qui iam tene
tur fontes suos deriuare foras. ta
lētūq; sibi creditū cū lucro ad domū
reportare/ omnino inexcusabilis est
si curialibꝰ vinculis se innectit Audi
quid de talibus dicat dn̄s per pro
phetā /dedi eis inquit argentum ꝛ
aurū meū ipsi vero de auro et argē
to meo operati sunt baal Nōne fa
bricant baal de auro ꝛ argento ca
mini q̄bꝰ sapiām ꝛ eloquētiā dedit
deꝰ. ad dandū scientiā salutis plebi e
ius. ipsi vero talentum domini ter
re infodiunt/atq; baal cōstruūt. dū
pro tempalium rerū questu. quasi sb
iactu alee. vitam ꝛ aiam ponunt ꝛ
Isti cōstituūt archam dn̄i in azoto
quod interpretatur ignis cōcupiscē
tie qꝛ p ābitiosā cōcupiāz glām nrē
pfessiōis euacuāt Conūtit dn̄s flu
mia eoꝝ i sāguinē ne bibāt terrāq;
ferreā ꝛ celū eneū dat eis. vt pluuie
celestis exptes. fructū vite nō faciāt
Decenter equidem ꝛ prudenter re
teūt. qꝛ imiscuit eis dn̄s spiritū ꝟti
ginis. eisq; rotā maloꝝ rex sapiēs
īpioꝝ vētilator inuttit Perdite vi
te homines se laboribus torquent/
cruciant curis. expensis euiscerant.
Nonne figurā aranee gerunt. que
de suis visceribꝰ telā texit. vt capiat

muscā vilissimā? Quid est inanis glā quam venanť nisi musca vilissima murmurosa? Fedida? Pūgitiua? Quidam allegantes excusationē in pātis ac veterꝫ ade pizomata ꝓferētes. interrogātib9 quare curiā sequātur / quā deo ⁊ saluti sue nō ābigunt esse cōtrariā Ad colorē ⁊ tuitionē sue ambitiōis exēpla antiq̄ tpis introducūt. Ad correctionē et eruditionē regū inquiūt missi sunt moyses ad pharaonē. Jheremias ad sedechiā Helyas ad achab. Joiadas ad iosyā. O clerice curialis. nūquit dūs te misit ad regem? In obsequiū ei9 te misit / aut poti9 ītrusit ābitio. Certe post signa in rubo in serpēte. i manu leprosa. ab iniūcta sibi legatione moyses se excusat Si tibi legatio etiā impossibilis a rege iniūgitur spōte te offers / magna dicis / ⁊ maiora ꝓmittis Cupiēti eni aīo. nil graue videtur. nichil ambitioso difficile. Ideoq3 ambitio est q̄dā symia caritatꝭ. Caritas eni paciens est pro eternis. ābitio patitur oīa pro caducis. Caritas eni benigna est paupib9. ābitio diuitib9 Caritas oīa suffert ꝓ veritate / ābitio ꝓ vanitate vtraq3 oīa credit / oīa sperat. ꝫ lōge dissimili mō hec ad glām hui9 vite. illa ad gloriam sine fine. Nam in igne aliter se habet aurū rutilās. ⁊ aliter palea fumans. Caritas nūq̄ excidit. ābitio nūq̄ surgit. ambitio eni ipsa est iniquitas sup talentum plūbi. hec ē ocul9 oīm curialiū sicut zacharias dicit hec ē ocul9 eoꝝ in vniuersa terra. nō dexter ocul9 sed sinister

Omnes enim qui militant in castris ābitionis capti sunt a naaas āmonite. dextrosq3 oculos amiserūt Perspicaces eni sunt in acquisitione tpaliū. iacturā vero vite q̄ ꝑterit ⁊ imminentia mortꝭ eterne supplicia nō attendūt. Cecutiētes āt sūt ad bonū ꝫ perspicaces in malū Sapientes sunt dicit ꝓpheta vt faciant mala Bona aūt facere nesciūt Ipi aūt tāq̄ lapides scūariȷ dispsi sūt in capite oīm plateaꝝ. Rerū tpaliū acquisitiōi impendūt q̄cquid sciūt quicq̄d loquūť. q̄cq̄d faciūt. de illo potissimū miror qualiter curialis sustinere potest molestias q̄ diu scolari milicie et castris disciplinalib9 assueuit. Ad curiales redeo. apud quos in accipiēdo cibo. in cōtatiōe / in vigiliȷs nō est ordo / nō est rō / nō est mod9 Apponiť clerico aut militi curiali. panis nō elaborat9 / nō fermētat9 / cōfect9 ex ceruisie fecib9 Panis plūbe9 / loliat9 ⁊ crud9 / vinū vero aut acore. aut mucore corruptū turbidū vnctuosū rancidū / piceatū / ⁊ vapidū Vidi qn̄q3 vinū / adeo feculētū magnatib9 apponi / qd̄ non nisi clausis oculis ⁊ cōsertis dētib9 cum horrore ⁊ rictu cribrari oportebat poti9 q̄ potari Ceruisia q̄ in curia bibitur horrēda gustu abhōiabilis est aspcū In curia ꝓpter frequentiā ꝑploꝝ aīalia vēdūtur indifferēť sana et morbida pisces etiā iā q̄tridnani nec tñ aliq̄d de pcio putreda aut fetor īminuit. Perinēcies ei de infeliciū cōuiuaꝝ morte aut lāguore non curant. dūmodo dñoꝝ suoꝝ mensis / plenioꝝ ib9 ferculis seruiať

Implentur morticiniis. Fiuntq; mul
torū sepulchra mortuū et discūbenti
um ventres. Multi etiā ex ciborum
huiusmōi corruptela frequētius morerē
tur/sed famelica ventris ingluuies
et illius exitialis abyssi cyllea vora
go. ope laboriose exercitatiōis vni
uersa ↄsumit hinc est q si in aliquo
municipio. spaciū more pductionis
indulgeant/aliqui eorū semper ma
nent morbidi Vt cetera taceam
molestias marescallorū sustinere nō
possū/hij quidē blādissimi sunt adu
latores/detractores/pessimi/impro
bissimi emunctores. Importunissimi
sunt donec accipiant. cū acceperint
sunt ingrati Et nisi manū suā dona
tor cōtinuet inimici Vidi plurimos
qui marescallis manū porrexerant
liberalē. hij dū hospiciū post longā
fatigationē itineris. cū plurimo la
bore quesissent. cū adhuc essent co
tum epule semicrude. aut cū iā for
te sederent in mensa. quādoq; etiam
cū iam dormirēt in stratis. marescal
li superuenientes in superbia et abu
sione. abscissis equorū capistris/eiec
tisq; foras sine delectu et non sine
iactura. sarcinulis. eos ab hospicijs
turpiter expellebāt amissisq; omni
bus ad quietis nocturne solaciū cō
portatis non habebant miseri. diui
tes tamen vbi nocte illa capita recli
narent Curialibus miserijs illud
adicio. q si rex alicubi phendinare
promiserit maxime si regiā vox pre
conia publicauerit volūtatē/certissi
me scias q rex sūmo mane iter arri
piet/et propositū singulorū. iopina
subitatione deludet Ideo frequen
ter euenit/q hij qui sibi in curia mi
nuūt. vel acceperint medicinā/omis
sa corporis cura. principē sequūtur
et ponentes vitā suā quasi sub iactu
alee ne perdant. qd nec habent nec
habituri sunt/seipsos perdere nō ve
rentur/videas homines quasi furio
sos excurrere saumarios instare saui
narijs. et quadrigas occursare qua
drigis. omnes tumultuare ad inui
cem. vt ex ipsa rerū turbatione. tibi
appertissime describatur facies infer
nalis. Et si princeps predixerit se
ad aliquē certū locū sūmo mane in
crastino profecturū / sentētia procul
dubio mutabitur ideoq; scias cum
vsq; ad meridiē dormiturū. Videbis
saumarios sub oneribus expectātes/si
lere quadrigas. dormitare pambu
los. mercatores curie anxiari. oēsq;
inuicē musitantes. curritur ad mere
trices/et tabernarios curiales. vt in
qrat ab eis q princeps pfecturus sit/
hoc enī gen9 curialiū. archana pa
lacij frequēter nouit. Regis enī cu
riā sequūtur assidue. hystriones. cā
didatrices. aleatores. dulciarij. cau
pones. nebulatores. mimi. barbato
res. barbatrones. hoc gen9 oē. Se
pe vidimus rege dormiente. dū me
diū silenciū tenerent omnia. sermo
a regalib9 sedib9 veniebat nō oīpo
tēs/sz oēs exercitūs et ciuitatē ad quā
eundū erat vel opidū noiabat/post
lōga tedia expectatiōis incerte. cede
bat nobis ad solaciū ibi hospitari v
bi sperabat hospiciorū et victualiū
copia inueniri. Tāta itaq; et tā ↄfusa
atq; tumultuosa erāt eqtū peditūq;
discursio. vt crederes abysso eructa.

exceptionem fieri ab inferno. Porro
cũ iã dietã illam. aut totã aut fere
totã. nr̃i p̄rcãbuli peregissent / muta
ta voluntate rex alio diũtebat / vbi
forte vnicam domũ. ⁊ sufficientiam
victualiũ q̃ nulli ꝯmunicãt̃ habebat
Et credo si hoc dicere audeã. ꝙ vo
luptates suas de nr̃is ãgustijs am
pliabat. Tabꝰ ergo aut quatuor
miliaribus per siluas incognitas.
et frequenter in tenebris oberrãtes
credebamꝰ nobis successisse ad votũ
si nos sordidum ꝟl vile cõtingeret in
venire tugurium. Erat autem sepis
sime inter curiales de mapalibꝰ gra
uis ⁊ dura cõtentio. seq₃ pro hospi
tio gladijs appetebãt pro quo ĩdig
nũ esset litigiũ inter porcos. Quali
ter ea nocte nobis aut euectionibꝰ
nr̃is fuerit aliquã v̄rm hesitare nõ
credo. ego aũt ⁊ mei. diuisi eramꝰ.
vixq₃ per triduũ potui congregare
dispersos. Dñe deꝰ oĩpotens. tu
qui es rex regum et dominꝰ dñanti
um qui es terribilis apud reges ter
re q̃ aufers spm̃ p̄ncipũ q̃ das salute
regibꝰ in cuiꝰ manu cor regis ẽ. et q̃
cũq₃ volueris v̄tis illud v̄te ⁊ cõuer
te cor huiꝰ regis. ab hac pestilenti cõ
suetudine/vt sciat se esse vnũ hoĩm
atq₃ hoĩbꝰ quos post eũ non ambiti
o. sed necessitas trahit. discat et as
suescat exhibere grãm regie liberali
tatis. ⁊ humane cõpassionis affectũ
Dimitte queso me adhuc plangã
paululũ dolorem meũ ne reuertar ĩ
curiã laboriosam ⁊ optam mortis ca
ligine vbi vmbra mortis est ⁊ nul
lꝰ ordo. Nam vt ad ministeriales
curie redeam apud forinsecos iani

tores / bidiuanam forte graciam. ali
quis multiplici obsequio merebitur
sed vsq₃ in diem tercium non durabit
nisi cõtinuatis muneribꝰ ꝟl obsequi
is redimatur. Regem dormire aut
egrotare. aut esse in cõsilijs mentiũ
tur. Te si honestus aut religiosus
es aut qui eis heri non dederis / di
utissime foris ĩ luto. ⁊ in pluuia sta
re cogent. Et vt iniquiꝰ icrar tuũ
ira vlcerent ꝟl crudeliꝰ anxient. cini
flones ⁊ furciferos. ad primũ v̄bũ
gratis intrare p̄mittẽt. Hostiarios
camere cõfundat altissimꝰ. facie eni
cuiuslibet boniviri ꝯfusiõe mltipli
⁊ rubore. perfundere non verentur.
Quasisti terribiles virgas. si nichil
dederis hostiario nichil actum est.
Si nil attuleris. ibis homere foras
post p̄mũ cerberũ / tibi superest alius
horribilior. cerbero briareo terribi
lior nequior priuilegio crudelior mi
notauro. Quantacunq₃ tibi mor
tis necessitas. aut discrimen exhe
redationis incumbat / non intrabis
ad regem. ymmo quod sepiꝰ accidit
vt grauiꝰ anxieris. et vt ita loquar
rumpantur vt plia corda. tuus in
troducetur aduersarius te excluso.
¶ Domine ihesu xpriste si sic viui
tur. ⁊ in talibus vita spiritus eorũ
qui castra sequuntur. nunꝗ̃ queso in
castra regrediar. Iacturam siquidem
annorum. quos circa curiam in nu
gis consumpsi. estimationem nõ re
cipit. Saluto vos ꝟl miliciam vestrã
ne dicam maliciam curialem. Alia
milicia est ad quam thimotheo scri
bens aplũs me inuitat. Milita in
quit miliciam bonam. habẽs fidem

ac conſcientiā puram Vbi dicit mi
liciam bonā/pariter excludit malici
am carnalē tanꝗ̄ male ſibi ↄſciam.
inhoneſtam. reprobā. perditā ⁊ dāp
natam Vos etiam amici cariſſimi.
quādoqꝫ recogitetꝭ in amaritudine
anime veſtre/dies quos in curia per
didiſtis. hora eſt iā nos de ſompno
ſurgere. ſurgite poſtꝗ̄ ſederitis/ ne
obdormiatis in morte. vita nos fu
git. mors inſtat. hoſtis inſidiatꝛ vt
rapiat. et nō eſt q̄ eripiat. Emulor
quidem vos dei emulatiōe/zelans
et ſitiens ſalutē veſtrā in viſceribus
iheſu xpriſti. videtis quia curia ple
na eſt laqueis mortꝭ. Mors autē i
euitabilis ⁊ incerta. iudexqꝫ terribi
lis nos expectat Horrendū eſt autē
incidere in manꝰ dei viuentis. illoꝝ
cruciatꝰ incurrere/ quorū non eſt in
termiſſio neqꝫ finis Spāo me ſpiri
tualē iherico ſubuertiſſe. poſueqꝫ
inopſi ſucceſſorē dixiſſe cordor Ma
ledictus qui reedificat iherico. Ego
ſiquidē proceſſi ī diebꝰ meis Et vt
ſermonibꝰ iob vtar Ruge mee dāt
teſtimoniū ↄtra me. Et item. Bre
ues anni trāſeunt/et ꝑ ſemitā qua
ambulo nō reuertar Recogitabo gᵒ
dies ꝑditos ī amaritudine aīe mee.
reſiduūqꝫ annorū meorū/ſtudijs im
molabo ⁊ paci. Illud autē noueritꝭ.
ꝗ ad grām. gloriā ⁊ magnificentiā
dn̄i regis. iam de actibꝰ eius librū
ex magna ꝑte cōpoſui/qui veſtre fra
ternitati ↄmunicādus eſt. ſꝫ adhuc
opus illud/manꝰ artificis corrigit
et elimat. vt cū in publicā audiētiā
venerit: nec obtrectatorū linguas/
nec venenoſos morſus inuidie perti
meſcat. Beneualeāt ſocij et amici
noſtri. ⁊ ſciant me ſuū eſſe vniuerſi
et ſinguli. Finis epiſtole contra cu
riales

¶ Monetur electus ad propoſitū
ſanctitatis Epla xv.

Vocauit te nobilis eccleſia car
notenſis / de ſubiecto in prela
tum. de filio in parentē. de diſcipulo
in magiſtrū. Si vis eſſe qd̄ diceris
vt inter electos dn̄i cenſeatꝛ. qui in
electos ſuos mittit radices. qui quos
elegit/hos et p̄deſtinauit. conuerte
te a tua cōuerſatione āti qua. vt no
uum induēs hoīem/omnē vite pri
oris exuas vetuſtatem ¶ Cū eras
paruulus ſapiebas ⁊ loquebaris vt
paruulus Nunc autē quia in virilis
etatis plenitudinē euaſiſti. euacuā
da ſunt que erāt ꝑuuli/vt nichil pu
erile aut tenerū ſapiant opera tua.
ſed exhibeas te virū in xpriſto ꝑfec
tum. Sup oīa humilitatē amplec
tere vt apud te / nichil ſuꝑcilioſum
appareat/in verbo vel in facie vel in
geſtu Principē te cōſtituerūt frēs tui
dicit ſapiētia. eſto in illis q̄ſi vnꝰ ex
illis Nichil ſingularitatis p̄tendas.
nichil dn̄ationis exercens Eſtote in
quit btūs petrꝰ aplūs nō dn̄antes
in clero. ſꝫ forma facti gregis in ꝓplo
Ille q̄ vocat ea q̄ nō ſūt/tꝗ̄ ea q̄ ſūt/
vocauit te vt ſacerdotio fūgaris ei/
vt ī domo mrīs ſue ſis fidelis et pru
dēs ſeruꝰ/nō dn̄s. ſis poſſeſſionū ſu
arū cuſtos ⁊ ꝑpli aduocatꝰ. Poſuit
te dn̄s/vt ſis p̄ncipibꝰ ad correctio
nē. plebibꝰ ad eruditionē. afflictis
ad ſolaciū. nocētibꝰ ad timorē. deinꝭ

ad liberationem/ſupbis ad humili
ationem/humilibus ad cautelam.
Agnoſce queſo vocationem tuam.
Non enim vocauit te iterũ dñs in
imũdiciam. vt deducas in bonis di
es tuos. et agas curã carnis in de
ſiderijs Hec omnia a mente futuri
epi cõuenit exulare. Scriptum eſt
eni. Neceſſe eſt vt mũda ſit man9.
que ſordes diluit alienas Vnde in
leuitico legitur/ꝙ cũ moyſes de mã
dato dñi ꝓpoſuiſſꝫ aaron in põtifice
ꝯſecrare. cũ p9 diligẽter ablutũ veſ
tiuit. ſubula ꝛ baltheo cinxit. in quo
oſtenditur ꝙ in epm̃ conſecrandus
pus abluitur. vt de antiqua cõuer
ſatione. in nouã innocentiam refor
mat9. ſuſcipiat incrementa virtutũ
In ſubũcula. quedã vite mũdicia de
ſignatur. que baltheo cõſtringitur.
vt ſub arctiore tutela. pudicicia nu
triatur. Apponitur et tunica iacinti
na. vt ſit cõuerſatio eius celeſtis. vt
iam nõ loquatur niſi xp̃m aut ſapi
at Super rationale aũt adicitur in
q̃ erat doctrina et veritas. vt ſit ſcri
ba doct9 in regno dei. ꝛ cũ oportunũ
fuerit producat de theſauro ſuo no
ua et vetera. hec a tue ãminiſtratio
nis officio exactiſſime requiruntur.
vt ꝑ omnia ſit in te humilitas non
vileſcens. dignitas non pſumens.
Hodie in promotione quorũdam pͥ
ma queſtio eſt. que ſit ſũma redditu
um. nõ que ſit cõuerſatio ſubiectoꝝ
verũptamen deus non irridetur.
Ad honorẽ vocauit te propt̃ one
ra non ad multiplicandũ numerum
familie. aut equoꝝ. non ad dandas
pentib9 dignitates. ſꝫ ad tantã ſciaz

ſalutis plebi eius. Maius gaudiũ
eſt deo ꝛ angelis eius ſi cõuertatur
peccator a via ſua mala/ prelati of
ficio. ꝙ ſi per eius induſtriam põpa
epalis eminencie in euectionibus ꝛ
familijs augeatur. Non eſt in hoc
gaudiũ angeloꝝ. in quo eſt paupe
rum domoꝝ ſubuerſio. a quib9 pro
curationes exigis importunas. Cõ
queruntur ꝛ dicunt/quia multiplicaſ
ti gentẽ ꝛ non magnificaſti leticiã.
Si te illi9 diſcipulum profiteris. q̃
venit miniſtrare nõ miniſtrari. ſic mi
niſtrabis pauperib9 vt non vitupere
tur miniſteriũ tuum. vt patrimoniũ
xp̄i et pauperum eius. qđ tibi cõmiſ
ſũ eſt. in egentiũ neceſſitates. nõ in
vſus extraordinarios expendatur
Patrimonij hui9 zelator ẽ dñs rõnẽ
tecũ diſtrictiſſimã poſitur9. ꝛ vſqꝫ ad
nouiſſimũ q̃drantẽ exiget vniuerſa
Vnde ꝓpter hoc irritauit impi9
deum dixit enim in corde ſuo non re
quiret. Sꝫ certe requiret. Nec te po
terunt excuſabilem reddere. tue glo
rioſitatꝭ eminẽcia ꝛ murmuroſitas
clientele. Sꝫ quia filius comitis ꝛ
conſobrin9 regis es. manu effuſiore
teneris expendere. neceſſitas hec.
xp̄i patrimoniũ non contingit. Ex
penſas quas de rebus mũdanis fe
ciſſes. alias fortaſſis enormes. pro
tua generoſitate. debet in rebus ec
cleſiaſticis epiſcopalis modeſtia co
hibere. Electus es in epiſcopum a
xp̄o. vt ei fũgaris ſacerdocio. vt red
das populum acceptabilem dño. ſec
tatorem bonorum operum. ipm̃ v̄
bo iſtruẽs ꝛ exẽplo. ꝓpter qđ omni
antiqua vanitate depoſita. ſtudeas

moribus impleri pontificem / et vt
ſancto ſctōꝝ deuote ſeruituti impen
das officiū· induas ſāctitatē. Dis
queſo cōpoſitꝰ ad mores· feruidꝰ in
dilectione· māſuetus ī ſocietate· ſta
bilis in ꝓmiſſo· fortis ad paciētiā·
pronus ad ꝯcordiā· rigidus ad cen
ſuram Dis ī iudicijs rectꝰ· in loquē
do modeſtꝰ· in iubēdo diſcretꝰ· in diſ
pēſatione īduſtriꝰ· in agēdo ſtrēnuꝰ·
in auxiliādo ſollicitꝰ· in cōſilijs fidꝰ·
in reſpōſionibꝰ circūſpectꝰ Exhibe
te maioribꝰ deuotū· minoribꝰ blan
dum· equalibꝰ manſuetū· rigidū ſu
perbis· benignū humilibus· miſeri
cordem penitētibꝰ· inflexibilē obſti
natis Exhibe te iohānem inceſtuo
ſis· iehu et matathiā apoſtatis· for
nicantibꝰ fineem· helyā ydolatris·
mentientibꝰ petrū· blaſphemātibꝰ
paulum· negociātibus xpriſtū· Bre
uiſſimus eſt huius vite tēporalis ex
curſus· finis autē horribilis et incer
tus Quanto eſt celebrior titulꝰ tue
nobilitatis / tāto glorioſiꝰ tibi cedit
ad cumulū laudis· ſi alios in xpriſ
ti miniſterio ſuperas ſāctitate / quos
generoſitate trāſcendis In epiſco
pali cōditione nichil eſt mediū· vel
ſecularis erit tua cōuerſatio / et pro
broſa· vel ſācta / et tam apud deum
ꝙ homines glorioſa· Nichil eſt qd
adeo vitam hominis cito obtene
bret aut illuſtret / ſicut pontificalis
auctoritas cito fit vel bonus odor
deo / vel rumor in populo· Que dam
gemme ſplēdidiores ſunt in obſcu
ro ꝙ in luce Quidam ante dignita
tis adeptionē ſatis ꝯmendabiles ex
titerunt· ſed ſuper candelabrum ec

cleſie conſtituti / lucem in tenebras /
et famā in infamiā conuerterūt· vul
gariter dicit· quia honores mutāt
mores Meliꝰ pleriſꝙ fuiſſet adhuc
latere ſub modio et ſb vmbra honeſ
te opinionis· ꝙ cum infamia / cande
labrū aſcendiſſe· Adhuc turpitudo
eorū ſub paupertate obſcuro lateret /
niſi eā dignitas diuulgaſſet Creuit
honor· et cū honore infamia Nam
iuxta ſatiricū· Omne animi vicium
tanto cōſpectius ī ſe Crimē habet·
ꝙto qui peccat maior habetur· Pri
uato peccāti ſepe parcitur Sz ſi pre
latus deliquerit· in eiꝰ infamiā lin
gue oīm acuūtur· Multi ex aliena
ꝑſuaſione credunt ſuū crimen pror
ſus eſſe abſcōditū / ſed periculoſe fal
luntur Caueat eni omnis epūs ex ali
quo ſe eſſe īfamē / niſi verā operibꝰ
exhibeat ſcītatē Scriptū eſt· Quia
vox populi vox dei / nec leuiter iuxta
eſtimationē meā opinio ꝯmunis a
liquem ꝑlatū extolleret· niſi quē ef
fectus operū et iugis experiētia com
mendaſſet· Si te igitur publice ꝯmē
datiōis titulos habere delectat / xpō
et hoībꝰ placere intēdas· nō in mul
titudine diuiciarū / ſed graciarū· non
in ornatu veſtiū / ſꝫ virtutū Illorū
vitam epiſcoporū deteſtabilē repu
tes· quorū habitus in veſte pompa
tili· quorum inceſſus erecta ceruice·
quorum facies torua· truces oculi·
mine terribiles· dominātes in clero
non forma facti gregis in populo·
quorum deus venter eſt· quorum vi
ta in morte ſepulta eſt· mendaces·
vaniloqui· et ſuperbi· ſocij furum·
non collegę petri· ſed ſymonis· non

xpriſti diſcipuli· ſed neronis · Iſti
dum pauperes ſpoliant · dum mo
naſteria grauant· dū extorquent a
clero· dum in queſtū trahūt ꝟ vena
lem exponūt iuſticiam dei· dū giezi
cam negociationē exercent· theſau
rum ire ⁊ mortis ſibi accumulāt· cū
thezauro pecunie xpriſtum habitu
ri vindicem· quē non timent iudicē·
Illud certiſſime teneas· ꝙ ſi ad hos
enormes act9 · manū ſemel ꝑlat9 ex
tēderit· vt canis a corio· nō deterre
bitᷣ vncto ꝫ glutino malicie iuiſcat9
de cetero reſpirare non poterit ⁊ niſi
cum multiplici auſteritate penitētie
ad innocentiam non redibit · Pre
latus ſiquidem cariſſime inuenitur·
qui collaterabiles non habeat aſſen
tatores ſibi· qui eū lactāt ⁊ palpant
ꝗ oleo · pc̄oris caput impinguant·
laudatur peccator in deſiderijs ani
me ſue ⁊ iniquus benedicitur· Iſti
ſunt qui cum vident domini ſui ani
mū in tēptationib9 vacillantem poſ
ſentqꝫ ipm̄ ꝟbo exhortatiōis a pc̄o
auellere ⁊ erigere in ꝟtute melius
ſermōib9 ſpm̄ in eo ꝟtut̄ extiguūt
cū ſcriptū ſit· Spm̄ nolite extiguē
atqꝫ adhuc imbecilles ſanioris ꝓpo
ſiti conat9 euacuāt ⁊ ſubuertūt Si
cōtinentiā vouet ſi ad abſtinentiā ſe
ꝯformat· ꝓpiti9 inquiūt ſis tibi dn̄e
Iuuenis es Importuna ieiunia ſūt
capiti Nimia carnis afflictio· mor
bos parit · Sic debes cordam tēde
re ne rumpatur · hec oīa in annos
maturitatis differri oportet· Non
ſum9 meliores ꝙ̄ patres noſtri· Ad
ſolaciū viri creata eſt femina· viro et
feie dictū eſt· Creſcite ꝟ multiplica
mini ⁊ replete terrā· Nec ꝟt9 tua
virt9 eſt lapidis nec caro tua enea
eſt Delicta iuuētutis et ignorācias
dn̄s nō attendit· Pompn9 ꝟ lud9
⁊ ſollicitudinū depoſitio· amiciſſima
ſunt nature· Bonū cuſtodit caſtrū· ꝗ
ſeruat cū diligentia corp9 ſuū· Te
merariū eſt ſe citra neceſſitatē affligere
Religio in iuuenib9 raro cōmēdabi
les ſortitur euent9 Etas prouectior
ſatis redimet lubricum iuuentutis·
Satis tempeſtiua eſt penitentia ꝗ
anticipat diem mortis /latro in cru
ce penituit· Nemo ſero penitet/ quē
mors inuenit penitētem· Tue ꝓpri
um eſt ꝑentele mor9 adoleſcētie ſe
qui atqꝫ ad temp9 laxioribus indul
gere deſiderijs/ ⁊ tandem in tempe
maturitatis · odorē ſuauitatꝭ · emitte
re His ⁊ alijs modis ſupſemiat
zizaniā inimicus homo· Sed men
tita eſt iniquitas ſibi· Nam vt no
uiſſimis eius verbis prius reſpōde
am· magn9 ille comes theobaldus
⁊ alij pleriqꝫ progenitores tui· ci
am an̄ iuuētutis ingreſſū· magnaꝝ
ꝟtutū titulis effulſerūt· Sz ⁊ auū
cul9 tu9 archiepi̅s /ſenilē induit ab
adoleſcētia grauitatē ex tūc aſcēſio
nes in corde ſuo diſpoſuit atqꝫ ꝑ in
crementa virtutum in eminentiam
vite ꝑfectioris aſcendit· Certe po
pul9 qui te lactat/in errorē inducit·
Crede amice cariſſime· paulo docto
ri gentium non adulatori· Abſtine
te vos inquit a deſiderijs carnis ꝗ
militant aduerſus aīam· Si enim
ſcd̄m carnem vixeritis/moriemi Il
la· ſ· morte ꝗ nec moritᷣ nec finitur
Sapia carnis ꝗ tibi ſuadet illicita·

inimica est deo Attende suggestiões
adulantiũ tibi/ ⁊ vide quē fructũ ex
eoꝝ cõsilio assequaris Pane in vo
luptatib9 carnis cito ꝑterit qđ de
lectat/ ⁊ ꝑmanet sine fine qđ cruci
at. Quem fructũ habuistis dicit a
postol9 in hijs in quib9 nũc erubesci
tis? Hec sunt q̃ carnis opa comitã
tur appetit9 anxietatꝭ ⁊ recordie.
actus abhoĩationis ⁊ imũdicie/ exi
tus penitudinis ⁊ verecundie. De v
niuersis in quib9 deũ offendim9/
nichil residuũ est nisi consciẽtia im
mũdicie testis. ⁊ se crucians recorda
tione peccati Teste aplõ. fruct9 pec
cati mors. fruct9 aũt iusticie/ spes ⁊
gaudiũ in spũ scõ/ fact9 es discipu
lus non epicuri/ sed xp̄i/ vt crucem
xp̄i circũferas in corpe tuo. non vt
curã carnis in desiderijs agas Si
xp̄i misteriũ suscepisti. in omnibus
exhibe te sicut dei ministrum/ vt non
blasphemetur in te nomē dei Ille
cui ministrare ꝓponis/ sanct9 est. in
nocēs. impollut9/ excelsior celis fac
tus Sancti inquit estote/ quia ego
sanctus sum Hec est inq̃t apostol9
volũtas dei scĩficatio vestra Et sub
iungit/ vt abstineatis a fornicatio
ne. vt sciat vnusq̃sq; suũ vas possidē
re in sanctificatione et honore Sic
te existimet hõ vt ministrũ xp̄i et dis
pensatorē misterioꝝ dei Bene qui
dem dispēsas. si viuas ordinabilitꝰ
socialitꝰ/ huiliter Ordinabilitꝰ tibi.
socialiter proximo/ humilitꝰ deo. Si
onerosũ tibi videtur vite melioris
ingress9/ erit tibi progress9 accepti
or/ ipsamq; ꝓpositi sancti duriciam/
certior retributionis expectatio leni
gabit/ ꝓpheta dicit/ ꝓpter verba la
bioꝝ tuoꝝ ego custodiui vias du
ras Qđ leue est dicit aplũs ⁊ mo
mētaneũ tribulatiõis nr̃e/ imensũ
glorie pond9 opatur in nobis Trã
sibit eni spes in rem. labor in p̄mi
um/ cõtinentia in glãm/ abstinentia
in coronã Qđ breue est/ i ꝑpetuũ/
qđ mutabile est/ i eternũ Inter ce
tera tanq̃ dñm ⁊ amicũ/ humiliter
⁊ obnixe te p̄cor/ q̃tin9 hanc exhor
tationē meã que ꝓcedit ex corde.
patiēter admittas/ que dẽq; tibi scri
bo moleste nõ feras/ pluralis enim
locucio qua vni loquendo mētimur
sermo adulatorius est. longe a sa
cro eloquio alienus.

Exhortatio necessaria episcopis
Epla decima sexta/

Veniens et īueniēs vos. tot
negocijs impliciatũ/ tot circum
uallatum turbis hoĩm/ tot occupa
tionibus ad tam diuersa distractũ/
condolui vobis. et cõcussa sunt visce
ra mea. pio cõpassiõis affcũ Quis
eni sustineat patiēter/ vt tã nobilis
aĩa spũalibus doctrinis imbuta sub
quodam velamine libertatis i op9
seruile degeneret? Animã siquidem
que tot laborantis intricata est ne
cesse est anellari. non enim solũmõ
habitaco terrena hãc deprĩnit. sed
ipsa ad terrenoꝝ inq̃etudinē se dif
fũdit/ vt cũ iheremia dicat Effusa
ẽ i terra viscera mea Et cũ ezechi
ele Terra erat vsq; ad fenestras ⁊ fe
nestre clause Sic celũ mutatꝰ i terrã
aurum in scoriam. spũs in carnem
Carnalis homo deprimit spũalē/

ꝙ dracones moyſi· dracones pha
raonis abſorbent· loquar ergo qꝛ ſi
tacuero· os meū cōdempnabit me·
Rogabo vt dn̄m· monebo vt preꝫ
Et ſi aīam ei9 ad noticiam ſue ꝯdi
tionis alias reuocare nō poſſū· vtar
cātico amoris ꝗ dicā· O pulchra ſi
te ignoras egredere poſt gregem ſoda
liū tuoꝝ· Nemo enim ſe nouit· do
nec dies ſuos recogitet eundo recor
datione poſt gregem et multitudinē
ꝯmiſſoꝝ Loq̄r itaq; ꝛ de ſollicitudi
ne vřa ipoꝛtabili īminuā ꝗ cā oīno
extinguam aut aliquid eruditioīs
et edificationis infūdam Sūt enī
in candelabro tabernaculi · infuſori
a· extinctoria ꝛ emūctoria· Ero aūt
tranſgreſſor dnice legis ſi ſuſtineā·
ꝙ nem9 iuꝝ altare dnī creſcat / ꝙ cir
ca ecc̄ie rectorem / ſollicitudinū multi
tudo ſilueſcat· Maius eſt omni the
ſauro quod in diſcrimie ponitur cer
to· Impreciabile ꝛ ſuper omnē eſti
mationē eſt· qđ quaſi ſub iactu alee
eterne perditioni exponitur· Abigē
de omnino ſunt ſemite iſte meretri
cule· Cyrenes vſq; in exicium dul
ces· Muſce exterminantes ſuauita
tem vnguenti · Mures ebullientes
de terra · vt corrodant extales ea
rū qui ponūt archam dn̄i id eſt ad
miniſtrationem ecc̄iaſticā iuxta da
gon· qui tempalia nō min9 ꝗ̄ ſpūa
lia vel forte diligenci9 adminiſtrāt
Ppheta dicit Dicit araneam tabeſ
cere feciſti aīam meā · Aranea ſiqui
dem de ſuis viſcerib9 telam texit et
texendo tabeſcit · vt muſcam viliſſi
mā capiat· Quid aliud facit homo
qui ſe euiſcerat in expēſis · in curiis

vt muſcam ſiue muſtū odoriſtere opi
nionis· et fauorem lingue meretricā
tis acq̄rat? In hmōi homines mit
tit dn̄s ſpiritum vertiginis ꝗ erra
re facit eos in inuio· ꝗ non in via·
Dic filij iſrahel quadraginta ānos
expenderūt in itinere triū dierū cir
ca montem ſeyr· nec terram ꝓmiſſi
onis intrauerunt· Iſti ſunt lunatici
qui offerūtur dn̄o ad curandū· mō
cadentes in aquā ſollicitudinū / mō
in ignem cupiditatis / aut odij / aut
iracundie· aut alicui9 extraordīarie
voluptatis Vix poſſum credere vt in
tanta turbatione animi· poſſit quis
īuenire orando· rorem deuotiōis aut
fluenta gracie· Eſt enim tempeſtas
valida ꝛ mirabiles ſunt elationes
maris in corde· Hij ſunt quibus
promiſit dominus celum ferreum ·
vt celeſtis pluuie vel gracie ſint ex
tortes· et terrā eneā· vt circa terre
na interi9 obdurati· fructum vite nō
faciant· Abſit abſit amantiſſime
pater· vt aduerſ9 innocēciam tuam
aliquid ſiniſtre coniciam vel p̄ſumā
Caritas tamen qua mediāte geſto
te in viſcerib9 meis timere me facit·
vtinam et tu timeas · Beat9 enim
homo qui ſemꝑ eſt pauidus Circū
ſpectio hominis eſt· omne op9 ſuū
habere ſuſpectum · verebar omnia o
pera mea dicit iob· Cū omnia bene
fecerim9 debem9 dicere· qꝛ ſerui inu
tiles ſum9· Breues dies hominis
ſunt· Neſcio q̄d ſtatuerit ſuꝑ nos·
terribilis in ꝯſilijs ſuꝑ filios hoīm
Neſcim9 quid ventura pariat dies /
verbum prophete eſt· Ecce mēſura
biles poſuiſti dies meos · In ꝑma

gine enim pertranſit homo . dies
mei tranſierunt dicit iob . et p viã q̃
ingredior non reuertar . Singula
de nobis ãni predantur euntes . Qui
non eſt hodie cras minus aptus e
rit . Non dicas vite . ſed iã tue mor
tis pars magna preterijt . Clepſe
dra non tantum vltimũ ſtillicidium
exhaurit . ſed totum quod prius ef
fluxit . Nec mors eſt in vltimo vite
tue . ſed in toto quod de vita preceſ
ſit . Noe vt ſe ſuoſqz ſaluaret . cen
tum annis in arche fabrica labora
uit . Nos vero quantum laboraui
m9 . quorz ſinguli dies momẽtanei
ſunt tranſitorij et finales ? ¶ Plu
rimũ timendũ eſt . ne fuga noſtra fi
at in hyeme vel in ſabbato quando
operari non licet . Ideo ſexta die col
ligend9 eſt gomor . qz in hac ſexta e
tate operandum eſt . vt in ſeptima q̃
eſcamus quando dicetur vt requieſ
cant a laboribus ſuis Forte in cor
de tuo cũ apoſtolo dicis . Nichil mi
chi conſcius ſum Et cum beato iob
Non reprehendit me cor meum in
vita mea . Sed benigniſſime pat̃
munda cõſciencia ſine opere nõ ſuffi
cit ad ſalutẽ . propheta dicit diuer
te a malo ꝛ fac bonum vtrũqz ſine
altero imperfectum eſt . dominus in
euangelio . ſeruũ non ſolũ male ope
rantem . ſed a bono opere torpentẽ
dampnat . Non enim ſolũmodo ar
bor que malos fructus facit ſed que
bonos fruct9 non facit exciditur / et
in ignem mittetur . huius ignis hor
rorẽ ſp habeas i corde dilectiſſime
pater / vt te premant ꝛ molant aſſi
due metus eterne mortis et deſide
rium interminabilis vite . Iſte ſunt
mole quibus molitur anima xpriſ
tiana quarum vna ſine altera . iux
ta preceptum domini in obligatio
nem pignoris . trãſire nõ debet Om
nes quidem peccauim9 . Vide pat̃
quãtũ ꝓ tepõ ſatiſfeceris vt ſcias
quid deſit tibi . vt de tua taceam aĩa
vide quot aĩas de ore leonis et de
faucib9 inferni eieceris . quãtũ lucri
de talento tibi ꝯmiſſo . opere . verbo
ꝛ exemplo retuleris . qualiter ſex o
pera mĩe . que dñs ꝓponet in iudici
o iugiter impleueris q̃ ſolliate car
nem tuã purgaueris ieiunijs . diſci
plinis . q̃ fortiter ꝓ domo domĩ ex
aduerſo aſcẽderis . Ad oĩa hec fac
t9 es ex tua profeſſione obnoxi9 et
hec oĩa pat̃ a te exactiſſime reqrent̃
Temeritati et pſumptioni forſi
tan aſcribetur q̃ vos moneo . ſed ca
ritas me compellit . Scio q̃ in die
tremendi iudicij reddituri ſum9 rati
onẽ eciã de ſermonib9 ocioſis Nul
los ibi excuſſus preceptio regia . vel
hoim tempalis vtilitas poterit ex
cuſare . Sed erit q̃ dicat . Quia q̃c
q̃d delinqm9 . ꝯfeſſionis bñficio po
terit aboleri . porro nemo de vite di
uturnitate ſecur9 ẽ . Teſtiõnio ſcrip
ture Cum dixerint pax ꝛ ſecuritas .
tũc repentinus ſuperueniet interit9
Mors enim ſubita et incerta . treme
dum pñie frequẽter ãticipat . Mor
bi eciã q̃ ſepiſſime graues ꝛ inualeſ
centes ſũt . ãguſtia ſenſuali / ſpiritũ de
uotiõis extinguũt Certiſſimũ ẽ ãt
qz quod non punit homo / puniet de
us . horrẽdũ vero eſt incidere in ma
n9 dei viuẽtis . Quis eni habitare

poterit cū igne deuorante·aut quis
stabit cū ardoribꝰ sempiternis? Hec
me mouent vt te moueā pat̄: quatinꝰ
ex hoc nūc quātūcūꝗ poteris·a tur
batione secularium sabbatizes· Mise
rere aīe tue placens deo Si te ipm̄
nō habes·nichil habes· Sola pax
dei q̄ exuperat omnē sensū· faciat vt
ab oī sensualitate ⁊ secularitate sis
liber/ hec occupatiōm turba / mors
aīe est Ideo dicit salomō Fili in pau
cis sint actus tui· Et ecce plꝰ ꝗ sa
lomon·nō ad pauca·sed ad vnū dū
taxat· docet ee͂ sollicitū Porro inq̄t/
vnū est necessariū / deū·s·diligere·
quod sine animi sinceritate haberi
non potest Non est qui faciat bonū
donec veniat ad hoc vnū· Decep tū
est Vnā precij a domino et hanc re
quiram· In vno siquidē cubito·con
sūmata est archa· Mandatū enim
caritatis·ↄsūmatio est sūme pacis·
Ideo dicit ꝓpha Omnis ↄsūmatio
nis vidi finē/latum mandatum tuū
nimis· Sane quia ex abundantia
cordis os loquitur· vereor ne filia
lis affectio/ ⁊ zelus quem de salute
vestra concepi·epistolā presentē pro
trahat in immensū· Ideo ne multi
loquio aures delicatas offendam·e
pistolā in ṽbo doctoris gentiū clau
do Gracia sit vobis ⁊ pax a domino
ihesu xpristo·

Arguitur negociatio in clericis·
Epistola decimaseptima

PEtrꝰ bles̄·bath̄·archidyaco
nꝰ dilcō̄ socio ⁊ amico G· Sa
lutē ⁊ et̄ne salutꝭ memoriā Si tue
professionis ordinē· ⁊ graciam diui
ne vocationis attendēs· te potius
lectione ꝗ negociatione·artibus ꝗ
mercibus occupares Periculosū si
quidē est in layco· sed perniciosū in
clerico/ negociationibus augere pecu
liū·atqꝫ rerū ambiciosa venalitate·
seipsū dyabolo venalem exponere·
Clericus q̄ leuiore cōpat precio vt
vendat carꝰ·filius est auaricie·ydo
latra pecunie·seruus mamone·⁊ ve
numdatus sub peccato· Cū eni spe
cies vsure sit/minus proximo dare· ⁊
plus ab eo accipere·non video cleri
cum ab vsurarū crimine· ⁊ a noīe
criminoso immunē· qui sibi cū alie
no dispendio lucrum querit· Sane
fenerator dum proximū manifeste
spoliat·fure deterior est/ ⁊ predone·
Das pro frumento vinū·pro vino
equū· et sic sub colore permutatio
nis·aut dilationis obtentu·recipis
incrementū/longe deterior iudeis·
dum illi tm̄ alieno·tu vero alieno ⁊
proximo feneraris· Congregabis
diuicias·⁊ in nouissimo non gaude
bis· et eueniet tibi quod dominus
ꝑ ihēmiā figuraliter dicit· Perdix
fouit que non peperit·fecit diuicias
⁊ non in iudicio/in medio dierū de
relinquēt eum·et in nouissimis suis
reperietur insipiens· Fenerator eni
tristissimos habebit huius vite exi
tus cuius finis interitus·cuiꝰ mors
detestabilis· cuius dampnatio sine
fine Porro negociationis crimen
attenuas·et ad excusandas excusa
tiones in peccatis· proponis tui la
boris et prouidencie fructum esse·
quod plus recipis/ qui rem dum vi
lius vendebatur emisti· Dicis enim

nino non eſſe abſurdū ſi laborē in
queſtum·ſi in lucrū piculū conuertiſ
ti· Quicquid proponas· vnū denū
cio tibi quia negociationē in tue ſa
lutis periculū cōuertiſti· Negocia
torem clericū ſacre canones execrā
tur· Cū enim beat9 ſit hō qui miſe
retur ⁊ cōmodat· et q̄ pecuniam ſuā
non dedit ad vſuram· cum poſſum9
iudicare ab eterna beatitudine alie
nū·q̄ qd̄ accepit ſicut accepit nō pſ
tat/qui iuxta ſacre ſcripture conſiliū
dati et accepti graciam nō obſeruat
Poero tibi aſcribis ad glām quod
ad cumulū tue dampnationis acce
dit quia te in negociationib9 publi
ce iactitas circūſpectum/qui vtinam
dampnabile tibi· non nouiſſes offi
cium· Propheta dicit Quia nō cog
noui negociationem·introibo in po
tencias domini· Pñebat ꝙtum eſſꝫ
in negociatione periculum· Nam ⁊
iob qui in potencias domini· certū
expectabat introitum·dicebat Due
ſpecies difficiles ⁊ periculoſe michi
apparuerūt· difficile exuitur nego
ciās· a negligentia dei ⁊ caupo non
iuſtificabitur a pctō labiȳ· Dante fa
mā ⁊ animā perdis· vt pretenda lu
cretis· Sentēcia xp̄i eſt/totum mū
dum nemini eſſe lucrandū· vt quis
ſue paciatur aīe detrimentum· Tu
cōtrariū ſentis· qui de tua pditione
nō curas·⁊ ſaluti proprie pditiōis
pecuniam anponis Summā reputas
beatitudinem· ī mēſas et ſupuacuas
opes·quarū partē decimā· toto vite
tue ſpacio nō expēdes· Vtinā nō fu
iſſet hec pecunia q̄ tibi nō ſolū deū
ſꝫ primū abſtulit ⁊ teipꝫ Dans ſi

beatitudo p diuicias pferretur nō ꝑpa
raret eas dn̄s ſpīms· nec pdicaret
dn̄s beatitudinē paupertatis· Si di
uicie apud deū cmendabiles eſſent
iuſtus et timentibus deū frequētius
obuenirent· Nūc autē· Ecce pecca
tores ⁊ abūdantes in ſeculo obtinue
runt diuicias Feneratores et violēti
eccīe pſecutores· iſti ſunt qui āplio
res hodie diuicias thezauriſant· E
ſau quē dn̄s reprobauerat· incedebat
cū quingentis viriſ· iacob in baculo
ſuo tranſeūte iordanem· Quīd me
tuis miſer· q tibi nō ſufficiāt q̄ pāſ
ti? Certe pus tibi deficiet vita ꝙ vic
tus· ne dicā de te·multos facit aua
ricia inter diuicias īdigere· Iudiciū
eni dei ē· vt in eo quo q̄s delīqt pu
niat vt ſp indigeat· q̄ ſp indigētiā
timet Dicit ſcriptū eſt Qui metuit
pruinā veniet ſup eū nix· Vnū ſcio
quia in ſaccum ptuſū congregas v
niuerſa nec pderunt tibi in die vlti
onis Cū enim intrieris nō ſumes
oīa· neq deſcēdet tecū glā domus
tue· Succedet tibi forſitan inimic9
⁊ qui hodie cogitat diem mortꝭ tue
introibit in labores tuos et in bo
nis temꝑalib9· quib9 more tātali
co pepciſti·manu pfuſiore congrega
ta diſpergens· fructū capiet volup
tatis· Tu vero dormies·⁊ vtinā
cum patribus tuis·eritq; ſepulchrū
tuū· dom9 tua in eternū Sufficeret
michi ſi tibi ſufficeret· ſi a te viciū
negociatiōis auferres·hn̄tes alimē
ta dicit aplūs ⁊ q̄b9 tegamur hijs c
tēti ſim9 Nā q̄ volūt diuites fieri ī
cidūt in temptatiōes ⁊ laqueum dy
aboli Poero ſi opes congregas vt

pleniꝰ habeas sufficiẽciã vite huiꝰ
tēpꝰ decipis. Auget enim inopiã
multiplicata reꝝ tp̄aliũ substancia
Diuites inquit ꝓpheta eguerũt ꝛ
esurierũt. timẽtes autē dñm reple
būt oī bono. Iuxta poetã Crescit
amor nũmi quãtũ pecunia crescit.
Rogo igitur et in vera consulo cari
tate. vt legitima bonoꝝ acquisitio
ne contētꝰ. ab enormibꝰ lucrꝭ ces
ses. ne de cetero tui ordinis reuerē
tiam negociatorio crimie dehones
tes. Qꝫ si nõ acq̄escis amici cõsilio
scias qꝛ securis tibi posita est ad ra
dicem. Qui enim faciunt vindictã
in natiõibꝰ. increpatiões in populꝭ.
ipi iam in te crimen negociationis
ꝛ fenoris obiecerunt. Et nisi ꝓ te
humiliter supplicassem. te tanq̄ dãp
natissimi fiduꝰ arborem succidissēt
Qꝫ si te ad emẽdationẽ supplicia e
terna nõ mouẽt. te saltem ignomi
nia huiꝰ vite et tempalia dampna
sollicitent ¶ Increpatoria de
quodã episcopo gallicanũ. Itē argui
tur p̄latꝰ de cupiditate gula libidi
ne ꝛ iactancia generis. et infinita
mala narrãtur de quodã ep̄o q̄ pes
sime vixit. ‖ Epistola xviijᵃ.

Magister P. blesen̄ bathoñ ar
chid. kmo socio et amico ma
gistro. N. Salutē Scio qꝛ ex sin
cera dilcõne procedit/ q̄ me ꝛ nũcijs
ꝛ lr̃is crebriꝰ mones. vt reuertar
ad dñm tuũ. qui me familiarē. cõsi
liariũ habere desiderat et domesticũ
ꝯmensalem. Qñ qꝫ facta est michi
mensa eius in laqueũ. in retributio
nem. ꝛ in scandalũ. ideo non reūtor
ꝓ multiplicibꝰ obsequijs ꝯsilibꝰ cũ
totũ meruisse ꝛ emisse crediderãm.
nõ beneficiũ ꝫ maleficiũ. non gr̃am
sed iniuriam reportaui. ideo non re
uertor. Claues regni celorũ acce
pit. nõ ad redditus auferendos. sed
ad corrigendos excessus. In oībꝰ
aũt q̄ cogitat/ q̄ deliberat/ que agit
aut dicit/ ꝓcurat lucrũ/ intēdit ad q̄s
tũ. temeraria ausu omnia sua existi
mans esse q̄ a subditis possidentꝭ
Sane testimonio apli pn̄tes filijs
ꝛ nõ filij parētibꝰ thesaurizãt. si tñ
iste pater est. ꝛ nõ potiꝰ vitricus/ su
oꝝ eni grauis est persecutor. exac
tor improbꝰ tornusqꝫ procrustes.
Odit honestos/ prudẽtes opp̄mit.
insidiatꝭ incautꝭ/ Diuites spoliat/
paupes grauat/ nulli ꝓficit. officit
vniuersis. Ex oī causa p̄ fas ꝛ ne
phas. pecunias cõgregat/ cõgrega
tis applaudit/ nec veretur sue aut al
terius anime detrimentum. dũmo
do qualitercũqꝫ posset assequi tem
porale compendium Lõge dissimi
lis est doctori gẽtiũ/ q̄ fructum aie sue
munera siue retributiões affectabat
in subditis. Ideoqꝫ dicebat Nõ req̄
ro datum. sed fructũ Quociens ad
eum venitur non faciem sed manũ
aduentantis attendit/ quasi semp
munera suscepturꝰ. Attrite frontis
est in petendo. ingratus cum accepe
rit/ si non acceperit inhumanus. A
lieni sermonis impaciens. dei alie
ne improbissimꝰ exactor. sue auaris
simꝰ dator. afflictis immisericors.
seuissimus mansuetis. instabilis/ in
tractabilis. incorrigibilis. nulli to
lerabilis. cunctis odibilis. inimicꝰ

pacis contemptor fidei aduersariꝰ
vnitatis Insidus in consilijs negli
gens in agendis furiosus in ira re
missus in misericordia dissolutus in
verbis in conuiuijs gulosus garru
lus temulētus tumidus in prospe
ris timidus in aduersis Dn̄s tu
us nichil pro ratione omnia vero
pro libitu agit et quasi in bestialē
degeneret sensū a se omne consiliū
iudiciūqꝫ discretiōis excutiens pro
priū sequitur appetitū homo enim
cū in honore esset non intellexit/ cō
paratus est iumentis insipientibus/
et similis factus ē illis Iuxta v̄bū
nathan prophete Illius hoīs yma
ginē gerit/ qui cū oues innumeras
possideret vnicā paupis ouiculā ra
puit Nec absimil' est achab qui
cū teneret sūmā rerū/ īiecit ocul' in
vetulū naboth vineā quā affectaue
rat morte possessoris obtinuit vti
nam saperet ⁊ intelligeret sꝫ noluit
vt bn̄ ageret Obdurauit enī in mali
cia sua/ ⁊ assiduitate peccādi decidit
in contēptū Absorbuit eum viciorꝝ
profūditas ideoqꝫ delicta nō intelli
git nec vulnerate ⁊ periclitantis a
nime morbū sentit Certū est autē
mēbrꝝ qd' stupuit periculosiꝰ labora
re ⁊ is qui suos excessus dissimulat
aut ignorat longe est a salute Cor
dn̄i tui nūq̄ scinderet cōpūctio non
mouet affectio pietas non emollit
Non mansuescit obsequijs benefici
is est ingratus surdus ad preces
ad iudicia seuus infidus ad consili
a inuerecūdus ad turpia temerariꝰ
in diuina In anime periculo securꝰ
in dampno tēporali pusillanimis

paratus ad dissentiones ad odia in
humanus Graciā sibi exhibitā nō
recolit ad solā iniurie/ memoriā et
vindictā omnes turbulente mentis
versucias circūducit Scriptū est
Symia in tecto rex fatuus in solio
sedens honor in manus fatui gla
dius in manꝰ insani Et qui insipi
enti dat honorē sicut qui mittit la
pidē in aceruū mercurij Ascendit in
eminentiā cathedre pastoralis nō
vocatus a dn̄o tanq̄ aaron Ascen
sus enī eius nec deo nec hoībꝰ pla
cet/ prophete et apl'i quorū simula
chrū gerit/ quorū potius symia est
tanq̄ degener successor et heres re
probus fortes fuerūt in bello non
molles in sericis non gule dediti
non superbi non inuidi nō rapaces/
non libidine subneruati Ridicu
lū est in prelato preminere populis
et vicijs subiacere esse lingua mag
niloquū ope vero esse pusillanimē
remissū ⁊ infirmū ponpatice ⁊ vul
tuose incedere ⁊ integrū testimoniū
cōsciencie non habere Non bene cō
ueniūt/ nec in vna sede morātur/ ge
neris iactantia ⁊ populi cōmunis in
famia extollētia oculorꝝ ⁊ feditas
morū Vite vilitas ⁊ honoris auc
toritas Non attendit infelix pro
prie consciētie testimoniū mentitur
se maiorē se virtutē reputat digni
tatem et cū omni honore omnino
sit indignꝰ credit se obtinuisse me
ritis q̄ cum permisit dominus in lo
cum precipicij ⁊ ī occasionē dāpna
tionis eterne ⁊ in presentis vite ig
nominiā sublimari Periculosa ē
celsitudo que discrimē incedit Scra

querela est. Qm̄ eleuās allisisti me
Melius erat illi nō ascendisse in emi
nētie gradū q̄ in proximo cū rubo
re tenere nouissimū locum Scio enī
q hoc eueniet. atq periculum p̄cipi
cij. p̄sumptuosa elatio non euadet.
Securis enī posita est ad radicem
Porro si hec perizomata maledicti
onis antiq̄. ac fugacis honoris glo
riam vmbratilē. si īfames p̄niciās
sui cetus attēdat. se miserabiliorem
cūctis inueniet/ vtpote qui ab ineū
te etate. nō nisi turpia didicit. vsum
adoleuit in vicijs. Ab adolescētie ā
nis flagiciosa p̄sumpsit/ et in cathe
dram pestilēcie sublimatus. ab op
pressionib9 subditoꝝ. ab iniurijs et
exactionib9 nō cessauit Euolat a se
et se extra se querēs. āmbulat in mag
nis et mirabilib9 supra se Sic mul
tis p̄est vt nulli prosit. sic dn̄atur
vt ei oīs iniusticia dn̄etur Dn̄atio
eius. superbie induit exemplū. for
māq malicie Cū econtrario prīn
ceps aplōꝝ scribat/ et dicat/ Nō do
minātes ī clero. sed forma facti gre
gis in ꝓplō Aspice loquentē. aspice et
incedentē Quas gerit ore minas. q̄
to p̄muit oīa fastu? Semp incedit. o
culos fastuose circūducendo/ ceruice
erecta. humerosq iactādo/ et multū
referens de mecenate supino. Totū
eius studium. totus honor/ tota glo
ria. tota et sola vsurpate dignitatis
auctoritas. in eo est. protensio pec
toris. ceruicis elatio. incessus pon
paticus. oculoꝝ distortio. vultuosi
tas. tonitruusq minatum. Et vt
multa paucis includam apud eum
totum datur elationi nichil sanctita
ti. nichil iustic. nichil pudicicie. nich
il amicicie. nichil tandē relinquitur
honestati Anteqū in hāc ruinose pta
tis excellenciā ascendisset. erat in
eo quedam liberalitatis spēs adum
brata. erat quedā ypocrite humilita
tis ostentatio/ colore simulatorio.
subornata. sed honores / mutant
mores Accidit circa eū qđ scriptum
est. Omnis homo p̄mū bonum vi
nū ponit. cū autē inebriati fuerint.
tūc id qđ deteri9 est. Factus p̄tifex.
statim ꝯuertit in apertū odiū simul
tates. quas dū fuerat p̄uatus. fuco
mēdacij beniuolēcie palliabat. Nā
testimonio scripture Est qui se humi
liat nequiter. et interiora ei9 plena
sunt dolo. Circa se cohabitare non
patitur nisi curatores et molles. qui
eum palpent. qui eum post deside
rij passiones abire permittant Om
ne enim animal diligit simile sibi.
Isti sunt qui miserum beatificant/ et
oleo adulationis caput peccatoris
impinguant / laudatur peccator in
desiderijs anime sue et iniqu9 bene
dicitur Si enī vir honest9 accedat
vt eū instruat/ et īformat. vt ad fru
gem melioris vite. ip̄m famulari9
exhortetur. irascitur/ vritur. anxiatur
Optime erat eū corripienti. si illes9
euadat/ si liceat paucis cum dentib9
inde reuerti/ Instanter me reuo
cas. ad domum episcopi tui. et ad
execrabilem eius mensam. Non
tanti facio episcopum tuum. vt pro
eo me perdam Scio quia qui tan
git picem inquinabitur ab ea. Ju
sq hospites male remunerant.
serpens in sinu. ignis in gremio.

mus in pera. Domū episcopi de
cet sanctitudo. sed hac domo vt cum
familia dominū cōprehendā. nichil
est dampnabilius ad meritū. nichil
sediciosius ad consortiū. nichil inho
nestius ad mores. nichil sordidius
ad conscientiā. nichil culpabili9 ad
famā. nichil perniciosius ad exem
plū. leua dñe man9 tuas in superbi
as eius. et cōstringe cornua peccato
ris. Aufer de domo tua ydolum mo
loch / adimpleas quod prophetice
promisisti Non habitabit in medi
o dom9 mee qui facit superbiā. Su
perbus est moab. ⁊ maior est arro
gantia eius q̄ fortitudo eius. Ideo
iuraui ⁊ statui declinare ⁊ elongari
ab cōsiliū eni superbie. abhomina
cionis ydolū. oculos sublimes. labi
a dolosa. ⁊ linguā magniloquā sus
tinere non possū Fugio igitur et elō
gor ab eo. vt in me verbū pphete
impleā. Superbo oculo ⁊ insaciabi
li corde cū hoc non edebam.

Soluitur quedā questio decreta
lis cū alijs Epla decima nona

Petrus blesensis bathoniēsis
archidyaconus Dilecto socio
⁊ amico R. Salutē ⁊ si quid meli
us est salute. Nuper in conflictu
scolastico. quedā questiones sicut as
seris. deducte in mediū. tuū animū
in dubio suspenderunt. Eas michi
proponis. earūq; solutionē cū instā
cia petis. verūptamen cū sis in sco
lis. ego autem in castris. et cū iam
bienniū in legibus et decretis expē
deris. Vereor ne temptatiue hoc
facias. vt sic me in simplicitate mea
callide comprehēdas. poterā tibi di
cere qd prudens illa mulier. ioab
querēti caput sibe legitur respondis
se. prouerbiū est inquit. vt qui intē
rogant. interrogent in abela. Qui
interrogant. interrogent parisius.
vbi difficiliū questionū nodi. intri
catissimi resoluuntur Questionum
quas proponis solutione. apud eos
faciliter inuenire poteris. qui in tali
bus se exercēt. Ego quidē quod scio
non inuideo. tibi vtinā voluntaria
oris mei beneplacita tibi faciat de
us. vt questiones quas proponis.
et si non ad racionē. saltē ad homi
nem possint solui. Michi autē suffi
cere credo. si solutionē quā daturus
sum. vni9 legis aut canonis aucto
ritate firmauero. Queris de muli
ere que virū suū profectū peregre ex
verisimili bonorū virorū relatione
credens decessisse in fata. monaste
riū ingressa et velata est. vtrū viro
eius redeūte et eam non repetente.
sua possit auctoritate exire. ⁊ virum
repetere. Queris eciā si post q̄ pfes
sa est propositū sanctitatis. restituen
da sit viro. vtrum eo postea mortuo
cogenda sit ad obseruantiā voti sui.
sublata enī est causa. que ad tēpus
votū ipsius suspendere videbatur
Prime q̄stioni rn̄deo qz votū ɔtinē
cie qd emisit citra auctoritatē ⁊ licē
ciā viri sui. eā obligare non potuit.
qd manifestissime liquet ex viij. sy
nodo. Ex synodo eugenij pape Ex
epla gregorij ad vrbicū. Ex epla
nicholai. ⁊ dn̄s augustini. Ieco9 eciā
sup eplam ad titū / idipm constāter
affirmat Ambrosi9 i libro q̄stionū
noui ⁊ veteris testamenti. mulieris

votum reprobat · nisi cõsensꝰ viri pariter vouentis assistat · Idipsum autem augustinꝰ in questionibus numeri manifeste declarat / licet autem ex concilio apud compendium habito · videatur ꝙ nisi vir eam reuocauerit exire non possit · intelligere debes eam exire non posse · si vir continentiam vouere voluerit · Allioquin per ecclesiam cogendus est · vel vxorem suam repetere · vel se vinculo castitatis astringere · Testificante hoc augustino · super centesimũ quadragesimũ septimum psalmũ · Qz si obiciãs · Quia in potestate sua erat · nunꝗ̃ a viro debitum carnis exigere / ⁊ ꝙ in hoc se potuit obligare Respondeo / ꝙ cum apostolus dicat · Quia vir non habet potestatem sui corporis · sed mulier · ⁊ vsa vice illa corpori suo · qd' sue potestatis non erat · non potuit citra licẽtiam viri legem castitatis indicere · Quod habes expressum ex eplã alexandri secundi lãdulpho · Certe cum cum errore inducta · votũ castitatis emiserit · votũ hoc obligatoriũ non videtur / cui etiam vt verũ fatear nõ cõsensit Nam iuris assertione ciuilis · nichil est quod magis impediat cõsensum · ꝙ̃ error qui impericiã detegit · Si ergo mater esse desiderat · exeat in nomine dñi · et repetat coniugales amplexus · si vir aut pariter conuerti renuit · aut vxorem reuocare contempnit Qd' si vir postea vere mortis tributũ exsoluerit · ipsa liberata a lege viri · nubat cui vult in domino · nec votũ quod ab inicio non tenuit · obseruare cogatur / nam expressa similitudinis forma · seruus quem dominus a monasterio contraxit · si postea cõsequatur libertatis beneficiũ · etiam non sit quod impediat votum eius · cum ad vite arccioris propositum non cogetur · Hec tue inquisitioni cõmunico sicut ministrat in dulcedine sua pauperi deus · Si quid elegantius tibi datum fuerit desuꝑ non inuideas michi · Nam sicut a magistro sic a discipulo meo · paratus sum erudiri · Dampnatissima enim est illa erubescencia / que sic a minore sicut a maiore · doctrine beneficium non acceptat Librum meum de prestigiis fortune quem postulas adhuc habere nõ potes prius enim ꝙ̃ exeat in publicũ sentiet castigationis lime iudicium · ne illic aliquid informe vel incaute remaneat · quod oculos aut aures legentiũ offendat Qz autem et per litteras ⁊ per clericum tuum scire desideras quare hoc nouũ opusculum meum de fortune prestigiis inscribatur / cũ nil in eo legatur / quod nõ sit de nouo · aut de veteri testamento assũptum · hoc in causa esse cognoscas · Primus liber sufficienter edisserit · nichil esse fortunam · eorũqz satis pbabiliter reprobatur opinio · q̃ ex q̃dam prestigiosa varietate fortune rerum temporalium metiuntur euẽtus · cum hanc ipsam mutabilitatẽ euentuum · dei prouidentia in se immutabiliter operetur · Proinde in capite libri scriptum est de prestigiis fortune nõ vt fortuna sit aliq̃d aut eiꝰ p̃stigia / ꝫ vt in magnificentia vel

humiliatione hoīm / que a multis
fortuita ⁊ icerta creditur cūcta pro
cedere ꝯuincantur ex dispensatione
diuina Et vt hoc occulta fide agnos
cas. quicq̄ huius noui opis q̄ternos/
tibi mitto/vt trāslegas. non trāscri
bas. iposq̄ michi per latorē p̄ntiū.
cū omni festinatiōe trāsmittas. Dñi
valeas amice in xp̄o carissime

¶ Optima exhortatio ad episco
pos cum ꝯmendatione liberalitatis
et detestatione prodigalitatis
Ep̄la vicesima

Carissimis amicis suis dño Cris
pino ⁊ magistro pagano Ma
gist P. Blesen̄ Bath Archid Sa
lutem in auctore salutis. ¶ Promi
serāt michi dñs vester q̄ iponeret ex
ilio meo finē meq̄ i terrā mee nati
uitatis honorifice reuocaret. vtinā
non esset apud eū. est ⁊ non / neq̄
degeneraret in eo grauitas pastorā
lis. Scio q2 detractores sicut apos
tolus dicit deo odibiles. magnifica
uerūt sup me supplantationē Habi
tāt sicut in domibus epōꝝ ⁊ regū. ra
ne pestilētes/cynomia ⁊ cyniphes.
musca egypti grauissima. loquaces
adulatores/garruli ⁊ mordaces De
talibus scriptū est. Edidit terra eoꝝ
ranas/i penetralibus regū ipsoꝝ Dē
tes eoꝝ arma ⁊ sagitte. ⁊ gladius i
labijs eorum Hic igitur michi dñi
vestri grām enormiter toxicauit lin
gue meretricātis adulatio. ⁊ iuidia
detractoris ¶ Hic est aer ille pesti
lens ⁊ aura corrūpens/ que hodie
generalit palatinos inficit ⁊ a mag
natū lateribus. viros approbate ho
nestat᷑ auellit/ psius ei iuidie/ meri
ta vtutū non ponderat/ s; tormēta
ꝯsciencie sustinet/ dū ipām p̄ceps ā
bitio ⁊ elationis ꝓprie appetitus
excecat Vnūdāus aūt deus. qui ad il
lius status moderanciā me reduxit. ut
michi sufficiāt ꝓprie facultates Ne
mo michi de cetero obiciat Ego dicā
abraham Jam nō bibo de puteo sa
marie. de quo qui plus bibit/ āplius
sitit/ Malo pauca cū puritate ꝯsciē
cie. q̄ dignitates inumeras cū vcr
me qui nō moritur possidere. Iam ꝑ
grām dei. me reuocare nō poterit/ il
la proditoria ⁊ fallax parentū affec
tio. que me q̄ sub iactu alee totiēs
posuit/quotiēs sub discrimie capitis
trāsfretare coegit Elegi michi latu
bulū. vt nō videā mala gentis mee
Quia vt vbo iob vtar Terra da
ta est in manus impij. Crede michi.
Bene q̄ latuit. bn̄ vixit/ ⁊ intra for
tunā debz quisq; manere suā Abra
he dictū est. Egredere de terra ⁊ de
ꝯgnatione tua ⁊ ego quare nō egre
diar/aut q̄re ad parentes meos re
grediar/apud quos nō inueni. nisi
manus arpiaꝝ/consilia achitophel.
vulpiū dolos. aculeos scorpionū ꝯ
Licet parētibus affectionē debeam na
turalem. illud tn̄ non debeo/ut pro
eis me ꝑdam/aut ꝓ eis ab honesta
tis ꝓposito me reflectā Vacce siqui
dē q̄ in bethsames deferebant archā
domini licet eas traheret naturalis
quedam affectio vitulorum. ad eos
tamen colla sua minime reflectebāt
¶ Multi pro parentibus suis. ani
mas ꝑdiderūt/dū in eis plus amāt
carnē q̄ spm̄. aīas suas ꝓ amicis

ſuis temere ⁊ crudeliter poſuerunt/
leuita ymmo archileuita ego ſum
Scriptū eſt aūt in lege dñi/vt ne
mo in ſacerdotalē ordinē aut leuiti
cum aſſumatur: niſi ꝑus dicat patri
et matri vale/id eſt/niſi ī eo penit9
extinguat affectio parentele. Reuer
tor ad dñm veſtrū/cuius familiari
tatem et ſuauiſſimā conuictuā/perdi
diſſe me doleo. Sperabā ꝙ eſſet ex
mea cōuerſatiōe induſtrior/⁊ ꝙ no
bile illius īgeniū diuerſ memoriā:
meis āmonitionibus/ſe in virtutū
culmen erigeret/ fructumqꝫ in ecc̄la
dei faceret tempeſtiuū. Abſentiam
meam nunc ſupplicatis amica cariſſi
mi dñmqꝫ veſtrum adhortari ſalu
taribus monitis non ceſſetis. vt le
nitate iuuenili depoſita/pontificalē
induat grauitatem. Me ſiquidem
illi9 nobilis anime zelus. ⁊ cura ſol
licitat. Non enim inueni pontificem
adeo ſocialem. adeo manſuetū. adeo
in omnes munificentias et liberali
tates effuſum. Omni petenti ſe tri
buit. Munificentiam enim a teneā
primicauit infantia. Miſericordia
cum ipſo coaluit. vt cum beato iob
fiducialiter dicat. Ab infancia me a
creuit liberalis affectio mecum. et
de vtero matris mee mecū egreſſa
eſt. Vellem tamen ꝙ munificen
cijs e9 ratio menſuram preſcriberet
et donationes quas militibus. aut
hyſtrionibus facit. modeſtia limi
taret. Beneficiorum enim que pau
peribus conferuntur. menſura debet
eſſe immenſitas. Ceterum vero per
adulatores mediantibus donis e
ius opinio. ad inanem iactantiam

creſcit. tantum apud bonos ⁊ gra
ues/quaſi in vaporem et fumū. ſue
beneficentie titulus euaneſcit. Nō
militibus ſed pauperibus erogare
tenetur patrimoniū crucifixi/cuius
ipſe non dominus ſed tutor eſt vt
miſereatur ⁊ commodet ad vſus e
gentium tanꝗ̄ teſtamentarius/diſ
penſator. Vidi eum quandoqꝫ ſic ex
inanitum liberalitatibus extraordi
narijs/ꝙ eum inuitum ⁊ dolētem
adigebat neceſſitas. exactionibus
⁊ rapinis. vtinam memoriter et ef
ficaciter obſeruaſſet verba pauli in
ſecunda epiſtola ad corinthios.
Non dico inquit vt gracia veſtra
ſit alijs remiſſio / vobis autem tri
bulatio. ſed vt habundātia veſtra ſit
eis īopie ſupplemētū/vt fiat equa
litas de qua ſcriptum eſt. Qui mul
tū habuit nō habūdauit/et qui mo
dicū habuit nō minorauit. Inſtate
queſo oportune/vt glāam nobilis ec
cleſie carnotēſ/nō obſcuret/ſꝫ eam
ſupportet auxilijs/⁊ cōſilijs erigat
meritiſqꝫ ſcē conuerſatiōis illuſtret
Si vult ſalubriter ei ſeruire. cui ſer
uire regnare ē. ⁊ habere laudem in
noīe ipſius/aſcendat ex aduerſo/⁊
opponat ſe murū ꝓ domo dñi. Nō
enim poteſt eſſe preclarior fame ti
tulus/in prelato/ꝙ̄ ſi viriliter tue
atur ſtatum eccleſiaſtice libertatis.
Si quid perperam fecit. ſi quid vi
tam eius aliquo tempore obfuſca
uit. totum reformat et redimit/ze
lus dom9 tue de9. et iuſticie amor/hꝫ
duo faciūt vt fama homīs mortua
reuiuiſcat. Et qui prius obnoxius
erat accuſantib9 linguis. poſtea in

libertatē publicā fauoris ꝛ gratie· o
dorem suauitatis effundat Sane
sicut audiuimus exijt edictū a phi
lippo rege· vt describeretur gallicus
orbis ꝛ oneretur ecclesia declamatio
nibus tediosis· Sic paulatim tran
sibit declamatio in consuetudinem· ꝛ
presūpta semel abusio · ignomini
osā ecclesie seruitutē īfliget· Offer
tur dn̄o nr̄o celitus· grē triūphalis
occasio· In optiōe ip̄ꝰ est/aut dege
nerē ꝛ deiectū aīm· turpiter ad serui
endū submittere· et importabile iu
gum suis successoribus importare /
aut corone immarcessibilis eminen
ciā obtinere· Regie queso indigna
tionis motus non timeat· Cū enī
sit equalis regi genere· non est eo in
ferior dignitate· Ad ministrum dei
dicitur per prophetā· Erunt reges
nutricij tui· ꝛ māmilla regū lactabe
ris In hac autē causa deus qui ma
ior est oībus· causa finalis est· Bo
nus autē pontifex in persecutione se
minat/quod in gaudio metet· Po
tens in terra erit semen eius pressu
ra enī libertatē· afflictio iocūditatē
amaritudo dulcedinē germiabit Qui
se pro xp̄isti ecclesia erubescentie ꝛ
confusioni opponit· scriptū est· quia
pro confusione duplicā ꝛ rubore· in
terra sua duplicia possidebūt Quid
dubitet xp̄istianus cui viuere xp̄is
tus est et mori lucrū? Quicquid ei
accidat/si xp̄istū diligat· vita eius
abscondita est cū xp̄isto in deo Cū
queso fauor aure blandiētis nō mo
ueat/nec turbo tēpestuosus inclinet
Turbo quādoqꝫ motꝰ est vt helyas
raperetur in celū Certus est qꝛ mo
rietur· quādo vero morietur incertꝰ
Debitor nature est· vt ei mortꝭ vec
tigal exsoluat· Nescimus quid ven
tura pariat dies Et quis de die pre
senti securus est? Quis scit si mors
ignominiosa/mors turpis· mors sb̄
ita eū rapiat· et nō sit qui eripiat?
Cū dulcior et iocūdior est homini
vita sua· tunc seperat amara mors
Teste scriptura Cū dixerīt pax et
securitas/tunc repentinus superueni
et eis interitus ꝛ dolor· sicut in vte
ro habētis ꝛ non effugiēt· Iob eciā
dicit· deducūt in bonis dies suos ꝛ
in pūcto ad īferna descendūt· horrē
dum est incidere in manꝰ dei viuen
tis Sancta ergo ꝛ salubris est cogi
tatio· se pro eo· vite aut fame peri
culo gratanter exponere/qui est au
ctor vite ꝛ glorie retributor Tutꝰ
est homini pro xp̄isto animā suaꝫ
perdere vt eam custodiat/q̄ custodi
re vt perdat· Summa huius exhor
tationis est· vt dominus vester sibi
circūspecte xp̄iciat· vt ñ t'rene sup
pellectilis eum iactura deterreat/nō
alliciat fauor principū· non eneruet
ambitio· nec ip̄sū spes vite produc
tioris· fallax et proditoria blādien
do seducat

Increpatur superbus et fatuus despiciens increpationes Episto la vicesimaprima·

Petrus blesensis bathonien sis archidyaconus quondam dilecto filio ꝛ amico H· Salutem et spiritū humiliorē· Sollerter in quirēs et diligenter examinās vni uersa q̄ habes ex bn̄ficio nature vel grē ad plenū āmiraī nō sufficio vn

tibi obrepe posset· elationis occasi
o· qui ex pluribus causis in unū con
currentib9 / debueras in oculis tuis
esse humilis et abiect9· Cū nup te
rothomagi inuenissem/atq; ad verba
mutue societatis et amicicie descēdis
sem·nec vnū a te verbulum mās̄ue
tudinis aut dilectiōis extorsi· Quic
quid humano cordi suggerere pt hu
militas siue modestia pponebā· vt
aliquod verbum mansuetudinis et
humilitatis elicerem· Tu vero in su
perbia et in abusione · sublimes et
infrunitos oculos distorquēs in fas
tum· quadam pomposa et supercilio
sa facie despiciens vniuersa · et oia
q̄si p ipio agēs· amicū cui nūq̄ ne
cessari9 esse potes· et cui9 auxilio sēp
eges· vix et cū idignatione respexisti
Respexisti et despexisti· Ideo eni res
pexisti vt despiceres· et vt ab eo q̄ te
diligebat ex animo·faciem tuam cū
quadam fastuosa oculorū extollenti
a declinares · Causā hui9 rei nesci
o nisi quia magnus apparere deside
rabas in oculis tuis/qui in oculis a
liorum · forte abiectissimus reputa
ris· Summam reputo insaniam
si mente captus prudentem se iudi
cet· nec minorem vesaniam censeo·
si ignobilis et imprudens· arrogan
ti elatione se inflet · Certe in filio
regis satis intolerabile esset / super
cilium quod pretendis · publice ta
men scitur q̄ non es filius regis· li
cet is qui te genuerit fuerit corona
t9 Miror vnde tibi venerit pes sup
bie Unde conceperis superbiēdi ma
teriam · nisi quia forestariis eo ad
dictus· vt tyrannicas exactiones q̄
bus pauperes opprimūtur· redigas
in scripturam· Porro illi te scribūt
et proscribunt apud dominum in li
bro mortis quos apud forestarios
pagine dampnationis ascribis Cū
esses litteratorie artis omnino ig
narus · scio quia amici tui epistole
quas depravasti te fecerunt canoni
cum · teq; per easdem facile excano
nicari posse · si significarent summo
pontifici cum aliis enormitatibus
tuis dampnate vsurpationis offici
um quod exerces· Porro dictum
est danieli· Daniel claude sermonē
et signa librum · vsq; ad temp9 sta
tutum· Sic et ego cum pacientia sus
tinebo· nec aduersum te spiritum c
repte indignationis effundam · do
nec experiar quid in te possit opera
ti familiaris et amica correctio · E
go quidem fatuitati ascribo· q̄ fatu
um doceo· et superbum · Cum salo
mon dicat· Qui arguit impium ip
se sibi maculam generat· et qui do
cet fatuum·quasi qui conglutinat tes
tam· In eo enim est correctio super
uacua · quem incorrigibilem perti
nacia sua facit · Testimonio salo
monis · Si contuderis stultum
in pilo quasi tipsanas feriente desu
per pilo· non auferetur ab eo stulti
cia eius Descende queso in teipsum
et fode consciencie tue parietē videbis
q; abhoīationū genera· quib9 te in
dicare poteris infelicem· Sic enim
dicit dominus ezechieli· Fili homi
nis fode parietem· et cum fodisset ·
ecce multitudo reptilium et abhomi
nationū Hunc parietem foderat su
eq; miseriam conditiōis attendens

alius ꝓpheta dicebat Ego vir videns paupertatem meã/verũptamẽ nõ potes humiliter sapere · qꝛ ãbulas in magnis ꝯ mirabilibus sup te/atqꝫ ventũ elationis magne cõcipiens· ad nubes ꝛ impossibilia te extẽdis· Disperdet dominꝰ labia dolosa ꝛ linguã magniloquã Extollẽtiã aũt oculoꝝ ne dederis michi deꝰ· Caue q̃so ne magnificẽcia cordis tui· tibi occasio sit ruine Scriptũ est ei· Ante ruinã exaltabitur cor/vidi inquit impiũ exaltatũ ꝛ eleuatũ Et subiũgit Trãsiui ꝛ ecce nõ erat/Vnũ nouens· q̃ cũ hac sꝑbia tua· nec deo nec homini potes esse acceptꝰ Nã nec auis acceptatur ĩ sacrificio dñi· nisi plume et pulmonis vesicula deponatur

Cõsolatio in exilio beati thome archiepi Cantuarieñ Epistola vicesimasecunda

Carissimo amico suo Magistro iohanni de Salesberijs P· Glesteñ Bath Archid Salutem in auctore salutis Quociẽs vrẽs ecc̃e anglicane p̃ssuras dñiqꝫ vestri thome archiepi Cant· exiliũ diligẽt̃ attendo· plurimũ michi cedit ad solaciũ q̃ pro iusticia dei ꝛ pro ecc̃e libertate· se murũ opponit/ et ex ipsa ꝑsecutione hac finẽ merebitur gloriosũ Video qꝛ positi estis int̃ malleũ ꝯ incudẽ/ ꝯ assidue supra dorsũ vestrũ fabricant peccatores· Verũpta men si in xp̃o ꝛ pro xp̃o pugnat̃/ ipse non ꝑmittet vos tẽptari supra id q̃d potestis ferre ꝫ faciet cum tẽptatione ꝓuentũ/tolletqꝫ dñs virgã peccatoꝝ· desuꝑ sortem iustorum vt nõ extendant iusti ad iniquitatẽ manꝰ suas Si veritas non mentitur· vestre ꝑsecutionis exitus· beatitudo interminabilis erit· Beati inq̃t qui ꝑsecutionẽ patiũtur ꝓpter iusticiam Petrus aplũs dicit Nemo ex vobis paciatur quasi homicida aut fur · aut maleficus· aut alienoꝝ appetitor/ Martiriũ ei facit nõ pena· ꝫ causa Dicit aplũs apt· Sꝫ et si quid patimĩ ꝓpter iusticiã beati· Donũ quidẽ dei est· Sꝫ ꝯ donũ optimũ/pro xp̃o cõtumelias sustinere· vobis inquit aplũs donatũ est pro xp̃o/ nõ solũ vt in illũ credatis/sed vt eciam pro ip̃o patiamĩ Vobis itaqꝫ congratulor quia iusticiã in iudiciũ conuertistis/qꝛ aliquoꝝ rebellionẽ atqꝫ cõtumaciam suspensionis aĩaduersione reprimitis/si tamen hoc facit̃ ratioĩs ꝛ iusticie motu/nõ zelo vltionis/aut alie iiurie appetitu Nichil q̃so faciatis ex rancore vel odio/ ꝫ oĩa vestra in caritate fiãt· Nec enĩ ex ꝑsecutiõe hac/salut̃ manipulos colligetis/nisi tota intẽtio vr̃a/procedat ex intimo caritatis Porro cum per clibanũ iracundia siue ꝑsecutio in sacra pagina designetur· in leuitico docemur sacrificium q̃d ĩ clibano coquendũ est/prius aspergere oleo caritatis/ne cõburatur· Illiꝰ enĩ animus· qui ad toleranciam ꝑsecutionis se preparet p̃us demulcendus est oleo caritatis / vt nec in aduersis a caritate deficiat· nec aduersꝰ fratrem suum · zelo vltionis aut odio inardescat Meritorium igitur vobis est·atqꝫ apud deum ꝛ hoĩes ꝯmẽdabile·si ĩ obediẽciã subiectoꝝ

iustiãa mediante cõpescitis. Beati
enim qui custodiunt iudiciũ ⁊ faci
unt iustiãam in omni tempe. In ex
ecutione quidẽ iustiãe. non debet es
se ꝑsonarum acceptio. aut dilectio.
Si sit frater aut filius. si sit prela
tus aut subditꝰ. semꝑ queratur fruc
tus iustiãe. semꝑ iuste iudicent. qui
iudicant orbem terre. Nam cũ leui
te occidentes fratres ⁊ filios suos.
vlti essent peccatũ ydolatrie / ait illis
moyses. Consecrastis manꝰ vestras
hodie. vnusquisq̃ in filio suo ⁊ in
fratre suo. vt detur vobis bñdictio.
Salomon quoq̃ dicit. Qui argu
unt laudabũtur et super eos veniet
benedictio. Plurimũ quidẽ cõmen
dabile est in dño vestro. ꝙ sic solus
ascendit ex aduerso. ꝙ opposuit se
murũ pro domo israel. ⁊ arguit ꝓ
mãsuetis terre. Iustũ habemus ho
die. singularem ⁊ vnicũ inter filios
excussoꝝ. pro patribꝰ nostris natꝰ
est nobis filiꝰ. qui exemplo aposto
loꝝ. solus hodie facit vindictã in na
tionibus. increpationes in populis.
Et sicut illi principes populoꝝ qui
modo cõgregati sunt cũ deo abrahã
pro iustiãa xp̃i. tanq̃ dij fortes ter
re vehemẽter eleuati sunt. Sic ⁊ ho
noꝝ istꝰ. si in exhibitione iustiãe ꝑse
ueraueꝛit. eleuabitur in imensum
Qz enim nunc exulat. ꝙ multa in
eiꝰ cõtumeliã attẽptantur. ei totũ
hoc in glãm. beneficio paciẽtie ꝯuer
tetur. Qd leue est ⁊ momẽtaneum
tribulationis nr̃e. dicit aplũs imen
sũ glorie pondus opatur in nobis.
Exhibeatis vosmetipsos tanq̃ dei
ministros in multa paciẽtia. Nõ ꝟ

tꝰ est vidũa / quã nõ paciẽtia firmat
Et q̃s a pmitiuo ecc̃e cunabulis si
ne paciẽtia triũphauit? Sane licet
plurimũ habeat de spũ fortitudinis
dñs vester. dicitur tñ ꝙ ꝓpter coro
nationẽ noui regis angloꝝ ab ebo
racẽsi factã atq̃ ob quedã ꝑuilegia
sicut dicitur contra ipm subreptiue i
petrata. adeo turbatus est. ꝙ a pu
sillanimitate spũs ⁊ tẽpestate. pene
moti sũt pedes eius / pene effusi sũt
gressus sui. verũptamen vos qui es
tis manꝰ archiepi. ⁊ oculus eiꝰ. sãc
tis exhortationibꝰ vestris cõfortate
manꝰ dissolutas. ⁊ genua debilia
roborate. Nõ est mirũ si turbetur a
tribulatõibꝰ ⁊ ꝑssuris. verũptñ si ta
tꝰ initatur. totꝰ ĩhereat ei q̃ in elec
tos suos mittit radices. oẽz ventũ tẽp
tationis ⁊ turbinis. securꝰ excipiet
Certe p̃res antiq̃ cũ essent q̃nq̃ in
ter ãgustias. frequẽter tedio sũt af
fecti. Vñ ⁊ fortis illa tolerãcia passi
onũ. q̃ feruebant in dño. tp̃e ⁊ cor
pore videbantur ad tẽpꝰ. donec vir
tute induti ex alto. ꝑ grãm diuine ꝯso
lationis. in spũ fortitudinis resurge
bant. Helyas fugiẽs a facie iezabel
⁊ affectus tedio huiꝰ vite. ꝑpiciat se
subẽ vnã iuniperũ ⁊ ꝑcipitq̃ anime
sue vt moreretur. Sufficit inquit mi
chi. Tolle aĩam meã. Aplũs eciã
simili tedio intabescẽs. Sup̃ modũ
inq̃t / grauati sumꝰ ita vt tederet nos
viuẽ. ꝓpha hec tedia frequẽter exꝑ
tꝰ dicit. A fortitudĩe manꝰ tue ego de
feci. ⁊ tabescẽ fecisti sicut araneã aĩaꝫ
meã. Porro cicitas i eis inualescebat
ex tedio. et ex ipa ĩfirmitate fortitudo
crescebat. qd alicui forte incredibile

videretur. nisi aplus qui frequēter
hec in libro experiencie legerat. testi
moniū sup hoc ferret Cū eni inqt
infirmor tunc fortior sū Vn̄ 7 ei dic
tum est. q2 vt9 in infirmitate pficit
Vi g° ꝓpt ingruēciā maloꝝ q̄ susti
net dn̄s nr̄. q̄ p suoꝝ desolatiōe. q̄
p exilij hui9 diuturnitate. videritꝰ
ei torporem mētis obrepe. sitis ipi
solacio ne desperet. ne titubet. In
primo ē eni tēp9 visitatiōis sue Nā
si mirabiles sūt elatiōes maris mi
rabilis est. 7 in altis dn̄s. q̄ procellā
ꝯuertit in aurā. 7 idignationē regꝭ
i grām Per legatos aplice sedis in
tellexi/cū quib9 a romana curia vs
q3 ad bononiā veni. vel angloꝝ re
gi in primo firmissime recōciliabitꝰ
vl' ad maiorꝭ patriarchat9 eminēciā
trāsferetur Hanc qualitercūq3 vo
luerit dn̄s negociū ei9 disponere/si
talis pseuerat q̄lis est hodie secur9
expectet exitū huius pugne. Ideoq3
voces palpātiū nō attēdat. s3 seqtur
spm̄ dei qui in eo est. 7 quocūq3 ibit
spūs. 7 rote pariter gradiātur Vbio
eni q9 gl'osus erit sui certamis cur
sus. si timmō perseueret in eo quē ce
pit fortitudīs 7 ꝯstācie statu. Qui
eni ligittime certauerit coronabitꝰ
Cūq3 oēs vtutes currant ad bra
uiū sola pseuerācia coronatꝰ. Rogo
aūt vos tanq̄ dn̄m 7 mgr̄m meū
vt me de vestro 7 ipi9 statu frequē
ti9 instruatis. Nam cū aliud nō pos
sum oro iugitꝰ pro vobis/vt pueni
ente altissimi gracia. regis angloꝝ
graciā. vestrāq3 rerum liberā ām̄i
nistratione obtinē possitꝭ. librū ves
trū de nugꝭ curialib9 legi 7 mirabi
liter me refecit. Nam 7 ibi optima
forma erudiciōis est. 7 ꝓpter artifi
ciosam sn̄iarum varietatē. inestiabi
lis materia voluptatis. Vn̄ valete.

Contra symoniacos 7 ambitio
sos. Epistola vigesimatercia

Carissimo dn̄o 7 amico. O. scē
romane ecc'ie cardinali pb'ro
aplice sedis legato. P. B. Batho.
archidiacon9 salute O curas hoim
O quantum est in rebus inane. O
inanis gloria. O ambitio ceca. O
terreni honoris inexplebilis fames
O tinea cordiū. animarū subuersio
cupiditas dignitatū. Vnde obrep
sit hec pestis ? Vnde inualuit hec
execranda presumptio. vt indigni
dignitates ambiant. et quāto mi
nus merentur ascendere ad hono
res. tanto importuni9 honoribus
se importent ? Hodie per fas 7
nephas. hodie in anime corporis
q3 discrimine. currunt infelices ad
cathedram pastoralem. nec atten
dunt. quid sit eis cathedra pestilē
cie dum sibi 7 alijs occasio sunt ru
ine. In gregibus 7 armentis teste
iheronimo. aries 7 taurus. corpore
et animositate prestātior. alios an
cedit. homo vero bestijs omnibus
bestialior. tanto indiscreti9 7 audaci
us. melioribus anteesse presumit.
quanto minus de virtutum titulis.
aut consciencie sinceritate confidit.
Vtinam saperēt 7 intelligerent ac
nouissima puiderēt. nec ppli iniq̄ta
tes suis excessib9 aggregarēt. Vba
sūt ecc'iastici Noli q̄rere ab homine

ducatum/neq; a rege cathedrā ho
noris Non queras fieri iudex: niſi
valeas irrūpere iniquitates populi
Non te immittas in populū/nec alli
ges tibi peccata duplicia. Qui nic
hil didicit/aliorū doctor efficitur: et
quaſi es ſonās aut cymbalū tinniēs/
vſurpat predicantis officiū: cum ſit
truncus inutilis ꝛ ydolū mutū. Apud
veteres/erat cōditio ſapientū ineſti
mabiliter venerabilis. hodieq; pru
dentia/tanꝗ̄ vilis et abiecta calca
tur: quadā vero abhominali mutati
one/ſtulticia ponit̄ in ſublimi Hoc
eſt quod exclāſtes deplorādo conque
ritur Vidi inquit malū quod ſub ſo
le eſt. ſtulticiā poſitū in ſublimi: ꝛ ſapi
entes ſedere deorſū. Sacre ſcripture
proꝛſ9 expertes/onus importabile dig
nitatis vſurpāt: de aliena poti9 ꝗ̄
de ſua ſcientia preſumentes. Alia
erat apoſtoli ſententia diſcipulum
inſtruentis. Tibi inquit commen
do fili thymothee regere eccliaz dei:
ſedꝫ ꝙ noui te ſcientiā habere ſacra
rum litterarū. Sacra ſiquidē/ſpūa
lis gladi9 eſt/in manu potētis Hec
eſt pera in q̄ dauid tres lapides lim
pidiſſimos poſuit/quib9 goliā proſtra
uit. hec eſt aſine mādibula/q̄ ſamp
ſon mille hoſtiū ſtragē fecit. hic eſt
vomer il' aratori9/q̄ ſāgar ſexcētos
philiſteos occidit. Ep̄s illitterat9/
preco eſt mut9. plati ē erudire ſub
iectos. reddere populum acceptabi
lem deo: aperiēdo miſteria ſcriptura
rum Petro enim ꝛ ſucceſſoribus
eius precipitur/ducere in altū rethe
id eſt profundā ſacre ſcripture intelli
gentiā in capturā hoim aperire Ve
rump tamen hodie/ſicut popul9: ſic
ſacerdos. ſicut tenebre eius ita ꝛ lu
men eius Erubeſce ſydon ait mare
Erubeſcat doleatq; platus preeſſe
populo: nec prodeſſe. docētis aſſump
ſiſſe officiū: ꝛ in doctrina ppli mutū
eſſe Verbū lamentatoris ꝓphete
eſt Grex perditus/fact9 eſt populus
meus: paſtores eorū ſeduxerūt eos
Canes muti nō valētes latrare/lu
pos a gregib9 ſuis arcere debuerāt:
ſed ipſi lupi ſunt in ſuos. nec de ſu
a ſuorū ve ſalute curantes: ſe cū gre
gib9 ſuis/in foueā mortis eterne p̄
cipitāt Hodie in ep̄i dignitatem/
adoleſcentuli ꝓmouētur ꝛ molles
Hic vēditur ioſeph putiphari eunu
cho/dum xp̄i magiſteriū: dum diſ
penſationē ſacramētorū dei: ſibi dāp
nabiliter vſurpare p̄ſumit/infructu
oſus ꝛ mollis Porro dū ad erudi
tionē populi mittit dn̄s ihceremiā/
quem ſāctificauerāt ex vtero matris
ſue. ꝓpheta ſuū conſiderans imper
fectum/tanꝗ̄ adhuc elemētarius et
rudis: in formatione verborū/reſpō
dit a a a dn̄e de9 neſcio loq̄ Moy
ſes etiā dum a dn̄o deſtinatur ad li
berationem populi iſrael de egipto
Obſecro inquit dn̄e/mitte quē miſ
ſurus es. ab heri ꝛ nudiuſtercius/ex
quo locut9 es ad ſeruū tuū impedi
tioris lingue fact9 ſum. Et quis ho
die a pontificali onere ſe excuſat?
Quis hodie allegat inſufficienti
am ſuam? Quis hodie inuitus tra
hitur aut reclamat Vbi hodie ſi
milis ammonio inuenitur/quem
cum clerus et populus in epiſco
pū elegiſſent: electioni nullatenus

p̄sentire volebat/ p̄ualentibus illis
⁊ inuitū trahentib9 · aurem sinistrā
videntibus āictis sibi radiatus se u
it dicens / lex diuina · nullū precisa
aure epā ꝯ p̄mittit ¶ Cū ꝙ thymothe
us patriarcha consuleret hunc epa
tu dignū · eciā si nare ⁊ auribus trū
catus esset / dūmodo scientia ⁊ vir
tutibus p̄emineret ¶ Illis rursū āmo
niū capientibus / et inuitū trahenti
b9 āmoni9 dixit / linguā meā prop
ter quam vobis placeo · nisi me citi9
dimittatis abscindā / dignitatē equi
dem appetit9 natione celestis ē · ¶ In
celo concepit ⁊ peperit iniquitatē / per
hanc affectabat sedere in lateribus
aquilonis · qui nondū laborauerat
vt sederet ¶ Sz ⁊ isti nondū labora
uerunt vt sedeant · vt eminentiā ca
thedre pastoralis ascendāt ¶ Nondū
propositum p̄fectionis aggressi sunt ·
Nondū cum petro rethe · cū iohan
ne sindonē · cum matheo theloneū ·
cū ioseph palliū cum hoīe euangeli
co sepulturā patris · cū muliere sama
ritana ydriā id est cupiditatē seculi
reliquerūt ¶ Peccato taliū quasi fili
orū hely · translata est hodie archa
siue gloria dn̄i · de israel in azotū / ig
nem scz cōcupiscentie · ¶ Ignis autem
iste non inflāmat sed infumat / non
illuminat sed excecat sicut scriptum
est · ¶ Supercecidit ignis et non vi
derunt solem · ¶ De azoto transfer
tur in templum dagon id est tristicie
vel desolationis · ¶ Nonne ydolum
tristicie et meroris est p̄latus illit
teratus et fatuus · qui in ira dei et
populi desolatione eligitur · ⁊ quia
si ydolum erigitur / vt veniat qd̄ le

gitur in matheo ¶ Cum videritis ab
hominationē desolationis · stantē in
loco scō id est in ecclīa dei tūc ve preg
nātib9 ⁊ nutrientibus · ¶ Illi enī qui
spiritū salutis conceperant exemplo ta
lium suffocātur ¶ Qui vero vite celes
tis alimenta petebant · nullo verbi
diuini pabulo sustentātur / p̄uuli in
quid ꝓph̄a petierunt panē · ⁊ nō erat
qui frangeret eis ¶ Tu igitur amā
tissime pater · qui a latere sūmi pon
tificis missus es · vt legatione fun
garis pro xp̄o · surge in extirpationē
execratissime pestis hui9 · ¶ Ecce cōsti
tuit te dn̄s sup gentes et regna / vt
euellas ⁊ destruas · vt disperdas et
dissipes · ⁊ edifices ⁊ plantes ¶ Accen
datur ⁊ ignescat zel9 tue auctoritatē
aduersus ābitionis malum · dissipa
⁊ euelle plantationes iīquas · ¶ Edi
fica ⁊ planta in ecclīa dei tales · quos
humilitas / quos inocentia · quos vi
ta probatior et litteratura cōmendet · q̄
subiectos doceant · qui diuites non
palpent / pauperes non grauent · qui
minas potentum non timeant · qui
crimina corrigant / et marsupia nō
emungant / quorum sermo sit doctri
na · quorū cōuersatio sit iusticia · quo
rum auctoritas sit non in habitu · nō
in fastu · sed in erudicione et defensi
one fidei · quorum vita sit publice
commendabilis · quorum memori
a in benedictione · ¶ Ad tuum et col
lege tui ingressum · queso letetur ec
clesia xp̄isti · vt symoniacis et am
bitiosis oppressa · sub vestra conso
latione respiret · ¶ Congaudeant cle
rici et exultēt populi · se hodie in vo
bis suscepisse aures apostolorum et

domesticos dei·portātes pacem ꝛ il
luminātes patriā·nobis ꝛ alijs vi
te eterne possessores p̄mia·vt de labo
re et sollicitudine vestre legationis·
īmarcessibiles iusticie maīpulos re
portetis·

Lr̄e excusatorie | Ep̄la xxiiij·

DOlet et causam q̄ ad archi
dyaconū satelbi· me cōtuli· ꝫ
si ī culpa est accessisse ad eū·reddit
me necessitas excusatū· In verbo
dn̄i dico vobis· q̄ nec noueram nec
audieram· q̄ dn̄s noster aduersꝰ eū
aliquid rancoris aut odij concepisset
Nūc aūt certissime noui·q̄ vestro
dn̄o reconciliari toto corde desiderat
ꝛ iam nisi īimicꝰ hō impediss͡z·p oī
a satisfacturꝰ se ipsiꝰ pedibus humi
liter aduoluisset Adhuc eaā correc
tionē ꝛ cōuersionē ipsiꝰ expecto co
tidie et ad hoc opam adhibeo dili
gentē Sed sūt aliq̄ cū eo qui semi
nāt zizania ꝛ firmiter īterdicūt ne
dn̄o vestro recōcilie͡t si prīs sui quē
sup oīa diligit/ac totiꝰ sui generis
salutē et q̄etē desiderat· Satis cꝰ
tē qz hō circūspectꝰ est et industriꝰ/
vobisq̄ ac dn̄o vestro fructuosiꝰ eē
posset si staret vobiscū si in se partē
vestre psecutionis exciperet Rogo eci
am q̄ ad hoc cū tenuissiā exhortati
o dn̄i cātuarien̄ efficaciter īdinaret
Date opam q̄so vt ad eum a dn̄o
vestro sup hoc lr̄e dirigant͡ Quod
si nō faciatis vestre vtilitatis ītuitu·
faciatis hoc saltē sue cōuersionis ꝛ
salutis obtētu Certe moyses vt io
hab ab errore gentilitatis auertēt
volēs ipsum tanq̄ necessariū retine
re dicebat· Proficiscimur ad locum
quem dn̄s daturus est nobis ·veni
nobiscum et benefaciemꝰ tibi/quia
dn̄s bona promisit israheli· Noli
nos relinquere tu eni nosti in q̄bus
locis castra ponere debeamꝰ/ꝛ eris
ductor noster Si moyses gentilem
postulabat sibi fieri ducem·non eru
bescat queso moyse minor archidy
aconū sibi adiungere dolorꝫ ꝛ labo
rum participē Archidyaconꝰ enim
hoc precipue desiderat/vt p eo et
cum eo laborem ꝛ dolorē inueniat·
Nuper legebamꝰ in libro regum·
et occurrit nobis verbū illud ethei
gethei ad dauid egredientem nudis
pedibus de ihrl̄m a facie absolon et
dicētē· q̄ ille reuerti recusat·illeq̄ rn̄
dit· viuit dn̄s quia nō derelinquā
te/neq̄ in vita neq̄ in morte Nus
piā ergo archidyaconꝰ Sic faci
at michi inquit dn̄s et hoc addat
antq̄ moriar vt sic possim dn̄o cā
tuariensi ꝛ ex corde hoc dicere et o
pere adimplere Suggerite q̄so dn̄o
archiep̄o ne clericū suū verbis pro
uocet aut minis exasperet/ne dū
ligna cū pximo ceduntur in silua/
ferrū de manubrio securis euadat
pximūq̄ interimat· Ligna enim
teste gregorio cedimꝰ cum per incre
pationem proximi pc̄ta succidimꝰ·
Sed ferrum securis elabitur proxi
mūq̄ occidit dum cōtumeliosa cor
rectio conscientiam pximi vulneratā
a dilectionis spiritu in mortale odi
um vertit Sane non est āmonitio
accepta in oculis altissimi que non
fit ex caritatis intimo·ꝛ in spū le
nitatis Quod liq̄do patet ex vbis
ysaie dicentis Ecce spiritus domini

ſubuertens montes ⁊ conterens pe
tras/ ⁊ nõ in ſpũ dñs Et poſt ſpm̃
ꝯmotio/ et nõ in cõmotionem dñs
Et poſt cõmotionẽ ignis. ⁊ nõ in
igne dñs Et poſt ignẽ ſibil9 aure
tenuis. ⁊ in ſibilo dñs Nã cũ per
p̃dicta. terribilis increpatio exp̃ma
tur/ p ſibilũ aure tenuis blanda ⁊
amica exhortatio deſignatur/ hec
fit cũ ſilẽcio. illa fit cũ iracũdia ⁊ tu
multu Sicut ſcriptũ eſt Vm̃ aque
ſiloes cũ ſilencio currũt/ aque vero
raſin tranſeunt cũ tumultu Porro
dñs cantuarieñ q̃ ſicut michi vide
tur iam aggreſſus eſt arctioris ⁊ al
tioris vite ꝓpoſitũ. nõ ſpm̃ huius
mũdi accepit/ ſed ſpiritũ qui ex deo
eſt Caritas ergo dei que diffuſa ẽ
in corde illi9 queſo vſ qȝ ad ꝓximũ
ſe extẽdat/ ſicut decet ſanctum Nã
ſi ſareſb archid pſeuerat i ea ſatiſ
factione. ⁊ obedienti a quã ꝓmittit
apienda ſũt ei viſcera caritatis E
go aũt magnũ reputo. tantũ lucri
ficare virũ/ q̃ ſi veſtigijs dñi cãtua
rieñ inheſerit fructũ in eccĩa dei fa
ciet tempeſtiuũ Si adhuc reſidet i
aĩmo ei9 aduerſus archid aliqua
ſuſpitionis occaſio. anteq̃ eũdem
i ſacrariũ ſue familiaritatis admit
tat. fidem ipſi9 expiat operibus Io
ſue quidẽ nõ prius ãgelũ amicũ re
cepit q̃ amicũ eſſe cognouerit ſciſ
citãs prius ſu9 ne eſſ/ an aduerſa
rij Illud verb aſſero cõfidẽter. q̃m
ſi cõuerſionẽ ei9 prauare noluerit/ i
eo q ſaulũ reperit/ paulũ iueniet.
Sup cõuerſione quidẽ et ſalute ar
chidyaconi anxia ſollicitudo me tã
git Nõ enim poſſũ eũ nõ diligere.
qui frequẽter in ſuis bñdictionib9
me p̃uenit

Contra exactionẽ officialium.
Epla xxv.

Magiſter p. bleſeñ bath archi
dy. O. officiali epi carnoteñ
Salutẽ ⁊ ſalubre conſiliũ Quia
te affectuoſiſſime diligo in viſcera
bus ihu xpi. ꝓpoſui te ſalutarib9
monitis adhortari. vt de vr calde
orũ et de medio babilonis tẽpeſti
uus exeas. ⁊ miſteriũ dampnatiſſi
me villicatiois obmittas Scio q̃
munerũ cupiditas ſubuertit cor tu
um. vt fieres officialis epi Quãq3
legeras. ſȝ fortaſſe negligebas ver
bũ illud beati iob Ignis deuorabit
corpa eorȝ qui munera libẽter ac
cipiunt Ideo beat9 eſt q̃ excutit ma
nus ſuas ab omni munere Credo
hmõi officiales. nõ ab officio noĩe
ſed ab officio verbo mutuaſſe voca
bulũ Nam gen9 hoc hoĩm qd di
cunt officiapdi Tota officialis intẽ
tio eſt vt ad op9 epiſcopi ſue iuriſ
dictioni ꝯmiſſas. miſerimas oues
q̃ſi vice illi9 tõdeat/ emũgat/ excori
et Iſti ei ſũt epõꝝ ſãguiſuge. euo
mentes alienũ ſanguinẽ/ quem bi
berunt Quia teſtimonio ſcripture/
diuicias quas congregauit impi9
euomet. ⁊ de faucibus illius extra
het eas deus. Iſti ſunt quaſi ſpõ
gia in manu prementis/ quaſi que
dam colatoria. diuicias ſuis dñis
influẽtes. ⁊ extraordĩs acq̃ſitioib9
nichil ſibi preter peccati ſordem ⁊
feculentiam retinẽtes Quod enim

aggrezant ꝑ oppssionem pauꝑm ·
epis qui se ad delicias cedit / officia
alib9 ad tormentum · Sic vos nõ
vob mellificatis apes · Sic vos nõ
vob accumulatis opes Isti sũt secre
tiora illa hostiola · ꝑ q̃ missa belis
sacrificia q̃ sup mẽsam ponebãtur a
te ze · clanculo asportabãt Sic epus
q̃si lõga manu bona aliena diripit
et notã criminis a se remouens · suis
officialib9 culpe ⁊ infamie discrimẽ
impingit Ipso quasi sub vmbra epi
⁊ obtentu iusticie palliate subditos
oppmũt ecclias grauãt / reddit9 ali
enos violẽter iuadũt · oculos hñt
ad munera pupillo ⁊ vidue nõ intẽ
dũt Verba sunt filij syrach Con
cupiscẽcia spadonis deuirginauit iu
uẽculã · ita ⁊ qui facit ꝑ vim iudiciũ
iniustũ · Spado vginẽ oppmit · ⁊ ꝓ
lem in oppssione nõ querẽs / corrũ
pit nõ gignit · Sic plat9 iracũdie ·
aut auaricie sue satisfaciẽs · nec fruc
tũ iusticie querẽs · corrũpit non cor
rigit · exasperat non emẽdat · Qd
eni fit p̃textu ficte religionis aut
simulate iusticie · nõ fructificat ad vi
tã nõ edificat ad salutem Parat
saul optimis gregib9 amelech · q̃si
ea sacrificatur9 deo ⁊ diuinã incurrit
offensam Gedeõ de p̃da madiani
tarũ facit ephoth · ⁊ hoc ei ⁊ domui
sue versũ est in ruinã · Hãc amminis
trationem quã tibi dampnabiliter
vsurpasti · paciẽti9 ferrẽ · nisi sacrarũ
lrãz sciã p̃minerẽs Cause ⁊ iudici
a q̃b9 te imprudẽter ne dicã impudẽ
ter immisces potius consuetudina
rie et seculari iure decidũtur Virum
litteratũ et ecclasticum · non sic dece

bit sciãcib9 negocijs iplicari Apls
ad chorinth · scribẽs dicit Secularia
negocia si habueritis · eos qui ꝯtẽp
tibiliores sũt int̃ vos · cõstituite ad
iudicandũ · Officiũ officialiũ · quoꝝ
te numero aggregasti / hodie est iu
ra ꝯfũdere · suscitare lites · trãsactio
nes rescĩdere · inectere dilatiões sup
p̃mere veritatẽ · fouere mendaciũ · q̃s
tum sequi · equitatẽ vendere · inhiarẽ
exactiõib9 · vsuras concinnare Isti sũt
qui hospites suos grauant supflua
euectione · ⁊ multitudine clientele ·
Querũt delicatos ⁊ supfluos cibos
cũ scriptum sit · Comedẽtes ⁊ bibẽ
tes q̃ apud illos sunt De alieno ei
ꝓdigi / de ꝓprio sunt auari / verboꝝ
insidiatores · ⁊ aucupes sillabarum
tẽdũt laq̃os ⁊ pedicas in capturam
pecunie · Iura interpretantur ad li
bitum · et ea pro voluntate sua nũc
abdicãt / nũc admittũt · Bene dicta
deprauãt / prudẽter allegata ꝑuer
tũt · rũpũt federa · nutriunt simul
tates / fornicatiões dissimulant / ma
monia distrahũt / adulteria fouent ·
penetrant domos · ⁊ mulierculas o
neratas pctis captiuas ducũt · dif
famãt innoxias · et nocẽtes absoluũt
Et vt multa sub verboꝝ paucitate
concludã / dũ oĩa venalit̃ agũt / filij
auaricie / serui mammõe / se dyabolo
venales exponũt · dñs in euãgelio dicit
Gratis accepistis gratis date · Et
salomõ in ꝓbolis · Veritatẽ eme
⁊ noli vẽdere sapiẽtiã / iusticiã ⁊ doc
trinã Cauete ne te capiat spũs ela
tiõis ⁊ dñandi libido / ad vanitates
⁊ insanias falsas · vtinã attẽderes
vba sapiẽtis talib9 ꝯminãtis O vos

qui placetis vobis in turbis/ data
est vobis potestas a deo: qui iterro
gabit opera et cogitatioēs vestras.
quoniam cum essetis ministri regni
illius/ nō recte iudicastis Horrende
autem apparebit/ et iudicium durissi
mum hijs qui presunt fiet: atq; for
tioribus/ instat fortior cruciatus
Amice in hac rena huius seculi pericu
losissime pugnas/ mors te sequit.
vita fugit. caro palpat. mundus al
licit. leo rugiens et querens quem
devoret/ circūcurrit. Omnis qui in
agone contendit/ ab omnib9 se ab
stinet. vtinam ab hominibus huius
modi noxijs abstineres: vt nil in te
quod suum est/ princeps huius mū
di/ et i palestra qua curritur ad bra
uium: nil haberet aduersarius quo
te caperet/ aut teneret/ aut a brauio
retardaret. Si michi credis/ ymmo
si credis in deum: relinque matuři9
officialis officiū. ministerium dampⁿ
nationis. rotam malorum. et spiri
tum vertiginis/ qui te ad inania ac
cumuoluit. Miserere anime tue pla
cens deo: cui placere nō potes/ cum
isto perditionis officio.

Littere affectionis
Epla xxvi.

Domino suo b. et carissimo so
cio suo/ p. blesen̄ archid. bath.
salutem In epistolari salutatione
feruentior existit nostra devotio. ni
si vel nimia locorū distantia: vel ra
ritas intermeantiū/ contrairet. vici
nias ergo salutationes/ presens et
nunq̄ iterasa supplicat affectio. Cū
q; curlis possessio/ corporalem assis
tentiam nō vendicet: me licet remo
tum/ propinquiorem habetis. et for
tius possidetis absentem. nec inter
sticium locale. corporū ve remotio.
vel temporū intercurs9/ robur dilec
tionis euacuat ¶ Cz si de verbo
rum obligationib9 legem primam
attenditis. interuallū medij tempo
ris/ obligationē nō viciat: vr vobisq;
deuotissimus/ operā theologie pari
sius indulgeo Bononiēs castra mi
licie crebro suspirās: que vehemen
ter/ citius q̄ premature deserui Le
gimus tamen de vsu et vsufructu le
gato. q̄ fructuario liceat maturitatē
fructuū preuenire: soletq; ex oliuis
citra maturitatis tēpora/ vberior olei
copia emanare. Currēs ergo ad o
leum qd̄ aaron cū laganis iubetur
offerre leges seculi saluto ad tēp9:
ne peccatoris oleū me impinguat.
Lex enim dn̄i lex imaculata cōuer
tens animas/ meq; purificatorē le
gis diuine cōstituere: nisi cū aliquali
theologie noticia. nisi cū pugillo si
mile/ thus offerrē Lex equidē secula
ris/ gloriosa supellectili verborū. le
poreq; orationis vrbanitate lasciui
ens: me vehemēter allexerat/ et ine
briauerat mētem meā Sed abhor
ret ꝓpheta caliū babilonis/ vbi de
signatus est lepor eloquētie: edifi
cans ad gehennā Adhuc tamē q2
nondū dilataui gressus meos in lege
dn̄i: lectioni codicis et digestorū/ ple
rumq; ad solaciū: nō ad vsum/ tpe
vacatiois ipendo. Res plena discri
minis ē. in clericis/ vsus legū Totū
ei hoiez/ adeo sibi vendicat: vt eū rei
familiaris prudētia fraudet. suspēdat
a spiritualibus. a diuinis auellat.

Ideo crisostomus sicut triptita refert
hystoria licet sciam ciuili et preturia pre
muneret/noluit tamen ad instantiam ami
corum gerere officium aduocati. periculo
sum est ita legibus humanis se im
pendere. ut mens per horulam a di
uine legis meditatione ieiunet. Ne
mo simul potest precari et orare/petere
et postulare. exercere xpi misterium. et
officium aduocati. ne dum in vtroque
festinet neutrum bene peragat. Non igitur
de. bonum est scire leges/sed non ad questum
non ad iniquum iuris compendium/sed ad
inquisitionem veritatis et iudicij equitatem
si forte me aut alium aliquando esse opor
teat iudicem aut iudicis assessorem. Ho
die soli auaricie militant patroni cau
sarum. illudque quondam venerabile no
men et gloriosa professio aduocati. no
tabili venalitate vilescit dum miser
et perditus linguam vendit/lites emit/
matrimonia legitima dissoluit amici
cias rumpit/sopitarum litium cineres
resuscitat/pactiones violat/retractat
transactiones priuilegia frangit/et in
capturam pecunie pedicas et reticula
tendens/iura omnia interuertit. Ideo
constitutio imperialis ab officio postu
landi remouet litium redemptores. Iure
autem pretorio atque interpretatione in preuari
catores vel alias delinquentes. pene
extraordinarie statuuntur/debuerat ad
uocatus quod gratis accepit gratis dare
aduocare pro pupillo et vidua. pro vti
litate reipublice. pro ecclesie libertate. nil
exigens. sponte oblata suscipiens/eri
piens inopem de manu fortiorum eius.
egenum et pauperem. a diripientibus eum.
fructuosius esset ei saluum modicum
et honestum. quam sinum inexplebilis auaricie
per fas et nephas extendere in immen
sum. nam melius est modicum iusto super
diuicias peccatorum multas. Qui talentum
scientie sibi a domino commendatum. sponte et
gratis expenderit non est abbreuiata
manus domini. vt ei reddere ad mensuram
et ampliora etiam ferre non possit. hos
igitur sequere commodet proximi et orphano
rum et iudicia viduarum. Ipse promis
sor est magnificus. et munificus re
tributor.

Consolatio super morte R. Can
tuariensis archiepiscopi

Epistola vicesima septima

Carissimis fratribus et amicis su
is canonicis de Wello magister petrus
blesensis Bathoniensis archidiaconus. Salutem et dilec
tionem. Decessit pastor animarum nostra
rum. cuius obitum flere decreueram. sed
decessit non decessit. abijt non obijt.
Mors enim per quam mirificauit dominus sanc
tum suum non est mors sed dormi
tio. portus mortis et porta vite. in
troitus in delicias celestis patrie in po
tentias domini. in abyssum claritatis
eterne. Peregre siquidem profecturus
saccum pecunie secum detulit/in pleni
lunio reuersurus. Eius enim anima
diues meritis recedens a corpore in
resurrectione generali et plena ad
antiquum hospicium reuertetur. Cum
multas virtutes quasi merces va
rias in vnum fasciculum comporta
uerit ad celestes nundinas profec
turus. plena dierum vetula mors
seculi scilicet anus improba. litigio
sa. querula. importuna. inuida. ini
mica et subdola cepit reuoluere sac

singulas eius. et scrupulosius explo
rate. si quid esset in illo meritorum in
uolutro. qd ad ipsius dnium perti
neret. Ipse autem tanq̃ vir circũspec
tus et prudẽs noluit vie sue sustine
re dispendium. diu enim desideraue
rat dissolui et esse cum xpo. et tunc
pmaxime suspirabat exire de corpe
mortis hui9. Modicum itaq3 pulue
ris proiecit in os vetule. quasi vice
tributi et nomine vectigalis. Inde ce
pit fals9 ille rumor populariter eua
gari. et passim plebescere. quia fera
pessiã deuorauit ioseph. Tunica siq
dem qua spoliatus est. fallax nũcia
mortis erat. Joseph enĩ viuit et dña
tur in tota terra egypti. Beata ei9
anima corruptibilib9 exonerata ex
uuijs. de puluere huius cõuersatio
nis. libera euolauit in celũ. Assump
ta est ab eo qui dicit. Vado parare
vobis locũ. Iterum autẽ veniam. et
assumã vos ad meipsum. Consũma
tus in breui expleuit tempora multa.
Raptus est ne malicia imutaret in
tellectũ ipsius. Vocatus est in celũ
quo mundus non erat dignus. nec
est extincta lucerna hec sz flatu trã
sitorio percussa est. vt luminosius
splendeat. et iam sub modio nõ ab
scondita. luceat omnibus qui in do
mo sũt. Visus est oculis insipienti
um mori sed vita ei9 abscondita ẽ.
cum xpo in deo. Mors eum vidisse.
et absorbuisse visa est. sed absorta ẽ
mors in victoria. Desideriũ cordis
eius tribuisti ei dñe. diu enim mili
tauerat tibi. propter verba labiorũ
tuorum custodiens vias duras. Sa
ne a p̃mitiis adolescentie morib9
cepit morũ maturitate senescere. at
q3 carnalis insolencie motus. vigili
is. ieiunijs disciplinis. alijs. et iugi
cõtinencie baltheo cohibere. Vocat9
est itaq3 a dño tanq̃ aaron. ad dan
dam scientiã salutis plebi eius. red
dere populũ acceptabilem dño. sec
tatorem bonorũ operum. et parare
dño plebem pfectam. elegit cũ do
min9 in sacerdotem sibi. vt esset in
populo eius ductor et doctor. vite spe
culum. penitentie forma. et sanctita
tis exemplũ. Deus scientiarũ dñs
dederat ei linguam eruditam. et in
fuderat ei habũdanter. spiritum sa
piencie et intellectus. vt esset inter
doctos doctior. inter sapientes sapiẽ
cior. inter optimos melior. inter hu
miles socius. inter maximos ma
ior. Erat preco verbi diuini. tuba e
uangelij. amicus sponsi. columpna
cleri. ocul9 ceci. lingua muti. pes clau
di. sal terre. patrie lumen. minister
altissimi. vicarius xpi xpũs dñi.
Tota conuersatio eius erat scola
honestatis. morum edificatio/ et struc
tura salutis. Erat in iudicio rectus.
in dispensatione industrius. in pre
cipiendo discretus / in loquendo mo
destus. in consilio circũspectus. par
cissimus in cibo recipiendo. in donan
do largissimus / in ira pacificus / in
carne angelus. inter iniurias man
suetus / timidus in prosperis. secu
rissimus in aduersis / in elemosinis
effusus / in misericordijs totus. E
rat religiosorum gloria. delicie ple
bis. timor principum. deus phara
onis. De isto possumus fiduci
aliter dicere et cantare. quia post

aurum nõ abijt/nec ſperauit in the
zauris pecunie/q̃ nec acceptor mu
neꝝ nec acceptator eſſe dignatꝰ ē
ꝑſonaꝝ. Ceteri in eminētie cathe
dralis apicem ſublimati. ſtatim cu
ram carnis propenſiꝰ agunt/circū
ſpectius ſe dictant. nõ minꝰ timēt
corporis egritudinē q̃ iehēnam. ⁊ in
omibus ſpacium vite productioris
affectant. Iſte vero a primo ſue ꝓmo
tiois ingreſſu. ſūmo deſiderio appe
tebat finem vite ymo vt verius lo
quar viuēdi principiū. Nā ſicut ſa
lomon ait. Cū ꝯſūmauerit hõ tūc
incipit/huiꝰ enim vite trāſeuntis e
greſſus. ingreſſus eſt ad illā que nõ
tranſit nec deſinit vitā. A tenerioꝛi
bus ānis incipiēs/ſingulis etatibꝰ
quaſi ſingulis diei horis/tanq̃ dili
gens cultor ⁊ ſtrēnuꝰ in vinea dñi
ſabaoth laborauit. et ſic in ꝯſūma
tioē ſāctorū/vite trāſitorie curſum
clauſit. Hanc iam diu ꝯuerſatioē
celeſtis. vel a corpe pregnās ānhela
bat ad illas celeſtes delicias tempo
ralis vite tranſire ꝯpendio. Ideo ꝓ
poſitū ⁊ ſignū ꝑegrinationis/acci
piens de torrente in via bibit/ꝓpte
rea exaltatū eſt nomē eius in patri
a. Hic dñi ⁊ fratres nrī monachi ca
thedrales. pupilli facti ſunt abſq̃
pr̄e. Deꝰ aūt qui eduxit de mortuis
paſtorem magnū ouiū in ſanguine
teſtamēti eterni dñm ihm xp̄m. ip
ſe vt verbo moyſi vtar ꝓuideat vi
rum. q̃ ſit ſuꝑ multitudinem hāc.
Verum plurimi ꝯqueruntur ⁊ impa
cientiſſime ferūt. q̃ xp̄i tunica incō
ſutilis. inter eos ⁊ ep̄os terre ſciſſa
eſt/nec tantū vacca ⁊ aries. ſed tur
tur et colūba diuiſe ſunt/et altrinſe
cus ſeꝑate. auſa eſt irrūꝑe vſq̃ ad
religionis ꝓfeſſores/magiſtra illa
diſcordie. odij fomes. vel occaſio ſcā
daloꝝ. p̄ſumptuoſa. ſ. vſurpatio ſe
orſū et ſingulariter eligendi. vt ꝯ
tempta et abiecta ep̄oꝝ et abbatū
deliberatione cōi fieret electio clam
deſtina et furtiua/et ꝯſuetudini ꝯ
traria. iuniem legibꝰ. dampnata de
cretis/⁊ moribꝰ reprobata. Omnes
ceteri qui nūc iniuriā et contemptū
ſuum reputant eam quā monachi
fecerunt electionē in perſonam que
noīata eſt/ſua vota libenter ⁊ vna
nimiter ſine omni ſciſſura et ſcanda
lo ꝯtuliſſent. Nunc aūt vereor ne
hec electio qđ deus auertat ſit eiꝰ
decreatio. et hec acq̃ſitio vmbratice
libertatis. conuertatur ecc̄ie xp̄i in
materiam ſeruitutis. Hanc peſtis
hec ⁊ alie inumerabiles/corpus ec
cleſie generalis hodie inficiūt ⁊ cor
rumpūt. Irruunt laici in sancta ſcō
rum. ſācuarij vero lapides diſper
gūt in capite oīm plateaꝝ. Conuer
tūt hodie clauſtra in caſtra ⁊ fora.
religioſi in ethnicos. paſtores in lu
pos. liliū in ſpinam. aurum in ſcori
am. frumentum in loliū. vinū in ace
tū. oleum in amurcā. Reſpiciat do
minꝰ in faciem teſtamēti ſui et non
det in conculcationē vineam quam
plantauit dextera eius. eccliam quā
acqueſiuit in ſanguine ſuo. ſuſcitet
ſpūm moyſi. et erigat cornu illius
vnicornis. e p̄i illius vnice ſūmi et
ſingulariter generalis. quatenꝰ ac
cipiat iudicium manꝰ eiꝰ. et cornu
ſuo ventilet ſyriā. itonet ꝯtra edom

fulminet contra vitulos bethel· cō
tra ydola egipti· contra pingues sa
marie· contra sacerdotes baal· con
tra pastores pascentes seipsos· con
tra iudices qui condunt iniquas le
ges· contra canes mutos non valē
tes latrare· contra amphorā zacha
rie· contra vasa pastoris stulti· cōtra
ambitionē symonis magi· contra
tyrannidē seculi / et ambitionē clau
stri· contra preuaricantes· contra ar
rogantes· contra oppressores pau
perum· contra turbatores ecclesias
tice pacis et fidei subuersores·

Archiepiscopus rothomagēsis implorat auxiliū ab archiepiscopo senonen̄. Epl'a xxviij·

Willhelmo senonēsi archiepis
copo et apostolice sedis legato
R· rothō. Salutē et spm̄ cōpassiōis
afflictis impendere. Si ad memo
riā reducantur ecclesie nascentis ex
ordia· sicut inter credentes erat vni
tas in fide· in spiritu· in baptismo / sic
in vnū facultatib9 contributis· vnū
erat omnibus votū pauperū releua
re indigentias· et omniū necessita
tes tanq̄ proprias reputare. Una
siquidē et indiuisa est domini tunica
nec vnq̄ passa est diuorciū spōsa cris
ti· nec cōtumelias pellicis aliene sus
tinuit / cui9 vnitatē spons9 in cāticis
attestatur dicens. Una est columba
mea / dilecta mea. Noluit eam nu
merosa pluralitate censeri· licet enī
plures sint ecce· sic tamen in vnius
compagē corporis vniūtur vt sicut
vnius mēbri lesione· mēbra corpo
ris oīa· quodā cōpassiōis participio
molestātur / sic vni9 ecce desolatio in
cōmunē gemitū conuertatur. Cū
itaq3 vinculo caritatis singularitas
locū non habeat sed in dispendium
cōmune redūdet q̄dq̄d toleratur a
singulis· q2 ex presenti regū discor
dia· specialē ecce rothomagen̄ vide
mus iminere ruinā· ad vr̄az gratiā
deuolamus· de cui9 dilectiōe et pru
dentia pleniorē in xp̄o fiduciā repor
tam9. Uos enī estis in cui9 cōsilio
et auxilio· potissimā sue salutis an
chorā· nauicula bt̄i petri cōstituit· cū
inter scismatice persecutionis fluct9 peri
culosius estuaret· vobis cōtulit de9
in puericia super senes intelligere· et
futurā natuꝛe caniciē· maturiore mo
rū senio preuenire· fluxos adolescē
tie motus in vobis ratio magistra
cohibuit vt omni lasciuie libertate
p̄scisa· nec forma nec nobilitas nec
opum exuberantia· nec modestia in
oibus cōuersatio· plus angeli q̄ ho
minis exhiberet. Ceteras virtutes
quibus miraculose fulgetis sub silē
cio preterimus· nec enī nostra pre
conia mendicatis· cuius honestatē
et prudentiā· fama celebris latissi
me promulgauit. Ad nostras et ec
clesie nostre p̄ssuras reuertimur / qui
bus nos hostilitas circūuallat. Sa
tis enī qualiter in normānoꝝ perni
ciem francia tota coniurauerit· nec
imminentis ruine dispendiū· rotho
magen̄ ecclesia declinabit / nisi ves
tre celsitudinis ope et consilio fulcia
tur. Si ergo ad p̄fatā ecclesie vni
tatem respiciatis· vestrū est auertere
quod timemus· vestrū est necessita
tes nr̄as· oī p̄uenire cautela· q̄ten9
caritas nō ficta et amica cōpassio· se

talem negocijs alienis impendat· qualē se proprijs exhibetet Precor detur dominus rex francorū totho magen ecclesiā suā esse· que p illo assidue/tāq̄ pro rege suo unico/spe cialiter īterpellat/suasq; facultates omnino de ei9 iurisdictione cognos cāt Regie maiestati nō cōgruit de populari quod suū est· aut illas ex pugnare ecclesias quaꝝ tutor est ⁊ patronus· Si nos alius infestaret· ab ipso non aliunde remediū quere remus· Andeliū ergo et alias pos sessiones nostras ipsius ⁊ vestre pro tectioni cōmittimus & tutele Sane cum de discretione et consilio vestro dispositio regni francorū tota pen deat cū in manu vestra corda sint re gum et ad vestre ordinationis arbi triū populi inclinentur· vobis incū bit que ad pacem sunt querere vel si hec dissensio ad pacem reformari non potest· saltem res ecclesiasticas quas vestre tuitioni cōmisimus ab incursibus bellicis liberare· Cumq; andeliū nobis ⁊ cōmensalibus nos tris unicum sit vivendi subsidiū· vil le vestre parcite· si vultis parcere vi te vestre

De commendatione hospitalitatis Epl'a vicesimanona·

Reverendis patrib9 et amicis Abbati & cōventui sancti alba ni Magister petrus bl' sensis bath archidyacon9· Salutē in vero salu tari Nuper de archidyaconat9 mei visitatione rediēs· premittens servi entes meos apud weralingeford/ q̄ michi hospiciū p̄pararent· ipsi ve ro cū a priore loci illius domos ibi vacantes ad usum unius noctis mi chi commodari peterent ⁊ iam illuc omnia que nobis et iumentis erāt necessaria cōportassent· prior eis in multa superbia et abusione respon dit· et pene usq; ad verbeꝝ cōtume liam prorumpens· eos ignominio sa verborum turpitudine lacessivit· Domus equidē vestra nominatis sima quondā in observantia religio nis et ordinis· in hospitalitatis ea dem exhibitione· longe lateq; solet odorem suavitatis et fragantiā glo riose opinionis effundere· Nūc au tem in iniuriam capitis/membri in ferioris putredo refunditur· ⁊ ex par ticulari corruptione totius corporis vicium estimatur· Verbum apo stoli est ad hebreos· hospitalitatē nolite oblivisci· propter hanc enim placuerunt quidam angelis in hos picio recepti Ubi est q̄so illa hospi talitatis gracia· quā olim vestri an tecessores exercebant in chichim ? Mutius· appollonius· pammitius· macharius· anthonius paulus· in ter quos diutissime certatum est pi a cōtentione/ quis alteri panē fran geret/ cū dn̄o grā hospitalitatis coti dianū ānone stipendiū duplicasset· Edictum principis apostoloꝝ est Estote hospitales invicē sine mur muratione· princeps etiam princi pum in iudicio tremendo quibusdā dicturus est· Hospes fui & non col legistis me· hospitalitatis fuit meri tū q̄ duo discipuli eūtes in emaus a castia sublata· in fractiōe panis dn̄m cognoverūt pliq; eciā autumāt bēm

gregoriū fuisse illū patrēfamilias· qui in expositiōe eiusdē euangelij le git/ in leproso dn̄z suscepisse. Pro sapia regis anglie· q2 vn9 de ante cessorib9 eius· cuidā leproso quē in hospicio receperat/ gratiā officiose hu manitatē exhibuit/ ab officio forest tarij·in eminētiam regie dignitatē ascendit· Hospitalitatis grā susce pit abrahā de sara cene 7 sterili fili um·in quo dn̄s benedictionem oīm gentiū repromisit Angeli hospites liberauerūt loth de subuersione et ī cēdio sodomoꝝ·Raab ab hospitib9 suis· Caleph et iosue in euersione iericho· salutem sue dom9 obtinuit hospitalitas sunamitis/ dedit ei fili um p̄abus helizei· eūdemq3 mortu um suscitauit Paupi vidue·q2 hely am hospicio suscepit et pauit celesti grā influēte· postea nec oleū nec fa rina defecit Expressa similitudinis forma· dū in monasterijs florebat hospitalitas/ p̄ncipes terre loca reli giosoꝝ· passim et certatim magnis facultatib9 āpliabant deficiētib9 au tem vasis· oleū stetit· Ex quo enim tempe in monasterijs tepere cepit li beralitas hospitalis· stetit ac cessa uit magnatū largitio· Vt ceteraq3 ne paupis vidue filij quos apl̄a libe rauerat/ iterū a creditorib9 rapian tur in seruos Sacta enī religio que monachoꝝ mat̄ est·datur hodie in conculcationē·possessiones illi9 trahū tur ī direptionē 7 p̄dam·7 qd̄ olim deuota p̄ncipum munificentia cōtu lit·modernorum auaricia·non sine magno fenoris dispendio·reuocare 7 auferre p̄sumit· Multos equitē a

magnatū familiaritate 7 grā· sepa rat defect9 hospitalitatis· Sic bra chio cōtrito·humer9 a iunctura sua cadit/ dū reuerenda olim religionis auctoritas p̄ncipū oppressione calca ta vilescit/ 7 euenit imprecatio illa iob· Si comedi buccellā meā solus q2 ab infantia mea creuit miseratio meā 7 de vtero m̄ris mee· meā e gressa est· Si foris stetit peregrin9 Si hostiū meum viatori non patu it/ humer9 meus a iunctura sua ca dat/ 7 brachiū cū ossibus cōteratur· Hanc p̄fatus p̄or quandoq3 graui ter/ occasione eiusdē delicti punitus est/ credebāq3 q ei vexatio darē in tellectū/ sed adhuc man9 eius exten ta est/ nec a vestre dom9 dehonestati one cessabit donec humerus a iunc tura· morbidum pecus a grege· mē braq3 putridū a corpore p̄cidatur·

Visio in somp̄nis de p̄motiōe a mici in ep̄m bath Epistola tricesima

Carissimo domino et amico R Bath electo P· Bles· Bath Arch· Salutē 7 prosperos ad vota successus· Cum humane conditio nis statūs· motu multiplici varie tur nichil in temporalibus īuenio· preter vnū/ quod vite celestis ymagi nem repn̄tet· Sola dilectio est· quā non alterat casualis euentus· quā separatio corporalis non diuidit· quam temporis longitudo non abo let· que defectui non succūbit· So la dilectio est per quam dominos 7 amicos absentes videmus· alloqui mur amplexamur Que sic quadam angelica agilitate· 7 ymaginario

cōmeatu transuolat· et recurrit/vt
nichil de dampno corporee molis·
aut distantie localis iniuria ꝯquera
tur Vestrā itaqꝫ p̄ntiā michi ymma
ginationib9 dies· visionib9 noctes
offerūt incessanter·sed nūc in vobis
non p̄ras aspectos titulos sed noue
maiestatis intueor· Et fortasse mēs
mea anxia de vestra promotiōe·vel
qđ factū est iam sentit·vel qđ in ꝓx
imo futurū est· voto ceriori presa
git Deo teste et cōscientia mea lo
quor· dn̄ica die illa q̄ cantatur Ego
sū pastor bon9· michi videbatur in
sompnis ꝙ te pontificalib9 indumē
tis ornabat quedā peregrīdis·7 ad
modū reuerenda ꝑsona·que statura
ebroicensem epm̄ rothomag̃· vero
archiepm̄ p̄ferebat etate Cūqꝫ illi
operi hylarꝭ 7 deuotius assisterem Vi
debam pedes tuos in caligis·7 ma
nū tuam nullo armillo insignitam·
querebā tacitus quid hoc esset· respō
densqꝫ ille vir venerabilis Anulum
inquit aureū non habebit ad tēp9 ·
sed lapideū id est quē gēma vna cir
culata cōtinuet· p̄ciosiora vero sanda
lia et maiorē anulū·sua mater ei tā
dem datura est· p astuciā adolescen
tis cui a sacerdote corona ꝓmittet·
sed vtriqꝫ sua expectatione fraudabi
tur· Iste cito trāsibit ad patres· ille
auersus et reuersus donatiuus vte
tur·vnū scias quia receptis argente
is·vtraqꝫ sādalia extorquebis Dū
hoc in sompnis agerem· et inanes
caꝑerē delicias visionis· ad matuti
nas pulsatū est·7 abstulit cōpanatū
improbitas·qđ btā dormicio cōfere
bat·hāc visionem scđo 7 tercio eadē
rerū serie·nox scđa replicauit Cumqꝫ
curiositatis humane sortib9·7 reuo
lucione psalterij·hui9 visionis euē
tum diligenci9 explorarem· p̄mū o
culis meis versus ille se obtulit·
Moyses et aaron in sacerdotibus e
ius· Ego quidem quid reuelatio
nocturna portendat ignoro· Verūp
tamen quia fidelitati et deuotioni
vestre quā regie necessitatis experien
cia·tot laboribus·tot exinaniuit pi
culis·nō videbā qua lāce responderi·
iugiter longa voci expectacione torq̄
bar· Et credo ꝙ de reliquijs cogitati
onū quas diutissime spes incerta ꝓ
traxerat/aīa dormiētꝭ sibi p̄sage vi
sionis ymagines figurauit· faciat ti
bi dn̄s scđm cor meū· Et in te nutriti
cans volūtates meas· suo nō frau
det effectu diligentis affectū

¶ Q̄ꝫ dulcia sunt flagella dei· Itē
grācium actio de cōpassione infirmo
impensa· Et ꝙ deus ex misericor
dia flagellat/7 ꝙ īfirmitas carnis
stimulus est ad salutem

Epistola xxxi·

Reuerendo patri et dn̄o R· dei
gracia abbati de fontanis su
us P· Blesen̄ Bath· Archid· Sa
lutem in eo sine quo non est salus·
Audiui ꝙ̄ pia benignitate condo
letis meis doloribus· Et mala que
pacior cōmuniter vobis· quodam susti
nentie participio·7 intime compassi
onis affectu· Gracias ago gracie
largitori· quia me misericorditer
flagellauit· Cū enim ambularē in
magnis Et mirabilib9 sup me·7 q̄si
sup ventū me ꝯtinuata prosperitas

eleuaſti eleuans alliſit me dominꝰ
⁊ humiliauit me qui eſt ante ſecula
Recōm duriciā meam ⁊ cor impeni
tens· theſaurizabam michi iram in
die tremendi iudicij· xpriſtꝰ irā mi
chi conuertit in graciā· infirmaui me
volens· ne grauiꝰ infirmarer Erā
ſalutis mee neglector et immemor·
ſed deſidē ⁊ in via domini lenteſcen
tem· īfirmitatū multiplicitas ſtimu
lauit ad curſū· verbū prophete eſt·
Multiplicate ſūt infirmitates eorū
poſtea accelerauerunt Adhuc tamē
grauiſſime affligor· vtinā que pati
or ſuſtineā patienter Omnis enim
cordis aut corporis afflictio · citra
meritū et fructū ſalutis eſt· ſine pa
ciencie condimento· Ipē virtutes ni
ſi paciētie habeant fundamentū· no
men virtutis ⁊ officiū perdiderūt·
Nam virtus eſt vidua/ quā non pa
ciencia firmat· Quidam in proſpe
ris fortes ſunt· confitentes domino
cū benefecerit eis ſed in miſerijs nō
ſubſiſtūt· Sane paciencia ſepiſſime
periclitatur/ laceſſita iniurijs· nec e
nim fortitudo hoīs eterna eſt/ vt ſuſti
neat· ſed tolerantia ipſius· iuxta di
uine diſpenſationē gracie promoue
tur aut deficit· minuitur aut grādeſ
cit Quis miſeriā ⁊ infirmitatē int
dei dona non computet cū xpriſtus
aplō dicat Sufficit tibi gracia mea
nā virtus in infirmitate perficitur
Idcirco idem aplūs edoctus in ſcola
experiētie· quod magiſter quādoqꝫ
predixerat· Quādo inquit īfirmor
tūc fortior ſū et potens· Qd enī a
pud ſapientiā huiꝰ mūdi· que ſtulti
cia eſt apud deū videt afflictio· con

ſolatio eſt hijs qui recto ſunt corde·
Unde aplūs Pro me inquit nichil
glorìabor· niſi in īfirmitatibꝰ meis
Job afflictione corporis ⁊ ſubſtantie
tpalis amiſſione mulctatus· Qui
afflictus eſt inqt erit in gloria Qđ
īpaciencia ſuppliciū reputat· humili
ter patienti ad ſolaciū cedit Cū enī
paciencie fructū conſideratiꝰ penſat
leuigatur onꝰ ⁊ dulceſcit afflictio·
dū in ipōꝝ preſſura grauaminū· fu
turas conſolationis primicias iā pre
guſtat· preterea idem iob dicit Tol
lat manū ſuā et ſuccidat me· et hec
ſit conſolatio mea· vt affligēs me
dolorē non parcat Abbacuc eciā i cā
tico ſuo cecinit dicēs Ingrediat putredo in oſſibꝰ meis ⁊ ſubtꝰ me ſcate
at vt requieſcā ī die tribulatiōis ⁊ aſ
cendā ad ꝑplm accinctū noſtrū Sciē
bat qꝫ ſeqretur vindemia poſt tritu
rā· poſt afflictionē leticia· cederetqꝫ
cōtumelia corporis ad coronā Apoſ
tolus ad corintheos ſcribens dicit·
Sicut abūdant paſſiones xpriſti in
nobis· ita ⁊ per xpriſtū abūdat cō
ſolatio noſtra· Et ad eoſdē Specta
culū facti opprobrijs ⁊ turbatioibꝰ
rapinā bonorū noſtrorū recepimus
cū gaudio· cognoſcentes nos habe
re meliorē ⁊ manentē ſubſtātiā· Ja
cobus eciā ſciens qꝫ magna ſit mul
titudo dulcedinis dei in flagellis ip
ſius dicit Omne gaudiū exiſtimate
fratres· cū in temptatiōes varias in
cideritis· flagellat enī dñs oēm fi
liū quē recipit/ viſitat eū diluculo ⁊
ſubito ꝓbat illū/ viſitat ⁊ ꝓbat/ vt ſic
ſpm̄ eiꝰ a ſpū maligno cuſtodiat Et
viſitatio tua iqt q̄dā eſtꝰ cuſtodiuit

ſpm̄ meū flagello dn̄i puluis excu
titur/quē ad deformationē anime
iniq̄tas aſſiduata cogeſſit/ Et exteri
ori vulnere ſanatur plaga interior
Nam teſtimonio ſalomonis·liuor
vulneris abſtergit mala· Et plaga
in ſecretiorib9 ventris Sic iraſcitur
dn̄s vt māſueſcat/affligit vt parcat
proſternit vt erigat Et q̄s dn̄e no
uit ꝑtātem ire tue? Plena eſt eni
miſerationib9 ira dei·⁊ iudicia tue
aīaduerſionis· quā temꝑaliter ex
erces in tuos certa ſunt pietatis iu
dicia Iuſtoꝝ ſiquidē aīme in manu
dei ſūt·ideo iter delicias ⁊ dolores
iram dn̄i Et miam ſapientes in fla
gellis agnoſcūt Exultauerunt in
q̄t filie iude ꝓpter iudicia tua dn̄e
Omnis diſciplina in pn̄ti amariſ
ſima eſt·in futuro aūt reddet fruc
tū pacatiſſimū Sane qui in labo
re hoīm nō ſūt·et cū hoib9 nō fla
gellātur cū demonib9 flagellabūt
Iuſto itaqꝫ meli9 eſt hic iudicari hic
vri·vt eternos euitet9 abſorbeat
vexatio tꝑalis Trāſiuim9 ꝑ ignē
Et aquā dicit quidā ⁊ eduxiſti nos
in refrigeriū Iuſt9 ei teſtimonio be
ati iob/miſerie ſue obliuiſcet/⁊ q̄ſi
aquarū q̄ p̄terierūt nō recordabit·
Dicit meridian9 fulgor cōſurget
ad veſperā Et cū ſe conſūptū puta
uerit·orieī vt lucifer·plane adhuc
anxie affligor adhuc ſagitte dn̄i
in me ſūt quarū indignatio ebibit
ſpm̄ meū· Scio tn̄ ꝙ minor eſt pe
na quā p̄ceſſerat culpa Donū dei ē
ꝙ īfirmor· dei grā vt affligor Me
dicus nō ſemꝑ dulcia miſtrat egro
to·ẜ frequēter amaras porrigit po
tiones Colera cui cibus delicatior
cauſā dedit/ſepe purgat abſinthia
Et apoſtemata q̄ ex ocio Et crapula
ſuccreuerunt·vſtio ſanat Et purgat
inciſio ꝓ purgatorio michi eſt vi
ciſſitudo febrilis caloris Et frigoris
Spero aūt in eo qui ſpes noſtra ē
ꝙ nō cōſurget duplex tribulatio·
nec iudicabit me dn̄s bis in idipſū
Si pn̄tes carnis moleſtias/patiē
ter ⁊ cum equanimitate ſuſtineo·
mortē interminabilē pena redimet
momētanea·et temꝑalis afflictio
tranſiget cū eterna·patior quidem
ꝓ iniquitatib9 meis· vtinā michi
deſuꝑ datū eēẜ ꝓ iuſticia pati Bea
ti eni qui perſecutionē patiūtur ꝓp
ter iuſticiā Nemo inq̄t petr9 apoſ
tol9 patiatur vt fur aut homicida·
aut auar9 aut alienorū appetitor
ſed ſi bn̄faciētes ſuſtinetis· hec ē
gratia apud deū· Sepe legim9 il
luſtres viros· autentiros ſenes·ele
gantes pueros· virgines etiā deli
catas·ꝓ xp̄o flagella·ignes gla
dios·beſtias et cetera ſuppliciorum
genera ꝑtuliſſe Illi ꝓ iuſticia torq̄
bāt· ego ꝓ iniq̄tate mea affligor
Sufficiat michi ad ſuſtinentiā xp̄i
gratia· vt habeam patientie illius
documenta/nec deficiat a puſillani
mitate ſpiritus ⁊ tempeſtate·caro
debilis ⁊ totiens flagellata

Lr̄e amicabiles
Epl̄a xxxij·

Cariſſimo cōſāguineo ſuo vira
ſori canc̄ p·bleſ bath· archi
dy· Salutē Et ſi q̄d precioſi9 eſt ſa
lute Ea eſt lex amicicie ⁊ cōdicio

caritatē vt amici in mutuis nccitati
b9 suos interiores affect9 / exterioꝝ
opm psequātur effcā Amicicias siq̄
dē de recēti ꝯtraxim9 / et grām quā
crebra nō extorasset obseq̄a / quā lō
go tpm tractu nō vendicasset fami
liaritas senex / spacio terāsiore firma
uit ad plenū exuberās ⁊ fervēs af
fectio Momētanea itaq; collocutio
⁊ noticia brevis / sic me vob in glu
tino caritatis vniuit vt vēm oīno
me cēseā / pmo vos me alterū reputa
rem si tāta possit esse idēptitas cor
poꝝ quāta est singularitas volūta
tum. Fortasse decipior nec in eis ex
equo rndētis affectib9 / ꝫ iurbanū
foret vos in amicicia claudicare / quē
vba / quē opa / quē facies / quē inces
sus / quem q̄libet alia / amiciā effica
cē et stabilē pollicetur. H-latorem
pntiū et negociū qd habet erga cō
uētū cāturiēn̄ vestre dilcōni mitto
⁊ cōmitto rogans humiliter vt in
eo expiat qualit ad mutuū amicicie
vinculū rndere velitis Qd eni vra
ei grā obtinuerit michi reputabo ī
pensum. Absentib; ac novi amici ob
sequiū / me ad vberiores grās obli
gabit. Valete ¶ Increpatur iuni
or rex anglie . qz prem suū expug
nabat ‖ Epla tricesimatercia

Henrico dei grā illustri āgloꝝ
regi. h. archieps rothomag.
Salutē in eo qui dat salutē regib9
Quoniam ex officio nob iniūcte ā
ministrationis incumbit animarū cu
ram agere quarum exactissimam ra
tionem districtus iudex in examine
terribili postulabit a nobis. excellē

tie tue q̄s non sit oneri. si te dep̄ca
mur vt dnm. hortamur vt regem.
docem9 vt filium. nec enim alliga
tum est in ore nostro verbum domi
sed in spū liberalitatē loquimur qd
salutē aīab9. quod quietē pplis. qd
ecclesie liberalitatem . quod hono
rē deo. ⁊ patrie liberationem ꝯferat
atq; de erroris inuio ad viā veritatē
⁊ iusticie te reducat Non attēdis
fili carissime qd inceperis. nec icep
ti operis metiris exitum. Votis odi
entium te festinas satisfacere. et in
ꝓpū caput provocas inimicum. Nō
barbaras impugnas nationes. sed
familiares ⁊ domesticos. non extra
neas regiones. non hostiles muni
tōes iuadis ꝫ tuas / sibi cacū tibi af
fligē pplm n̄ rebellē nō hostē ꝫ prēꝫ
pmo nō prēm psequeris sed teipm
Pater siquidem tuus post habita
corporis et anime sue cura . se om
ni labori ⁊ discrimini exponebat vt
tuum faceret. quod nunc vis facere
tuum ⁊ vt verius loquar . quod in
tendis facere ne sit tuum . Magis
vero non tuum facies pugnando .
quod paterna tibi cessio / quod gene
rale votum populi. quod iuramen
ta pncipū qd hēditaria successio de
ferebat. Qd rex ⁊ princeps pacifice
possidebas. hoc tyrann9 ⁊ inuasor
spoliatione ecclesiarum. oppressiōe
pauperū. incēdiis ⁊ rapinis . ⁊ ad
vltimū parricidio nūc vsurpas Pa
tricide siquidem censentur. qui in pa
rentes armati insurgunt . quos et
leges seculi dampnant. ⁊ canones
a beneficio successiōis excludūt Ius
tuum in iniuriam convertisti . dum

q̄d equitas offerebat · ꝑ iniquitatē
extorquere intēdis · q̄d sane pueriale
diterem · nisi quia hoc malitiam · ꝓ
uecte etatis excedit · Si cū patre cō
uenias ad cōflictū · dubium est vtrū
tibi expediat · aut vinci aut vincere ·
Si pietas habitaret in terris · glo
riosius asseterem patri cedere · q̄ trium
phare de patre · patri cedere et subici
hoc lex moysi · hoc lex euāgelij · hoc
censura canonū · hoc apostolorum̄ insti
tutio · hoc leges imperiabiles · hoc
ipā hoīm conditio · et lex naturalis
indicat · Tibi et iustitie īimicū · oīmq̄
legū te trāsgressorem cōstituis · si pa
tri nō obedis cui totū debes q̄d ipse
es · de cuius carne et sanguine · semēta
tui originis et nature bn̄ficio · carnē
et sanguinem mutuasti · Quis tibi
maternam existencie p̄buit ? Pater
tuus Quis te educauit ? Pater tuus ·
Quis te in armi militaribus instrux
it ? Pater tuus · Quis se exinaniuit
vt te regē faceret ? Pater tuus Quis
in omnibus laborauit vt quiete om
nia possideres ? Pater tuus · Nichil
in patre tuo inuenitur accusandū · ni
si exuberantē grām tuamq̄ deuotio
nem · quā forte remissior munificen
tia metuisset Sola benigna et effu
sa liberalitate demeruit francorum̄ igi
tur gētibus successit ad votū Normā
niā enim eorū iminentē ceruicibus
quā semꝑ munitam et inexpugnabi
lem inuenerunt nūc ex omni parte ·
te mediāte diminuūt / vt nec de cete
ro caput cōtra eos erigere · nec iniur
ias hostiles valeant sustinere O le
uitas adolescencie deplorande · nec
minum · Si enim tibi deus cursum
vite longioris indulserit · flebis etā
te ꝓuectior · q̄d amittis īpubes · nec
erit tūc locus penitendi · cum res in
eā desolationem venerit / vt reforma
ri non possit Tibi dilectissime fili li
cet amare · tn̄ ex amore sic loquor ·
incōsultos ei animi tui motus · equa
nimiter tolerare non possum · et vti
nā mors quā me cogis optare · p̄ue
nisset hos dies · quibus te patris et pa
trie ꝑsecutorem cōspicio quibus te a
micū hostibus tuis · et amicis hostem
intueor · quibus in eo statu te video · q̄
si gladiū tuo guttari affixisses · ad
hec Sanctus anselmū vnicū esse sub
sidiū vite nostre ipm̄ tue cōmitto cu
stodie Si p̄donibus et incendiarijs ā
selemū exposuerit ꝯ in viuēdi materiā
adimes · qui das animū moriēdi va
lete ·

Rescribit epō qui eum vocauerat
in familiaritatem suam

Epistola xxxiij ·

Reuerētissimo dn̄o et patri Pe
petragorcensi epō P · Blesen̄
suorum̄ cōsanguineorum̄ p̄mo seruorum̄ mi
nimus · Salutem et cōtinuos ad vo
ta successus · Fortis est dilectio vt
mors · Cum enim cōpagem mēbro
rum aieq̄ et corporis fedus amicabi
le mors abrūpat · dilectio ecōtrario
diuersas volūtates conflat in vnāe
et in glutino caritatis · diuersarum̄ ani
marū consolidat vnionem · Dilec
tio absentie dampna nō sentit · Cū
q̄ diuturnitate temporum plereq̄
soleant infirmari / dilectio et tempo
ris tractu et locali distantia conua
lescit · hoc in vobis experientia mo

dicant coguosco qui me i vrē mag
nificentie scintela minimū ꝯ quasi
inter ceteros abortiuū benigniorē
tandē oculo respexistis Mādastis si
quidem si mandatū fideliter recolo
vt ad voꝫ festinātius venirem tan
ꝙ domesticus et cōmēsalis vester pe
nes voꝫ moraturꝰ In verbo benig
nitatis vestre spūs meꝰ votiuo exul
tabat applausu et iā ad vos festina
re decreueram/iam ad pānctū itine
ris feruētius anhelabā cū dñs ille
quem scitis pmissionibꝰ imensis ꝛ
quibusdā blandiciaꝝ prestigijs me
minꝰ circūspectū cōueniēs et circū
ueniens vir ꝓpositū reuocauit Ex
pectaui sustinēs ꝯ multiplex interī
bñficioꝝ occasio se obtulit/ porrige
bam preces/mea etiā ꝑ me necessi
tas allegabat In nullo repperi mu
nificā eius manū Adhuc benignio
ris euentꝰ vota concipio et fortasse
venturū cū britonibꝰ pstoloꝛ artu
rū et messiā cū iudeis expecto. No
biles et magnificos decet nil pmit
tere ſꝫ quasi presagire desideria hoim
ꝯ eoꝝ petitiones largitionibꝰ pre
uenire Adhuc expedit michi pdere
modicū tpis vt volūtas eiꝰ exac
tissime exploretur. cur scilꝫ tanta p
miserit. cur me voto lōgiore suspē
dit. ꝯ vtinā sue fame discrimen at
tendat. nec de pmotione mea ſꝫ su
a opinione solliciꝰ verbū illud salo
monis frequēter attēdat ventus ꝯ
nubes et pluuie nō sequentes. vir
gloriosus et promissa nō cōplens.
Si infra paucissimos dies munificē
cia sua michi demētiꝰ nō occurrerit/
ponam in te dñe cogitatū meū ꝯ
tu me enutries De tua enim potis
sime miseratione presumēs aliunde
suffragiū non expecto Memor esto
verbi tui seruo tuo i quo michi spē
dedisti. Si illius pie liberalitatis
ꝛ mee vocationis affectio pseuerat
i vobis sit de beneplacito vestro mi
chi maturiore nūcio vestrā expume
re voluntatem. patrē siquidē meum
ꝛ matrem meā de grege hoim/ale
a fatalitatis exemit. ꝛ quos michi
potissime necessarios estimabam.
mors amara prima facie depredata
est. extreme calamitatis exemplū
me faciēs/ꝛ fortune ludibriū Cū
igitur fiduciam in vobis habeā sin
gularem/facite vt sub manu magni
ficentie vestre de longa ifortunij tē
pestate respirem Valete.

Cōmēdatur sanctitas monialis Epistola xxxv.

Amantissime dilecte in xpristo P. Blesen̄ Bath̄ Archid. Salu
tem in eo cui seruire regnare ē Ex
ultat et grās refert gracie largitori
cū voto sancta ecclia quia te ancillā
humilē respexit deꝰ. q̄ int̄ voluptu
osas palatine dignitatꝭ illecebras
educatā/ad religionis propositū. ꝛ
vite paupis appetitū. spiritu ꝯsilij ꝛ
fortitudinis animauit Audi ergo
filia et vide. et inclina aurem tuam.
ꝛ ne inicia te sanctitatis primicias.
te fauor aure popularis alliciat. ob
liuiscere populum tuum et domum
patris tui. Multi siquidem sunt
qui de calice babilonis tibi prodito
rie adulationis venena propināt.
q̄ pulcritudinē tuā ꝛ generositatis

tue titulū recensentes· quasi dolendo
⁊ cōquerēdo submurmurāt/ ꝙ abiec
ta sis in domo dñi· ⁊ nō habites in
tabernaculis peccatoꝝ Verū recō
lē debes· ꝙ ei geneꝛositatē ⁊ pulchꝛi
tudinē tuā dedicasti· qui speciosus ē
pꝛe filijs hoīm· cui9 pulchꝛitudinē
sol ⁊ luna mirātur/ cui9 nobilitatem
ꝓpha non sufficiēs apꝑire Genera
tionē ei9 inquit quis enarrabit? Ei
floꝛē adolescētie illibatum· inter cas
titatis lilia cōsecrasti· quē adolescen
tule dilexerūt nimis· qui de seipō di
cit· Ego flos cāpi ⁊ liliū conuallīū
Cogitatus itaqꝫ tuos· et inchoate
cōuersationis euentū· illi9 cōmitte
arbitrio· qui te ad imaculati thori
nuptias ⁊ desiderabiles iuitauit ā
plexus Cui cū seruieris libera es·
cū amaueris tu casta cū tetigeris in
polluta Scio equidē vota parentū
tuoꝝ ad hoc generaliter cōcurrisse·
vt te nepoti ducis burgundie matri
moniali cōmercio cōuenirent/ quate
nus cū eo cōtracta affinitas/ ⁊ mu
tue dilectionis occasio esset ⁊ potētie
incrementū Sane adolescēs ille
quantū ad dotes coꝛpis· vniuersis
prouincie magnatib9 pꝛeminebat·
strenuitate enī armoꝝ ⁊ foꝛme ele
gātia in oculis hoīm in stupoꝛem ⁊
miraculū vertebatur/ ⁊ qđ poterāt ani
mū virginis fascinare· null9 erat in
verbis vꝛbanioꝛ null9 vberioꝛ in mu
nerib9· null9 ad omīs libertates ef
fusioꝛ· verū ⁊ prouidētia consulcioꝛ·
⁊ acrioꝛ custodia· tibi obseruātiam
castitatꝭ indicens· ibi gloriosi9 de li
bidine triūphasti· vbi grauioꝛ cōflic
tus ⁊ pugna suspectioꝛ iminebat·

Iam in poꝛtū nauigans· ⁊ adhuc ta
men de terra dissimilitudinis· vet9
temptationis crūpens· occulte tibi
subsibilat· Si nunc esses in seculo
te inter matronarū cuneos viroꝛū
illustriū bꝛachia suppoꝛtarent· Si
nūc esses in seculo affluētia opum
et varietate supellectilis cōspicua in
cederes· parētū numeꝛositate· et fecū
ditate sobolis gloriosa· Si nunc es
ses i seculo vniuersa nūc tibi exube
rarēt ad votū· nūc claustrali āgustie
mācipata es· vbi oīs euagandi licē
cia pclusa est· vnde omnis risus oīs
lascivia· omnesqꝫ voluptates seculi·
⁊ mūdi desideria relegātur/ vbi sunt
tec vestes· vbi ꝯtinuate vigilie· vbi
est potus aque viniqꝫ cōfusio· cibus
vero legumina et panis austerioꝛ·
Sic tibi dilectissima suggerit hūa
ni generis inimicus· incōmoda mun
dane conuersationis palliando· ver
sute· Taceo enim de voluptate
hominum· ꝗꝫ sit sterilis et incerta·
que si plerūqꝫ placeat penitudinē
induat· et si delectat ad modicum
productioꝛe spacio displicebit· diui
cias siquidem et honoꝛes· sollicitu
do inseparabiliter concomitatur·
Mundi pōpa et fauoꝛ populi· fum9
est· et aura subito euanescens Vi
de ꝙ mulier in doloꝛe et discrimi
ne maximo parturit· et ꝙ frequen
tissime gloriam filioꝛum· nunc in
ualitudine· nunc captiuitate· nūc
moꝛte· casus amarioꝛ interrumpit
Serua itaqꝫ coꝛ tuum omni custo
dia· vt possideas vas tuum in sāc
tificatione· Thesaurus namqꝫ pu
dicicie incōparabilis est Sola pudi

ticia· agnū quocūqꝫ ierit sequitur ·
sola vitā reformat āgelicā· In amis
sione pudicicie voluptate· ꝟgines fa
cte suspicant· cum amicti nō possit
sine erubescētia ꝛ dolore iactura ei9
nō recipit estimationē Et cum om
ni pctō per pñiam mederamur· solus
lapsꝰ ꝟginū· restitutionis remediū
non meretur·

Scribit santimoniali verba ex
hortatoria scitatꝭ ꝛ pseuerātie
Epla xxxvi·

Carissime sorori sue xpiane· su
us· p· blesen̄ bathonien̄ archi
diacon9 Salutē in eo sū quo nō est
sal9· Magnificat aia mea dn̄m·
Et exultauit spūs me9 in deo salu
tari meo · Quia ābulans in spū sa
lutari custodias vas tuū in sanctifi
catione ꝛ odore suauitatis· Vn̄ et
sicut vnguentū effusum est nomen
tuū/publice dicitur apud deū ꝛ ho
mines· laudē plurimā meruisti ·qui
a ab eo tempe quo vitam scimoni
alis pfessa es ab obseruantia casti
tatis ꝛ sanctimonie nō cessasti· Vn̄
ꝛ scdm nomen tuum sic ꝛ laus tua
in fines terre· Cum esses nupcijs
mortaliū destituta / te fili9 altissimi
despōsare dignatus est Dicit ipe p
pphetam loquitur/despōsabo te in
quit in mia ꝛ miserationib9 ꝛ spon
sabo te michi in fide Desponsantur
siquidē virgines xpō/ vt suā ei offe
rant castitatē/despōdi inquit aplūs
vos vni viro ꝟginē castā exhibē xpō
Has enim sponsalitio amore sibi li
bētissime federat de9· quas sclm nō
federauit Amator et zelator ē ꝟgini
tatis/qui nasci de virgine preelegit
Ideo autem specialiter de virgine
nasci voluit vt mrēm suam virginē
pudicicie et humilitatis exemplo a
lie sequerentur virgines/atqꝫ coha
bitationis eterne glorie fierent par
ticipes et consortes· Adducentur in
quit ꝟgines post eā proxime ei9 af
ferentur tibi· afferetur in leticia ꝛ ex
ultatione adducētur in templū regꝭ

Vide ergo soror carissima ne i va
cuum graciam dei acceperis· Graci
am siquidem xpristi accepisti in vacu
um· ꝛ lāpadē deferes vacuā· si nō ha
bes oleū caritatis· id est si xp̄m ex
toto corde non diligis Tūc enim
pulchra est et xpristo placet casti
tas/si eius comes est caritas Iuxta
illud · O q̄ꝫ pulchra est casta gene
ratio cū caritate Caritatē ergo ha
beas soror ꝛ humilitatē· q̄ illi accep
tissima ē qui in celis habitat /ꝛ hu
milia respicit in celo ꝛ in terra· Su
per quem inquit requiescet spiritus
me9 nisi super humilem ꝛ māsuetū
ꝛ trementem ad verba mea· Mari
am virginem respexit dominus· nō
quia pulchra/non quia nobilis/nō
quia sapiens· ſꝫ quia humilis erat
Respexit inquit humilitatem ācille
sue · Sis ergo humilis · que pro
xpristo te humiliasti · et elegisti ab
iecta esse in domo dei· magis q̄ ha
bitare in tabernaculis peccatorum ·
Non prodest humilitas nisi finali
ter perseueret · Cum enim omnes
ꝟtutes currāt ad brauiū sola perse
uerātia coronatur Ois glā ei9 filie
regis abintus inquit ppheta in fim
brijs aureis ·fimbrie sunt vestimēti

extremitates Est ergo glā sermoni alis i fimbrijs Nichil ei ꝓdest glā bone conuersationis in pncipio/nisi sit gloriosꝰ ⁊ finis Spes fructuū releuat agricolā a labore fortēq; pugilem ꝯtēpnere facit molestias ictuum spes corone Tibi quoq; fuerē grauamina claustri. ⁊ grate seruitutis officiū/expectatio iubilei Tūc columba septiō die emissa ad archā iterum nō redibit/⁊ iuxta verbum iob/filij ceruaꝝ euntes ad pastum nequaq̄ ad nos iterū reuertētur. qr tu ⁊ cōsimiles tui eūtes in glāz filioꝝ dei eritis in loco pascue nec redibitis ad molestias huius vite Hec te dilectissima soror breuiꝰ exhortari ⁊ exorarē decreui/nō vt ammonitioē mea indigeas. sed vt ad palmā ⁊ brauiū animosiꝰ curras. qr iuxta gentilē/Nō nocet admisso subdere calcar equo.

Excusatꝰ mendacium.
Eplā tricesiā octaua.

Carissimo socio ⁊ amico mgrō Alexādro pōri de Gemitico suꝰ p. Blesiā bath. archid Salutē in vero salutari Promiserā vobis librū vestrum die sabbati q̄ iam p̄terijt remittere/qd nō feci Sed et aplures se in hyspaniā trāsituꝝ ꝓmiserat. suāq; ꝓmissionē dño disponēte aliter. nō impleuit Credideram totum librū transcurrisse legēdo īfra diem p̄scriptū. q̄ postea legēdi licenciam nō habui p momentū De vestra itaq; dilectione ꝯfisus/librum adhuc retinere p̄sumo Cūq; alias accusabilem p̄sumptio faciat/hic excusabilem facit ipsa presumptio Nam et in iure ciuili Si q̄s equū sibi accōmodatū vltra tempꝰ ⁊ locum sibi destinatū duxerit. furti accione tenetur Qui tn̄ si de cōfidentia dilectiōis hꝰ fecit/a furto ⁊ a mēdacio excusatur Sn̄ valeat ⁊ cet p me amicus meꝰ.

Excusatꝰ archieps Cātuarien̄
Eplā tricesiā octaua

Dilectissiō dño suo Alberto dei grā romane ecc̄ie pbro Cardinali et cancellario suꝰ p. Blesien̄ modicus dñi cantuarꝭ cancellariꝰ Salutē i vero salutari Si loq̄r ad dnm meū cū sim cinis et puluis. q̄si ediciti venia impetrata. rogo. vt eiusdē officij ꝑticipatio sicut ad audaciam me cōpellit/sic ad indulgentiā vos inflectat Grās ago deo ⁊ vobis quia in spū mā suetudīs michi more vestro blande ⁊ quasi socialiter tetigistis ea que in dño meo notabilia videbātur Sed quia spiritualis homo omnia dijudicat. ipse autem a nemine iudicatur Unde ⁊ increpationem vestram. siue me siue dnm meum tangat. cum graciarū actione recipio Scriptum est enim Ego quos amo arguo ⁊ castigo. ⁊ vtinam corripiat me iustꝰ in misericordia ⁊ increpet me oleū autem peccatoris non impinguet caput meum Nō dico dnm meum talem esse qui peccatum non fecerit nec inuentum sit in ore eius mendacium Mentiter enim Nam si dixerimꝰ quia peccatum nō habeꝰ nosmetipōs seducimꝰ. ⁊ veritas i nob

non eſt· neqꝫ voꝫ cū auſteritate mo
ueri oportet· ſi quā̄qꝫ ad vehementē
temptationis impulſum· cadit huma
na fragilitas· Ecce qui deo ſeruiūt
non ſunt ſtabiles ⁊ in angelis ſuis
reppit prauitatē Percūptū ex quo
placuit ei qui vocat ea q̄ nō ſūt tāq̄
ea q̄ ſūt· ſegregare dn̄m meū vt in
ecc̄ia patriarchali ſibi ſacerdocio fūge
ret· non eni ſūpſit ſibi honorē· ſꝫ vo
catꝰ ē a dn̄o tāq̄ aarō· nō exuit mo
nachū factꝰ vitula effraym· docta di
ligere trituram· nec fuit dn̄ator in cle
ro· ſed forma gregis in populo/ vas
ſuū in ſanctificatione cuſtodiens· et
labia euāgelio ꝯſecrata ad uanilo
quia nō relaxās Victum vero ⁊ ha
bitū· omneſqꝫ actꝰ ſuos· ſb arcioris
ceſure nodo cohibuit· vt qui a p̄miti
uis adoleſcētie motibꝰ· ī caſtris mo
naſtice religionis deo militauerat·
iā non monachū· ſꝫ angelū in hoīe
fateretur· Si eius humilitatē atten
ditis· nemo eſt in oculis ſuis deiecti
or· ſicut de moyſe legitur· mitiſſimꝰ
omniū qui morantur ſuper terram·
libenter intelligens ſuper egenum
et pauperem preſſuras pauperum in
viſceribus miſericordie ſuas faciēs
et quaſi preſagiret neceſſitates vi
due et pupilli· p̄paratiōnem cordis
eorum beneficijs antecurrētes Cū
de iob legatur· quia erat ſimplex ⁊ rec
tꝰ ac timens deum· domino meo
iuſto ⁊ timorato· ſua ſimplicitas im
putatur ad culpam· Sane xpiſtꝰ
ihesus petrum ⁊ andream ⁊ alios
per quos operatus ē ſalutem in me
dio terre· non de foro iuſtiniani· ſed
de ſimplicitate piſcatoria legitur aſ
ſumpſiſſe Inflat enim ſapientia hu
ius mundi· ⁊ legum ventoſa loqua
citas· nec plus ſapere q̄ oportet ſa
pere· ſed ſapere ad ſobrietatem· Si
dominus meus humiliter ſentit· ſi
alta non ſapit· ſi non ambulat in
magnis ⁊ mirabilibꝰ ſupra ſe· ſi p̄ſ
tigia verſuti iuris ignorat/ eruditꝰ
tn̄ in lege domini· ⁊ ī ea que de ſur
ſum eſt ſapientia· ambulat ſuper ſe
mitas iuſticie· nichil in cauſarū deci
ſionibꝰ ſtatuēs· quod in ꝯmune au
ditoriū· ⁊ publicā hoīm noticiā nō
deducat· Educit enim quaſi lumen
iuſticiam ſuam/ ⁊ iudiciū ſuum tanq̄
meridiem· Noui aūt quoſdam quo
rum os maledictione et amaritudi
ne plenū eſt· innocentiā dn̄i mei de
tractionibus attemptaſſe· ei notam
auaricie inurentes· quia bona pau
perū· ⁊ patrimoniū crucifixi· venato
ribus nō effūdit· Taliū graciam
nō venatur quoꝝ laudem vituperi
um putat· neqꝫ glām mendicat ex
aliene vocis officio· cuiꝰ glā hec eſt
teſtimoniū ꝯſcientie ſue· Ipſum ſe
pe monui vt eſſet ꝯpicius fame ſue
⁊ donis obſtrueret os loquentiū ini
qua· et erat eiꝰ reſponſio Si talibꝰ
dicebat placerem xpiſti ſeruus non
eſſem· Si expedit placere homini
bus· laus mea ſit in domino apud
manſuetos et iuſtos· Ac ſi diceret
cum propheta· In domino laudabi
tur anima mea· audiāt manſueti ⁊
letentur· nō eni qui ſeip̄m ꝯmēdat·
vel qui ab oībꝰ cōmendatur ille pro
batꝰ ē· ſꝫ quē deꝰ ꝯmēdat· Imponūt
ei aliȷ́ q̄ circa ſue gentele promotio
nē· nimis anxie ꝟſet· ⁊ q̄ nō ſpūs

p2is ꝗꝫ caro et sanguis reuelat hoc
ei Poero si suis parentibꝰ pietatis
affc̄ūs ip̄edit nō est hoc extra ordi
nem caritatis. cū aplūs dicat Qui
suoꝝ ⁊ maxime domesticoꝝ curam
nō habet fidē negauit ⁊ ē ifideli de
terioꝛ Verūptn̄ nō adeo suo sāgui
ni se idulget qn̄ extraneis si hones
ti sunt munifice ⁊ magnifice ꝓuide
at eos qꝫ ꝓpinqoꝛibus ꝯsanguineis
anponat. ꝓcesserūt in sua malicia
detractores. sicut aplūs dicit deo o
dibiles. vestreqꝫ serenitatē gr̄e meo
dn̄o turbauerūt elongantes ab eo
amicū et ꝓximū. doleo doleo ⁊ ex
quo posuistis eū ꝯtrariū nobis. fac
tus sū michimet ipsi grauis Ideo
eni qꝫ extra suoꝝ exigentiā merito
rū vestrā ei grām subtraxistis Appo
nes tn̄ dn̄e vt ꝯplacacioꝛ sis adhuc
et iratus mie recoꝛdaberis Reuela
bit eni dn̄s titulos virtutū. et grā
rum dotes quas plātauit i eo. cōfū
detqꝫ labia dolosa. et mēdaces ostē
det q̄ maculauerūt innoxiū. vestre
autē intererit scitatis vt dn̄m meū
q̄ in ōni veritate et sinceritate vos
diligit. fouetatis in xp̄i viscerib9. ⁊
meā supplēdo insufficiētiā. negocia
ei9 quib9 equitas assistit et ratio be
nigne et efficaciter promouere veli
tis Valete

Littere affectionis
Epistola xxxix.

PEtrus biesen̄ Bath. archidy
aconus E. amico ⁊ socio suo
Salutē et ad meliora processum.
Prefectionib9 colocatis ⁊ picuā
to fastu verboꝝ. sincera nō eget af

fectio. vn̄ et certissim9 de mutua int̄
vos vnione affectuū ꝯpēdiose orati
oni deseruio atqꝫ ab eplā pn̄ti ⁊ ve
natiuas adulationū blandicias. ⁊
oē tedium ꝓlixitatis abscido Illud
noueritis q2 romana curia more su
o me multipliciter debit̄ obligauit
sed si semel euasero ꝑ dei graciā nō
incidam in caribdim.

Arguitur episcop9 detractor.
Epistola q̄dragesiā

CArissiō amico suo h. suus P.
blesen̄ Bath archid Salutē
⁊ circūspantiā labioꝝ Gauderem
plurimū si esset modestioꝛ ⁊ corec
tioꝛ sermo vester. si lingua vestra in
lubrico nō sederet Multoꝝ siquidē
cōtra vos odiū ꝓuocatis dū nō co
hibetis spm̄ dū labia incircūcisa. in
susurriū et detractionē illicite relax
atis vt autē de ceteris taceā. que in
sania est dn̄o regi detrahere famā
qꝫ ipsi9 venenosis sermonib9 laces
sere? Pane oē turpiloquiū inho
nestū est in p̄lato et plerūqꝫ dāpno
sum Nā cū detractionū iniurias nul
lus equanimiter ferat/ p̄ncipes qui
bus reuerētia debetur in p̄sonas eas
impatienti9 ferūt et plerūqꝫ animā
tur in ꝑniciem detractoꝝ Iohānes
aplūs detractorē suū garriētem re
darguēs dicit Is qui amat p̄ncipatū
gerere dioctrepes garriēs in vos nō
recipit in nos ꝓpter hoc si venero.
cōmouebo opa eius Ex quo nota
tur linguā p2uriētē cūcā scis et per
fectis in dn̄o displicere Huiusmodi
hoīes cyniphes sūt mordētes. ⁊ pū
gētes occulte/ dūqꝫ bona alioꝝum.

detractionibꝰ erugīnant ⁊ cordium
punt/cōparantur erugini ⁊ serpenti
Ideo salomō dicit Si serpens mor
deat in silentio: nichil eo minꝰ ha
bet qui detrahit in occulto. Et idē
Susurro ⁊ bilinguis maledictus
turbat enim pacificos. filij hoim dē
tes eoꝝ arma ⁊ sagitte. Os eoꝝ
repletum est amaritudine et dolo.
ipsorūqꝫ detractiones apud deū et
homines fetent qꝛ sepulchrum pa
tens ⁊ fetens est guttur eorum. ve
nenū aspidum sub labijs eorum. I
deo aplūs ad chorinth. scribēs. hijs
inquit q̄ hmōi sunt. denūciamꝰ et
obsecramꝰ in dn̄o vt sine querela ⁊
sine tumusculis operantes. pacem in
uicem habeāt / verba siquidē quibꝰ
vita principū deprauat̄ occultari
nō possūt. atqꝫ in publicū deducta.
magnatū suscitāt īdignationem/ et
auctoribus suis euertūtur in malū
Salomō dicit Ne detraxeris prin
cipi in occulto Auis ei celi portabit
verbū: ⁊ qui habet pēnas/ annūcia
bit sententiā Et de principū indigna
tione nō tacens/ Indignatio inquit
regis: nūcius est mortis Sed ⁊ in
lege dn̄i/ filius est mortꝭ: qui princi
pi maledicit. Certe absurdum
est nimis ī prelato/ scurrilitati ope
ram dare: ⁊ labia/ xp̄i euāgelio con
secrata: imūda ⁊ dāpnabili vboꝝ
procacitate/ polluere Qz si vobis
tanta ⁊ tam effrenis/ detrahēdi libi
do est. saltē in homibꝰ medie manꝰ
maliciam lingue pruriētis exercere
sufficiat. nō ponatis os vestrū in ce
lum/ ⁊ in terrā lingua vestra nō trā
seat. Cū iuxta apostolū. regi tanq̄

precellenti/ reuerētia debeatur. cum
et vos ei vinculo fidelitatis astrinxe
ritis: cautius q̄so vobis prospicite.
nec habeatis spiritū in naribus/ aut
linguam ī lubrico Sed sicut vestre
professionis ordinem decet/ sic appo
natis lingue custodiā: vt se in liber
tatem malicie non relaxet Nā teste
iacobo Si quis putat se religiosum
esse/ non refrenans linguam suam:
huius vana est religio. vir linguosꝰ
non dirigetur in terra Lingua siqui
dem modicum menbrū est: totiusqꝫ
corporis gratiam plerūqꝫ contami
nat. nec sperādū ē/ qꝫ ab vlla turpi
tudine se cohibeat: qui īmundiciam
lingue/ nō refrenat Nā testimonio
salomoīs Sicut vrbs patēs ⁊ absqꝫ
murorū ambitu: sic vir/ qui non po
test cohibere spm̄ in loquendo Sic
et in lege dn̄i/ vas quod operculum
non habet: reputatur imūdum

Item conqueritur de incertitudi
ne victum dn̄i regis

Epl̄a xli.

Domino regi āglie. suꝰ petrꝰ
blesen̄ bath. archid̄: salutem
in eo/ qui dat salutē regibus Diu
quesiui et nō inueni/ quē desiderat
anima mea: diu vos insecutus/ sed
non assecutus sum. Vane nāqꝫ vo
ces populi/ de vijs vestris varie sen
tientes: dum pes meꝰ staret in via
recta/ me in inuiū retorserunt Salo
mon equidem dicit Tria inuestiga
bilia esse/ ⁊ quartum penitus inue
niri non posse. viam aquile in ce
lo. viam nauis in mari. viam colu
bri super terram. viam viri in ado
lescentia sua Ego quintum possum

adire· viam regis in anglia· Cu
curri domine hactenus in incertū· et
adhuc ignoro quo veniam aut quo
vadam· fatigatus eni ab itinere· in
super et arrept9 apud neuportū· dis
sinteria gravi cursores diversos vest
rorum exploratores itinerū· ante
faciem meā circūquaq; p̄misi Man
detis igit᷑ ubi sitis benignissime p̄n
ceps · ut currā in via mandatorum
vestrorū· et sit lucerna pedib9 meis
verbum tuū· Cum enim publice in
tersit· iniūcta michi negocia p vos/
tempestivi9 expediri· nō parcam cor
pori misero et afflicto· donec deside
rantissimā faciem vestram cōspiciam
tu vero dirige in cōspectu tuo domi
ne viam meam Nuncij vestri a ro
mana curia redierūt· exonerati qui
dem argento/ onerati plumbo· nec
multū indumentis aut evectionib9
honorati Applicuerūt p̄terea i mag
no comitatu· nuncij regū hyspanie/
deferētes ad vos illā antiquā et viti
nam āntiquā regnorū controversiā·
que tot civitatū populos traxit i ex
terminiū et ruinā· Benedictus aūt
deus· nam sicut regina austri venit
a finib9 terre audire sapientiā salo
monis· sic hodie remotissimi reges
in hac querela gravi et iexplicabili·
vestro iudicio se submittūt/ postulan
tes instāti9 · ut questio tam nodosa·
sub vestre discretiōis examine resol
vatur· Benevaleat carissimus dn̄s
meus· diu ac feliciter regnet

¶ Arguitur elect9 qui spreta cōse
cratione secularib9 intendebat
Epistola xlij·

Reverendo patri ac domino R
preposito arrensi et camera
si electo Suus petrus blesen̄ · Sa
lutem et salutis eterne memoriā
In litteris quas tibi mitto/ āterfertur
electo p̄positus· quoniā apud reges
terre et maxime in ore p̄pli celebri9
est arrēsis p̄positi nomē· q̄ camera
cen̄ elā· nec mirū nā et apud te adeo
viluit divina vocatio· q̄ et nomē et
officiū abhorres epi· et ingratus al
tissimo· oblatā tibi graciā erubescis
Elegit te sibi cameracen̄ ecclesia in
pastorē et episcopū animarū· tu ve
ro episcopalis emolimenta percipi
ens adhuc p̄positū electo preponis
atq; pastorale ministeriū dedignan
ter accipiens· episcopales redditus
ad usus extraordinarios usurpare
cōtendis Doleo quidē quia tue cōse
crationis gratiam· dilatio tā lōga et tā
periculosa suspēdit Episcopal' sane
promotio semp cū onere impartitur ho
norem Sz tu impacīes oneris et labo
ris· i ope laborioso p̄apuā appetis
voluptatē· Scriptū est qz indignū
xp̄o se facit/ q̄ xp̄i ministeriū erubes
cit Qui me inquit dn̄s confessus fu
erit coram hoībus· confitebor et e
go eum coram patre meo· Utinam
minus esses sollicitus circa pruden
tiam huius mundi que inimica est
deo· scientiam vero viarum domini
et discipline eius diligenter inquire
res· vereor enim ne in proximo tibi
dicatur a domino Quia scientiam
reppulisti a te· ecce repello te· ne sa
cerdotio fungaris michi· Tue dap
nationis sentētia in ore oīm iam ple
bescit Noluit inquiūt bn̄dictionem

et elongabitur ab eo Cui oppinio
nem noīs enormiter grauat/ꝗ cau
ſas ſāguinis agis/ꝗ abiecta ccīa
rum ſolliatudine.negocijs ſeculari
bus te totum occupas et inuoluis
Uerumptamen tui profeſſio ordi
nis nec degeneres ſeculi curas. nec
ſeuiciam gladij materialis admit
tit. Apoſtolus dicit Secularia ne
gocia ſi habueritis eos qui contēp
tibiliores ſunt inter vos. ad iudicā
dum eligite Non decet ordinem ꝓ
feſſionis tue/in alea tanti diſcrimi
nis diacius ludere ꝛ ſalute aīe ſpre
ta te adeo dāpnabiliter ſecularib9
īuoluere montemq; ſeyr vtiginoſo
ſpū circuire Uide qd ꝓpha talib9 i
ꝓcetur Deus me9 pone illos vt ro
tā ꝛ ſicut ſtipulā ante faciē venti Iſ
tos percuſſit dn̄s in poſteriora quoꝝ
finis interit9. q̄ fūdūt ſemē in ter
ram.q̄ māna ꝛ gomor ī putredinē
vertūt quoꝝ flumina mutāt in ſā
guinē.ſcia in errorē.quoꝝ glā trā
ſit in confuſionē. ꝛ vita eternat in
morte Salomō in ꝑabolis dicit.
ventilator maloꝝ rex ſapiēs īmit
tet eis rotā maloꝝ.hec eſt rota q̄
volueris īceſſāter dū publicis ꝛ lay
cis actionib9.ambiciose te ingerēs
xp̄i ſacramēta ꝓphanas. elect9 in
pontificē.ſāguinolēta cōſcientia ex
erces gladij poteſtatē Gladiū ma
terialem exercet qui accepit gla
dij poteſtatē. poteſtates equidem
a deo conſtitute ſunt vt accipiant
gladium ad vindictam malefacto
rum laudem vero bonorum. De
hijs autem qui ſibi vſurpant vſum
gladij ſcriptum eſt. Quia omnis

qui accipit gladium. gladio peri
bit. Nam et illi q̄ poteſtatē gladij
ex officio acceperūt.qui tamen ſibi
ꝯmiſſa abuſi ſunt poteſtate.gladio
perierūt. Certe ſi romanoꝝ p̄ncipū
facta ſeriatim cōſideres/nullū eoꝝ i
uenies ſanguinis effuſorē.cui9 ſan
guis effuſus nō fuerit Iuli9 ceſar
a bruto ꝛ caſſio/anthoni9 itere̅mp
tus eſt a ſeipſo. Claudius ceſar a
gayo caligula/gayus a p̄torianis
militib9 eſt occiſus Nero beatoꝝ a
poſtoloꝝ petri ꝛ pauli occiſor.ſuijp
ſius fact9 ē interfector Succeſſit ne
roni galba.quem interfecit otho.q̄
etiam poſtea interēptus eſt a ſeipſo
Succeſſit ei vitellius. q̄ morte occi
ſus eſt turpiſſima/humana caruit
ſepultura. domician9 ei ꝓxim9/qui
beatū iohānem euāgeliſtā in path
mos inſulam relegauit. dāpnat9 ē
a ſenatu et in palacio interfect9 Au
relius cōmodus/helyas ꝑtinax Iu
lian9 quoq; helij interfector.aureli
us et anthonius. Mater matrin9
Marcus aurelius Alexāder roma
nus Maxim9 Julius Gordianus
philippus.et decius.gallus. prete
rea et filius eius voluſianus Qui
tilius/aurelius probus Omnes hij
et alij quos tam de gentibus q̄ȝ de
iudeis alibi recenſemus.quia pre
ſumptuoſe et inique gladij exercu
erunt officium/in ore gladij corrue
runt Quia ſicut poeta cōmemorat
Ad generū ceteris ſine cede. et vul
nere Pauci deſcendunt reges/ꝛ ſic
ca morte tyranni. Uerbum enim
prophete eſt.viri ſanguinum ꝛ do
loſi non dimidiabunt dies ſuos .

Pane inter eos quos modo nota
uim9 gladio aīas exalasse/fuerūt
plerıqꝫ qui nō vtebātur gladio/ni
si ad fructū iusticie/vel ad rebellio
nem gentis barbare expugnādam.
et hij cōpleto debito vite cursu na
turali resolutione corꝑis tributum
conditiōis humane soluerūt Ner
ua eni qui beatū iohēm ab exilio
reuocauit Elyus adrian9 qui ihe
rusalē reedificauit/ꝛ eam suo noīe
elyam designauit Anthoni9 vero
et pius gladiorꝫ seuiciā euaserūt.
aurelius vero iulian9 apostata xpi
ani noīs ꝑsecutores pessimi ab ip
so xpo celesti iudicio sūt ꝑcussi. vere
re ne velis sequi vestigia iuliani. q̄
cū esset vocatus ī dn̄i sortem vt fi
eret īꝑator. fecit se xpiane ꝓfessio
nis exsortē Ad cōmodi tibi cōfert
magne in gentib9 dn̄ationis ambi
cio: Recole verba xpi si te ei9 disci
pulū ꝓfiteris/p̄ncipes gentiū domi
nantur eorꝫ et qui ptātem habent
suꝑ eos benefici vocātur/vos autē
nō sic Sed qui vult inter vos ma
ior fieri sit minister vester Si accep
tas ministeriū xpi. si iugū xpi nō de
tractas. ꝑmane in ea vocatiōe in q̄
vocat9 es. dimittas qꝫ laycis popu
li p̄ncipatū Certe philipp9 de mer
laico canonic9 carnoten̄/iugū dn̄i
abiciēs/sicut scis ad arma se trāstu
lit Cūqꝫ magnis ꝓlio nuꝑ p̄eēt
ī ꝓlio/ sagitta ꝑcussus interijt Lex
eni celestis est et regula diuini iudi
cij/q̄ exit9 hui9 vite infelices habe
bit/qui mūdane dn̄ationis obtētu
xpi miliciam derelinquit Mors phi
lippi et aliorum plurimū deterrere

te potest Dedit tibi dn̄s in eis sig
nificationem/vt fugias a facie ar
cus Scriptū quippe est quia mulc
tato pestilente sapiēs astucior erit/
iustus qꝫ lauabit manus suas in sā
guine peccatoris/dicitur tamen q̄
sic raperis ad vanitates et insani
as falsas/ꝛ q̄ abiecta gratia diui
ne vocationis. adeo ardenter affec
tas potentiam/vt subiectos spoli
es/vt per oppressionem tyrannicā
de spolijs pauperum. tibi iram ꝛ
furorē domini thesaurizes Scrip
tum quippe est Potentes potenter
tormenta patientur. plane exacti
ones quas sub pretextu conutis
crebro facis multorum quos ami
cos et domesticos tuos existimas.
tibi suscitauerunt inuidiam vt sint
sicut scriptum est. īimici hominis
domestici illius. Detestabilis qui
dem rapina est in clerico. rapinas
inquit propheta nolite concupisce
re Certe actum rapiēdi prohibuit
ille qui proiecit auariciam. ex ca
lumpnia. dum rapine concupiscēci
am interdixit Grypes. alietus. ac
cipiter. miluus. ꝛ vultur. qꝛ rapa
ces aues sunt reprobantur in lege
dn̄i. et a sacrificio prohibentur Si
ergo vis teipsum offerre sacrifici
um deo acceptabile. nec rapinis in
hies. nec affectes potentiam. nec
munus acceptes. Nam teste pro
pheta In quorum manibus iniqui
tates sunt dextera eorum repleta
est munerib9 Job eciam dicit Qui
a ignis deuorabit corpa eorum.
q̄ munera libēter accipiūt Miror
eq̄dē nec ad plenū mirari sufficio.

vñ hec ambitio maledcã. adeo ardē
ter tibi obrepserit. tribuseni epis
abūdāter sufficeret qd tibi soli vsur
pas de pͣimonio crucifixi. Verecor
autem ne te respuerit dñs. et abie
cerit a facie sua qz eiubuisti misteri
um ei9 7 iugum eius contumaciter
abiecisti Resipiscas igitur 7 irã dñi
ꝑuenias tempestiue. Nã si acuerit
vt fulgur gladium suū. si arripue
rit manus eius iudicium. vereor ne
tunc peniteris desideres cum nõ pos
sis. Cū enim exarserit in breui ira
ei9. succendētur inextinguibiles flã
me/quas tamē matura correctione
et paucis lacrimis penitētialib9 po
teras extinxisse. Quod asperi9 soli
to tibi scribo/quod numeri pluralis
adulatione non blandior ꝑtinacia
tua facit. Nam 7 exhortatorias e
pistolas quas p abbatem clarima
rsci nuꝑ tibi porrexeram anteq̃ eas
dem perlegeres combussisti 7 homi
nem dei qui verba vite attulerat cõ
tumelijs affecisti. Cūqz te ꝑ posse
suo a via mortis auerteret. tu scis
simam exhortationem ipi9 canino
latratui sicut dicitur cõpasti. deni
q9 auferat cor lapideum de medio
tui et te in obseruantia mandatorū
suorum stabiliat. vt eius minister
esse desideres. qui venit ministrare
pro nobis.

Eplã medicinalis que declarat
q̃tum valeat infirmo ꝓdemptitas
medicorū. Eplã xliijª.

Carissimo amico suo petro ma
gister P. blesen̄ Salutem in
vero salutari. Nuper ingrediebar

abbatiam vbi vir nobilis geldewi
nus grauiter egrotabat. occurrit qz
michi dñs castri. rogans humiliter
7 obnixe. vt diuerterē ad infirmū.
Asserebat eni qz 7 si manū curatio
nis ei nõ imponerē. haberet tñ ex
visitatiōe mea aliquale solatiū Ad
instātiam itaqz magnatū. qui pro
infirmo deuotissime supplicabāt.
triduū ibi feci. Et qz ꝓpter occupa
tiones meas quas ipē nouistis ma
ram non poteram ibi facere longio
rem. ꝯsilium meum fuit. vt vocarēt
vos. pingui quoqz retributione vel
tram circa infirmū diligentiā excita
rent/licet autem sitis circūspecti9 in
hijs / tanq̃ similia frequenter exp
tus. qz cum testimonio ypocratis est
experimentū fallax. et quandoqz vni
reuelat dominu9 quod abscondit ab
alijs non tedeat vos audire huius
egritudinis modum. sinthomata e
ciam q̃ pleni9 vos instruent. et qui
bus auxilijs in egritudine sit vten
dum. Cōmune quidē medicorū vi
cium ē semper circa egritudines va
riare. Unde si tres aut quatuor
ad infirmū veniūt. nūq̃ in assigna
tione cause vel exhibitione cure con
ueniūt. Porro sicut nos duo sum9
conformes in votis. sic et decet vt
ꝓdemptitas sit / in nostris operib9
7 in verbis. Ego siquidem primici
as curationis adhibui. certus qz sū
quod assequetur de facili sanitatē
si sit qui prudenter continuet ma
nū suam. Noueritis autem certissi
me qz mediū enutriciū patit̄ Cum
eni paciat̄ ꝯtinue de tercio in terciū
magis affligitur. Satis aūt qz si

minor enutriceus esset/cum habeat generari ex flegmate putrefacto in vasis et extra suos nunq̄ terciaret as sultus. Qꝫ si maior enutriceus es set ꝓpter putrefactionē melācolie in tus vel extra. in motu materie interi oris eger eciam motum ⁊ aptitudi nem mēbroꝝ amitteret. dentes eci am ipsius ad se invicem clauderētur Que omnia qꝛ in hac febre mini me acciderūt. constat medium esse e nutriceum provenientem ex colera in vasis ⁊ stomacho putrefacta Nā si in epate putrefacta esset. qđ quan doqꝫ solet accidere. urina rubea vel te nuis. nō minaretur adustionem ⁊ ad nigredinem pertineret. quod qui a non accidit/ videtis materiam in vasis et stomacho residere. Ex quo igitur veni. quia ipsa die cū febris invaserat. feci ei venam epaticam a periri. Et quia dum morbus ī aug mento est. quod ex eo liquet. quia adhuc est urina rubea et tenuis. nō dum est purgatione vertendum. P sus sum repssinis. oleum violatū sup cor vel epar. ac frōn ei9 apposui restat aūt ut cum urina spissior. ple ne digestionis tēpus nūciaverit. de tis ei frigidum cophonis quod dare tucius est q̄p oxi. vel aliud. Nam in illo tota malicia scamonee. bn̄ficio decoctionis evanuit Optima ete ei esse decoctio cassie fistule/mirābolano rū citernorum cū capillis veneris ⁊ seminibus citroli cucurbite vel melo nis. si tamen infirmi vires hic vide ritis posse pati. dietam sicut scitis o portet esse ꝑ tenuem. tipsanam scili cet ⁊ micam panis ter in aquis aut quater ablutam. fomentacioresque so de malvis et violis et papavere non deficiant circa pedes nam ibi ca lor plurimū invalescit. Si vero ve hemens calor circem capitis sicut e venire solet invaserit radatur caput atqꝫ aq̄ rosacea. et succo solatri ac semper vive. crassule eciam ⁊ vermi cularis atqꝫ plantaginis. panno cū intinctione. caput frons ⁊ tympora mulceantur propter inguentiam sitis lingua lavetur sicut scitis cum psillo. lignoqꝫ radatur. Ad insomp nitates. papaveris nigri. malve. vi ole. iusquiamiy decoctio pedibus. herbeqꝫ decocte capiti apponantur Contra inobedientiam vētris fiat. suppositorium aut clystere. Hec ide o scribo vobis non ut indigeatis in stru. sed ut vobis securior et egro to sit acceptior medicina. que de cō muni deliberatione procedit frequē ter equidem ex aptitudine medici graciosa. ex quadam cōfidentia quā egrot9 inde concipit. natura iam de ficiens convalescit. Oportet igitur vos circa hunc circūspectum esse ac strennuum de cuius cōvalescentia ⁊ magni titul9 honoris vobis accres cet. et utilitas respondebit ad vo tum

Consulitur episcopo ne suum e piscopatum dimittat.

Epistola quadragesima quarta

Reverēdo prī ac dn̄o arnulpho dei grā/ lexoviēsi episcopo. P blesen Salutē spm̄qꝫ ꝯsilij ⁊ fortitu

dinis Cū sitis vir alti consilij. et
prudētie approbate. miror q̄ a me
et a ceteris minoribꝰ in re piculosa
⁊ ardua consilium postulatis. nisi
quia ⁊ hoc ipsum prudentia est in
magnis arduisq̄ arcis rebꝰ mino
rum explorare cōsilium. frequenter
enim minori reuelat dominus que
a maioribus absconduntur/habe
tis in desiderijs episcopali amini
strationi cedere ad sanctum ocium
vos trāsferre. si super hoc amicorum
vestrorum habeatis consilium vel
assensum. Temerarium esset mi
chi in re tam periculosa ⁊ ardua p̄
cipitare sententiam nisi prius omēs
vestri statꝰ circūstātias cognouissē.
Dico q2 iā declinatis i senectā vel se
niū. corpusq̄ cōfractū laboribꝰ vel e
tate. suū p̄nūciat impfectū. habet e
quidē scōrum patrū institutio/vt epis
īfirmis et senibꝰ coadiutor addatur
Nā ⁊ valerio yponēsi epō. adiūctꝰ
est augustinꝰ. Sed si principis indig
nationē aut capituli vestri vexatio
nes/aut alias huiꝰ vite molestias
formidatis/vel ideo pacem eligitis ⁊
quietē/hoīem degeneris et deiecti
aīmi decet hec facere non vos. quē
constat pre ceteris cor magnificum
et munificū habuisse. Sane in hac
requie nō inuenietis reqēm/⁊ erte ī
pace vestra esset amaritudo amarissi
ma. dū recoleretis cū angustia spiri
tus gementes. vos ibi defecisse vbi
fortius erat standū. abiectoq̄ spū
cōsilij ⁊ fortitudīs videritis vos a
pusillanimitate spūs ⁊ modica tē
pestate subuersū. Ad resignationē
episcopatus nulla si michi creditis
vexatio vos inducet Nā hec oīa
fortasse operatur dñs. vt det vobis
vexatio intellectū. Triturātur gra
num vt reponatur in horreo. quadra
tur lapis vt sine sonitu mallei i tē
pli edificio collocetur. Mouetur turbo
vt helyas rapiatur in celū Si vero
vestri p̄ncipis grām affectatis. eam
potestis obtinere leuissiē. dūmō vos
habeatis circa eū humiliter ⁊ deuo
te Ipse hō est qui rebellionem et cō
tumaciā in epis sup oīa detestatur
Ipse est q̄ sola humilitate vincit et
vincitur Porro aliunde subesse pt le
gitima resignationis occasio Cū eī
scriptū sit/q2 proni sunt sensus hoīs
ab adolescētia in malū. dicitur q̄ ab
adolescentia cepistis ecclasticos ho
nores olfacere/et ad hūc honorē q̄
nūc onerosus est vobis. obsequijs
atq̄ intercessioībꝰ et alijs ambicio
nis huāne suffragijs aspirare Cur
rite ergo ad ꝯscientie vestre testimo
niū. et si inueneritis vos nunꝙ cano
nicū habuisse ingressum. sitis sollici
tus de egressu Nam hic resignatio
habet locum Beato enim gregori
o teste qui in ouile ouium non per
ostium sed aliunde ascendit. ad etē
ne salutis brauium inuanum se fa
tigat nisi honorem in quo deliquit
penitus derelinquat Sancta ergo
et salubris est cogitatio facta de e
piscopatus cessioē. priuatam elige
re vitam/si recolitis cōscientiam ves
tram iam dicte promotionis obtē
tu fuisse vel in modico vulneratam
Si mee puitatis acceptatis con
silium/nichil omnino retinebitis pe
nes vos. quod acq̄sieritis p pccm

Nam adueſperaſcit vobis ⁊ vite veſ
tre inclinati ſunt dies/obſeruat cauã
inimicus calcaneũ veſtrum. ⁊ ad luc
tam vos expectat extremã. diſſoluite
colligationes iniquas. ⁊ iugum ex
actionis abiicite. deponite ſarcinas a̅
bitioſe ſupellectilis. ne vos luctatoꝛ
occulꝰ inueniat oneratum Nudus
athleta fortiꝰ dimicat Natatoꝛ ex
uitur vt flumẽ tranſeat Viatoꝛ ex
oneratur a ſarcinis/vt expeditius
currat In hac vita toꝛrentẽ mortis
nataturꝰ eſtis. in primo/pugnatu
rus cũ eo cũ quo ſemper eſt anceps
cõgreſſus. periculoſus caſus. difficilis
reparatio. rara et nunq̃ ſecura victoria
Nichil queſo in vobis repiat ſuũ.
ſed q̇ vos in armis foꝛtioribꝰ quan
doq; deuicit/ipſe vos victorẽ inueni
at/licet decrepitũ ⁊ infirmũ.

¶ Excuſatio epi qui peccauerat ig
noranter.

Epła lxv.

Anguitis ⁊ dampnatis R. ba
thonienſ electum. tanq̃ beati
thome martiris pſecutoꝛ fuerit ⁊
occiſoꝛ Satis equidẽ q̃ periculoſũ ſit
hoi innocẽti notã tanti criminis inu
rere. ⁊ aduerſus innoxiũ. deteſtabi
lem ſuſcitare infamiã. quã cũ abo
lere volueritis. ipſiꝰ excurſũ nõ po
teritis cohibere. Scio quia mecum
dilexit ex coꝛde. et inter deſiderabi
lia huiꝰ mũdi fuit in votis eiꝰ quã
doq; papiuũ familiaritati ⁊ obſeq̇o
martiris adherere Beatꝰ ſiquidem
martir ſuſpẽderat patrẽ ſuũ epiſco
pum ſaresb. nec mirum eo tempoꝛe

videbatur ſi filiꝰ afflicto patri com
patiens. quãdoq; durius aut minꝰ
conſulte de ſancto martire loqueba
tur Nam et nos inſenſati vitã ipſi
us putabamꝰ inſaniam ⁊ finem il
lius ſine honoꝛe Sed cõputatꝰ eſt
inter filios dei. ⁊ ſoꝛs illiꝰ inter e
lectos Quicq̇d faciebat caritatis
obtentu et zelo iuſticie. in crimen o
dij et inuidie vertebatur Sz econ
tra quicquid machinabatur ad e
ius infamiam humana malicia/ei
dem conuertebat dñs ad coꝛonã
de ipſo capite noſtro iheſu xpꝛiſto
dicit yſaias/nos putauimus eum
lepꝛoſum ⁊ percuſſũ a deo ⁊ humili
atum/et nos quidem precioſiſſimũ
xpi membꝛum. lepꝛoſum reputaui
mus ⁊ abiectum. hec eſt lepꝛa que
in ſanctos dñi ſe diffundit ¶ De
hac lepꝛa in leuitico memini me le
giſſe Qz ſi effluerit lepꝛa diſcur
rens in cute ſacerdos lepꝛam mun
diſſimã iudicabit Cũ omnis lepꝛa
imunda ſit/lepꝛa infamie que ſanc
toꝛũ afficit innocentiam. mũda eſt
Nam cum exterius exacerbat ſiniſ
tra opinio/cum exterius mentiatur
iniquitas ſibi. ſanctoꝛum anime in
manu dei ſunt/iuſtiq; verba exterio
ris contumelie contempnentes/de
theſauro conſciencie ſunt ſecuri.
Nota in xpꝛiſto huius lepꝛe veſti
gia/que a capite in mẽbꝛa a patre
in filios diriuatur. Curabat dñs
languentes/⁊ violatoꝛ ſabbati di
cebatur Non eſt dicebant hic hõ a
deo qui ſabbatum non cuſtodit Ei
ciebat demones ⁊ hoc maleficijs
aſcribebant In beezebub pꝛincipe

demoniorum inquit eicit demonia nūc samaritanū/ nūc filiū fabri eū vocabant. Ideo describit eū zacharias sordidis vestib9 indutū. qd ei et eius imitatoribus ↄuenit/ vt in veste sordida sit decor mentis. vt in cute leprosa sit mundicia carnis/ et inter contumelias detractorꝫ. pura ꝗ munda ↄsciencia sit in sanctis/ propterea sponsa in canticis dicit Nigra sū sed formosa Si ergo bath electus sicut et nos oēs/ vitam martiris quāqꝫ habuit in derisum. si patri suo benedictiū relaxationis obtinere curauit. nō est qd ei debeat iputari ad crimē. Sed et si aduersus eū deliquit i aliquo/ excusabilem ignorantia eū facit. Ecclesiam dei ꝑsecutus sum dicit apostol9/ sed misericordiam ↄsecutus sū quia ignorans feci. Credo ꝙ si sanguis abel clamat de terra vltionē/ sanguis mitissimi martiris clamat remissionē peccatorum in hijs maxime qui penitentiā agūt humilem ꝛ deuotam Sed quātum exterioribus signis perpendere potest humana fragilitas. ꝙ si pfatus electus aliquid attemptauit/ in contumeliā martiris. illud expiauit asperitate cilicij/ largicionibus elemosinis lacrimis profusionib9/ austeriorib9 disciplinis. Res ē plena pīculi. sinistra de hoie innoxio suspicari. Ideo apostol9 ad romanos scribēs ait. Infirmū caute in fide assumite non in suspicationib9 cogitationū Nulli aut pauci hodie sūt/ qui ↄsciās alienas inspiciūt/ qui cū helizeo dicant ad gyezi. Nōne cor meū in pñti erat qn accepisti argentum ꝛ vestes a naaman? Temerarium est si tuū delictū dissimulas et iudicas alienū/ verbū satiricū est vt nemo in sese temptat descendere nemo. Sed pcedenti spectatur mātica tergo. Nolite ergo hoiem criminose arguere nolite iudicare seruū dñi Suo enim dño stat aut cadit. Ei9 est iudicium qui scrutatur corda ꝛ renes/ qui scrutatur iherusalē in lucernis. cui cogitatio hoīs ↄfitetur/ ꝓ minimo michi est dicit aplūs vt ab homine iudicer aut ab humano die Cui cōcordat qd ꝑ ysayā dicit dñs Nolite inquit timere obprobriū hominū ꝗ blasphemias eorꝫ ne timeatis Ei soli relinquatur iudiciū. cui omne iudiciū dedit pater Ipē licet nūc multa sustineat paciencer/ iudicaturus est tn̄ tempe suo. Cum accepo inquit temp9 ego iusticias iudicabo Tunc boni discernētur a malis Deus enī deorꝫ dñs loquetur/ et vocabit terrā/ habēsqꝫ ventilabrū in manu sua veniet vt discernat populū suū. Interim cū ierosolomitis habitat iebuze9. interim i cedo pūsfamilias/ simul sūt saliūca et abies. vrtica ꝛ mirt9. In grege iacob aīalia alba ꝗ nigͣ agni ꝗ hedi In rethib9 petri pisces boni et mali. In archa noe animalia munda et immunda. In agro domini lilia inter spinas. et zizania inter spicas. In area domini granum cum palea. In cella xp̄i vinū cum acinis/ oleū cū amurca/ non est vestrum aliquem iudicare Nouit ei dñs qui sūt e9 Cōsulo igitur frat̄ et exortor i xp̄o vt cesse m9 a v̄bis eciā ad tē nō ꝑtinētib9

Cumq; futuri sint p̄mi nouissimi ⁊ nouissimi primi/credo q̄ vos p̄cedat ad vitam. quē nouissimū reputatis.

Descriptio sicilie Et responsio eius quare in siciliam non reuertit̄

Ep̄la xlvi.

Carissimo pr̄i ac dn̄o Ricar dei grā siracusano ep̄o p. blesen̄ Salutē in vero salutari. Qz me in siciliam redire cupitis et estis de mea reuocatioē solliciti grātum actiones vobis refero q̄ntas possum/ verumptn̄ nō sum adeo ꝓdigꝰ vite mee vt velim requiem ꝓ labore/securitatē ꝓ periculis/pro egritudine sanitatē/pro peregrinatione priam vitam pro morte/delicias pro angustijs ꝑmutare Terra siquidem vestra deuorat h̄itatores suos nec p̄cit etati/nec sexui defert/nec personam cōsiderat/nec fauorem cōditionis/nec grām dignitatis acceptat Triginta et septē aīe cū dn̄o stephano siciliam sūt ingresse. oēsq; in morte conclusi sunt/preter me et magistrū rogierū normanū/virum lr̄atum industriū et modestū Nos solos eduxit dn̄s per miām suam de medio vmbre mortis in fortitudine manus sue Cūq; vix aut nūq̄ ꝑmittatur egressus hijs q̄ semel ingressi sunt nolo ingredi/quia me vestigia terrēt oīa te aduersꝰ spectantia nulla retrorsum Contraxit ab aere suo sicilia cōtraxit et a malicia inhabitātium in ea/vt michi odibilis et quasi inhabitabilis censeatur Ipsam abhoīabilem michi reddūt/ aeris distemperantia ⁊ veneni distēperatio frequens. cuius īmanissima crudelitate ibi p̄dita ē assidue/nr̄atū incauta simplicitas Quis queso ibi securus inhabitat vbi preter ceteras passiones/montes ignem infernalē semꝑ euomūt ⁊ fetorem sulphureū euaporant ? Nam ibi procul dubio est porta inferi de qua dictum est A porta inferi/erue dn̄e animā meam. Porte inquā mortis ⁊ inferi sūt mōtes trinatrie. vbi absorbentur a terra homines. ⁊ descendunt in infernū viuentes. Dulcedinē natiui aeris vestre anglie desidero omnēq; escam terre vestre/abhoīata est aīa mea. ⁊ appropinquauit vsq; ad portas mortis Omnis q̄tuscūq; cibus fuerit siue potus apud nos/salutaris est ⁊ acceptus. In tenuibꝰ dietis paccant inibi nostrates. cūq; viuāt a pio tantum ⁊ feniculo/in quibꝰ totus fere est victus vester/ex hijs tamen generatur humor qui semꝑ in causam morbi acutissimi ⁊ mortis materiam cōputrescit Illud āt additio/qd̄ assidue legitur in libro experientie. quia cū scriptum sit q̄ omnes insulares populi/sint generaliter īfideles securi habitatores/ sophistica amici sunt ⁊ occulti atq; perditissimi proditores vobis ista non scriberem nisi vos hec eadem certo ⁊ frequēti experimēto didicisse nouissē Inde ē q̄ cū alios fideles sibi populos flagellet dn̄s ī spiritu mīe ⁊ mansuetudinis plebē sicilie

flagellat/ nunc in iudicio sodome et
gomorre / nunc in plaga dathan et
abiron· nūc in spiritu iudicij ꝛ ardo
ris· Vidimus ꝙ ethna mons frequen
ter ignes suos in īmensū circūquaqꝫ
diffundit/ ꝛ adhuc/ per spaciū diete
vni9· vndiqꝫ cōbusta et deformata
est tota facies regionis Deuentis
flāme procellosa vorago· oīs inco
las aut expulit aut cōbussit· heredi
tas miseroꝝ data est in cōbustionē·
ꝛ cibū ignis Et vt expressi9 loquor
ignis et sulphur et spūs procellaꝝ
pars calicis coꝝ In oēm terrā et in
fines orbis terre iā exijt plaga illa
qua nuꝑ in cicilia ꝑcussi sunt catha
nienses in vigilia beate agathes cū
epō ille dampnatissim9· frater ma
thei notarij· qui sicut scitis sibi sūp
sit honorē non vocatus a dn̄o tanꝙ̄
aaron· et qui ad sedē illam nō electi
one canonica· sed giezitica venali
tate intrauit· Cū inquā abhoīatio
nis offerret icensū· intonuit de celo
dn̄s· et ecce terremot9 magn9 fact9
est Angel9 enim dn̄i ꝑcuciens epm̄
in furore dn̄i· cū populo ꝛ vniuersa
ciuitate subuertit · patet itaqꝫ quia
beatissime agathes offensā· suis exi
gentib9 peccatis incurrerāt Nō sic
queso irascatur nobis benignissim9
martir noster Si exarserit in breui
ira eius pacienciā quā semꝑ habuit
nō dediscat et irat9 mīe recordetur
Spes equidē mea est· ꝙ quotiens
nobis dn̄s flagellū sue indignatio
nis intētat· stat martir in cōfractioē
pro nobis· atqꝫ gemitib9 inenarra
bilib9· mīaꝫ iudicis interpellat· Ex
ulta anglia· exulta occidēs· quia vi

sitauit nos oriens ex alto Thomā
aplm̄ india et orientalis regio iacti
tabat· sed occidentalē respexit cōciaꝫ
qui in celis habitat ꝛ humilia respi
cit Dedit dn̄s anglie thomā nr̄m·
non inuidem9 indie thomā suum ·
Sit thomas apostol9 in india· sit
thomas martir noster in anglia· vt
ꝑ hos duos testes xp̄i· ab ortu solis
vsqꝫ ad occasū sit laudabile nomen
domini · Eat qui voluerit in indi
am · ad suffragia beati apostoli ·
tam longa peregrinatio nimis labo
riosa est michi · michi sufficit tho
mas meus· Ille palpauit latus do
mini et fixuras clauorum· Ille qui
a vidit credidit · beatus qui non vi
dit et credidit· nec dubitauit· atqꝫ
holocaustum xp̄o · et pro xp̄o se ob
tulit· Nō laboro martirē apostolo
ꝯparare cū aplūs sit maior martire·
sed gloriosum ē nos habere martirē
qui apostoli nomen habeat et apos
tolum miraculis aut imitetur aut
vincat· Non indignatur apostol9·
quia nec indignatur dominus apos
tolorum et martirum · si quandoqꝫ
spiritus sanctus in operatione vir
tum plenius ꝛ crebrius alicui se in
fundit · Et hec inquit dominus fa
cietis· et maiora horum facietis ·
Amor martiris a proposito meo a
liquantulum me abduxit· reuertor
ad propositum · sed ad vos aman
tissime pater in ciciliam non reuer
tor· foueat anglia me tam senem·
que vos foui· infantem· vtinam re
linqueretis terram illam patet mō
truosam et mōstruosam et ad natiui
aeris dulcedinē rediretis· Ad hꝯ vos

mouere debuerāt/diuturnitas et se
curitas vite·amor prīe nature lex/
ꝯditio nature/pāpue aūt et p̄ om
nibꝰ·amor dñi regis anglorꝝ· qui
vos brachijs sincere caritatis āplec
titur· Et nisi grām respueritꝭ obla
tam vobis in terra natiuitatis ves
tre incōꝑabiliter p̄ꝑauit gloriam·
et honorem· vestre queso natiuitati
sepultura respōdeat/ velitis apponi
prib9 vestris· et anglia cineres ves
tros quos produxit excipiat/dulce
est in amicorꝝ āplexibus mori:· caro
tū lacrimis excipi/ cū suis ꝓgenito
rib9 sepeliri· In cuiꝰ rei obseruātiam
sicut legitis sancti patriarche pluri
mū fuere solliciti·fugite pater a mā
tibꝰ flāminonis / suspecta sit vob
ethne vicinitas/nec vos morientē vi
deat regio infernalis·

¶ Increpatoria regi iuniori· quia
patrē impugnat· ‖ Epistola qua
dragesima septima

HEnrico tercio dei gracia Regi
anglie et dñi regis filio· Ric
Cant·ecc̄ie humilis mister Dpm
cōsilij cū salute Si quid durū tibi
locutum sumus illustrissime p̄ncepe
sustine pacienter· Nam ex abūdan
tia cordis· et vehemētia doloris os
loquitur/non feras moleste si roga
mꝰ que ad pacē sunt/si orꝑam damꝰ
vt cōuertantur corda filiorū ad pa
trē· dolemꝰ dolorēqꝫ dissimulare nō
possumꝰ/ qz patrem tuū ꝑsequeris
terrāqꝫ ipsius quam vsqꝫ ad sāgui
nis effusionem tueri debueras· tur
pem das in direptionem et predam
Et vnde hoc tibi ꝙ brabantionū

factus es ductor/gentiqꝫ excōmuni
cate et perditissime adhesisti·vt per
deres deuotissimam tibi gentem ?
In quo te offendit/in quo graciam
tuam demeruit pater tuus ? Nun
quid tibi exhibuit se dominū siue t
grem? Non· Sed quasi procurato
rem regni tui · et in rerum tuarum
administratione fidelissimū seruien
tem· Tibi crā nō sibi viuit· Tuū
est· quicquid congregat· quicquid
potest·quicquid scit/quicquid facit/
quicqd aggregat/quicquid habet/
Vbi est filialis affectio? Vbi est re
uerētia patris ? Vbi est lex nature?
Vbi est timor dei ? Vbi sunt sa
cramenta illa que patri tuo coram
nobis corporaliter prestitisti ? Pu
tas ita deo illudere ? Ipse est rex re
gum terribilis apud reges terre·et
qui aufert spm̄ principū· Dilige et
honora fili carissime patrem tuum·
vt pro honore exhibito patri· tibi
sit lōgitudo dierum· Honora patrē
tuū et matrē tuam dicit dominꝰ/vt
sis longeuꝰ super terram·filius qui
maledicit patri aut matri in lege
domini lapidatur· Cum ergo ma
le agere sit longe grauiꝰ ꝙ maledi
cere · merito pene subiacet grauiori
qui patrem aut matrem contumeli
is afficit aut molestat iniurijs Tes
te salomone Gloria patris est fili
us sapiens· deo vero abhominabi
lis est/qui ꝯtumeliā facit patri Quā
grata ꝙ fauorabilis/ꝙ suauis/ꝙ a
mabilis· ꝙ deo acceptabilis sit erga
parētes affectio filialis/ꝙ vero execra
bilis et dāpnabilis atqꝫ penalibꝰ exter
minanda supplicijs· irreuerentia in

parentes . multis docemur exemplis.
Multa legim9 que te ⁊ alios ad pa
terne reuerẽtie obſeruantiam . efficaci
ter exhortãtur. Philipp9 inter ro
manos p̃ncipes p̃m9 fuit fidei xp̃ia
ne ꝓfeſſor . philippũ filiũ habuit . q̃
cũ eſſet patre viuente ⁊ ꝯſentiente .
in imperialem apicẽ ſublimat9 ſũme
ſibi glorie aſcribebat . ꝙ patrẽ habe
ret ſuperſtitem / cuius imperio nõ mi
nus humiliter obediebat imperator
q̃ꝫ miles deuotus . viuens in omni
bus que habebat ad patrem . nõ vt
imperator ſed vt filius. Ermes a
nathodei regis fili9 . cum pater ei9
ageret in extremis / et a populo poſ
tularetur in regem . reſpondit ſe reg
ni officiũ nõ debere p̃ſumere . q̃diu
pater eius viuere ſperaretur . cuius
prudentia erat in adminiſtratiõe rei
publice approbata. Decius impe
rator cum deciũ filium ſuum imperi
ali dyademate proponeret inſignire
rennuit . dicens minor decius . Vere
or ne ſi fiam imperator dediſcam eſ
ſe filius. Malo tamen non eſſe im
perator ⁊ humilis filius . q̃ꝫ eſſe im
perator et fili9 indeuotus . Imperet
pater me9 . meum imperium ſit pa
tere humiliter imperanti. Voluſia
n9 imperator . galli imperatoris fili
us . licet cum patre ſuo imperaret . ni
chil tamẽ ſe commune habere cũ pa
tre ꝓpoſuit . niſi ꝙ cũ pater eius oc
cideretur ab hoſtibus ſe pro eo ⁊ cũ
eo permiſit occidi. Valerianus
ĩperator de cuius tyrãnide bt̃i mar
tires ſixt9 ⁊ laurẽti9 felicĩ triũphaue
re martirio . q2 patrem ſuũ quadam
die atrociter verberauit a ſaporo rege
perſarum captus / apud eum igno
miniosa ſeruitute cõſenuit . ꝙ quoci
ens rex erat aſcenſur9 in equũ vale
rian9 humi acclinis eũ in ſella dorſo
non manibus attollebat vitãq3 in
hac probroſa ſeruitute finiuit. De
abſolon taceo quia hyſtoria nota ẽ
vniuerſis. Adramelech et ſaraſar
filij ſẽnacherib quia perſecuti ſunt
patrem ſuum . a regno expulſi dati ſt̃
in captiuitatem ⁊ in obprobriũ et
in mortẽ. Demetri9 fili9 demetrij
regis patrẽ ſuũ crudeliſſime perſecu
tus / vagus ⁊ profugus ſuper terrã
vitam miſerã in exilio ⁊ opprobrio
terminauit. Ariſtobol9 q2 matrẽ ſu
am regnãtẽ vinculis carceralib9 mã
cipauit in morte ⁊ ſanguine fratris
ſui antigoni quẽ ſuper oĩa diligebat
miſerabiliter expirauit. Hijs et a
lijs innumerabilib9 exemplis intel
ligere potes fili k̃me quantum ſit a
pud deũ et homines cõmendabilis
exhibita patri reuerẽtia . quantũ ſit
execrabilis et infauſtis campuata e
uentib9 iniuria parentib9 irrogata.
Porro michi videtur degenerare
fili9 / cuius voluntas a paterna vo
luntate diſſentit . Nam eius caro
⁊ ſanguis eſt / et de patris eſſentia
ſuam eſſentiam mutuauit . Auelle
a ſole ſolis radium / et non lucet . ri
uum a fonte . ⁊ areſcet / ramum ab
arbore et ſiccatur . membrum a
corpore et putreſcit . Separa filiũ
a deuotione paterna et iam non eſt
filius . ſed frater et collega eorum .
quibus dicitur . vos ex patre dya
bolo eſtis . In principio yſaye le
gitur . filios enutriui et exaltaui.

ipſi autem ſpreuerũt me Vltimũ aũt
verbũ eiuſdẽ ꝓphete eſt. vermis eo
rũ nõ morieť. ⁊ ignis eoꝝ nõ exti
guetur/ꝓbitatem tuam prudentiã
liberalitatem. conſtantiã ⁊ pulchri
tudinẽ atq alias graciarũ dotes q̃
b9 te natura multipliciter illuſtrauit
mũd9 ꝑdicat vniuerſ9. Peruptiũ
ſi erga patrem tuũ humilitatẽ ⁊ di
lectionẽ. in veritate non exibes/quã
to celebrior eſt laus tua. tãto in ma
ius ⁊ ꝯmuni9 opprobriũ ꝯuertetur
Nouiſti quia pater tuus homo eſt.
q̃ ſola humilitate ſibi exhibita mã
ſueſcit. Sis ergo ei ſubiect9. ⁊ ipẽ
ſuam tibi per omnia ſubiciet volũ
tatem Exibe te patri in vera humi
litate filium. et ipſe tibi ſe non ſolũ
patrem exhibebit ſed famulũ. Eius
rex regis. ⁊ dominus domini tui.
qui ad hoc tibi viuit/⁊ ſibi moritur
vt poſt mortem ipſius magnifice vi
uas. regnũq tuũ ⁊ ſolum cum mul
tis laboribus et expenſis / corrobo
rat ⁊ confirmat. vt ipſum futuris tẽ
poribus barbare hoſtilitatis perſecu
tio non ſubuertat/heres tui patris
es et ſucceſſor in regno/de heredita
ria ſucceſſione ſecurus ⁊ certus ſuſti
ne. non feſtines Quia teſte ſalomo
ne. hereditas ad quam in principi
o feſtinatur in nouiſſimis. benedic
tione carebit. Nimis dampnabiliť
te ſeducat adulatorum ſuggeſtio /q̃
tibi ſubmurmurãt ⁊ ſuadent vt cer
tam in regno vẽdices tibi portionẽ/
porro iſti non tm̃ honorẽ tibi ꝙtũ ſi
bi honorꝫ ⁊ bonorꝫ diſtributionem
deſiderant. ⁊ vt in populum miſe
rum. ſuũ exerceãt dominatum. Nõ
ne conſultius tibi eſt per prudenti
am fideliſſimi patris. in pace populũ
conſeruare. ꝙ ꝑ adulatores inſidos
quietem ⁊ pacem. commiſſi tibi po
puli conturbare? Dans cum mul
tis violentijs ⁊ peccatis non poſſꝫ
de regno francorum. ſumma illa pe
cunie extorqueri. quam nunc ſine
labore ⁊ crimine tuo. tibi liberalitas
paterna largitur. vtinã ſcires ꝙ dul
ce ꝙ iocũdum ſit habere et habitos
venerari parẽtes /hec ſuauiſſima io
cunditas. et frequenter dum paren
tes viuũt ignoratur/et ex ſola parẽ
tum amiſſiõe cognoſcitur. Adhuc
amantiſſime fili deuote ⁊ humiliter
ſupplicamus /quatenus facias ⁊ lo
quaris pacem in plebẽ tuam ⁊ dere
licta ſocietate illius excõmunicate
⁊ perdite gentis. que te in deuiũ ma
licie trahit. reuertaris ad patrem.
Nos autem ita honori et commo
ditati tue ſtudebimus prouidere ꝙ
amplius obtinebis pacis beneficio
ꝙ poſſis ꝑ ignem ⁊ gladium extor
quere. Quod ſi noſtro ⁊ ſuffraga
neorꝫ cõſilio eorũ q̃ ſuꝑ hoc genera
liter tibi ſcribũt/acquieſcere ⁊ cõſen
tire detractes. ſcias nos recepiſſe a
ſũmo pontifice in mandatis. vt te et
omnes qui pacẽ domini tui turbãt
ſublato appellationis remedio. ex
cõmunicatiõis vinculo innodem9.
noſq mandatũ nobis iniũctũ. licet
inuiti ⁊ dolentes/ promptu effectu
⁊ debita reuerẽtia niſi infra quidẽã
dies reſipueris. pleniſſime ꝓſeque
mur

¶ Congratulatio super pace ſciſmaticorꝫ / Epl'a xlviijª.

Reuerendo patri ac domino
wilhelmo papiensi sacrosanc
te romane ecclesie presbitero et
cardinali. P. blesen deuotissimus
eius filius. Salutem et sincere di
lectionis affectus. Benedictus
deus et pater domini nostri ihesu
xp̄i qui tandem respiciens in faciem
testamēti sui vos elegit et p̄elegit.
vt p grām prudētie ⁊ facūdie diuini
tus vobis date. scissura scismaticis ꝯ
sumetur ad vnitatem. ⁊ ecclesia dei
de varijs laboribꝰ respiraret ad pa
cem / petri quippe nauiclā diutissime
tempestuosis fluctibus estuauit Cū
qꝫ mirabiles essent elationes maris
mirabilior in altis dominus. statuit
procellam in auram. Effusa enim
contentione super principes. cum er
rarent in inuio et non in via. ille qui
imperat vētis et mari imperauit im
peratori. qui cum nuper in ecclesiā
dei efferata rabie deseuiret. hodie
per graciam xpristi detrudescit in e
o seueritas ⁊ iracundia eius māsues
cit in graciam. hodie per graciam re
demptoris qui vos ad hoc speciali
ter fecerat graciosum in verbis. per
secutor ecclesie factꝰ est filius. de lu
po factus est agnus. de hoste ami
cus. de superbo deuotus. humilia
uit eum qui est ante secula. qui hu
miliat omnem altitudinem extollē
tem se aduersus scientiam dei. Ni
mis oppresserant et in conculcatio
nem dederant xpristi ecclesiam secu
lares. sed hodie erecta est in superbi
am seculorum et comodo superbo
rum et sublimiū colla calcabit. sicut
dicit dominus per prophetam. Po

nam te in superbiam seculorum. nō
vocaberis vltra derelicta. ſꝫ ciuitas
sancta. Octauianus ille auctor scis
matis toto tempore vite sue congre
gauerat opes ⁊ diuicias vt quietem
ecclesie perturbaret. Quis igitur lar
gitionibus ita infascinauerat sapiē
tes huiꝰ seculi. quia magnatum sibi cō
ciliauerat fauorē et grām. magnāqꝫ
partem curie secū traxerat in errorē.
Sꝫ iuxta vbū iheremie prophete
perdix fouit que non peperit. fecit
diuicias et non in iudicio / in nouissi
mo tempore derelinquēt eū et in fine
suo apparebit stultꝰ Erectus fuerat
octauianꝰ in contumeliam ecclesie xpi ⁊
cecidit sathanas ei sathanā expulit
⁊ abstulit eum p̄mogenita mors si
cut dicit iob. Superbia nāqꝫ primi
tiua mortis generatio est. post hūc
exaltatus est guido cremānꝰ et cor
ruit. Post ipsum eleuatus est iohā
nes struma. ⁊ deiectus atqꝫ confrac
tus euanuit. Ecce ydolum dagon /
quod iuxta archam domini fuerat
eleuatum prius cecidit prostratum
Erectum secundo corruit. ex mag
na parte confractum. Eleuatum ve
ro tercio. tandem totum confractū
inuentum est. et toto corpore dissi
patum. Hic octauianus in superbi
a et abusione sibi summū vsurpaue
rat sacerdocium. et propter hoc ve
hementi scismate turbauerat vrbes
⁊ regna concusserat. fortem habitu
rus cum chore. dathan et abyron.
quorum se imitatorem fecerat. Ec
ce quod de ipso predixerat ysaias.
Nunquid non est iste vir qui turba
uit terram / qui concussit regna / qui

posuit orbē terre desolatum/ ⁊ vrbes
eius destruxit? Detrahetur ad infe
ros supbia eius/cōcidit cadauer ei9
Subter eum sternetur tinea/et opi
mentū eius vermis Adhuc recolo q̄
gloriosꝰ erat in oculis suis· q̄ pōpa
sus in vrbis· fui p̄us vbi se faciebat
tanq̄ statua adorari· Nā ⁊ ego cū
alijs in via ad romanā curiā a car
dinalibꝰ eius captꝰ ⁊ spoliatus ⁊ ce
sus sū· Cūqꝫ socij mei cōiecti in vin
cula in cōpedibus remansissent/ego
p̄ueniēte xp̄i misericordia/nec flexi
genua mea ante baal/nec in cōpedi
bꝰ pedē fixi·sed relicta sindone et om
nibꝰ pditis·p murū in sporta dimis
sus sū/ ⁊ sic effugi manꝰ suas Dat
deꝰ quia nō mētior/et ab ea die sem
p exoraui altissimū/ut eius supbiā
deiceret/ qui supbos humiliat/ ⁊ tā
dem cōpletū est in eo verbū iob di
centis de rege supbie Si ascenderit
in celū superbia eiꝰ ⁊ nubes caput e
ius tetigerit q̄si sterquiliniū in fine
pdetur· et qui eū viderant dicēt vbi
est? Velut somniū auolās· non in
uenietur trāsiet sicut visio nocturna
Eius ⁊ oīm cōpliciū suorū memoria
dampnata est in eternū Isti sūt allo
phili·qui cū in archā dn̄i irruere·et
eā capere p̄sumpsissent/ pcussit eos
dn̄s in posteriora opprobriū sempi
ternū dedit illis · Nonne isti in pos
teriora pcussi sunt/quorū finis interi
tus·quorū posteritas dampnata est/
vt successor eorū in ecclia dei de cetero
nō resurgat? Semper redibit in me
moriā iniq̄tas prīm·et peccatū octa
uiani nō delebitur in eternū Ipse ei
erāt qui crudelius ceteris clericos af

fligebat pseqcutꝰ homines inopes ⁊
mēdicos/et cōpunctos corde mortifi
cans Ōx cecus ⁊ turbidus est inui
die oculꝰ/vbi queso erāt cardinaliū
corda·qn̄ filiū supbie ⁊ ydolū abho
minationis in aplātus apicē erige
bant? Ut de vobis taceā ne videar
adulari/ q̄uo clausis oculis trāsierūt
dn̄z bernardū portuensem/ henricū
pysanū dn̄m iacinctū/ dn̄m himbal
dum ep̄m hostiensem? Respuerunt
hoīes pacis·et hoīem dissentionis
et scandali erexerūt Sane vocare h̄
possumꝰ pbleuma ioathan de filijs
gedeonis / de quibꝰ sibi ducē elige
re filij israel volentes· cōtemptis fi
lijs legitimis abymelech spuriū·⁊
crudelem iudicē elegerūt Juxta cuiꝰ
verbū/ligna siluarū non oliuā non
ficū· non vitē·sed rāpnum elegerūt
sibi in regē/ et egressus est ignis de
rāpno et deuorauit cedros lybani·
Egressa est ab octauiano malicia /
que totum orbem tumultuose cōcus
sit· Sed tandem manus domini p
ministeriū lingue vestre·preter spem
et vota oīm/ omnia virtute ineffa
bili trāquillauit· Vester sum et vti
nam se offerat oportunitas /vt me
probetꝭ vestrum esse Adhuc memo
riter teneo q̄ pie q̄ misericorditer
me ab exilio reuertētē/ vagū et pfu
gū apud vos excepistis/nudū co
peruistꝭ/pauistis familiā/ ⁊ ut mul
ta paucis includā/in me totū mīe se
nariū cōplevistis· Ille p me vobis
retribuat/qui bonorum retributor
est omnium ⁊ pauperum fideiussor

Contra eos qui detraxerunt pa
tri suo mortuo Ep̄la xlix·

Carissimis amicis et socijs G. decano carnoten̄ et G archid' blesen̄ P. blesen̄ bath. archid' Salutem et viscera compassionis induere

Patior patior vehementer/ et non est qui compatiatur/ qui misereatur afflicto Miseremini mei miseremini mei saltem vos amici mei. quia manus domini tetigit me/ diu laboraui in gemitu meo sed nunc materiam gemitus deduco in publicum Ideo et verba mea dolore sunt plena Exitus aquarum deduxerunt oculi mei/ et torrentes effluunt lacrimarum. Sagitte enim domini in me sunt/ quarum indignatio ebibit spiritum meum/ et torrentes iniquitatis aliene conturbauerunt me Utinam aperiantur cataracte miseri capitis mei vt totus in lacrimas fluam Multis enim solacio sunt lacrime/ et ex parte maxima magnitudinem doloris iminuunt. Dolor siquidem speciem ignis gerit quia dum plus tegitur plus ignescit Si me dominus in amissione rerum temporalium aut amicorum morte/ aut in afflictione proprij corporis flagellasset totum equanimiter sustinerem/ sed plagam sentio que ad interiora cordis mei penetrat/ nec minus angustior/ quam si quis me a viscera a me violenter euellat Nonne viscera mea amici mei sunt quos foueo et qui me fouent in obsequiorum dulci commercio in ydemptitate affectuum. sine quibus omnis cogitatio esset michi tedium. omnis vita tormentum? Quibus viuo nisi amicis sine quorum solacio in viuere esset mori? Hec sunt cruces amici mei carissimi quibus amicus vester affligitur. hec sunt angustie quas deplorat. quoniam amici eius conuersi sunt in arcum prauum. vt sint inimici hominis domestici eius Illi de quorum dilectione confidentius presumebat/ et ad quos diligendos totam effuderat animam suam/ facti sunt hostes eius in capite domini nostri carnoten̄ quorum frater et canonicus eram/ quos in interiore homine diligebam/ verbum iniquum constituerunt aduersum me Posuerunt michi mala pro bonis. et odium pro dilectione mea In causa siquidem quam habebam aduersus te sarest' sup preposituram carnoten̄ quam adhuc michi vendico tanquam meam iudiciis vestris/ infames litteras porrexerunt/ mei que prioris vitam nequissime deprauantes/ sic nomen meum denigrare conati sunt. contra mortuum et aduersus innocentem insurrexerunt in me testes iniqui et mentita est iniquitas sibi Deum testor et innocentiam christi/ patrem meum vixisse innocenter et sancte/ fuit enim homo simplex et rectus/ ac timens deum sine querela et dolo. et mansuetus et mitis Quod quidem non adeo confidenter assererem/ nisi quia idipsum vos et tota prouincia cognouistis Indubitanter scitis. quia si pater meus litteris fuisset imbutus/ prudentia et sancta. eius conuersatio copiosissime suffecisset ad regimen eminentissime dignitatis. Confidenter extollo et predico patrem meum. cuius me malo filium extitisse. quam illius nobilis proditoris a quo noster emulus sicut scitis. iactitat se fuisse progenitum. Nichil equidem michi conscius sum. nec apud vos aliquid inuenire posset. vnde posset esse

notabilis pater meꝰ· nisi qꝛ nō fu
it de diciorib9 regionis· Certe vir
tus in d'uicijs non ꝯsistit Nam et
re patores et habūdantes in seculo·
obtinuerūt diuicias· Et tñ satis iu
dico diuitē extitisse· cui ꝛ paupib9
xp̄i· quoꝝ se ministrum deuotissimū
semꝑ exhibuit/sue facultates suffice
rent habūdanter· Satis cōmēdabi
liter diues fuit· qui in edificijs· in
terris·ac pratis et vineis habūda
uit· Sane ꝟl si pauperrim9 extitisset
tamē generositatis titulos pauper
tas nō adimit·sicut publice notum
ē·pr̄ me9 ꝛ mr̄ mea de optimatibꝫ
minoris britannie·extraxerunt ori
ginē· Nec istud ad iactātiam dico·
sed vt obstruat os loquētiū iniqua
qui de sua notabilitate satis de ge
nere detrahēdi sumūt audaciā·verā
quidē ꝛ cōmendabilem reputo nobi
litatē· q̄ defert cū generis claritate
virtutē· cui9 oīno exsortes sunt qui
patri meo obiciūt sui exilij pauꝑta
tem· Nōne exulauit brut9·nonne
exulauit eneas? In eoꝝ tñ exilio
nō degenerauit troiana nobilitas
Illud pro certo ꝯperi·qꝛ si quid tur
pitudīs·in me vel in patre meo cog
nouisset emul9· libētissime illud in
publicū deduxisset· Ego aūt bene
cōsci9 michi· et nichil taliū suspica
tus· Nō ex peccato vuln9 ab hoste
tuli· In domo dei in ecc̄ia beate ꝟgi
nis carnoteñ cui9 canonic9 erā ami
cus illi9 esse credebar· cui9 erant cō
tra me oēs cogitationes in malū·
qui sub lingua blandiēti/venenum
aspidum nutriebat· Quod si inimi
cus homo maledixisset michi / susti

nuissem vtiqꝫ· Tu vero homo vna
nimis dux me9 ꝛ notus meus qui
mecum dulces capiebas cibos in do
mo dei· ambulauim9 cum consensu
dilexisti me in ore tuo ꝟl i ligua tu
a mentitus es michi/magnificans
super me supplantationem· et pro
ditorijs adinuentionib9 commacu
lans innocentem Vide domine ꝛ ꝯ
sidera et audi voces aduersariorum
meorum et iudica causam meam·
tu omnia scis· tu nosti innocenciam
meam· ꝛ quia odio habuerunt me
gratis Tu scis improperium meū
ꝛ confusionem meam ꝟl reuerenciā
meam· In cōspectu autem tuo sunt
omnes qui tribulant animam meā
Auertātur queso retrorsum ꝛ erubes
cant qui persecuti sunt hominem in
opem et mendicum et animam af
flictam saturauerunt obprobrijs·
proposueram certe in ecclesia· ꝛ ob
sequio beate virginis ꝟl morari et
mori Desideriū michi erat ecclesie
necessitates in me suscipere· meis qꝫ
pro ea militari stipendijs · viuere
oibus atqꝫ labore ꝛ inꝯmoditate
ꝓprij corporis·ꝯmoditates oīm ꝓ
curare Nūquid redditur pro bono
malum·quia foderunt michi amici
mei foueam in precipicium·atqꝫ in
necessitate mea proximi mei aduer
sum me steterunt? Alien9 factus sū
fratrib9 meis· ꝛ peregrinus fili9 ma
tris mee· domus natiuitatis mee·
iuxta verbū alterius prophete fac
ta est michi sicut cauerna lyene /
ꝛ sicut habitatio strucionū· Cū ve
ro nemo accept9 ē ꝓpha in pria su
a/dn̄s in exilio michi priam faciat

& qui deduxit me velut ouē ioseph
ipse in loco pegrinationis mee p se
nitas misericordie sue me deducat
Bonus es dñe sperātibus in te· ani
me quereti te Machinati sūt hostes
mei domestici supplātare me ⁊ a pre
positura carnotēsi omnino auertere
Sed ne auertatur humilis factus
cōfusus/repulsū & obprobriū meū
maiore ⁊ vberiore bñficio redemisti
Sic iacob p rachaele· data est lya
fecūdior· Sic dauid p merob data
est adriel malachite· Ego autē do
nū dei altissimi ⁊ quicq̄d circa me be
nigne disposuit gratanter accepto·
votis meis reputans plenissime sa
tisfactū·si eos humiliet quoꝝ super
bia semp ascendit ⁊ mēdaces osten
dat qui maculauerūt inoxiū· Vos
aūt carissimi dni & amici si vestras
nō potestis iniurias vindicare·paci
enti saltem amico affectum cōpassi
onis impēdite

Arguitur episcopus quia penitenti
& afflicto non miseretur Episto
la q̄nquagesima

Reuerendo patri ac domino h·
dei grā bat(h)oniensi episcopo Su
us petrus blesensis bathoniēsis ar
chidyaconꝰ Salutē ⁊ viscerībꝰ pie
tatis affluē Auditur hodie quod
non est auditū a seculis· quia defe
cit in agno crudelitas/et in lupo se
uicia māsuescit· Nouit fere vniuer
sitas orbis / q̄ pre cunctis mortali
bus/precipue et singulariter/pieta
tis gracia/⁊ spiritu mansuetudis a
bundatis · Ideoqꝫ et omnibus ver
titur in stuporem/quare· G· camera

rio abbāt(is) cadonien̄/q̄ in multa cor
dis contritione et humilitate peni
tentie· omni satisfactioni se offert/
ita vos durum et inexorabilem ex
hibetis· Quod hominē interfecerit
nō inficiatur·sed q̄ hoc fecit prouo
catus ab hostibus/et ob tutelam
proprij corporis/ mortisqꝫ paterne
vindictam·plurimum de quantitate
criminis recēditur· Nam et dominꝰ
rex qui huiusmodi excessus pre cūc
tis hominibus districte ⁊ terribilit̄
punit/cū ad graciā suam/et ad solū
natale restituit Porro vbi materi
ales gladius misericors est·gladiꝰ
ecclesie inhumanus esse non debet·
Sācto(r)ū qꝫ clamat auctoritas· secu
rius nobis esse si propter misericor
die humanitatē q̄ si propter distric
tiorem iusticiam iudicemur· Recipe
queso ad penitentiam hominem hu
miliatum et corde compunctum/ne
si forte claudatur ei sinus misericor
die incidat in desperationis abissū·
Gratius siquidem acceptat deus pe
nitentiam peccatoris humilis ⁊ cō
triti q̄ innocentiam iusti tepidi et re
missi· Sed et magis gaudium est
angelis dei super vno peccatore pe
nitentiam agente· q̄ super nonagin
tanouem iustis qui nō indigent pe
nitētia Cum in sacro eloquio per
ouem innocentia simplicis vite·per
capram vero peccantis ĩmundicia
designetur Ouis tamen in lege do
mini lōge ab hostio tabernaculi iu
betur offerri· Capra vero que pa
cifica ostia est in ipso hostio vnde o
uis elongata est ĩmolatur· Sacra
enī scriptura vbiqꝫ inuitat ⁊ recipit

ad penitentiā peccatores. Elōgan
tur aūt a scīiario. qui vaciā ꝛ corpe
re innocentiā ducunt. atqꝫ familiari
us admittūtur/ in sinu matris ecc̄e/
qui maliciā ꝑ pn̄iaꝫ fortiter abstcr
seruut. Vides dn̄m comedentē ꝛ bi
bentē cum peccatoribꝰ ꝛ publice ꝓ
testantem Nō veni vocare iustos ſꝫ
peccatores ad penitentiā. Habes
dauid habes petrū / habes publica
nū habes paulū qui p̄mā meritorꝫ
grām/ fructuosa penitētia transcende
runt xp̄s exsurgens a mortuis non
sue matri vgini bn̄dicte/ sed marie
peccatrici de qua septem eiecerat de
monia p̄us dignatꝰ ē apparere Ca
pra igitur nō abiciatur ab ostio ta
bernaculi sicut ouis. quia deo ꝛ āge
lis eius gratior est peccatoris ꝯuer
sio. q̄ꝫ tepida simplicitas innocentis
Si penitenti sinꝰ mie p̄cludatur. ve
reor ne nouissima homīs fiant peio
ra p̄orībꝰ. ꝛ anima ip̄iꝰ ꝓpter duri
ciam vrām a vobis durius requira
tur. Tota die petimꝰ nobis pecca
ta dimitti. sicut ꝛ nos dimittimꝰ de
bitoribꝰ nostris debita nrā. periculo
sa est ei orō dn̄ica qui peccata prox
imo nō dimittit. dimitte īquit dn̄s
ꝛ dimittetur vobis. Mensura qua
mensi fueritis inq̄t. remetietur vo
bis. Idip̄m docet poeta theologus
dicēs Det peccatori veniā peccator
vt equa Cōaliet dn̄m cōditione si
bi Ex si aduersꝰ p̄fatum g. camerā
riū. aliquid rācoris aut odij ēē cepis
tis. benigne q̄so et caritatiue remit
te. caritas eni benigna ē. neqꝫ vllꝰ
in vobis caritatis est locꝰ. si aduer
sus pximū rancor vel odium retine

tur. Sed nec bene diligimꝰ deū/ ni
si diligatur pximꝰ ꝓpter ip̄m. dilec
tio quē ē bipꝑtito affectu se diuidit/ q̄
a pximo incipiens. in deū se porri
git/ vniens in eo diuersitatis affec
tuum/ quem et in quo/ principaliter
causam totius dilectionis instituit.
Cum autem velit dominus diligi
propter proximū. non propter se
bonorꝫ enim nostrorꝫ non eget. ab
ip̄iꝰ tamen volūtate non recedimꝰ/
si pximū diligimꝰ ꝓpter ip̄m/ p̄mo
diuine resistimꝰ voluntati/ si pximū
nō diligimꝰ propter deū. cū dn̄s in
eo diligi petat et pximꝰ sit in negocio
cio diligendi tanq̄ꝫ xp̄i vicariꝰ. Ex
dilectione pximi / nrōs deus meti
tur affectꝰ Quomō enim diligimꝰ
deū quē non videmꝰ. si pximū non
diligimꝰ ? Si proximo non cōpati
mur quē videmꝰ ? Sic ergo deus
pximū in ꝑticipium et societatem di
lectiōis admittit/ vt nec cū sine se.
nec se sine illo diligi velit Nā dilec
tio nil ꝓdest nisi cōbinata/ sicqꝫ enī
calūpniam singularitatis euaciet.
Hinc ē q̄ coccꝰ qui ī veste sacerdota
li ponendus erat bis tingi p̄cipitur
hinc est q̄ helizeus doctoris sui spiri
tum in se postulabat duplicari/ hinc
etiam pars simile que offertur. cū
crematur domino in altari. pars
autem aaron et filiorum eius. vsi
bus reseruatur in quibus gemina
notatur dilectio. vt nec proximus
sine deo. nec deus sine proxima
diligatur. Si ergo diligitis pxi
mo quia diligitis deum. odium qd̄
concepistis aduersus prefatum g.
transferatis in dilectionem ꝛ grām

ꝓpter deum. vos qui viam pfectio
nis et incedit(is) et docetis. nō decet
fouere odium/nisi qd propheta cō
memorat/pfecto iniqt odio oderā il
los Odium quidem pfectū siue per
fectorꝝ est si peccatum i homine nō
hominē in peccato habetis exosum
publice dicit/ et vos tamē idipsum
forsitan ignoratis. quia quidam ex
vestris in res eius hereditarias ocu
los iniecerunt/ideoqꝫ cōtra eū aīm
vestrū turbant. Vulgo enī dicitur A
qua turbida viscosior est/ipsiqꝫ de
vestra turbatiōe fructū successionis
extrectant recuptū cū nec deus nec
eccīa iudicet bis in idipsum multis
absurdū videtur ꝙ G. post satisfac
tionem pnīe/in bonis pͥmonialī
bus puniatur.

Qꝫ nō est cōsentiendū volupta
tibus puerorꝫ.

Epl'a qnquagesiā pª

Venerabili pri ac dño Jo. dei
grā Caresb. epō p. Bles ba
th. archid. Salutem ꝛ veritatem.
Certissime michi pmiserat vestra
benignitas ꝙ nepotes vestros ista
natale dñi primū/erudiendos mi
chi mitteretis pfius. ꝛ per eos de
bitum qd michi debetis ānuū solue
retis Expectās expectaui dñm meū
nec intendit m̄ Adhuc eā pmissā
expecto gratiam. fortasse sicut artu
rum britānia. sicut iudea messiā. do
natio quidem gratuita pūs fuit ꝛ
liberalis. sed qꝛ in pmissione scrip
ture vinculū intercessit/vt annuū fi
eret beneficiū/gratiam in necessita
tem debiti cōuertistis/vtinam nūqꝫ
fuissꝫ hec pecunia. cui9 expectatio tā
diu aīm meum torsit/in cuius spe e
go diffusiores expēsas faciens. me
debitis vsurarijs onerāui Si siplex
promissio precessisset certū spectius
expedissem/et vsus fuissem leniter
leni verbo Nunc in libro experien
tie lego/ꝙ sancta ꝛ efficax sit eru
ditio euangelice veritatis. Sit in
quit sermo vester est. est. non. non.
Nam quod amplius est/a malo
est. hoc malum nūc sentio. cui carta
episcopi ꝛ vehemens ipsius asserti
o causam dedit Verba tn̄ episcopo
rum qui apostolorum sunt filij ꝛ
heredes. vim iuratoriam in se hn̄t
vt in eis iusiurandum sit/quod est
verbum simplex in alijs/et quod in
alijs est simplex piurium/sacrilegi
um sit in illis. Attendite quid di
cat doctor ecclesie. Nūquid inquit
leuitate vsus sum aut que cogito
scdm carnem cogito/vt sint apud
me est. et non. Promittentibus ꝛ
non soluentibus conuenit vox illa
ysaie prophete dicentis Ecce vos
ex nichilo. ꝛ opus vestrum ex eo
quod nō est Magna debet esse i p
missione discretio. Inanis enim p
missio multociens de familiaribus a
micos. sibi comparat inimicos Porro
si cogitatis vestris promissionib9
state nec michi accepta nec vobis
honesta est ista dilatio testimonio
poete. dilatio magna ruina est. et
mora donandi nō leue crimen ha
bet Ne dicas amico tuo dicat salo
mon. vade et reuertere. cras dabo ti
bi. cū statim possis dare. Cras cras

ceas vox coruina est/nec deo nec
hominibus grata est promissionis
iteratio frequens. Et hoc ipsum
credo salomonem sensisse cum di
cit. fili ne iteres verbum in ore tuo
Date igitur reuerende pater voci
vestre vocem virtutis/⁊ affectus li
berales effectus adimpleat/ne la
bia euangelio consecrata possit ar
guere mendacij carta concepta in
testimonium veritatis Illud au
tem vehemētissime reprehendo ꝙ
nepotes vestros qui se in castris
scolaribus exercere debuerant . fo
ueatis in delicijs palpatis blandi
cijs sciatisq; ꝙ hec omnia exina
nitio sunt virtutum. ⁊ subuersio
honestatis Adhuc vita eorum in
incerto est. quia biuiū nondum pi
tagorice lrē trāsierunt Ideo magis
expediret eis corripi ꝙ̄ palpari.
Scriptum est Qui parcit virge odit
filium hely cum filijs suis percus
sus est a domino eo ꝙ filios suos
minime corrigere dilexisti dixit
dominus magis filios tuos ꝙ̄ me.
Hodie pro filijs quos abstulit
prelatis ecclesie deus. habere ne
potes in dissipationem patrimonij
xpristi. ⁊ in sue salutis dispendium
pmittūtur/pniciosa est circa mino
res blāda maiorū remissio Ideo di
cit sapiens. filie tibi sunt/vultū hi
larē ne ostendas eis. vestra benigni
tas eis ad omēs illecebras/frenū
custodie relaxauit Ideoq; vereor ne
vita eorū in primo flore degenerēt
sicut in iob legitur ledetur quasi vi
nea in primo flore botrus ei9 . et q̄
si oliua proiciens florem suū Poe

ta endemiē peccat seq; vite alie ne
reū constituit. qui pueros in etate
tenera. nimia familiaritate ⁊ suaui
bus verbis emollit Cyrus sparci
atus. de quo ducentis sexaginta ā
nis prius predixerat ysaias/xpris
to meo cyro cui9 apprehendi dexte
ram subiciam gentes ⁊ regna Cre
sum iuxta alim fluuiū vicerat Cū
q; multe illum fecissēt victorie glo
riosum. quia tn̄ gentē indorum pri
us bellicosissimā fecit vacare comes
sationibus. ludis atq; amplexib9
vt sic gentem euitaret acerrimam/
a regina massagetarū thamari vic
tus et occisus est / que cum illi9 ca
put in vtrem sanguine plenū misis
set Bibe inquit sanguinē quē sitis
ti Apprehendite inquit propheta
disciplinā ne quando irascat dn̄s.
Arguite ⁊ docete diligenter nepo
tes vestros. ne causā insolentie p̄s
tet. nimis blanda ⁊ familiaris af
fectio. Informentur queso ad ope
ra honestatis. ne sciant experienti
a quid sit peccatum/omnisq; turpi
tudinis occasio precidatur Iudas ⁊
symon sicut in libro iudicum legit
regi bezet siue adonibezet qui eos
infestabat / summitates manuum
absciderunt Sic ⁊ nos motus pu
bertatis preuenire oportet. atq;
iniquatum prescindere primitias
actionum. Isti sunt paruuli babilo
nis quos ad petram que xpristus
est oportet allidi Beatus enim q̄
tenebit ⁊ allidet paruulos suos sci
licet babiloīs ad petrā. Scriptū ē
eī q2 proni sūt sens9 hoīs ab adoles
centia sua in malū Amputet igit

prurientem in tenera etate malician. Nam et spinarum plantaria facilius euelluntur antequā walescant.

Descriptio tempestatis. Et contra eos qui male suis respondent seruientibus. Epistola quinquagesima secunda.

Carissimo domino suo R. dei gracia. Cantuarē Archiepiscopo totius anglie primati et apostolice sedis legato. P. Bleś. Bathō Archid. Salutem in eo sine quo non est salus. Me nuper ad obedientiam vestre iussionis accinxerā/ iamq; licenciatus / et accepta vestre benedictionis gracia recedebam/ cum propter negocia quedam casualiter tunc emergentia. reuocastis me / ac firmiter iniunxistis / vt vos frequentioribus nuncijs certiorarem de statu meo/ et de hijs que michi in via contigerant. Descenderam ad mare. 7 nauem ascenderam Cumq; iam exposuissemus vela vētis/et vitā periculis/ecce grando/ nix ymber ac spūs procellarū celos obduxerūt caligine atq; i terribiles aquarū montes. maris deformauē planiciem Mirabiles erāt elatiōes maris fluct9 enī ascendebāt in celos et descēdebāt in abyssos 7 aīa mea in ipsis tabescebat Omnes qui in naui erant moti sūt/et turbati sunt sicut ebri9/ 7 omnis sapientia eoꝝ deuorata est. Ille qui gubernaculo preerat 7 sedebat in puppi abiecta arte et derelicta sede/ nauē fortuito cōmisit euentui vniuersa periclitabantur spm̄ vertiginis/spm̄ abhominatiōis 7 nausee Nō erat qui man9 aut oculos in celū erigeret/ non erat qui porrigeret deo p̄ces. qui sanctificationi ā penitētie se offerret Iacebant omnes destituti officio mēbrorum atq; animo cōsternati. 7 facti sūt velut mortui/licet autem tūc estiuale solsticiū ad incremētū dici plurimū de noctis spacio tradidisset/nūq̄ tamē nox aliqua adeo longa visa est michi. Nā a meridie nox ista incepit/ que tempus alienū sibi / quadam tirannide procellosa vsurpans / in suas tenebras lucem vertit. O nox dampnosissima/nec in tcto āni circulo cōputanda/nox turbinis. nox ire. nox horroris et mortis. Tota nocte hac pessima fuimus in corde maris. 7 quasi in ventre inferi. donec desideratissimus solis ortus/nobis clementioris aure graciam nunciauit/ placauit mare qui imperat ventis et mari. statuitq; procellam eius in auram / et siluerunt fluctus eius Et letati sumus quia siluerunt. et quia deduxit nos in portum voluntatis nostre. Ego autem quasi resurgens a mortuis / die illa cibum non tetigi Omnem escam abhominata est anima mea. ideo perhēdinaui sequenti die. turbatus namq; pre confusione sonitus maris et fluctuum. non potui ad plenum de facili respirare Hec et hijs similia quibus pro vobis vehementer affligimur. sollicita deberetis cogitatione reuoluere. et pro quiete vestra durissimos labores pacientib9. affectum compassionis impendere.

¶ Verumptamen ſicut publice dici
tur· illi q̄ in ocio apud vos torpēt/
et qui dies ſuos in deſiderijs et vo
luptatibꝰ ducūt· hij apud vos fruc
tum gracie vberioris inueniūt/atq̨
in labores eorum ingrediuntur: qui
pōdus dici ⁊ eſtus/ pro veſtris ne
ceſſitatibus portauerunt Porro e
go et abſens ⁊ p̄ſens· munificencia̅
veſtrā ſemꝑ inueni magnificā/voꝫ
tanq̄ deſideria mea p̄ſagiret᷑ citra
oēm poſtulationē et ſupra ōne me
ritum meū me in veſtris benedictio
nibꝰ aſſidue p̄ueniſtis Eapropter
quocies meā inuitauerit operā/veſ
tre neceſſitatis articulꝰ· nō recuſo la
borem/ꝓ veſtro honore patiſſimus
ire in carcerē ⁊ in mortem· Dn̄s rex
in ſaſconiā tendit · ego autē duplo
mate vtens eū eueſtigio ſequor: vti
nam ſic poſſū currere vt ꝯprehendā
Vos vero pater orēt᷑ altiſſimū: vt
graciā in oculis eius inueniens/ne
gocijs veſtris ꝓſpere ⁊ ꝓpere ꝯſum
matis/ad vos cū exultatione regre
diar· Benevaleāt magni cuſtā veſ
tri magr̄ G· et alij archid baiocēn̄
Benevaleāt ⁊ alij ſocij noſtri quo
rum ſingulorum ſum totus et om
nium

¶ Cōtra ordinatioēs ep̄orū incog
nitorum

Ep̄lā liij·

Ricardus dei gracia cātuarieñ
archiep̄us/totius anglie pri
mas· venerabilibꝰ fratribus ⁊ coe
piſcopis in cātuarien̄ prouīcia cōſti
tutis/ſalutē in vero ſalutari Licet
futura ōnino vitare ſcādala nō poſ
ſimus Neceſſe eſt enī ſicut legitur
vt veniāt ſcandala/officio tamē no
bis iniuncte adminiſtrationis incū
bit/q̄ciū poſſumus ſcandalorū ma
teriam p̄ſcidere/atq̨ maturiore con
ſilio· periculis imminentibꝰ obuiare·
Diu ē q̄ āgelꝰ ſathane/trāſfigura
re ſe nouit ī angelū lucis· ⁊ in veſti
mentis ouiū atq̨ ſub adumbrata
ſimplicitate deſeuit ab ātiquo/lupi
na rapacitas Sed ⁊ diebus iſtis
q̄dā pſeudo epiſcopi hibernienſ aut
ſcotice lingue ſimulātes barbariem
cum a nullo manꝰ impoſitionē acce
perint/epiſcopalia populis adminiſ
trant Teſte quidē apoſtolo Nemo
ſumit ſibi honorē/ſed qui vocatur a
dn̄o tanq̄ aaron Illi vero non per
hoſtium ſꝫ aliunde intrantes/eccle
ſiam xpriſti cōmaculant· et vt vitu
peretur miniſteriū noſtrum: preſūp
tione ſacrilega dehoneſtant/epiſco
palis eminētie ſacramentū Cum
enī graciā ſacre vnctionis nunq̄ ac
ceperint/celebrāt ordines· eccleſias
dedicant· altaria cōſecrant· benedi
cunt abbates· et ſic victū ⁊ veſtitum
miſere mendicātes / ſacramēta nr̄e
redemptoris cōuertunt in queſtum
Quoniā igitur ex taliū adminiſtra
tione ī eccleſia āglicana/multiplex
occaſio ſcādali iā emerſit/ eoꝫ quo
rum ordinatio dubia eſt/ſacri cano
nes non admittūt· vniuerſitati veſ
tre mandamus atq̨ precipimus:
quatinus per veſtras dyoceſes gene
raliter ꝓhibere curet᷑/ne tales miſ
trare ꝑmittātur ep̄alia qui barbare

nationi3 sunt/atq ordinationis in certe. Sicut enim nō intelligitur p̄cessisse dedicatio vel baptismus. vbi de talibus dubitatur/ita nec eos ē putamus ep̄os quorū cōsecratio ignoratur. Preterea qm̄ in hijs ptib9 publica falsarioꝝ pestis obrepsit/ q̄ bullis adulterinis ꝛ litteris / calūpnias innocentib9 mouent. et statū iuste possidētiū subuertere moliūtur prouidentie vestre districte p̄cipimus quatenus solēpniter denūciari faciatis excōicatos singulis festiuis diebus. eos qui dominii pape bullam. vel nostra vel vestra sigilla falsare presumunt eisqꝫ consentientes. vt quos a sua malignitate nō cohibet proprie iudicium cōscientie. saltem frequens denūciationis narratio valeat deterrere. Bene valeatis in xpristo.

De muliere non est monachanda inuita Episto la quinquagesima quarta

Carissimo amico suo I. pictauien̄ Archid. P. Bles. Bath. Archid Salutem ꝛ intime dilectionis affectum. Lamentabiliter cōqueritur ꝛ causatur Adelicia neptis nr̄a/ ꝙ eā in monasterio detrudē. ꝛ claustrali vultis. inuitā ꝛ renitentē cuculla die mācipare. Cogitabat equitē cōiugales āplexus fructūqꝫ posteritatis. de carnis operibus expectabat/ nūc autem cōpellitur sicut dicit abiurare matris officiū/ et a p̄mo limine salutatis delicijs vite/ ꝛ desiderabilibus hui9 mūdi/ se deplorat incurrere perpetue sterilitatis opprobrium. Hanc miror plurimū de prudenti a ꝛ modestia vestra Nam cū prefata A. iam etatē habeat. et ad ānos discretionis euaserit nō est sicut michi videtur/ ad religionis cōpositū violēt̄ vrgēda/maxie cū scriptura testetur/deo grata nō ēē coacta seruicia Sed ꝛ canonū clamat auctoritas quia monachū siue monachā facit ꝓpria professio. Nō paterna deuotio proprie professionis vinculo nō ligatur qui huic professioni quantū potest renititur ꝛ reclamat/nec astrīgit ipsam paterna deuotio/ quia nō est in sacris patris/et q̄si emācipata ꝑ patris mortē/et in alienā ptātem non tradēs/liberam animi sui adepta est facultatem. Vtriusqꝫ iuris beneficio matrimonia libera sūt. Ideoqꝫ si matrimoniū carnale gaudet libertate indulta. spuāle matrimoniū priuilegiatū est/pleniore grā libertatis. nā vbi spiritus ibi libertas. Si neptē vestram filio altissimi desponsare disponitis scitis ꝙ sponsus sibi exhiberi desiderat mentem sanctam spontaneam non coactam. Nam in genesi legitis in desponsatione rebecce quia eius voluntas diligenter inquiri precipitur. Sed ꝛ iosue in optiōe populi israel ponit. seruire dijs mesopotamie. aut dijs amorreoꝝ. aut do mino deo insinuans seruiciū non esse meritorium apud deum. qd preter liberam arbitrij beniuolentiam est extortum Porro neptis vestra publice protestatur ꝙ eam inutiliter fatigatis. et ad ipsius cōuersionem laboratis in vaciū

Esset enim sicut asserit ex ipsa quer
siōe querslōe ⁊ si millesies claudere
tur in claustris · ipsa tamen in vestrū
dedecus ⁊ contemptum tempestiuū
sibi procuraret egressum · Tenēt igi
tur vos sicut michi videt̄ labor inu
tilis et cura superflua ¶ Vereorq̄
ne vobis adaptet aliquis verbū il
lud domini / ve vobis qui circuitis
mare Et aridam vt vnū proselitū fa
ciatis · Et cum repertus fuerit facitis
eū duplo gehenne filium · Desistite
itaq̄ ab inceptis · Et si neptis vestra
iugum religionis abhorret · atq̄ de
o imortali desponsari detractat · hōi
desponsetur et que in monte salua
ri non potest saltem in segor modi
ca ciuitate saluetur · Quia tamen
plurimū lrāta est · ego ipsam adhuc
⁊ litteris et viua voce aggrediar ·
volens in ea experiri quid in talib9
post graciam dei possit humana facū
dia · Humana enim persuasio sine
gracia dei / nichil aliud est q̄ es so
nans aut cymbalum tynniens · Il
le solus donat es et sapiētiam qui
dicit · Sine me nichil potestis facere ·
Tu igitur domine benignus aspi
ra / et qui de lapidibus suscitas fili
os abrahe tu auferas ab ea cor la
pideum / atq̄ in spiritu timoris domi
ni immittas ei conuersionis ⁊ sanc
te conuersationis affectum ·

¶ Exhortatio monialis ad religio
nem ·

¶ Epl'a quīquagesiā quīta

Dilecte Et pdilcē in xp̄o Adel ·
Mag̃r p · blesen̄ Salutē in dn̄o
deo salutari nr̄o · Gaudent oēs qui
te diligunt sed Et gaudiū est angel'
dei quia in desiderijs habes sanctio
ris · vite propositum · Nam sicut di
citur renūciasti occulte tamen / falla
ci huic seculo · mūdūq̄ relinquere de
creuisti prudenter anteq̄ relinquat'
ab eo · Beata es · que spretis filijs
hominū · filium altissimi tibi elegis
ti in sponsum · Rex regum ⁊ domin9
dominantiū ipse est qui concupiuit
decorem tuum · ad cuius copulam
ꝓpheta te inuitat · Audi inquit fili
a et vide · et incli · au · tuā Et obliuis ·
po · t · Et do · pa · t · Decor eius non ī
corpore est sed in mente · Omnis e
nim gloria filie regis ab intus · Tā
to eris acceptior sponso tuo xp̄ista
quanto fueris in veste vilior · in cul
tu corporis tui abiectior / ī sermone ra
rior / in vultu deiectior ī aspcū verecū
dior ī incessu maturior · Nō ē scūs vt
est dn̄s / quoniā ipse est sanct9 scōr̄
q̄ a te nichil aliud postulat nisi pudi
cicie sc̄itatē · Scriptū est eni · Grā su
per grām mulier pudorata Et scā · v
tinā ei qui te per ꝓphetā filiū vocat
dicas sicut scriptū est · pr̄ v̄ginitat'
mee tu es · et ipē tibi illd̄ r̄ndeat qd̄
alibi legitur · patrem vocabit me · ⁊
post me ingredi nō cessabit · Ingredi
ens post virginem matrem sponsi /
ipā est enim virgo virginū que p̄ce
dit · Adducent' regi virgines post e
am p̄xīe ei9 afferētur tibi ⁊ adducē
tur in tēplū regis · Filie hui9 seculi
filie babilonis · que de carnis imun
dicia sibi destinant successores · In
peccato concipiunt · in dolore pariūt
in timore nutriūt · de viuentibus sē

per ſolliciti ſunt. de morientibus in
cõſolabiliter affliguntur Si vis pa
rere. vis perire. partus enim in mo
dum vipere. maternos artus one
rat ⁊ diſrumpit. mirumqz eſt ꝙ fetus
ille non laceratur. et rumpitur/pro
diens autem in valle ploratiõis ⁊
miſerie huiꝰ. a ploratione incipit/⁊
vſqz in finem huiꝰ brevis ⁊ miſere
vite cõtinuat in doloribꝰ dies ſuos.
Dicit iob commemorat dicens. hõ
natus de muliere brevi vivens tem
pore. repletur multis miſeriis. O
quanto beatior eſt eorum / earumve con
dicio. qui ſe caſtraverũt propter reg
nũ celorum. quorum laus eſt in euãgeli
o. quibꝰ dulcior eſt amor xpi ꝙ nu
meroſitas filiorum. Audi quid dicat
de talibus yſaias Non dicat inquit
eunuchus. Ecce ego lignũ aridum
quia hec dicit dominꝰ eunuchis. da
bo eis in domo mea ⁊ in muris me
is locum ⁊ nomẽ melius a filiis ⁊
filiabꝰ. Eos vocat eunuchos tam
propheticꝰ ꝙ euangelicꝰ ſermo/qui
ſe pro amore xpriſti voto caſtimoni
e aſtrinxerũt. Olim dictũ eſt Creſci
te ⁊ multiplicamini et replete terrã
Et maledictꝰ qui non reliquerit ſe
men ſuper terram. Ideo filia iepte
tanꝙ maledictio legis. obnoxia ex
ſortem poſteritatis ſue pudiciciã de
plorabat. Verumptamẽ ex quo ve
nit dominꝰ legis legem adimplens
non ſolvens. ex quo vox turturis
audita eſt. ⁊ precio pudicicie paulꝰ /
ꝯſilium de virginitate dedit. Imple
verũt nuptie terram ⁊ pudicicie pa
radiſum. Prudenter egiſti quia pro
amore xpi huiꝰ vite fallacias delici
as. ⁊ opes prodituras dimiſiſti. Ip
ſe zelator et cuſtos caſti cordis et
corporis/te ſanctam impollutam ⁊
angelice puritatis ſociam conſerva
bit. Optime incepiſti/verumptamẽ
non principium ſed finem attendit
qui iudicat fines terre. Sic curre
vt comprehendas. Gloria enim
virginum eſt in fimbriis aureis et
ſe vſqz in oram veſtimenti. vnguen
tum benedictionis infundit Nichil
queſo ſeculare in corde tuo reſideat.
ſed te totam offeras. vt ſis coram
domino placabile holocauſtum. A
nanias ⁊ ſaphira in interitum dati
ſunt/quia quedam de oblatis domi
no tradere voluerunt Renuncia om
nino ſeculo et ingredere clauſtrum.
vtere habitu quem familiariter ſuſ
cepiſti. et cuius ſuſceptionem iam
diſſimulare non poteſt. vota omniũ
iam tibi predeſtinant abbaciam et
eterne felicitati divicie temporales
accreſcunt. Maturius igitur perfice
quod cepiſti. Nam ſi xpriſto illuſe
ris et irritam feceris primam fidem
cum filiabus babilonis habitura es
ſortem/⁊ infamia tua nõ delebitur
in eternum

Correctio epiſcopi venatoris
Epl̃a lvij.

In hac eplã habetur maxie de
teſtatio venationis in clericis et ma
gis in prelatis. Et habetur exhor
tatio ad venationẽ ſpũalẽ/ ſciz aĩ
marũ errantiũ

Reverendo patri ac dño walte
dei gracia roſeñ epõ p. bleſeñ

Salutem ꝯ paciencia. Inter an
guſtias conſtitutus neſcio quo me
vertam. Si enim vobis dixero
que dici oportet. incurrere vereor
veſtre indignacionis offenſam. Si
autem tacuero. vt verbis iob vtar
os meum contempnabit me. maxi
me cum taciturnitas mea ſit vobis
exardeſcentie materia. ⁊ ſubuerſio
nis occaſio. Malo autem vos of
fendere veſtre opinioni conſulendo.
quam tacere dampnabiliter vobis. ⁊ ig
nominiam veſtram diſſimulare ſilē
cio. Certiſſime noueritis domino pa
pe fuiſſe ſuggeſtum. quod neglecta cō
miſſi vobis populi cura. ꝯ abiecta
omnino grauitate pontificis. vitam
veſtram canū venationi totam im
penditis. nec temperat in vobis
ſenectus maturior. delicate prurigi
nem leuitatis. Iam in vos ipſe
ꝯ cardinales grauiſſime animad
uerſionis ſententiam promulgaſſet
ſed legato qui in proximo ventu
rus eſt. et rei inquiſitionem. et ex
ecutionem ſententie commiſerunt.
Non decet amantiſſime pater virū
octogenarium ſe talib9 immiſcere. ne
dū epiſcopū. quē nec eciam iuuen
tus a talib9 excuſaret. Legim9 quod
nycolaus papa. ſuſpenſionis ⁊ excō
municationis ſniam in lamfredū
epiſcopum ferri cenſuit. quia venati
cam artem exercebat/licet ille excu
ſabilior eſſet beneficio iuuentutis.
Ab exordio mūdi perſcrutate ſanctoꝝ
patrum ſeriem. Venite ad patriar
chas. accedite ad duces. deſcendite
ad iudices. vitam ſanctorū regum.
et prophetarū atque ſacerdotū inſpi
cite. nullūque eorum inuenietis vena
tioni ſtudium impendiſſe. Piſcato
rem ſanctum legi. dicit iheronim9.
venatorem non legi. Nam ſi bea
tus euſtachi9 legit quandoque fuiſſe
venator. ſed et matheus quandoque
theolonari9 fuit et paulus eccleſie
perſecutor. Nemphrot robuſtus
venator. ipſe eſt qui in terra ſenna
ar edificauit babel. vbi linguarum
ſciſma factum eſt ⁊ cōfuſio labiorū.
Eſau dum officium venationis ex
ſequitur. gracia pmogeniture. ⁊ pa
terna bndictione fraudatus eſt. Si
curratur ad inuētionem et inicia ve
natice artis. patebit ex ipſa ſua in
uentione dampnabilis. huius enim
artificij aut poti9 maleficij legitur
fuiſſe inuentrix. gens thebana. ſeda
parricidijs. deteſtāda inceſtib9 inſig
nis fraude nota piurijs. Venerūt
eos athenienſes. fingentes ſub quo
dam inuolucro/dardanum venatorē
raptum ad pocula / et a poculis ad
illicitos ⁊ infames amplexus. Vt
de ſanctis patribus taceam. vix in
numero virorum illuſtrium poterit
inueniri qui exercuerit artem vena
ticam gracia voluptatis. Finxit a
eripedem ceruam. Licet autem eri
mana plantauerit. nemorea victos
alādes. Si actor romani generis
ceruorum corpora fudit. Si melea
ger aprum ſtrauit talidonis vaſta
torem. Iſti in hoc non priuate vo
luptati / ſed vtilitati publice ſeruie
bant. Que tn̄ comparatio eſt gen
tilium ad ſacerdotem xpriſti? Qui
mortis cruciatus preeligere debuiſ
ſet anteque ad talia poſſet cogi. Pane

aliud venationis genꝰ vobis ex of
ficio incumbebat. in qua ſubiectoꝛū
eſt ſalus ⁊ gloꝛia preſidentis. Di
xit enim dominus per ꝓphetam
Ecce ego mittā venatoꝛes ⁊ vena
buntur in omni mōte/prelati ſiqui
dem eccleſie venantur in omni mō
te/ dum animas aberrantes quaſi
in predam ad obſequiū xpriſti rapi
unt / in eminentia ſcientie doctrine
Apoſtoli miſſi in orbē terraꝝ/uicte
pabant feras arundinis / dum adin
ſtar magiſtri ſui/phariſeorū ypocri
ſim. ⁊ figuratiuā cerimonialiū obſ
uantiā reprobantes vna die multa
milia hominū venabantur ad fidē.
Vtinam huic venationi velitis ope
ram dare/longiqꝫ tempoꝛis iacturā/
quod in vanitates euanuit fructu vi
te melioꝛis et eruditiōe populi com
penſare. Agite queſo vt aduentū le
gati caſtigatioꝛ in vobis vita preue
niat/veniet enim in ſpiritu vehemē
ti vt non edificet aut plantet . ſed
vt deſtruat ⁊ euellat . Noueritis
āt q in ramiſpalmaꝝ accepi licēciā
a dn̄o papa ⁊ fratribus eius . atqꝫ
ſequenti die iter arripui veniendi .
legatus autē ea que vie et legatio
ni ſue erant neceſſaria cum omni in
ſtantia procurabat. feſtino ad domi
num regem poſt huius vite pericula
et laboꝛes. magnas apud ipſū fati
gationes expectans . Bene valea
tis.

Arguitur in monacho conſolati
o ſecularis Eplā lviij.

Cariſſimo ſocio ⁊ amico G. de
Alneto Petrus bleſenſ bath
archidyaconus. Salutē et in domi

no confoꝛtari Ea inter nos ab a
doleſcentia caluit dilectionis affec
tio quā in cognationibus/nec vince
ret ſanguis nec natura trāſcēderet
hoc in magno reꝝ diſcrimie frequē
ter expertꝰ ſum/qui ſi in coꝛpoꝛis in
ualitudine aut alijs huius vite mo
leſtijs laboꝛarē. aſtitiſti michi adiu
toꝛ fideliſſimus ⁊ officioſiſſimus cō
ſolatoꝛ. Ego eciā tua ſemper infoꝛ
tunia mea feci atqꝫ inter caſuales e
uentus. foꝛtē meā tuo ſtatui amica
multitudine ⁊ cōmunicatione gratiſſi
ma copulaui Dicas te ſanctioꝛis vi
te ꝓpoſitū ideo ſpecialiter elegiſ
ſe. vt huiꝰ ſeculi temptationes eua
deres. nunc autem lamentabili con
queſtione deploꝛas. te in ipſo religi
onis ingreſſū longe miſerius q̄ pri
us temptationibus circūſeptū/tuā
qꝫ carnē ex ipā ſui ſeruitute legi ſpi
rituali contumacius repugnare.
Nōne legeras quia vita hominis
temptatio eſt ⁊ milicia ſuper terrā?
Mūdus aduerſus deſertoꝛes ſuos
foꝛtius pugnat. et egredientes vite
ſecularꝭ illecebras grauioꝛ congreſ
ſu expectat. Nam et in exitu iſrael
de egipto. pharao vehementius ex
candeſcit. ⁊ ſathanas egrediens ab
homine quē ab infantia tenuerat .
ipſū grauius affligendo diſcerpit .
Turbo mouetur. vt helyas rapia
tur in celū. nec aduerſus benyamin
preualet iſrael . donec multoꝛū mi
liū occiſione purgetur . Cōmunis
curſus vite preſentis. eſt tēptationi
bus apprehendi. Nam ad virtutis
exerciciū iheroſolomitis relictus eſt
iebuſeꝰ. et apoſtolo ſpiritꝰ ſathane

datus est· ne reuelationib⁹ extollař·
arenā pugne incipitis ingress⁹ es·
in qua non apphendes brauiū nisi
certas· nō coronaberis nisi pugnes
Dn̄s aūt fortitudo plebis sue dn̄s
virtutū· dn̄s fortis ⁊ potēs in p̄lio
ip̄e doceat man⁹ tuas ad p̄liū/ ⁊ di
gitos tuos ad bellum· Ipse si temp
tari te permittit · faciet cum temp
tatione prouentū / p̄ssure tue vt v̄
bo iob vtar· quasi aquarum que p̄
terierūt nō recordaberis· cūq̧ te cō
sumptum putaueris· orieris vt luci
fer· ac de infirmitate ꝓficies ad co
ronam de pusillanimitate spūs ad
triūphū Quod aūt amatoria iuuē
tutis ⁊ adolescētie veste ludicra pos
tulas ad solaciū tediorꝫ· cōsiliosum
nō arbitror cū talia temptatiōes
excitare soleant ⁊ fouere· Omissis
ergo lasciuioribꝰ cātilenis/ pauca q̄
maturiore stilo cecini / tibi mitto / si
te forte releuēt a tedio / ⁊ edificent
ad salutem·

Cantilena de lucta carnis ⁊ sp̄s

Olim militaueram· pompis hui⁹
seculi· q̄b⁹ flores obtuli· mee
iuuetutꝭ· pedē tamen retuli· circa vi
te vesperam· nūc datur⁹ operam mili
cie virtutis · Carnis insolentia·
pugnat cōtra spm̄· nec metitur exi
tū vite tempoꝶ· ꝫ si iuxta meritū·
refertur premia· misere· stipēdia·
mors erit imortalis Diu carnem
studui· spiritui/ fame/ siti· verbere sub
icere· nec potuit domari· nam addic
ta voluptati· seruitutis iugum pati
detractat misera· tūc demū libera sit
scitet ācillati Felix illa seruit⁹· que
gemit⁹ gehennales· adimit· ⁊ redi
mit· de manu tribulātis Spōdet
mūd⁹ libertatē· dans peccandi facul
tatem· cui⁹ delicias· fugare fugias
⁊ dolos adulātis· Mūd⁹ ⁊ demo
niū· fidem sācxere mutuam· fraudes
ad cōsorciū· carnem trahētes fatuā
sic ꝑ ꝓditorias· blandicias· insidi
as· ꝓcurant· ⁊ in necem anime· mi
serrime· nequissime cōiurant In fe
nestris capitis· occultant recacula
sed vibrāt in abscōditis· temptatio
nū iacula Preuiat hostis aditus·
sollicit⁹· et exitus· explorat· iam hēs
hāc in publicū que lubricū· sophisti
cum· ignorat Nec deterret dine cap
tus· cui⁹ forma sychem capt⁹· dū
affectat temere· violati corꝑe· primi
cias pudoris· Non est qui vim re
primat· vel oppsse redimat· obpro
briū sororis Cessa caro lasciuire·
quia dies instat ire· ne te mūdus ca
piat· non te circūueniat· fraus spi
ritus imundi· Mors hec vita dese
rit· ⁊ vt vmbra preterit· hui⁹ figu
ra mūdi Nodos abrūpe veteres·
vt superes hostis temptamenta·
ne templum dei polluat· aut desti
at xp̄isti fundamenta· Cui ha
bet aures audiat· sub q̄ta mole cri
minū· der⁹ laboret hodie· dum in
xp̄isto luxuriat· nec vult placare
dominum· per fructus penitentie·
sed differt ⁊ induciat· falsesq̧ sibi
sompniat· sortes in casu dubie· lon
gum viuendi terminū· Ob nimi
am molliciem· sordesq̧ vite varias
nulli differtur ordini· trahuntur in
perniciem· ꝑ partes et minucias·

ecclesiarum termini · nec habet ar
cha requiem · malchus in xpristi fa
ciem · iason in vasa domini · manus
extendit impias · Irreuerenter con
fluunt · omnes ad sacrum ordinem ·
sed hominem · veterem nunquam exu
unt · nec feditatis diluunt · antique
turpitudinem · hij calices dulcedi
nem · dant in amaritudinem · et in
venenum aspidis · Ihesumqꝫ mag
num / sordidis · vestimentis induunt ·
et polluunt · testamenti sanguinem
¶ Singultuosis vocibus · verbum
salutis predicant · et explicant · mo
nitis salutaribus · quid agendum
sit omnibus · sed esau sunt mani
bus · et voce iacob indicant · qui dum
se passim implicant · flagiciosis acti
bus · et exemplis enormibus · ani
mas mortificant · edificant · syon
in sanguinibus · ¶ Qui pro laude
verba vendis · cultoris vtens sac
culo · dum phaleras in populo · sanc
titatem quam pretendis · non pos
sides in sacculo · gaudes inani ty
tulo · verbis vtens reuerendis · in
te trabem non attendis · que toti
patet seculo · et festucam reprehen
dis · in tui fratris oculo · ¶ Plebs
pro xpristo bellicosa fugit a mundi
precio · celum petit martirio · sed in
nullo fructuosa · clericorum condi
cio · enormi torpet ocio · O mors
xpristi preciosa · semper fuit copio
sa · apud te redemptio · sed in istis
ociosa · fit redemptoris passio ·
Quare non accipiunt · salutaris
calicem · ⁊ pro xpristo vertícem gla
dijs obiciunt ? Quia terrena sapiunt ·
nec tenent iram vindicem · terribi

lemqꝫ iudicem · miseri despiciunt ·
colant enim culicem · et camelum
glutiunt · ¶ Qui letargum pate
ris · surgens expergiscere · hora est
iam surgere · vulnus vnde morie
ris · medico non aperis · In tui cor
dis vlcere · scis fistulam obrepere ·
nec medicinis vteris · erubescens
temere · ligaturam vulneris ¶ In
noua fert animus · dictare queri
moniam · horrenda que committi
mus · superne syon filiam · ad ques
tum prostituimus · Ioseph eunucho
vendimus · erigimus · dagon in ar
che gloriam · auriqꝫ color optimꝰ ·
versus est in scoriam · Ascensurus
in ardua · crucem in dolo baiulat ·
erecta demum statua · nepotum tur
ba pullulat · quos varijs ecclesijs ·
intitulat · hijs influens superflua ·
dissimulat · ꝙ vir honestus exulat ·
non implet vasa vacua · sed plena
supercumulat · ¶ Professus euan
gelium · abit in viam gentium · qui
sancte pacis ocium · elegerat · redit
ad ollas carnium · Regale sacer
docium · ad carnis improperium ·
degenerat · dampnabile commerci
um · fit membrum meretricium · qui
membrū xpī fuerat · Quid hic agis
aīa · miserrima ? pulsat mors ad hos
tium · carnis vt diuorciū · celebrāt no
uissima · hora est vndecima · nec finē ·
habet igniū · aut vermiū vel cincrū
mors pccoꝝ pessima · Mente q̄so co
gita · sollicita · qꝺ incautos rape · sit
solita · mortꝭ hora subita · Noli tēpꝰ
ꝑdere · ꝓpropere · nemo se morti ꝑpa
rat / dū te mūdꝰ exhylarat · dū ꝑmit
tit viuē · iocūdiꝰ ⁊ longiꝰ · tūc mors

amara separat. Quis aquam tuo capiti. quis dabit tibi lacrimas. vt laudes regis inditi. fraudes q3 ducis exprimas. In regiões vltimas. placitu discurrat anxio. proditio. nostri q3 regis captio. que tot affligit animas Feda rubigo mentium. te pestis auaricie dux duxit in flagicium. dampnabilis memorie. hostis herodes impie. inuasor xpristi glorie. nam regie. non nocens innocentie. B3 xpristo sed ecclesie Flos regum ducum. procerum. iter quod erat liberũ. sensit inexterminabile. dũ incidit in cerberum. qui facile. detexit cor ignobile. vas deo detestabile. vas scelerum. Dũ crucifigat iterũ. xpristum in xpristi pugile. Judex xpristum distraxerat. dux regẽ vendit anglie. sed crimen hoc exaggerat. ydolatria pecunie. nam impie pacem cum rege finxerat. dũ ei rex improperat. q3 fugerat. relicta cruce. acie. cedens in partem syrie. Xpristi miles in hostiles. irruebat cuneos. dux cum prauis et ignauis fabricabat laqueos. i regis captionẽ sic seuit in leonem. vulpecule versucia. bibe nunc auaricia. dum puteos argenteos. larga diffundit anglia. tua tecum pecunia. sit in perditionem Infidelis et crudelis. triumphalem titulũ. cruce xpristi polluisti. vendidisti populũ. terre promissionis. fili perditionis. Rex reuertendi studio. firmauerat triennio. discordiam in graciam. sed tua machinatio. confirmat in dauid solio. tirannũ babilonis. Quod amic9 suggerit. fer cum patientia. deserens

palacia. nam curia. curis pmo curib9. et moerib9. semper est obnoxia figura mũdi preterit. homo cum intenerit. non sumet secum omnia. dico hunc peremptoria. comprehendet. nec descendet. eius cum eo gloria Quicquid ditas hodie. curie. iuuant me delicie. quarum prebent copie. quod in vobis sum perplex9 quo me vertam nescio. pre gaudio dum aduersum glorie. michi cedit omnis sex9. etas et conditio. totus feror in amplex9. voluptatis obuie Tenent vos in curia. cultus delicatior. cibus exquisitior. et lautior. q3 timeor. nec timeo. q3 augeo. paternum patrimonia. quod intono magnalia. me diuitũ cõsilia. me tenent accidentia dignitatũ. quas magnatum. largitur amicicia Nexus abrumpe curie. deo te totum immola. tempus indulget venie. fiat nec parabola. Rachel abscondit ydola. sub fimo penitentie. sumpt9 pardis et operas. si differas. oblatam tibi graciam. viuas regnas et imperas. si tangis xpristi fymbriã et ydriam. samaritane deseras. Multi sunt qui miseri. volunt spãte fieri. non est impaciẽs. xpristi clementia. sera sufficiens. est penitentia. tu verba garriens. dauid non cepi presagis pessima. michi nouissima. sed sic intercipi. non potest anima. nec est laus vltima. placere principi. Quid te iuuat viuere. si vis vitam perdere. in anime dispẽdio. nulla est estimatio. si vis vt te perhẽnib9. absorbeant supplicijs. mors et inferna palus. cõsidas

in principibus et in eorum filijs/in
quibus nō eſt ſal9. Grata eſt mi
chi ſenio. religio. iuuenē nō cōgru
it. carnis deſiderio. ꝯſentio. nullus
enim odio. carnem ſuam habuit.
nemine ab inferis reuertētem vidi
mus. certa nō relinq̄mus. ob dubi
a. ſompniator anim9 reſpuens pre
ſentia. gaudeat in curib9. quibus ſi
credideris expectare poteris. circu
itū cum britonib9. Diuicie tā anxi
e. quas acquiris cum tormēto. ve
ſompniū ſurgentium. euaneſcēt in
momento. ſine fine. tanq̄ ſpine. pū
gunt. angunt. lacerant. ſcis quid ti
bi conferant? q̄ ſeru9 es ſeruicium.
dum in hijs te cruicias. vt ſeruias.
clientum libidinibus. et ventribus
equorum. Cur arguor ſi ꝯſtituor/
bonis que man9 dn̄i/ dedit ad vſū
hoīs? quociens voluero. miſer eſſe
potero. ſi michi ſoli vixero. totus ſū
inūdo ꝑditus. benignus dei ſpūs.
nō dedit iſta celitus. vt in dolo nos
eludat. et per iſta nos detrudat. in
puteum interitus. O vanitatum
vanitas. que eſt hec ſecuritas. int̄
haſtas hoſtiū. frendentium? aſtat
mors in ianuis. et defluis. in omne
deſiderium. ſed irruet calamitas.
repēte ſuper impium. voluptatum
q3 breuiū. mutabitur iocunditas.
eternum in ſupplicium.

Monetur epūs ad māſuetudinē
Eplā lviij.

In hac eplā habetur rationalis
amonitio ad epm vel ſupiorem vt
māſueſcat Itē vt nō querat occaſio
nē nec iiuſte procedat ꝯtra ſubditum
preter ordinē iuris ſeruandi.

Dilecto et ꝑdilecto dn̄o et pri
ſuo R. dei gratia bath. epiſco
po. P. bleſeñ batho. archid. ſuus.
cum ſalute obedientiā deuotiſſimā
et obſequium ſeruitutis. Veſtre in
dignationis lrās ꝑmo tonitruum
legi. in quibus anima mea turba
ta eſt valde. et cor meum dereliquit
me. verumptamen vt verbo ꝓphe
te vtar. Inuenit ſeru9 tu9 cor ſuum
vt oraret te. Oro itaq3 q̄ quaſi im
petrata edicas venia. dimittatis me
prius. vt gluciam ſaliuam meam.
et plangam paululum dolorem me
um. non ſuperbe arguens/ ſed de
uote reſpondens. Iterdum tamen ex
vehementia doloris aliquid durius
interponens. Si ergo ex habūdan
tia cordis verba mea quandoq3 cir
ſum deuote humilitatis exceſſerīt/
indulgeat michi liberalitas veſtra
quia ſicut ſapiens dicit. feruor ira
cundie et indignationis impetus.
non eſt in hominis poteſtate.
Ignoſcite miſericorditer ſuum cog
noſcenti exceſſum. quia inter primi
tiua legum cunabula didiciſtis q̄
ſanctitas epiſcopo derelinquit glo
riam ignoſcendi. Scio quia queri
tis occaſiones aduerſum me. atq3
proditoria ſuggeſtione. contempti
onis materiam ſuſcitatis. Aman
tiſſime pater vt verbo iob vtar/
Nolo multa fortitudine contēdas
mecum/ aut magnitudinis tue mo
le me premas. proponas contra
me eq̄tatē. et appendatur in ſtatera
iniq̄tas mea et malū quod patior

Si aperires oculos tuos ad iusticiam aduersus eū cuius delictū argu
is. dolens te grauiter deliq̄sse/iux
ta testimoniū salomonis Non est
in litigio dehonestādus amic9/nā
eius dehonestatio facile resarciri nō
potest. frequenter legistis in libro
expientie/quot picula/quot labo
res pro vobis tulerim/q̄ sollicitam
& q̄ efficacem pmotioī vestre operā
dederim Si ꝯsilia nostra secretiora
reuolitꝭ/scitis certissiē q neq₃ mors
neq₃ gladius/neq₃ vlla turbatioīs
occasio/a vestra dilectione separare
me debuit/verūptn̄ cū fortis sit di
lectio vt mors/fortior dilectione ad
ulatio. michi vos abstulit si tn̄ eū
michi potuit auferre quem patet si
cut ex pn̄ti euentu cōstat me nullo
tpe habuisse In absentia mea circa
omnē solempnitatē iuris. phibitio
nes nostras ꝯtra me fecistꝭ nunq̄ sy
nodales in synodo/q̄ in eo dūtaxat
michi moleste fuerūt/qz vestre iracū
die impetū/et cpālis eminētie intē
perātiam mōstrauerūt Vice archi
dyaconū meum/ꝗ oī satisfactioī &
iusticie se offerret/in mei noīs cōtu
meliā suspēdistis/videte si iuste iudi
castis q̄ iudicatis cede terre. recolē
tes qz et iudices iudicatur9 est. q̄ iu
dicat fines terre Non ita in latra
nēn̄ cōcilio didicistis/vbi in oī sentē
tia suspēsionis ꝗ excoīcationis fre
da. pma ꝗ secūda & tercia erat āmo
nitio pmittēda Illa eī puilegialꝭ
ecctie romane ptectio/quā sub teg
mine alarū nostrarꝫ ipetraui ꝗ que
tempe cōciliij latrianeū lōge pleni
us ꝗ solempni9 michi roborata est

a vestre benignitatis memoria. nō
debuerat excidisse in qua michi spe
cialiter est indultum/vt nec archie
piscop9. nec episcopus. me aut me
os excoīcet/aut suspēdat/nisi publi
ce cōuictos aut in iure confessos Ut
tamen verbis iob vtar Si habue
ro quippiam iusticie nō respondebo
ꝫ dn̄m ꝗ iudicem deprecabor. eciā
si me occiderit sperabo ī eo Verūp
tamē vt verbo regis samarie vtar
q̄ritis aduersum me occasiones.
occasiones autem in pmptu sunt.
Ego qui reliqui ne vt vos offende
rem/quod pciosius & gloriosius ha
bebam inter oīa que michi contule
rat fortuna clementior antēq̄ gra
uiter offenderem michi. patris sum
angliam et omnia beneficia angli
cana relinquere atq₃ oēs ambitio
nis nexus que vtinam nec in me
nec in vobis regnarēt abrumpere.
Non abhorreo paupertatem in qua
ditior fui ꝗ felicior/q̄ in diuicijs ma
ledictis Si me perdideritis semel
me perdidisse forsitan dolebitis. &
grauius feretis illi9 absentiam. cu
ius nūc presenti obsecro vti vel de
dignamī vel nescitis Apud vos ō
nia in contrariū michi cedūt. dū eī
honorificentie & promotioni vestre
totus insudo. totus imoror vos sup
dolorem vulnerū meorū addere nō
cessatis Ego autem oīa equanimi
ter sustinebo nec ponam os meum
in celum. nec loquar aduers9 dn̄m
meum/nec aduers9 xp̄m eius Sz
vt in humilitate iob vniuersa con
cludam Qui flagellat occidat me
semel. q̄ cepit ipe me ꝯterat. soluat

manū suam ⁊ succidat me/⁊ hec sit
cōsolatio mea/vt affligens me do
lore· nō parcat·

¶ Rogatur eṗus indignationē su
am remittere fideli suo·

Epl'a quīquagesimā nona

REuerendo dn̄o ⁊ amico Re·
Bath·elc͡o/suꝰ p· Blesen̄ Sa
lutē et temꝑantiam Rogatꝰ vos
rogare cōpellor· verūptn̄ ⁊ si mille
ꝑces meā instantiā ꝑuenissēt/tene
re ꝓ amico meo apud vos humili
ter supplicare/cuiꝰ merita si recolere
tis/nec mee nec aliene īterceſſioīs
debuerāt suffragia mēdicasse· Ipse
est qui se ꝓ vestris necessitatibꝰ/to
ciēs ꝑiculis mortꝭ exposuit/q̄ qn̄ ce
cū mōtes ailleniȷ clausi essent/pedes
qꝫ nostros apud terminū· aeris in
temꝑies desixisset· et strata mōtiū/
mortuoꝝ cadaueribus plena esset·
ipse quasi inter mortuos liber in y
taliam· ꝓ mādato vestro transalpi
nare nō horruit· expletisꝫ negocijs
vestris· cū comite mauriane· ad vos
in eadem tēpestatis insania duplo
mate vel deplumate remeauit Tā
tiqꝫ obsequij memoriā· nec diutur
nitas temꝑis· nec offense grādis
enormitas· exsufflasse debuerant
necdū ꝓditoria suggestio vestri sy
monis cuiꝰ ꝑcipua est intentio vt
vos sibi totū singulariter vēdicet ⁊
auferat vniuersis Miror qualiter
ad verbū vilis adulatoris· potuis
tis ita excādescere aduersus hoīem
grauissime opinionis ⁊ fidei appro
bate· nisi q2 lingua adulatoris tur
bare oīa potest cuiꝰ cogitatio semꝑ
est in malum· verba aūt oris eius
iniquitas ⁊ dolus· Ille olei vendi
tor qui caput vestrū īpinguat adu
lationibꝰ ac demulcet magistro hē
rico nō minꝰ imputētet q̄ īprudē
t obiecit/q̄ ꝯsilia vestra dolose pub
licauerat Magister v'o henricꝰ mē
dacij eum redarguens v'bum suum
pugno in eiꝰ dentibꝰ cōfirmasset/ni
si vestre qui ꝑn̄cialiter aderatꝭ· reue
rētie detulisset/zelo eīā iusticie poti
us q̄ iracūdie ꝓuocatus· i vos que
dam amaritudīs verba retulit/qui
hoīem reprobate opinioīs in igno
miniā vrē domꝰ/⁊ cōmunem oīm
iniuriā fouebatis Ideo abiecistis eū
a facie vestra/longiqꝫ merita tēꝑis
⁊ debitum retributionis fructū/mo
mentanea deleuit offensa Nō sic
decuit facere virum quē elegit deus
in sacerdotem sibi quem oportet ex
officij debito· paciētiā ⁊ misericor
diam polliceri Si magister hēricꝰ
ex motu animi minꝰ circumspecte
aut durius forte locutꝰ est· scitis
quia motus animi nō sunt in hoīs
potestate/qd̄qꝫ fit vel dicitꝭ ex calo
re iracūdie/non prius debetis reuo
care ad aīm· q̄ cōstiterit vobis ex
animi iudicio ꝓcessisse Ponatꝭ vi
rum approbate opinionis aliquid
dixisse intemꝑantius· aut lubrica
lingue aut facilitate ꝯsilij· aut calo
re iracūdie sine alio quolibet motu
animi vestra interest omia equanī
miter dissimulare ⁊ pati Sic enim
iuxta apl'i doctrinā· hijs q̄ putamꝰ
ignobiliora mēbra corporis· habū
dantiorē honorem circūdamꝰ· Sic
mater īfirmiorē filiū tenerꝰ diligit

Dic pr̃familias filiũ ꝓdigũ benig‑nius recipit. Sic oleũ caritatis. sic amor dei ⁊ proximi plenius ⁊ exu‑berantꝰ in vasa mie se diffũdit Sa‑cra imperatoris constitutio. nichil durum aut aspcũ in talibꝰ cõstitu‑it. Nam si hoc ex leuitate processit contempnẽdũ Si ex insania misera‑tiõe est dignissimũ si ex iniuria remit‑tẽdũ Iulꝰ cesar p̃mꝰ ⁊ potẽtissimꝰ impator cũ iquietissime ferret calui‑ciũ/ ac deficiẽte capillũ a ceruice re‑uocaret ad frontem /ab irato milite dictũ est ei facilꝰ est cesarem caluũ nõ esse. q̃ me in acie aliq̃d egisse ti‑midius quod ⁊ imperator paciẽter admisit Cũ augusto cesar̃ fuiss̃ ob‑iectũ. q adoptionem auũculi sui iu‑lij cesaris. ignominiosa corporis sui prostitutione meruerat animi sui motũ cõuertit in risum. Eidem ob‑iectũ est a quodam ob sui breuitatẽ corporis q nanꝰ erat. ipse vero gran‑diusculis esse calciamentis vtendũ cũ animi trãquillitate r̃ndit. Ari‑stippꝰ a quodã sibi maledicẽte rece‑dens/vt tu inquit lingue tue /sic ego aurũ mearũ sum dominꝰ Antiste‑nes cãa cuiusdam improgia vilipẽ‑dẽs. Auditus inquit debet esse lin‑gua robustior. cũ singulis hoĩbꝰ v‑na sit lingua aures sint bine. Si ergo fidelissimꝰ vester ex cõfidencia amicicie. aut forte correctionis intu‑itu. vobis spũ liberiore locutus est. totum queso equanimiter supporte‑tis recolentes. qr testimonio sapien‑tis. lubricũ lingue non facile est tra‑hendũ in penã Et quis q̃so in greci‑a fuit potẽcior aut eminẽcior alexã‑dro? Et cũ antigonꝰ fregit ei cithe‑ram. abiecitq3 dicens. Etati tue iam regnare conuenit. pudeatq3 in corpe regio voluptatẽ luxurie do‑minari Scipio affricanꝰ in armis potẽtissimꝰ cũ quidam eũ minꝰ pug‑nacẽ argueret Impatorem inq̃t ge‑nuit me mater mea? nõ bellatorẽ. Nõne magister henricꝰ iustissime aduersus insaniem illũ motꝰ est. cũ ei notã ꝓditionis inureret? Vix cre‑derẽ hoĩem tã integri fructꝰ ad hãc ineptiã fuisse delapsum vt secreta si‑bi cõmissa detegeret. Teste ouidio Eximia est virtꝰ. p̃stare silencia re‑bus. At contra sed grauis est culpa tacenda loqui Perũptñ secreta di‑uitum occultari nõ p̃nt Auis enim celi sicut salomõ dicit portabit vbũ et q̃ habet pennas ãnũciabit s̃niam Ideo q3 res discriminis est diuitum cõicare cõsilijs. Siquidem p incuriã euolauerit verbũ secreti cõscio impo‑ner̃/⁊ quod te solũ scire credideras/ p mercatoria ⁊ tabernas circũqua‑q3 plebs scet. Audi testimoniũ cõgna‑tis poete O coridon coridon secretũ diuitis vllũ. esse putas. serui taceãt iumẽta loquũtur. ⁊ canis ⁊ postes ⁊ marmora claude fenestras. Vela tegant rimas. clament prope ne‑mo recumbat. Quod tum ad gal‑licantum facit ille serui proximꝰ an‑te diem caupo fiet. Si nuda terre se‑cretum suum infodiat succrescit arũ‑do. que cantando. deducet in publi‑cum. quia auriculas asini nuda res habet. C Pallas erectionum su‑um occultare non potuit. quin ip‑sum cornicis garrulitas publicaret

Cur igitur suggestione detractoris
deo odibilis · p̄sumitis aduersus ho
minē innocentē/ciuis sic̄ ꝛ industri
am docēs in libro expientie didicis
tis/probabilius est illū delatorē ves
trū · maliciose diuulgasse consilium ·
vt sic magistro henrico qui archani
cōscius erat · crimen ipingeret · et in
ter vos zizania · atq; scādaloꝝ ma
teriā seminaret · Omni igitur rāco
re deposito · magistrū henricū · in ves
trā grām reuocetis Nāatis eni quia
iocūda est eius societas · vita cōmen
dabilis · familiaritas fructuosa Nā
aliȷ dn̄o adhesisset · qui tēpestiuꝰ et
vberiore manu · suis erat meritis
respōsurus · sed cū blando sermone
detinui · donec videā viuū reprobata
illoꝝ familiaritate · qui dicūt bonū
malum ꝛ malum bonū eos socialꝰ
velitis admittere/quoꝝ fides integ̃
non vacillat · Scriptum quippe est/
qui tangit picē inquinabitur ab ea/
corrumpūt q; praua ꝯsortia bones
mores · Josaphat qui de transacta
vita multis p̄conijs cōmendatur de
societate achab iniqui regis grauit̄
increpatur Impio inquit pph̄a · pre
bes auxiliū · et iniquo amicicijs ꝯiū
geris Ideoq; iram dn̄i merebaris ß
bona opa inuēta sunt in te · eo q̄ lu
cos de terra iuda succideris · Id ipm̄
obicitur vobis · qui in vestre familia
ritatis sacrariū hoīez admisistis · cu
ius os maledictione ꝛ amaritudīs
plenū est/qui veneno ꝛ malicia lin
gue sue iā multos eliminauit a vo
bis/ et sicut dicitur quibusdā non so
lum exitum · sed exicium procurauit
Certe figmenta ipsius non debue
rant vos mouisse Sz nescio qua de
prauatione nature delicate aures di
uitū · gratius acceptant mendaces
et meretricātis lingue blādicias · q̄
apertū testimoniū veritatis · Nam
iuxta satiricū · Cum prauus adula
tor facilē distillat ad aurē · Exiguū
de nature vicijsq; veneno · Cōtinuo
cunctos abigit qui v̄ba loquūtur · fi
lij hoīm dentes eoꝝ arma et sagit
te · ꝛ lingue eoꝝ gladius acutꝰ · lin
guis suis dolose agebāt iudica illos
deus · Isti sūt cane in penetrabilibꝰ
regum i p̄oꝝ id est garruli et loqua
ces in domibus magnatum Isti sūt
cynomia ꝛ cyniphes qui occulte pū
gunt · Video q̄ lingua dolosa cor
vr̄m pessime depravauit · Sed vti
nam ad dolosam linguam apponan
tur sagitte potentis acute id est iudi
cia dn̄i vt linguas vestroꝝ prohibe
atis a malo · ꝛ labia eorū ne loquā
tur dolū Judiciū siq̄de iustissimū dei
fuit/vt p̄mꝰ hō exularet a padyso ·
q2 diuina iussiōe ꝯtēpta · iimico adu
lāti cōsensit Recolētes igitur dn̄e ꝛ
amice kn̄ne · q2 testimoīo salomoīs
meliora sūt amici diligētis verberā ·
q̄ blādiāe adulātꝭ · verba seu verbe
ra magistri hērici referatis ad grām
ꝛ iuxta formā eruditioīs euāgelice
sic ī vr̄a paciencia possideatis aīam
vr̄az vt nullā in aīmo vr̄o de p̄teri
tis foueatꝭ offensā Nā vtꝰ ē vidua
quā nō paciencia firmat Promitto
aūt vobis q̄ in magistro henrico in
uenietis fidele obsequiū · integram
amiciciam · obedientiam promptā ·
ꝛ salubre ꝯsiliū Eū valeat dn̄s me
us · ꝛ oēs qui diligūt eū in veritate

Arguitur quidā qui epōs arguit ⁊ eorū nepotes.

Eplā lx

Carissimo socio ⁊ amico magistro R. p. blesen̄. Salutem ⁊ spiritum fortiorem. Causaris ⁊ arguis episcoporū nequiciam/qui circa parentum promotionem sunt adeo singulariter occupati vt nichil aliud affectent aut somprient/ ⁊ indigentiam scolarum/vel in modica visitatione nō releuent. Purpurata incedit parentela pōtificum/ et elata de patrimonio crucifixi in supbia ⁊ in abusione ad omēs vite secularis illecebras se diffūdit Nō attendūt qd deceat. dūmō qd placeat assequātur Cūq3 eis ad votū oīa succedūt/⁊ in cōtrariū cedūt omnia hijs qui soli militāt honestati. diuinā in tempalib9 puidentiā despicere aut dormitare cōqueretis Antiqua et vet9 querela est ⁊ hec regis ac prophete dauid. cum qn̄q3 cōcuissit Cū ei pssuras iustor3 aspiceret/videret q3 iniquos ad oēs vite hui9 cōcupiscētias licenti9 euagari/querebat si vtiq3 esset fuat9 iusto. ⁊ si esset deus dijudicans iniquos i terra/pꝰus dubitat et vacillat/et recurrens ad occulta iudicia dei/tandem nodum questionis implicite diligēter euoluit Mei inqt pene moti sūt pedes/ pene effusi sūt gressus mei/q2 zelaui sup iniquos pacē pccōr3 videns In labore hoīm nō sunt ⁊ cū hominib9 nō flagellabūtur Ideo tenuit eos supbia Ecce enim pctōres ipsi ⁊ habūdantes in seculo obtinuerūt diuicias. Et dixi ergo sine causa iustificaui cor meum ⁊ laui inter innocentes man9 meas Et fui flagellatus tota die/et castigatio mea in matutinis Estimabā vt cognoscerē hoc labor est ante me/donec intrem in sanctuariū dei/⁊ intelligā in nouissimus eor3. verūptamē pter dolos posuisti eis/deiecisti eos dū alleuarētur Qm̄ facti sunt in desolationem defecerūt pter iniqtatē suam

Singula possem9 psequi diffusiore tractatu s3 publice expositioni lrā se exponit Insinuās qualiter diuicie pditorie et fallaces decipiūt amatores suos/quos dolose erigunt vt cū dolore psternāt Isti sūt qui fines suos in infinitū pducunt quorū finis interit9 sine fine Beat9 iob eadem dubitatioē mot9. varios diuitū successus enumerat. ⁊ in hijs alti cōsilij iudiciū ⁊ iusticiam diuine dispensationis assignans. omnē scrupulum dubitatiōis claqueat Quare inquit impij viuūt subleuati sūt. confortatiq3 diuicijs? Semen eorum permanet coram eis. propinquorum turba ⁊ nepotum in cōspectu eorum domus eorum secure sunt ⁊ pacate. ⁊ nō est virga dei sup eos Bos eorum concepit ⁊ non abortiuit. vacca peperit et non est priuata fetu suo Egrediuntur quasi greges paruuli eorum. et infantes eorum exultant lusibus Tenent tympanum ⁊ cytharam. et gaudēt ad sonitum organi. ducunt in bonis dies suos. ⁊ in puncto ad inferna

descendunt Ecce quomodo dati sunt
in desolationem· et deiciat eos consi
lium altissimi dum alleuarentur· da
te sunt eis diuicie in laqueum· et de
lice in capturam · Enormiter peri
culosum est transitorie voluptatis·
et mortis eterne commercium· Testi
monio ethici · Nocet empta dolo
re voluptas · Verumptamen plus
ꝙ nocere est vitam in morte· ⁊ mor
tem in dolore eternare· Audi dauid
⁊ iob multiplicem diuitum gloriam
recensentes · et momentanee felici
tatis· infelicissimum finem· Vnde
et beatior in sua miseria reputand9
est paupꝛ· ꝙ diues in opibus sophis
ticis ⁊ gloria seductrice · Cumulus
enim deliciarum · in cumulum mise
riarum transiturus est· quantum cru
ciatus ille impacientius sustinebit ·
qui diucius et delicacius · huius vi
te desiderabilibus assueuit · Illi e
uangelico diuiti qui ad refrigerium
lingue ardentis · digitum lazari
postulabat dictum est · Recordare
fili quia recepisti bona in vita tua ·
et lazarus similiter mala· Nonne
putas eum tunc habuisse in deside
rijs multa sustinuisse aspera· vt vel
in modico remissius ~~et fieret·~~ gehen
nale incendium· Verumptamen
post exitum huius vite dolor etern9
cum pena temporali non transigit ·
Nam in inferno nulla est redempti
o · Cumqꝫ locus ille viam prec clu
dat ad meritum· compensationis e
tiam beneficium non admittit· No
li queso affectare diuicias que te fu
giunt· et vbi affluunt plus alios·
ꝙ melius habent· ⁊ in fine ad infini
bilem mortem ducunt Sit tibi pau
pertas ipsa solacio · que et viuen
tem liberrimū facit· et securissimum
morientem· Pauci diuites moriun
tur · qui in exitu huius vite non de
siderent fuisse pauperrimi Ideoqꝫ et
pleriqꝫ prouidentie oculum dirigūt
in futurum · spiritualem ducentes
in diuicijs paupertatem · dauid in
regali solio sedens inquit · domine
inclina aurem tuam et exaudi me
quoniam inops et pauper sum ego
Et alibi· paupꝛ sum ego ⁊ in labori
b9 a iuuētute mea ⁊c̄ Elegans ⁊ p̄
clarū dei donū est paupꝛtas· si tamē
hāc inter dei dona ꝯputare dignet̄·
impaciens ⁊ āmbiciosa temeritas· hu
ius doni grām intellexerat ille sene
ce nepos lucan9 referens securitatē
aīe pauperis inter bella ciuilia · O
vite tuta facultas pauperis angusti
qꝫ lares· O munera nondū intelle
cta dn̄i quibus hoc contingere mur̄
Aut templis potuit nullo trepidare tu
multu Cesarea pulsāte manu· Na
buzardan in subuersione iherusalē·
cunctis pauperib9 ī pace dimissis· so
los diuites captiuauit· xp̄us domū
reguli rogat9 intrare noluit· ne vide
retur diuicias honorare Tu qui in
ep̄os nūc deseruis· cito episcopaberꝭ
dante dn̄o· eciāqꝫ si bene te noui· sco
laribus illius temporis publice de
tractionis occasio· Nam et illi qui
dulce lignum iam adepti sunt· quan
doqꝫ dum scolariter militarent · lin
guas procaces acuerunt · in epis
copos · et telam quam hodie ordi
ris · longo tempore texuerunt ·
Certissime āt scio ꝙ ex q̊ capieris

ad cathedrā. rapietur a corde tuo
scolaris vite memoria. subita nepo
tum pullulabit affectio. de marcian
dis nepotibus anxie cogitabis. nec
in beneficijs attendes meritum/nec
in matrimonijs paritatem/ atqꝫ in
hac insania singulariter estimabis
plenitudinem voci tui. si mulercula
rū degenerū vilitate. titulos aliene
nobilitatis insignias/ ꝯ ꝑsonis īfami
bus cōtamines domū dei.

Arguūtur clerici qui amant accipi
tres ꝯ falcones

Epistola lxi.

Carissimo dño suo R. sateſb Ar
chid. P. Blesen̄. Salutē in deo
salutari nostro. Quia teste ieroni
mo nescio quid latētis energie viua
vox habet. prius viua voce ꝯ deuota
supplicatione vos monui. deinde lrās
vt parcius indulgeretis auiū cura
lium vanitati. Ideo quia teste apos
tolo omnis creatura subiecta est va
nitati non volens. Unde ꝯ prophe
ta cōquerendo exclamat filij homi
nū vsqꝫquo graui corde/vt quid di
ligitis vanitatem ꝯ queritis menda
cium? Uerūptamen vos qui iam in
duistis arma penitentie/et arrepuis
tis propositum sanctitatis/affectare
non decet vanitates ꝯ insanias fal
sas. Non bene cōueniūt/ cilicium et
accipiter. afflictio carnis et exerciti
um voluptatis. Reges gentium et
qui dñantur eoꝝ. q̄a litteralis sentē
tie solacio vti. aut nesciūt aut non
possunt. ꝑ auiū volatus. de īmanitū
sollicitudinū mole sibi aliquid quan
doqꝫ furantur? Nam testimonio
prophete. hij sūt qui in auib9 celi lu
dunt. Iuxta veteres hystorias. vlix
es aues armatas intulit grecie ad
eoꝝ solaciū. quoꝝ parentes in acie
troiana ceciderant. Noluit tamē vir
prudens hac vanitate filium suū the
lemacū occupari. Qua igitur auda
cia hoc in se presumet xp̄i discipul9
et professor. qd̄ in filio suo gentilis
abhorruit? A quibusdā dicitur ma
chabeus domesticasse accipitres in
auiū capturam/ ſz hac vanitate om
nino abiecta/ se bellis et morti expo
suit/vt paternas leges erigeret. ceri
monias innouaret. mūdaret sancta.
debitum templo honorem redderet.
et decorem sue genti. et amissam res
titueret libertatem. Huius equidē
aucupij gen9 laboriosissimū est/sūp
tusqꝫ quos exigit. suoꝝ successuū cō
moditate non redimit. Cū marcel
lus nepos augusti sollicite versare
tur ī auibus capiendis quesiuit ab
eo virgilius vtrum mallet auem ac
cepti in auiū predatione. aut muscā
in exterminationē muscaꝝ. Relata
ad auunculum questione. preelegit
muscā. que a neapoli abigeret mus
cas vniuersas. cui9 petitionē effec
tus ipleuit. Mallē vos habere mus
cam virgilij. q̄ꝫ has sumptuosas a
ues que in lege domini ob eius sa
crificio prohibentur. et que ex qua
dam degeneris nature corruptela
hoc habent. vt fortior sit in eis sex9
mulieb2is q̄ꝫ masculus. Si igitur
estis xp̄isti discipul9 ꝯ professor. de
finite q̄so currē ꝯ clamaē p9 volupt
osas aues. Curate ꝯ clamate p9 cū

qui bene currentes dirigit/qui deuo
te clamantes exaudit/sine cuius gra
cia propositū religionis·quātūcūqз
grauis ⁊ aspere vite meritū non ha
bebit Video quosdā quorꝫ mentes
auiū delectacio totas occupando cō
sumit·Nonne isti ymaginē gerunt
ticij/cuius iecur poete referunt iugi
ter ab auibus deuorari? Nam satis
deuorantur ab auibus· qui hac aui
um curiositate torquentur Tanc
tū beneficijs ecclesiasticis quibus am
pliauit vos dominus vehementer cu
ram non auiū sed ouiū suscepistis·
in die tremenda computandus in si
nistra cum hedis· et extra gregem
domini faciendus· si non oues aui
bus anteferetis Licet ad episcopalis
eminentie sedē nondū ascenderitis
quod domino dante in proximo fiet
animabus tamē quarū in vos susce
pistis periculum/officiū pastorale de
betis/quarꝫ curam requiret a vobis
exactissimus iudex talentumqз vo
bis creditum exiget/cū cū vsuris/
vos supra multa constituens· si fide
lis supra pauca fuistis· Abiecta ita
qз auiū vanitate / vestrū ad libros
studiū conuertatis·ne vos dominus
ignarū sue legis inueniat·Ignorās
enim ignorabitur· Pastores erant
dicit dominus et intelligentiam ig
norabant Nemo scientiam dei per
tinatius a se potest repellere q̄ⱥ occu
patione illicita amoris vel aucupij
voluptate Vnde vel ab hac teme
ritate cessabitis/vel vereor ne vobis
a domino quandoqз dicatur Quia
repulisti scientiam meā a te· ecce te
repello ne sacerdotio fungaris mi
chi· volucres celi sicut et pisces ma
ris non ad voluptatē concesse sunt
homini·sed ad vsū Si tamen hee
volucres depredatorie et rapaces/a
ues celi merito censeātur/quarū ex
cracio celū clauditur/aperitur infer
nus Cū ergo iuxta cōmunē dei et po
puli estimationē in proximo est di
es vestre visitationis preparate vos
ad suscipiendū et ferendum iugum
domini·auiūqз temeritatem ⁊ mali
ciam huius vite·conuertatis in cus
todiam et exerciciū honestatis

Arguitur de cuiusdam inobedientia a
prelato || Epistola sexagesima secunda·

Ha dei gracia linconiensis elec
tus domini regis anglie filius
Magistro W. Salutem ⁊ humi
lius sapere· Cum preponas in lit
teris tuis q̄ⱥ meam velis disputare·
de paci/fines pacis transgrederis·⁊
vtinam meam de paci tantum·non
de superiori contenderes· In eo enim
superiorē me aut michi cōtrariū te fe
cisti q̄ⱥ mea vocatiōe post habita ad
mandatum cuiusdā abbatis manere
in anglia decreuisti·Forcior quidem
est disputacio in contradictione et
contrarietate operū q̄ⱥ verborꝫ Cum
ad me venire ⁊ meus esse debueris
et nō velis·contra me es Quia tes
timonio veritatis Qui meus nō est
cōtra me est et q̄ meū non colligit
spargit·Ad aūt ad ocij reprobati
onē q̄dā de tybullo et monasterijs
egypti tuis litteris obiecisti ociosi hoīs
fuit·Ad laborē enī non ad ociū te
vocabā·non esses ociosus si meis in
sudares negocijs·quibus te circa oēm
vocacionē spōtaneū īpēdere debuisti

Te quidē excusabilem facit qȝ sem
per habuisti sociū·nūq̄ dn̄m et ideo
nouisti qualiter socio·nō q̄liter dn̄o
sit scribendū Si habuisses dn̄m·as
sueuisses obedientie quā detractas·
Veruntamen icōmi ta ceruice feroc
pt) vocationis mee lr̄as nūc agere
causas p̄isi9·nūc reuerti bononiā/
nūc lincolniā proficisci·nūc morari
ore ne forōdie·ordinas et disponis·
In hac tn̄ ordinatione magna est
cōfusio/vbi mens tua cōtrarijs estu
at desiderijs·ꝛ tot9 dissideas a teip
so Si bonū obedientie acceptasses/
vagos ꝛ dissolutos affect9·qui te i
varia fluctuare cōpellūt deuot9 timor
ad vni9 volūtatis arbitriū alligasset
Nūc aūt dn̄a ambitio que nonū ti
bi beneficiū·de p̄dicti abbatis largi
tione p̄mittit/ad crimē ariolatus ꝛ
ydolatrie p inobedientiā te cōpellit
Qm̄ sacre scripture testimonio·pec
catū ariolandi ē repugnare·et quasi
scel9 ydolatrie nolle acquiescere Uti
nā erga me·humili9 te haberes/et
me ad bn̄faciendū tibi propensiore
obsequio·ꝛ vberiore meritorꝫ grā
prouocares·Mūdus enī in malig
no posit9 est·et sicut optime nosti/be
neficiū qd de munificentia nr̄a obti
nes·facile posset occasione ingrati
tudinis ꝛ inobedientie reuocari·
Ingratitudo enī est vent9 vrens ꝛ
siccans fontē liberalitatis·rorē ami
citie·fluenta gracie Illud obnixe te
moneo vt pro mediū ꝛ medie ab
bate sicut dicit te dn̄o cantuarien̄·in
suis negocijs non opponas·Cum
enim meorum numero ascript9 sis·
tū per te ipugnare videtur Ideoqꝫ si
eius negocijs interesse eiqꝫ adesse
nō potes·aut forte nō audes·ei tn̄
obesse in aliquo·sicut me diligis nō
attemptes·Scio qȝ ex affectu me
diligit·atqꝫ in angustijs meis expi
mento p̄baui·sincerissimā eius fidē
Ideoqꝫ ei9 amicicias āplecti deside
rans ꝛ fouere·ipi9 iniurias eq̄nimi
ter sustinere aut dissimulare non pos
sem·ꝛc·

Exhibitio gratiarum super munere
Epistola lxiij·

Reuerēdo patri ac dn̄o P Attre
bacen̄ ep̄o P Blesꝫ Bathon̄·Ar
chid·Salutē et eū qui in xp̄o est ca
ritatis affectū Liberalitati vestre g̃
tias refero quātas possum·super cup
pa quā michi p fratrē vestrū ordinis
trāsmisistis in qua circūscriptio om
nib9·q̄ ad decorē ꝛ vsum eēm per
tinent·sincere caritatis ymaginē·
ad oculum depinxistis·Duo ibi
metalla video conflata in vnum·
duo ligna redacta in vasculum·Me
talla per se et ligna seorsum·vas
vnum faciunt separata·singula sibi
sufficerent·cōbinata vero statum ve
re caritatis informant·Caritas
cōbinari desiderat·et proximū sibi
vniens in amoris amplexum·om
nem calūpniam singularitatis eua
cuat·Cōbinatur tinctura in cocco·
et helizeus sui magistri spiritum in
se postulabat duplicari·Omnia er
go ista sunt·in hoc vase duplicia·
vt nemo in figura eius quidq̄ du
plicitatis inueniat·Caritas enim
cuius typum gerit ita in deo vna

est vt se tñ paciatur ad proximũ et sicut dñs per se et pro se diligit/ita seru9 dñice caritatis vicari9 existat de vnione fidelium ad deũ et ad se loquitur p ezechielem dominus dicens·faciam omnes in lignũ vnum et erunt vnũ in man9 eius Hoc igitur man9 in typo caritatis veneror· 7 in munere donatoris amicicias deuotus amplector·

¶ Vt liberetur a carcere rex anglorum·

Epla lxiiij·

REuerẽdo patri et domino celestino dei gracia summo põtifici G· eiusdem permissione rothomageñ ecclie humilis minister ipiusqz suffraganei Baioneñ ebroiceñ Pagieñ abriceñ epi Salutẽ et deuotissime seruitutis affectũ· Vulgariter dicitur quia noua et insolita morborũ genera noua indigent medicina· Ab vsu siquidem nostrorũ ipm procesus credim9 alienũ quod capiatur ã ad redemptionẽ aliquaten9 cõpellatur vel in eundo vel in reditu quicũqz ierosolomitane peregrinationis psecutor existit Hierosolim9 qz illi9 ville sciqz signaculi professores ecclia romana in sua custodia 7 tuitione suscepit nec dubium est redũdare in toci9 ecclesie caput quicquid cõtra eiusdem ecclie auctoritatẽ in eius filios attẽptatur xpianissim9 pnceps rex anglie illustrissim9 dñs noster· 7 deuotissim9 ecclie romane filius quẽ specialiter in sua protectione susceperat i sua pegrinatione post sudores et pericula pt9 angustias 7 discrimina deiteũ pro amore et honore dei diu sustinuerat reuertendo captus est et iniuste detentus· Plangim9 dolores et angustias nostras quas vtinam nobiscũ cõmunicare velletis paterno cõpassionis affcũ et ostenderetis p experienciã in nostris angustijs quãtũ nob teneri debeat affectio filialis· Docet public9 experientie liber vberiorem esse caritatis affectũ parẽtib9 ad filios qz filijs ad parentes· Ideo qz pensata deuotiõe quam hacten9 habuerunt reges anglie erga romanam ecclesiam speramus in eo qui spes nostra est qz nõ deficiet in hac angustia nostra illa exuberans 7 inexhausta gracie plenitudo que se iptitur afflictis·lapsos erigit·lesos reparat/et vt quod multum est dandatur in modico· sese cõmunicat vniuersis Qui vniuersorũ 7 singulorũ totus est· qui se seruum seruorũ publice profitetur· Quid faciat pro tãto filio / pro tanto principe· cuius iniustissimam captionem prouincie lamentantur·dolent populi· plorãt ecclesie et omnia iura tam moderna qz vetera detestantur· Exerat petri beati gladium manus vestra clementissime pater quid et quãtum tanto filio debeatis exhibeatis in opere vt experientia mediante addiscant minores et inferiores filij quãtum a nobis auxilium in suis necessitatibus debeant expectare

¶ Reprobantũr auguria 7 qui ea obseruãt Epla lxv·

CArissimo socio et amico· Su9 petrus blesensis·Salutem et si quid melius est salute· ¶ Cum

nuper de hospicio egredienti magis
tro. G. pulc/mgr̃ Guill'o blesen̄.
monachus frater me9 occurrisset.
egredientem monuit regredi. et in
stātissime ne progrederetur inhibu
it. magnū eadem die sibi denūciās
iminere periculū. si p̄sumeret p̄ficis
ci. Magister. G. vero in xpristo p
fect9 vaniloquiū reputans quicq̇d
non esset in fidei radice fundatū. se
curus iter ingressus est. se comitiue
domini cantuarien̄ adiūgens de cu
ius familia censebatur profect9 ita
q3 paululū. fossa tam profūdissimā/
& aquis concurrentib9 exuberantē
cum equo minus caute inadit. Cū
q3 equ9 et ascensor in profundo sub
mersi palpitarent in aquis vehemē
tib9. vix euasit. hec vidisti & vniū
si qui tunc archiep̄i consortio adhe
rebant Cepisti ergo scrupulose inq̄
rere & a me pre ceteris explorare. v
trum hijs fidem adhibere. & quid
sentire de huiusmodi ominiosis oc
cursib9 de sompnijs & lemuribus de
volatilib9 de sternutis. Ea siqui
dem vice pro capacitate mei inge
nij respōdissem. nisi quia tunc sicut
ipse recolis mittebar ad dn̄m regē
atq3 de hijs que erant interim mo
do expedientia / sollicite cogitabam
Verūptamen q2 tūc viua voce nō
potui/nūc scriptis expediam. verbi
q3 defectum redimat diligentior ex
planacio per scripturā Cum in sa
cro eloquio legas. quia hec est vic
toria que vincit mūdū fides nostra/
vt fidem nostram humani generis
inimic9 expugnet. maliciam suam
ad multiformes astucias circūduat

Multe enim sunt astucie e9 Teste
apostolo. Non ignoramus inquit
astucias sathane. Mentib9 itaq3 ho
minū fantasticas illusiones immit
tens. nūc auiū volatu. nunc occur
su hominum. nunc ferarum / somp
nijs q3 aut alijs modis promittēs
scienciam futurorum. & sic rerū euen
tus. letos infaustos ve denūciat. vt
quietē cordiū vana curiositate solli
citet. atq3 vt aliq̄d paulati de fidei
sinceritate iacustet Suggestiōe siq̄
dem dyaboli quedā mulieres. cere
as siue luteas formant ymagines
vt sic hostes vel amasios torqueāt
& incendant. Iuxta illud virgilia
nū. Limus vt hic durescit. & hec vt
cera liquescit. &c. Quedā habēt ocu
los fescinātes. Iuxta illud virgilij
Nescio quis teneros oculis michi
fascinat agnos Quidam in volatu
auiū futura cōiciūt Vnde illud Ni
nisi me quascūq3 noc as inadere li
tes. Ante sinistra caua. monuisset
ab ilice cornix. Nec tu9 hic meris.
nec viueret ip̄e melāch9. Legitur
eciam q in clipeo icro proficiscentis
ad bellū aquila resedit. significans
eum esse victorem futurū & regem.
Quidam genetliacos. quidam ma
thematicos. quidā ariolos. aut
phitonicos cōsulūt. Et q2 diuinatio
ni eorum si qn̄ respōdet euent9. eis fi
des a temerarijs exhibetur. Nam
mendacij pater veritatem exhibet
frequēter vmbratilem donec infide
litatis filios secum precipitet in ge
hennam. Sic saul. dum phitonis
sam cōsulit cū filijs suis in mōtib9
gelboe moreē interfici Sic ocozias

qui ceciderat p cancellos/dū se vite diuturnitate scrutaret vita eius tꝫ tela terēda suscidit. Oraculo apollinis accuuent⁹ ē alexāder. Cres⁹ olim trāsgressus in eq̄ vocatioē pdendi. euētu deteriore pass⁹ ē. Hic igitur sñia xpiani nil debet de futuris inq̄rere. sꝫ illi⁹ dispositioni humilit̄ obedire. q̄ disponit oīa suauiter. cui⁹ cōsiliari⁹ nemo fuit. Nō possu⁹ ei dicere. Cur ita facis? Dñs est. qđ bonū est in oculis suis faciat. Nō laboꝛem⁹ nosse tempa vel momēta. que pater posuit in sua ptāte. Futuroꝝ enī explorare noticiā augurijs. vel alijs illicitis modis. dyabolica temptatio ē. et eterne dampnatiōis occasio. Ore enī dñi locutū est populū israel instruentis. Cū ingressus fueris inquit t̄ram quā dñs de⁹ tu⁹ daturus ē tibi. caue ne ymiteris abhominationes gentiū. non inueniatur in te qui lustret filiū suū aut filiā suam ducendo p ignē. non sit qui ariolos sciscitet̄ et obseruet somnia ⁊ auguria non sit malefic⁹ vel incantatoꝛ. Nemo p phitones aut diuinos querat a mortuis veritatē/ oīa hec abhominatur dñs. Si surrexerit inq̄t in medio tui pp̄ha aut qui dicat se sompniū vidisse/ ⁊ predixerit signū atqꝫ poꝛtentū/ et euenerit qđ locutus ē/ v̄ba sompniatoꝛis aut prophete non audias.

Frequēter euenit amice carissime certi prodigia certos exit⁹ optinere. et faciunt euenire multa sicut homines cogitant. Item assumūt corpora mulierum de nocte que homodyane dicuntur. q̄ mulieres hec opinātur. tn̄ nulla fides adhibeatur / licet enim sepe vera pronunciēt. sepius tn̄ ⁊ piculosius mētiūtur. Nec te moueat q̄ qn̄qꝫ ex dispēsatione diuina/ talia psone cōmendabiles acceptasse legūtur. Joseph in egypto magnificauit interp̄tatio somniorū. Ezechielem atqꝫ iohannē euangelistā in sacro eloq̄o admirabiles reddidit elegātia visionū. Nam et nabugodonosoꝛ rex visione q̄ a mēte ipsi⁹ exciderat/ aīmo cōsternatus consilio danielis elemosinis pc̄ca redemit atqꝫ eminentē sibi dei sententiam declinauit ad tempus. In talibus sperare supstitiosū est et saluti ꝯtrarium. pleriqꝫ tamen q2 talib⁹ assueuerūt/ ab eis auelli nō possūt. Unde quidam ad negocia profecti si quo progrediuntur iterroges reuertuntur. verbum Judith forsitan aduertentes. q̄ cū egrederetur de susis ciuitatē quā obsederat holofernes sperans in manu dñi liberationem prīc. et victoriā de tyranno nec quis eam quo proficisceretur interrogaret inhibuit. Coniciūt igitur iterrogationē aliq̄d ominis habuisse qđ itineris successū poterat impedire. Beatus eciam marcus euangelista euangelizandi causa nauigio alexādriā petēs/ cū nauē egrederet̄ calceū rupit atqꝫ deo gratias agens iter suū expeditū esse perhibuit. Quicq̄d tn̄ alij credāt ego indubitabiliter credo sanctū euāgelistā. nō h̄ ex supstitiosa curiositate dixisse cui ⁊ si nūq̄ calce⁹ eius ruptus esset ei tn̄ sui expeditionē itineris per spm̄ sanctū dñs reuelasset. Vane hmōi prestigiosa p̄nostica/

se plerūq3 in varios aut forte contra
rios euentus effigiāt. Unde et iuli
us cesar qui nūq̄ ulla superstitione
aut augurio deterreri potuit ab incep
tis. dum in affricā proficisceretur. in
egressu nauis prolapsus est. Sed
ad meliora omine cōmutato. Te
neo te inquit affricā/ eamq3 obtinu
it Rex etiā wilhelmus anglie acqui
sitor primo terre ingressu. equū quē
ascenderat excitauit ad cursū. qui cū
equo lapsus et prostratus in terram
Terra inquit mea est/ qd euētus im
pleuit De visionibus et somnijs ꝓ
pheta testatur et dicit Senes vest
ri somnia sōpniabūt et iuuenes
vestri visiones videbūt Si recensea
visioēs et somnia antiquoꝝ explāꝫ
onerabo exēplis Joseph enī sponsus
beate virginis/ sepius in somnijs ab
angelo eruditur Magis interdicit
ne redeāt ad herodem Docetur pe
trus in lintheamine reptiliū. plenitu
dinē gentiū colligendā Constanti
nus ab aplis visitatus est orbisq3
maiestas publice professa est regnū
et imperium xp̄i esse Visio affricani
apocalipsis. apli. danielis et ezechi
elis oracula. somnia pharaonis et
ioseph/ legentibus frequēter occur
rūt. hijsq3 et alijs modis ꝑt suis/
ꝓut vult suam dn̄s reuelare volun
tatem Verūptamē vt fidem habe
am somnijs/ nulla somnia me in
ducēt Nō inficior q̄n anima frequē
ter ex reliquijs cogitatiōis. aut ex
innata sibi ꝑspicacia/ quasdam futu
roꝝ prefiguret ymagines. sed cre
bro decipitur Nam sicut per experi
entiam didici ex ea visione que mi
chi gaudiū quandoq3 nunciauerat.
postea cōtrariū reportaui. Somp
nia igitur ne cures amice kmē. nec
te illoꝝ errore inuoluas/ q̄ occursū
leporis timent. qui mulierē sparsis
crinibus. qui hoīem orbatum oculis
aut mutilatū pede aut cucullatū ha
bere obuiam detestātur. qui de ioci
do glorianter hospicio. si eis lupus
occursauerit aut columba. si a sinis
tra in dexteram auis sancti marti
ni volauerit. si in ingressu suo remo
tam audierint tonitruū. si hominē
gibbosum obuiā habuerint aut le
prosum Opinio autem mea est ma
gistrū G. submersionis illius incur
risse periculum. et si nullus ei mona
chus occurrisset

Actio grāꝛ et descriptio regis
anglie Epistola lxvi.

Quondam socio nunc dn̄o et a
mico in xp̄o carissimo Galte
rio dei gracia panormitano archie
piscopo p. Blesen̄ Salutem et con
tinuos ad vota successus Benedic
tus dn̄s deus israel quia visitauit
et fecit misericordiam suam vobis
cum de puluere egenū vos erigens
vt sedeatis cum principibus. et so
lium glorie teneatis Terribilis ē
dominus in iudicijs suis. et in suis
miserationibus magnus est et lauda
bilis nimis nam miserationes eius
super omnia opera eius Miserati
onum itaq3 quas magnificauit in
vobis iugem. habeatisq3 firmam
memoriam. nec illud iudicium ob
probrium notetur in vobis Non

fuerunt inquit memores beneficio
rum eius et mirabilium que osten
dit eis. Nichil est quod adeo pro
uocet indignationem altissimi sicut
ingratitudo. Ipsa est malorum pro
uocatio. beneficiorum exinanitio.
exterminatio meritorum. Ob reue
rentiam illius qui de contemptibi
li paupertate vos extulit. pleniores
exhibeatis humanitatis officium.
hominibus transalpinis. Illos enim
qui eunt aut redeūt / a terra in qua
steterunt pedes domini potestis sicut
predecessores vestri. necessitates eo
rum humanioris gratie solacio rele
uare. Illud noueritis quia pater or
phanorum et pauperum ipse est / qui
exaltat humiles et potentes humi
liat / ipse pro suis pauperibus pere
grinantibus vos erexit / apud vos
auxilium ꝯsuete benignitatis inue
niant. Ideoqꝫ timendum est vobis
ne clamor et querela eorum ad au
res illius ascendat / qui est terribilis
apud reges terre / qui iudicat causā
pauperum / et arguit pro mansuetis
terre. De zona aurea et lumbari se
rico. et samitto / et alijs exenijs que
per latorem presentium. de vestra
largitione suscepi. non quātas vo
lo / sed quantas valeo refero vobis
grates. Ex hoc enim patet anti
qua liberalitatis vestre integritas /
quem nec interualla temporū / nec
locorū spatia. nec honoris assump
tio. nec cetera amicicia destructiua.
subuertere potuerunt. Quod autem
a me cum omni instantia postulatis /
vt formam et mores domini regis
anglie vobis sub certa descriptione
transmittam. meas quidem faculta
tes excedit. ad hoc enim satis insuf
ficiens videretur mantuani vena in
genij. Ego tamen quod scio. vobis
sine inuidia et detractione commu
nico. De dauid legitur ad com
mendationem decoris eius quoni
am rufus erat. vos autem dominū
regem subrufum hactenus extitisse
noueritis nisi quia colorem hunc ve
nerabilis senectutis et superueniēs
canicies aliquātulū alterauit. Sta
tura eius mediocris est. vt et inter
paruos magnus appareat / nec inter
maiores minimus videatur. Ca
put eius sphericum est. tanquam sapien
tie magne sedes. et alti consilij spe
ciale sacrarium. Ea vero est capitis
quātitas. vt collo et toti corpori pro
portionali moderatione respondeat.
Oculi eius orbiculati sunt. dum pa
catus est animi. columbini. et simpli
ces. sed in ira et turbatione cordis.
quasi scintillantes ignem. et in im
petu fulminantes. Cesaries eius
dampna caluicij non veretur. super
ueniente autem artificij capillorū
tonsura. leonina facies. quasi in
quadrangulum se dilatat. Emi
nentia naris ad totius corporis ve
nustatem naturali est moderatione
propensa. Arcuati pedes equestres
tibie torax extensior. lacerti pugil
les virum fortem. agilem et auda
cem. denunciant. In quodam tamē
articulo pedis eius / pars vnguis
innascitur carni. atqꝫ in contu
meliam totius pedis vehementer
increscit. Manus eius quadam
grossicie sua. hominis incuriam

p͛oteſtantur cauū enim altū p͛oꝛ
ſuos negligit/nec vnq̄ꝫ niſi aucꝰ de
ferat. vtitur cyꝛotheais Singulis
diebus in miſſis. in ꝯſilijs. ⁊ alijs
publicis actionibꝰ regni. ſemꝑ a ma
ne vſq; ad veſperā ſtat in pedes Et
licet tybias habeat frequenti ꝑcuſſi
one calcatraciū equoꝝ. enoꝛmiter
vulneratas ⁊ liuidas. niſi tn̄ equi
tet vel comedat nūq̄ꝫ ſedet. vna die
ſi opus fuerit. quatuoꝛ aut quinq;
dietas excurrit. ⁊ ſic inimicoꝝ machi
namēta ꝓueniens. malicias eoꝛum
frequēter. inopinata ſubitatione de
ludit. Ocreis ſine plica. pilleis ſine
faſtu. et veſtibꝰ vtitur expeditis/ve
hemēs amatoꝛ nemoꝝ/dū ceſſat a
ꝓlijs in auibus ⁊ canibꝰ ſe exercet
Caro ſiquidē eiꝰ ſe mole pinguedi
nis enoꝛmiter onerasſet. niſi quia
ventris inſolenciā. ieiunijs ⁊ exer
citio domat. atq; in aſcendēdo equū.
⁊ in excurrēdo leuitatem adoleſcētie
ſeruās. potentiſſimos ad laboꝛē. ſin
gulis fere diebꝰ itinerando fatigat.
Non enī ſicut alij reges in palacio
ſuo iacet/ſed ꝑ prouincias curreus.
exploꝛat facta oīm illos potiſſime
iudicans quos ꝯſtituit iudices alio
rum. Nemo eſt argutioꝛ in ꝯſilijs.
in eloquio toꝛrentioꝛ/ſecurioꝛ in peri
culis. in proſperis timidioꝛ/ꝯſtanti
oꝛ in aduerſis Quem ſemel dilexit
vix dediligit. quē vero ſemel exoſū
habuerit. vix in grām familiarita
tis admittit Semꝑ in manibꝰ eiꝰ
ſunt arcus. enſes. venabula. et ſa
gitte. niſi ſit in ꝯſilijs aut in libꝛis/
quociens enim poteſt a curis ⁊ ſolli
citudinibus reſpirare. ſecreta ſe occu
pat lectione aut in cuneo clericoꝝ.
aliquē nodum q̄ſtionis laboꝛet euol
uere. Nā cū rex veſter bene lrās no
uerit. rex noſter longe litteratioꝛ eſt
Ego enī in litterali ſciencia facul ta
tes vtriuſq; cognoui. Scitis quia
dn̄s ſicilie ꝑ annū diſcipulus meus
fuit/et qui a vobis verſificatoꝛie ac
q; litteratoꝛie artis ꝑmicias habue
rat. ꝑ induſtriā ⁊ ſollicitudinē meā.
beneficiū ſciencie plenioꝛis obtinuit
Cꝫ ito autē egreſſus ſum regnū. ip
ſe libꝛis abiectis. ad ociū ſe contulit
palatinū Verūptamen apud dn̄m
regē angloꝝ. cotidiana eius ſcola
eſt. litteraliſſimoꝝ ꝯuerſatio iugis.
⁊ diſcuſſio q̄ſtionū Nullꝰ rege nrō
eſt honeſtioꝛ i loquēdo. in comedēdo
vꝛbanioꝛ. moderacioꝛ i bibēdo Nul
lus magnificēcioꝛ eſt in donis. Idco
q; quaſi vnguentum effuſum eſt no
men eius ⁊ elemoſinas illius enar
rat omnis eccia ſanctoꝛum Rex noſ
ter pacificus victorioſus in bellis.
glorioſus in pace. ſuꝑ omnia deſide
rabilia huiꝰ mundi. zelatur ⁊ pcu
rat pacem populi ſui Ad pacem po
puli ꝑtinet quicquid agit. vt quieſ
cat populus ſuus laboꝛes anxios ⁊
enoꝛmes inceſſanter aſſumit Ad pa
cem populi ſpectat qꝫ conſilia vocat.
qꝫ firmat fedra. qꝫ amicicias inīgit.
qꝫ ſuperbos humiliat. qꝫ pꝛelia mi
natur. qꝫ pꝛincipibus terroꝛes im
mittit. Ad pacem populi ſpectat
immenſitas illa pecuniarum quam
donat. quam recipit. quam con
gregat. quam diſpergit. In mu
ris. in propugnaculis. in municio
nibꝰ. in foſſatis. in clauſuris ferarū

et piscīū · et in palaciorum edificijs ·
null9 subtilior · nullusꝫ magnificētior
īuenitur · Pr̄ ei9 potētissim9 ⁊ nobi
lissim9 comes · fines suos āplissime
dilatauit · sed iste pr̄is facultatib9
supaddēs · in fortitudīe man9 sue du
catum normānie ducatū aquitanie
ducatū britannie/regnū anglie · reg
nū wallie/paterne magnificencie ti
tulos · iestimabiliter āpliauit · Nul
lus māsuetior est afflictis/null9 af
fabilior pauperib9 · null9 importuni
or est superbis · Quadā enim diui
nitatis ymagine semꝑ studuit opp̄
mere fastuosos/oppressos erigere/ et
aduersus superbie tumorē ꝯtinuas
ꝑsecucōes et expiciales molestias sus
citare · Cū āt iuxta regni ꝯsuetudinē
in elcōnib9 faciendis potissimas et
potētissimas habeat ꝑtes/hūit tn̄ sꝑ
man9 ab oī venalitate · inoxias ⁊ i
munes · Has et alias tā aī q̄ȝ cor
poris dotes/q̄b9 ipsū natura egregi
e ꝑ ceteris insigniuit tango sūmote
n9/nō describo/meā enī profiteor ī
sufficientiā/credereq̄ȝ sub tāta sudaē
materia tulliū aut maronē · Illud
sume tantillū qd̄ de forma et mori
bus ei9 ad instāciam vr̄am breuitē
delibaui · michi temeritati a plurib9
ascribetur · Videor enim aut onus
īportabile ꝑsumpsisse/ā plurimū de
magnificētia tāti viri ꝑ inuidiā reti
cuisse · Ego tamē vr̄e seruiens carita
ti quod possum facio ⁊ qd̄ scio vestre
postulationi/ꝓmptissima volūtate
dono atq̄ȝ inter ceteros magnificos
viros/qui de laudibus dn̄i mei scri
būt/ego cū paupere vidua minutā
deuotionis in gazophilaciū mitto ·

Quod autem de morte beati marti
ris queritis in verbo domini et in or
dine dyaconi vob̄ dico me nullomo
do habere in cōsciencia/ipsum huius
rei culpabilem extitisse huiusq̄ȝ fidē
plenissimam vobis faciant domin9
thedin9 portuensis epūs/⁊ dn̄s al
bertus cancellari9/qui ꝓpter hoc ī
ꝑtib9 nostris legatione fungentes
exploraueruīt ⁊ cognoueruīt innocen
tiā viri/atq̄ȝ sb̄ vmbra illi9 lꝫ a q̄bus
dā attēptatū fuisse/totāq̄ȝ hāc iniq̄
tatem a scelario processisse · Accepta
siquidem ab eis canonica purgati
one illius · illi de mandato summi pō
tificꝭ publice sn̄iauerūt cum ab hoc
crimine coram deo et hoibus esse ī
noxium/et in quosdā magnates quo
rū maliciam/in hac parte manifeste
coniecerant · notam infamie retorse
runt · Illud quoq̄ȝ noueritis dominū
regem · gloriosum martirem in om
nib9 angustijs suis patronū habere
precipuū · Eadē siquidem die qua p̄
mū tumulū martiris visitauit regē
scotie persecutorem et impugnato
rem fortissimū captum vinculis car
ceralibus mācipauit · Continuato
q̄ȝ deinceps fauore successuum · ope
martiris de vniuersis hostibus glo
riosissime triūphauit · Sciatis igit̄
certissime q̄ caritatē illam q̄ se olim
rex ⁊ martir mutuo dilexerunt/ne
q̄ȝ mors/neq̄ȝ gladi9 aboleuit/for
tis enim est dilectio vt mors/et cū
omnia transeant · caritas nūq̄ȝ exci
dit · Hec est porta speciosa que in
subuersione iherusalem integra et
intacta permansit · cūq̄ȝ omnia eua
cuentur in morte · dilectio in morte

nō moritur/cuius fortitudini mors
succūbit Regnū quidē anglie quod
aduersꝰ regē stephanū armis strē
nuissimū/sudoribꝰ obtinuerat belli
cis licet adolescētulꝰ et ꝯtemptꝰ filij
eiꝰ cōsilio et auxilio/regū et principū
circūiacētiū/graui seditioē turbaue
rāt Ipse āt destitutꝰ suis et ab extra
neis ipugnatꝰ/illo aspirāte in cuiꝰ
virtute vnꝰ fugat decem milia ꝓua
luit vniuersis. dedit qꝫ in manꝰ eiꝰ
hostes suos dn̄s/ad alligandos re
ges eoꝝ in cōpedibꝰ. et nobiles eo
rum in manicis ferreis Ille q̄ ꝯuer
tit corda filioꝝ ad prēm/ipsos i af
fectu filiali nutriens/sedē pr̄is in tē
pora lōga stabiliat et faciat pacem
¶ Scio eni qꝫ si bella interim susci
tauerit in parentē. succidet eos dn̄s
Nā dei iudicio et lege fatali sanxi
tū est/vt quicūqꝫ de cōsāguinitate
illiꝰ/bellis ipsum impugnare pre
sumpserint/nō dimidiet dies suos
hoc autem i libro experientie iam
de multis legimꝰ. et fide oculata
cognouimꝰ.

¶ Qꝫ filij principū sūt lr̄is imbuēdi
Epistola lxvij.

Domino suo dilectissimo h.
illustrissimo Angloꝝ regi
duci normānie et Aquita
nie et comiti andegauie Petrꝰ diui
na ꝑmissione Rothom. Archieps
Salutem in eo p quem reges reg
nāt Licet prudētia vestra sibi suffi
ciat/et eruditioīs aliene suffragia
nō mēdicet/qd cū nobis ad vtilita
tem cedere credimꝰ et honorē. dissi
mulare nō possumꝰ nec debemꝰ Ex
perimēto q̄dem didicimꝰ/q̄tū ꝯmo
ditatis accesserit terre vestre i eo qꝫ
lr̄alibus disciplinis. vestre primicias
adolescētie imbuistis Cū eni alijs
regibꝰ sit rude et informe ingeniū/
vestrū qd exercitatū ē in lr̄is. i mag
narū rerum administratioē est ꝓui
dū/subtile in iudicijs/cautū in pre
ceptis/in cōsilio circūspectū Ideoqꝫ
oīm cpoꝝ nostroꝝ vnanimiter ī
hoc vota cōcurrūt/vt henricus filiꝰ
vester et heres lr̄is applicet/ vt quē
vestrū expertimꝰ heredem/habeamꝰ
tam regni q̄ prudētie successorem
Datis qꝫ totiꝰ prudētie cōpendium
in lr̄is cōtinetur Si respublica agē
da est/ si prelia ꝯmittēda sūt/si castra
metāda. si machine erigēde. si reno
uādi aggeres. si ꝓpugnacula faciē
da Deniqꝫ si queris libertatē. si iu
stitie cultus. si reuerētia legum. si fi
nitimarū gentiū amicicie sūt firmā
de/libri hec oīa erudiūt ad pfectū
Rex equidem sine lr̄is. nauis est
sine remigio. et volucris sine pennis
Recensent hystorie q̄tum iulio cesa
ri cōtulerit lras didicisse. in lrali stu
dio tantꝰ fuit. vt quaternas dicta
ret simul eplas. q̄tus in iuris ciui
lis pitia fuerit/leges romanoꝝ in
dicāt/ virtutes potentis ingenij q̄
iugiter in phia exercuit/ꝑdicat sub
tilitas bisextilis Doctrina aristoti
lis et continuū sub eo virtutis exer
citium magnum magnificauit et ex
tulit alexandrū Adde qꝫ ingenuas
dicit poeta/didicisse fideliter artes
Emollit mētes/nec sinit eē feros.
teste salomoē Melior ē sapiā cūctꝭ

opib9 p̄ciosis/ ⁊ omne desiderabile
non p̄t ei cōparí. Rex iste pacific9 se
illā sup̄ salutē ⁊ oēm pulchritudinē
dilexisse fatetur/ et cū ea/bona sibi
pariter euenisse oīa gratulatur Rex
cui omne iudiciū in populo datum est
quomō iudicabit populū in lege do
mini. si legem dñi nō ꝯgnouit? De
rege scriptū est in hūc modū/ postq̄
sederit rex in solio regni sui describet
sibi deutrionomiū legis in volumi
ne. In quo manifestissime liquet q̄
in rege scientia litterarum exigitur/
vt sit in lege dñi voluntas eius. et
meditetur in ea die ac nocte Medi
tatio ⁊ exercitatio dauid tota erat
in lege dñi/in iustificationib9 ⁊ mā
datis. In lege inquit tua meditat9
sum/ ⁊ lex tua meditatio mea est.
Exercebar in iustificationib9 tuis/
⁊ in mādatis tuis exercebar/ ⁊ pluri
ma in hūc modū Procedūt autem
cū dauid alij reges/ezechias. iosyas
⁊ alij sanctissimi reges/qui custodie
bāt testamentū dñi. ⁊ preceptū qđ
dedit illis. De iosya rege legitur
q̄ cum in eius p̄ntia deutrionomiū
lectū esset/humiliauit se ⁊ fleuit co
ram dño/eo q̄ legem dñi nō seruas
set/ percussitq̄ fedus cum dño q̄ am
bularet in vijs ei9 de cetero. qđ ⁊ fe
cit Procedant etiā de scola euāge
lij cōstantin9 theodosi9 iustinianus
⁊ leo atq̄ alij xp̄ianissimi p̄ncipes/
qui populū rexerunt in lege dñi/ in
fortitudine armoꝝ. ⁊ milicia litte
rarum. Nō video qualiter p̄nceps
perseueret in regno. aut iudicet popu
los in equitate. nisi ꝯsilio litteralis
prudētie muniatur. Sapientia eni

dicit Iudex sapiens iudicabit popu
lū suū/ ⁊ p̄ncipat9 sensati stabilis erit
Et ibidē Rex q̄ iudicat i eq̄tate po
pulos ⁊ sapiētia pauperes/thron9 e9
in eternū manebit Quia dauid pos
tulat a dño / vt sapiētiam ⁊ sciām
doceatur. ideo se dñs in eo virū scđz
cor suū inuenisse testatur Cūq̄ eū
postmodū in regali solio sublimasset
continua temporꝝ successione. regnū
ei perpetuū pollicetur de fructu ven
tris tui dicit/ponam super sedem tu
am Idem Et ponā i seculum seculi
semen ei9. ⁊ thronū eius sicut dies
celi. Si autem dereliquerint filij
eius legem meā ⁊c̄ visitabo in vir
ga iniquitates coꝝ/et in verberib9
peccata eoꝝ. Ex p̄dictis manifes
te ꝯstitio. q2 p̄ iprudētiā filioꝝ. reg
na fortiū transferūtur ad exteros.
Nā iuxta sapie v̄bū Regnū a gē
te in gentē trāsfertur ꝓpt̄ iusticias ⁊
iniurias. ⁊ ꝯtumelias. ⁊ diuersos do
los Percurre a p̄mo rege i isrl̄/et
vide quomō vita saul ⁊ ionathe ⁊
oīm succedētiū quasi tela aranee in
breui succisa ē. ⁊ quāto āpli9 itumu
erūt aduers9 sciam dei tāto grauí9
deiecit eos dū allcuarētur nō est cū
filiū aduers9 sapiāz dei frustra curri
t̄ ad municiōēs ⁊ cuneos armatoꝝ
Dñs est q̄ iudicat reges terre q̄ au
fert spm̄ p̄ncipū. et nō ē q̄ de manu
ei9 suppossit eruē. loq̄tur dñs p ꝓphāz
Erudimi q̄ iudicatis terrā. Hec est
vox ad cuius auditum beatus iob
deterrendo reges inuitat. Si audi
erint inquit reges vocem domini.
complebunt dies suos in bono. et
ānos suos in gloria. Si autem nō

audierint·trāsibunt p gladium ⁊ ꝯ
sumētur stulticia· Ecce q̄ terribilis
est finis regū· qui eruditionem dn̄i
non admittūt Ecce qualit̄ stulticia
sine lr̄atura regū cedit eis ī pniciem
ipsorūq; p̄sidentiū temeritas freq̄uē·
ter subiectos p̄papitat in ruinā Te
meraria dauid p̄sumptio in populi
numeratiōe· fuit illi9 magne pestis
occasio q̄ lxxx·milia de populo inte
remit· p peccato saul popul9 ī mōti
b9 gelboe cecidit· Culpa ieroboā·
in populū redundauit· Religiosorū
ꝯis est opinio· q de lūbis vestris su
per soliū non sedebit fili9 nisi p̄mici
etur in litteris et in lege dn̄i· diligē
ti9 instruatur potentia dn̄i nō minor
est in potentissimo regno trāsferēdo
q̄ in tugurio pauperis euertendo·
Quis ꝯm grecia potentior fuit alexā
dro et tn̄ ei successisse legitur nō su
us sed saltatricis fili9· Successorē
iulio cesari fecit adoptio nō natura
cesaree dom9 totū relege et reuolue
pgressū· ⁊ inuenies q2 in breui periit
memoria eoꝝ· ⁊ ad īferos descēde
rūt qm̄ a se sciaꝫ dei repulerūt et ipi
repulsi sūt· ei sq; aut hostes ā igno
ti viri et extranei successerūt date igi
tur operam amātissime p̄nceps vt fili
us nr̄ puericie cursū lr̄alib9 discipli
nis ipendat q̄ten9 sic ⁊ maliciā dedi
scat innatā bn̄ficio lr̄aꝝ ⁊ laudabiliū
exēplis opm assuescat· Bn̄ valete·

¶ Cōquestio de emācipatiōē monas
terioꝝ Epl̄a lxviii·

Sanctissimo p2i ⁊ dn̄o A dei grā
sūmo pontifici Ri ecc̄ie catuaꝝ
huīlis minister deuotissimū subiectio
nis obsequium Dicit eminētia aplice

sedis magrām oīm ecciaꝝ pfitemur/
sic ab ipā/ꝯsilia in ambiguis /in an
gustijs solacia/ rn̄sa in iudicijs ex
pectamus· Monasterium mālmebe
ricn̄ quod in satesberien̄ dyoc̄ situm
est· nuper sibi abbatem elegerat·
Cūq; satesb̄ ep̄s appellassꝫ atq; ex
pte vr̄a ꝯstāter inhibuisset elcō· ne
aliūde q̄ a se mun9 bn̄dictionis ac
ciperet· Ille nichilomin9 occulte p
fect9 in wallias/ab ep̄o laudanensi
clam destiuam ⁊ furtiuā bn̄dictionē
adeptus sibi abbatis officiū vsurpa
uit Nos āt q̄rela ep̄i ⁊ rei veritate
diligenti9 inq̄sita suspēdim9 walen
sem ep̄m ⁊ abbatem/donec ad excu
sationē tanti excess9 libertatꝭ ā dig
nitatꝭ p̄uilegiū allegarēt/ ptib9 ita
q; in nr̄a p̄ncia cōstitutis ⁊ ecciaꝝ p̄
uilegijs productis/in mediū nichil
inuenim9 / quare mālmebericn̄ mo
nasteriū / ep̄o saresberien̄ subesse nō
debeat / ⁊ humiliter obedire/ eo so
lo excepto/ q abbas quasdam excep
tionis sue lr̄as p̄tendebat/ q̄ stilo et
bulla viciose videbantur/ stilūq; ro
mane ecc̄ie minime redolebant / ide
oq; et eas · falsitatis / ep̄us argu
ebat Abbas testib9 nitebatur assere
re/p̄decessores suos bn̄dictionib9 a q̄
b9 volebāt ep̄is pro suo libitu citra
pfessionis vinculū suscepisse Ep̄s e
cōtrario multas pfessiones abbatū
mālmebericsiū exhibebat sibi et pre
decessoribus suis factas· quib9 sibi
abbatꝭ obediām ⁊ sbiectiōēꝫ monas
terij vendicabat· Productꝭ itaq; et
receptꝭ abbatꝭ testib9·⁊ redactꝭ eoꝝ
depositiōib9 in scripturā q2 secūdā p
ductionē postulabat abbas instācī9

diem aliũ ꝑfiximꝰ / in quo cũ roga
remꝰ more nr̃o que pacis sunt / ep̃s
Ɫ paci Ɫ iudicio se humiliter offerre
bat Abbas vero ꝯsilio cuiusdã aduo
cati diffugiens. ad versuti iuris ꝑsti
gia / nec iudicio acquiescere voluit /
nec ꝟbũ pacis admittere. Asserens
se de cetero nulli ep̃o vel archiep̃o /
nisi soli sũmo pontifici / sup ꝓfessiõe
vel obediẽtia respõdere. Recedens sq3
ꝯtumaciter / viles iquit sũt abbates
⁊ miseri. qui potestatẽ ep̃oꝝ prorsꝰ
non exterminãt / cũ ꝓ ãnua cuiꝰ vn
tia. plenã a sede romana possint as
sequi libertatẽ. Ideo hec ad aures
eminẽtie vestre / reuerende pater noi
deploratiõe deferimꝰ qz pestis illa
latissime se diffũdit. Aduersꝰ ꝑma
tes ⁊ ep̃os. ĩtumescũt abbates. nec
est qui maioribꝰ suis reuerẽtiã exhi
beat ⁊ honorem. Euacuatũ est obe
dientie iugũ in qua erat vnica spes
salutis / ⁊ ꝑuaricationis antiq̃ reme
diũ. Detestantur abbates habere su
perum excessuũ correctorem / vagam
impunitatis licentiã amplectuntur.
claustralesq3 milicie iugũ relaxant.
in omnẽ desiderij libertatem. Hinc
est ꝙ monasterioꝝ fere oĩm facilta
tes / date sũt in direptionem ⁊ p̃dam
Nam abbates exteriꝰ. curã carnis
in desiderijs agũt. non curantes dũ
modo laute exhibeãtur. ⁊ fiat pax in
diebus eoꝝ. Claustrales vero tꝙ̃
acephali. ocio vacãt Ɫ vaniloquio.
Nec enĩ presidẽ habent. qui eos ad
frugem vite melioris inclinet. Qz
si tumultuosas eoꝝ cõtentiones au
diretis. claustrũ non multũ differre
crederetis a foro. hec oĩa reuerende
pater. vestre correctionis iudiciũ pos
tulant tẽpestinũ. nisi enĩ huic malo
maturiꝰ remediũ adhibeatur. veren
dũ est ne sicut abbates ab ep̃is / ita
ep̃i ab archiep̃is. Ɫ a p̃latis suis
decani ⁊ archidyaconi eximantur.
Et que est hec forma iusticie. aut po
tiꝰ iuris deformitas. prohibere ne
discipuli magistro cõsentiant. ne fi
lij obediant patri. ne milites sequã
tur principem. ne serui dño sint sub
iecti? Quid est eximere ab ep̃oꝝ iu
risdictiõe abbates. nisi contumaciã
ac rebellionẽ precipere. Ɫ armare fi
lios in parentes? Videant queso
ista et iudicẽt qui iudicãt orbem ter
re. ne inde videãtur emanare iniurie
vñ iura sumãtur. Arguemur teme
ritatis ⁊ dicemur os nostrũ posuisse
in celũ. qui nõ de supbie spũ / sz de a
tramẽtario doloris hec scribimꝰ. Peti
mꝰ eq̃dẽ familiares ãgustias. q̃ pub
licas deploramꝰ. Nec fortitudo nrã
fortitudo ẽ lapidis. nec caro nrã enea
est vt tã enormes ĩiurias dissimula
re possimꝰ. ptꝰ vrie mortẽ et adulte
riũ bersabee. missꝰ ẽ ad dauid ꝓpha
ꝓponẽs ei paradigma de paupe. q̃ v
nicã habebat ouiculã. quã abstulit
ei diues. q̃ oues habebat inumeras
Dauid vero de sñia req̃situs. iudiciũ
mortis dictauit ĩ diuitẽ. et p ꝯsequẽ
tiã in seip̃z. Et quis ẽ hodie diues q̃
habz oues inumeras. nisi romꝰ põti
fex. q̃ ecclas orbis possidet vniũsas?
Et q̃s paupior ꝙ̃ eccia Cant. que
cũ vnã Ɫ vnicã abbatiam haberet.
monasteriũ. s. sci augustini quã sinu
prouidentie pastoralis. et paterno
fouebat amplexu. eam sibi diues

ille ꝓphiacus/ne dicā romanꝰ ponti
fex / in suā spcialē ⁊ ꝓpriā vsurpa
uit? Si audeamus dicere qd̕ senti
mꝰ/cū ex officio iusticie reddatur vni
cuiqȝ qd̕ suū est·non multū romani
pontificis iusticiā promouet/si alicui
in alienam iniuriā beneficiū confert
Vel si qd̕ meū est aufert·si ea cōmit
tit in rebꝰ ecclesiasticis/que mūdana
potestas in secularibꝰ abhorrēt Apos
tolus ad romanos loquēs Omnis
inquit creatura ptātibꝰ subdita sit·
Si ecc̄e romane sic apostolꝰ scribit/
quis in ecc̄ia romana doctrine apli
ꝯ cōtraire p̄sumpsit? Ad hebreos e
ciam scribēs dicit·Obedite inquit p̄
positis vestris In huāno corpe· mē
brū vnū seruire alteri non detractat
Quicū angeli alijs p̄sunt/nec inter
se sugbiā emācipationis admittūt·
Vnus eoꝝ quiqȝ se eximere voluit a
potestate diuina· ⁊ de angelo dya
bolus factꝰ est· hodie ꝑ huiusmodi
extraordinarias libertates multoꝝ
p̄apicia machināntur·Adhuc replica
mus· qꝛ de facto sūmi pontificis dis
putasse·⁊ sacrilegium cōmisisse dice
mur· Veruūptamē nō est eq̄ disputa
tio· vbi sustinēti respondere nō licet
Nec rixa est vbi tu pulsas / ego va
pulo tm̄· Si ex turbatione spūs et
habūdantia cordis os loq̄tur· incō
sulto calori misericorditer indulgē
velitis clemētissime pater· dolor eni
noster in ꝯspectu vestro ē·⁊ gemitꝰ
noster nō est a vobis abscōditꝰ/vti
nā in caput meū manū aiaduersio
nis·indignatio vestra extēderet/ dū
modo ꝑ opprobria ⁊ dolores meos
ecc̄ia cant̕·in antiq̄ dignitatis grāꝫ

respiraret Quāqȝ ꝑ miam dei cogita
bit romanꝰ pontifex· vt cōplacacior
sit adhuc· Nā si ecc̄iam scī augusti
ni spālem filiā vocat/filia spālior at
qȝ speciosior ⁊ longe dignior ē ecc̄a
cant̕·cui si monasteriū scī augustini
subiciat nichil subtrahit· sibi restitui
tur alienū Nā teste gregorio Nich
il ecclesiasticis decꝑit vtilitatibꝰ/si q̄
sunt aliena reddātur· Scimꝰ equidē
q̄ ob quietē monasterioꝝ· ⁊ epōꝝ
tirānidem has exemptiones pleruū
qȝ romani pontifices indulserūt Ve
rūptamen in cōtrarium res versa est
Monasteria eni q̄ hoc bn̄ficiū damp
natissime libertatis· siue aplica auc
toritate · siue qd̕ frequēciꝰ ē bullis
adulterinis adepta sūt·plus inqui
etudinis·plus inobediēcie·plus io
pie incurrerūt· Ideoqȝ et multe do
mꝰ q̄ noīatissime st̄ i scitate ⁊ rligio
ne/has emunitates·q̄ nūq̄ habere
voluerīt/q̄ habitas ꝯtinuo reiecerūt
Si gͦ māmebericn̄ abbas/ q̄ apud
nos reputat̄ arbor steril̕·ficꝰ fatua/
⁊ truncꝰ iutilis ad vos venerit vl̕ mi
serit· Vitā ⁊ opinionē illiꝰ in libra
iusticie appēdat̕·nec illiꝰ admittat̕
p̄uilegia donec maīfeste liq̄at ex col
latioē scripture ⁊ bullaꝝ·q̄ tpe ⁊ a
q̄bꝰ pr̄ibꝰ st̄ idulta/falsarioꝝ eni p̄s
tigiosa malicia·ita i epōꝝ ꝯtumeliā
se armauit vt falsitas fere i oīꝫ mo
nasterioꝝ exceptioē p̄ualeat nisi in
decisionibꝰ·⁊ examinatioibꝰ facien
dis· iudex veritat̕ exactor districtis
simꝰ intercedat·Cōseruet vos dn̄s·
ad seruādā debitā ecclesijs libertatē
Monētur excōicari qui regem su
um in acie dereliquerunt

Epistola lxix.

REuerendo patri et dño Radul
pho dei grã andegauẽ. epõ suus
p. Blesen bath. archid. Salutẽ et
aīe et corporis sanitatẽ. Sicut de in
ualitudie vrã turbata ē aīa mea/
sic de cõualescẽtia vestra vehemẽtius
exultat. Benedictus autem dñs q̄ casti
gãs castigauit vos/ et morti nõ tra
didit vos/ misericorditer reseruans
ad tantã sciam salutis plebi eius.
Tempus equidẽ est accingi gladio
et arripe iudiciũ ad faciendũ vindic
tam in nationibus increpatioẽs in po
pulis. Enormiter peccauit populus
vester/ cuius maliciã nisi digna et tem
pestiua aīaduersiõe cõtuderitis verē
dum est ne vobis et populo dñs irasca
tur/ et ne ī caput vestrũ aliena trã
gressio refundatur. Et vñ hec proditori
e factionis iniq̄tas vt andegauẽ ex
ercitus tanq̄ trãsfuga et desertor/ do
minũ suũ in acie/ hostilibus cuneis fu
giẽdo exponeret? Excusabilis esset
fuga/ si deessẽt victualia/ si arma de
ficerent/ si fortior hostis insisteret. si
princeps duceret captus/ aut in acie
cecidisset. Nũc aũt sine timore/ sine
vulnere. sine periculo. sine hoste fugit
exercitus/ vt hostiũ grãm ex sui prnci
pis desolatiõe captaret. Dans q2
benignitas regie maiestatis/ semper
eos blãde rexerat/ et mãsuete trac
tauerat/ prodiit q̄si ex adipe iniq̄tas
eorum. atq3 bñficio indulte mãsuetu
dinis abutẽtes/ se in insolẽtiã contu
maciter erexerũt. Ideo q2 dñationẽ
filii maliciose desiderant/ taciturnitatem
vt poete verbo vtar a principe vul
gus dissidet et qui mos populis vē
turus amatur/ sicut habet eorum cõmu
nis opinio iustissima sors est regno
rũ sub rege nouo. Milites quoq3 q̄
contra p̄stitum patri iuramentum in
partem filii cõiuratione clandesti
na transierunt/ non minus essent pu
niendi q̄ populus/ quoniam sciunt
quod inq̄nat equat quia in filio vi
ta diuturnior et terribilior dñatio
expectatur/ degeneres trepidant ani
mi. peioraq3 versant. veruntamẽ
sicut moyses ob vitulum cõflatilẽ
zelo succensus excanduit/ atq3 vigī
ti tria milia occidẽdo multorum cul
pam teste augustino vindicauit in
paucis. Sicut iulius cesar militarẽ
tumultum quem aduersus eum ex
citauerant multi. paucorum aīad
uersioẽ cohibuit/ sic expediret dño
regi non dissimulare aut negligere
hunc excessum. sed ita paucorum inso
lentiã ferro vltionis abscindere/ vt
terrore diriuato ad posteros/ faci
nus nõ redeat in exemplũ. dñs lo
quitur per prophetam. Si dñs inquit
sum vbi timor? Si pater sum vbi a
mor? Nobilissimus siquidẽ rex q̄ rigo
rem dñatiõis paterna exhauserat le
nitate in populo infideli. nec amo
rem reperit nec timorẽ. In strategẽ
matibus Iulii legitur clearchum
lacedemoniorum ducem dixisse prin
cipem exercitui magis esse timen
dum q̄ hostem/ faciat queso timor
humiles quos facit mãsuetudo prnci
pis tumidos et rebelles. Leges eq̄
dem imperiales in eum qui desertor
est vel transfuga/ vel emansor/ pe
nam ordinariam ad furcam scilicet

animalis ad bestias dictauerunt. Apius claudius cos/qui a militari statione cessarant / decimum quemqꝫ militem sorte ductum. fuste legitur occidisse. Fabius rutilius consul ex duabus legionibus que loco cesserant vicenos sorte ductos / in cōspectu omniū securi percussit. Quint9 fabius maximus/transfugarū dexteras precidit. Marcus cato comp̄hensis in furto cōmilitonibus idem fecit. Nichil detestabili9 est. nota proditoris in milite. Licet ioab omnia fortiter fecerit nō computatur tamē in cathalago fortiū dauid. quia fortitudinem eius proditio in abner 7 amasam denigrauit non dico vt vestro consilio vel hortatu domin9 rex in populum vestrū / rigorem gladij materialis exerceat. Dico enim qꝫ in hac parte. viros exacti iudicis exequetur sed quod vestrum est agite manus dissolutas / genua debilia / mentesqꝫ trepidas roborate. atqꝫ infideles animos/aut reuocetis ad fidem sui principis / aut spirituali eos gladio compescatis. Nouum siquidem a domino papa noueritis emanasse mādatum/ vt quicūqꝫ pacē domini regis turbant/ appellatione remota. excōmunicationis vinculo astringantur hac auctoritate fretus domin9 cant. omnes domini regis impugnatores apud cado inde nuper excōmunicauit/nec regi iuniori nec alij exceptionis graciam fecit. Illud autem certissime teneatis/ ipsum nunqȝ aliquē excommunicasse. q̄ aut non moreretur in proximo / aut ciuis non operiret faciem subita 7 ignominiosa confusio. Exeratis itaqꝫ gladium petri/ vt ad debite fidelitatis obseruantiam compellantur inuiti. q̄ spontanea volūtate pro salute principis/se morti 7 carceri debuerant obicasse. Sola fidelitas est. que dilatat gloriam populi/que pacem firmat 7 terrorē incutit inimicis. Adhuc in ānalib9 recēsentur fideles populi 7 viuent nomina eorum in eternum. Refert frontoni9 cassilinos obsidente eos hanibale tātam fidem seruasse romanis vt eos ad deditionem neqȝ fames neqꝫ gladius inclinaret. tantaqȝ illos afflictos fuisse inedia. qꝫ mus centum denarijs venderetur. venditoremqꝫ munis periisse fame. et emptorem mortis periculum euasisse. Petelini a penis obsessi / parentes et liberos eiecerunt. ipsi autem corijs madefactis. 7 igne siccatis folijsqȝ arborum vitam trahentes / obsidionem vndecim mensibus contempserunt. Cisium in contumeliam romanorū nutritates obsederat vrbisqȝ captiuos produxit et ostendit obsessis arbitratus futurum/vt miseratione suorum ad deditionem compelleret opidanos. At illi exhortati eos ad mortem fortiter capiendam. fidem seruauere romanis. Viri autem andegauenses quorum pre ceteris populis erat in actibus bellicis fama celebrior/tanqȝ filij effrem intendentes et mittentes arcum/cōuersi sunt in die belli. et degeneres et imbelles / vbi fortius et fidelius principi suo adesse debuerant in fugam ignominiosissimam sūt cōuersi

Verūptamen ſperamus in eo qui conuertit mare in aridā/ ꝙ cōuertet in proximo corda filiorū ad patrem ⁊ hanc diſſentionis amaritudinem dulcorabit. Ipſe quoq; q̄ iudicat fines terre/dabit victoriā regi noſtro et ſublimabit cornu xpriſti ſui.

Ut conſanguineos honeſtos tenemur diligere ⁊ ꝓmouere Epiſtola ſeptuageſima.

Dilecto et pre omnibus diligēdo dn̄o ſuo. J. dei gracia Carnotenſi epiſcopo ſuus canonicus petrus bleſenſis Salutem et in ira miſericordia reminiſci Eam ſperamus in vobis et de vobis maturitatis graciā. vt vos adulatio fallax/facile non ſeducat prouerbialiter enim dicitur. quia ſtultum eſt vas incruſtare ſincerū. Et teſtimonio ſalomōis/ fruſtra iacitur rethe ante oculos pennatorū Patris ꝙ rotbert9 ſareſb. caro et ſanguis veſter eſt/illi tamen quorum os amaritudine ⁊ dolo plenū eſt/qui dicūt bonum malū et malū bonū. elongāt a vobis amicū et proximū et de lingue veneno confiſi. cum a viſceribus veſtris nituntur auellere exterminantes adulatione ſeductoria. legē nature. neceſſitatē ſanguinis. beneficiū nutriture Nepoti veſtro dū honeſtus et ydoneus beneficijs/nun9 aptum aut deteriorē queſo non prefe ratis extraneū/nec ab eo veſtre liberalitatis graciā auertatis. in quo iſta duo concurrunt. natura et meritū Nanc in oī facultate fortius eſt qđ ex natura ꝓcedit/ ꝗ̄ qđ accidit extrinſecus ſp̄q; ſincerior erga vos erit nepotis affectio. qꝛ nature obſeq̄tur ꝗ̄ que ſeq̄tur ex fortuna Ariſtotilē dixiſſe recolitis/ qꝛ omne qđ natura tale. magis tale eo ꝙ non natura tale Quid eſt ꝙ in iure ciuili pactū ſtipulationē tollit. ⁊ ſtipulatione non tollitur. Nū quia pactū/ vinculū naturale eſt. ſtipulatio vero ciuilis eſt obligatio. Ius aūt ciuile ius naturale corrūpere non poteſt / cū ius ciuile a naturali qn̄q; tollatur. Durū quidē et nimis auſterū eſt/ nos eis non eſſe ꝓpicios quos nobis natura cōciliat. Nā apoſtolo teſtāte Qui ſuoꝝ ⁊ maxime domeſticoꝝ curā non habet. fidē negauit et eſt infideli deterior. Bruta fetus ſuos nutriūt/⁊ eos cū fuerint grandiuſculi derelinquūt. Non decet hoc hominē quē ratio. quē intelligētia faciūt ceteris preminentē Cauete queſo ab eis qui hoībus placent qui omnia dicunt ad voluptatē. ad veritatē nichil. Adulatio quidē peſtis īprobiſſima eſt / q̄ cū ſtatim deprehēdatur a paupe. apud diuites latē ter obrepens. eciā circūſpectū circūuenit ⁊ prudentē. Aut enī ſub dilectionis ymagine/aut deuotionis obtectu/aut alicui9 ſimulatiōe officij. ſe adulatio prodigioſa palliat. vt gratius acceptetur. Venena enī non dātur niſi melle circūlita Glorioſū nob eſt dicat callid9 adulator qđ in bn̄ficioꝝ collatiōe pauperes honeſtos/ vr̄is nepotib9 antefertis Op9 dei eſt hoc. caro ⁊ ſanguis non reuelat hoc vobis. Et q̄s in hac exhortatiōe maliciā deꝓhendat? Sic aduerſ9 eū in quo dol9 non eſt/ qn̄q;

gratanter accedit. ꝙ publice scitur.
hoc non ex culpa mea sed tua inui
dia processisse. michiq; solacio ē tue
consciencie cruciatus Inuidia siculi.
non inuenere tyranni. maiꝰ tormē
tum. pena quidē vehemēs. ⁊ multo
seuior illis. Quasq; dyonisius gra
uis intulit. aut cacamantꝰ. Nocte
dieq; suū. deferre in pectore testem.
Inuidia est qua instigante. cyrym
friadiū ꝯmisit. Joab amasam inter
fecit. Saul persecutꝰ est dauid Judei
xp̄m pylato tradiderūt. filij iacob
ioseph putifari vendiderūt. Nunꝙ
sane inuidisses paupi. si qua tibi in
esset generis. mentis nobilitas. q̃
testimonio poete. Liuor iners viciū
mores nō exit in altos. Utq; latēs
vna. vipera serpit humo Iam nō re
putabo me miserū. cui potest aliꝰ in
uidere. vulgo enim dicit̃. quia sola
miseria caret inuidia. vsq; in diem
mortis non iudicabo me a morsu in
uidie liberum et immunem. Nam
iuxta ethicum. Ille qui monstra do
muit et euasit. Comperit inuidiam
supremo fine domari Certe si inimi
cus meus maledixisset michi. aut
nocuisset michi. sustinuissem vtiq;
Sed nūc. Non ex peccato vulnus
ab hoste tuli. Ideoq; et ipsum impa
cientius fero. Nam teste nasone.
Leuiter ex merito quicquid paciare
ferendum est Que venit indigne pe
na. dolenda venit. Illud plurimum
adauxit inuidiam. ⁊ ignem indigna
tionis accendit. quia inocētiā meā
tante maiestati reddidisti exosā. q̄
solo nutu meā p̄t dampnare ⁊ opp̄
mere ꝑuitate. Legit̃ ꝙ augustꝰ in

pollionē scripserat fascēninos. Cū
q; respondere augusto pollio mone
retur At ego inquit pollio taceo. nō
est leue in eum scribere. qui de leui
potest proscribere. Lōge faciat a me
dominꝰ archiep̄s manū suam. nec
eius formido me terreat. A ioue ꝑ
cussus non leue vulnus habet. Ipe
suas ꝙuis vires inhiberet achilles
Missa graues ictus pelias hasta da
bat. Mole queso magnitudinis sue
me non premat. Nam satis equa
nimiter fero dispendium. quod mi
chi hostis procurauit occultus Fla
grancior equo non debet dolor esse
viri nec vulnere maior Adhuc reti
neo spei magne solaciū. nec sic mea
fata premūtur. vt nequeam releua
re caput sors merentes respiciat. In
ter vota ⁊ desiderabilia mea sepiꝰ
numerabam vt in terra natiuitatis
mee aliquod beneficium obtinerem
quia nescio qua natale solum dulce
dine cunctos Tangit. ⁊ immemo
res non sinit esse sui. Nunc autem
tuis culpis exigentibus. vagus et
profugus super terrā habeor. Quo
me cūq; rapit tēpestas deferor hos
pes. Verum quia innocentia mea
per maliciam subuersa est. habeo cō
solationem in xpristo qui in sapien
tia vincat maliciam. et disponat ō
nia suauiter. que grauiter sustinere
compellor. sub expectatione miseri
cordie sue. Omne solum forti patri
a est. vt piscibus equor. vt volucri
vacuo. quicquid in orbe patet. Si
me fortuna deiecasset. in angiportū
vt ita loquar. arcioris angustie pe
nas non timerem. Poete namq;

testimonio. Fortuna miserrima tuta est Nã timor euēt9 deterioris abest Nūc autē de paupertate causari non possū. paup enī nō est cui rerū suppetit vsus Qd satis est cui contingit nil amplius optet Si vent' bene si lateri pedibusq3 meis nil diuicie poterūt regales addere man9 Ecce q̄ in domib9 regum sūt. mollib9 vestiūtur Ego tn̄ nec saniorib9 abis nec indumētis ornatiorib9 vterer. si in regū palacijs habitarē Sit michi quod nūc est/eciā min9 et michi viuam Qd superest cui si quid superest michi vite Nam neq3 diuitib9 contingūt gaudia solis Nec iuxta male qui natus moriens q3 fefellit Putas te michi specialiter nocuisse/q2 vsus consilio iānes et iambre atq3 cōsilio achitophel/quo2 adhuc heredes. oēs fere curias obsederūt a me dn̄m. amicū 7 proximū elōgasti Preculo q̄ tas insidias emulo2 i palacio regis sicuti wilhelmi secūdi qn̄q3 expertus sū. qui cū multiplicat' me a regis latere studuissent et nō possent auellere. pus ad vnū epātum et alterum. demū ad neopolitanā metropolim postulari. 7 solempniter eligi me fecerūt Ego autem ad hoc nullo potui fraudis artificio inclinari Sciebam enī q ad hoc et circa hoc. tota eo2 versucia vsabatur vt ab aulica conuersatioē remotum. aperta persecutioē obruerent Tu econtrario post vnā in alteram pbendam. quib9 me fraudulētere mūneras. michi prepositurā eciā supplantasti. porro terribilis in iudicijs deus. inter me et scalco pditores. terribiliter iudicauit. ipse p̄cat tibi Ego eni de te nullam expecto vltionē Quippe minuti semp et īfirmi ē animi/exiguiq3 voluptas vltio michi suffiat ad vindictā/q2 processu temporis in me pmouēdo/miam altissimi videas. ita besca sq3 vidēdo Quia me nō procurante. in promptu est subuersio tua Quia testiōnio poete Omnia sunt hoīm tenui pendētia filo Et subito casuque valuere ruūt Tu quoq3 fac timeas/et que tibi grata videntur. Dum loqueris fieri tristia posse puta.

Cōis querela de illis qui clericos impune occidunt

Eplā lxxiij.

Ricardus dei grā cant' archiepiscopus/toti9 anglie p̄mas et aplice sedis legatus/venerabilibus et dilectis in xp̄o fratribus R. wintoñ G. helieñ. J. norwiceñ epis Salutem et salubre cōsiliū. In ecclia anglicana dāpnosa omnib9 et omnino dampnāda cōsuetudo inualuit/que nisi p industriā vestrā omnino fuerit sublata de medio. ine norme toti9 cleri dispendium vehementer excrescet Si iude9 aut laico2 vilissim9 occidit'. statim supplicio mortis adicitur interfector. Si quis verō sacerdotem vel clericū/minoris aut maioris stat9 occiderit/ecclesia sola excōmunicatione contenta. aut vt verius loquar. cōtēpta/

materialis opem gladij nō requirit. Patis equidē q a dn̄o dictum est moysi. Maleficos nō pacieris viuere. Aplo teste. princeps gladiū habet ad vindictā malefactorꝫ. laudē vero bonorꝫ. Sz ⁊ dn̄s dicit. Qui vos tangit me tangit. Et p pphetam. Nolite tangere xpristos meos. vbi igit̄ possꝫ maleficiū inmani9 ꝟ execrabili9 inueniri. q̄ grassari in xpristos dn̄i. ⁊ in populū acquisiti oīs libera impunitatis audacia gladium exercere? Accepta michi esset sn̄ia excōmunicationis in talib9. si timorē homicidis incuteret. Sz culpis nostris exigentib9 gladi9 petri rubigine obduct9 est. ⁊ qz nō potest incidere. datus est in cōtemptū. Si capra si ouicula furto sublata sit. vel occisa. in hui9 rei auctorem silateat. sentētia excōmunicatiōis emittitur. cōuict9 vero aut cōfess9 furcarū patibulo deputatur. Porro clerici vel epi occisores romā mittūtur. euntesq; in delicijs. cum plenitudine apostolice gracie. ꝟ maiore delinquēdi audacia reuertuntur. Talium vindictam excessuum. dominus rex sibi vendicat. sed nos eam vobis dampnabiliter reseruamus. atqz liberam prebentes impunitatis materiam. infra uces nostras. laicorum gladios prouocamus. Ignominiosum ē q p capra vel ouicula grauior. p sacerdote occiso. pena remissior irrogat̄. Sed hijs ⁊ durioribus digni sum9. q̄ iurisdictionē alienā. ⁊ nobis oīno indebitā ambitiōe temeraria vsurpam9. Nā ⁊ in corpore decretorꝫ. ⁊ in eplā ad romanos hec verba legisse me minim9. Sūt quedam enormia flagicia. que potius p mūdi iudices. q̄ per rectores ꝟ iudices ecclesiarum vindicātur. Sicut est. Cum quis interficit pontificē apostolicū. presbiterū siue diaconū. hui9 reos reges ⁊ p̄ncipes mūdi dampnāt. Omnis equidē iusticia ideo exercet̄. vt debita quiete gaudeat innocētia. ⁊ malignātiū temeritas refrenetur. verumptamen in hac iurisdictionne maledicta. quam ambitiose ⁊ superbe presumimus. deum offendim9 ⁊ dn̄m regem. viamq; in clericos malignādi. tutissimā. laicis aperim9. Nuper apud wurmaciā sacerdos litature commendabilis ꝟ conuersationis honeste. maliciose occisus est a vuilhelmo freschet. ⁊ vxore eius. nec illi maleficiū diffitētur. pmpti sunt ergo curiam adire romanam. Nā confidit in ea eoꝝ viri sui. atq; in specie ⁊ pulchritudine sua. intendit prospere procedere. ⁊ de lenocinio vxoris. in via preter absolutionis beneficium fructus vberioris manipulos reportare. Vos ergo dilectissimi fratres huic publice pesti dū in suo cursu ē. maturiore cōsilio studeatis occurrere. Nam si liberi9 aliquātulum et licenti9 euaserit. periculum quod int̄ pauperes nunc versatur. vestris in proximo ceruicibus imminebit. Ecclesia iurisdictionem suam p̄us exerceat. ⁊ si illa non sufficiat. eius imperfectum suppleat gladius secularis. Huius rei auctoritas ex synodo vrbani pape et decreto gregorij. ex eplā nycholai. epis galliarum.

ex ꝯſilio etiam martini pape et ex
cōſilio cartaginēſ̄ tercio. et ex mul
tis ſanctoꝝ patrū̄ inſtitutionibus e
manauit. Nec dicatur ꝙ aliq̄s pu
niatur ꝓpter hoc bis in idipſū. nec
enim iteratū videt̃ qḋ ab vno inci
pitur. ⁊ ab altero ꝯſūmat̃. Duo ſꝫ
gladij qui mutuum a ſe vendicant
auxiliū. atqꝫ ad inuicem ſibi vires
impertiūtur alternas/ſacerdociū regi
bus ⁊ ſacerdotibus regnū. Ideoqꝫ
ſi ab altero ſuppletur alterius īſuf
ficientia/nō videtur duplex ꝯtritio/
aut punitio combinata. Nam ⁊
illi qui ad mortis patibulū ſūt dāp
nandi iuxta magūtinēſ̄ conciliū/a̅
teq̄̄ ad tormēta ducant̃ per cordis
ꝯtritionem ⁊ penitētiam/ſpūaliter
puniūtur. nec duplicitati ꝯtritiōis
inducit. ſꝫ quedam ꝑparatio eſt ad
mortē. penitētia et ſatiſfactio q̄ pre
cedit. Reddētes igitur deo que dei
ſūt. ⁊ ceſari q̄ ſūt ceſaris. iuxta peti
tionem dn̄i regis ei tantoꝝ vindic
tam exceſſuū relinquamꝰ. Reis aūt
in mortis articulo ꝯſtitutis/q2 ſen
tentiā lati canonis incurrerūt/ſi ab
ſolutionē poſtulauerīt. ⁊ in hoc ⁊ i
alijs q̄ꝫtum poſſumꝰ ſine ſcandalo
⁊ piculo eccl̄ie humanitatis ꝯſiliū.
miſericorditer impēdamꝰ. Publice
nāqꝫ iatereſt/vt materiali gladio co
hibeātur. qui nec deū timēt nec de
ferūt eccleſie. nec cenſurā canonum
reuerētur. Bene val̃t.

Qualiter vnꝰ ꝑ aliū ſit corrigē
dus   Epl̄a lxxiiij.

Dilecto amico ſuo G. archid.
p. bleſēſ̄ bath. archid. Salu
tē ⁊ continuos ad vota ſucceſſꝰ

Preces vobis affectuoſas porrige
rem ꝓ Guid hoſpite meo/ſꝫ nec p̄
candi affectū iuenio. nec p̄ces obla
te mereāt̃ effectū. Non excuſo apud
vos hoīem/q̄ enormi dehoneſtatio
ne vite/publice ſe excuſat vt verbo
naſonis vtar. Non eſt ꝯfeſſi cauſa
tuenda rei. Sperāuerā ꝙ eſſet ex veſ
tre nouiſſime aīaduerſiōis flagello
correctior. et ꝙ ei dediſſet vexatio i
tellectū. Sed ⁊ nūc reuerſꝰ eſt ad
vomitū. ⁊ pene quā paſſus eſt īme
mor adulterā quā abiecerat/ad ex
traordinarios reuocauit amplexꝰ.
Sautiꝰ euitat pugnā gladiator ⁊
idem. Immemor antiq̄ vulneris/ar
ma capit. Qui poſt naufragiū mā
ſtagna lacuſqꝫ timebat. Equoreas
iterū remige tēptat aquas. Penitꝰ
deſpero de correctiōe illiꝰ qui forte
emendabilior erit ſi vſqꝫ ad ſacieta
tem ſuo arbitrio relinquat̃. Curāda
fieri quedā maiora videmꝰ vulnera
que meliꝰ nō tetigiſſe fuit/vulnerꝭ
hoc genꝰ eſt qḋ cū ſanabile non ſit
Nō ꝯtrectari tutiꝰ eſſe puto. videt̃
aūt michi pater eiꝰ longe dāpnabi
lior in hac ꝑte. nā cum filiū ſuum in
pueritia ſcis ⁊ honeſtis moribꝰ in
formare debuerit/ingeniū illiꝰ exer
citauit in alea. variaqꝫ lenociniorū
turpitudine deprauauit. Tunc eq̄
dem erudiendꝰ erat ⁊ ad omnē for
mā ſuſcipiendā ydoneꝰ. tanq̄̄ nudū
⁊ molle lutū/tunc ꝓperandus ⁊ a
cri fingendus ſine fine tota. Non
fingit equum tenera docilem ceruī
ce magiſter ire viam quam monſ
trat eques. Qui ſi in etatem be
ne durioris euaſerit. ad mollitiem

ambulatorij gressus non poterit eru
diri. Morū siquidē q̄litas trahitur
a conuictu et qui picē tangit. inquina
bitur ab eo/ corrumpuntq; praua con
sortia bonos mores. Teste satirico.
Certius et cicius vos corrumpunt vi
ciorū. exēpla domestica magnis/ cū
subeūt animos auctoribus. Quid fa
ciet filius nisi quod viderit patrē fa
cientē? Si dampnosa senē iuuat alea
ludit et heres bullatus. paruoq; eidē
mouet arma fritillo. Iuuenē viciosū
esse non miror. cuius puericiā. pater
alee dedicauit. Alea siquidē menda
cij. periurij. furti. sacrilegij mater
est. Ideo filiū instruēs fuge aleā di
cit Cato. Ludū thesserarū et alee le
gitur athalus asyaticus inuenisse
quē longe melius est ignorare q̄ sci
re. Chilon lacedemonius/ causa ineū
de societatis et amicicie/ missus est
chorintū inuenitq; duces et seniores
populi ludentes in alea. Infecto ita
q; negocio rediit dicens gloriā spar
tanorū quorū virtus nouiter cōstruc
to bizancio clarescebat/ non esse hac
infamia maculādā. vt diceretur soci
etatē cū aleatoribus cōtraxisse. Re
gi quoq; demetrio a rege parthorū
tali aurei date sunt. vt notaretur in
eo leuitas puerilis/ qui in maiesta
te regali lusibus intēdebat. Quia
igitur filius in patre corruptus est. cor
ripiendus est et in patre. vt pena pa
tris doceat filiū a turpibus abstinere
Scriptū est. quia mulctato pestilen
te. sapiēs sapientior erit. lauabitq;
iustus manus suas in sanguine pecca
toris. Frequenter euenit vt vni mē
bro per aliud medeatur/ dolent au

res et scuse humeris apponūtur/ de
lictum cordis/ fletus oculi purgat.
Peccauit manus. et pectus contun
ditur. deliquerunt genitalia et dor
sum ponitur ad flagella. Sane pa
ter sententiā suspensionis et excōmu
nicationis vinculū non veretur. Nec
oīa verbalia quedā sunt/ nec desistet
a turpitudine insolita. nisi burse dis
pendio cōpescatur. Certissimā illius
emendationē vobis promitto. in ab
latione pecunie/ sensibilis est illa sen
tentia non verbalis. ideoq; plus do
loris incutit et timoris. Nam iuxta
ethicum Ploratur lacrimis amissa
pecunia veris. Non cohibent sacra
verba manū/ maiore tumultu. plan
guntur nūmi q̄ funera. Duos igi
tur in vnū lucrifacite. atq; dispen
dio patris/ filiū ad honestatis cōpen
diū reuocantes in dolore patris va
gam et effrenē filij petulanciā cohi
bete. filiū eni illius hac vice exige
re nichil aliud esset q̄ simulare insa
nū q̄ oleū adhibere camino et ven
tis incendia excitare.

Qualiter sit conueniendus et al loquēdus dominus rex. Epistola septuagesimaquinta

Petrus blesen. bath. archidya
conus Rotgero decano Salu
tē et salubre cōsiliū. Nullus magis
ter fidelior aut efficacior est. q̄ qui
probauit per experienciā / qd impar
titur alijs per doctrinā. Nuper ad
dn̄m regē missus. vt cantuariensis
ecclesie negocia procurarē/ more solito
letabūdus accessi. Rescriptū legens
et intelligēs in ipsius facie turbationē
animi sui/ statim suppressi labia linguāq;

cohibui veritus ne si loqueretur eius vehemētius irritaretur iracūdia quā michi fidelis interpres animi facies nūciabat Negociū itaqȝ distuli donec fauceret hora felicior vel vultus serenior arrideret Offensū eni pn cipem sup gerendis negocijs cōuenire nichil aliud censeo quā explicare rethia i capturam/equore procelloso Hic quippe vel rethia sua pdere pperat qui tempestati se ingerit/atqȝ tranquilliorem maris faciem non expectat Ideo quia missus es vt domino regi ducā denūcies/vnde ⁊ in hoc vbo te habē cautius oportz Nā ⁊ ea que per se grata sunt/quādoqȝ ex incōsulta relatione displicent vel dura eo quandoqȝ artificio referūt/ vt placeant Illud caueas ne accedas ad dnm regem/negociū tuum propositurus donec p me vel per alium qui mores eius nouerit ptēptetur Agnus enim est dum placati est animi leo vero aut leone truculentior est/nam vehemētius excandescit nō est ludus illius indignationem incurrere/in cuius manu honor est et confusio hereditas et exilium vita vel mors/teste salomoē Indignatio regis nūcius est mortis Aristotiles calistem auditorem suū ad alexādrum mittēs hortatus est vt cum eo aut nūquā aut iocūdissime loqueretur quo apud regias aures/ vel silēcio esset tutior/vel sermone acceptior At ille dum alexandrum psica exultatione exultātem obiurgat/dum vitam eius corrupit/⁊ mores cōponit/vita priuatus est Ideo quid affectas/atqȝ ex parte magis

ignotum tibi iam expleui negociū/ ideo circūspectus tibi caue ne ex ipportuno accessu aut incōsulto sermone res que ex voto pcedit piculū incidat aut defectū Totū siquidē negocium breuibus verbis potius intervertere/qd instanti vigilātia ⁊ ppētiore cautela studui pmouere Dāis quia liuolcn̄ cpātus pro quo speciali ter nussi sumus/xv annis aut amplius iam vacauit Dn̄sqȝ cantuariensis recepit a sūmo pōtifice in mādatis vt ppellat electū psecrationis munus/ ⁊ officiū episcopale suscipe aut ibi aliū omni occasione vel appellatioē remota/nō differat ordinare Res aūt in ptrariū versa est Nūc enim de nouo cōsecrationē electi distulit/ in triēniū romana ecclia Ideoqȝ temerariū esset nos rigore vti quem euacuat dispensatio aliena porro q̄cquid differat romanus pōtifex certissime teneo quia intensū dn̄i regis desideriū est firmūqȝ ppositum qȝ infra quatuor mēses ecclia liualcn̄ epm habeat psecratū Iamqȝ hoc eius desideriū desiderabilius psūmasset effectus nisi illi populi cōmodū impendissent/de quorum manibus populi perditio exactius requirit Quedam quibus instructior eris habeo tibi psentialiter aperire q̄ nō pmittere nūcio vel scripture

Quod sciētia dei pindicat sapiētie huius seculi. Epla lxxvi.

Carissimo socio suo magistro P. blesen̄ bathonien̄ archid Salutem in auctore salutis. Sepe scriptis sepe vna voce te monui ⁊ rogaui quatenus a ludicris

scurrilibus abstinetis Et vt verbo
apli vtar/nō subterfugi quo min9
ānūciarē tibi cōsilium dñi Et quia
locū apud te p̄missa correctio nō in
uenit/iuxta ꝯsilium pauli/michi ea
dem scribere nō est pigrū Testimo
nio sane cuiusdā sapiētis Nūq̄ ni
mis dicitur qd̄ nūq̄ satis dicit Et
si varie occupatiões liberā michi scri
bēdi inuiderāt facultatē·zelo tñ cari
tatis accensus/paginā repetite cor
rectiōis arripiā· Zelus phinees co
eūtes occidit Moyses zelo ductus
ydolatras Samuel regē amalech
Helyas q̄nq̄genarios Iudeū sacri
ficantē mathatias/petr9 ananiā et
saphiram interficit· zelus dñi de tē
plo vendētes et emētes eicit·zel9
inq̄t dom9 tue comedit me Ve mi
chi quia tacui q2 tāto tpe obmutui
et silui a bonis Vereor ne sāguis
fratris clamet ad dñm de terra con
tra me Fratrem vero quē meū fili
um xp̄i fecit/diuine regeneratiōis
adoptio· Verbū ꝓphete est Male
dic9 qui ꝓhibet gladium suū a san
guine·i·verbū exhortatiōis a mor
tificatione pc̄ci Gladius vero sub
lingua corripiētis Mel vero et lac
sub lingua meretricia blandientis
Nō pco tibi/vt michi et tibi pcat
deus Rex achab pepcerat regi be
nadab· sicut in 3° regū legis/et lo
cut9 est dñs p micheā dicēs Quia
dimisisti virum dignū morte de ma
nu tua/erit aīma tua p aīa illius
Nā saul pepcit regi amalech ab
eo trāslatum est regnū eius Vole
o q2 me loqui oportet plus debito
et solito durior a/vñ et v ba mea co

lore sunt plena Te quidē in sūmes
eminētie titulos scientia scolarum
extulerat Cūq3 debuisses aliis esse
virtutū forma et speculū honestatꝫ
p scurriles nugas et fabulosa ꝯmē
ta gentiliū· fac9 es multis laque
us in ruinā Quid tibi ad vanitates
et īsanias falsas? Quid tibi ad de
orum gentiliū fabulosos amores/q̄
debueras esse organū veritatis? O
bone ihesu· o vera veritas· qūo di
minute sūt veritates a filiis hoīm?
Dñe pncipiū verborꝫ tuorum veri
tas·in circuitu tuo veritas· et omni
a mādata tua veritas Et q̄ insani
a est de ioue de hercule canere fabu
losa· et a deo q̄ est via·veritas· et vi
ta recedere? Narrauerūt inq̄t michi
iniqui fabulatiões·ſ3 nō vt lex tua
Lex eni tua dñe lex imaculata cō
uertēs animas Ideo aīas conuer
tens· q2 eas supplātari nō pmittit
Scriptū est eni de iusto Lex dei in
corde ipsius et nō supplantabuntur
gressus ei9 Posuerūt inq̄t pccores
laqueū michi/ et de mādatis ei9 nō
erraui Quomō nō errasti? Quia
hereditate acquisiui testimoīa tua/
vt nō perirem tibi Me expectauerunt
inq̄t pccores vt pderēt me/sed nō p̄
ualuerūt· q2 testimonia tua ītellexi
In fabulis pagnorꝫ ī philosopho
rū studiis/tandem ī iure ciuili dices
tuos vsq3 in seniū expedisti/et cōtra
oīm te diligentiū volūtatē sacram
theologie paginā capnabiliter hor
ruisti Audi ꝓphetā· Respexisti ad
maius et ecce factū est min9 Intulis
ti laborem tuum et dixisti Ecce de
labore meo/ et ego exsufflam illud

dicit dñs exercituũ. Iam canis reſ
perſus es. et adhuc puerulibꝰ te im
pendis. Sapientia clamitat in pla
teis. vſqꝫquo paruuli diligitis infã
tiam/ ⁊ ſtulti ea que ſibi noxia ſunt
amplectũtur. Vereor ne te verbum
illud ſapientis reſpiciat. Comede
runt alieni robur eius et neſciuit.
ſed et cani effuſi ſunt in eo et igno
rauit. Qui de domino ſentire in bo
nitate debueras. ⁊ in ſcripturis vi
talibus deſiderare gloriam magni
ficentie ſuauitatis eius. amatoria
ſcribis. et adinuentionibꝰ propha
nis. ⁊ in te ⁊ in alijs paſſiones deſi
derij ſuſcitans. indignationem pro
uocas creatoris. Turpitudinem
tuam publicas. vt ſanguis ſangui
nem tangat. et qui in ſordibus eſt
plus ſordeſcat. Peccatum ſuum
dicit propheta ſicut ſodoma predica
uerũt. Sꝫ ex aduerſo clamat ſmo
ꝓpheticꝰ ne aſcẽdatis in bethauen/
aut in galgala. id ẽ ne veſtrã igno
miniã publice ꝑdicetis Inſani capi
tis eſt amores illicitos canere. ⁊ ſe
corruptorẽ virginũ iactitare. Audi
quid dicat iob. Pepegi fedꝰ cũ ocul
meis. vt nec quidẽ cogitarẽ de vgi
ne Verbũ ſapiẽtꝫ ẽ Turpia ne dix
eris. paulatĩ enĩ pudor ꝑ vba dila
bit. Turpitudo etiã iq̃t dicit aplꝰs
nec noĩet in vob. Ipẽ vero de ſcurri
libꝰ ⁊ curioſis hoĩbꝰ loquẽs in 2ª ad
theſſalonicẽſes. Denũciamꝰ inquit
vob fr̃es/ et ꝑ ihm filiũ dei ꝓpitiꝰ
vt nõ cõicetꝫ eis. Que vtilitas tibi
q̃ſo eſt. vba ꝓferre in ventũ. talẽtũ
qꝫ ſcie tibi cõmiſſũ a dño. figmentꝫ
impendere fabuloſis? Talentum

ſuũ reputet cũ vſuris. hõ auſterꝰ eſt
metit vbi nõ ſeiauit. Theſaurũ ſiq̃
dẽ quem habes. in vaſe fictili. hacte
nꝰ quaſi ſub cuẽtu alee poſuiſti. vide
ſi tangat te ſermo ille dñi per ꝓphe
tam. Argẽtũ tuũ vſũ eſt in ſcoriã /
Et ibidem. Dedi eis aurũ ⁊ argen
tum meũ. ipi vero de auro ⁊ argen
to meo opati ſunt baal. Quid tibi
cũ iouem ⁊ ad herculẽ? Contra le
gis prohibitionem nemꝰ ydolatrie
iuxta altare dñi plantare ꝓſumis.
Heu heu ꝑnceps huiꝰ mũdi eiectꝰ
fuerat foras ⁊ nos cũ reducimꝰ ſyre
nũ cãtibꝰ et carminũ delicamentꝫ Te
introducẽte venerũt gentes in here
ditatẽ dñi. Ingreſſe ſũt gẽtes. id eſt
gẽtiliũ mores in ſcũariũ dei. de q̃bꝰ
preceperat ne intrarent in eccleſiã
ſuam. Ego ſiquidem nugis et can
tibus veneris qñqꝫ operam dedi. ſꝫ
ꝑ grãm illiꝰ qui me ſegregauit ab
vtero matris mee circa hec omnia
a primo limine iuuentutis Draco
nes pharaonis deuorauit in me dra
co moyſi. dum ſuauitatis theologi
ce lepore / euacuauit ſciam natiuita
tis Ipſa eſt aqua ihericontina/ cuiꝰ
ſterilitatem helyzeus ſalis appoſiti
one ſanauit Et egreſſus ad fontes
ait. Non erit in eis vltra mors ne
qꝫ ſterilitas. Sapientia que de ſur
ſum eſt Teſte iacobo Primum qui
dem pudica eſt. deinde pacifica. Re
pudiatis ergo adulterinis amplexi
bus mundane ſcientie. tu qui maior
es mundo. ſtudium ſcientie ſaluta
ris amplectere/ eamqꝫ ſtudeas virgi
nem caſtam exhibere xpriſto Hanc
ſibi in ſponſam ⁊ amicam elegerat

ſapiēs qui dicebat Hāc exq̄ſiui a iu
uētute mea·hāc michi aſſūpſi in ſpō
ſā/⁊ amator factꝰ ſū forme illiꝰ Sa
ne p̄cipit dn̄s ī lege moyſi ꝑplo iſrl̄
ne q̄s de genere chanaan ſibi ducat
vxorē Propterea dicebat mr̄ iacob·
Tedet me viuē ꝓpter filias heth·
Si acceperit filius meus vxorem
de ſtirpe chanaan·nolo viuere Ego
ꝗ ſi non materna·fraterna ſaltē di
co affectione/ quia tedet animā me
am vite mee/ niſi tempeſtiuꝰ ab iſ
ta deſtiteris vanitate ¶ Porro om
nia q̄ ſcribis mirabili artificio ꝗ ex
quiſitiſſima ſn̄iarum· vborūqꝫ ve
nuſtate cōponis· Sed dāpnat apoſ
tolus ea que ſūt rōnem quidē habē
tia ſapientie ſecundū doctrinas ho
minū ſi non edificant ad ſalutem·
Illud nobile īgeniū fratris mei ma
giſtri wilhelmi viennen̄/ q̄nqꝫ in ſcri
bendis comedijs ꝗ tragedijs· qua
dā occupatioē ſeruili degenerās· ſa
lutaribꝰ monitꝭ/ ab illa ꝑemptoria
vanitate retraxi·qui in breui premi
nēs ī exercitio doctrine celeſtis· fruc
tuoſa p̄dicationis inſtātia·ꝑditū iac
turam tp̄is pleniſſime reſtaurauit·
Recedant itaqꝫ vetera de ore tuo·qꝛ
deus ſciarum dn̄s eſt/ ⁊ ipi p̄paran
tur cogitationes· Ipē nouit cogita
tiones tuas· qm̄ vane ſunt Illi quo
rū imitator eſſe cōtendis· cū cogno
uiſſent deū non ſicut deū glorifica
uerunt/ ſꝫ euanuerūt in cogitationi
bꝰ ſuis/ et obſcuratū eſt īſipiens cor
eorꝝ/ dicentes eni ſe eſſe ſapientes·
ſtulti facti ſunt· Porro ſapientia dei
iuſtificata ē a filijs ſuis· reprobanti
bus ſapientiā huiꝰ mūdi· filij autē
huiꝰ ſeculi prudētiores ſunt/ filijs lu
cis in generatione ſua· reputantes
ſtulticiā prudentiā predicationis·ꝑ
quā deus diſpoſuit ſaluos facere cre
dentes· Sapientiā huiꝰ mūdi que
īimica eſt deo· eſt mors aīarum cū
ſapientia dei ſimul habē nō poterꝭ·
duabꝰ vijs ingredi·aut duobꝰ dn̄is
ſeruire nō potes·palliū quidē breue
eſt·duos operire non p̄t Uſqꝫquo igi
tur claudicas in duas ꝑtes? Unum
p̄cor·vt ſicut exhibuiſti cor ⁊ linguā
tuam· ſeruire īmūdicie et iniquitati
ad iniquitatē· ita et nūc eadem mē
bra exhibeas ſeruire iuſticie in ſancti
ficationē·hora tibi iā ſexta eſt·quaē
ſtas tota die ocioſus cum ad opan
dū dn̄s te inuitet? Verbū ſapientꝭ
ē· Quicq̄d p̄t manꝰ tua inſtāt opa
re·qꝛ neqꝫ ratio neqꝫ ſcia neqꝫ ꝯſili
ū ē apud īferos q̊ tu ꝓperas Erit ī
ꝓximo ſabbm̄· qn̄ nō erit tibi licitū
colligē gomor· ꝗ alias opari In ſtu
dio ⁊ labore ꝑdito ſubtiliter q̄dē· ſꝫ
īutiliter te exerces·vtinā dei obſeq̄o
īpēdiſſes·qd̊ in capturā huāni faua
rꝭ ⁊ grē laboraſti Paulꝰ ſe nichil ſci
re arbitratꝰ·p̄ter xp̄ꝫ ihꝫ ⁊ hūc cru
cifixū dicebat· Siue mēte excedimꝰ
deo·ſiue ſobrij ſumꝰ vob Omē ſtudi
ū ſuū deo attribuit ī eꝰ obſeq̄ū/ oēm
ītellectū ſuū·captiuare nō dr̄ ſijt Et
tu q̄dē venerāde pr̄ vel magr̄· p̄ oī
bꝰ coetaneis tuis ſeculari ſcia hacte
nꝰ floruiſti Sꝫ hodie ī ꝓuerbiū ꝑplī
⁊ ī obprobriū tuū vſꝰ ē ſmo ꝓphe
q̄ dicit In meſſē totꝰ effloruit·⁊ iu
tiles groſſos īmatura ꝑfectio germi
nauit Sane non ſolū arbor que ma
los fructus facit·ſed illa que bonos

fructus nõ facit· sñiam excisionis ex
pectat· Tibi aũt tanq̃ inutili arbo
ri iminent securis ꝛ ignis· Vel si te
transplantaueris sup aquas refecti
onis·id ẽ studiũ sacre lc̃onis floreb
i atrijs do m9 dñi· fructũq₃ fãet desi
derabilem ꝛ manentem· Btũs vir
dicit quidã qui in lege dñi meditat
die ac nocte fructũ suũ dabit in tẽpe
suo· fruct9 aũt spũales teste aplo sũt
caritas·pax/paciẽtia/ lõganimitas
ꝛc Et quẽ nũc habes fructũ i hijs i
quibus nũc erubesceres ꝛ doleres·si
theologice suauitatꝭ delicias degus
tasses? Exi queso de feditate porco
rũ vt pascaris in delicijs dom9 dei·
Mẽsa eni sacre scripture cõtra oẽs
spũales neq̃cias tibi parata est Ideo
mẽsa tabernaculi ad aq̃lonẽ posita
memorat· ꝓpterea scriptũ est /pasti
in cõspcũ meo mensã adũs9 eos qui
tribulãt me · Porro illa tuarũ clau
sula lrãrũ grauiter me turbauit · in
qua sermonẽ euãgelicũ vocas durũ ·
insipidũ/infãtilẽ Pungulis tnb9 sb
paucitate vboꝝ rñdeo/nõ est dur9
sermo dñi·ꝫ tu dur9 es·terren9 hõ·
carnalis aĩalis/terren9 ꝛ carnalis
ꝛ aĩalis cecus est· Aĩalis hõ iudici
o apli nõ pcipit ea que sũt spũs dei
quia stulticia est ei/ ꝛ non pt intelli
gere· Cũ dñs loqueret de sacramẽ
to corporis ꝛ sanguinis sui · quidã
retro abierũt apostatantes ꝛ dicen
tes/dur9 est hic sermo Dum sermo
nem dñi durum vocas · istoꝝ apos
tasie·deformiter te conformas Ada
mas et iacinct9 ꝛ cetere gemme · la
pides quidem duri sunt·sed nichilo
minus preciosi Non domini sermo

sed tu poti9 durus es· cui terrã ene
am ꝛ celum ferreũ/ iuxta ꝓphete v
bũ id est duriciem rationis ꝛ intelli
gẽtie· irat9 dñs immisisse videtur ·
In eo aũt q̃ verbũ euãgelij insipi
dũ vocas·multũ distas ab eo qui di
cit· Q̃ dulcia faucib9 meis eloquia
tua/sup mel ori meo· Desiderabili
a sup aurũ ꝛ lapidẽ preciosum mul
tum et dulciora super mel et fauũ ·
Infantilia vero ꝛ simplicia verba ve
ritatis non inficior/nam semp amic
ta est veritati simplicitas/hic est vo
mer aratorius saugar/ in quo quin
gentos philisteos occidit/ hec sunt
saliue defluentes per barbam dauid
Quod enim stult9 est deo/sapienti
us est hominib9 / verbum aũt apli
est· Si vis esse sapiens in hoc sclõ
fias stultus vt sis sapiens Nam p
stulticiam p̃dicationis oplac9 est do
min9 saluteꝫ in medio terre Renoua
re igitur spũ mẽtis tue/vt sicut por
tasti ymaginẽ terreni hoĩs/ portes
ymaginem celestis· Omitte penit9
cantus inutiles ꝛ aniles fabulas/
ꝛ venias pueriles Illud michi max
ime vertitur in stuporem/vñ tibi ma
teria cãtãdi possit erũpe·quẽ int̃ ãx
ietates innumeras video ꝯstitutũ·sa
gitte domini in te sunt · quarum in
dignatio ebibit spiritum tuũ Quo
mõ ergo potes vacare iocosis? Cu
ius spiritum totum occupat vis do
loris? Tempus ridendi/et temp9
plangendi· A corde tuo non debue
rat excidisse· plaga illa tam crude
lis ꝛ recens mors iohannis primo
geniti fratris tui· Maioris tñ dolo
ris memoriã refricat mors gerardi

qui licet fuerit minoris etatis/ma
iores tamen in viſceribus tuis ven
dicarat effectus. Nepotē tuū nyco
lau gloriose indolis agentē primici
as transeo/quē de manibus tuis re
pente mors auara preripuit. Clau
do sub silencio fratris tui hāmonis
carcerales āgustias quas sūmo desi
derio affectaret/mortis terminare
compendio. Quomodo in tantis luc
tibus cantandi materiā inuenisti?
Musica in luctu importuna narrati
o. hoc vnicū precor. vt omissis vna
nibꝰ cātilenis. scribas que theologi
cam sapiant grauitatē/que ad ho
nestatem fructificent. ⁊ edificent ad
salutem

¶ Detestatio adulatorū ⁊ ꝙ scrip
ta vitam magnatum perpetuant
¶ Epistola septuagesima septima.

Dilectissimō magistro suo p. bleſ
Magister p. bleſ bath archid
Salutē/⁊ in amicicie sinceritate cō
stantiā. Equiuocationi vestre toto
corde congratulor. nec tamen hoc acci
disse sine dispensatione diuina vt
nobis esset vniformitas nominū
quos a puericia fecerat vniformes
ydemptitas voluntatum. Nam si
homo se secretioris vite ā fame hu
milioris huic nomini cōmunicaret
tantū derogaret oībus titulis quā
tum nunc vel adeptione honorū vel
magnatū familiaritate. vel populi
fauori. vel scriptis aut suaui morum
gracia/nomen vobis equiuocū dila
tatis. Jā in oēm terrā ⁊ in fines or
bis terre illud nomen exiuit. Nos
tra enī scripta que se diffundunt ⁊
publicant circūquaqꝫ/nec inūdatio/
nec incendium/nec ruina/nec multi
plex seculorū excursꝰ poterit abole
re. Sola scripta sūt que mortales.
quādā fame īmortalitate perpetuāt
⁊ actibus veterū quos traducūt ad
posteros/nullā permittūt obrepere
vetustatē. Per legar populi. p om
nia secula fama. Si quid habēt veri
vatū p̄sagia viuā. dicit ouidiꝰ. Cū
anthoniꝰ linguā ciceronis absinde
ret que in ipsū dictauerat īuectiuas
dicitur ei cicero respōdisse. Nil agis
anthoni. scripta diserta manent.
Quis hodie luciliū cognouisset nisi
eū seneca suis ep̄lis illustrasset? plꝰ
cesaris laudibus addiderūt scripta
vgilij ⁊ lucani/ꝙ oēs diuicie quas
de diuersis mūdi prouincijs aduna
uit. Prudētia itaqꝫ et polide virtus
sub tenebris ignorancie vsqꝫ hodie
latuissēt/ nisi eas diua omeri mēs
carmine publicasset. Ideo princip̄i
bus terre ⁊ hijs qui res arduas mū
di gerūt nichil ad laudis acquisitio
nem posset compendiosius īueniri.
ꝙ eos familiares et amicos habere
qui scribēdo scirent ⁊ possent res ges
tas ad posteros diriuare. Verump
tamen sicut nup eleganti ssime teti
gistis/eliminat a palacijs adulatio
veritatē. Illi soli ad magnatū graci
am admittūtur qui palpant blandi
cijs ⁊ aures fame bibulas calice ba
bilonis iebriāt. Ampliāt eos bn̄fici
is quos torqre debuerāt ⁊ a p̄sūpti
one adulādi supplicijs deterrere. Le
gitur ꝙ athenienses th̄emistoclē in
ter officia salutatoris dario adulan
tem capitali supplicio affecerunt.

Lacedemoniorũ etiam senatus ca
ristolum īterimi iussit/eo ꝙ maluit
viris detrahere occulte/ꝗ̃ publice ⁊
constāter arguere. atꝫ in hijs tam
adulatoribꝰ ꝗ̃ detractoribꝰ/silēciũ
īdixerũt. Porro laudat̃ hodie pecca
tor in desiderijs aīe sue/et iniquus
benedicit̃ Mordacissimꝰ detractor
in absentia/nichil p̄sentialiter ꝓpo
nit/ ſ3 qđ placere existimat. Verba
oris eius iniquitas ⁊ dolus Nam
se sentēcie gnatonis addixit/cuius
verba ī comico hec sũt. Negat quis.
nego Ait/aio/deniꝙ imperaui ego
met michi oīa assentari. Racio cō
moda est rides maiore cachino Cō
cutitur flet si lacrimas ꝯspexit ami
ci Nec dolet igniculũ brume si tem
pore poscis Accipit andromadē. si
dixeris estuo sudat Nō sumꝰ ergo
pares/dicit vmbertus Melior ꝗ̃ sem
per ⁊ oīni Nocte dieꝙ potest alienũ
sumere vultũ A facie iactare manꝰ
laudare paratus Si bene ructauit si
recta fecit amicus Vt qui conducti
plorāt in funere Dicunt ⁊ faciũt p
pe plura dolentibꝰ ex aīo Sic deri
sor vero plꝰ laudatore placebit. Ple
ne cũ magnatibꝰ ageretur/si scirēt
inter adulationē laudēꝙ distingue
re. Sed certa laudis ābicio/plus cre
dens alijs de seipso ꝗ̃ sibi/vtrũꝙ re
cipit indistincte. Illud etiā apud pa
latinos plurimũ ꝓmouet ꝯditoris
adulatorie sortē. quia ⁊ si nō oēs
laudē appetāt/ nemo tamē rennuit
aut ꝯtēpnit oblatā. Nescio si quē
principũ nostrorũ/vobis in laudum
materiam elegistis Ego ī libro de
prestigijs fortune (quē vestro ꝯmit
to corrigendũ examini) actus domi
ni regis āglie henrici scđi/pro mea
paruitate magnifico. ꝯfidens in do
mino ꝙ lector si nō fuerit inuidus/
gratanter hoc opusculũ acceptabit
Votũ siquidē meũ est/vt dn̄s rex
moriendo nō moriatur. ſ3 per laudē
mortuꝰ viuat Cũꝙ oēs adulantiũ
lingue euanuerīt/beneficio scripture
memorialis. eiꝰ gloria eternetur.
vos queso aliq̃d semp scribite quod
lectores erudiat/qđꝙ nomē vestrũ
in memoriā sanctorũ ⁊ odorē suaui
tatis effũdat. Libri mei siquidē pri
ma pars a magr̄o guillelmo fratre
meo correcta est. ſ3 q̃a timeo ne sit
indulgētior michi si q̄d ī eo viciosũ
inuenit. p̄cor vt ab inicio totũ dili
gentiore studio recurratis. quatenꝰ
nichil ibi resideat qđ lectorē offen
dat. qđ inducat errorē. qđ virtutē
nō exerceat. qđ nō edificet fidē. qđ
vitam nō instruat. quod nō sapiat
honestatem

Cōgratulatio noue curie blesen
sis Epistola lxxviij.

Dilectis dn̄is et amicis magis
tro R. decano ⁊ capitulo sāc
ti saluatoris. Petrus blesen̄ bath.
archid. Salutē ⁊ cũ tpaliũ multi
plicatiōe incremēta v̄tutum Gra
cias ago graciarũ omniũ largitori
ꝙ scđm multitudinem dolorum in
corde meo. ꝯsolatiōes eius letifica
uerunt aīas nostras Cum enim
culpis nostris exigētibꝰ/ nostrates
vagi et profugi super terram. recli
natorium suo capiti nō haberent.
ille qui in celis habitat et humilia

reſpiāt/ pater orphanorum ⁊ lugen
tium conſolator/ diſperſos in genti
bus de regionibus congregauit
Legimus q̄ filijs iſrael ſeruientib9
ī tributo ſub regib9 cuſanraſathaim
eglon moab et amalech/ ſuſcitauit
dominus othoniel qui iugum exac
toris auferret. Expreſſa pietatis
ymagine dominum iohānem epiſ
copū carnoteñ. miſit dñs pro ſalu
te nrā/ vt reedificētur muri terre nrē
iheruſalem. quaten9 eccā bleſeñ. ruī
nis deformata veterib9/ in optatā
rederat nouitatē Vos totus orbis ex
pucrat ⁊ abiecerat a facie ſua/ non
mouebat vrā deplorāda captiuitas
epōs vel abbates/ad cōpaſſionis af
fectū. vt vos ad aliquā eccleſiolam
qualē cūā cum q̄ᵗlibet onere ſerui
tutis admitterēt. Porro galfridus
miles. facultatib9 quidē tenuis. ſed
ſanguinis ⁊ animi generoſitate p̄
clarus/ euāgelici ſamaritani fideliſ
ſimus imitator miſericordiā fecit in
clericū bleſeñ cui9 dolores. ſacerdos ⁊
leuita trāſeuntes cōtempſerāt. Ea
propter memoriale erit nomē ei9.
in generatioē ⁊ generationē. ipſiuſ
q̄ dom9 benedictionē hereditabit e
ternā Argumentū hui9 rei trahim9
ab exemplo Nā in libro regū legi
m9. q̄ bn̄dixit dñs domui obededō
eo q̄ recepit apud ſe archam dñi.
Conuenienter ab eo archa dñi acci
pitur apud quē paupibus xp̄i in diſ
perſionē datis. ſtabilis māſio proui
detur Reuixit ſpiritus me9 ī hac mi
ſeratioē altiſſimi qui diu fuerāt dolo
re ⁊ merore confectus. videntur mi
chi prophetarum tempora rediſſe.

Occurrit aīo meo oīs ⁊ celebris il
la exultatio ppl'oꝝ. cum ſub dario re
ge per zorobabel reedificatur tēplū.
ſub artaxerſe. bibliothecā eſdras re
parat neemias muros reedificat. ig
nē q̄ abſconditū lxx. ānis eruderās
⁊ effodiens. in craſſitudine aque p̄
fiat holocauſtū. Quadā ymaginati
one gratiſſima depīgit in ſe anim9
meus qualiter machabei diſperſos
fratres ſuos reuocāt. leges lapſas
erigunt. renouant cerimonias. mun
dant ſcā coronis aureis. ornant tem
plū/dampna lōge deſolationis. exi
mie v̄tutis ꝯpendio redimētes De
ne recolitis q̄ olim plures ecc̄ie. de
canales et p̄bendales bleſis erant.
ſ; antreceſſores noſtri ꝓpter enormi
tatē vite deiecti ſūt/atq; inumeras
terre ſcīas traxerūt in ꝑtem p̄api
cij ⁊ ruine. patres nr̄i come derunt
vuā acerbā. ⁊ dētes filioꝝ obſtupeſ
cunt Sed iā non erit hoc ꝓuerbiū
in iſrael. nec in vobis. xp̄s eni p̄mi
cie reſurgentiū. poſt illā cleticoꝝ rui
nam. reſurgendi p̄micias circa nos
ordinauit. erigens lapſos. fractos
conſolidans. liberans ſeruos. Pau
peres ditans. magnificans humi
les. vagos congregans. reuocans
aberrantes. Cumq; ſatis adhuc
nouella plantatio noſtra ſit. et ec
cleſia paci. et quieti noſtre vigilan
tius prouideri oportet. Nam plan
te que ſe nondum terre radicitus ad
heſerunt. ſuſpectam habent borea
lem tirannidem et ventorum forcio
res habetis emulos qui exurſus
veſtros ocī9 īpedire conati ſūt. q̄ xp̄i
grām deprauantes in vobis. peſtris

ꝓfectib9 intabescūt Pane agrega
tio hec noua· xp̄i op9 ē· sicut ip̄e locu
tus est ꝑ ꝓpham Op9 inq̄t manuū
meaꝝ hereditas mea isrł Nō ergo
in vos deseuit iudeoꝝ malicia· ſ; in
xp̄m sicut moyses dicit ad ꝑplm̄ icre
dulū ⁊ rebellē· Nos eni quid sum9
inquit· nec eni ꝯtra nos ē murmur
vr̄m ſ; ꝯtra dn̄m· Sic a iebuseo is
rahel· abel a cayn· iacob ab esau· ius
tus a'b iniusto· inocēs a nocēte vexa
tur· ꝓficit aūt liliū inter spinas· et
dū supra dorsum iusti fabricāt pcco
res· dilatatur eccia· In oēm cōtra
vos armatur malicia iniq̄tas super
boꝝ Vos aūt erga eos q̄ pacē ves
trā turbāt· cor habeatis pacificū· si
cut ꝓpheta de seipso ꝯmemorat Cū
hijs qui oderūt pacē eram pacificus
vincite in bono malum Nam ⁊ sa
pientia vincit maliciam· confringet
q; dominus cedros libani· Ecruabit
man9 suas in superbias eorum· et
humiliabit omnem altitudinem ex
tollentē se aduersus scienciā dei·
Adhuc pauci estis / ⁊ vos multitu
do expugnat· Nolite tn̄ timere pu
sillus grex· dn̄s enim sabaoth vincit
nō in multitudie ſ; in pauc̄· ⁊ vos q̄
dē crescere oportet· illos aūt minui· q̄
eciā iā declināt maifestissime i defec
tū· Ille q̄ vocat illa q̄ nō sunt tanq̄
ea que sūt ille qui infirma eligit vt
ꝯfundat fortia· ipse vt reprimeret su
ꝑbiam moab· vos in suo benedicto
nomine cōgregauit· verbū autem
ei9 est· Vbi duo vel tres congrega
ti sūt in noīe meo· ibi ego in medio
eoꝝ sū· Testimonio ꝓphete Bonū
est ⁊ iocūdū hītare frēs in vnū Qz

nō est in vnū hītatio vr̄a· nisi sit in
vob cōiter vnio volūtatū Vos q̄b9
vniū ⁊ p̄ipuū votū ē· incipite eccie
videt ꝑfectū· certissime nouerit q̄ nō
nisi ꝑ vnitatē habitura est incremē
tū· Recolam9 eccie nascētis infan
ciā/ ⁊ videbim9 q̄ ab vnitate ortum
habuerit ⁊ progressū In vnitate eci
am ꝯplebit· Nā in cubito vno ꝯsū
mata ē archa· vn9 dn̄s/ vna fides/
vnū baptisma/ hec tria ecciam fūda
uerūt in eo de quo scriptū est· Audi
isrł De9 tu9 vn9 ē· ꝑficit ei ā in me
lius bn̄ficio vnitatis· Legit eni q̄
multitudīs credētiū erat cor vnū et
aīa vna· et erant eis oīa cōmunia·
hāc vnitatis grām paul9 in se ⁊ in a
lijs nutriebat· Oīb9 inq̄t oīa fac9
sum· vt oēs in xp̄o lucrifacerē Et ite
rum· Rogo vos fratres· vt idip
sum sentiatis· ⁊ non sint in vobis
scismata· Petr9 apostol9 eadem af
fectione ⁊ sollicitudine duct9· Ante
omnia inquit mutuā in vobis cari
tatem habeatis· Pacē ait paul9 ha
bete vobiscū ⁊ scimonia sn̄ q̄ nemo
videbit deū· habeatis igit̄ vnitatē
sp̄s in vinculo pacis Nec eni inueni
ri p̄t forma exp̄ssior cōuersatiōis ā
gelice· q̄ vnitas socialis Illud eciā
fr̄ib9 deuotis adicio· vt in eccia ves
tra cotidie ⁊ solempniter celebret̄
obsequiū debite seruitutis· Sit i cā
tu sit in psalmis obseruācia iugis h̄
est eni sacrificiū laudis q̄ dn̄s postu
lat honorari Sacrificiū iq̄t laudis
honorificabit me Angeli psalmodie
libēter itersūt· si ordiata sit ⁊ ex de
uotiōe procedat/ ꝑuenerūt inq̄t pro
pheta/ principes ꝯiūcti psallētib9 in

medio iuuencularum timpanistriarū
Et illud In cōspectu āgelorꝫ psal
lā tibi de9 me9 Si aūt murmurat̄
in choro. si serpētina cōsilia sibilat̄
adiuicē. si pacue aīm a deuotiōe sb
trahūt ꝟl furāt̄. si obrepūt cogita
tiones imūde/psallendo. nō est hic
psalm9 iocunda decoraq̄ȝ laudatio/
hunc psalmodie āgel9 inimicus assis
tit. elōgat̄ aūt amicus et ꝓxim9.
Sic igit̄ in psalmis ꝟl ī cāticis ⁊ ī
sacramēto altaris. ī elemosinis eci
am vestra exerceat̄ deuotio/vt vide
ant hoīes opa vrā bona. et glori
ficent patrē vestrū q̄ in celis ē Sis
enī plurimi. societatis vrē desiderio
accēdētur. et iiciate facultates ecc̄ie
ꝯtinuū in redditibus suscipiēt incre
mētū Ego p̄m9 inter p̄mos q̄ ble
señ restituerunt ecciam. michi satis
factū fuisse crederē. vsqȝ ad plenitu
dinē voci mei. si viderē fabricā nrē
ecc̄ie ꝯsurgere ad ꝑfectum. domos
claustrales disponi ⁊ erigi/vtēsilia
ꝟl ornamēta multiplicari. numerū
canonicorꝫ vsqȝ ad octogenariū cres
cere. ⁊ ordinabiliter in ecc̄ia ministra
ri hec anteꝙ̄ moriar videant oculi
mei/vt magnificet aīa mea dn̄m/
claudāqȝ diem nouissimū cū exulta
tione et ī cantico symeonis Nunc
dimittis seruū tuū dn̄e scd̄m ver
bum tuū in pace Cōualeatis vniū
si et singuli.

Irridet̄ dyacon9 q̄ p̄us feīas ab
horrebat. Eplā lxxix.

Mag̃r. p. blesen̄ bath. archid.
dilecto amico suo R. Salutē

⁊ cauti9 negociari. Quis celū ter
ris nō misceat. et mare celo? Cre
dendū est de leui posse contingere.
quicq̄d cōis vsus abhorret. q̄cquid
natura ꝓhibuit is qui muliebrem
sexum a puericia detestat9 est. qui ī
ei9 ignominiā. semper linguam de
tractionis armauit. nūc in foueam
quam semꝑ vitarat cecidit Et qui
in suꝑbia et in abusione quondam
mulierib9 insultabat. spōte sua se
iugalis mulierib9 alligauit Gau
deant itaqȝ mulieres quia de per
secutore suo triūphauere feliciter.
Capt9 est lup9 ab ouib9. ꝟl a gal
lina simplici. deꝑ̄hensa est vulpis
astucia. ꝑditissime hoīm q̄ te incan
tauit herica/q̄ cerebrū tuū exturba
uit herinis. vt gutturi tuo laqueū
inexcertabilē iniceres. et abiecta io
cūdissima libertate. ignominiosam
eligeres seruitutē? In eo siquidē
in quo deliq̄sti iustissime puniuit te
de9. nā hodie obstruunt mulieres
os loquētium iniqua. q̄ toties a te
sustinuerūt lingue procacis iniurias/
vt verbo beati augustini vtar Na
uigasti. vxorē duxisti Satius tibi
fuerat in exilium duci q̄ꝫ sic ducere/
Nā ꝟl hec ipsa ductio nichil aliud
est q̄ꝫ a bono fame/ꝟl a tranquilli
tate aīmi. longius exulare Nō est
sine plurima incōmoditate copula
cōiugalis. vixqȝ posse obtineri cre
ditur pax aīmi cū vxore. Refert
valerius maximus q̄ꝫ socrates ro
gatus a quodam adolescentulo
vtrum vxorem duceret. an a nup
tijs abstineret. Respondit ei q̄dāt
qȝ eorꝫ faceret peniteret. hinc te inq̄t.

ſolitudo·hinc orbitas· hinc generis
interitus·hinc heres alienus excipi
et Illinc perpetua ſollicitudo·contex
t9 querelarū·dotis exprobratio·affi
niū importunitas·garrula ſocrus·
lingua ſucceſſoria·incertus liberoꝝ
euentus Phoroneus rex ille nomi
natiſſimus in theſauris diſtributis
populo ꝙ retentis·die qua deceſſit le
gitur dixiſſe leoncio fratri ſuo nich
il ſibi defuiſſe ad plenā felicitatem
ſi defuiſſet vxor· Leoncio querenti
cauſam reſpondit Quia aūt hoc omēs
mariti Teſte iheronimo aureolus
theophraſtus in libro de nupcijs q̄
rit· an vir ſapiens ducat vxorem·
Et cū diffiniſſet·ſi pulcra eſſꝫ· ſi bn̄
morigerata·ſi honeſtis ꝑentibus·ſi
ipē ſan9 ⁊ diues· ſic ſapientē poſſe
nubere· Statim infert· Hec aūt in
nupcijs rariſſime ꝯcurrūt vniuerſa
Multa ſūt inquit q̄ neceſſaria ſūt v
ſib9 matronarum vt ſint p̄ciofe ci
veſtes aurū gēme ſumptus· ancille
ſupellex varia lectice·⁊ exedra deau
rata Noctib9 aūt ꝯtinuantur gar
rule queſtiones· Illa inquit ornati
or procedit me in publicū·ego deſpec
tior Illa ab oīb9 honoratur· Cur
aſpiciebas viciná? Quid cū ancilla
loquebaris? Quid attuliſti de nūdi
nis? Non amicū habere poſſum9·
non ſodalē· Alteri9 amorē ſuū odiū
ſuſpicatur Pauperē alere difficile ē·
diuitē ſuſtinere tormentū· Si de for
mis/nō eſt cum ea iocūda ſocietas·
ſi pulchra erit·diligitur/ei iugitꝰ in
herebis·ita vt te totū habeat ab ne
ceſſarioꝝ tuoꝝ ꝑticipatione ſemotū
ꝓpter qđ amicicias cū alijs contrac

tas euacuas· atq3 bonū fame ꝓpo
ſitū amittis Perſ9 es omnib9 in fa
bulā ⁊ deriſū/ inſuꝑ ſuſtinere nō po
teris/vt cū alio/vel ali9 cū ea loqua
tur/timeres tibi ꝑ amaſiū recentē il
ludi / qm̄ in interiori hoīe nulla trā
quillitas ē ſn̄ ea/nec cibū nec ſomp
nū ſine ea guſtare licebit· Dictante
enī te/ꝙ in abſentia tua locutionis
opportunitas pateat corruptori Su
per te oīb9 ſi ꝯferas anxietati·de cor
pore p̄ter aīe ⁊ fame diſpendium⁊
veniā quā diſpergis· Plura ſūt tor
mēta ineſtimabiliter q̄ tibi oriūtur/
ꝙ de quibus affluis ſolacia · p̄mo
totus effluis ⁊ erubeſcis Cū ma
rius filiā ſuam dote diuitem·forma
nobilē·fama celebrē·genere illuſtrē·
metello in ꝯiugio obtuliſſet reſpō
dit metell9· Malo inq̄t me9 eſſe ꝙ
ſuus Qui mari9 Immo ipā tua erit/
virum inquit metell9· oportet eſſe
vxoris· Nā ratione logice· Talia
ſunt p̄dicata qualia ſubiecta eſſe ꝑ
miſerint· Sic vrbanitate vboꝝ·di
uertit ab oneribus dorſū ſuū Adde
ꝙ nulla ē vxoris electio· Qualiſcū
q3 aduenerit habēda ē/ ſi iracūda/ſi
fetida/ſi ſuꝑba/ſi fatua/ſi deformis·
Equus/bos/aſinus/canis/et viliſſi
ma mācipia·ſedile ligneū/vrceoli ⁊
lebetes/prius probātur/⁊ ſic emū
tur/ſola vxor non oſtenditur·ne an
te diſpliceat ꝙ ducatur· Quoſcūq3
dilexerit illa licet īgrati ſint/tibi tn̄
amādi ⁊ colendi ſūt Si domū tuā
ei regendā ꝯmiſeris ſeruiendum eſt
Si q̄d tue diſpoſitioni reſeruaueris·
fidē te ſibi nō habere putabit·ꝯuer
tetur in odiū · et tibi ſi pōt veneno

expēsaꝝ cogitabit. Anus. aurifices. a
riolos. institores gēmaꝝ ⁊ sericaꝝ
vestiū. si intromiseris / periculū pudi
cicie est. si prohibueris. suspitionis
iniuria. Livia virū suū iterfecit quē
nimis habebat exosum. lucilia suū
quē vehementissime diligebat / hec
poculo amatorio. illa veneno decau
ta monstroꝝ domitorē / veneno do
muit mōstruoso dū in sanguine nes
si quem occiderat hercules. sangui
nem ⁊ vitā occisoris appetijt ¶ De
o. ꝑ valentinian9 imperator eminē
tiorem eligens vitā. pudiciciā vo
uit / nec vnq̄ carnem suā ad mot9
illicitos relaxauit. Vnde cū iam oc
togenarius moreretur. audiretq̄ su
orum recoli preconia triumphoꝝ.
quibus celeberrimus erat / Dixit se
in vna sola victoria gloriari. Requi
situs autē de illa victoria. hostem in
quit meū pessimū. carnē meā. sem
per oppressi et vici. Porro liberoꝝ
causa vxorem ducere / vel vt nomen
nostrum non intereat / vel vt habea
mus presidia senectutis. certisq̄ v
tamur heredibus stolidissimū est.
Et que sūt senectutis auxilia nutri
re domi. qui aut prior te forte mori
atur. aut perditis moribus fit. aut
cū ad maturam etatē peruenerit. ei
nimis viuere videaris? heredes me
liores ⁊ certiores sunt. quos arbitri
o tuo eligas. amici et proximi q̄
quos inuitus habere cogaris. Mu
lier quātūcūq̄ honesta sit et pudi
ca. q̄ citius potest deponere vestem.
solet abicere honestatem. Vnde ⁊
herodotus ita scribit. Mulier cū ves
te deponit verecundiā. Si illam sati
ram iuuenalis credo pudiciciam fre
quēcius relegisses / nulla te prodita
ria mulieꝝ malignitas in hanc mi
seriā deiecisset. Canius poeta lenis
facūdie ⁊ iocunde reprehensus a li
nio pene grauiter et vxorando / q̄ mul
taꝝ feminaꝝ gauderet amoribus.
nostra inq̄t philosophia participare
non poteris. dū a tot participaris.
Non eni iunonē eo iecore amat cic
nus / quod multi vultures ī multa di
uellūt. Cui canius. Si q̄n̄q̄ labor
resurgo cautior. Si opprimor / aerem
resumo alacrior / vices noctiū dies ex
hilarant. sed tenebraꝝ perpetuitas
instar inferni est / non arguo nupti
as in quibus magnū est xpi ⁊ eccle
sie sacramentū. sꝫ de nuptias cōtrax
isse / ⁊ qd̄ mirabili9 est. te nō esse vx
oriū. inestimabilit̄ miror eoq̄ max
ime. quia vehementissimus eras in
studijs. ⁊ nominatissimus philosophie
professor. Legimus q̄ cū cicero ro
garetur. vt post repudiū terencie. vx
orē yrcij duceret. prorsus omne ma
trimoniū renuit dicens se philoso
phie et vxori vacare nō posse. Scri
bit beatus iheronim9. quia teste eu
ripedis tragidie in mulieres male
dicta sunt. Et q̄ epicurus / cū discipu
lus eius leoncion duxisset vxorem
dixit sapienti rarissime iocunda con
iugia. eo q̄ plura grauissima incom
moda. breuibus nuptiaꝝ delicijs
sunt admixta. Pacuuius flens ait
viciano suo. Amice arborē habeo in
orto meo infelicissimam. in qua sus
pendit se prima vxor mea quam
habui. ab eadem / secunda vxor me
a elegit suspendium. Ab eadem

se suspēdit/ vel tercia Cui tūdit ami cus Miror te in tātis successib9 la crimas iuenisse Et idem dij boni/ arbor illa a quo te dispēdijs te sus pendit/da michi surculos de arbo re tua/vt in sortē vxoris mee viuifi cetur et crescat/hec arbor tibi neces saria esset Noueris āt cōtuberniū istud/ne dicam mrīmoniū/ifaustos habiturū euēt9 Quicqd eni in eo factum est/ctra deum et aplicas p̄ sumptum est sāctiones Eras equi dem elect9 in sortē dn̄i/atqʒ in ordi nem dyaconatus ascenderas/eo qđ forte pretextu matrimonij ad vota consolasti/vt cum appetitum noue libidinis saciasses/racione cōiuncti onis illicite/diuorcium celebrares/ Porro nō preter crimē discrimē pe riculosum est tibi/ita parentibus tue vxoris illudere/qui sui generis titu los nimis humiliasse frequēter cō questi sunt/eo qđ te in sue parentele pricipiū admiserūt Video te inceui tabilibus angustijs circūseptum / quia siue in mrīmonio pseueres /si ue ab vxore diuertas/ vite aut fa me piculum nō euades/valeas et negociare consulti9

Exhortatio ad perseuerantiam religionis

Epl'a lxxx

Petrus blesen̄ bathonien̄ ar chid̄ kmo amico suo G Da lute et imarcessibiles patiētie fruc tus Fama est qđ velis interdictū ponere de migrando atqʒ salutata a p̄mo limine ɔgregatioē sāctoꝝ/

dias qđ inuidiam tue dom9 et pericu lum in falsis fratrib9/sustinere nō potes/vel nulla vel frustratoria est tui recessus occasio/cui cedere debu isset ad gloriā habere vnde emul9 inuideret/nā solos miseros ignorat inuidia/virtū fortem excitat ad vir tutis exercitiū/alieni liuoris acule us/nec mētis oculos torpere pmit tit inuidia detractoꝝ Jacob qui in baculo suo iordanē trāsierat non re dijsset cū duab9 turmis/nisi eum inuidia esau agitasset Joseph non imperasset egypto/nisi ipsum frm̄ in uidia vendidisset Scriptū quippe est Abel esse nō potest/quem caym malicia nō exercet Jnuidebat forte tibi aliquis sed habebas vindicem tuū Et q̄ aduersus innocentiā tuā erigebat tormenta iuidie/suū gere bat in mēte tortorē Nā iuxta v̄bū ezechia Justi9 inuidia nichil est que ptin9 ipsū Auctorē torquet excrucia ans animū Nōne tormēta sūt ex bonis alioꝝ marcescere/egrescere/ deperire? Audi poetā Jnuid9 alteri us marcescit reb9 opimus Audi ali um ɔprietatē inuidie assignātem/ Jnsultare malis rebusqʒ egrescere letis Audi salomonē Multū inqt interficit supbia/et puuiū occidit in uidia/pusillanimitas eni iuidiam parit Jn eo eni qđ alio inferiorē vel minorē se reputat/malicia in ipso ignē liuoris inflāmat Sustine er go qđ inuidi et emuli tui seipsos oc cidūt/vt gladius eoꝝ intret i corda ipsoꝝ Pane golyas iterfect9 ē gla dio q̄ dauid cruciū intētabat Aman suspēs9 est in patibulo in q̄ supplicium

destinauerat mardocheo. verbū salo
monis est. Qui mittit lapidē in al
tum. sup caput eius cadet. Nec eni
lex equior vlla est. ꝙ̄ necis artifices
arte perire sua. Cum hec pestis tole
rabilior sit inuidioso ꝙ̄ inuido. nimis
delicatus es. si tui emuli. cruciatum
sustinere non potes. Detractores
deo odibiles. sicut apostolꝰ dicit. ꝙ̄
to malignius tuā deprauāt innocē
tiam. tanto se probant inferiores. ⁊
magnificentius tue virtutis titulos
extollebant. Teste poeta. Summa
petit liuor perflant altissima venti.
Quorum vita fauorabilior est ad glo
riam. acriores inuidie sentiunt mor
sus. Vrit eni splendore suo qui pre
grauat artes infra se positas. Legitur
ꝙ cū platoni. eius socij inuiderent
quesiuit a socrate magistro suo. qua
liter eorum inuidiā declinaret. Cui so
crates. Esto inquit vt tersites. In q̊
manifestissime declarauit ibi deesse
inuidiā. vbi virtutū gracia nō adess
set. Innocentia xp̄i. stimulos īuidie
nō euasit. Vnde ⁊ q̄nq; pylatꝰ ag
nouit. ꝙ ꝑ inuidiā tradidissent eū.
Nōne hic est fabri filius? Dicebāt
nō est hic homo a deo qui sabbatū
non custodit. In beelzebub princi
pe demoniorum eicit demonia. Que nō
vrerent verba hec que de fornace i
uidie procedebant? Dicit senex in
andria terencius. Si velles humilitati
et paciencie militare. inuenires vni
uersos sine inuidia ⁊ amicos pares.
Legitur ꝙ iulius cesar audita mor
te cathonis compassus est eiꝰ morti
et egregium ciuem ademptum de me
dio ⁊ ablatum reipublice deplorauit

professus est tamē ꝙ cathon actibus
eius. et ꝙ ipse glorie cathonis inui
deret. Nichil in te gloriosiꝰ video.
ꝙ̄ ꝙ habes inuidos. ꝙ odientes te
affligis et vris. atq; in delicijs tu
is cruciās inimicos. Veror tamē ne
aliud ꝙ̄ inuidia fratrū te excludat a
claustro. Noui eni tui animi leuita
tem. Et si publice voci creditur non
inuidiā claustraliū fugis. sed secula
riū sequeris voluntatē. Vide ne sub
pretextu maliuolentie aliene. tuam
velis palliare maliciam. ⁊ egredien
do claustrū. ingressum tibi prepares
ad gehēnam.

Exhortatio ad amorem studio
rum Epistola octuagesimaprima

Magister p blesen̄ bathon̄ archid̄
Hymoni Carnoten̄ canonico
eū salute mētis et corporis desideriū
honestatis Animā meam quā tua
inualitudo plurimū contristauerat.
tua conualescentia iocundauit. Nunc
eciā me in plenā exultationē animi
reformares. si delicijs pueribꝰ. ma
turioribus intenderes. qui fines pu
ericie iam excedis. Spes equidem
agricole vehementius hylarescit. si
plantam quā excolit. florere conspi
at. fructuūq; premittere tempestiuū
E diuerso grauiter animo consterna
tur. si planta nunq̄ turgescit in flo
rem. si se tantum diffūdit in ramos
et in degenerem foliorum luxuriat
vbertatem. Hanc tempus est vt
honestioribus studijs te impēdas.
atq; prudentie primicias puberta
tis. sub arciore necdū custodie. et
prouidentia vigilanciore cohibeas

Obrepūtequidē desideria carnis· que latenter extermināt graciā stu diorum· et sub quadam etatis indul gentia nulitant in dispendiū hones tatis· Si modicum delibasses de a more sapientie et dulcedine studiorꝫ spes virtutis in te michi securior ac crescet Nam cum hactenꝰ sub virga discipline et sub iugo fueris magis tra'i te doctoris instātia quasi quadā sigilli violenta impssio informauit ad mores· Sꝫ certissima virtutū ex hibe ex indicia si timorem in amorē si necitatem in desideriū cōmutasses

Cū studiū sit vehemēs animi ap plicatio/ad faciendū· meditandum ve aliquid/ studiosus esse non potest cuiꝰ aīm volūtaria discendi affectio non accendit Qui autem in talibꝰ negligens est aut remissus· nō mul tum dissimilis est ab eo qui languē te appetitu/ atqꝫ insipiente palato· cibum recipit · cibosqꝫ contradictori os gule· fastidienti stomacho violē ter intrudit · Si semel suauitatem sapientie degustasses / omnia preē illam in fastidium tibi ṽterentur

Habet ei incōpabiles thesauros de liciarum·atqꝫ omniū bonorum gra ciam largitur ad plenum et ad hoc forte verba illa salomonis respiciūt Super salutem inquit et omnē pul chritudinem dilexi sapientiam et p posui pro luce habere eam venerunt inquit michi omnia bona pariter cū illa Amor discendi admissꝰ egre ad mittit/atqꝫ in desideriū transiens · sua se voluptate perpetuat / et cum vita hominis limitatur · Igitur cū solon temporibꝰ suis atheniensis prudentia gloria singularis · cum in vltimus laboraret/assistētibꝰ suis amicis et inuicem conferentibus ca put erexit Interrogatꝰ cur hoc fecis set rn̄dit/vt cū istud quicq̄d id est de quo disputatis percepero·moriar·

Carneades phūs laboriosus sapiē tie miles·xc·annos cōtinuauit et cō summauit in studijs· Tu vero vix in studijs quadrienniū compleuisti et abiectis studijs· temporaliū rerū sollicitudini te immisces· Rem tuam affectas disponere/que procul dubi o periclitabitur in manibꝰ tuis/et in super euolabit in ventos quid hacte nus didicisti· Scio quia vt filiꝰ secu li scienter appetis diuicias /sed con sultiꝰ et fortiꝰ ageres·si cum salomo ne sapientiam diuicijs anteferres · Studijs equidem et diuicijs pariē vacare non potes· Nec aīam illam dignatur inhabitare prudentia/quā videt infectam desiderijs· et curis tē poralibꝰ inuolutā Scriptū est quia in maliciosam aīam nō introibit sa piētia/ nec ihabitabit ī corpe subdi to peccatis· Quidā aūt phīe professo res execrabātur diuicias · nec puta bāt cū carū sollicitudīe posse aliquā obtinē prudētiā·aut digne ī castris disciplinalibꝰ militare ṽbū poete ē Quis locꝰ ingenio nisi cū se carmīe solo vexāt et dominis curre · in seqꝫ feruītur·pectora nrā duas nō admit tentia curas· Magne mentis opꝰ · nec de lodice paranda· Sollicite cur rus et equos facies qꝫ decorum Aspi cere et qualis cutilum confundat eri nis Ideoqꝫ cum pater democrij fi lio suo tantas reliquisset diuicias ·

quib⁹ exercitum regis ꝑſis/poterat
vna die pacare Democrit⁹ pri
moniū ſuū donauit pr̄ie/⁊ athenis
in diſcendo ⁊ docendo. dies ſuos cō
tinuans/ſtudioꝝ miliciā ꝯſūmauit
in aurea paupꝑtate Crates theba
nus proiecto in mari nō ꝑuo pondere
auri Abite inquit diuicie peſſime. e
go vos ſubmergā. ne ſubmergar
a vobis Anaxagoras cū poſt lon
ga tempora ſtudioꝝ in pr̄iam rediiſ
ſet/ꝓpriaſq; poſſeſſiones ex longa
abſencia ſua inueniſſet enormiter
diſſipatas. ꝑiiſſem inquit niſi hec
mee diuicie ꝑiiſſent Verbū ſocratꝭ
fuiſſe dicitꝰ. neminē ſtudioſū fieri ni
ſi ſe mediocriter pauꝑem opinetur
Nā ſicut ſuꝑuacuas opes ꝓhibēt/ſic
pauꝑtatē ſi tolerabilis et mūda nō
eſt. ſtudiū nō admittit. hec enim ꝯ
ſtat aīm/hec ſubuertunt Dicit ethi
cus ⁊ dicit Cui non ꝯueniet ſua res
vt calceus olim Si pede maior erit
ſubuerteret/ſi minor vret Quoniam
igitur tibi copioſe ꝯtulit de⁹/vt ſco
larem poſſis ꝯtinuare miliciā/rogo
moneo/ꝯſulo/vt laudabile tue ido
lis iniciū/plenioꝛi ſtudio ꝓſequaris
⁊ ad temp⁹ diuiciarū acquiſitione ſuſ
penſa/totū te impendas amori ſapiē
tie/cui⁹ acceſſoria ⁊ ſubſecucia erūt
teſtimonio ſalomonis bona tꝑalia
atq; ꝑpetua ⁊ eterna Valete

Arguātur ciſtercienſ qr decimas
auferūt || Epl'a lxxxij.

N Dei grā cātuarienſ archiepſ
tocius Anglie pmas ⁊ aplice
ſedis legat⁹/ dilectis in xp̄o fratri
bus ⁊ amicis Abbati et Cōuentui
ciſtercienſ Salutem ⁊ cōſiliū ſaluta
re Licet vos diligam⁹ in xp̄i viſce
ribus ⁊ in caritate nō ficta/grauem
tn̄ et publicā ad vos ⁊ de vobis q̄
relam deferre cōpellimur Nā cum
ꝑ grām dei dom⁹ veſtra noīatiſſima
ſit in obſeruātia ordīs ⁊ ꝑſeuerātia
ſcitatis/ꝑiculoſū eſt ꝓ re modica ti
tulū ⁊ gloriā tante opinionis ꝑde
re atq; cōuertere in fame diſpēdiū/
cōpendiū tꝑale Inter vniuerſas or
dinū varietates. quib⁹ decorata eſt
ſponſa xp̄i. nullus ordo virtute fra
grātior/null⁹ ſci nois odore ſuauior
eſt in xp̄o q̄ veſter/ſi rem vnicam a
moueritis de medio/ꝑ quā hoſtis
humani generis ſinceritatē veſtram
attēptare p̄ſumit Dicitꝰ q̄ omniū
maloꝝ radix eſt cupiditas/publice
tn̄ dicit ⁊ nos idipſum cū lacrimis
recenſem⁹ q̄ vſq; ad cōgregatioēs
veſtras auſa eſt irrumpe illa tranſ
greſſionis mater/magiſtra nocēdi/
ꝑncipilaria iniq̄tatis. ⁊ auriga ma
licie. ſtercꝰ virtutū. ſeditioīs origo
fouea ſcādaloꝝ Renūciaſtis mūdo
⁊ cupiditatib⁹ ei⁹ atq; cū ioſue veſ
tram in vobis ſpiritualem iherico
ſubuertiſtis Sentenciam maledic
tionis incurrit qui reedificat ihericō/
⁊ cum achor filio carim lapidibus
obruitur qui de anathemate iheri
co/rapuiſſe cōuincitꝰ Verbū thobie
eſt. vide ne furtiuū ſit. furtum ſiqui
dem cōmittitur quociens res alie
na inuito domino cōtrectatur Sed
⁊ rapine crimen in iure ciuili fur
tum improbius diffinitur. Nemi
nem predonem vocam⁹ aut furem

ꝭ veremur ne vr̃am suggillet opini
onē si re ꝯcupiscitis aut rapitis ali
enam Una oı̄m vox ē q2 cisterciē
ordinis professores · tāto differēt9
p̄ ceterꝭ triūphales scitatis titulos
referūt quāto expꝛ̄ssi9 religiōis apli
ce vestigijs inherent · nisi cū in tenui
tate ciboꝝ · in asperitate vestiū/ in
vigilijs/in confessionib9 /in discipli
nis · in psalmis · in humilitate · hos
pitalitate · obediencia · caritate · et ce
teris quib9 fruct9 vite seminatur in
terris · depmatꝭ carnem/ spiritū eri
gatis · angelice vite vos hoı̄es ꝯpa
rent · Nisi cū vobis in fauorem ple
nissimū laus hoı̄m cōis assistat/ vnū
nisi clamat in cōtrariū · tantāqꝫ glo
riose opinioı̄s faciem decoloret Et
que est ista maledcā cōiunctio · nisi
que a xp̄i grā̄ ꝛ fauore hominū vos
disiūgit · Inuiti et dolentes hoc dici
m9 sed ad dicendum murmur vtriū
soꝝ ꝛ cōis q̄rimonia nos cōpellūt ·
vota et lingue oı̄m in vr̃e scitatis p̄
coniū laxarēt nisi rapetꝭ qd̄ alienū
ē nisi monachis ꝛ clericis decimas au
ferretis · hec est cōiunctio quidem et
dictio satis modica · sed que vitam
vr̃ām nō modice dehonestat Tes
timonio sacre pagine decime tribu
ta sunt egentiū animarū · Et que ē
hec iniuriosa imunitas/vt exempti
sitis a decimarū solutione quib9 ob
noxie terre erant anteꝙ̄ vr̃e essent
et que solute sunt hacten9 ecc̄ijs nō
psonaꝝ obtētu sed territorij ratiōe?
Si in vr̃ām possessionem terre deuo
lute sunt / quare in hoc periclitatur
alienū ius? Nam ad vos terre iux
ta cōem equitatē cū suo onere tran

sierunt · vt quid in alienam iniuriā
terras et nutrimenta vestra p̄uilegi
ari facitis vt auferatis quod alienū
est? Nūquid abel de nutrimentis
suis dominū non respexit? Nūquid
iustiores estis p̄mo omniū iusto · vt
vos cōtra dei iusticiā erigatis? Per
prophetam precepit dominus deci
mas inferri in horreum suum · vos
ab eius horreo iubetis auferri · ha
bet iusticia diuine legis vt in leuita
rum sortem cedant decime · Unde et
iusticie dei manifeste resistit/ qui mi
nistris ecclesie nititur ius decimatio
nis auferre · Hanc ꝛ ex hijs ꝛ consi
milibus satis liquet ꝙ si virtus obe
diencie esset in solutione decimarū ·
aut redditiuum / aut in exhibitione
iuris alieni · facile detractaretis obe
diencie iugum · Milites galliarū si
bi ius decimationis vsurpant · nec
vestris priuilegijs deferentes · eas
a vobis potenter extorquēt · Aduer
sus eos deberetis insurgere/non ad
uers9 clericos aut ecclias clericoꝝ ·
deberetis recolere vos quādoqꝫ fuis
se clericos atqꝫ sacramenta salutis
in eoꝝ ecc̄ijs percepisse · Sed xp̄ia
ne ꝓfessionis vinculum ꝛ deuotio fi
lialis · affect9 priuigualcs induit et
sub religionis pretextu transijt in ꝯ
temptum · non ponim9 os nostrū in
celum · nec de facto summi pontificꝭ
disputamus · Sed si domin9 papa
indulgentia speciali · qn̄qꝫ p̄uilegia
uit vos · dū ordo vester in paup̄tate
gaudebat · dum in vsus egentiū sue
tenuitatis viscera liberaliter effūde
bat · potuit tolerari ad temp9 · licet
in communem redūdaret iniuriam ·

quod causa necessitatis fuerat intro
ducam. Nunc autē qm̄ vestre possessio
nes multiplicate sunt / etiā in imen
sum. priuilegia hec potius ambiti
onis q̄ religionis instrumenta cen
sentur. Quicquid indulgeant priui
legia romane ecclesie vobis expedi
re non credo. contra conscientiā ves
tram qđ alienū est vsurpare. Quid
si a sede illa publicū emanasset edic
tum q vbicūq; inueneritis clericos
aut alterius habitus monachos e
quitātes vobis liceret eos de suis e
uectionib9 deicere et equos in vsus
proprios retinere? Quid interest / e
quos capiatis an decimas nisi quia
decima res spiritualis est et ideo e
normius sacrilegiū in decimis com
mittitur q̄ in equis? Cum domin9
precipiat decimas solui. quis cōtra
ei9 preceptū potuit dispensare? vbi
diuina et humana iussio sibi inuicē
contradicūt. obediendū est deo ma
gis q̄ hominibus. Cumq; sint due
leges exterior et interior. interior sē
per preiudicet. quodq; puritas con
scientie dictat michi. exteriori pre
cepto fortius est et omnē indulgen
tiā aliene dispensationis euacuat.
Si filij israel de mandato domini /
et ob retributionem longi obsequij
quod egyptijs impenderant eis va
sa argentea et aurea abstulerunt.
non expedit vos hec ad consequen
tiam trahere. nisi con̄ et dominum
hec mandasse. et vos nobis tanq̄ e
gyptijs. longe seruitutis obsequiū
impendisse. Consulti9 ergo et mo
destius agentes. date operā vt pre
dicte ambitionis nota. que vr̄e sanc
titatis titulos dehonestat abscida
tur a vobis. nec pro reb9 perituris
cōmune in vos scandalū excitetis. ve
illis per quos scandalū venit. In res
titutione aliene rei non credatis con
ditionē vestrā in aliquo ledi nam si
quid vtilitatibus vestris deperit. in
hac parte. deuotio populorum que
nunc erga vos plurimū turbata est
totū hoc pleniore munificencia res
taurabit. Quod si pertinaces vos et
inflexibiles exhibetis. vinculo ana
thematis innodabimus vniuersos
qui aliquid vobis dederint aut ven
diderint. vnde ius decimationis ob
ueniat / atq; in celū clamabim9 et
ad thronū summi iudicis appellabi
mus. ne quis huius vinculū excō
municationis absoluat. principum
etiā fauorem in hoc plenissime ob
tinebimus / vt gladio spirituali ma
nus ciuilis assistat. et quicquid con
tra principale decaulū venditū aut
donatum vobis fuerit confiscetur.
Anteq̄ ergo res in deteriorē vergat
exitū. vestre fame maturius proui
dentes. velitis assuescere solutioni de
cimarū / illarū maxime quas cū ma
iore oīm rancore et odio vsurpatis
et q̄s clerici siue monachi hactenus
percepērūt. Nam si de noualib9
tm̄ / sicut beate recordationis adria
nus papa constituit. decimas retine
tis nobis in ea re dampnū erit tole
rabilius cuius emolumenta non sen
tim9. Verū iuxta philosophi sententi
am. Nō sine dolore amittitur quod
delectabiliter et cōmode possidetur.
Exhortatio vt diuorciū inter cōsā
guineos celebret. Epla lxxxiiij.

Carissimo domino ꝛ amico G.
dei gracia Exonien̄ episcopo/
walt de constant Oxenefordē Ar
chid Salutē in eo qui iudicat fines
terre Cū plurima litteratura vsuꝫ
et experientia negociorū. prudentē
ꝛ circūspectū vos fecerint in decisio
ne causarū/miror ꝛ mirantur ceteri
qui sunt in vtroqꝫ iure periti. quare
robertū et ꝓximnē consanguineā su
am. celebrare diuorciū tanto tempo
re distulistis\maxime cū mandatum
domini pape. super hoc habeatis ex
pressū et cū sacri canones detestabi
le reputent. cohabitationē taliū sus
tinere Testes equidē legittimi nul
liqꝫ exceptioni obnoxij ꝓducti sūt.
qui si in causa hac verbis fidem nō
fecerint ad plenū. iuxta clausulā il
lā litteraꝝ domini pape vt dicitur
ꝛ aliorū pluriū. auctoritate eciā fa
biani ꝛ celestini atqꝫ alioꝝ scōrum
prm qui post eos ꝓpinquiores/ꝛ sa
niores testionij erāt. admittēdi sūt/
vt sit lucerna pedib9 vrīs/ ad ꝯutē
dā iusticiā in iudiciū. diligens inq̄si
tio veritatis. Quāto enī prrm flagici
osi9 ꝛ imani9 ē incesti9. tāto scrupu
losi9 certitudinē cōsanguiitatis exq̄
ri oportet. vt in celebrādo diuorcio.
sn̄ia iudicis nō vacillet Nichil enī
dissimulanter agere iudici licet. vbi
vertitur piculū aīarū. Ideoqꝫ amu
coꝝ parate fatigationib9 ꝛ expēsis
qui iam alterutrā debuerant repor
tasse sn̄iam/qui eciam libent' scdā de
ꝛ terciae productiōi renūciant. si p̄'9
testificata alioꝝ velitis expedire ne
gociū. Si ad pleniorem noticiam
rei. alia productione opus est. ipsi
iudicio ꝛ productioni secūde se offe
runt/vtrum velitis eligite/dummo
do vlteri9 nō velitis in eorum iniuri
am frustratorias dilationes inectere
Porro vnū in hoc negocio est. qd
p̄cipue vos molestat. Nam cū ille
robertus sit p̄mogenit9 vnigeniti
frīs mei. ꝛ ab ipō ratiōe prīs. qua
si a capite series ꝑntele nostre tota
depēdeat. Veremur ne ꝯuictiōis in
ceste viciū. trāsfūdatur ad posteros
Cōcipiet enī tota successio corrupte
lam. si a capite mēbra. si a fonte ri
uuli. si rami a stipite. legittime non
procedant Sacra eq̄dē scriptura tes
tante/filij incestuosoꝝ abhoīabiles
sūt deo Et sicut btūs gregori9 asse
rit. Ex incestuoso conubitu ꝓles le
gittima nō succrescit/ faciat igitur
prudētissime pater vbū abbreuiatū
ꝛ mādatū dn̄i pape. qd hacten9 sus
pēdistis sīi mocratoria dilatiōe mā
cipetis effectui aut recurrentib9 lr̄is
nos velitis instruere / quare in cā is
ta procedere nō possitis. Valete.

¶ Excusantur epi qui curiam regꝭ
frequētant Eplā. lxxxiiij.

Alexandro dei grā sūmo pōtifi
ci Ricard9 Cantuarien̄ eccīe
humilis minister /deuotū humilitatꝭ
et obediencie famulatū Detracto
res deo odibiles/serenitati vestre de
nostris epīs enormia suggesserunt
Asserentes ꝙ venerabiles frēs nos
tri. R. wint. ꝛ. G. elien̄ atqꝫ ioha
nes norwicen̄ episcopi. sequentes
odorem munerum ꝛ omnino abiec
ta sollicitudine pastorali. miliciae ne
dicam malicie curialis. fluctib9 se im
mergūt. Dicūt ꝙ iudicia sāguinis

exercēt· Ideoq; tanꝙ̄ viri sanguinū
a sacris abstinent et ad mensam do
mini nō accedūt· Eapropter succē
sa est aduersus eos indignatio ve
stra·nobisq; penam indicat·si excessꝰ
huiusmodi canonice nō punimꝰ In
honestū siquidē esset grauiq; aiauersi
one dignissimū si esset ī hac pte oslo
quentū iniqua/ꝟ credicai·ſ; mētita ē
iniq̄tas sibi Nā vt excerpamꝰ pauca
de multis/loquitur epō/nullꝰ ē afflictis
ꝯpaciētior nullꝰ ī ocul' suis humilior
nullꝰ ī altari deuotior·nullꝰ ī bnficiis
ꝓfusior·vn̄ sicut vnguētū effusū est
nomē eiꝰ ⁊ elemosinas eiꝰ enarrat
oīs ecclia scōꝝ· Eliēsis aūt ex q̊ iux
ta bnplaciti nr̄i formā· citra oēm in
famiā tn̄/ꝟ quasi de habūdanti suā
purgationem innocētiā declarauit·
plene ꝟ efficaciter impleuit epm̄·
scāq; ⁊ honesta conuersatione· mē
daces ostendet· qui maculauerūt in
noxiū· Ipe ⁊ epūs norwicēn̄· cuiꝰ ho
nestatem ꝟ prudētiā frequenter dū
ad vos a domino rege mitteret·diu
tina cōuersatione ⁊ experientia didi
cistis· ecclias suas pauperes inuene
runt sed possessiones carū prudent'
⁊ strēnue reuocantes· ⁊ amplissime
dilatantes·ipsas nūc in statum op
timū erexerunt· Non est equidem
nouū·ꝙ regū consiliis intersint epi
Sicut enim honestate ⁊ sapientia·
ceteros antecedūt·sic expeditiores
et efficaciores in reipublice āminis
tratiōe censentur Quia sicut scriptū
est Minꝰ salubriter disponit' regnū
qd̄ nō regit' ꝯsilio sapiētū· Scriptū
eciā legitis Ve terre cuiꝰ rex puer ē
⁊ cuiꝰ principes mane comedūt· Bta

terra est· cuiꝰ rex sensatus est ⁊ cuiꝰ
principes vescūtur tpe suo· In quo
notatur eos · consiliis regū debere
assistere· qui sciāt/⁊ velint/et possint
paciētibꝰ ꝯpati/ paci terre ac populi
saluti prospicere · erudire ad iusticiā
reges· iminētibꝰ occursare pericul'
uiteq; maturioris exemplis infor
mare sbditos · ⁊ q̄dā auctoritate po
testatiua· ꝓsūptionē malignātiū co
hibere · Regnū hebreorꝝ tpibꝰ ro
boā nō fuisset diuisū·nec recessissent
ab eo decem tribꝰ·si prudētiores vi
ros sibi ꝯsiliarios elegisset · Cū
aūt esset samuel ꝓpheta inter eos
qui inuocabāt nomē dn̄i regnū tamē
dauid erexit et firmauit eiꝰ soliū· in
stitutio samuelis Rex ezechias op
pressus a sennacherib·⁊ quasi in ex
tremis angustiis ꝯstitutꝰ ꝑ ysaiā ci
uitatis liberationem et bnficiū ꝯso
lationis obtinuit· Helyzeꝰ cecitatē
syris induxit/ꝟ eiꝰ bnficio samarie
obsessores ꝯuertūtur in fugam
Ioiada sacerdos ioas filium othosi
e a facie athalie persequētis abscō
dit/quem cum erexisset in regem·
scīs eū moribꝰ informauit· Sz ioa
da mortuo · cepit ioas a dei legitti
mis declinare· quē cū zacharias ar
gueret· eū lapidibꝰ obruit ꝟ ꝯtriuit·
In quo manifestissime liquet /
ꝙ̄ vtilis et necāria sit ꝯuersatio et
doctrina iustorꝝ hiis qui ppli regimē
acceperūt Nā tpibꝰ sedechie regis
non fuisset exterminatum regnū iu
deorū·nisi aduersus ihēmiā q̄ pub
lice ꝯsulebat vtilitati· preualuissēt
mendacia pseudo prophetarum·
Vnū noueritis qz nisi familiares ⁊

ꝯsiliarij regis essent prefati epi.
supra dorsū ecclie fabricarent hodie
pccores/ ⁊ inmaniter ꝛ intolerabili
ter opprimēt cleꝝ̄ ꝑsumptio layca
lis Nūc aūt si qd in eccłie attēpta
tur iniuriā/ auctoritate pōtificali co2
ripit᷑ Aut si ad hoc eccłiastica censu
ra non suffiat/ spūalis gladij defec
tus ciuili suppletur et ad coꝝ arbi
triū pncipalis aīaduersio exercet᷑.
Si qñq; vt fieri solet aduersus in
sontes/ regis indignatio vehemēti
us excandescit epōꝝ ꝑcib9 tempat᷑
Istis mediātib9 māsuescit circa sim
plices/ iudiciari9 rigor. admittitur
clamor paupm/ ecciaꝝ dignitas eri
gitur. releuat᷑ pauperū indigentia.
firmat᷑ in clero libertas. pax in po
pulis In monasterijs quies/ iusticia
a libere exercet᷑. supbia deprimit᷑. au
get᷑ laycoꝝ deuotio. religio fouet᷑.
dirigūtur iudicia. leges acceptāt᷑.
decreta canona vim obtinēt/ ꝛ pos
sessiones eccłiastice dilatantur Isti
singulis ꝑcipuis solēpnitatib9 . su
is intersūt ecclijs. vbi elemosinarū
largitione. ꝯsolatiōe pupilloꝝ ac
viduaꝝ. subiectoꝝ correctiōe. atq;
alijs scitatis opib9 . redimūt dies
quos in curia ꝯsumpserūt Porro
archiepi vel epi. qui in curia regis
siculi ꝯuersāt᷑. ꝑ septēniū aut decē
niū a curia nō recedūt. nec refert vi
uāt aut decesserint ꝙtū ad ecciasti
carū possessionū custodiam. vel regi
mē aīaꝝ Ab hac eqdem curialita
te nostros qñq; volum9 epōs ꝓhi
bere. sed ꝯsiliosis ⁊ prudētib9 viris
visa est expediēs coꝝ cohabitatio
circa regem. quos si extraherem9 a
familiaritate illius/ subtrahēm9 q̄
circa monasterijs. oppressis solaciū
ecclijs libertatē. unde licet ꝓpter in
ꝯmoditates varias quas ibi susti
nēt desiderio desiderarent egredi.
publice tñ vtilitatis obtētu. cōi fra
trū nostroꝝ ꝯsilio. nō solū in hac
vita castrensi tolerari. sed ad eam
trahi debuerant et ꝯpelli. vtilitatē
quidē anglicane eccłie. et maliciam
detractoꝝ. qui vobis veritati ꝯtra
ria suggesserūt velitis pater ī libra
equitatis appēdere. ⁊ qd sup hoc ī
oculis vestris acceptū fuerit nr̄e ꝑ
uitati nūcio vel lr̄is velitis ītimare
Rei veritate plus vobis declarata
oportuit. vt ad huius rei decisionē
certius ⁊ ꝯfidenti9 ꝓcedatis Nos
aūt cū receꝑim9 vestre sanctitatis e
maculū aplice iussionis executores
efficaces erim9 ⁊ deuoti. Cōseruet
vos de9 ecclie sue per tempora lon
ga sanctissime pater.

Increpatoria aduersus gulosū.

Epistola lxxxv.

Magister. p. blesē bath. archi
dya. R. saresb. Salutē in de
o salutari nostro. Si tibi increpa
toria ⁊ solito duriora ꝓpono. facit
hoc insolētia tua. ⁊ iniqtas ex ady
pe prodiēs. q̄ cum multis exhorta
tionib9 meis amicabiliter ꝛ blāde
sollicitata sit/ correctionis tamē be
neficium nō admisit Si de salute
aīme tue. aut saltem de incolumi
tate corporis cogitares. plus ani
me et min9 corpori. minus ventri.
et plus spiritui deseruires In aīme
tue pniciem ꝯiurasti/ atq; in ipsi9

grauamē ventris implorās auxiliū
cuiꝰ ingluuies dū oīa deuorādo vi
uē appetit sua voracitate mortificat
aīam et interioris hoīs lumen ob
tenebrat. Enorme tui ventris incre
mentū paciētiꝰ sustinerem nisi ex e
o grauissimū iminēt tuis possessiōi
bꝰ detrimētū. Porro possessorē pos
sessio tua imutat ꝟ seq̄tur qꝛ dū vē
trē facis/vētrē faciūt domꝰ tue. nō in
telligis ruinā nobiliū edificioꝝ que
magnanimitatꝭ tui ꝑdecessores ex
truxit. Dummodo edifices ventrem
tuum pinguis aqualiculus propen
so sequi pede extat. sed ventrosi pari
etes prohibentur extare. quorum
altitudinem ⁊ robur humiliat ven
torum liber excursus ⁊ iniuria pluui
arum. In domibus ruinosis non ve
tustatē ꝫ tuā vniūsi causātur inerciā
dū te vidēt ad carnis delicias resolu
tū i autecurāda plꝰ eq̄ solliciū ⁊ vidēt
oēs epicuri de grege porcū. Quicq̄d
in te spūale fuerat totū euacuat et
peruertit carnalis ista curiositas. q̄
nec te dies tuos dimidiare ꝑmittet
nec illud modicū vite qd̄ tibi supest
cū iocūditate transigere. Nā in tan
ta mole corꝑis aīa quasi tenebris
obsessa carceralibꝰ ī spūale lumē res
pirare nō potest. Membra vero sue
destituta officijs ex lōga desidia et
corꝑe syncopas passiones expectāt
Multi enī ex nimia gulositate tor
pescūt suāqꝫ crapulā remediātur vo
mitu turpiter egerentes qd̄ turpitꝫ
ingesserūt. Galienꝰ equidem fide
lissimꝰ ypocratis interꝑs teste ihe
ronimo refert athletas quoꝝ vita
et ars sagina ē diu viuē aut sanos

esse non posse. aīasqꝫ eorum nimis
adipibus. quasi luto inuolutas. ni
chil tenue aut celeste sapere/sed sem
per de cictu ꝟ ingluuie cogitare. tes
timonio ypocratis. Crassa ꝟ obesa
corpora. necessariā habent crebram
sanguinis demptionem. et alios at
tenuationis modos. Alioquin pa
ralisis podagra et alij morbi pestilē
tes erumpent. Ideo galienus. sem
per die decima. vite medicinalis
auxilij legitur sibi abstinentiam in
dixisse. nec facile aliquem infirmari
qui frequenter abstineat. aut regu
lam. diete modestioris obseruet.
Legimus quosdam morbo articula
ri. aut podagrico laborantes ꝓscrip
tione bonorum. et simpliciore men
sa. menbrorum officio restitutos.
Refert pompeyus trogus. ꝙ de
ceramus ille tyrannus sicilie dyonī
sius. dum gule et edacitati vacaret.
lumen oculorum perdidit. Nichil
enim magis predatur oculos ꝙ in
gluuies ventris. et vt ait portunia
nus. edacitas cibos frangit. sed ocu
los vorat. Ideo lucilius silla lepidi
dus consul. ⁊ alij plerīqꝫ leguntur
tulisse leges cibarias. quas alibi ca
tho censorinus sumptuarias vocat.
in quibus viuendi modus ⁊ suffici
entia nature depingitur. Nam q̄c
quid epularum sumitur preter vsū
necessitatis. non est debitum natu
re. sed vicium voluptatis. Sump
tuarijs legibus se paulus alligaue
rat. cum dicebat. Habentes inquā
alimenta. et quibus tegamur.
hijs contenti sumus. Emiliari
us scipio cum amicis ambulans.

pane vesci solitꝰ erat/ne aliquã diei
partem perderet ociosam Idipm di
citur magnus alexander in cõsuetu
dinem duxisse Augustꝰ abo vulga
ri ⁊ modico vescebatur/qui pro deli
cijs reputabat secundariũ panem ⁊
minutos pisciculos caseũq; bibilũ·
manu pressum· ficus ãt bifeãs viri
des vehemẽter appetebat· Socra
tes dicebat quosdam viuere vt come
derent et biberent/se autẽ comedere
⁊ bibere vt nature satisfaceret·et ex
cursum vite fragilis sustentaret E
thicus dicit Summũ credere nephas
aĩam preferre pudori· Et propter
vitam viuendi pdere causas· Non
est equidem regnũ dei esca et potus
Esca ventri et venter escis· deꝰ aũt
hũc et has destruet· Quidã autem
toti sunt in gutture merito gurguli
onibꝰ cõparandi quorum cogitatio
tota de ventre· in ventrẽ et sub ven
tre est· quibus satꝭ fieri omnino nõ
potest/ donec ventre despumante in
venerem/delectatio gule· lũborum
excitet voluptatem· Abiecta siquidẽ
reuerentia ⁊ timore tremẽdi iudicij/
relaxantur ad omnes illecebras·
et in cunctis extraordinarijs volup
tatibus se volutant· Sed cũ lapido
sa cyragra/fregerit articulos· vete
ris ramalia fagi Tũc crassos tran
sisse dies lucemq; palustrem Et sibi
iã fieri vitam ingemuere relictam·
Ita conuertetur dulcedo in amaritu
dinem In asperitatem suauitas· de
lectatio in dolorem· eritq; instar in
ferni aut pene infernalis initiũ· do
lorum cõtinuatio· ⁊ desideriũ moriẽ
di· Illud ad cumulũ doloris accedit

q ex intemperantia gule quidam si
bi nomẽ inane venãtur· et gloriam
sine fructu/ putantes ex crapula et
ebrietate hoĩm sibi titulos gloriose
opinionis acquirere· cũ viros hones
tos quibꝰ viscera sua claudũt· omni
defectui vite humane subiacere vi
deant· ⁊ publice mẽdicare· In tali
bus libertatẽ precipuã reputant· in
quibꝰ libertas quidẽ peccandi est· ⁊
anime seruitus ad corpis volupta
tem· Sane sicut cicero et apuleius
⁊ qđ maius est augustinꝰ ⁊ iheroni
mus testantur· plꝰ est anima q̃ cor
pus· Isti autem dãpnum anime nõ
curantes· deuotissimã impendũt car
ni miserę seruitutẽ· Sicut scriptũ est
Sterilem pauit et vidue nõ benefe
cit· Porro btũs ille iob· plenissime
nomẽ ⁊ officiũ liberalitatꝭ iplebat·
qui nichil indulgẽs ꝓprie carni· ex
regulã modestie parsimonieq; cẽsurã·
se pauperũ necessitatibꝰ ipendebat Nõ
alebat leones· vrsos ã symias Nõ
cõfluebãt ad eũ hystriones dulcora
tij fabulorũ· aut nugarũ inaniũ cõ
centores· ß ex pure liberalitatis cõ
scientia· ex corde sincero· ⁊ caritate
nõ ficta dicebat humerꝰ meus a iũc
tura sua cadat ⁊ brachiũ meũ cũ os
sibꝰ auellatur si negaui paupibꝰ qđ
volebant· si vidue oculos expectare
feci· Si comedi buccellam meam
solꝰ· ⁊ non cõedit pupillꝰ ex ea Si
hostiũ meũ viatori nõ patuit· si pte
reuntẽ despexi eo q nõ haberet ĩdu
mentũ· ⁊ sine opimento pauperẽ· si
non benedixerint michi latera eiꝰ·
et si de velleribus ouium mearum
non fuerit calefactus· O q̃ melior

et per omnia commendabilior est mo
desta honesta et sobria hec liberali
tas/que ad vitā eternā fructificat/
q̄ illa que subvertit animū·ratione
ebetat·corp9 destruit·⁊ edificat ad
gehennā·Si te ieiunijs affligeres
si ieiunia ꝛ afflictiones pauperū te
levasses/providisses tibi consultius
nec baratrū ventris aut gule saltē
a vorago domos tuas in precipiciū
devoluisset·Nunc vero post dispen
diū anime tue specialiter illud plā
go q̄ ventos ꝛ pluvias citra quaqꝫ
admittunt/q̄ vespertilionib9 sunt
pervie / q̄ in horrorē solitudinis re
dacte sunt/q̄ in precipiciū pendent/
q̄ nec sedilia nec alia utensilia ibi
sunt/nec sere nec hostia nec fenestre
Adhuc cū gloria edificiorū atqua
resurgent/si voraginē gule· et ex ci
alem ventris ingluviē cohiberes

¶ Arguitur quidam qui a carthu
sieñ ordine recedebat
Epistola octuogesimasexta

Magister petrus blesensis bath
archidyacon9 Magrō alexan
dro monacho Salutē ⁊ in salutari
desiderio constantiā· Si concepte
indignationis spiritū · possem dissi
mulare silencio· mallē tacere q̄ scri
bere Sed vt verbo iob vtar·plen9
sum sermonibus· ꝛ coartat me spi
ritus vteri mei Ego quasi mustum
absq̄ spiraculo/ quod novas distū
pit lagunculas vel lagenas · Me
licet invitū/tua me invitat ⁊ urget
temeritas·scribere invectivā· Nā si
cut servus desiderat umbrā· ꝛ mer
cennarius finē laboris sui·sic in vo

tis habebā precipuū cessare a verbis
quibus amicicia vulneratur Verū
tamen enorme dispendiū tue opi
nionis · equanimiter tolerare non
possū·factus enī es fabula in clero
⁊ in plebe ludibriū/prurientiū desc
uit in te linguaꝝ procacitas·Et q̄
te comedunt non dormiūt Si te la
veris nitro · et mutiplicaveris tibi
herbā borith·non auferetur a te ma
cula prevaricationis tue Verump
tamen non reputas iniuriā dampnū
fame qui bibis quasi aquā subsan
nationem Et vt verbo prophetico
vtar· frons meretricis facta est tibi
voluisti erubescere·Dereliquisti fon
tē aq̄ vive· et fecisti tibi cisternā dissi
patā que aquas cōtinere nō pt·Et
nūc q̄d tibi vis in via egypti· ⁊ q̄d
tibi in via assiriorū vt bibas aquā
turbidā? Cogitas de migrando et
q̄ in confusionē et in scandalum fra
trum tuorū te succingis ad exitum·
Multū ei dissimilis es qui cupiebat
anathema esse a xpristo pro fratri
bus suis· Cepisti spiritu carne con
summandus·atqꝫ sicut ysaias dicit
concepisti ardorē ⁊ stipulam peperis
ti· Iuxta verbū alterius sapientis·
Abstulit ventus desideriū tuū· ⁊ ve
lut nubes pertrāsijt fides tua·Pri
mam enī fidem irritā faciens·sanc
te conversationis novitate contēp
ta·per quā veterem in te hominē re
formare debueras·sub quodam reli
gionis colore· divicias appetis· ⁊ se
minas inter spinas/cum scriptū sit·
Novate vobis novale· ⁊ nolite serē
sup spinas· Iā senuisti cugeqꝫ tue
testimoniū dicit q̄ te Vn̄ g̃ obrepsit

hec incōſtantia in etate prouecta •
de ſemꝑ ſit apud te eſt• Et nō• ſemꝑ
qꝫ diſſideas a teipō? Sꝫ dei iudicio•
qui xpō non conuenit• ſibi cōuenire
nō poteſt Poſuiſti me ꝯtrariū tibi ⁊
factꝰ ſum michimetipſi grauis Sta
tus animi tui ſicut aure incertitudo
eſt• ſicut eſtus maris• fumuſqꝫ ꝑtrā
ſiens • Sane dn̄s in populo graui
laudari deſiderat• Unde tuā et conſi
miliū vitā ſub typo iheruſalem pro
pheta redarguens • peccatū inquit
peccauit iheruſalē/ propterea inſta
bilis facta ē In libro ſapientie ſcrip
tū eſt• quia ſtultꝰ vt luna mutatur•
Et in eodē legis• qꝫ precordia fatui ſi
cut rota plauſtri• ⁊ quaſi axis verſa
tilis cogitatus illiꝰ Etas prouecti
or aīm tuum• maturitate aliqua de
buerat ſtabiliſſe • Uero ſi mutare
poteſt ethiops pellem ſuā• aut par
dus varietates ſuas• ⁊ animꝰ tuus
poterit• grauitatē maturitatis indu
ere• Ideo Et verba mea dolore ſunt
plena Cur ſanctū ⁊ glorioſe opini
onis ordinem carthuſieñ • depra
uas? Nūqd reſina nō eſt ī galaad/
aut medicꝰ nō eſt ibi? Ibi ſane iuc
nerās locū penitentie• ſecretū ſolitu
dinis/ pacem aīe/ ꝯtemplationis ar
chanū/ gaudiū in ſpiritu ſcō/ munꝰ
ſalutis• ⁊ efficax beneficiū mediante
Uerum māna celeſte faſtidiens • ⁊
ſuſpirās ad ollas carniū/ domū illā
appetis que deſiderio tuo ſatiſfaci
et• que tibi delicatꝰ et indulgentꝰ
miniſtrabit• Ideoqꝫ tumultū frequē
tie popularis ſilēcio• ⁊ ſolitudini an
te ponis ſolliciitudinem• licet nouis
ſcriptū eſſe• quia qui iugum dn̄i acci
pit/ ſedere debeat ſolitariꝰ ⁊ tacere•
hoc in ordine carthuſieñ• cauſaris
Et arguis • qꝫ ſingulis diebus miſ
ſas nō celebrant• atqꝫ huius religi
onis aut potius ſuꝑſticionis obten
tu/ tuum machinaris egreſſum Tue
littere faciunt te inſanū Sed iuxta
verbū ſapientie• Melior eſt homo
minoratus ſapientia• et ſenſu defici
ens in timore• qꝫ qui habundat ſen
ſu• ⁊ trāſgreditur legem dn̄i• Sci
tis quia monachorum pater ⁊ ſacri
ordinis inſtitutor nec eciam ſacerdo
ciꝫ gradū attigit exparſqꝫ miſſarū
multo tempe• eciam in die paſche•
vtrū paſchalis eſſꝫ ſolēpnitas igno
rauit Paulꝰ primus heremita ⁊ an
thoniꝰ• petrus et paulꝰ apoſtoli• at
qꝫ ceteri quorꝫ laus eſt in euāgelio
nō legūtur ſingulis diebꝰ• ſalutis
hoſtiā imolaſſe• frequentia cōtemp
tum parit et ex ipā raritate creſcit re
uerentia ſacramēti Unū ⁊ auguſtinꝰ
ſapiēs bem̄ reputat ſacerdotem• qui
ſemel in vita ſua miſſam vnā• dig
ne celebrare meruerit• Peccamus
quidē aſſidue• et vbi ꝯtinuantur pec
cata• cōtinuū oportet eſſe peccati re
medium• Uerūptamen mundi pre
cium inpcīabile• ꝯmuneqꝫ humane
ſalutꝭ hoſtiā niſi in ſpū huilitatꝭ et
corde ꝯtrito/ imolare nō licꝫ Mors
ī olla ē/ niſi helizei farinula ꝯdiacꝭ•
Olim oīa q̄ ceteris tpibꝰ afflicta nō
erat exterminabatꝭ de ꝑplō ſuo/ nec
celebrabatꝭ agni paſchatꝭ ſacrificiū/
niſi ī amaritudīe agreſtiū lactucarꝫ
Magnū ē ſacramētū• Et nūqꝫ niſi
corde cōtrito ⁊ huili ē celebrandū
Magnū ē dicit aplꝰs ſacramentū hꝫ

pietatis. manifestatū quidē in carne
iustificatū in spū. apparuit angelis/
p̄dicatū ē gentib9/creditum est mū
do assumptū in gloria. Teste ambro
sio. Nūq̄ nisi puro corde. ⁊ mūdis
manib9. ⁊ cōtritione deuota/offerē
da est hostia in qua est salus mundi
Tua vero sententia est. ut tibi xp̄z
incorpores singulis dieb9. non diu
dicans corpus xp̄i/propt̄ hoc mul
ti inbecilles dormiūt in peccatis. Ver
bū sapientis est. Cū sederis ad mē
sam diuitis. appone cultrū gutturi
tuo. vt int̄ celestes cibos ⁊ laycos.
siue cōes. deuota venerātione discer
nas. Vide ne dn̄s dicat de te Ecce
man9 tradentis me. mecū est in mē
sa. Et illud. dederunt in escam meā
fel. Prohibet siquidē dn̄s ne de ag
no paschali comedat aducna vel im
mūdus. Nec ponend9 est xp̄us nisi
in sindone mūda. ⁊ ī monumēto no
uo quia panis vite non est recipien
d9. nisi ꝯscientia mūda ⁊ corde since
ro. Hostia quidē indigne accepta.
suscipientē dampnat non saluat. in
quinat nō emūdat. Propheta ei di
cit Quid ē q̄ dilect9 meus fecit sce
lera multa in domo mea? Nūquid
carnes scē auferunt malicias ei9 in
quib9 gloriat9 est? Et alibi. Tu q̄
credis mūdari p̲ hostias. scito q̄ nō
mūdaberis sed ām̄pli9 pollueris. Ta
men ne in domo tua fieres scandali
generalis occasio. vt obstruerer̄ os
loquentiū iniqua. tibi fraterna cari
tas singulis dieb9. offerre hostiā.
speciali deuotione indulsit Bacnes
itaq̄ ⁊ prudēs vitam declinas ⁊ fes
tinas in mortē atq̄ ad excusandas

excusationes in peccatis/nullam de
cetero poteris p̄tendere rationem
Si attendis domū carthusien̄ quā
deseris. si consideras vn̄ venias aut
quo vadis. Iherusalē pro babilone/
terram promissionis pro egypto/ p̲
exilio patriā/celum pro iferno/ qui
etem ⁊ pacem p̲ labore ⁊ miseria de
relinquis Dom9 siquidē carthusien̄
et locus habitationis illi9 situs est
in montib9 ⁊ in scopulis ⁊ in petris/
vt sit poti9 habitatio āgeloꝝ q̄ ho
minū/ad canendū altissimo vocem con
fessionis ⁊ laudis Sicut scriptū est
Sup̲ ea volucres celi habitabūt. de
medio petrarū dabunt voces. Sz et
colūba nidificat in foraminibus pe
tre. ⁊ vir prudens domū suam edifi
cat supra petrā Vbi nec maris fluc
tus/nec ventus turbinis/nec pluui
arū inundacio/nec alluuio formidat̄.
Vere terribilis est loc9 iste. nec ē
hic aliud nisi dom9 dei ⁊ porta celi.
Et licet dom9 illa sit in terra horro
ris et vaste solitudinis/ nominatissi
ma tn̄ est in obseruātia religionis ⁊
ordinis In oēm terrā p̲ grām dei ex
iuit fama ei9. ⁊ ī fines orbis terre.
sue odorē suauitatis effudit Plāta
tio enī dei est ⁊ vinea dn̄i sabaoth.
ideoq̄ iam excreuit in immensum.
⁊ multiplices fructus fecit. Vide si
iam non operuit montes vmbra e
ius. si non extendit palmites suos
vsq̄ ad mare. et vsq̄ in angliam
propagines eius? Tu vero docui
isti linguam tuam mendacium. vt
inique ageres. sanctaq̄ domus ordi
nem deprauares. Scriptum est q̄
spūalis homo oīa diiudicat. et ipse

a nemine iudicatur. Tu vero cum
sis carnalis homo . et venundatus
sub peccato . spirituales viros iudi
cas . et in anime tue dispendium .
domum sanctissimam scandalizas.
Ad exemplar siquidem domus illi
us de qua scriptum est. In domo pa
tris mei mansiones multe sunt. ha
bet hic vnusquisqz cellulam et man
siunculam suam vt contemplationi
et orationi liberius vacet. Sic enī
in scola euangelica veritas nos in
format dicens . Tu autem cum o
raueris intra in cubiculum tuum. et
clauso ostio . ora patrem tuum. So
litudinem huius cellule propheta
elegerat. qui sicut ipse cōmemorat.
similis factus est pellicano solitudi
nis . et sicut passer solitarius in tec
to . Elongaui inquit fugiens . et
mansi in solitudine . ¶ Qui rache
lis amplexus et delicias contempla
tionis affectat . iuxta verbum iob
cōtempnit multitudinem ciuitatis .
et vocem exactoris non audit. Vn
de et iheremias. Quis dabit me in
solitudinem . aut in diuersorium vi
atorum ? Si affectares vacare ti
bi .et appeteres scribere. orare. lege
re . meditari . et psallere . nunq̄ ci
uitatem heremo . nunq̄ sollicitudi
nem solitudini. pretulisses Nunc
manifestissime liquet quid multis
diebus in corde tuo nutrieris . diu
dissimulasti ac sub taciturnitate sus
pecta concepisti dolorem et peperisti
iniquitatem . Iuxta verbum pro
phete . Oua aspidum ruperunt .
qui comederit de ouis morietur et
quod confotum est erumpet in regu
lum ¶ Nocuit priori tuo q̄ te ni
mis familiariter et blande tracta
uerat . atqz de ipsius humilitate /
superbiam concepisti . Egisset pru
dentius / si ceruicem onerasset inso
lentem. et se in multis erga te aus
terus habuisset . ¶ Scriptum est
in libro Sapientie. quia maliciam
ociositas docet / seruumqz inclinant
operationes assidue. Et item Ser
uo maliuolo debentur compedes et
tortura ne vacet . ¶ Adhuc replica
quia scienter et prudenter in interi
tum anime . et fame periculum te
deuoluis . Scriptum quippe est .
Qui amat periculum in illo peribit
Non est religiosorum sapientia . V
bi eam venaris et queris . Non e
nim inuenitur in terra suauiter vi
uentium . Viam vite perfectioris
aggressus es . sed cito emarcuit re
ligio tua . quasi vinea in primo flo
re. et quasi hortus proiciens flores
suos . vix adhuc mustum eras quā
do corruptus es in acetum. Si per
longam experientiam didicisses or
dinis illius dulcedinem . sapienti
us cogitasses . Nam testimonio sa
pientie . vir in multis expertus co
gitabit prudentiam / et qui multa
didicit proferet intellectum. possum
tibi dicere qd apostolus thymotheo
Ab infantia sacras litteras nosti .
que te poterant ad salutem instrue
re . Sed sicut idem loquitur ad he
breos . Cum deberetis inquit ma
gistri esse propter tempus . rursum
indigetis vt et vos doceamini. et facti
estis q̄b9 lacte op9 ē nō solido cibo
In legib9 et decretis qn̄qz te habui

conſcolarem. ſʒ te infatuauit is/qui
iuxta verbū iob. adducat ꝯſiliarios
in ſtultum finē: et iudices in ſtuporē
Et unde hoc tibi vt recedas a loco/
cui te religionis voto ⁊ ſtabilitatis
vinculo obligaſti? Diſce queſo ne
gociari cautius. ne tūc penitere inci
pias: quādo nō erit penitudinis lo
cus. hoc apud te deliberaſſe debue
ras/anteꝗ̄ arbitrio alieno: tuā ſub
iceres volūtatem. Prius ei in poteſ
tate tua erat/declinare dn̄i ſeruitutē
In manu cōſilij tui eras. tibiqꝫ bo
ni ⁊ mali/ignis ⁊ aque/vite ⁊ mor
tis erat oblata diſcretio. ¶ Porro/
nūc voti vinculo/neceſſitati aſtrict9
es. ⁊ exigit oblatū: qui nō exegerāt
offerendū. Quid queſo tibi defuit/
ꝗ̄diu cū cartuſienſibus eras? Incre
mentū nō exigit/qd̄ ſatis eſt. opem
extrinſecā/ſufficiētia nō mendicat.
et adiectione/nō indiget plenitudo
Nunquid dicit iob rugiet onager
cum habuerit herbam. aut mugiet
bos/cū ante plenū preſepe ſteterit?
Brutorū animaliū natura te damp
nat/quia cū eis pabulū ꝯmune ſuf
ficiat: ex adipe ꝓdit iniquitas tua/
quem poſt labores ſtudiorū/⁊ ſcola
res anguſtias ociositas inſtabilem
fecit/⁊ ſufficiētia cōtumacem Nam
et poete teſtimonio luxuriāt animi
reb9 plerūqꝫ ſecūdis Difficile ē eq̄
cōmoda mēte pati Ferrem paciēti9/
ſi ad cyſtercien̄ ordis obſuācā te trāſ
ferres Si enim ī propoſito religio
nem habes/ibi probatiſſime religio
nis ſcola eſt. ſummus ibi modeſtie
vſus. morum regularitas. fraterni
tatis affectio. pax animi. oīm com
municatio. mutua obſequela. diſci
pline vigor. amor obediētie. vincu
lum caritatis. carnis ſeruit9. hoſpi
talitatis exhibitio. legēdi libertas.
vigiliarū excubie. quies meditatio
nis. deuotio pſalmodie. Quid que
ſo dulcedinis aut deuotionis inue
nies apud eos/quibus verſa eſt in
nauſeam numeroſa atqꝫ confuſa i
teratio et farſura pſalmorum? Pau
lus dicit/ pſallam ſpiritu/ pſallam
et mente. Si pſallentibus non aſ
ſit deuotio. licet eundem pſalmum
milleſies repetant: non eſt hic pſal
mus/iocunda decoraqꝫ laudatio
Doctrina ſalomonis eſt/ fili ne ite
res verbum in ore tuo Cumqꝫ alibi
dicat Omnis labor hominis: ī ore
ipſius. vereor ne hoc eis nimis pe
riculoſe aptetur/ labor labiorum ip
ſorum/operiet eos. Effraym puer
delicatus eſt. ſcioqꝫ ꝙ carnis deli
cie: te a ſpirituali ſtudio retraxerunt
Te inter cōuerſatiōis tue primiti
as forſitan terruerūt/inexꝑta vite
aſperitas. rigor ordinis. lex obediē
tie. ſolitudinis terror/ et pre oībus
auſteritas diſcipline Sane diſcipli
na/vnica eſt clauis īnocentie. religi
onis anchora. cuſtos ordinis. ⁊ per
quam ſpecialiter mot9 animi reuo
catur a malo et ſtabilitur ad bonū
Cū propheta nos moneat appre
hendere diſciplinam/apoſtolus pro
phete ſuccinit et cōcordat Si eſtis
inquit extra diſciplinam/ergo adul
teri eſtis Certus es/ꝙ egreſſio tu
a: multis ſcādalū generabit Recep
tum eſt autem generaliter nec vl
lus excipitur. ve homini per quem

scandalum venit. Esses excusabilis si
ex simplicitate delinqueres sed studi
ose hoc agis vt tua iniquitas inue
niatur ad odiū. In exodo primoge
nitum asini. vel interficiatur vel oue
redimitur. In quo datur intelligi q
cuilibet religioso viro diuīa animad
uersio intentatur si pigriciā vel defec
tum boni operis animi simplicitate
non redimat. Quid expediat tibi.
tu videris. Sed vt verbum aposto
li exhortationi nostre accōmodes.
si qua tibi consolatio est in xp̄o si qd
solacium caritatis si qua societas spi
ritus. si qua viscera miserationis im
ple gaudium meum. imple pollicitū
quod fecisti ne deo animū tuum in
exterminiū et in obprobrium famā
tuam. Sed vos amicicie contraximus
ab antiquo tueqz salutem anime ze
lo et sitio in visceribus xpristi et in ca
ritate non ficta. propterea tibi con
sulo quod arbitror expediens et ho
nestum. Noui recentesqz venerunt q̄
te sollicitant ad egressum. Vereor
autem ne apud te preualeāt in con
silio rationi voluntas et in amicicia
nouitas vetustati. Sapientia dicit.
si verbum sapientie digneris audi
re. Amicum non derelinquas anti
quū. nouus enim nō erit similis illi. Vi
nū nouū amicus nouus veterascet.
et cū suauitate bibes illud. Cōsidera
queso iuxta vbū prophete semitas
theman. itinera saba. et expecta pau
lisper vt habito maturiore consilio
super fluctuāte animi tui statu flux
a viuendi remissio. te colligatiōibus
impietatis non occupet ad terrena
Sis quietus apud te et in ea vocati
one q̄ vocatus es. negociatiōi tue sa
lutis constanter insistas. Sic ad
philippenses scribit apostolus. Operā
inquit detis vt quieti sitis et vestrū
negocium bene peragatis. Et in se
cunda ad chorintheos. fratres mei
dilecti stabiles estote et immobiles
in opere dei. semper assuesce q̄so iugo
dni. Inicte sicut cepisti pedē tuū in cō
pedes illius. et ne accidieris in vincu
lis eius. Si quid graue aut amarū
in ordine carthusien̄ est totum leui
gabit amor totum caritas dulcora
bit. Caritas omnia suffert omnia
sustinet. nichil difficile est amanti.
Videsqz q omnis creatura vanitati
subiecta est. In ymagine pertransit
homo. dies eius sicut vmbra pre
tereunt. totūqz quod appetis. cito
ad nichilum deueniet. tanq̄ aqua
decurrens. Declina ergo vagos ex
cursus quos desideras et antique cō
suetudinis libertatem. ne in domo
laxioris vite cum enormi fame dis
pendio domū tibi edifices gehenna
lem.

Contra consiliarios proditores

Epistola octoagesimā septima

Reuerendo patri et domino wil
helmo dei gracia eliensi epis
copo regis anglie Cancellario et
apostolice sedis legato. Petrus ble
sensis bathonien̄ archid. Salutē
et i aduersitate constantiā. Super lec
tū doloris mei in infirmitate versa
bar cū doloribus dolores accumulās
et mcātū crebra relatio nūciauit q

proditorie q̄ maligne· vtraq; supplā
tauerat innocentiam/facie sua cōiura
tio inuidorum Ab ea die sagitte dñi
in me sunt/quarū indignatio ebibit
spiritū meum Idcirco ego gemēs ⁊
oculus meus deducens aquā· nullā
inuenit requiem ꝯpacientis affectus
Nā vt verbo beati iob vtar Si dor
miero dico/quādo resurgam· et rur
sus expectabo vesperam· replebor q;
doloribꝰ vsq; ad tenebras· Nunc
ante q̄ cum dño rege angliā exiuissē
p̄ñs eram vobiscū p̄dixeram· quali
ter emuli vestri iā contra vos arma
iniquitatis· in inuidie fornace cōfla
bant Inuidia est que xp̄m in mortē
tradidit· Inuidia cayn armauit in
fratrem· saul in dauid· ioab in abner
⁊ amasam· ꝑ iuidiam dicit salomō
mors intrauit in orbē terrarū· hec
est bestia saltus que deuorauit exer
citū absalon· De illa sapiens dicit
Ne ābules ⁊ ne comedas cū homi
ne iuido· Comede ⁊ bibe dicet tibi·
et mens eius nō erit tecum· In ocu
lis tuis dicit ecclesiasticꝰ lacrimab
tur· et quasi adiuuās te suffodiet plā
tas tuas Filius ille ꝑditionis qui
nūq̄ posuit deum adiutorē suum· s;
cōfisus est in verbis mēdacij· mel et
lac habebat in ore· caudā vero scorpi
onis abscondebat in corde Ipse ⁊ ꝯ
plices eius quorū os amaritudine
plenū erat· qui os suū semꝑ docue
runt loqui mēdacium/ linguis suis
dolose agebāt· Pyrenes vsq; in exi
tiū dulces eorūq; nequissimā simul
tatē· prudētia vestra deprehēdere po
tuit sed inter amicum et hostem ꝓs
peritas· non distinguit· Vidi vidi

reuerendissime presul· quando illi de
tractores deo odibiles· illi vendito
res olei dicebant tibi euge euge· hu
miliantes se nequiter· et in tuū exi
tiū exultātes Est eni qui nequiter
se humiliat dicit ecclesiastes· ⁊ interio
ra eiꝰ plena sunt dolo Eos quidem
domesticos ⁊ vnanimes tibi fecerāt
lingue meretricātis astucia· nūc aūt
est gladius in labijs eorū· Et in li
bro experientie legis· q2 inimici hoīs
domestici· sunt sicut ignis in sinu· ser
pens in gremio· mus in pera suos re
munerant hospites· Quē cito ma
lignandi occasio se obtulit· vt ver
bo ysaye vtar oua aspidum ruperū
runt ⁊ qđ confotum est erupit in re
gulum· Si inimicus tuus maledix
isset tibi· sustinuissem vtiq;· nunc au
tem homo pacis tue· qui edebat
panes tecum· magnificauit super te
supplantationem· Hic homo bonū
vinum primum ponit super mensā·
cum autem inebriati fuerint tunc id
qđ deterius est· Quia supplantato
res impij· ꝑ vinū adulatorie lenita
tis· ꝓpinauerunt tibi vinū de subur
banis gomorre· venenū aspidū insa
nabile Et te quidē pater vsu et con
uictu nouisse crediderā· illud semē
chanaan· genimen viperarum· ge
neratio enim praua est ⁊ exaspe
rans· et que nunq̄ direxit cor suum
nec est creditus cum deo spiritus e
ius· Si potest ethiops mutare pel
lem suam aut pardus varietates su
as· et isti qui quasi biberunt iniqui
tatem ab adolescentia sua poterunt
obliuisci malicie· quam a parentibꝰ
contraxerunt Verbū salomonis est·

Si impiū cōtuderis in pila q̄si tyṗ
sanas feriente desuꝑ pilo/nō aufe
ret ab eo iniq̄tas ei9 Heus heus
vbi est timor dei? Vbi meōria mor
tis? Vbi gehēne terror? ⁊ horribi
lis illa expectatio tremēdi iudicij?
Quo filiū illum ploratiōis eterne
nō reuocauit a tāto scelere vinculū
fidei tot bn̄ficiorꝫ meōria tanta fe
deris ꝓmissio ⁊ obligatio iuramē
ti? Sane iuxta iheremie v̄bū frōs
meretricis facta est ei nolunt erubes
cere obdurauit in malicia cor illi9 ⁊
adhuc man9 ei9 extēta Dñe ihesu
xp̄e qui es amator veritatis aut po
tius amor ⁊ veritas quō diminute
sūt veritates a filijs hoim? Corru
erūt in plateis dicit iheremias veri
tas et iusticia Et ozee Nō est veri
tas nō est mia in terra Maledictū
⁊ mēdaciū inundauerūt ⁊ sanguis
sanguinē tetigit Ideo maledict9
qui confidit in hōie prauū enim
est cor hoīs et inscrutabile et quis
cognoscet illud? Sophistice dilecti
onis faciē tibi pretēdebat emul9/
⁊ de cenosissimo lacu cōsciētie/iam
scatebāt exalatiōes inferni ventus
vrens aer pestilens et aura corrū
pens Porro testimonio iob Si as
cenderit in celū iniqui suꝑbia/quasi
sterquiliniū in fine ꝑdet trāsibit ei
sicut visio nocturna et inueniēt eū
mala que fecit verbū salomonis ē
Semꝑ iurgia querit homo ꝑuer
sus angel9 autē mal9 contra eum
mittetur. Habe igitur pater susti
nentiam et in opus fortitudinis te
accinge Si enim in spiritu māsuetu
dinis hec sustinueris propter man

suetudinem et iusticiam tuam libe
rabit ⁊ exaltabit te/qui arguit ꝑ
mansuetis terre/et erigit mansue
tos in salutem Qui afflict9 ⁊ hu
miliatus est dicit iob erit in gloria
Et tu queso frequentius psallas ⁊
dicas Bonū michi dñe qꝛ humili
asti me Tanq̄ aurū in fornace pro
bauit te dñs Nō est enī iacob quē
esau nō ꝑsequit̄/nec est abel quem
caym malicia nō exercet Iust9 sep
ties cadit in die fortiorq3 resurgit
Multe enī sunt tribulationes ius
torꝫ In sex tribulationib9 dicit iob
liberabit te dñs/et in septima non
tāget te malū Non deseras queso
patientiā/patientia enī iustorꝫ non
peribit in finē Non te moueant ob
probria exprobrantium tibi quia
testimonio scripture nō cōturbabit
iustū quicquid acciderit ei Docent
nos exempla maiorum quia viri
magnanimi fortitudo/grauioribus
iniurijs lacessita grandescit Nichil
arduū nichil magnum est magno
viro nec timendum est ei quicq̄ es
se difficile cum soleat difficultas
ex solo timore procedere Si rei fa
miliaris dispēdia iacturamq3 et pē
suram tuorum egre sustines recole
verbū apostoli ad hebreos Spec
taculum inquit obprobrijs et tribu
lationibus facti rapinam bonorū
nostrorum recepimus cum gaudio
cognoscentes nos habere melio
rem et manentem substantiā Erit
enī qn̄ hec reminisce iuuabit Erit
quando respondebis exprobrātib9
tibi verbū Erit quādo cū grāꝫ acti
one cātabis ⁊ dices Audisti mich

domine tribulatioēs multas ⁊ ma
las/et ꝯuersꝰ viuificasti me Scdꝫ
multitudinē doloꝝ meoꝝ in corde
meo: consolatioēs tue letificauerūt
animā meam Lampas ait iob con
tempta apud cogitationes diuitū/
parata est ad tēpus statutum Hec
omnia peccator videbit ⁊ irascetur
Te eni oportet crescere/ipsum aūt
minui. princeps quidem que digna
sunt principe cogitabit: et ex tua res
titutione/plenior ⁊ exuberātior glo
ria subsequetur Tunc videbis et
affluces. quia tuis remetieris emu
lis/in mensura qua mensi sunt tibi
Tuli/dicit dñs per ysayā/ calicem
indignationis mee de manu tua. nō
adicies/vt bibas illū vltra: ⁊ ponā
illum in manu illoꝝ/qui te humili
auerunt. deus eni dicit iob/nō abi
cit potētes/cum ipse sit potēs: ꝫ cau
sas intuebitur singuloꝝ. Radio qꝛ
faciet dñs/de ꝑsequētibus me/iudi
cium. reposita est hec spes mea/in si
nu meo. Expecto/vt iuguletur goly
as gladio/quē parauerat in mortē
dauid: et aman puniatᷓ in cruce/quā
parauerat mardocheo. Tua vero
circumspectio pater/de cetero fidem
diligentius examinet singulorum:
quos decreueris admittendos / in
tue familiaritatᷓ sacrarium. Nam
sicut in ecclasticꝯ legis. Amico fide
li/nulla est estimatio: et non est ad
ꝯparationem illius/ponderatio ar
genti ⁊ auri. Causam tuam dicit
salomon tracta cum amico tuo. et
consilium tuū/extraneo ne reueles
Et ecclesiasticus. non credas inimi
co tuo in eternum: quia sicut era
mentum/semper eruginabit nequi
cia illius. Bene ⁊ diu valeas benig
nissime pater Et pax dei que exsu
perat omnē sensum. custodiat cor
et intelligentiam vestram: vt seruia
tis in sanctitate ⁊ iusticia coram ip
so. omnibus diebus tuis Ego au
tem ad dominā reginam me contu
li. donec videam vltionem de inimi
cis tuis. et in statum pristinum cum
honore ⁊ gloria reuertaris

¶ Exhortatoria vt recipiatur mo
nachꝰ fugitiuus Eplā lxxxviij.

HDei gracia cantuarieñ archi
episcopus. totius anglie pri
mas/⁊ apostolice sedis legatꝰ Di
lecto filio theobertieñ abbati/ salutē
in visceribus misericordie et spiritu
pietatis Miserabilis ac deploran
da conquestio p. latoris presentiū.
commouit viscera nostra/et ad hoc
efficaciter nos induxit: vt de eius
salute solliciti simꝰ/ac perditionem
illius imputemus nobis de cetero/
nisi salutem ipsius cum exacta dili
gentia procurēmꝰ Verū est/nec infi
ciari vult aut potest/ꝙ in ecclia vrā
religionis habitū sumens: tandē vo
tum professionis emiserit. ꝫ a stabi
litate quā promiserat/dāpnabili le
uitate resiliēs: de abo ad vomitū/
de celo in cenū/de ꝑadyso i infernū/
de claustro ad seculum reuolauit
Querenda erat errabunda ouis ac
pastorali diligentia reconcilianda o
uili. si fugeret/si sanctorum congre
gationem/ si virgam discipline. si
iugum domini detractaret. Porro

qui vicio leuitatis egreſſus eſt/deuo
ta humilitate regreditur/ac per ab
iectioris habitus vilitatem et lacri
mas vberiores sui crimē exitus re
dimit et cōpenſat Non ergo ei pre
cluditur ſinus miſericordie ne deſ
peret · Scitis quia maius gaudi
um eſt angelis dei ſuper vno pec
catore penitentiam agēte/ ꝙ ſupra
nonagintanouem iuſtis qui non in
digent penitentia · Nam et capra
que peccatoris ymaginem gerit: in
hoſtio tabernaculi immolatur · cum
ouis longe a tabernaculo iubeatur
offerri Miſericordiam inquit domi
nus volo et non ſacrificium Non e
nim volo mortem peccatoris/ſed vt
cōuertatur ⁊ viuat · De throno et
coequalitate pr̄is deſcēdit altiſſimi
filius in hāc vallē ploratiōis et con
ditionis humane miſeriā: vt ouem
centeſimā reportaret ad caulas Cū
pauperes in neceſſitatibꝰ ſuis adire
ſoleant diuitē ac potentē: venit ōni
potens ad īfirmos · diues ad paupe
res · beatꝰ ad miſeros Nō expecta
uit vt ad eū veniremꝰ/quos preue
nit in benedictionibꝰ dulcedinis ſue
Si eius imitator aut filiꝰ eſſes/
ouis errabūde regreſſū et penitētiā
nō oportuerat expectare: ſꝫ eā ſollici
tudine paſtorali q̄rere ac ſalutaribꝰ
monitis ab errore et inuio ad vite ſe
mitā reuocare Salus enī illius et
mors de tuis manibꝰ a diſtricto et
terribili iudice req̄retur Ad laboris
itaqꝫ cōpendium tibi ceſſit ꝙ regreſ
ſus eſt · ꝙ ad ianuā pulſat · ꝙ ſuum
confitetur exceſſum · ꝙ deuote et hu
militer miſericordiam petit · ꝙ om
ni ſatiſfactioni ſecundū regulam be
ati benedicti ſe offert/iudicium ſe a
miſericordia non excludit · Miſeri
cordiam quam monaſtice ordinis i
ſtitutor ad ternarium numerum co
arctauit: euāgelice manſuetudo gra
tie ſeptuagies ſepties ampliauit ·
Ideoqꝫ ſanctoꝝ teſtimonio ſāctiꝰ eſt
vt pro exuberāti miſericordia ꝙ p
exacto rigore iuſticie iudicemur Si
cecidit/dn̄o caute adiciet vt reſurgat
Si peccauit ⁊ nos oēs peccauimꝰ
et egemꝰ gracia dei Blaſphemꝰ fui
dicit apoſtolꝰ/ſꝫ miſericordiā ꝯſecu
tus ſum Vbi ſuꝑhabūdauit delictū
ſuꝑhabūdauit ⁊ gracia Quis ī ſecu
lo peccauit enormiꝰ paulo? Quis ī
religione grauiꝰ petro? Illi tamē p
penitentiam meruerūt aſſequi/non
ſolū peccatoꝝ veniā nō ſolū miniſte
rium fidei: ſꝫ magiſteriū ſanctitatis
Dn̄s in euāgelio dicit Serue neq̄
omne debitū dimiſi tibi qm̄ rogaſti
me/nōne oportuit ⁊ te miſereri ꝯſer
ui tui ſicut ⁊ ego tui ſū miſertꝰ Vbi
eſt vinculū dn̄ice orationis aut poti
us obligatiōis qua dicimꝰ/dimitte
nobis debita noſtra ſicut et nos di
mittimus debitoribus noſtris Di
mittite inquit ⁊ dimittetur vobis:
ꝙ ſi nō dimiſeritis ex corde/nec pa
ter meus celeſtis dimittet vobis ·
Paulus ad epheſios ſcribens dicit
Omnis amaritudo ⁊ īdignatio tol
latur a vobis: vt ſitis miſericordes
donantes cōmiſſa inuicem · Verbū
ſalomonis eſt Homo homini ſer
uat iram/et ī homine ſimili ſibi nō
ſeruat miſericordiam · Iacobus ve
ro dicit Iudicium ſine miſericordia

illi erit qui non fecit misericordiam
dicit dominus per prophetam Mi
sericordiam volo et nõ sacrificium
Lege misericordiam ioseph in fra
tres suos. moysi in populum incre
dulum ac rebellem. dauid ĩ saulem
et absalon. et semei ⁊ aliorum qui
fuerunt viri misericordes ⁊ nullum
eorum aut aliorum qui misericordi
am fecerunt inuenies periisse. Si
deliquit monachus tuus/humanũ
est delinquere. sed inhumanũ atq͡z
dyabolicum est / nec a peccato rece
dere nec penitenti misericorditer in
dulgere. Culpa est totaq͡z persequi
culpam Erubesce sydon dicit mare.
Audi ⁊ erubesce xp̃iane facta genti
lium/qui in exhibitiõe misericordie
celeberrimi erant Audi ⁊ poetam.
Tu piger ad penã princeps ad p̃
mia velox Quiq͡z doles quocíes co
geris esse ferox. Memor igitur mi
sericordie quã filio prodigo reuertẽ
ti/pater euãgelicus legitur ĩpendis
se. regressũ filij gratanter admittas
in visceribꝰ pietatis Nã si quod ab
sit/in hac parte te durũ ⁊ inexorabi
lem exhibueris: nos iusticiã in iudi
cium ⁊ misericordiã in necessitatẽ/
nõ sine tuo fortasse dispendio con
uertemus

Arguitur ep̃s de malicia ⁊ pro
ditione Ep̃la lxxxix

Quondã dño et amico h. dicto
episcopo Dei memoriam ⁊ ti
morem Liuor quo tendat/inuidia
quo feratur: proditoriie factioĩs ho
die patefecit imanitas Dilectꝰ deo
et hoïnibꝰ episcopus elien̄. vir sa
piens. amabilis. generosus. benig
nus et mitis. et in omnes liberalita
tes effusus/iuxta diuine dispensati
onem gracie ⁊ suorũ exigentiã me
ritorum/reipublice administrationẽ
et summã rerũ fuerat assecutꝰ/vidis
ti et inuidisti. ex tũc ira tua. Ibi inui
dia cocepit dolorẽ ⁊ peperit iniquita
tem. ipse aũt ãbulãs simpliciter. te
in sue familiaritatis sacrariũ/atq͡z in
vnanimitatẽ amicicie ⁊ vinculũ fe
deris accersiuit Totꝰ requiescebat
sup te spũs eius. et erãt aduersus
eum oẽs cogitacioẽs tue in malũ.
ve dicit eccl̃iasticus duplici corde. et
q͡z labijs scelestis: ⁊ peccatori ingre
diẽti duabꝰ vijs. Interioris cõscien
cie malũ/quodã pretextu amicicie.
facies ypocrita palliabat/et tu exer
cebas occulte in hominem innocen
tem lingue sedicionarie et procacis
iniurias Maledictꝰ inquit salomon
susurro ⁊ bilinguis in populis/tur
bat enim pacificos. Omnem cõscien
ciam suam effundebat in sinu tuo.
te enim: quasi se alterũ reputabat.
tu vero eum in occasionem precipi
cij p̃ditorijs adulationibus impin
gebas O detestãda proditio Iudas
osculo tradidit ⁊ tu verbo Exhibe
bas exterius diligentis officium/et
lingua tua concinnabat dolos. Se
dens aduersus fratrem tuũ loque
baris/et aduersus filiũ matris tue
ponebas scandalũ. ve homini illi p̃
quem scandalum venit Hoc equi
dem facinꝰ: interminabilẽ tibi ma
culã sinistre opinioĩs iecissit. et si q̃d
cõmendabile de beneficio nature .

ꝑpetras・culpa hoc perhenniter ab
oleuit・Nimirū ioab multa fortiter
fecerat・ſ; proditio in amaſam ⁊ ab
ner・oīs in eo virtutū titulos de
nigrauit・O labia detractoria・o lin
gua maledica ⁊ doloſa・quid appo
netur dn̄e ad hāc linguam doloſā?
Vtinā apponātur ſagitte que eam
tranſſfodiant et carbones deſolato
rij hanc incendāt/ vtinā tu ſeraphin
q̄ celeſti carbōe ꝓphete labia emun
daſti・gehennal: flāma totū os ⁊ li
guam ei9 emūdādo deſtruceres ⁊ poſ
ſem9 cātare ⁊ dicere/ deſtruxiſti eū ab
emūdatiōe・id eſt labia euāgelio cō
ſecrata nūq̄ deſinūt effūdere ventū
in verba mendacij・Ictū vanitati
datur quod erat deditum veritati・
Porro / vir linguoſus non dirige
tur in terra・ergo qui ſtat・videat
ne cadat Ante ruinam eni exaltatur
cor・Exultas infelix et iactitas q̄
ſupplantaueris innocentē/ ſ; certe po
ſitus eſt in ruinam・reſurrectionēq;
multorū in ſuam・ſciꝫ ⁊ ſuoꝝ reſtitu
tionem・In tuā vero tuorūq; ruinā
cōpliciū/ faba hec cacudetur in caput
tuū Omnis eni fraus in ſe reuerſa
colliditur・de dolo non colliges niſi
fructū doloris/ ⁊ ceditus es telam・
vt dyploide veſtiaris・Verbū yſaie
eſt・Qui ordimini telā・in vmbra
egipti confiditis・diem amaritudīs
expectate / publice gloriaris ⁊ iacti
tas q̄ hāc turbam noueris / q̄ icau
tū deceperis ⁊ induxeris plebem vt
armis inermē・⁊ inſidijs oppeterēt
innocentē Quid glāris in malicia/
qui potēs es in iniquitate? Quid ꝑ
dicas maliciā tuam/ q̄ in pluribꝰ ꝑ

uincijs tua diſcurrente infamia・iā
plebeſcit? Sed de te et cōſimilibꝰ
tuis dici pot eſt・letantur cum male
fecerint ⁊ exultant in rebꝰ peſſimis
porro verbum ſapientis eſt Qui le
tatur in ruina alterius punietur Sa
lomon・Cū ceciderit inimicꝰ tuꝰ ne
gaudeas・ne videat deꝰ ⁊ in te iracū
diam ſuā vertat・Pane ſemꝑ fami
liare ⁊ propriū tue proſapie fuit・
diſſentionum materiam ſeminare・
raninſq; peſtilens maliciam ſuam
de male arboris radice contraxit・
O generatio praua・O domus exaſ
perans・O genimen viperarum・
Quis te docuit fugere a vētura ira?
Putas q̄ non videat ⁊ requirat hec
dominus? Propter hoc irritauit
impiꝰ deum dixit enim in corde ſuo
nō requiret Sꝫ certe req̄ret dominꝰ
requirit etiam ille ⁊ de cuiꝰ nūc an
guſtijs gloriaris・quandoq; dante
domino reſpirabit・Sapientia eni
iuſtum venditū non derelinquet・et
in tempore erit reſpectus illiꝰ De
bebat ordinis tui grauitatem・pacē
conciliare in populis・ſedare ſeditio
nes maxime in anglia・que te ſatis
pauperem ſuſcipiens・magnifice ho
noribus ampliauit・Iheremias lo
quens ad eos・qui in tranſmigrati
one babilonica erant・Querite in
quit pacem ciuitatis・ad quam mi
grare fecit vos dominus・quia in
pace illius erit pax veſtra・Vice ali
a tibi ſcripſi・et vt ceſſares a talibꝰ
monitis ſalutaribus ſupplicaui Ve
rumptamen cythara dauid nunq̄
ſaulis veſaniā ſedauit ad plenum・
⁊ adhuc manus eius extenta eſt・

Memento igitur homo/si tamen homo. memẽto inquã tue conditionis. memento huius vite breuis. memorie esto districti et horrendi iudicii. memor esto pene terribilis. horribilis/itolerabilis. iterminabil'. q̃ tibi in eternũ parata est. si a tali malicia non desistas.

Monetur abbas relinquere abbatiam et vacare contemplationi potius q̃ habere exemptionem.

Epistola nonagesima

Carissimo fratri suo magrõ wilhelmo blesen machinen abbati Petrus blesensis salutem et trinatriã salutare Q̃ atrociter coniurauerunt in exiciũ domini stephani panormitani electi et regij cancellarij siculi proditorẽs. relatione non indiget Hijs enĩ et alijs duricieb9 que frequenter auditis tinnierunt aures nostre. Ego autem cum in illa turbatione et egressu domini mei medio enutricio laborem. de mandato domini regis. cure et custodie salernitan archiepiscopi cõmissus sum/ qui nõ minorẽ circa me diligẽciam exhibuit/q̃ si dominus aut filius eius essem. Ex quo autẽ conualui accessi ad dominũ regẽ. petẽs ab eo et magnatibus curie licẽciã recedendi Rex aũt per dominũ salernitan. et per G. electũ syracusan. me sollicitari multipliciter fecit vt in curia eius et in sigilli officio remanerẽ sed non potui ad hoc precibus. aut promissis aut muneribus inclinari. Terra siquidẽ illa deuorat habitatores suos/timens q̃ a malicia ihabitantiũ in ea in hoc recedẽ gerã meorũ desideriorũ summã vt haberẽ licentiã. et cũ securitate recessũ. Quia igitur exire siciliã in equis/ et proficisci per calabriã. michi et omnibus qui mecũ erant. suspectissimũ videbatur ibi quandã genuensiũ nauem quam ceperant siculi pyrate/cũ hoĩbus et mercibus. dedit michi dñs rex munitã omni genere victualiũ/ cũ mattis et culcitris. cum tapetis/ Pstito itaqz a genuensib9 iuramẽto de exhibenda michi fidelitate ac tutela mei corpis et meoꝝ qui circit quadragita poterãt estimari Vt euaderẽ mortem terre. me morti maris exposui Porro blandiente suauitate vernali et lãguentib9 ventis facta ẽ fastionaria nauis vestra/nec mẽse integro potuim9 viam peragere quam q̃nqz dietum spacio/debueramus melioris venti bñficio pertransisse Veniens itaqz genuã et a magnatibus terre. et maxime ab hijs qui apud siculos in palatina magnificẽtia me viderãt cũ honore susceptus sũ qui q̃ñtũ obseq̃ũ et honorẽ impenderunt michi. facile verbis explicare non possem Retulit siquidem nuncius vester. qualiter dominus papa vos mitra proprij capitis. et alijs ornamentis episcopalibus insigniuit. De benedictione gaudeo. sed insignia episcopal' eminentie in abbate. nec approbo. nec accepto. Mitra enim et anul9 atqz sandalia. in alio q̃ in episcopo. quedam superba elatio ẽ / et psũptuosa ostentatio libertatis. Talium vsus est in ecclesijs dedicandis. In

consecrandis virginibus In tedmi
bus celebrādis. Quare igitur hȳs
vtitur /aut potius abutitur/qui vti
talibus prohibetur ? Homini hec
habenti ⁊ non vtenti/sunt potius o
neri et ludibrio/q̄ꝑ honori. Ambige
na non generāt teste ypocrate. Qd
ergo genitalia in mulo faciūt/ hec
sandalia in abbate Nūquid emana
uit hec abusio episcopaliū a regula
beati benedicti ? Nūquid preciplun
tur emancipationes iste in euāgelio
aut prophetis ? Nolite queso caris
sime frater detractare obedientie iu
gum nam per inobedientiā mors in
trauit/que adhuc seminare non ces
sat int' epōs ⁊ abbates iurgiorꝫ fo
mite et materiā scandalorū Adam p
inobediētiā periȳt. Paul ꝑ inobedi
ētiā regnū ꝑdidit . nec blandiatur
sibi aliq̄s q̄ꝑ per priuilegiū romane
ecc͞e. ab iobedientia excusetur. de9
apud quē melior est obedientia . q̄ꝑ
victime/ quidquic emācipet aut pri
uilegiet homo iobedientiā detesta
tur Si vnū precipit deus ⁊ aliud
indulget aut precipit homo/ obedi
endū est deo potius q̄ꝑ homini Dā
tis q̄ꝑ abdon missus ad iheroboam
a domino. prohibit9 est ab eo ne in
via comederet qui cū alio prophe
ta vt comederet suggerente et dicen
te se propter hoc missū a domino.
comedit. Sed licet auctoritate alte
rius prophete hoc fecisset/ propter
inobedientiā tn̄ a leone deuoratus
interiȳt Cum eni speciale mandatū
domini suscepisset ad suggestionem
hoīs non erat in precepto dn̄i dis
pensatio admittenda Si romanus
pontifex a iurisdictione vestri episco
pi vos exemit. nolite queso vti pri
uilegio. qd materiā rebellionis in
ducit. Oza percussus est a domino eo
q̄ꝑ in archam dn̄i manū temeritat'
erexit. Maria percussa est lepra/qz
contra moysen obiurgauit. Terra
dathan et abiron absorbuit viuos/
quia contra moysen et aaron. se in
superbiā erexerūt. Complices eorū
eorū penalis flāma combussit. Ex
arsit enim ignis in synagoga eorꝫ
flāma combussit peccatores. Cum
detestabilis sit vbiq; superbia/detes
tabilior est in professore humilitat'
Qd est rubigo est ī ferro/ qd in ves
te tinea/qd fel ī lacte/qd venenū in
melle hoc est supbia in habitu mo
nachali/putatis in susceptione mi
tre. sandaliorꝫ ⁊ anuli vrī monaste
rū dignitatē plurimū promouisse.
In hȳs tn̄ nichil video nisi inobedi
entie malū. semenariū odiȳ . tumo
rem elationis. et superbie ventum.
Superbia natione celestis est. sem
per in altū nititur. vt grauis cadat
Hodie aūt in claustris imitatores
ac sequaces suos inuenit primus fi
lius superbie. ille lucifer aut potius
tenebrifer/qui sibi sedē destinabat.
in lateribus aquilonis/ atq; sibi si
militudi'ē altissimi vsurpabat. Vbi
et in quo laborauerat miser qui iā
sedere ⁊ quiescere disponebat ? Om
nes aliȳ mittebantur ī ministeriū/
deuoti et humiles ad imperiū crea
toris. Milia miliū testiōnio scriptu
re assistebāt ei/⁊ decies milia cētena
milia mīstrabāt ei. Iste āt erigebat
sibi sedē anq̄ꝑ laboraret Ponā inq̄t

sedem meā ad aquilonē/ et ero simi
lis altissimo. Appecijt equalitatē
altissimi meruitqꝫ qd suū erat ꝑde
re. dum rapuit alienū. Pol9 filius
non rapinā arbitrat9 est/ esse se eq̄
lem deo/ cui ex natura cōuenit sede
re/ non sub pedib9. ẜ a dextris. pa
piletur ergo ille filius supbie. Et ca
thedra pestilencie subuertatur. Au
feratur ei stola iocūditatis qua ipꝫ
man9 creatoris induerat/ spoliatusqꝫ
qꝫ gratuitꝭ detrudatur in exteriores
tenebras. Et interminabiles flam
mas. quib9 7 illi deputati sunt pari
ter/ qui in superbia 7 in abusione de
tractāt obedienciam ꝑlatoꝝ. Quid
eni aliud est positio sedis in aquilo
ne/ et vsurpatio similitudinis altissi
mi. q̄ꝫ emācipatio/ et insignuū epāli
um acquisitio ī abbate? Per salu
tem itaqꝫ patris q̄ nos genuit/ et ꝑ
vbera q̄ suxim9 in eadē matre fratres
vnice vos adiuro et deꝑcoꝛ. vt ī sig
nū plene humilitatis/ pontificalia
resignetis insignia/ aut si hoc sine
scandalo fieri nequit. renunccietis in
manu dn̄i pape monasterij ādminis
tratioēꝫ. 7 substitutis ibi ad istāciam
vestrā pastore ydoneo/ vos ad claus
trale ociū 7 salubrē miliciā ꝯuertatꝭ

Increpatꝭ epūs auar9 7 fenerator
Epistola xci.

CAnssimo dn̄o 7 amico suo Ra
dulpho lexonieñ epō Pet9 P
Blesen. Bath. Archid. veram ī xp̄i
resurrectioē salutē. Si resurrectiois
eterne glāꝫ fiducialꝭ 7 īdubitabilitꝭ
expectares. nō ageres qd agis/ nec
sic te terrenoꝝ fece īmergeres. qui ī
mūdis auaricie. et ambitionis nexi
bus te totum implicas et inuoluis
Cū scriptū sit quia glā eoꝝ in con
fusione q̄ terrena sapiunt/ tu nichil
nisi terrenum vis sapere aut amare
Qui de terra ē de terra loquitur. Ter
ram vides. terrā diligis ac sicut tal
pa capta oculis. liberioris aeris bn̄
ficiū non admittis. Vidi lumen eē
de buceas. ẜ lumen tuū tenebre fac
te sūt/ tue tenebre q̄ꝫ te erunt? Lumē
celi videre nō potes. quia infixus es
in limo ꝓfundi. 7 cōglutinat9 est in
terra venter tu9. Scriptū est/ quia o
culi sapientis in capite e9 sempꝫ. ocu
li autē stulti in finib9 terre/ leua ergo
oculos tuos et vide et suspice lumē
celi. cogita qꝛ de terra exēpti sūt. o
mnia dei quoꝝ ꝯūsatio ē in celis. In
hac habitatioē terrena nichil ē nisi
labor 7 dolor. 7 q̄dā ymago miserie ī
fernalꝭ. In vita 7 opib9 tuis. tota fe
re facies īferni depigitꝭ. nec ei deest
tibi vnda tātali. tycij iecur. rota ixi
onis. vrna belidū. saxū sisiphi dū in
ē diuicias esuris. dū solliciitudinib9
anxiaris. dū cupiditate torq̄ris. dū
ad illicita rapis. dū in sacū ꝑtusū
congregas. dū congregādo diuicias
labore ꝯtinuo 7 si ꝑuacio te affligꝭ.
Quia egre audis hystorias fabu
losa īterfero. ẜ de fabulatū gētiliū
moralitate. q̄nqꝫ forma eruditioīs e
liciꝭ. qm̄ fas ē 7 ab hoste doceri dn̄s
eciā ꝑplm̄ suū peculiarē auro 7 argē
to. et oī supellectili egyptioꝝ hono
rari voluit 7 decorari. posuit te dn̄s vt
sis sal terre. timeo ne fias sal īfatua
tum. quia iam ab hominibus cōcul
caris. Conditionem epōꝝ enormitꝭ
ledis. atqꝫ ministerium xp̄i deo in

obprobrium et contemptum Utinā
nō fuiſſꝫ hec pecunia / q̄ te a via ho
neſtatis ⁊ ſalutꝭ abduat. Nam in
huiꝰ mortalitatis excurſu. nūq̄ ob
tinebis vite brauiū ſine diuiciarū
contemptu ⁊ viatico caritatis Pars
q2 ypodamia q̄diu curſu procoꝝ ꝯ
certātiū ꝓiecto auro retardabat / ꝑ
uolabat ad palmā. Cūq3 virgo tri
umphos obtinuiſſꝫ multiplices / tā
dem ꝯtēptor auri de virgine trium
phauit. dn̄s quidē expeditiſſimā ti
bi viā ſalutis aperuit / fames enim
valida deſeuit in paupes / in quibꝰ
regnū ſuū ſibi dn̄s venale exponit.
Regnū dei tanti eſt. quātū ex affec
tu cōpaſſionis paupibꝰ eiꝰ exhibes
Pauper / xp̄i vicariꝰ eſt. Et ſicut
ſe in eo ꝯtempni erubeſcit. ita ſe in
eo recipi delectatur. Q̄diu inquit
vni iſtorum feciſtis. michi feciſtis.
Aperias itaq3 publice mendicanti
bꝰ viſcera et horrea tua. ne ſentētiā
illius dampnationis incurras Ma
ledictꝰ qui abſcōdit frumenta in po
pulis tempe caritie. Remia in be
nedictionibꝰ / vt de bn̄dcōnibꝰ ⁊ me
tas Effūde largitꝰ qđ cupide ꝯgre
gaſti / nā qui pce ſemiat pce ⁊ metet
hilarē eni datorē diligit deꝰ. Noli
q̄ſo vlteriꝰ tpale frēꝰ amplecti. qđ
grauiſſime deteſtatur. qui oīa q̄ ha
bes tibi cōmodauit. ⁊ nūc in paupe
ribꝰ ſuis ſibi poſtulat cōmodari. Be
atus hō qui miſeretur et cōmodat.
Nō eni miſeretꝰ qui lucrū ſeq̄tꝰ tpa
le. Qui āt miſeretꝰ paupi. dn̄o fene
ratꝰ Sibi vero apud deū pietatꝭ ia
nuā claudit. qui viſcera mīe proxi
mo mendicāti nō aperit Apud eos

quibꝰ in xp̄i miniſterio ſucceſſiſti / e
rāt oīa cōia / diuidebātq3 ſingulis ꝓ
ut vnicuiq3 opꝰ erat. Omēs ſub
vno capite / vnū corpꝰ ſumꝰ / in vno
corpe alter alterius mēbra Si er
go manꝰ / pedes / aut oculi vel huiuſ
modi membra / alterius mēbri leſi
oni compaciūtur. tu erga paupes
viduas viſcera pietatis ⁊ cōpaſſio
nis affectū Qn̄ incipies Iā fame
⁊ miſeria pericrūt infinita paupeꝝ
milia / nec adhuc vni eoꝝ manum
mīe porrexiſti. vnde noueris ꝙ mor
tes oīm req̄ret a te diſtrictiſſimꝰ iu
dex / quia omniū factus es reꝰ / quo
rū vitam bn̄ficio annone redimere
potuiſti Certe iam albeſcūt regio
nes ad meſſē / nec adhuc ī hac edu
litatis clade / vnum pauperem refe
ciſti. Nunc eciam primum horrea
tua reſerare proponis / non vt rele
ues afflictorum miſeriam. ſed vt
vendas carius / et commodes ad v
ſuram. Infeliciſſime pecunia vel
frumentum quod commodas ad v
ſuram / dei eſt non tuum. Proinde
negociare cautius. Ipē enim homo
auſterus eſt / metit vbi non ſemina
uit / ſuperueniet aūt tibi aliꝰ fenera
tor fortior te ⁊ exactior / q̄ diripiat
labores tuos. ⁊ eueniet tibi quod
ſcriptū eſt. Scrutetur venerator ō
nem ſbām eiꝰ ⁊ diripiāt alieni la
bores illiꝰ / verbū yſaie eſt / ve qui ꝓ
daris q2 ꝓdaberꝭ. Et teſtimonio be
ati iob. Theſauros quos deuoraſ
ti euomes / ⁊ de vētre tuo extrahet
illos deꝰ. lues q̄ feciſti oīa nec tn̄ ꝯ
ſumerꝭ. dolores enim mortꝭ eterne
finire nō poteris. Nam ſicut lana

ouiū tonsa pmittitur crescere vt ite
rū tondeak/sic moriēdo viues ꝛ nō
desines mori/verbū pphete est Si
cut oues in iferno positi sūt mors de
pascet eos Hic incōsūptū titij semp
qꝫ renascens/nō perit vt possit sepe
perire icaur Dicit dñs p amos pphe
tā/destrete sinitis egenos terre dicē
tes Quā trāsibit opulētia/ꝛ venū
dabim⁹ frumētū/vt possideam⁹ ī ar
gēto egenos. ꝛ q̄si q̄lias frumēti vē
dam⁹ ? Pꝫ tenebrescere vos faciam
in die lumis. et festiuitates vestras
cōuertā in luctū dicit dñs. cōmoue
būtur cardines et supliminaria A
uaricia enim in capite oīm/et vsqꝫ
ad nouissimū pcutiam eos gladio
Gladius equidē dñi bis acutus te
p̄sul expctat/vt sine mīa te mediū
secet/q̄ cū xp̄o et ei⁹ pauperib⁹ mise
ricordiā nō fecisti Cur non erubes
cis pditissime hoīm/q̄ nomē tuum
fetet ī populis. q̄ auariciā tuā pui
cie dāpnāt. q̄ missā tuā nullus au
dit. q̄ officiū pastorale diffamas/
dū grauissimū exactorē/et vsurariū
publicū te pclamāt? Alij pōtifices
nūc aliūde mutuāt. vt paupm rele
uent egestatē. tēpalia seminant.
vt metāt eterna. tu ad tempalia
occupatus nō cogitas de eternis.
Tibi sufficit ibi collocare denariū
vbi plures faciat filios. ꝛ ad te nō
sine multiplici pgenie reuertatur.
Redeūt ad dñm multiplicati de
narij. ꝛ qꝛ de paucis multa lucra
ti sūt. intrāt in gaudium dni sui.
Gaudium siquidē auari thezaur⁹
ei⁹ est. vbi est inq̄t thezaur⁹ tuus
ibi est ꝛ cor tuū Ideo quotiēs que
rit vbi est cor auari iuste reddet In
archa. pplus dicit auar⁹. me iubi
lat ac michi plaudo ipse domi simul
ac nūmos cōtemplor ī archa Isti sūt
auare dij tui. isti sunt quorꝫ ymagi
nē tui creatoris ymagini ptulisti.
Nūqꝫ audiui ex ore tuo q̄ q̄si ad
excusādas excusatioēs in pctis. tuā
munificentiā iactitabas. teqꝫ āpli⁹
vna vice largiri. q̄ oēs epōs regio
nis ¶ Sane qd dño regi donas si
cut ceteri feneratores. aut iudei. qd
dā tributarie fūctionis est on⁹. ꝛ y
mago q̄dā iudayce seruitut Si ma
gnatib⁹ terre donas. nō pcedit ex
liberalitate ista largitio. q̄ q̄si ī cap
turā mittit. dū vicē mutue retribu
tionis expctat Audi q̄d de te et cōsi
milib⁹ canat poeta ꝛ doc⁹ Munera
q̄ senibus viduisqꝫ ingētia mittis.
hinc te munificū gargiliane voce?
Sordidi⁹ nichil ē. nichil ē te spur
cius vno Qui potes insidias dona
vocare tua Sic auidis fallax īdul
get piscibus ham⁹ Perfida sic stul
tas decipit esca feras Quid sit lar
giri q̄d sit donare docebo Si nescis
dona gargiliane sui Decessor ec̄tē
tu⁹ grā hospitalitatis munifice. et
effuse liberalitatis magnificētia. ce
leberrimos fame titulos acq̄siuit.
ꝫ q̄tū memoria illi⁹ ascēdit in glo
riā. tm̄ dāpnatissimū tuū nomē in
cōfusionē et obprobriū te deiecit

¶ Inuectiua contra inuidum.

Epla xcij.

Omnis suo R. bath. epō. p.
suus archid Salutē ꝛ deuote
subiectionis obsequiū ¶ Audio q̄

apud vos detractor/occultãs opuſ
cula mea laceſſere clãdeſtina deprauatione pſumit· in quo tantũ felicé
me reputo: q̃to grauiꝰ torquetur inuidus meꝰ et miſerꝰ intabeſ
cit Oĩa opa mea fũdo in lapide ad
iutorij/ĩ quo obſtruitur os loquentiũ iniqua ꝛ dẽtes mordacis inuidie
contũdantur Hẽc cõpilatorẽ/emulus vocat· eo q̃ oĩa que in epiſtolis
aut ſermonibꝰ meis ſcribo: hyſtoriarũ exẽplis/ aut ſacre ſcripture auc
toritatibus firmo· hunc equidẽ mo
dum a ſanctꝭ patribꝰ mutuaui: qui
in vniuerſis operibus ſuis/noui ac
veteris teſtamẽti verba frequẽter interſeruẽt· vt eorũ artificia iũctura/dictis ſuis robur adiciãt et ornatũ Et
que inuidia eſt/ſi quid ex multiplici
librorũ lectione decerpſi: ferueẽtiore
ſtudio digerẽte/in materiã virtutis
et exercitiũ prudẽtie coaleſcit? Nã
ſicut in libro ſaturnaliũ/ꝛ in libris
ſenece ad luciliũ legimꝰ· apes imi
tari debemꝰ: que colligunt flores/
quibus diuiſis et in fauũ diſpoſitꝭ·
varios ſuccos/ĩ vnũ ſaporẽ: artificiũ
mixtura/et quadã ſui ſpũs proprietate trãſfundũt· Arguit emulꝰ et
temeritati aſcribit· q̃ litteras meas
paſſim ꝛ varie diſperſas: in vnũ col
ligo· q̃ formã dictandi pſcribo ſim
plicibus: q̃ publice vtilitati/muniꝰ
deuoti laboris ꝛ officiũ caritatꝭ impendo· Ceſſꝫ emulꝰ a verborũ iniu
rijs· nã ſi pgit dicẽs q̃ vult: audiet
que nõ vult· plenꝰ ſũ rimarꝫ ꝛ illac
effluo· Qui me cõmorit· melius nõ
tãgere clamo flebit ꝛ ĩſignis tota
cantabitur vrbe· Vtinam experia

tur emulus meus ingenij ſui vires·
ac de floſculis ſacri eloquij ꝯpilãs:
ſimile cõponat opuſculũ· ſi tamen
hoc attemptauerit/qđ modo leuiſſimũ putat Vereor ne multũ ſudet/
fruſtraq; laboret· Infelix opeꝛꝭ ſumma· quia ponere totũ/neſciet ĩcipere
quod poterit· ſed ſi noui/hoĩs facul
tatẽ: ignominioſe ꝛ ĩfeliciter cõſummabit Quicqđ canes oblatrent·
quicqđ grunniant ſues: ego ſemp emulabor ſcripta veterũ In hijs erit
occupatio mea· nec me ſi potero: ſol
vmq̃ inueniet ocioſum· Nos quaſi
gnani ſuper gygantũ humeros ſu
mus· quorũ beneficio: lõgius q̃ ipſi
ſpeculamur· dũ antiq̃rũ tractatibꝰ
inherẽtes: elegantiores eorũ ſentẽcias· quas vetuſtas aboleuerat/hoĩꝫ
ve neglectus: quaſi iã mortuos / in
quãdam nouitatẽ eſſẽtie ſuſcitamꝰ·
In libro ſaturnaliũ legimus· q̃ af
franius togatorũ ſcriptor/in ea togata que cõpitalia ĩſcribitꝛ· ſuis reſ
pondẽs emulis: qui cũ multa de libro menãdri depilãdo ſũpſiſſe dicebant· fateor inquit ſũpſi: ſꝫ ea/q̃ melius me poſſe inuenire nõ credidi Et
in eodẽ· Quid fraudi ṽgilio vertatur
ſi ad ſui ornatũ carminis: quedã ab
homero vel alijs mutuatꝰ· pmo gratia hꝰ habẽda ẽ ei· q̃ in opus ppetuo
mãſurũ: dicta eorꝫ trãſtulit· quoniã
neglectui ꝛ riſui habebamꝰ Et poſt
pauca· Deniq; ꝫ iudicio trãſferẽdi
et mõ ꝯmutãdi ꝯſecutꝰ eſt· vt quod
apud eũ alienũ legimꝰ: meliꝰ ibi/
q̃ vbi natum eſt/ſonare nitemur
Vidimꝰ aplõs a ꝓphetis· doctores
ab apoſtolis· et a doctoribus alios

detractores sicut iheronimū de libris
origenis Augustinū et bedam de li
bis ābrosij Ambrosiū vero de scrip
tis ciceronis et senece Gregoriū in
quoq; de scriptis augustini ⁊ iherō
nimi nō solū snias sed v̄ba ipsa in
causam mutui accepisse Cōfiteor ⁊
sub testīōnio pluriū dico me semꝑ
dictare lrās solitū q̄ͣ citi9 possꝫ aliq̄s
exarare Ipā certe festinatio viciū et
suspitionē cōpilatiōis excludit Ad
veritatē nō ad iactātiā dico Vidit
q̄ͣq; dn̄s cātuarieñ ⁊ vosipse cū eo
multiq; alij me de diūsis materijs
trib9 dictare scriptoribus ꝟ vni9 ci
ius q; calamo festinanti satisfacere.
meq; qđ de solo iulio cesare scribit
quartā eplām dictare et scribē Ne
si alicui res ista in dubium veīt fac
ta q̄so expientia faciat dicti fidē Sed
o vn̄ spm̄ elationis cōcepit et qua
re vester cornificı9 intumescat. verū
sicut plena vēto vesicula detumescit
si acu modica pforet. sic vno v̄bu
lo de follib9 ipīti gutteris. ventum
loq̄acitatis excutiā Implebo faciem
ei9 ignomīa Nā in eo ad plenū.
materia ignomiose cōfusionis exu
berat Cū sic socraticās notissiā fossa
cinedis Si opuscula mea ī manu
emuli q̄ͣq; sinistro devoluant̄ cuē
tu Bona inq̄t hec essēt. si auctorita
tes quas ipse adaptat sederēt cōpe
tēti9. aut materie cn̄deret Sic in
scriptis veterū plerūq; describit̄ in
uidia et venenosa malicia detracto
rū Felix et nato felix et cōiuge pro
theus Et cui si demas iugulati cri
mina phorc. oīa ɔtigerāt Et illud
Iulium fortunatū fateor virū forte
qualiter tn̄ iudiciū repetundaꝝ eua
serit miror/publi9 anthoni9 elegā
tissīe postularet /nisi q2 p̄uaricat9 ē
ī causa lucalij Ecce quō iuidia mel
intoxicat/et dū aliena virtute torq̄
tur/bonū quod apud se nō iuenit.
maliciose depravat Opinionis eni
aliene dispendiū/sue fame reputat
lucrū. totūq; sibi detrahi credit/qđ
ad titulos vicine bonitatis accedit
Porro qđ marcialis suo īprecatur
inuido. hec impcor meo Qui ducis
vult9 ⁊ nō legis ista libēter Omni
bus iuidias inuide. nemo tibi

Cōmendatio mōchi q̄ claustrū
p̄posuit abbatie.

Eplā xciij.

Carissimo fratri suo magistro
wilhelō matunēsi abbati p.
blesen Salutē et pseuerātiā in vir
tute Magnanimitati vestre cōgra
tulor. q2 iuxta puritatis mee ɔsiliū
relectis insignibus que p̄petuo dn̄i
pape. gratia vobis īdulserat curam
matuneñ monasterij. sponte in ei9
manib9 resignastis/nobilis ꝟ mag
nanimi cordis est. tanti emolumē
ti dignitatem relinquere. ad cuius
acquisitionem plurimos anxia sol
licitabat ambitio/honorabilior au
tem est in vobis contemptus hono
ris. q̄ͣ illius adeptio Acquisisse eni
fortune fuit/fortitudinis contemp
sisse. venari honores. congregare
diuicias. et in eis querere volupta
tem. cōe viciū est et publica ābitio
nis via est Insignis aūt virtutū ti
tul9 est/triumphare de seculi pōpa.

mūdiq3 diuicijs ꝯculcatis. ſe in pau
pertate ſola diuitem reputare. dn̄s
ſclo͛rum fugere nos docuit ſeculi dig
nitates. Nam poſtq̄ꝫ de paucis pani
b9 ſeptē milia hoīm refecerat. turbe
ammiracantes in miraculo domi ma
ieſtatē. teſtimonio euangeliſte volu
erūt eū in regem erigere ipe vero au
fugit in montē. Cū in manu gedeō
dn̄s iſrl̄ liberaſſet dicebāt ei. dn̄are
tu noſtri ⁊ fili9 tu9 et filij filioꝝ tuo
rū/quia liberaſti nos de manu madi
anitarū. Quib9 ille ait. non domina
bor veſtri. nec dominabitur fili9 me
us in vos. ſed domin9 Refert vale
rius maximus. ꝙ cum viro cuidam
approbate virtutis veſtis imperialꝭ
cum dyademate fuiſſet oblata /ille
veſtē reſpiciens O pannū inq̄t nobi
lem. potius q̄ꝫ felicem quem ſi quis
attendat quantis ſolliatudinibus et
periculis et miſerijs ſis referꝰ nec
in luto iacentem tollet. Iſte anxia
et occulta diuitum tormenta ꝯgno
uerat. Niſi enim diuicie et honoēs
varijs anxietatum aculeis pūgerēt
nūq̄ꝫ ſpinis eas domin9 compaſſet
Mirabiliter eluſa eſt ſapientia hu
ius mundi/filijs hui9 ſeculi aſſidue
conuertuntur eorum diuicie in miſe
riam et tormentum. filij vero lucis
experiūtur iugiter ꝙ carere diuicijs.
liberū facit et beatū Confiteor tibi
pater celi ⁊ terre. q2 abſcōdiſti hec a
ſapientibus et reuelaſti ea paruulis
pauper et iuſt9 contempnit diuicias
et nichil ei deficit quia ſufficit ei de
us. Diues autem. fili9 auaricie/cul
tor mām̄one ſu9 pecunie. maiorem
in eo ſolliatudinē. ⁊ timorē ⁊ miſeri
am inuenit/in quo pleniorem ſibi ꝯ
ſtituerat voluptatē Si vultis in ſcā
religiōe ⁊ aurea paupertate trāſigere
dies veſtros felicitati veſtre nō pote
rit regū glā cōparari. Melius erit modi
cum iuſto ſuper diuicias pcc͛oꝝ mul
tas. ꝑdidiſti dies quos in opib9 ex
pendiſti Melior erit āmodo dies vna
in atrijs dn̄i ſup milia. Q̄ꝫdiu era
tis i ſicilia. eratis tā̄q̄ꝫ vas ꝑditū Nā
illa regio infernalis q̄ deuorat hita
tores ſuos vrm̄ faciebat reditū deſ
perari. nūc aūt ꝑ grām dei natiuū
aerem. et vina bleſenſia bibitis. cui
ſicilia ſi vos tenuiſſet diuicius. more
ſuo vinū aſpidum porrexiſſet. Nā
frater in ſepulchro iaceretis marmo
reo. vbi ad inanis glorie queſtum.
forſitan ſuperſcriptum eſſet Wilhel
mus bleſenſis maturienſis abbas
hic iacet. frater poete teſtimonio le
uis eſt iactura ſepulchri. Nomē veſ
trum diuturniore memoria. com
mendabile reddunt tragedia veſtra
de flaurea et marco. verſus de puli
ce ⁊ muſca. comedia vrā de alda.
ſermones veſtri et cetera theologice
facultatis opera. q̄ vtinā diffuſi9 eſ
ſent/ac celebri9 publicata. pl9 hono
ris accreuit vobis ex veſtris opib9 q̄ꝫ
ex quatuor abbacijs Spectes q̄dē au
ri deceperat vos. vn̄ ⁊ q̄dē nrātū ſicut
los opes. vite cō pauertate diſpendio.
Sed ⁊ dn̄s cancellari9 ſicut et iheri
ſolomite referūt in fata conceſſit Cū
enim crepes eſtiomen9 qui vulgo lu
pus dicitur. femur ei9 enormiter oc
cupaſſet. oīa in eo medicoꝝ expimē
ta fruſtrata ſunt. tandēq3 in ſcā ciui
tate inter brachia regis. et ceterus

principū circūstantiū et plangentiū
spiritū exalauit. verīdica eciā come
antiū relatione cognoui. q in vltio
nem domini stephani cathanen̄ ciui
tas terremotu concussa est et subuer
sa. In qua filius ille superbie frater
mathei notarij/qui vobis episcopa
tum supplantauerat fraudulenter.
et aduersus innocentes proditoriā
suscitauerat factionē interemptus et
obrutus / animā ministrā iniquita
tis et ancillam sathane restituit.
Dumus frater in dicta francia/que
sola teste iheronimo monstra nō ha
bet. Bonū est nos hic esse. viuant
in sicilia qui prodicio̅es et venena
procurāt/ adulatores officiarij. et
qui aures magnatū vento inanis
glorie prurientes. venenosa suaui
tate demulcent. Viuant arturius il
lic et catul9. maneāt q̄ nigra in cā
dida vertūt. Michi sufficiat si illic vi
uā et moriar vbi natus sū et nutri
t9. vita circularis ꝑm accepta est. vt
cū nascēdi exordio vite mee limite
ꝯ excursus. Cōtra milites q̄ opa
clericorū depravāt. Epl'a xciiij.

Cassiō domino suo. J. Archi
dyacō. Petrus blesensis Sa
lute in auctore salutis. Nepotū vest
rorū militū fastuosā gloriā tolera
re non possū. qui vite militaris emi
nentiā iactitantes. clericorū sortem
multiplici detractione depravant.
vitā et opera eorū ducētes in oppro
briū et contemptū. Hanc in depra
uatione ordinis nostri. non multū
eorꝫ extollentia promouetur qui si
essent milites. aut que militū pro
fessio esset cognoscerent. deferrent

clericis. et se a scurrilitate verborū.
quadā puellari modestia temperarēt.
Porro ordo militū nūc est ordo ē
non tenere. nā cui9 os maiore ver
borꝫ spurcicia polluitur qui detesta
bilius iurat/qui minus deū timet.
qui ministros dei vilificat/qui eccle
siā nō veretur iste hodie in cetu mi
litū fortior et noīatior reputatur.
Tolerabili9 michi esset si alij q̄ nepo
tes vestri in hāc superbie et abusiōis
audaciā prorupissēt. maxime cū illi
a puericie cunabulis. solā in vobis
modestiā nouerīt. solā a vobis didi
cerīt honestatē. Corruptū cū omnis
etas ꝓna sit ab adolescentia in ma
lū. ex quo suis adheserūt cōmilito
nib9 ab eis mores ꝑditos ꝯtraxerūt.
Nā et in rethoricis argumentū tra
hitur a cōuictu. et q̄ tangit picē inq̄
nabit ab ea. vnaq; cōspecta liuorē
ducit ab vna. Militaris hodie disci
plina quā vegeti9 renat9 ac pleriq;
alij docuerūt prorsus euanuit. et se in
quādā delinquēdi libertatē et scurri
litatis speciē deformauit. Olim se
iuramēti vinculis milites obligabāt
q statēt ꝓ reipublice statu q in acie
nō fugerēt. et q vite ꝓprie vtilitatē
publicā prehaberēt. Sꝫ et hodie ty
rones enses suos recipiūt de altari
vt profiteātur se filios ecclesie atq; ad
honorē sacerdocij ad tuitionē paupe
rū ad vindictā malefactorū et patrie
liberationē gladiū accepisse. Por
ro res in ꝯtrariū versa est nā ex quo
hodie militari cingulo decorantur/
statim insurgūt in xp̄os dn̄i. et dese
uiunt in patrimoniū crucifixi. Spo
liant et predantur subiectos xpristi

paupertes ꝛc miserabiliter atqȝ imi
sericorditer affligūt miseros: vt in
doloribus alienis/illiciatos appetit9
et extraordinarios impleāt volupta
tes· Refert lucas/ꝙ milites accedē
tes ad iohānem interrogauerūt eū
dicentes Magister quid faciem9 et
nos? Neminē inquit concusseritꝭ/ne
qȝ calūpniā faciatis/ſȝ contenti esto
te stipēdijs vestris· Qui cōtra inimi
cos ciuitatis xpristi vires suas exerce
re debuerāt: potib9 et ebrietatibus
pugnāt· vacant ocio· marcēt crapu
la· vitāqȝ degenerem in inmūdicijs
trāsigentes: nomē et officiū milicie
dehonestāt Nichil dāpnabilius est
in milite/ꝗ ociū: per quod vsus ar
morū dediscitur· nutritur pusillani
mitas· vires fatiscūt· obrepit inerti
a· ꝛc ad imūditie actus/anim9 occu
patur Ideo publi9 nasica cū exercitū
in ybernis regeret/ licet vsu classiū
non egeret: ne tamē miles corrūpe
retur desidia seu crapula/vel ꝑ ocij
licentiā superbiret/naues edificari insti
tuit Legitꝭ traian9 imꝑator milites
suos quotiēs vacabāt a prelijs/ex
ercuisse in cursu· in saltu· in vsu na
tandi· in studio cesim vel pūctim feri
endi mittēdiqȝ lapides manu vel fū
da· ꝛc missilia iaciēdi· eos ad ōnes
modos erudiēs/ quibus bellum sus
tineri debeat aut inferri De mag
no pompeyo refert salustius/ꝙ cum
alacribus saltu· cum velocib9 cursu·
cum validis vecte· certabat· Verū
tamen ex quo ipse et senatus ac
populus roman9/ ocio et quieti va
care ceperunt· qui quandoqȝ in remo
tissimis nationibus/ hostiles insul
tus/modico agmine propulsabāt:
superueniente cesarea pauatate/reli
querūt ꝑsidia fortissime vrbis/et in
sola fuga sibi fiduciā posuerūt Sed
et hoc ꝑcipue cesarꝭ excitabat auda
ciam/quia res ei erat aduers9 ocio
sum militē/ducēqȝ emeritū ꝛ qui lō
ga pace didicerat ducē Refert tro
gus pōpeyus· ꝙ nouissim9 rex assy
riorū sardana paulus/ ꝓpter ociū et
molliciē vite/a regali solio turpiter
est deiectus· Quid romanos extu
lit/aut vnde habuerūt super oēs po
pulos principatū? Nomē eis ꝛ glo
riam acquisiuit/ armorū vsus ꝛc ex
ercitatio preliorū· Vegetij renati
testimonio· inutilis est omnino milicie/
nutritus tenere ꝛ delicijs assuetus
Eum aūt censuit ꝑlijs aptiorē· qui
sub diuo ꝛ sole nutritur· laboris pa
ciens· vmbre negligēs· balneorum
nescius· eque ferens frigoris iniuri
as et caloris· rudis in causis· sim
plex in actibus· cibo moderatiore
contentus· qui nō erubescit fossam
ducere· reparare aggeres· ferre lapi
des ꝛ cementum· lignorumqȝ mate
riam ꝯportare Ideo teste eodem auc
tore· romana iuuent9 quondā ablu
ebat i tyberi sudorē/quem cursu vel
exercitio cāpestri collegerat· nec mi
nus balnea ꝗ effeminatrices aqās
salmatꝭ abhorrebat Sz etiā in tpi
b9 iudicū· ierobaal siue gedeon/vt
figuraliū misteria taceātur/dño mā
dante prohibitus est in multitudine
delicata atqȝ inexercitata ꝛ timida
madianitis occurrere· Cumqȝ cla
maret gedeon cūctis audiētib9 Qui
formidolosus est ꝛ timid9 reuertatur

recesserunt ab eo viginti et duo mi
lia et tm̄ decem milia remanserūt.
Sed et de illis tanq̄ ad bellum ex
peditiores dūtaxat elegit/q̄ in siti
sua velut canes lāberent ⁊ festināti
us aquā ad os mitterēt Illis p̄sꝰ
abiectis/q̄ se ad bibēdū flexo popli
te inclinabāt In trecētis itaq̄ facta
est liberatio ppli/quos nō credidcrā
inter delicatiores epulas ⁊ exquisi
ta cōuiuia didiasse aquā lambere.
Quos ideo p̄elegit dn̄s/qꝛ necessi
tati satisfecerāt in huilitate nature
hodie in delicijs nutrit̄/⁊ tota ad
carnis delicias se relaxat/felix em
bola nostra in cute curāda plꝰ equo
oposa iuuētꝰ Qꝫ si milites nr̄os
iā in expeditionē qn̄q; oportcat/sū
marij coꝝ nō ferro. ꝫ vino. nō lan
ceis sed caseis/nō ensibꝰ sed vtribꝰ
nō hastis ꝫ verubꝰ onerantur Cre
das eos ire ad domū cōuiuij nō ad
bellū Clipeos deferunt deauratos
p̄dam poci⁹ hostium cupiētes q̄ⱥ cer
tamē ab hostibꝰ/et eos referūt vt
ita loquar virgineos ⁊ itactos Bel
la tn̄ et ꝯflictꝰ equestres depingi fa
ciūt in sellis ⁊ clipeis/vt se quadam
ymaginaria visione delectēt ī pug
nis quos actualiter ingredi aut vi
dere nō audent Eleganter cecipio
affricanꝰ sicut in libro stratagēma
tum iulꝰ frontinꝰ refert cum scutū
cuiusdā vidissꝫ auro ⁊ gēmis multi
pliciter adornatū dixit se nō mirari
si tāta diligentia honorasset/ī quo
plꝰ p̄sidij q̄ⱥ in ense habēt Eneas
q̄dē gēmacea digitis ad ense retro
a digit̄ ad pocula legit̄ trāstulisse
Refert pides/nō picturā nō aurū

et lapides. sed scutum diuulsū. frac
tam galeā/ebetē gladium. faciem
vulnerātā. cedere militibꝰ ad cenatū
Pocro cū nr̄i milites ab expediti
one. sine vulnere et cicatrice. sanis
etiam et integris armis. p dei grāz
reuertūtur. curritur ad bibendi cō
flictū Crateras igitur statuūt/⁊ vi
na coronāt Atq; in exhausta canūt
p̄lia marte graui Illic eacides. illic
tendebat vlixes. ⁊ pingūt fluido p
gama tota mero Garriūt igitur ⁊
laxāt procaces linguas in detracti
onē hoim inocētiū. deseuiūt ī xp̄os
dn̄i. referūtq; et conferūt labores su
os et ocia sacerdotū. Datur itaq; ī
ter eos sentētia. et cōi legi sācitur.
vt decimas auferant/vt ecclesie et
clero nō deferant. vt excōmunicati
onem non timeant. vt nō reuerea
tur deum. vt iniurijs afficiant sa
cerdotes. ⁊ quicquid in vsus eccle
sie cessit. de largitione auite aut pa
terne liberalitatis euacuent Ve
rumptamen magnus dominꝰ ⁊ ter
ribilis nimis. qui humiliat omnē
altitudinem extollenten se aduer
sus scientiam dei/ipse saluos faciet
filios pauperum. et humiliabit ca
lumpniatorem/ tollensq; virgam
peccatorum de super sortem iustorū
arguet pro mansuetis terre. et ob
struet os loquentium iniqua deiacet
qꝫ omnem extollentiam superbo
rum Cum autem dicat dominꝰ sa
cerdotibus suis Qui vos spernit
me spernit. ⁊ qui tangit vos/tan
git pupillam oculi mei. si nepotes
vestros diligitis et zelatis ad vi
tam. ne pereant cum ora dum ad

archam dñi manu͂ temeraria͂ por
rigit ipsos ad reuerentia͂ ecclesie ⁊
officialiu͂ xp̄i/salutarib9 monitis in
formate Nam cu͂ eos receperitis in
forte familiaritatis ⁊ principiu͂ me͂
se vestre/no͂ estis omnino imunis a
culpa·si co͂mensales vestros p̄mit
titis passim garrire in clericos ⁊ in
ecclesiam proterue Verū est quia
nepos vester P in brachio ⁊ forti
tudine aduocati bethunie/quando
q3 forsitan semel solempnes milia
e titulos acquisiuit Sed no͂ prop
ter hoc aduersus ecclesiam dei·su
pbie ventum debuerat co͂cepisse
Nichil eni͂ est quod magis imimi
at laudis p̄ciu͂/q̄ suos assidue iac
titare successus/⁊ singulis diebus
a͂ni/vendere diem vnu͂ Legitur de
mario q̄ cu͂ plurima fecisset egregi
e·vna sui iactitatione gloriam fa
me pdidit·et quia sibi presumpsit
ascribere·quod ex ore alieno capta
re debuerat/publice emendationis
nota demeruit· Vt ad domestica
iactantie et ostentationis veniam9
exempla Rex ezechias que͂ dn̄s in
vmbra horologij in appositione a͂
norum ⁊ in fuga sennacherib pre
vniuersis regib9 honorauerat/qui
a nu͂cijs baradach·filij baradan re
gis babilonis· pigme͂ta· vngue͂ta
quoq3 et domum vasorum· cellasq3
aromatum·⁊ omne quod erat in
thesauris suis·ad ostentationem
⁊ iactantiam demonstrauit iuxta
verbum ysaie filij amos·thezauri
eius ablati·⁊ in babilonem trans
lati sunt·filij quoq3 eius captiuati
⁊ in palacio regis babilonis facti
sunt eunuchi Triplex quoq3 op
tio diuine animaduersionis pposita e͂
dauid·eo q̄ ad iactantia͂/dei populu͂
numerauit· Sed et nabugodono
sor/quia se magnificauit in fortitu
dine ⁊ decore·et gloria regni sui/
humiliatus in animal brutu͂·co͂para
tus est iumentis insipientibus/et si
milis factus est illis Vtina͂ no͂ intu
mescant aduersus xp̄m ⁊ xp̄os e
ius·sed humiliter ac deuote recola͂t/
qualiter per gratiam dei aut proai9
vestra͂/de puluere paupertatis et de
stercore su͂t erecti Nam ⁊ abraha͂
electus ⁊ vocatus a dn̄o/memor ta
me͂ sue conditionis·loquar inquit
ad dn̄m cu͂ sim puluis et cinis In
leuitico p̄mo·⁊ de sacrificio auium
p̄cipitur vt pluma et vesicula pul
monis deponātur in puluere· qua
tenus is quem dn̄s exaltat/et humi
liatur inter diuine gratie magnifice͂
tias·⁊ se puluere͂ recognoscat Me
uenalcatis·

Co͂tra exactiones vicecomitu͂ ⁊ forestariorum.

Epl'a xcv.

Clarissimo dn̄o suo·h·dei gra
tia Illustrissimo anglorum re
gi· duci normañ ⁊ aquitañ comiti
andegau· Suus petrus blesen̄ Ba
thonien̄ archidyaconus· Salutem
⁊ in regno tpali·regni celestis me
moriam ⁊ amore͂ Loq̄ vereor ⁊ ta
cere no͂ expedit·michi tn̄ tutius vide
retur estuantis aīmi motu͂ dissimu
lare silencio·sed iminet aīe mee ma
gnu͂·ex mea taciturnitate piculu͂·

¶ Loquar ergo qz vt v̄bo iob vtar
nā ſi tacuero os meū ꝯdempnabit
me. loquar qđ vobis ad honorem
⁊ ſalutē cedere debeat / vrīs vero ſb
ditis ad ſalutē et quietē licȝ p̄ cūc
tis regib9 terre. ſubiectoꝝ mores.
vriꝗ regni ſtatū noueritis qz tn̄ hu
manū trāſcendit ingeniū. oīm hrē
noticiā / q̄ in tot ⁊ tā diffuſis ꝓuin
ciys ſiūt. audite pauca q̄ nec ego ſi
ne pc̄o poſſū ſilēcio tenere. nec vos
ſn̄ piculo ignorare. Multa ſiquidē
dn̄m qnꝗ latēt. q̄ ſubditis innoteſ
cūt. Nā teſtionio aq̄natis. dedec9
ille dom9 ſciet vltim9. Cū multa fi
ant in domib9 priuatorū. / q̄ dn̄oꝝ
noticie ſubducūť non eſt vrē negli
gentie aut incurie aſcribendum. ſi
in tam ſpacioſis ⁊ diffuſis regioni
bus quibus dominus vos preficit
ſingulorum exceſſus non nouiſtis
ad plenū. Ipſos enim iiuſticiarios
quos vulgariter errantes. vel itine
rantes dicim9. dū errata hoīm di
ligenter explorāt. frequenter erra
re cōtingit. Exceſſus nāqȝ hoīm ab
ſcōdūtur. aut amore. aut timore. ā
lege ꝯſanguinitatis / aut pietatis
officio. ā occultis muneꝛib9 redimū
tur. Admittiť eni vox receptē nuſe
ratioīs. et in iiuriā ſenat9 ꝯſulti tur
piliani abolitio impetrať. Foreſta
rioꝝ ſiq̄dē ac vicecomitū inumeri of
ficiales. dū auaricie ⁊ cupiditati ſu
e ſatiſſacere ſtudēt. dep̄daňť paupe
res. ſimplicib9 inſidiātur. fouēt ipi
os. opp̄mūt inocentes. exultāt in
reb9 peſſimis / letātur cū male fece
rint. pcc̄a ppl̄i comedūt. luxuraňť i la
crimis viduaꝝ / ⁊ i fame pupilloꝝ

in perpetuum nuditate / in afflictio
ne ſupplicū. Legitur in libro ſapiē
tie. quia venatio leonis onager in
heremo. ſic et pauperes vicecomitū
aut nemoralium iuridicum. et alio
rum collateralium ſunt eſca ⁊ poc9
ac publica depredationis occaſio.
Deuorat iuſtum impius. iuſticiā cu
rialis. exactor innocentem. ſimplicē
fraudulentus. Miniſterialiū ſiquī
dē tanta eſt multitudo. quāta eſt lo
cuſtarū. vt iſtis recedentib9 illi ſucce
dant. et qđ ex parte fuerat deuora
tum. aliȷ deuorent ex ſcialiter et cō
ſumant. Impleturꝗ in eis illud ꝓ
pheticū. Reſiduum eruce comedit
bruc⁹. reſiduū bruci comedit eru
go. Iſti ſunt merguli rapina piſciū
ſuam vrgentes ingluuiem quos be
atus martinus abigens dicebat.
hec forma demonū eſt. Iſti ſunt ſā
guiſuge principum. ſitientes aſſi
due et bibentes ſanguinem alienū.
¶ De ſamuele q̄dē ſcriptū ē / qz iudi
cabat ppl̄m iſrahel / circuiens bethel
et galgala et maſphat reuertebať
qz in ramatha vbi erat natiuitas ⁊
habitatio eius. In quo manifeſtiſſi
me p̄ſumiť / q̄ nec eſculentū nec po
culētū ex ſua iuriſdictiōe captabat
Vnde loquens ad omnes filios iſ
rahel libera conſciētia ⁊ ſecura dice
bat. Ego ab adoleſcētia mea vobiſ
cū cōuerſatus ſum. loq̄mi de me co
ram dn̄o / ⁊ coram xp̄o ei9. vtrū bo
uem alicui9 tulerim / aut aſinum. ſi
quēpiam calūpniatus ſum \ ſi opp̄ſſi
aliquē / ſi de manu cuiuſq̄ mun9 ac
cepi / ⁊ ꝯtēpnā illđ hodie reſtituāqȝ
vobis. Cōſimile ē quod btūs iob

dicit Vi clamat aduersum me terra
mea. quasi diceret subiect9 meus cõ
tra me sup aliquo grauamine ã op
pressione nõ clamat Accusatur ho
die simplex et innocens q silua inci
derit. q feratu captioni cõsenserit/ q
iuxta corone tacuerit/ q publice func
tionis tributu nõ soluerit. q vndre
do 7 alimoto defuerit q regios mi
nisteriales honorifice nõ exhibuerit.
qui tñ nec habebat vnde sibi ꝛ vxo
ri ministraret ac filijs. et hoc tamẽ
tolerabili9 esset si eis respõdere licet
ac suã allegare inopiã Porro apud
tales vba paup in leuicra sũt vento
7 qtumlibet firma iuramenta viles
cunt. quia iuxta verbũ ethci. Cõ
tempnere fulmina paup creditur at
q deos. dijs ignoscẽtib9 ipis Quã
ta quisq sua nũmorum seruat in ar
cha. tantũ habet 7 fidei Cũ scriptũ
sit Beati qui esuriũt 7 sitiũt iusticiã
hij qui iudicant pauperes nostros.
iusticiã et prudentiã ignorantes/ so
lam esuriũt 7 sitiũt pecuniam Ma
iores iuris officiales. tales dũtax
at sibi substituũt quos expectatio lu
cri vel affinitas/aut natura aut nu
tritura cõmendat. Ideoq sapientia
miserabili lamẽtatione cõqueritur.
Tenẽtes inquit legẽ nescierũt me/
iudices extiterunt/et ego ignorabã
Potestas equidem iudicialis ꝛ e
quitatis ministeriũ. non ex carnis
dilectione. sed ex sola debz dilectione
hoim aut dei certa dispensatione p
cedere. Certe cum moyses dubita
ret de filiab9 salphaat/ iudicio dñi
ad paterne hereditatis bñficium sũt
admisse Successio siquidẽ sãguinis

heredem facit/electio iudicem Dane
illi constituendi sũt iudices populo
rum. quos vita purior. ꝛ eminẽtior
prudentia p ceteris illustrauit. Nã
reuerentia et auctoritate psidentiũ/
vicia temperãtur in subditis Sapio
nem affricanum tanta moꝝ graui
tas 7 austere maturitas pudicitie c
mendauit/ vt solo sue castitatis exẽ
plo publicũ votũ continentie firma
ret in populis Iste sicut titus liui9
refert/ cũ a pyreneis montib9 vsq
ad colũpnas herculis/et vsq ad oc
ceanũ deuicto hanibale ꝛ alijs ro
manoꝝ hostib9 puincias subiugas
set. pueros captiuos 7 puellas egre
gie pulchritudinis restituit barbaris.
nec passus est eas in suũ venire con
spectũ. ne vel ocul9 eius aliquid de
integritate pudicitie delibaret. Le
gitur frontonẽ. tantã grauitatem vi
te. 7 opibus 7 facie ptendisse vt nõ
solũmodo actus. sed affectus illici
tos in hominibus cohiberet. De
seipso iob dicit. Quando procede
bam ad portam ciuitatis. in platea
cathedram parabant michi. Vide
bant me iuuenes ꝛ abscondeban
tur. senes assurgentes assistebant
michi. principes cessabant loqui ꝛ
superponebant digitum ori suo. In
dignantur viri nobiles et discreti
quia eorũ iurisdictioni subiecti sũt.
quos sciunt esse plebeios. et qui
nullos prudentie aut virtutis titu
los preferunt. nisi q familiaribus
vestris parentela vel affinitate.
obsequio aut muneribus adhese
runt. Nec in vestram notici
am amantissime princeps. facile

venire non pn̄t / licet enī clamores
pauperū benigne et misericordit̄ ex
audire velitis. paup̱ tamen veretur
aperiē maliciā exactoꝝ/ne grauiora
moliantur in eū et fiant posteriora
hominis peiora priorib9 Qz si ali
quis cōpassione ⁊ mia duct9/vobis
pauperū pressuras. ⁊ tyrānicas mi
nistroꝝ exactiones reuelare attēp
tet. dn̄i eoꝝ grauiter mouebuntur
atq₃ in odiū ill9 qui causā pauperū
ad vos detulerit. omnes āglicos ex
citabūt Licet aūt in plerisq₃ curiali
bus. simultates et inuidie precipue
regnēt. vbi cū occasione talium ali
quis diffamatur. ciciā hostes suos i
uenit defensores Cūq₃ in omnibus
fere volūtates eoꝝ dissideant. in ex
cusatione tn̄ ac defensione mutua.
socialis gracie vinculū seruāt ⁊ spiri
tū vnitatis Hij nāq₃ sunt squame
behemoth. de quib9 in iob legitur.
quia vna vni cōiungitur ⁊ spiraculū
vite nō incedit p̱ eas Si in audito
rio vestre celsitudinis. aut in pn̄tia
vestre iusticie p̄ncipalis. causarū ne
gocia ventilātur. ibi nec aura mune
rum. locū inuenit. nec acceptio p̱so
narum. Ibi omnia procedunt in iu
dicio et iusticia. nec excedūt statuta
vestra vel in modico limites equita
tis Porro si ad pedaneos ⁊ mino
res iudices. pauperū negocia deuol
uūtur/iustificatur impi9 pro muneri
b9. atq₃ i subuersionē iudicij. ⁊ cap
tionem pauperis. ⁊ sillabarum aucu
pationes et verborum tendicula p
ponuntur ¶ Quidam sunt qui sup
exhibitione. aut execucione iusticie.
litteras non indulgent. nisi sub cer

ta promissione pecunie/sed sciat qˀs
quis huiusmodi litteās vendidit/qꝫ
dei iusticiā cuius debitor est. et quā
gratis exhibere tenetur/venalem ex
ponit. Sanctoꝝ enī patrū auctori
tate. qui vnū vēdit sine quo reliquū
nō prouenit. neutrū inuenditū dere
linquit. Certe aptior est apud deū
iusticia q̄ꝫ p̄benda. Ideoq₃ cū in vtra
q₃ possit symonia cōmitti. dampna
bilior tn̄ est omnis venalitas. in ex
hibitione iusticie. q̄ꝫ in venditiōe deci
me aut p̄bende Hec vos iustissime
p̄nceps oportet diligēter inquirere
et inquisita corrigere ne minorū ex
cessus de vestris manibus a dn̄o re
quirātur. Frequenter enī culpa po
puli redūdat in principem. quasi de
maiorum negligentia obueniant
errata minorum. Legitur in libro
numeroꝝ. qꝫ fornicāte ꝓplō israel cū
madianitis. phinees pugione ꝑfo
dit zambri ⁊ madianitidē coeūtes/
q̄cuitq₃ ira dn̄i. faciusq₃ ē ſmo dn̄i
ad moysen. Tolle inq̄t cūctos p̄nci
pes ꝓpli. et suspēde eos cōtra solē in
patibulis. p̄ncipes nō peccauerūt ſꝫ
ꝓplus. principes tn̄ ꝓ peccato ꝓpli pu
niūtur. heli ꝓ peccato filioꝝ suorū
punit9 est Sustinete paciēter inuictis
sime princeps. qđ vobis ex sincerā de
uotiōe ꝓpono Zelo enī ⁊ sitio salu
tē vrām. ardētissimo caritatis affcū
Nō est lud9 in oppressionib9 paupe
rū. q̄ non expiātur munerib9 nec e
lemosinis redimūtur. Nā q̄ offert
sacrificiū de substantia pauperꝫ teste
salomone. sicut qui victimat filium
ante oculos patris. Ne dicas dicat
sapiens. In multitudine munerum

meoꝝ reſpiciet deus· ⁊ offerente me munera placabitur altiſſim9· Certe bonoꝝ noſtroꝝ non indiget deus· Et qui dat regibus diuicias terre· ab eis aurum non poſtulat vel argentum· ſed vt audiant cauſam viduε ⁊ pupilli· ⁊ vt arguant ꝓ mā ſuetis terre· Expedit vobis illuſtriſſime princeps iſta diligēter attendere· taleſq; miniſtros publici iuris inſtituere· qui vīe· necnon iuſticie principalis exēplo deū timeant· q̄ non ſequantur retributiones· qui pſonarum grām non accepitent· qui de veſtroꝝ familiariū parentela fiduciam impunitatis· ⁊ audaciā ſeuiendi nō habeant Apud antiquos teſte cicerone pꝛuerbialiter dicebatur Exuit pſonam iudicis quiſquis qui amicū induit· Equitas cui cui iudex obſequitur/ſiniſtrā odij· vel amoris dexterā neſcit Talis debet eſſe miniſter iuris· vt in ei9 manu· nulli9 auctoritate pſone· titubet ā vacillet libra iuſticie Magni quidē alexādri cauſa in caſtrenſi iudicio a ꝯmilitonib9 ei9 abiecto terrore dampnata eſt· Nominatiſſim9 eloquētie doctor pytagoras· ī cauſa quā habebat erga diſcipulū ſuū· ſententiā poſtulabat inſtanter· eius tn̄ peticio audita nō eſt· Nec terror alexādri/nec auctoritas pytagore· iuſticie lancē ab eq̄tate potuit declinare· Nichil adeo glorioſe lucet in pꝛīcipe· ſicut amare ⁊ exhibē iuſticiam· ſine omni accepcione pſone Seleuch9 cum ī vrbe lotrenſiū filius eius in adulterio deꝓhenſus ſcd̄m legem ciuitatis quā ipſe ꝯdiderat priuandus eſſet vtroq; oculo atq; ob honorē patris· penam ei debitam popul9 remitteret vniuerſus· ille aliq̄diu repugnauit Tandem prece ⁊ inſtancia populi victus/ſibi pꝰus vnū/⁊ poſtea filio alterū eruit oculū· ⁊ ſic relicto vtriq; vſu videndi· mirabili equitatis tempamento· iuſticiam in patre· et miam ſeruauit in pꝛincipe Qz ſi ferre vultis manipulos iuſticie in conſpectu magni ⁊ tremendi iudicis· opoꝛtet q; veſtri regni iudices diſtrictiſſime iudicetis/ vt terror et reuerēcia regie maieſtat9 eos ad ſalutaria excitet/ quos iehennale incendiū ⁊ pena īfinibilis prauis deputata in diabus non deterret

¶ Implorat Cantuarieñ· Archiepiſcopus a conuentu Cyſterciēñ· orationum ſuffragia Epiſtola nonageſima ſexta·

Venerabilibus ⁊ ſanctis patribus in Cyſterciēñ· Capitulo ꝯgregatis R dei ꝑmiſſione Cant· ecc̄ie miniſter· Salutem in auctore ſalutis· Inter deſiderabilia huius mundi/pꝛecipuū apud me verſabatur in votis/veſtre ſanctitatis conuentui preſencialiter intereſſe· ſed noue vocationis occupatio/⁊ incūbens negociorum prolixitas· fructum optate iocunditatis inuidet michi/nec me caſtris felicibus ad tempus interēſſe permittit O caſtra optabilia/o ꝯgregatio veneranda· o cyſtercium q̄ magna eſt domus tua/q̄ fecunda in filijs· q̄ magnifica in linguis· q̄ glorioſa in populis· Teſtis eſt

michi deus/quõ cupiam vos in visceribꝰ ihesu xp̃i/ fouens affectionẽ inuicẽ in visceribꝰ caritatis. nõ desferens collectionẽ vestrã/ quã ꝑ p̃ntiã spũs ãplector ĩ xp̃o/ memor cõionis vestre/ cuiꝰ obliuisci nõ possum. Vos eni estis glã mea et gaudiũ/ honor capitis mei ⁊ corona Ille qui iuxta v̄bũ iob ponit humiles in sublimi. Ille qui vocat ea q̃ non sunt tꝫ̃ ea que sũt/ ip̃e ad onꝰ michi importabile me vocauit Ego aũt vir videns paupꝫtatem meã/ ⁊ insufficientiã meam/ cõsiderans etiã qualiter ex simili causa. gemãt gygantes sub aq̃s ⁊ curuãtur qui portãt orbem. a pusillanimitate spũs ⁊ tempestate subuerterer nisi in lapide adiutorij. ⁊ orationũ vestraꝝ suffragio fiduciam cõcepissem Nã iuxta v̄bũ iob Que est fortitudo mea vt sustineã? Ecce nõ est auxiliũ michi in me. ꝫ ĩfirmitas ⁊ defectꝰ/ vereor ne offensus michi dñs. hanc iniũxerit solliciudinẽ multoꝝ/ qui nõ sufficiebã ꝓprie salutis procurare negociũ Sed posuit michi dñs in vobis v̄bũ reconciliationis. vt si offensus michi ē. se ꝓpiciũ vestra oratione michi exhibeat. meumq; suppleat impꝫfectũ Nã potens est oĩa facere supꝫhabũdantiꝰ q̃ꝫ petimꝰ ⁊ intelligimꝰ Si qua ergo vobis cõsolatio est in xp̃o. si q̊d solaciũ caritatis. si qua societas spũs. si q̃ viscera miserationis. ĩplete gaudiũ meũ. gaudij nãq; plenitudinẽ post deũ in orationibus vestris pono. vt vestraꝝ beneficio p̃cum. ĩ hac administratione michi cõmissa. velit misericordia domini. meum supportare defectũ Nã apostolꝰ licet vãs electionis factꝰ. ⁊ virtute indutꝰ ex alto. scõꝝ tñ oratioẽs sibi ad doctrinam gentiũ necessarias iudicans. Obsecro inq̃t vos per dñm ihesũ xp̃m ⁊ ꝑ caritatẽ spũs sancti. vt adiuuetis me orationibus vestris apud dñm. Nos igitur ĩfirmi ⁊ fragiles. deuote ⁊ humiliter supplicamꝰ. vt pias affectiones vestras circa nos excitet vinculũ fraternitatꝭ. ꝓfessiois cõio. caritatꝭ debitũ. subiectoꝝ necessitas. et deuotio supplicantis

Cõmendatio religionis
Epistola xcvij.

Reuerendo patri ⁊ dño abbati de euesham magr̃ P. Blesenꝭ Bath. Archid̃ Salutẽ in auctore salutis Inuidie ꝓpriũ est laudẽ alterius. suã reputarẽ iniuriã. ꝫ probata in vobis religio. et natiue benignitatis interpres. morum iocũda suauitas. sibi ad contumeliam nõ ascribꝫ. q̃ꝫ cysterciensiũ aut carthusiensium ordinẽ visus sũ pre ceteris ꝯmẽdasse Nichil vobis in coꝝ cõmendatione detraxi Illos approbo ⁊ vos laudo. ipõrũq; titulos ĩ vestre fame p̃iudiciũ non erexi. xp̃s diuisus nõ est. siue in alba siue in pulla veste. in omni ꝓfessione ⁊ ordine. ĩ omni gẽte. quicũq; oꝑatur voluntatẽ dñi. acceptꝰ est illi. Inter albũ et nigrũ habitum non distinguit ille. apud quem non est distinctio iudei ⁊ greci Attendit dñs mentẽ. nõ vestẽ / merita. nõ colorẽ In monte cassino scema monasticiũ quo btũs benedictꝰ ē vsꝰ. vs q; hodie sicut dicꝭ ꝑseuerat

Quis audeat tanti pris habitum
blasphemare in filijs? Nã si deliba
tio scã 7 massa. Si radix scã 7 rami
Siue cũ nazareis candidior niue
sit aliquis. siue cũ beato iob sup car
bonem denigrata sit cutis eius/ v
trumq; salutem in domo dñi opera
tur Sane in ouili iacob sunt agni
albi 7 nigri In vinea boreth sũt v
ue albe et nigre/ ꝫ et sponsa que li
lijs conuallium prealbescit. ipsa ea
dem dicit Nigra sum sed formosa.
Apud sponsam xpi nõ est absurda
varietas/ cum ipsa circũamicta vari
etatibus describatur Ipsa varietas
vniformitatis causa est. Nam in
cythara et diuersitate cordarum/ fit
vniformis modulatio ad concẽtũ
Porro iuxta apostolum diuisiones
graciarum 7 diuisioẽs ministrationũ
et diuisiones operationũ sunt/ idem
vero est de9 q̃ operatur oĩa in oĩbus
Legitur in libro numeri. qualiter
diuersa officia dñs in ministerium ta
bernaculi voluit ordinari. vt essent
alij leuite. alij meraite. alij chaa
ate. alij gersonite. alij aaronite. A
postolo eciã teste. Quosdam dedit
dñs aplõs. alios ꝓphetas. alios
euãgelistas. alios pastores 7 docto
res. nõ enĩ omnia corporis membra
eundem actum habent. vt ex multa
rum facierum personis/ eius q̃ in no
bis est donationis per multos gra
cie agantur deo Sponse decorem
videas in varietate actuum. professi
onum. morum. opinionum. 7 ordi
num Ideoq; describitur in sacro elo
quio quasi cedrus. quasi cypressus
quasi palma. quasi plantatio rose.
quasi oliua. quasi platanus sicut
cynamomũ 7 balsamũ. quasi mir
ra electa. quasi storax et galban9.
et vngula/ quasi terebintus. quasi
lyban9 nõ incisus. hanc varietatem
per ysaiam insinuans dicit dñs Ec
ce ego sternam lapides tuos p or
dinem/ fundabo te in saphiro 7 ias
pide. et lapidibus sculptis Teste a
postolo In domo dñi sunt vasa au
rea 7 argẽtea. lignea 7 fictilia. ap
ta in ministerium Sed 7 oĩa mẽbra
corporis cum sint multa. vnũ corp9
sunt Vniuersa enim opa. studia 7
consilia rediguntur ad vnũ. nam
finis legis xp̃s ad iusticiam omni
credenti beatus est ordo cluniacẽs.
et in vtroq; posuit dñs ministeriũ
reconciliationis 7 negociũ salutis ne
mo grauiter ferat diuersitatẽ ordi
nũ in hoĩbus Nã 7 in stellis ordo
est. luna eciam teste abbacuc. stetit
in ordine suo. 7 diuersi angelorum
ordines distinguũtur Videte ita
q; vocationem vestrã. vnusqs q; in
ea qua vocatus est vocatione pma
neat Quidam inconsulta leuitate a
nimicum enormi scandalo. de domi
bus religiosis exeunt. et in aliena
regula gloriãtes. eam contemptui
habent cui se ꝓfessionis vinculo as
trinxerũt. nec aduertũt verbũ illud
apli. nõ gloriantes in regula alie
na. propt hoc aduersus magistrũ
alexandrum. in epistola quadam
nuper excandui. 7 verba que ipsum
specialiter cõtingebant passus sum
in quorundam offensam. licencius
q̃ oportuit euagari Fateor q; psal
modie prolixitas. si ex deuotione

procedit saluberrima est. Si accidi
am habet sociam/occupacio tamen
est honesta/ ⁊ si vagos excursus men
tis omnino non reprimit per eam
saltem homo studijs honestioribus
assuescit. Labores autē manuales
in monacho. nec arguere nec lauda
re presumo Nam cū apostolus ad
corint' dicat. laboramus manibus
nr̄is Et ad ephesios Magis āt la
boret manibꝰ suis Et ad thessalo
nicenses Nocte et die laborātes ne
quē vr̄m grauaremꝰ. Idem tamen ad
thimotheū scribens ait. Exerce te
ad pietatē / nam corporalis exercí
tatio ad modicū vtilis est De istis
dicit apostolus . Qui non laborat
non manducet. Illis autē per ysaiā
mandat dominus. Stabunt alieni
⁊ pascent pecora sua/filij coeū agri
cole ⁊ vinitores vestri erūt. vos aūt
sancti domini vocabimini / ministri
dei dicetur vobis non ociosis labori
osa opera ⁊ rusticationē a deo crea
tam. Illi aūt cōtrario dicitur. Sa
pienciā scribe in ocio ⁊ qui minora
tur actu percipiet eā In hac diuersi
tate nouit dominus qui sunt eius.
Sed ⁊ iuxta verbū Iob deus in ma
nu omniū hominū posuit signū vt
nouerint singuli opa sua. eiusqꝫ tes
timonio scriptus ē liber monumēti
corā eo timentibus deū. ⁊ recogitā
tibus nomen eius. Item inter diuer
sos ordines ille solꝰ iudicio meo pru
denter et feliciter modū vite sue dis
pensat. de cuiꝰ corde ⁊ manu domi
nus seruitutis obsequiū gratāter ac
ceptat. ¶ Exhortacio vt terre ihero
solimitane succurrat Epl'a xcviij.

A dei gracia cant' archiep̄s toti
us anglie primas Venerabi
libꝰ in xp̄o dilectis suffraganeis ec
clesie cant'. Salutē in auctore salu
tis Vbi publica iactura est ⁊ cōmu
ne dispendiū . sicut dolor in vniuer
sitatē se porrigit. ita cōmuni consili
o ⁊ auxilio est vtendum. vt verbis
iheremie vtamur/ vox lamentatio
nis audita est de syon ⁊ planctus
de iherusalē. facti sunt hostes eius
in capite inimici eius locupletati sūt
peccatis enī nostris exigentibus. in
imici crucis xp̄isti adeo inualuerūt
qꝫ terrā sanctā in qua steterūt pedes
domini/hereditatē ⁊ patrimoniū cru
cifixi in supbia ⁊ in abusione. demo
liri conantur atqꝫ iuxta q̄relā eiꝰ de
lamentatoris pp̄he/nō est qui sustē
tet eā ex oībus filijs quos genuit
⁊ nō est qui supponat manū ex om
nibus quos nutriuit Clamat ita
qꝫ ad vos iherusalē mater vestra.
suas nobis exponit angustias ⁊ in
remediū sui doloris postulat filiales
affectꝰ. Et g° filij estis dolores mē
nos excipite ⁊ sicut dicit ysaias. tris
tami cū ihrl'm ⁊ dolete cū ea. oēs q
diligitis eā. veniūt enī gentes in he
reditatē domini vt polluant templū
eius Qui oderūt dominū extulerūt
caput / et gloriati sunt oēs qui ode
runt syon/dixerūt enī in corde suo/
cognatio eoꝝ simul quiescere facia
mus nomen xp̄i a terra. tollamus
locū et gentē. venite et disperdamꝰ in
multitudine graui xp̄istiani populi
paucitatē Speramꝰ tn̄ in eo q̄ spes
nostra est/ qm̄ respiciet in faciē testa
menti sui/qꝛ vrbs fortitudinis nr̄e

ſyon ſaluator ponetur in ea murus et antemurale licet multa maligne tur inimicus in ſancta/nō eſt tñ ab breuiata manus dñi ut ſaluare non poſſit. ſed pbat nos ut appareat ſi di ligamus domū iacob et locum habi tationis glorie ſue/quā acquiſiuit in ſanguine ſuo/quam ſua natiuita te / conuerſatiōe/pdicatione/morte/ reſurrectione/multipliter illuſtrauit ¶ Iuxta publicam iuris ciuilis obſ uantiam. rei pditionis apud filiū dei eiuſ ſi in terram quam ex pa tris eterna donatiōe et matris he reditaria ſucceſſione/optinet gens apoſtata. violēter irruat/populus qz redemptus ab eo. ſe ad tuitionē here ditatis dñice nō opponat ¶ Cum ei pater gētes in hereditatē et poſſeſſi onē terminos terre dederit. mater eius q̄ de tribu iuda et ſtirpe dauid recta linea duxit originem. regnum ſuū et filij ſui requirit de manibus ueſ tris. et ad defenſionē illius. fidelitatē quam promiſimus in baptiſmo/ ſine diſſimulatione poſtulat exhiberi.

Propter hoc miſſi ſūt ad illuſtriſſi mū regē noſtrum patriarcha ihero ſolimitanus/ et alij magnates/quos nichil ad tanti laborem itineris/ niſi pregrandis et urgētiſſima ter re neceſſitas induxiſſet ¶ Pro et be nigniſſimus p̄nceps noſter que dig na ſunt principi cogitauit ¶ Videns enim ſancte ciuitati lamentabile pe riculū iminere ad thezauros pri os magnificam et munificā manū miſit/atqz cōi epōꝝ terre comitum qz et baronū cōſilio. collectam inſti tuit/quā iuxta formā que ſubſcrip ta eſt/p ſingulas prochias epiſco patus veſtri faciatis diligēter et ef ficaciter obſeruare. ut mater veſtra ihrlm. que grauiſſimo merore con fecta eſt/ſub officioſa filioꝝ viſita tione reſpiret

¶ Inſtructio fidei
Epiſtola xcix.

Alexander epiſcopus ſeruus ſer uorum dei ſoldano yconij veri tatem agnoſcere. et agnitam cuſto dire. ¶ Ex lrīs tuis et nūcioꝝ fideli relatione cognouimus/qz in votis habeas ad xp̄m conuerti ¶ Cūqz iā receperis ut audiuimus penthateucū moyſi/ pphetiam yſaie et iheremie pauli etiam eplās/atqz iohānis e uangeliū et mathei/poſtulas tibi mitti virum aliquem orthodoxum/ per quem in lege tibi cōmiſſa/qua ſi vice noſtra plenius inſtruaris ¶ Nos autem petitioni tue plurimū in deo cōmendabili. grato cōcurrētes aſſen ſu/tales excellentie tue procurabimus deſtinare. q̄ apud te ī doctrina ſana et ſalutaribus monitis/vicem aplice auctoritatis ſuppleant/quoꝝ etiam mores et merita/ab honeſtate et mū dicia eruditionis euangelice nō diſ cordent ¶ Qm̄ vero noſtre fidei ſeri em et tenorē/lrās tibi ſupplicas ape riri. tuis cōgratulātes deſiderijs/il lam ſub quodam cōpendio. et quaſi digitotenus intimamus ¶ Illud igi tur pie credas et fideliter teneas qz unus eſt deus/ſic tñ ut aſſignatio ne deitatis. ſit vnitas in ſubſtantia et trinitas in perſonis. ¶ Eſt enim et deus pater/deus filius. et deus ſpiritus ſanctus. ſed pater et filius

et spūs sanctꝰ vnū sūt Est autem discretio in ꝑsonis. vt nec pater sit filiꝰ/nec filiꝰ sit spūs scūs/nec spiritus scūs sit pater aut filiꝰ Res quidē difficilis est intellcū/ ⁊ aciem rationis humane trāscēdit. ꝫ tāto elegantiꝰ habet fidei meritū/ q̄to difficilior est ad credendū Porro licet nichil īuenire possimꝰ/ qđ expressā habeat vnitatis q̄ in deo est. ⁊ summe trinitatis ymaginē/nec vba inueniātur q̄bꝰ possimꝰ de illa sūma essentia digne loq̄/ qđ possumꝰ tn̄ facimꝰ/ et quasi balbuciētes ꝑ vba rebus accōmodata trāsitorijs/ rem tibi ineffabilē capimꝰ Paulꝰ apostolus dicit qꝛ īuisibilia dei ꝑ ea q̄ facta sūt intellecta cōspiciūtur/ sempiterna quoqꝫ vtꝰ eiꝰ ⁊ diuinitas

Vide ergo mētem hoīs corpus qꝫ solare cōsidera/ ⁊ videbis q̄literaīi qꝫ licet tenuiter. et q̄si oculo cōniuēti quādam similitudinē trinitatis.

Est in mēte hoīs intelligētia memoria et volūtas Mentē aūt vocamus memoriā/ mentē dicimꝰ intelligētiā/ mentē dicimꝰ volūtatem Memoria intelligētia et volūtas sunt vna mens/ ꝫ nec meōria est intelligētia vel volūtas In codē corpe. solis radiū video. sentio calorem/ ⁊ agnosco splēdorē. hec tria vniꝰ essentie sūt/ nullū tn̄ eoꝝ est alterum Sic ⁊ in illa ieffabili ⁊ incōscriptibili glā deitatis/ est filiꝰ a pre. ⁊ spūs scūs ab vtroqꝫ Cū pater et filius ⁊ spūs scūs eiusdē substātie/ eiusdē potentie/ ⁊ glorie sint. nō sūt tn̄ tres dij/ ꝫ in tribꝰ ꝑsonis sunt vna subslātia. ⁊ vniꝰ potētie/ ⁊ in vna substantia tres persone Hec sit dei nostre ꝓfessio nō tantū a xp̄o ⁊ eiꝰ seq̄cibꝰ cepit exordiū/ ꝫ a moyse et patriarchis atqꝫ ꝓphetis. suum habuit fundamētum In libro moysi diuine essentie vnitas declarat. vbi dicit Audi isrl. dn̄s deꝰ tuus vnus est Et iterū Ego sū dn̄s deꝰ tuus q̄ eduxi te de terra egypti/ nō erūt tibi alieni dij p̄ter me/ pluralitatē vero ꝑsonatū ibi patēter insinuat vbi dicit/ faciamꝰ hoīez ad ymaginē ⁊ similitudinē nr̄am Cū eni verbū sit filiꝰ dei sicut iohānes cuiꝰ euāgeliū recipis ꝓtestat dicens In p̄ncipio erat verbū. et verbū erat apud deū. et deus erat verbū. hoc erat in p̄ncipio apud deū. oīa per ipsum facta sūt ⁊ sine ipso factū est nichil. vides qꝫ ad filiū et spm̄ sanctū patris sermo dirigitur Cū hec duo pluraliter dicat. faciamus/ et nostram. per verbum enim ⁊ spiritum sanctū dn̄s deus operatꝰ est vniuersa Sicut dauid ꝓpha cōmemorat verbo dn̄i celi firmati sūt. ⁊ spiritu oris eius oīs virtus eoꝝ Idem etiam propheta misteriū trinitatis eleganter insinuat. ⁊ ter hoc nomē deus in codē versiculo repetit ⁊ iculcat dicēs Bn̄dicat nos deꝰ deꝰ nr̄ bn̄dicat nos deus. et metuant eū omnes fines terre. P̄nciatus iohānes in epistola sua canonica dicit. Tres sunt qui testiōniū dāt i celo. pater vbū. ⁊ spūs scūs. ⁊ hij tres vnū sūt. Ysaias etiā ꝓpha quē recipis. se audisse testatur Seraphin clamantia Sanctꝰ sanctꝰ sāctꝰ dn̄s deꝰ sabaoth Quare tercio triplicat

sciās· nisi vt in dn̄o deo exercituū· trinitatem insinuet p̄sonarum? Est itaq; in sūma ac beatissima trinitate pater qui filium genuit / filius qui genitus est a patre/ spirit9 sanctus qui progreditur ab vtroq; Nec in illa genitura vel processione damp nū defectionis/vel imminutiōis· pas sa est in patre vel filio diuina substā tia. Sicut enim lumen a lumine su mitur/ sic equalis a patre filius· & vtriq; coequalis p̄cedit ab vtroq; spiritus sanct9· Modū tn̄ geniture aut processiōis isti9/ humana racio non attingit Vnde cum ysaye de fi lij generatione c̄staret· modū tamē generationis īenarrabilem esse sci ens Generationē inquit eius quis enarrabit? Dauid propheta in p̄ sona filij de hac generatione sic loq̄ tur/ dn̄s dixit ad me filius me9 es tu· ego hodie genui te· Filius eciā dauid salomon· quē deus sciencia & intellectu mirabiliter illustrauit· in p̄sona xp̄i qui ē (sicut paulus dicit) dei virt9 & dei sapientia in libro sa piencie (si tn̄ eum recipis) ita dicit· dn̄s possedit me in inicio viarū sua rum anteq̄ quicq̄ faceret· nec dum erāt abyssi & ego concepta eram· qn̄ p̄parabat celos aderā· qn̄ appendebat terre fundamēta· cū eo eram cuncta disponēs Apostol9 eciā paul9 spiri tui sancto· p̄mo toti trinitati testimo niū p̄hibet dicēs Misit de9 spiritū fi lij sui ī corda nr̄a Et alibi Si spūs ei9 qui ihm̄ suscitauit habitat in vo bis· viuificabit & mortalia corpora vr̄a· p̄pter inhabitantē spiritū ei9 ī vobis Si xp̄i testimoniū de vnita

te essencie & p̄sonarum trinitate de siderat· ipse in euāgelio dicit· Ego et pater vnū sumus· Ipse eciam discipul' suis dicit Ite baptizate om nes in noīe patris & filij & spūs sci

Cū igitur homo p̄didisset p̄pter inobedientiā paradysū· et infernales miserias perpetue meruisset miss9 est a patre fili9/ dignūq; fuit vt mit teretur fili9 & nō pater· Cū enim a nullo esset pater· fili9 ab aliquo erāt/ eratq; conueniēci9 vt haberet in tem pore mrēm/ qui ab eterno habuerāt p̄rem Cum aūt scriptū esset/ in psal mo dauid/ nō est qui redimat neq; q̄ saluū faciat/ nō est qui faciat bonū nō est vsq; ad vnū Non est qui de c placatione p̄ aīa sua· nedū p̄ alie na· miss9 ē a deo p̄re fili9· vt hō p̄ hoīe moreretur· & p̄ homīe capti uo· tributū mortis· tq̄ hō exsoluēt· cūq; tanq̄ de9· celesti p̄tāte redime ret Eius aduentum desiderauerant patriarche· predixerant prophete· atq; illius dilationem ipaciencius sustinentes· querela continua dice bant· Quando veniet? Quando videbimus? Da domine mercedem sustinentibus te· vt prophete tui fi deles inueniantur· vtinam dicit ysa yas dn̄e disrūperes celos & venires Et dauid· dn̄e īclina celos tuos & descēde Sz & teste ysaya angeli pa cis p̄ dilatiōe nr̄e salutis amare fle bant Itē vero ysayas de xp̄i natiui tate manifesti9 loquens Ecce inq̄t virgo concipiet & pariet filium· et vo cabitur nomen eius emanuel· Cū aūte maria de yesse originem traxe rit· itē propheta natiuitatē marie·

et p mariam xpi. atqz plenitudinē
gratie spūalis in xpō manifeste de
clarat dicēs Egrediet virga de ra
dice yesse. et flos de radice ei9 ascē
det. ⁊ reqescet sup eū spūs dñi. spi
ritus sapiētie et intellect9. spūs cō
silij et fortitudinis. spūs sciētie ⁊
pietatis. ⁊ replebit eū spūs timoris
dñi Nat9 est itaqz fili9 dei de vir
gine incorrupta. spū scō in ea ope
rāte/nostreqz salutē negociū ineffa
biliter parāte Abyssus eni inscru
tabilis est incarnatiōis dñice sacra
mentū/plurima tñ antiqs patrib9
acciderūt in quib9 hui9 natiuitatis
figura p̄cessit Vt eni vell9 gedeo
nis rore celi cōplutū est/cū area cir
cū quaqz arida remaneret. ros spūs
sci designatur i v̄gine/que ad hoc
pp ter humilitatē suam spāliter ⁊ sin
gulariter est a dño p̄electa Cui
psalmista concordat dicens. descē
det sicut pluuia in vell9 Vt moy
si ignis in rubo apparuit. ⁊ non est
rub9 corruptus igne. virginitatis i
tegritas in maria mōstratur Vt
virgis aliarū tribuū remanētibus
siccis. virga aaron de cui9 stirpe v̄
go beatissiā traxit originē. frondu
it ⁊ floruit. flos in virga yesse quē
vaticinauerat ysaias/ptum scz incor
rupte virginis indicauit Cū inimi
ci dei essem9. p aduentū xpi recōci
liati sum9. sicut pph a p̄dixerat Et
pax inquit erit in terra cū venerit
Ideoqz āgeli in ipsi9 natiuitate glo
rie. pacis canticū cecinerūt Gloria
in excelsis deo. et in terra pax hoi
bus bone volūtatis Noua etiam
stella magis apparuit. atqz hystori

cum testimonio/rome fons olei de
terra fluxit in tyberim. Templū
etiam olim rome cōditū/qd ydola
nō ruiturū predixerāt. donec virgo
pareret/eadem nocte fundit9 corru
it. Probatica itaqz piscina q̄ ihero
solimis erat ad aduētum āgeli mo
ueri. et sanitates conferre tunc ce
pit. vehemētissime nobis nocuit ve
tus adam. s pl9 p̄fuit nouus Am
plius nobis ꝯtulit hui9 humilitas
q̄ superbia istius abstulerit Nam
paulo apostolo teste Nō sicut delic
tū ita et donū. dampni enim estima
tionē beneficij magnitudo trāscen
dit Quē prius habui9 terribilē de
um ⁊ iudicem. nūc habem9 humilē
fratrē ⁊ p̄rimū. xpūs itaqz cursū
nostre mortalitatis transigens. in
fame et siti. in lassitudine et dolore
⁊ in vniuersis miserijs huius vite
demū traditus a discipulo/⁊ tan
q̄ vile mancipium venditus flagel
latus. consputus. spinis coronat9
illusus. clauis affixus stipiti. ⁊ mor
te turpissima condempnatus. que
non rapuit soluit. et sponte morti
se offerens. omnia in humilitate
sustinuit. sicut ysaias quandoqz p̄
dixerat. In humilitate inquit iudi
cium eius sublatum est Sicut ag
nus ad occisionem ductus est ⁊ si
cut ouis coram tondente se. sic nō
aperuit os suum. Qui ergo pu
erulus a iusto symeone semel ob
latus fuerat in templo in vespera
legis. et fine cerimoniarum. pro re
demptione nostra in cruce. manus
suas leuauit ad patrem. Iuxta il
lud dauidicum. Eleuatio manuū

meatum sacrificium vespertinum.
Hic reatus quē adam per superbiā
ligni delectatione contraxerat mortē a-
maritudine per humilitatē xpi sbla
tus est. fusoqꝫ sanguine sine culpa ō
niū culparū cyrographa sūt deleta
Aliū siquidē redemptionis modū pote
rat dn̄s procurasse ꝫ nullus sue be
nignitati neqꝫ saluti congruētior ap
parebat Cū enī hō iuxta sue p̄uari
cationis exigentiā capt9 a dyabolo
teneretur postulabat iusticia vt non
eriperetur per violentiam/sed qui p
superbiam laps9 est. sua si posset sed
qz sua nō poterat aliena saltē humi
litate resurgeret. Ita xp̄us innocēs
quem agn9 paschalis in lege signa
uerat/se pro nobis hostiam obtulit
salutarē. Cūqꝫ lex moysi capram
vel ouem constituisset /p̄ciū/ ad re
demptionem hominis a peccato.
xpistus per quem gracia et veritas
facta est/ attendens umbratiles le
gis cerimonias non sufficere ad sa
lutem/hominū qꝫ estimationem plu
ris faciens q̄ sanguinem ouis/hyr
ci aut vituli/sanguinem et mortem
suam pro nostra salute obtulit/ꝛ sic
semel in sancta. summus ꝛ ver9 pon
tifex introiuit eterna redemptiōe in
uenta. Aperuit itaqꝫ librum et sol
uit signacula ei9 leo de tribu iuda.
ꝛ qd̄ hostie legales non potuerunt
gladium versatilem/ ꝛ paradisi qui
oib9 antiq̄s clausus fuerat reserauit
ingressum. Sic enim olim in morte
summi pontificis solet hijs qui ad ci
uitates refugij confugerant. securi9
ad p̄pria redit9 indulgeri Olī ꝯsue
uerat homo causari ꝛ dicere. Cur
exigit a me dominus amplius q̄ a
ceteris creaturis? Quid pro me fe
cit? Quid pro me laborauit? Dix
it ꝛ factus sum sicut iumenta ꝛ ar
bores ꝛ cetera uniuersa/sic sue pote
tie nutu/ soloqꝫ iussionis arbitrio.
me creauit. Sed iam obstructum ē
os loquentiū iniqua. Nam homi
ni dissimulare non licet quanta pro
eo dominus fecerit qui vt seruum re
dimeret/proprio filio non pepercit.
Porro in redemptione hominis
laborē ꝛ dolorē inuenit/ qz famē si
tim. fatigationem. insidias. obpro
bria. flagella. coronam spineā. cla
uos ꝛ lanceam. ignominiam crucis
ꝛ mortis angustiam. pro nostra im
pietate et pro sua pietate. pro nos
tra necessitate ꝛ pro sua humilitate
sustinuit. Nōne ergo deo subiecta
erit anima mea? Nōne omnia ossa
mea dicent domine quis similis ti
bi. vt non cesset de cetero ab ore et
corde meo graciarū actio ꝛ vox lau
dis? Quomodo potuit sapientia
dei me cū misericordius agere. aut
me ad ipsum diligendū dulcius ꝫ
efficaci9 inuitare? Preterea iusto
rū aīe que quātū ad p̄rogatiuam o
riginem. nō multū a celestium spiri
tuum dignitate degenerant/oēs ad
inferos descendebant. atqꝫ vt de9
quādoqꝫ memor sue ymaginis essꝫ
atqꝫ iuxta suorū p̄conia p̄phetarū.
de animabus electis iacturam cor9
angelicā repararet Hic in hac nostre
salutis dispensatione. dilectio xpi
sti nobis medullitus intimetur. qui
cum in lege moysi. nobis dilectio
nem dei et p̄xi dederit in mandatis.

cante in scola euāgelice discipline frequēti9 ⁊ forti9 verbis/⁊ tandem exibitiōe opis inculcauit. maiorē ei caritatē nemo habet. vt aīam suā ponat quis pro amicis suis. Uidit itaq; materiā diligendi se. q̄ in suis dilectionib9 nos preuenit/nec aliud a nobis exigit nisi vt ipm diligam9 ex corde Sane inhuman9 est ⁊ crudelis. qui misericordiā ei9 non recolit. qui dominū tam clemētem ex affcū non diligit. qui se pro eo si op9 est. mortis ꝑiculo desiderabiliter nō exponit. xp̄us aūt mortu us ⁊ sepult9 tercia die resurgens a mortuis. sicut discipulis viuendo p̄dixerat. eisdem in multis argumētis apparuit. eciam cū ipsis loquēs ⁊ comedens. ostēsis vulnerib9 manuū. pedum. ac lateris. in cordib9 quorūdam. qui adhuc hesitabant in fide ostēsiōe vulnerū. vuln9 dubitationis āmouit. Quadraginta itaq; dieb9 cū eis visibiliter conuersatus Eisdem recūbentibus venit in mōtem oliueti. ⁊ videntib9 illis eleuat9 est. et ascēdit ad prēm vbi eū esse in pris dextera credun9 atq; in cōi resurrectiōe ipm. viuorꝫ ⁊ mortuorꝫ iudicē expectamus Si ergo habes in desiderio de tenebris prodire in lucē. ⁊ amplecti saluberrimam xp̄i legem. xp̄iane cōuersationis p̄micias. baptismali lauachro necesse est consecrari. quaten9 deposita in aquis regeneratiōis peccati vetustate in nouam aīe innocētiā. ⁊ vite infantiam renascaris ¶ Grācꝫ acti o sup receptiōe pallij. Eplā. C.

Sanctissimo pr̄i vrbano dei grā sūmo pōtifici. G. Cantuariēn̄ ecclesie mister. Salutē ⁊ debitū deuotiōis obsequiū Dom9 dei que in lapide adiutorij sup fundamētū apostolorꝫ ⁊ prophetarū stabilita ē a petro ⁊ successorib9 ei9. formam sꝑ eruditiōis ⁊ statū incolumitatis accepit. Qd̄ eni stipiti rami. qd̄ capiti mēbra. qd̄ radij soli. qd̄ fonti riuuli hoc aplice sedis eminētie debent ecclie omnes quas vbiq; terrarū religio xp̄iana fundauit. In est q̄ bte recordatiōis lucio tercio papa viam vniūse carnis īgresso (mortꝫ ei tributarij oēs sum9. mortisꝫ cū sum habem9 in nobis. ⁊ fed9 cū ea ꝑcussim9)erāt ⁊ lugebāt filie apud nos sine sponso. Cūq; mun9 exsequiale defuncto. ⁊ pios affectus impenderēt electionis vestre nūci9 superueit qui nubilū publice meroris auferēs corda oīm festiuiore leticia serenauit ¶ Cois enim fama est. q̄ dominus qui iuxta verbum ozee. suscitat de filijs prophetas. ⁊ de iuuenibus nazareos ipse in specula celsitudinis apostolice talem nunc de filijs suis per graciam suam collocare dignatus est. qui prodesse velit ⁊ preesse sciat. qui prudentia ⁊ moribus preminens. cathedram sanctorum meritis implere sufficiat In cōe itaq; desiderium cedit. verboq; celebri. ⁊ votiua graciarum actione publice recensetur. qualiter dei sapientia suauiter vniuersa disponens. vos de gradu in gradū. de virtute in v̄tutē de honore in honorem promoue rit. Nec illud deesse permittit ad

plenitudinem gaudioꝝ / ꝙ tanta
fuit eligentiū vos vnanimitas nul
lūqꝫ sustinuit rethe petra scissiōis aut
rupture dispendium. Sed iuxta v̄
bum ysaie. quod dominꝰ exercituū
decreuerat quis poterit infirmare?
Nec variat casualis euentꝰ qđ cōsi
lij celestis altitudo disposuit. Quia
ergo ex hominibꝰ assumpti estis a
domino pontifex. ⁊ pro hominibꝰ cō
stituti in hijs que sunt ad deū/ipsi q̄
vos elegit. cū multa grāꝝ actiōe p̄
tes affectuosas offerimꝰ /quatenus
is qui segregauit ⁊ vocauit vos ad
dandam scientiam salutis plebi eiꝰ
ipse in bonis dies vestros cōtinuet/
atqꝫ in faciem testamenti sui respici
ens. eciam ab omni errore purga
tam/sub vestra prouisione trāqllet/
¶ Ad hec Non quātas volo/ſꝫ quā
tas valeo vobis graciarū referens ac
tiones/minorem me ꝯfiteor cunctis
miseratioībꝰ vr̄is. Nā meoꝝ exigē
ciā meritoꝝ multiplicāter/vr̄oꝝ bn̄
ficioꝝ magnitudiē p̄ueniſtꝭ Nō suf
ficio tāte grē respōdere ad meritum.
Ille pro me rn̄dere dignetur. q̄ ꝑ
diuicias bonitatis sue/suoꝝ insuffi
cientiā supplet ¶ Ego enim vir vi
dens paupertatem meam. pre muni
ficencia ⁊ magnificencia indulte mi
chi gracie vestre/me vob̄ totū debere
profiteor/quicquid debet seruus do
mino/mgrō discipulꝰ /filiꝰ patri/po
testi. Precor igitur vt impfectū me
um videant oculi vestri. ⁊ in ea ple
nitudine potestatis que vobis celitꝰ
data est. meā insufficienciam susten
tare velitis Iuuate me patꝫ orōnibꝰ
vestris. vt quod possibilitas nrā nō

optinet/in hac administratione. vest
tre orationis ⁊ eruditionis suffragi
o suppleatur ¶ Excusatur ar
chiepo sup nimia remissione Et re
phendit quēdā qui dñm suū archie
piscopū rephendebat q̄ nimiū faue
bat regi et archiepo excusatur

Epla Cētesima pma

Carissimo dño ⁊ amico R. suꝰ
P. blesen̄ bathonien̄ archid̄
Salutē et paciēcie fructū Innocētē
arguis viruqꝫ fortem vocas tepidū
⁊ remissum/⁊ vtens v̄bo illo leuiti
co. Nichil mellis adolebis in sacrifi
cio dñi/hoiem ꝓbate religiōis ꝓhi
bes a diuinis sacrificijs alienū Sane
cū spūs dei reddat testimoniū spiritui
eius. ipsi pro modico est / vt ab ho
mine iudicetur/aut ab humano die
Sed ⁊ tu quis es qui seruum iudi
cas alienū? Domino suo stat a ca
dit Stabit aūt Nā si statum aīmi
sui studio ꝓpēsiore attēdas. nichil in
eo variabile repies aut incertū /sed
quicquid in animo suo preuia rōne
disponit/firmissima iuenies stabili
tate subnixū. Mel inquis nō accep
tatꝫ i sacrificio dñi nec accepta ē a
domino q̄ significatꝫ in melle blan
da ⁊ dissoluta lenitas p̄latoꝝ Ami
ce/ ē lenitas et est leuitas Est leni
tas necaria ⁊ est leuitas dissoluta.
Nā ⁊ mel licet ꝓhibeatꝫ a sacrificio
sicut assidue iprobando ꝓponis mel
lis tn̄ p̄micie offerūtꝫ ⁊ vbi ꝓhibetꝫ
mellꝫ sacrificiū. ibidē mellꝫ p̄micie iu
bētur offerri velles velletqꝫ oēs q̄ ta
cū desipiūt ꝙ dñs meꝰ ex q̄libet mo
tu animi. inter regnum et sacerdoci
um fedus pacemqꝫ dissolueret. nec

mellis primicias in oblatione pacis
offerret. Iuxta oēm legem. iuxta
oim gentiū rit9/pax pius offerenda
est/etiā inuitis. Maxime ī fide xpi
in qua nichil precipitanter agēdū est
in q̃ nemo repente fit sūm9. Atte͂de
igit̄ diligent̄ qȝ est remissio cauta/
ꝟ necaria. necāria est/que defertur
ptātib9 hui9 mūdi ⁊ maxie regi tāq̃
pcellēti/nā oīs ptās a dño deo est
Hec lenitas regnū ⁊ sacerdotiū fa
cit vnū/hec sua benignitate optinet
q̄ nūq̃ ꝑ minas aut violentias a
pncipib9 extorq̄ret In hac lenita
te nec de9 nc̄ hō offēdit̄/ ī q̃ fides a
plato/tam deo q̃ homi exhibetur.
De hac lenitate ⁊ de hac fide scrip
tū est/ in fide ⁊ lenitate ip̄i9 scm̄ fe
cit illū. Turpe quidē ⁊ absurdū ē
in plato cum ira ꝟ austeritate corri
pere. Sicut apostol9 ad thimoteū
scribens ait. Seruū inquit domini
nō oportet litigare/ sed ad oēs mā
suetū esse ꝟ paciente͂/ ꝟ cū lenitate
corripere eos qui resistunt veritati.
Legitur qm̄ aque syloe cū silencio
currūt aque vero rasin trāseūt cum
tumultu. Cūq̧ spōsa in cāticꝭ dicat
Amic9 me9 bibit vinū cū lacte. id ē
rigore͂ exercet cū lenitate. Ipā ɔūsa
ad sponsū ⁊ seueritati māsuetudinē
pferens Meliora sunt inquit vbera
tua vino Cum ppħa diceret. Ecce
sp̄s gradis cōterēs petras ⁊ nō in
spū dñs. Et adiūgit. Et p9 ignē
sibil9 aure tenuis. ⁊ in eo dñs. Nā
cū spūs ire ⁊ ɔmotiōis ignisq̧ ira cū
dic deo displiceāt. ipi accepta est le
nis ⁊ blāda correctio Uerūptamē
in hac lenitate. aut poti9 ī hoc mel
le. fel fructuose correctionis abscon
ditū est. Nam in sua lenitate zelū
ꝟ in blādicijs suis aculeos habet.
et ecce in suauitate ⁊ pace ei9. ama
ritudo amarissima. aduersus eos q̃
ignorant et errant. vbi enim veri9
diligit/seuerius corrigit. occulte ta
men. ꝟ efficatior est in eis ad emē
dationem principum. lenitas colū
bina. q̃ seueritas exterior ꝟ indig
natio vultuosa. Sicut in iheremia
notatur. Data est inquit terra ini
quorum in desolatione a facie ire co
lumbe/hec lenitas spiritum fortitu
dinis habet. Et vt verbo iob vtar
hec ē que dicit regi/apostata/duces
impios vocat. hec non accipit perso
nas principū. nō agnoscit tyrannū
cū disceptauerit cōtra pauꝑem At
tende igit̄ qȝ distinctione͂ recipiūt/suas
qȝ vices vtiliter ꝟ prudēter alterāt
blāda ⁊ seuera correctio. Nam de v
traq̧ in ezechiele scriptū est. Ignis
erat in medio. et de medio ignis q̃
si species electri cū sit electrū gen9
metalli temꝑatissimū. significat cor
rectionis suauissimū blandimentū.
De seueritate autem scriptum est
ibi. Ignis erat in medio animaliū
et de igne fulgur egrediens. debet
itaq̧ mansuescere quandoq̧ seueri
tas. nam ⁊ in opere templi vbi leo
nes sculpti sunt. sūt ⁊ lora depēden
tia. in quo notatur necessariū esse.
vt discipline seueritas refrenata.
loro mansuetudinis temperetur.
Uerūptamen remissio que os pla
ti obstruit. q̃ mēte͂ ei9 deicit. q̃ adu
latorem ꝟ venditorem olei facit.
dum sibi quiete͂ ꝟ honorificentiam

venatur in fauore principū· hec mi
ſeros ꝓ̄cipitat in foueā ſcandaloꝝ·
In hac fouea ſicut ꝓpheta dicit cuba
uit lamia et inuenit ſibi requiem·
In hac teſte beato iob/ beſtia ſuū in
greditur latibulū · et in antro ſuo
morabitur Hec ē remiſſio ꝑ quam
vnꝰ edificat parietē et aliꝰ linit· per
quā laudatur peccator in deſiderijs
aīe ſue· et iniquꝰ benedicatur/ ꝑ hāc
canes muti non valentes omnino·
nec volentes latrare· ꝑ cōſenſus vni
formitatē/ faciē ⁊ ſimilitudinē pecca
toris aſſumūt/ ſicut ſcriptū eſt vſqꝫ
quo iudicatis iniquitatem et facies
peccatorū ſumitis? Per hāc prela
ti miſeri· bonū penitētie qđ in princi
pibꝰ vident palpando· Et vſqꝫ ad ca
nos vberiorem xp̄i miam promittē
do euacuāt· De quibꝰ ſub ſpecie ef
fraim ꝓpheta iraſcens· Comederunt
inq̄t alieni robur eiꝰ et neſciuit· ſed
⁊ cani effuſi ſūt in eo ⁊ ignorauit·
hic ē ventꝰ adulationis· ventꝰ peſſi
mus· ventꝰ vrēs multos erigens in
ſuꝑbiam· atqꝫ a ꝓpoſito ⁊ deſiderio
ſanctitatis euellēs/ ſicut in eoꝝ ꝑſo
na iob dicit Abſtuliſti ſicut ventꝰ de
ſideriū meū· eleuaſti me et ſuꝑ ven
tū ponens eliſiſti me· Hanc certus
ero ꝙ in dn̄z meū nulla cadit adula
tionis aut remiſſionis diſſolute ſuſ
picio· cuiꝰ vita eſt omni exceptione
ſuꝑior/ cuiꝰ v̄ba vt teſtimonio ihere
mie vtamur quaſi ignis Et q̄ſi mal
leus cōterens petrā· verūptamen ca
tio ē· quare nō habeat in ore ſuo re
dargutiones ad tēpꝰ Adhuc recens
et nouicius eſt in iniuncte ſibi admi
niſtrationis officio Valqꝫ ꝙ non a
ratur in p̄mogenito bouis· nec ſpi
ce virentes in oblationē veniunt do
nec ignibꝰ torreantur Tota itaqꝫ
intētio eiꝰ nūc eſt vt plantent ep̄os
vt habeāt adiutoriū ſimile ſibi· ve
cui ſoli nō ſufficit ſolꝰ onera ſub quo
curuātur qui portāt orbē Si interim
a quibuſdā ſub pretextu amoris ſi
cut dicūt arguitur/ ipē de ſua apud
deū intentione ſecurꝰ· cū beato iob
reſpondebit ⁊ dicet v̄boſi amici mei
ad deū ſtillat oculꝰ meus· Illud eq̄
dem moris eſt vt ſe in prelatos lin
gue meretricātis iniurias· modeſte
⁊ pacienter excipiāt Sicut paulꝰ in
ter blaſphemos· vos inq̄t ſcitis quia
ad hoc poſiti ſumus · Si ad caput
noſtrū xp̄m reſpiciatis· nullꝰ innocen
tiā maledicꝰ aut detractor acerbius
inpugnauit/ quem iudaica ſuꝑſtitio
nūc fabri filium· nūc vinoſum· nūc
voratorem carniū · nūc miniſtrum
beelzebuch · nūc ſocium ethnicoꝝ ·
nunc deſtructorem ſabbati vocans·
multipliciter in eū virus ſue malig
nitatis effudit

¶ Qualiter pueri ſint erudiendi
Epiſtola cij·

Cariſſimo domino et amico ſuo
R Archid· nanneten̄ P Bleſ
Salutem Et ſi quid melius eſt ſalu
te ¶ Duos e nepotibus michi eru
diendos nudiuſtercius cōmiſiſti · Al
terum puericie annos agentem · al
terum plena integrum pubertate ·
Nunc autem per litteras tuas ve
hementer euehis et commendas
maioris ingenium· et aſſeris te nū
ꝙ̄ bene ſubtilioris hoīem inueniſſe·

Ideo ſupplicas et hortaris vt circa
cū tempeſtiuꝰ vigilancia magiſtra
lis appareat• leue namq eſtimans
illi edificio manū ſupreme conſum
mationis apponi/cui aliena ſollicitu
do cōtulit incrementū• Verūptamē
res in contrariū verſa eſt• Melius e
nim ſpero de illius erudicione/ qui
ad me rudis ⁊ informis acceſſit/ q̄
de alterius cuius iam ex parte indu
ruit vena/ſibiq quaſi effigiē alicui
doctoris impreſſit• Argilla ⁊ cera at
q huiꝰ modi que ſuſceptioni forme
⁊ impreſſioni ſe offerunt• facilius ⁊
fidelius effigiantur ad īprementis
arbitriū/ſi nulla prius in ſe ſuſcepe
rint lineamenta formarū• Refert
equidē quītilianus in libro de inſti
tutione oratoris• thymotheū quen
dam in arte tibiarū ſolutum duplas
ab hijs mercedes exigere quos aliꝰ
docuiſſet• Duplex enī in talibus la
bor eſt • alter in eleuanda doctrina
minus ꝯmendabili q̄ imbuti fuerāt•
alter ī exhibēda ſciencia• que lucrū
pariter generaret ⁊ famam• Egre
namq dediſcitur quod didicit etas
tenerior • Quia quo ſemel imbuta
recens ſeruabit odorem• Teſta diu
In iure eciam ciuili ex ediliciio edic
to• veterana mancipia que ad alie
nos mores informata ſunt repro
bātur/ et q̄nq dubitabile fuit vtrū
venirent/in cauſā redibitiois • No
ua vero mancipia fauorabiliora vi
ſa ſunt/eo q ſint magis perceptibi
lia diſcipline et ad miniſterium ap
tiora/wilhelmum predicas ſubtilio
res vene/et acutioris ingenij• eo q
grāmatice et actorum ſciencia inter
miſſa/volauit ad verſucias logyco
rum • vbi non in libris ſicut fieri ſo
let dyalecticam didicit• ſed in cedu
lis et quaternis• Nō eſt in talibus
fundamentū ſciencie litteralis multiſ
q perniciosa eſt iſta ſubtilitas quā
extollis• Ait enim ſeneca• Odibili
us nichil eſt ſubtilitate/vbi eſt ſola
ſubtilitas • Quid enim prodeſt il
lis expendere dies ſuos in hijs que
nec domi / nec milicie/ nec in foro/
nec in clauſtro / nec in curia/ nec in
eccleſia / nec alicubi proſint alicui•
niſi dūtaxat ī ſcolis? Seneca ſcri
bens ad lucillum• Quid eſt inquit
acutius ariſta et in quo eſt vtilis?
Tale eſt inquit ingeniū quod ſola
ſubtilitate laſciuiēs• nulla in ſe reſi
det grauitate Icharus dū elatꝰ iuue
nili leuitate fertur in celū• fluctibus
marinis immergitur• Tales eciā
dum ſe in artibus temere eleuant
alliduntur Quidam anteq̄ diſcipli
nis elementaribus imbuantur do
centur inquirere de puncto• de line
a• de ſuperficie • de quantitate ani
me• de fato• de pronitate nature• de
caſu et libero arbitrio • de materia
et motu• de principijs corporum• de
progreſſu multitudinis et magnitu
dinis ſectione• quid ſit tempꝰ quid
mane• quid leue • de eodem et de
diuerſo • de diuiſo et de diuiduo et
indiuiduo • de ſubſtantia et forma
vocis• de eſſentia vniuerſalium• de
ortu vſuq et fine virtutum• de cau
ſis rerum• de refluctione occeani• de
ortu nili • de varijs latentis natu
re ſecretis • de varijs figuris cauſa
rum • que in contractibus vel queſi

contractibus / maleficijs / vel quasi
maleficijs oriũtur. De primis rerũ
inicijs ⁊ alijs ꝗ̃ pluribꝰ / que pleni
oris sciencie fundamentum. et emi
nenciores exigunt intellcũs. primi
tiãda erat etas tenera in regulis ar
tis gramatice. in analogijs. in bar
barisinis / in seleoasmis. in tropis et
scematibꝰ / in quorũ oĩm doctrina / do
natus. seruiꝰ / p̃stianꝰ / ysidorꝰ. be
da. cassiodorꝰ / plurimã diligentiã
impenderunt / quod equidem non fe
cissét / si sñ hijs possit haberi scie fũ
damentum. Nam ⁊ quintilianꝰ qui
hanc doctrinam tradit ⁊ tradendam
asserit / tãtis eam attollit preconijs
vt publice protestetur sine illa / sciẽ
tie nomen non posse subsistere Gay
us cesar de analogia libros edidit
sciens sine hac sciencia / nec pruden
ciam in qua perfectissimus erat / nec
eloquentiam in qua erat potentissi
mus / posse a quoq̃ facile obtineri.
Marcus tulliꝰ sicut ex eius epistolꝭ
frequẽtibꝰ patet / ad artẽ gramaticã
filium quem tenerrime diligebat.
diligenter inuitat. Et que vtilitas
est cedulas euoluere / firmare verbo
tenꝰ summas / et sophismatum ver
sucias inuersare. dampnare scripta
veterum. et reprobare omnia que
non inueniũtur in suorum cedulis.
magistrorum ? Scriptum est quia
in antiquis est sciencia. Nec ihere
mias de lacu educitur. donec in fu
nibus eius submittantur vestes ve
teres et attrite. Nã de tenebris ig
norantie ad lumen scie nõ ascendiẗ
nisi antiquorꝫ scripta ꝓpensiore stu
dio relegantur. Gloriatur iheronimꝰ
se scriptis origenis operosiꝰ institis
se. Oratius quoq̃ iactitat se relegis
se homerum. Qui quid sit pulchrũ
quid turpe. quid vtile quid non / ple
nius et melius crisippo / ⁊ cantore
dicat. Scio michi plurimum profu
isse q̄ cum in arte versificatoria par
uulus erudirer / precipiente magis
tro / michi materiã nõ de fabulis ꝫ
de hystoriarum veritate sumebã. p
fuit michi q̄ epistolas hildeberti ce
nomañ epi. stili elegãtia ⁊ suaui vr
banitate precipuas firmare ⁊ corde
tenꝰ reddere adolescentulꝰ compelle
bar Preter ceteros eciam libros.
qui celebres sunt in scolis. profuit
michi frequenter inspicere trogum.
pompeyum. iosephum. suetonium.
egesippum. quintum. curcium. cor
nelium tacitum. titum. linum. qui
omnes in hystorijs quas referunt.
multa ad morũ edificationem. ⁊ ad
profectum scie lr̃alis interserunt. le
gi ⁊ alios qui de historijs nichil a
gunt quorꝫ nõ est numerꝰ. in q̃bꝰ
oĩbus quasi in ortis aromatum flo
res decerpere ⁊ vrbana suauitate lo
quendi mellificare sibi p̃t intelligẽ
tia modernorꝫ. Nolite ergo vlterꝰ
allegare subtile wilhelmi vestri ne
potis ingenium. nec michi impute
tꝭ ad culpam si modico tempore nõ
proficiat ad profectum purgaẗ enĩ
egrotus anteq̃ dietetur et iuxta sẽ
tentiam thimothei qui de aliorũ
discipulis retributionem laboris sui
duplicẽ exigebat / ĩutilia prius auel
lenda sunt vt vtilia inserãẗ. Nã in
mercurialibꝰ nupcijs phisologia in
utilis scie libros euomit. anteq̃ in

eminentiā dignitatis optate mereatur assumi. vereor siquidē ne nimis vera sit assertio thimotei Iohes enim wilhelmū quodā discendi compendio iam precedit Caput in caudam vertitur. et si iohannes in proposito perseuerat / minor primogenitū et iacob esau supplantabit.

Quāta sint pericula prelature Epistola centesimatercia.

Reuerendo patri ac domino. h. dei gracia Radingensi abbati Petrus petrus blesen bath archid. Salutē et felices ad vota successus

Quotiens recolo verba collationis quā inter nos nuper habuimus. concalescit cor meū intra me et in meditatione mea exardescit ignis Ignitum enī eloquiū tuū vehementer. et spiritus vite erat in verbis / aut pocius verba illa spiritus et vita sūt. quia non eratis qui loquebamini. sed spiritus patris qui erat in vobis Ideo siquidē qȝ verba illa concepta in personā alterius vos specialiter contingebant ideoqȝ quasi scintille ardētes. ex cordis habūdantia procedebant Amantissime pater cū inter perfectos huius temporis viros / per graciā dei precipua sāctitate preemineas. certus sū tamen qȝ ad maioris tumultū perfectionis aspiras. apostoli strennui imitator qui dum in profectu est non reputat se perfectum. non qȝ iam apprehenderī inqt aut perfectus sum vnde autem que retro sunt oblitus / ad ea que anteriora sunt me extendens. sequor ad brauiū superne vocationis in cristo Et subiūgit Quotquot aūt perfecti sapimus hoc sapiamus Te vero reuerentissime pater a tam felici proposito nō retraho nec dehortor properante enī a terris in celū. qui vel modicū detinet plurimū nocet. Affectas honorē relinquere. multis quidē concupiscibilē quia ipsū multipliciter ampliasti. vt exercitus tanqȝ locusta tibi vaces. ad letandū in leticia gentis quā cristus hereditauit vt laudetur cū hēditate sua Pane ad hoc nulla secularis occasio. ꝗ sola xpristi caritas te inuitat Iusto enī lex non est imposita / nec accepisti spiritū seruitutis iterū in timore / ꝗ spiritū adoptionis filiorū. veritas autē dicit. ponite iugū meū super vos. ac si dicat. Non impono / vos ponite / vos tollite. si vestris aīabus vultis requiē inuenire. Dedisti pfessioni euāgelice manū tibiqȝ alienū videtur a vi a iustificationū dei. sequi fallacias huius mūdi In amaritudine quidē anime tue planctu anxio et lamentabili gemitu tua tēpora deplorabas Tenorē vero querele illius et si nō expresso recolā verborū vestigio. ab eorū tamen sentētia non aberro

Sequitur in eadem

Suspirando dicebas. Infelix ego homo carnalis et venūdatus sub peccato. quid michi ad diuicias et honores ? Cur michi magisteriū et cathedrā super alios vsurpaui ? Nōne sufficiebat michi iniquitas mea. nisi peccatē in multitudine et alligatē michi pcā duplicia ? Professor euangelice paupertatis intrauerā castra dei / et me spūali milicie alligauerā / nunc vero per

huius maledicti honoris assumptio
nem tanq̄ trāsfuga et desertor / ar
ma innocētie regularis abieci Heu
heu posuerūt me custodē in vineis.
qui meipsum custodire non possum.
Qui me regere nō sufficio cōstitutus
sum vt alios regam / indoctus doctor.
& cecutiēs doctor Cōplantaueram
me similitudini mortis xp̄i / & elon
gaueram fugiens a vijs hoīm / tanq̄
ab imūdicijs abstinere / nūc autem
ī medio populi polluta labia habē
tis ego habito Cōmixtus sum inter
gentes & didici opa eorum Immis
cuit in me dn̄s spiritum vertiginis
& errare me fecit sicut errat ebrius
& vomens & vere vomēs Euenit e
nim michi quod dn̄s p beatū iob
impio cōminatur diuicias nequit
quas deuorauit euomet / et de ven
tre eius eripiet eas deus Sane iu
dicio diligētium deum terribile eius
possum expectare iudicium. cum in li
bro sapientie legam. quia horren
de & cito apparebit dn̄s / & iudicium
durissimū hijs qui presūt fiet Ego
spiritus vadens & nō rediens. quo
modo retro aspexi qui apposueram
manum aratro? Qui mūdum euo
mui quomodo ad vomitum redij ?
Qui exueram veterem ade tunicā
quomodo reindui eam? Qui laue
ram pedes meos. quomodo eos ite
rum inquinaui? Quomodo ad por
tas inferi reductus sum. qui iam in
paradyso posueram pedem vnum ?
Quis ita quesiuit animā suam vt
perderet eam? Quis ita impie co
gitauit repellere precium suum. &
hereditatem illam preclaram. cuius
iam arram & pignus acceperam?
Sed iusto dei iudicio qui pacem ad
xp̄m non habet. ad seipsum pacem
habere nō potest. posuisti me contra
rium tibi et factus sum michimet ip
si grauis. Animā meam quasi sub
iactu alee posui dum ad īcertum di
uiciarum sub certo discrimine mor
tis eterne me cōtuli Et quid pro
dest homini si totum mūdum lucre
tur anime vero sue detrimentū pa
tiatur? In dispendio anime nulla
est estimatio Sciebam omnē hono
rem huius seculi esse impedimentum
graue. et quoddā peremptorium sa
lutis eterne Quem enim legimus
a secularibus delicijs ad eternas
delicias demigrasse? O q̄ fallax &
vana est gloria quam hoīes abinui
cem petunt et accipiunt. & gloriam
q̄ a solo deo est nō querunt. vere va
na. q2 vani filij hoīm Monachus
si alijs vult p̄ferri. nōne collega il
lius est q̄ dicit. ponā sedem meā ad
aquilonē & ero similis altissimo ?
Sed cuius ascēdit cathedram eius
dem timeat p̄cipiciū. & ruinam mul
ti se per honores transitorios elon
gauerunt a xp̄o dicentes Anathe
ma ihesu Certe qui preesse alijs
volunt cor eorum vanum est. dum
a virtute vacui / spiritu elationis et
vento glorie volatilis intumescūt.
Elegeram abiectus esse in domo dei
eratq3 michi pro summo honore
abiectio et contemptus Nunc au
tem in ira dei elatus sū in cathedrā
pastoralem. cuius adeptionem et
si non procurauerim. eam tamen
non sine ambiciosa volūtate recepi

Sufficiebat michi paupertas mea /
sufficiebat michi p̄esse dū taxat cor
pori meo. vt nō regnaret in me pec
catum. Sufficiebat michi thezaurū
dñi seruare in hoc vase fictili Animā
meam dico ꝑ qua ille magnus mer
cator sanguinem suū fudit. Video
in claustris celestes homines aut po
tius angelos terrestres. quorum cō
uersatio est in celis / qui quadam no
bili superbia despiciunt honores et
diuicias huius mundi Nos autem
peccatores et habundantes in secu
lo optinuimꝯ diuicias quas veritas
in euangelio dampnat / cum quibus
ventilator impiorum rex sapiens.
michi rotam malorum immisit.
Hee sunt aque de puteo samarie.
que plus pote plus accendunt cōcu
piscentie sitim Sed beatus vir cuiꝯ
est dominus spes eius / cui nichil
deficit quia xp̄us ei sufficit / hee sunt
musce que exterminant suauitatem
vnguenti Aues que abigebat abra
ham. Mures que de terra id est af
fectione terrena ebulliunt qui exta
los id est interiora eorum corrodūt
qui archam domini ponunt iuxta
dagon qui scilicet sacre scripture sciē
tiam. mundane solliciudinis abusi
one cōfundūt propter hoc dominꝯ
dicit dedi eis aurum meum et argē
tum meum / ipsi vero de auro et ar
gento meo operati sunt baal. An
teq̄ꝫ hunc honorem aut potius hoc
onus michi imposuisset celestis idig
natio / ad hoc eni in ira dei vocatus
sum / sentiebam de dño in bonitate
⁊ in simplicitate cordis mei. atq; in
memoria habūdantie suauitatis in

giter exultabam. Frequenter in ora
tionibꝯ meis inter ignitas cōpuncti
ones. inter iubilationes archanas /
inter pia suspiria / inter deuota susur
ria / quadā desiderij vehementia in
deum. mee deuotionis ferebantur
affectus. Vbi modo sunt illi diui
ne inspirationis estus / ille sup̄ne su
auitatis experientie / et quedam de
libationes fruitionis eterne? Sed
illos celestis gracie motus. mea per
dita infelix anima / iam non sentit /
quos in die domini bona / et in ho
ra beneplaciti eiꝯ / de xp̄i amore tā
q̄ꝫ de ligno vite. fructus salutis ⁊ pa
dysi delicias colligebat. Nunc au
tem oēm escā abhoiata ē aīa mea /
⁊ appropinq̄uit vsq; ad portas mor
tis. defecit caro mea ⁊ cor meū / defe
cit gaudiū cordis mei. cor meū ꝯtur
batū ē. dereliq̄t me vtꝯ mea. ⁊ lumē
oculoꝝ meoꝝ ⁊ ip̄m nō ē mecū. fac
ta ē dñe aīa mea sicut terra sine aq̄
tibi. Aut ei obduratur ad lacrimas
q̄ irrietiū sollicitudinū turbine q̄si in
vētos dispergit̄ ad vanitates ⁊ isa
nias falsas Aperiatur q̄so catharac
te capit̄ mei. ⁊ cordis mei disrūpā
tur abyssi. ut sup̄ faciē huiꝯ terre inū
det diluuiū aquarū multarū. dedisti
michi dñe celū ferreū ⁊ terrā eneā.
vt sup̄ hūc mōtē gelboe q̄ p̄ elatio
nē honoris itumuit. nec ros nec plu
uia cadat Tempꝯ itaq; meū p̄didi
defecerunt in vanitate dies mei. et
anni mei cum festinatione. diues
factus sum vt fierem miser. hono
res adeptus sum vt perderem de
um. honoris enim sequela perditio
est. Sane honores et diuicie sibi

habent annexa/vite securitatem vi
num ⁊ pinguia / ocium et saturita
tem / contemptum dei et dispendi
um sui. Inter honorem et pauper
tatem. euangelicus sermo manifes
te distinguit. dum lazarum beatifi
cat in sinu abrahe. et diuitē sepelit
in inferno. Qui debueram plāgere
dies quos ꝑdidi. qꝛ perdite vixi.
fauorabilis factus sum venator. se
quor curias. intersum magnatum
ꝯsiliis. inferiores iudico. maiores
quasi mee salutis auctores veneror
⁊ adoro. In hiis patrimoniū xpri
sti dilapidās ⁊ profligens. false lar
gitionis obtentu. me totum in cap
turam inanis glorie. et magnificē
tiā pompe secularis euiscero Quid
enī ꝯfert illa supflua numerositas
euectionū quas circūduco et multi
plicatas clientele ¶ Quid de hospi
talitate dicā q̄ merito hostilitas po
cius q̄ hospitalitas asseretur. xp̄s eī
tām non pāat. sed ianis glē obtēt9
diuitib9 quidē in hospicio cū honore
et reuerentia susceptis. in oī opulē
tie delicie apponūt/de primoīo cru
cifixi/xp̄us aūt semel olim crucifix9
in ligno. foris in paupib9 suis cruci
figitur et torquetur in luto In qui
bus aūt nud9 oīno. aut in semian
tiis tabescēs fame ⁊ frigore tremēs
de hiis que interi9 dātur canib9 so
laciū angustie sue postulat et non ē
qui moueatur sup ꝯtritione ioseph
Ecce hospitalitas hodierna in q̄
diuites ad gloriam demonū. splen
dide epulantur. ⁊ xp̄istus qui ca
ritas est contemptu. inedia ⁊ nudi
tate afficitur. Ego autem oblitus
terribilium iudiciorum dei. et imme
mor anime mee. sedeo tanq̄ bal
thazar in medio conuiuarum. va
sis domini abutēs ⁊ pāimonio pau
perum ad contumeliam xpristi.
Interim exeūt de domibus hospitū
garciones abariis onusti ⁊ ebrii.
vt de superfluitate illorum. paupe
ribus ingeratur cumulacio doloris
et tormenti materia. sub huius fal
se hospitalitatis ptextu. vicecomiti
bus. forestariis. et ceteris officiali
bus. aut potius officiaꝑdi homini
bus. tanq̄ dominis et magistris. q̄
ne humanitatis officiū exhibem9.
proponetur tamen querela de inof
ficioso. totamq̄ hospitalitatis gra
ciam ingratitudo peruertet. nisi ar
chitriclinus vsq̄ ad nauseam. et v
tiginem capitis. cum hospitibus su
is bibendi bella continuet ¶ Hec
omnia iudicabit. cuius iudicia oc
culta sunt. et ideo plus timenda.
¶ Sumptus tam detestabiles et e
normes. non de labore aut patri
monio fiunt. sed de elemosinis fi
delium. de oblationibus atq̄ deci
mis. et de tributis egentium ani
marum. de exactionibus et oppres
sionibus pauperum. de obuentioni
bus et placitorum. Quiq̄ in suda
re vultus pane nostro vesci debui
mus. labores miserorum nobis v
surpamus ad delicias atq̄ in crapu
la et ebrietate sudorem bibimus
alienum. Scriptum est. Iudicia e
ius abyssus multa. Ille qui intue
tur abyssos et sedet super cherubi.
terribilis in consiliis super filios
hominū/ iudicabit causam paupm̄

qñ ſtabunt in magna conſtantia ad
uerſus eos qui ſe anguſtiauerũt vin
dicabit hec omnia pater orphanoꝝ
et iudex viduarũ paciencia vero pau
perum nõ peribit in finem Vbi eſt q̃
ſo verbũ illud ꝓphe diſperſit dedit
pauperibus. Porro non diuitibus
dare nec nos ligna ferre in ſiluam
nec aquas in mare effundere opor
tebat verbum beati iheronimi eſt ſa
crilegium eſſe/res pauperũ non pau
peribus dare. Et idem. Paria ſunt
peccatoribꝰ dare et demonibus immo
lare nec minus turpe eſt cõferre tur
pibꝰ q̃ ob turpia dare. Eccleſiaſtes
dicit Benefac humili ⁊ ne dederis i
pio / da bono et ne recipias peccato
rem Item iheronimꝰ. clericus qui de
bonis ſuis ſuſtẽtari poteſt/ ſi accipit
quod pauꝑm ẽ. ſacrilegium profec
to cõmittit/atqꝫ ꝑ abuſiones taliũ/
iudiciũ ſibi manducat et bibit. Si
hoc de clerico ſtatuitur quid de mo
nacho fiet qui ſi habeat aliquod ꝓ
prium nichil habet cõe ad xp̃z Ple
nũ eſt diſcrimine ſupbam familiam
de pauperum ſpolijs exhibere. Tu
tiuſqꝫ michi eſſet humiliari cum mi
tibus q̃ diuidere ſpolia cum ſupbis
Nõne pauperũ ſpolia ſunt oblatio
nes et decime quas ꝑ eccleſiaſtice
ſententie metũ a pauperibus violen
ter extorqueo? Scriptũ ẽ Sumite
pſalmũ ⁊ date tȳpanũ. Qua fronte
tempalia recipio/qui ſpũalia nõ im
pendo? Quid de tallijs ꝟl exactioni
bꝰ/ quid de obuẽtionibus placitoꝝ
⁊ ceteris improbis extorſionibꝰ lo
quar? Audio dñm ꝑ yſayã lamen
tabiliter ꝯquerentem/populum meũ
exactores ſui ſpoliauerunt.
Quare atteritis populũ meum ⁊ fa
cies egenorũ confunditis? Poſceni
cum auſteritate ꝟl potentia impera
tis. in domibus veſtris rapina pau
perum inuenitur. deteſtabile quippe
eſt in monacho. vt ſub quocũqꝫ
colore habitu honore aut titulo po
teſtatis/habeat feuda/ſeruos ⁊ ancil
las/ homagia/et fidelitates atqꝫ li
gãtias/vt hoĩbꝰ ãgarias ⁊ pãgarias
ceteraqꝫ onera publice fũctionis im
ponat/ vt ita in extraordinarios v
ſus. aut potius abuſus/ſicut elegan
ter propoſuiſtis/patrimoniũ xpriſti
dilapidet et profligat/dampnabile
eſt vt ſit dilapidator pauperũ. exac
tor improbus/toruuſqꝫ procruſtes
Audi iheronimum. Monache ſi e
ges ⁊ accipis. das potius q̃ accipi
as Si autem non eges ⁊ accipis.
rapis/porro non indiget monachꝰ
ſi habeat quod nature ſufficiat/⁊ hãc
ſufficientiã apoſtolus certa diffiniti
one preſcribit. Habentes inquit a
limenta ⁊ quibus tegamur hijs cõ
tenti ſimus. Que ergo inſania eſt
theſaurizare in laboribus pauperũ.
⁊ in ſanguine alieno. michi ⁊ meis
delicias procurare? Nũquid me a
pud diſtrictũ iudicẽ poterunt excuſa
re parentũ ſuſtentatio. falſe hoſpita
litatis fama. numeroſitas euectio
num. ⁊ multiplicitas clientele? Nũ
quid propter hoc me oportuit bo
na pauperum rapere? Rapio enim
⁊ ſi non manu propria. ſed aliena.
et quaſi longa manu. Scriptum
eſt autem. Manus in manu nõ erit
innocens malꝰ. Non excuſatur ſaul

a morte dauid / nec a xpi morte iu
dei / q̃uis maliciã ſuam aliena ma
nu ſtuduerint adimplere. Et ſi lõ
ga ſit man9 qua rapio / ſed non eſt
abbreuiata manus domini. quo
minus iudicet in iuſticia pauperes.
⁊ arguat in equitate pro manſue
tis terre. Beatus iob dicit Si adũ
ſum me terra mea clamat. in quo
clamorem pauperum aduerſus eo
rum dominos oppreſſores periculo
ſum inſinuat. Faciant hec ⁊ cõſimili
a hÿ. quoꝝ de9 nõ eſt memor ãpli9
⁊ ipſi de manu ei9 repulſi ſunt / quo
rũ de9 nõ eſt reſpĉus morti eorum.
⁊ firmamentũ in plaga eoꝝ. Dz
q̃ cõuentio michi ad rapinam. qui
omne quod habebam ꝓpriũ abdica
ui. Certe nec milu9 nec accipiter /
nec vultur ſiue herodius aut alia
rapax auis / acceptatur in dei ſacri
ficium. Auariciam enim et calump
niam / et oblationem de rapina do
minus deteſtatur. Contra edictũ
celeſtis imperatoris eſt. non ſolum
concupiſcere aut rapere aliena. ſed
ſua eciam cũ lite repetere. Apoſtol9
ad thimotheũ dicit. Seruũ dei nõ
oportet litigare. Et idem. hoc ipm̃
delictũ eſt in vob. qꝫ cauſas habetis
et non pocius fraudẽ patimini. Nũ
quid accepi dampnabiles iſtas diui
cias vt carni mee lauciꝰ indulge
rem? Paciebã ſane qꝫ terribiliter a
poſtol9 cõminetur hÿs qui curã car
nis in deſiderÿs agunt. Teſtimo
nio xpi caro non prodeſt quicq̃.
nec regnum dei caro. teſte apoſtolo
poſſidebit / hec eſt ſterilis terra. et
proxima maledicto. que non gene

rat niſi ſpinas ⁊ tribulos / quã do
minus veniet parcere ṽga oris ſui
Si ſterilẽ paſco ⁊ vidue bñ nõ fa
cio. teſtimonio iob ſñiam diuine ani
maduſionis incurro. Cõtra aĩam
q̃ ſe ad mũdanas voluptates effun
dit. dñs grauiter excãdeſcit / ſui iu
dicÿ executoribꝰ dicens. Quantũ
exaltauit ſe in delicÿs / tantũ date
ei tormentum ⁊ luctus. Certe ſapi
entia non habitat in terra ſuaui
ter viuentium / nec eſt regnum dei
eſca ⁊ potus / ſed iuſticia et pax et
gaudium in ſpiritu ſancto. Emp
ti ſum9 precio magno / vt glorifice
m9 ⁊ portem9 xpm̃ in corpe noſtro /
nec circa curã corpis indulgentius
nos habẽtes. audiam9 qꝫ domin9
delicatis improperat per ꝓphetam.
Abiciſtis me iquit poſt tergũ vrm̃
Nũquid imolabo carnem meam
mẽſe demonioꝝ. quam offerre de
buerã hoſtiã viuam / ſcãm / deo pla
centem ratĩoabile obſequiũ meũ?
Si accepi diuicias vt parẽtum me
oꝝ indigẽciã releuarẽ / terret me be
atus ih̃oni9 dicens. Qz cũ ꝓpĩqui
tates corpm reſpicim9 corpis ⁊ aĩe
creatorẽ offẽdim9. Et adiũgit / mul
ti dũ parẽtib9 miſerẽt aĩas pdunt.
hÿ ſẽ q̃ iudicio meo aĩas ſuas ꝓ a
micis ſuis crudelit̃ ⁊ dãpnabilit̃ po
nũt. Legi eplãm ih̃onimi ad heli
odorũ ⁊ iueni. qꝫ graui et auſtero ri
gore abſcidẽda ſit in hÿs q̃ cõſtitut̃
ad cor / omnis affectio parentele.
Vacce ſcte que deferebãt archam
domini in betſames ad vitulos ſu
os colla minime reflectebant. nec
in domo domini ſacerdos aut leuita

eligitur/nisi dixerit patri ⁊ matri·
nescio vos· Mortuus erã mundo et
mũdus michi· Amor aũt seculi qui
in corde meo curerat sub quodã fal
se pietatis obtentu/per affectiones
sanguinis revirescit· Infelices autẽ
qui parentibus erogant vnde post
illoꝝ gaudeant obitũ· cũ vana viuo
rũ gaudia sepe transeant in supplici
a mortuoꝝ/destruat igitur in me do
minus omnẽ altitudinẽ extollentẽ
se aduersus scientiã dei· ⁊ in captiu
itatem redigat omnẽ intellectũ meum
in obsequiũ xpristi· Sane nũc de
mũ sentio ꝙ̃ fructuosus sit homini·
⁊ ꝙ̃ gloriosus apud deũ titulus pau
pertatis· nescit homo preciũ eius/
paupertas enim sola est via secura
⁊ expedita ad vitã/cetere vie malig
nis latronibus plene sunt· Mũdꝰ
enĩ in maligno positus est plenus
periculis/plenꝰ laqueis/plenꝰ scan
dalis/plenus colloquijs prauis/ex
emplis malis/ proditorijs verbis
⁊ iniquis consilijs· Sed quid diffe
ro quid expecto / forte hac nocte re
petent animã meã· Quãtulacunꝗ
iactura temporis/dispendiũ est salu
tis · Extrema insania est/negociũ
anime· in necessitatis differre articu
lum donec desidiã suã falsa expecta
tiõe fouentẽ· tonitruũ diuine indig
nationis absterreat· ve inquit preg
nantibus ⁊ nutrientibus in illa die
heu michi quia incolatus meus pro
longatus est· Quis ergo michi da
bit pennas sicut columbe· ⁊ volabo
⁊ requiescã? Tu autẽ domine deꝰ
sabaoth pater misericordiaꝝ ⁊ deꝰ
totius cõsolationis· qui consolaberis
me? Quãdo replebis in bonis desi
deriũ meũ? Tibi dixi· cor meũ ⁊ ge
mitꝰ meus a te nõ est absconditꝰ
Quid enim michi est in celo ⁊ a te
q̃d volui sup terrã? Deꝰ cordis mei
⁊ pars mea deꝰ in eternũ· Imperfec
tũ meũ viderunt oculi tui· ⁊ cui af
fectũ suggeris da effectũ qui omnia
potes· q2 sine te nichil possumꝰ·

Responsio

T Ve conquestionis serie p2/ fida
sicut estimo recordatione colle
gi collectaꝗ recensui Q2 vero cõsiliũ
petis · audi cũ equanimitate quod in
caritate non ficta tibi consulit filia
lis affectio ⁊ amica simplicitas· video
q2 faciẽ tuã fixeris euntis in ih2lm· s3 vide
ne inuanũ accipias aiam tuã· et ne
te circũueniat q̃ frequẽt se in ãgelũ
lucis trãsfigurat· Multe sũt teste a
postolo astutie sathane· caue ne te
a cõsilio iustoꝝ ⁊ congregatiõe sup
plãtet· Sed si spiritus potestatẽ ha
bens super te irruerit· locũ tuũ ne de
seras periculosa est locoꝝ mutatio/
⁊ signũ anime egrotantis· Qui lo
cũ mutat quasi qui fugit vmbrã cor
poris sui· seipsũ fugiendo circũfert·
Regnũ dei intra vos est· Infra te ẽ
vnde possis placere altissimo· vberi
oris gracie est inter seculares esse re
ligiosũ/ inter impios esse iustũ· Da
uid cũ hijs qui oderunt pacem erat
pacificus · loth iustus habitauit in
sodomis· Ioseph in egypto cũ pha
raone Daniel in babilone cum na
bugodonosor· Chusi in consilijs ab
solon· Abdias cum achab· ⁊ ihesa
bel/nichil tamẽ de illoꝝ merito imi
nuit aliena malicia· Immo eorum

conduxit meritū. societas impiorꝝ.
Qui autem omia affectas pro xp̄o
relinquere donū dei perfectū est des
cendens a patre luminū. pro xp̄o si
quidē omnia relinquētib9 / iudiciari
a sedes in repromissione promitti
tur nec iudices cum xpristo sede būt
qui pro eo omnia non relinquūt.
Bonum est fratribus preesse. nam
⁊ hijs q̄ bn̄ presūt. duplex corona
teste aplō promittit. diuerse siq̄dē
vie sunt ad salutem. et diuisiones
grāiū sunt. vnicuiq; aūt datur ma
nifestatio spūs ad vtilitatem. Noe
daniel ⁊ iob diuersis ꝓfessionib9
vite eterne denariū meruerūt. Si
ꝓ vtilitatib9 frm̄ laborib9 te expo is
curis te oneras / bonū est / sed meli9
forte est. si iuxta cōsiliū apli. teipsū
ad pietatē exerceas. Ipsi9 enī testi
monio corꝑalis exercitacio ad mo
dicū valet. pietas vero ad oīa hn̄s
ꝓmissionē vite q̄ nūc est ꝑiter ⁊ fu
ture. Bonū est sollicitari cū martha
sed quieci9 sedere ad pedes dn̄i cum
maria. Dulci9 est ꝓuidere dn̄m i cō
spectu suo sꝑ vacare ⁊ videre q̄ʳ sua
uis est dn̄s. Multi salutē fratrū. sa
luti ꝓp̄e anteponūt. ego cū istis nō
sentio. nemo enī me michi germa
nior est pro fratrib9 meis libenter
corp9 expono ꝑiculis. sed nō aīam
nisi noīe aīe vocēs vitam. Nā ⁊ si
moyses stans in ꝯfractiōe in cōspcū
dn̄i orat vt dimittat populo noxā
aut deleat cū de libro quē scripsit
Si iob radicat9 i caritate n̄ dubitat
ēē frater draconū ⁊ soci9 strucionū
Si paul9 vult anathema ēē a xp̄o
pro fratrib9 suis. isti quidē abūdāt
oleo ⁊ frumento. Ego paupculus
non habeo nisi modicū olei quo vn
guntur vlcera mea. Illi ꝑ ꝑncipib9
suis vncti erant / vino enī frumento
⁊ oleo spiritualibus. seculi diuicijs
pre ceteris abundabant. vis audire
eorum diuicias? Audi dominum lo
quentem de moyse et dicentem Si
locutus fuero seruis meis prophe
tis. loquar eis in visione. vel ꝑ sōp
nium. non sicut seruo meo moysi q̄
fidelis est in tota domo mea. Ei enī
loquar facie ad faciem. De beato
iob ait ad satham Nunquid vidis
ti seruum meū iob q̄ non sit ei simi
lis in terra vir simplex et rect9 et ti
mens deum et recedens a malo?
Apostolus vero totus oleo mise
ricordie effluebat cum diceret Cer
tus sū / q̄ neq; mors neq; gladius
neq; vita. neq; altitudo / neq; pro
fundum neq; instantia neq; futura
neq; creatura alia poterunt me sepe
rare a caritate que est in xpristo ihū
Qui ad tercium celū raptus inter
cetera dei archana didicerat q̄ non
poterat a xp̄o separari de magna cō
fidentia et certitudine vult pro sa
lute fratrū esse ad tēp9. anathema
a xpristo. Ego aūt vir videns pau
pertatem meam. habeo aīam meā
in manib9 meis / semꝑ ipām illi cō
mittens qui potens est. depositum
meū seruare in illum diem. Et ego
animalis sum terren9 et carnalis.
loquor tn̄ vobis quātum ꝑualeo in
doctrina spūs spūalib9 spūalia ꝯpa
rādo / vos autē qui spirituales estis
scitis q̄ sit voluntas dei bona bene
placens et ꝑfecta. nec sermo meus

p̄iudiciū vobis facit. Spūalis q̄tē
hō omnia dijudicat/ip̄e aūt a nemi
ne iudicatur /vbi eni spūs ibi liber
tas Qui vero spū dei agunt hij sūt
filij dei. Ego quidem exerciciū spū
ale p̄fero corꝑali sicut spm̄ carni.
Nec enim vir ꝑpter mulierem. sed
mulier facta est ꝑpter virum. Ipsa
est cui a domino dicitur Et ad virū
tuū erit cōuersio tua. vt aialitas ex
se nichil oino p̄sumat. sed spūi tanq̄
viro subiecta. sine murmuratiōe o
bediat. Habes pre oculis pat̄ sanc
tissime ascēsorios grad9 scalā iacob
et exemplar qđ ezechieli ostensum
est in mōte visionū dei. Nec iam te
moneo ad currendū in viam māda
torꝫ dei. Egeo enim freno pocius q̄
calcari. Te ad hoc dūtaxat exhor
tor. vt in vigilijs. ieiunijs. discipli
nis et ceteris exercicijs spūalibus
ita modestie regulam teneas. ne in
iacturā ministerij deo debiti. lāgue
at corp9. deficiat virtus. subtrahat
affect9 spiritui. effect9 opi. ne tollat
tibi cōscientie tue gloria. ne sis tibi
ipsi domestic9 homicida Ego autem
bone ihesu a quo omnis gracia. tibi
actiones refero graꝝ. q2 tantum et
tam venerabilem virū. sic afficis. sic
inspiras Scio tamē q̄ mutatio hec
que sine dubio est mutatio dextere
excelsi. multis 7 maxime terre mag
natib9 displicebit. 7 erit scandali cō
munis occasio. Transibit eorꝫ a
mor in odium. familiaritas in ꝯtēp
tum. Sed testimonio beati iob. lā
pas contempta apud cogitationes
diuitum. parata est ad temp9 statu
tum. Sacius est placere deo q̄ ho
mi. Si hoib9 placerē dicit apl̄s xp̄i
seru9 nō essem Qui hominibus pla
cent. cōfusi sunt/ quoniam de9 spre
uit eos. Si facies tua confunditur
ad tempus / confusio hec adducet
glām atq3 pro ꝯfusione hac ꝟ rubo
re. in terra tua duplicia possidebis.
Scio q̄ offendentur p̄ncipes / nec te
queso illorꝫ offensio scādalizet Cer
te discipulis xp̄o dicentib9 Scis q2
pharizei scandalizati sunt in sermo
ne isto. respondit dicens. Sinite il
los Ceci sunt duces cecorꝫ Qui er
go prohibet scandalizari vnū ex pu
sillis credētib9 in eum/ suauiter por
tat scandalizari phariseos et princi
pes sacerdotum. Gloriosum ē apud
glorie dominū seipsum abnegare. pa
ci9 volūtatis aliene subesse arbitrio
q̄ preesse/ 7 est maioris meriti. mi
nori vel compari/ exhibere obediētiā
q̄ maiori /hanc enim obedientiā in
format caritas. illā vero extorquet
imperiosa necessitas Verū est tn̄.
q̄ in administratione honoris vix
vnq̄ potest plena perfectio inueniri
Certe beatus martinus celebrior
in miraculis fuit. antēq̄ cathedrā
ascendisset eminentie pastoralis. le
gimus q̄ galfridus peronensis cla
reuallis prior electus in episcopum
tornacensem / electioni nullatenus
acquieuit. Qui postea defunctus et
apparens cuidam fratri. inquirenti
qualiter ei esset respondit. Reuela
uit michi trinitas sancta. q̄ si susce
pissem episcopatū. fuissem de nume
ro reproborum. Quid ergo facient
infelices. qui tp̄alium sollicitudinū
fluctib9. se spōte 7 gratāt immergūt

quū splendide epulādo/dormiendo/
bibendo/sedendo ad theloneū/ fisca
lem calculū dispensando/ querendo
que sua sunt aut potiꝰ que sunt cesa
ris ⁊ nō dei. vitā suā in vanitatibꝰ
transigunt/se tamē arbitrātur esse
ꝑfectos/quia furta aut rapinas aut
homicidia nō ꝯmittūt A fructibꝰ eo
rum cognoscetis eos Isti aūt incenti
uo cupiditatis exestuāt. dum trahū
tur inanis glorie appetitu/ oēs mi
serie quas sustinent/eis in delicias
conuertūtur De talibus dicit iob.
Esse sub sentibꝰ delicias cōputabāt
Isti sunt gygantes de quibus idem
iob dicit Gygātes qui portāt orbē
gemūt sub aquis ⁊ qui cū eis sūt.
hijs quibꝰ voluptatem facit cupidi
tas in tormentis osee ꝓpheta sub
specie effraym īsultat ⁊ dicit Vitu
la effraȳ docta diligere triturā Dic
enim anxietates eorum/aut cupidi
tas leuigat aut inanis glorie ques
tus/ꝙ eis a talibꝰ cessare nō libet/
et quādo licet Nimirū calice babilo
nis inebriati sunt/nec terribilia et
subita dei iudicia/ꝗ eis de proximo
intentātur attendūt. propter quod
in euāgelio dn̄s dicit Attendite vo
bis ne grauentur corpora vestra in
crapula ⁊ ebrietate ⁊ in curis huiꝰ
vite ⁊ veniat sup̱ vos repentina di
es illa Cū enim dixerint pax et se
curitas/tunc repētinus superueniet
interitus ⁊ dolor sicut in vtero habē
tis ⁊ nō effugient/prosperitas siq̄
dem stultorū perdet eos Cūqꝫ de
duxerint in bonis tp̱alibus dies su
os/testimonio iob/in momento ad
inferna descendunt. Sane magne

arbores diu crēscunt: et in modico
tempore succiduntur Contempnūt
itaqꝫ miseri habere vnde spūaliter
gaudeant/⁊ per temporales acqui
runt angustias: vnde tēporaliter et
eternaliter gemāt Intelligentes er
go in nouissimis eorū conpatiamur
hijs qui ignorāt ⁊ errant Eis enī
securis posita est ad radicē/⁊ tanq̄
infructuose arbores sententiam con
bustionis expectāt. Hāc exhortacū
culam meā stilo breuiori exarare de
creueram. ꝫ amor qui finē nescit/ca
ritas enim nūq̄ excidit/vix finē po
tuit inuenire scribendi Euasit itaqꝫ
breuitas in imēsum. cedula creuit
in pellem. ⁊ epistola transiuit in li
brum

Excusatio plixitatis litterarū q̄
sic incipiūt. Quociens recolo

Epla Ciiij.

REuerendo patri et dn̄o h. dei
gracia abbati Radnīꝫ. Suus
petrus blesen̄ bath. archid. Spiri
tum cōsilij cū salute Breue vobis
scribere icepera. ꝫ breue creuit in lō
gum Exuberāte enim dictandi ma
teria. stilus licentius debito euaga
tus est in imensum Scriptus ⁊ in
tergo est nondū finitus horestes.
Sane dictādo et scribendo videbar
michi vobiscū presentialiť loqui et
sic decrescebat plixitas ex affectu/
totūqꝫ scribendi laborē/michi deuo
tio furabatur. Si igitur aures ves
tras celestibus exercitijs occupa
tas sermo productior onerat. dilec
tio que me trahit ad culpam/ad ve
niam intercedat Cum autem retuli

precedentis p̄ma faciem legendo trāsieritis/ voluatis in tergū/ et demū exaucratis a p̄mo rotulo in secūdū Hanc vero ex hoc ratiū aulā meā habuissetis/ transacti sūt multi dies/ nisi me turba negocioꝝ multiplicatec ingruentiū retardasset

Cōgratulatio trāslationi saresb̄ de mōte in planum.

Epla Centesima q̄nta

Dilās dn̄is ꝛ amicꝭ decano et capitulo saresberieñ ecc̄ie. p. blesen̄. bath. archid. Salutē in vero salutari Letatus sū in hijs que dicta sunt michi/ q̄ sedē saresberieñ ecc̄ie trāsferre disponitis Ego aūt huic ꝓposito tota deuotioē ꝯgratulor Erat enī loc9 ille ventis expositus/ sterilis/ aridus/ desert9/ angustus Erat ibi turris quasi in sylua que habitatores loci onere longe seruitutis oppressit Sed q̄ suscitauit spm̄ othoniel. vt a populo dei iugū tyrānice oppressionis excuteret/ ipse ad op9 memoriale. nostri p̄sulis excitauit affectū. Sic olim filij ꝓphetarū ꝯsilio helysei de loco āgusto ꝛ sterili. descēderūt ad flueta iordanis. vt ibi spaciosi9 edificarēt/ aptioresqꝫ sibi facerent māsioēs. captiua erat in mōte illo saresb̄ ecc̄ia. ꝗ ꝛ olim capta et captiuata erat archa dn̄i ab allophilꝭ in monte gelboe. iuxta quā turris illa quasi alter dagon in supbia ꝛ in abusione erecta est q̄ vtinā cū p̄dicto ydolo. confractioīs et deiectioīs sententiā excepisset Certe archa noe q̄ generis humani residuū q̄nqꝫ saluauerāt postq̄ inter mōtes armenie resedit nullis vsib9 apta fuit Descēdam9 ergo felici auspicio ad ꝯplana/ vbi valles habūdabunt frumēto/ vbi cāpi speciosa pinguescēt vbi comedet quisqꝫ sub vite sua et sub ficulnea sua. eritqꝫ melior dies vna i atrijs illꝭ sup milia Dū sollicit9 ꝯsidero et perpendo. epi nostri cor prudēs. et magnificā manū honorē ipsi9. qui etem eciā decoꝝ atqꝫ recordationem futuri tempis/ ꝛ meoriale perpetuū. pre desiderio hui9 tpis aīa mea deficit et liquescit Quantā enī grata ymaginatione depingit animus me9 michi qd̄ factū est a diebus antiq̄s/ qn̄ diuidebat altissim9 gentes. qn̄ sepabat filios adam/ constituens terminos māsionū iuxta numerū filioꝝ israel. quo sub iosue et caleph. duodecim tribub9 data ē in sorte. terra chanaan in funiculū distributionis Reuixit itaqꝫ spirit9 me9. ꝛ refloruisse michi visa est caro mea. qꝛ dieb9 nr̄is video ꝓphetarum tpa redijsse Occurrit aīmo meo ꝯis et celebris illa exultatio populoꝝ. cū sub dario rege edificatur templū. sub artaxerse. muros repat neemias. igneqꝫ multis annis in puteo abscōditum cruderāt ꝛ educens/ i crassitudine aque perficit holocaustū Recolo virū in ezechiele cui9 species quasi species eris. et funicul9 line9 in manu eius. ꝛ calam9 mēsure in manu ipsius. ꝛ mensus est longitudinem/ latitudinem et altitudinē edificij/ parietes/

portas vestibula superliminaria altaria/mensas/et sancta scõꝝ gazophilacia ⁊ fenestras videre michi videor salomonẽ sollicite auelantẽ circa templi edificiũ lyram ministrantem lingua oposius edificio insistẽtes/lathomos/cementarios/ biblios ⁊ onerũ portitores Ex quo igitur noster darius noster dñs rex huic imitationi que ꝓculdubio mutatio dextere excelsi ẽ prompto fauore ꝯsensit operetur queso manus vestra instãtius quicq̃d pt̃ Nescim9 enĩ quid futura pariat dies Mundus in maligno posit9 est ⁊ dyabol9 inestimabilẽ translationis hui9 fructũ p̃sentiens ad oĩs ipediendi artes/ suas versucias circũduxit Op9 itaq3 qd̃ maturi9 ⁊ instanti9 vrgeri oportet nulla dilatione frustretᷣ ne nobis eueniat qd̃ populo infideli ꝓpheta iproperãs ait. popul9 hic dicit Nõdum temp9 est edificandi domũ dñi Ego aũt precipuũ habebã in votis huic distributioni mãsionũ p̃ntialiter interesse ẞ maioris preceptio vt lex obediẽtie inuitum ⁊ renitẽtem a ꝓposito me reduxit.

Cõsolatio monachoꝝ qui ꝓ defectu meo ꝑꝑiũ erãt desolati

Epl'a C. vi.

Venerabilib9 dñis ⁊ amicis priori ⁊ ꝯuentui de fõtanis magister. p. blesen̄ bath. archidy. Salutẽ. ⁊ si quid meli9 aut fructuosi9 est salute Cũ licẽcia vestra ⁊ bñdictione recedo ab ebrac̃si ꝓuincia. et vado ad eũ q̃ me misit Ex autẽ circa vos in obsequijs et visitationib9 minus frequens extiti fecit dñi abbatis absentia circa ecc'iam nostram iugis occupatio. studiosa lectio que dispendiũ tempis ociosi nõ patientia nõ admittit et p̃cipue vestre dom9 desolatio cui tot9 quadam ꝯpatiẽdi ymo ꝯmoriendi affectione ꝯanxior Et si ad tempus p̃ntialiter vos non video presens tamẽ spũ vos in interiorib9 meis circũfero Quãto enĩ p̃cellit anima corpi tanto vobis sũ vicinior in visceribus xpi iacturãq3 absentie corporalis. aĩa lõge dicior in suis affectib9 recõpẽsat. Hanc circa spẽ hoim vobis alimẽta hoc tẽpoẽ defecerũt et hec ẽ prefate desolatiõis occasio Sed q̃ in deserto de paucis panibz quinq3 milia hominũ pauit qui tẽpore siccitatis helyam pascendum vidue coruoq3 commisit. Ille potẽs est exhibere vberiorem clementiam celi. Et si de illo modico quod habetis feceritis indigentib9 miam. nec ydriam farine nec lechitum olei largitio minorabit. Fons misericordie. fons sapientie. fons et abyssus exultationis eterne michi ⁊ fratrib9 fontanis vberiores riuos sue miserationis infundat vt a torrente voluptatis illius inebriemur et hauriamus cum gaudio de fontib9 saluatoris.

Qz dominus quandoq3 irascitur pro peccato principis et quandoq3 pro pccõ populi

Epl'a Cẽtesima septima

Magister . p . Blesen̄ bātho . ar
chid dilecto socio ⁊ amico R .
Durbdycano salt̄ Salutem in ve
ro salutari Cōstāter asseris quasi
spm̄ habeas ꝓpheac ⁊ dei archana
p̄nouerís . ex delicto vestri p̄ncipis
euenisse . q̄ cōmissas sibi puinciae
tante hostilitatis turbo cōcusserit .
Ille qui aufert spm̄ p̄ncipū sicut
terribilis est in iudicijs suis ita in
scrutabilis est in consilijs suis sup
filios hoīm Quis eni nouit sensū
dn̄i aut quis ꝯsiliari9 ei9 fuit ? Nā
nim9 delicta populoꝝ q̄ p̄ncipis /
materiā maloꝝ presentiū arbitror
extitisse Legimus sepe populos / se
pe reges / nūc pro alijs nūc pro se /
diuine aīaduersiōis sentētiam icur
risse Comedit p̄nceps vuam acer
bam ⁊ dentes populi obstupescunt
De campno ignis egreditur / ⁊ ce
dri libani deuorantur . Peccauit
dauid populum numerando . ⁊ lxx
milia viroꝝ de ppl̄o / dīna indig̃tio
ne passi sūt Frequenter ꝓpter mē
broꝝ imoderantiā caput affligit .
⁊ propter iniq̃tatē plebis pena p̄n
cipib9 irrogatur Uniuersitas ei
pleruq̄ꝫ affligit ob vnius / pauroꝝ
ve delictū Nam peccante achor / po
pulus anathema incurrit . Quia
gad ⁊ ruben ⁊ dimidia tribus ma
nasse ī terra chanaan edificauerūt
altare sacrilegū . ira dei vniuersali
ter deseuit in populū Ultionē suā
sepe ichoat dn̄s a scūario ⁊ q̄ potē
tes potēter punit Frequēter ī eos q̄
presūt durius excandescit Fornica
tur israel cū madianitibus ⁊ princi
pes eius contra solem in patibulis
suspēduntur . Moyses et aaron q̄
in populo dei merito et officio p̄mi
nebāt / ꝓpter multitudinis īpetū de
meruerunt / apud aquas ꝯtradictio
nis / terre ꝓmissionis introitū He
li ꝓ pc̄o filioꝝ sella euersa fractis
q̄ ceruicib9 expirauit . Quis huic
malo causā p̄stiterit ego nescio / vti
nā tam p̄nceps q̄ popul9 / se tāti re
um discrimīs arbitret̄ Utinā cum
rege dauid rex noster humilietur ⁊
dicat angelo percussori In me ꝯuer
te gladium . ego enī sum q̄ peccaui
Utinā subiecti cū populo niniuita
rū se peccores ꝓclamēt atq̄ꝫ celestis
ire vindictā in planctu et gemitu / ⁊
in cilicij asperitate declinēt Utinā
plorēt sacerdotes inter vestibulū ⁊
altare dicētes . parce dn̄e parce populo
tuo Utinā sit q̄ suppleat moysi vi
ces / vt popul9 dei cōtra amalech / in
manuū suarū erectione preualeat .
Porro iam non solū amalechite ⁊
mēdi sunt / nec iam solū ab aq̄lone
panditur oē malū / sed ab affrica ꝓ
rūpentes vastāt hyspaniā / due cau
de fumigantium ticionū Respiciat
dn̄s in faciem testamenti sui / ⁊ exci
tet nostroꝝ p̄ncipū fidem / fides ei
est victoria que vincit mundū / qui si
infideliter aut dissimulāter egerīt
negociū xp̄i / xp̄us cōtra eos q̄ blas
phemāt scm̄ israel / causā ꝓpriam
agat / eligat de plebe sua humilem
vt vincat in humilitate supbiā Ipe
est enī de cui9 bn̄placito pedites ex
pugnauerīt fortissimū regem syrie /
holofernē vidua / aulices pharaonē

Arguitur monachꝰ curialis ⁊ de
tractor et adulator Epl'a C viij.

Magister p. blesen̄ bath archid.
dilecto amico suo b. monacho
Salutem ⁊ de medio babilonis ex
ire Perdisti pfessioni apostolice ma
nū q̄ te specialiter eius seruicio de
putasti cui seruire regnare est Nunc
autem excusso seruitutis illius iugo
que te producebat in libertatem fili
orum dei / te vndis imersisti curiali
bus / obprobriū ignominiose serui
tutis incurrēs / ex ipsa libertate pec
candi. Testimonio quidem apostoli
Qui facit peccatum. seruꝰ est pecca
ti Maiores autem a conuictu trahū
tur. et excusatione malorū. vite cor
ruptela traducitur. Factꝰ es de nu
mero locustarum quarum potestas
in linguis tota est. ⁊ in caudis / socius
eorum quorum os plenum est ama
ritudine ⁊ dolo. sed caude eoꝝ caude
vulpium / quibꝰ sampson alligauit
incendiū / quoꝝ finis interitus quo
rū pena ignis et vermis. Qui os
tuū euāgelio consecraueras / nūc il
lud venenis detractionū / et adulati
onū spurcicijs dehonestas Nimiꝝ
precelegisti habitare cum canis qui
sunt in penetralibus regum / ⁊ inter
aulicos simulachrū religionis adū
brare pretendens. magnatū graciā
in magno discrimine anime tue et
ꝓprij corpis afflictiōe venaris Nō
aūt ꝯqueraris in te processus. assuete
deuotionis lacrimas aruisse / nō mi
reris si dominꝰ celū suū tibi clauserit
si terram eneā tibi dederit si sup mō
tē gelboe nō pluit. Cū enim sis fa
uorabilis aure et curialis grē appeti
tor / appetitus hic tanq̄ ventus vrēs
rorem celestis misericordie ⁊ gracie
fluenta siccauit Quid tamen si la
crimis affluas? Lacrime in multis
leuiter profluūt / ⁊ eadem leuitate
arescūt. Sunt fornicatores ⁊ adul
teri. ambitiosi et auari / ceteriq̄ vite
nequioris homines / qui deo suam
eis graciam offerente / torrentibus
exuberant lacrimarū. Verūptamē
in diluuio aquarum multarū. ad de
um non approximabūt Compūgū
tur ad tempꝰ / ⁊ in tempe temptati
onis recedūt De talibꝰ aūt scriptū
est Mia coꝝ q̄si nubes matutina et
sicut ros mane pertrāsiens. Com
missa plorant ⁊ ploranda cōtinuāt.
Porro et si vtrūq̄ irriguū. axe filie
caleph obtineant hee cū lacrime p
dite sunt nisi a prauis operibus resi
piscant Grauit' ergo decipiūtur pu
tantes se aliquid esse cū nichil sint.
⁊ de oblata sibi gracia p̄sumentes.
dicāt cū vxore manue. Si dominꝰ
voluisset nos occidere. non recepiss̅
sacrificium de manibꝰ nostris Itaq̄
non superbiat seruꝰ si de grā dei ad
mensā filioꝝ admittitur De simi
libꝰ enim scriptum ē. Cibauit eos
ex adype frumenti ⁊ de petra melle
saturauit eos. Ipi āt se int' amicos
dei mēdaci' estimebāt / sicut notatur
in vsiculo q̄ p̄cedit. Inimici dn̄i mē
titi sūt ei et erit tēpꝰ coꝝ in scl'a De
precor āt ne sicut abiecasti a te timorē
dei et terribilium iudiciorum eius
ita te abiciat deus. Cum sancto eni
sanctus esse. ⁊ cum peruerso puerti'
Sup oīa q̄so illud vbū salomonis

erat potius diuine aīaduersionis to
nitruū pertimescas. Considera in
quit opera dei quia non est qui pos
sit eum corrigere/ quē ille abiecerat
Caym vo x̄ dnī audiuit. sed quia ip
sum abiecerat deus. correctionis gra
ciā nō suscepit. Et vt in v̄bo poete
epistola concludatur Tecū habita
et noueris ꝙ͂ sit tibi curta suppellex

Imploratio auxilij Eplā C ix

R Euerēdo patri ac domino. G
dei gracia Elieñ episcopo A
postolice sedis legato ⁊ domini regꝭ
anglie cancellario. Petrus blesen̄
bathꝭ archidyaconus. Salutē et re
gale sacerdotiū salubriter exercere
Quia sicut oleum effusū est nomē
vestrū/ atqꝫ innata vobis largitas.
se in orbē terrarū magnifice liberali
tatis exhibitione diffudit. Curro
ego cū ceteris ad oleū. ad fontē be
nignitatꝭ ⁊ munificentie iexhaustū
Offero et ego cū ceteris vas vacuū
vt ei de vr̄o oleo īfūdatur Oleū eni
stabit nisi vasa frequētius offerātur
vob̄ ex īpendio nichil decipit. Sicut
eni caritas ex īfirmitate est fortior/
sic exinanita pl9 crescit/ nō sentit ex
distributione dispendiū. ex largitio
ne recipit vires. trāsitqꝫ eius exina
nitio in augmentū. Non aurū a vo
bis non pecuniā peto. sed graciā in
tercessionis ad regē. vos eni consti
tuit dominus inter columpnas regni.
inter cardines celi. inter gygantes
q̄ portant orbē. vt eoꝝ onera q̄ ios
īiuriatrix columpnia premit. blando
compassionis humero supportetis.
et tyrannidem vice comitis de roca
fort. qua in meos homines pernicī
ose grassatur. iuxta vestre promissio
nis verbū. potestate regia cōprima
tis Iusticiā pauperū ad vos claman
tiū queso adūtite vt suū iudiciū no
bis conuertat in misericordiā qui iu
dicat fines terre. Oppressi sunt pre
dicti homines contra antiqua priui
legia ecclesie nostre de wlrēchaui
ter. iugo grauissime seruitutis. Sz
iuxta ysaie verbū. iugū illud putres
cat a facie olei. et de vultu vr̄o iudi
ciū pdiēs/ ab oppssis pauperib9 vir
gam exactoris auertat.

Excusatio petri vt redire ad curiam non co
gatur Eplā centesimadecima

R Euerendo patri ac domino h.
dei gracia. Cant archiepisco
po. totius anglie primati et apostoli
ce sedis legato. Suus petrus blesē
sis bathoniensis archid. Salutē ⁊
sincerū obedientie filialis affectū.
Habebā in votis post pegrinationē
quā feci venire ad vos ad mandatū
vestrū obediēter amplecti. quicquid
sustinere posset filialis affectio. Ve
rūptamen quartane insidiantis et
īminentis precābulos iam presensi
⁊ qr nūc biēnio continuato expertus
sum eius maliciā. vereor ne in me ip
sius malicia recidiuet. si vel tumult9
curiales aggrediar. vel diete trans
grediar legē. seu labori. aut frigido
aeri me exponā. Moram itaqꝫ meā
excuset apud grām vestrā. nō timor
egritudinis quā patior. sed potius ti
mor mortꝭ. Si tñ scē cant aut pso
ne vestre qđ absit graue discrimē im
mineat. meaqꝫ presentiā articulus
necessitatis exegerit. nec morienti

pcat vester oculus nec languenti ¶ Circa piculum vestrũ aut stat9 eccle-sie oĩ dissimulatioẽ ⁊ subterfugio publice interest obedire ¶ Quisqs eñi in talib9 circa obedientiã ãbigit aut distinguit lignũ sciẽtie boni ⁊ mali in suã pniciem gustare psumit/placeat deo vt sicut dispẽdiũ patimur pme obediẽtie·ita michi claudat obedientia cursũ vite

¶ Imploratio p̃cum vt p· ab egritudine liberetur

Epl'a C xi·

Venerabilib9 dñis et amicis abbati et cõuentui de elemosina magr̃ p· blesẽ bath· archidy· Salutẽ in eo qui mãdat salutes iacob ¶ Sicut dom9 vestra inter ceteras scẽ opinionis ppua·scdm nomẽ ei9 ita inuenta est·et laus ei9· extũc effudi aiam meã in omnem affectũ dilectionis ad vos·pposui qz locum illũ michi desiderabilem frequenti9 visitare solaciari vobiscũ ⁊ mutua edificatione gaudere ¶ Pane nõ fui san9 ex quo recessi a vob pus passus in oculis postea acutã incidi tercianã successit acute q̃ post varias et prestigiosas mutatioẽs quib9 me diutissime torsit trãsijt i quartanã· ¶ Cũ igitur miserũ corpus meũ miserabilit' igne et fugate febrili aut pocius gehẽnali affligitur·nec michi salutis fiduciã corporalis medicina pmittat oratioñum vestrarũ suffragia deuotus iploro· ¶ Qñtum eñi aliena fides vel oratio psit nõ solũ experimẽto didici sz ex euãgelica relatione cognoui nã in euangelio mathei quibusdã paliticum in lecto deferentib9 ⁊ offerentibus xp̃o centurione p filio·chananea p filia supplicãte· maria ⁊ martha p lazaro· ille qui vita est morientib9· aut iam mortuis/iura mortis euacuauit/q̃ntumqz sit aliene orationis bñficiũ·ope manifestat/ frequenter p ignẽ ⁊ aquã febrilem transeo·sz si pro me semel aqua deuotionis inter vos ad deũ effusa fuerit·trãsibo in refrigeriũ atqz veniam ad vos reddituri9 debitũ grãtum ¶ Moueat vos dilectissimi cõditio humane societatis·ordinis obligatio·quã in caplo mutuo vobis fecim9/vinculũ caritatis/patientis angustia·et deuotio supplicãtis

¶ Quãta consolatio claustralium sit sacra lectio·

Epl'a C xij·

Carissimo socio suo ⁊ amico G canonico magr̃ p· blesẽ bath· archid· Salutẽ et in desolatioẽ solamẽ ¶ Quodã iure nature in contractu amicicie venit·vt amici seipsos mutua consolatioẽ preueniãt· et onera tẽptationũ q̃ alterutrũ nimis premunt/cõmunicate caritat' bñficio paciẽti9 ferant ¶ Exieras de vana cõuersatioẽ hui9 seculi/vt in deserto immolares dño abhoĩationes egypti ¶ Egyptij siquidẽ oues abhominãtur·sed ⁊ malignis spiritib9 detestabilis est ouina simplicitas · ¶ Credebas itaqz carnales concupiscentias penitus euasisse· sed nondum deferbuit malicia pharaonis · et adhuc manus eius extenta · ¶ In deserto enim inuenisti

labores egiptie seruitutis· in solitu
dine tumultū/in pace bellū/in portu
naufragiū Nam sicut cōquiredo de
ploras· desideria carnis et terreni
affect9 q̄ in corde tuo peni·9 crue
rāt·quodā reditiuo venenose ꝓpagi
nis reuirescūt hui9 mali exhibet in
centiuū ⁊ causā/qd studio sacre scrip
ture ⁊ exercicio milicie spiritualis o
misso cibum anime et māna celeste
fastidis Necesse est eni animā ad
carnalia et terrena decidere/que a spū
ali vita degenerās ad celestia non
aspirat· ꝓpterea misit tibi dñs coť
nices· et pluit circa te sicut puluerē
carnes Coturnices equidem modi
cum eleuātur a terra hij sūt terreni
affectus· et desideria carnis q̄ mili
tant aduersus aīam Vide ne terre
na sapias· ne carnib9 quas celestis
indignatio pluit·i·carnis affectib9
angeloꝝ panē post habeas Sacrā
tibi scripturā apposuit dñs·in omni
temptatione solaciū· hec est mensa
que cesiat·iuxta illud·posuisti men
sam in cōspectu meo·aduersus eos
qui tribulāt me· hec est cythara da
uid psallētib9 in ea·ꝑ quam spūs
neq̄ꝗ recedit a saul·et ea reticēte/cū
dem rursus exagitat/lectioni igitur
et orationi vigilāter intende·ne te
tēptatio inimica subuertat

Exhortatio vt pegrinatio ɔtra
sarracenos nō fiat de spolijs eccie
vel pauperū·

Epl'a C·xiiij·

Reuerētissimo pr̄i et dño R·
dei grā aurelianēsi Epō Ma
gister·p·Blesen̄ bath· archid· Sa
lutem et sincere dilectiōis affectum
Scriptū est Tēp9 tacendi tem
pus loquēdi Diu aūt obmutui et
silui a bonis ſ; iā nequeo fidei xp̄i
ane iniuriā dissimulare silēcio Iam
circa cōfinia terre nrē barbaries effe
rata desćuit· ⁊ in exterminiū xp̄ia
ni nōis gentiū grassatur imanitas
Quid ergo hic statis tota die ocio
si· Vibratur in ceruices vestras gla
dius hostilis· nec est qui ex aduer
so ascēdat· qui exprobrātib9 nomi
ni agminū dei isrl'· zelo fidei se op
ponat Tu ergo reuerentissime pa
ter cū inter ceteras eccie columpnas
quodā statu digniore ꝑmineas red
de testimoniū fidei tue· ⁊ in xp̄i ne
gocio vlterius nō lētescas· nō sit al
ligatū apud te verbū dñi· sed sicut
magnificauit te dñs in ɔspcū regū
ita officium magnificētie pontifica
lis exerceas Clamat ad te dñs ꝑ
spūs sui organū iheremiā Sta in
quit in atrio domus dñi et loquere
ad omēs ciuitates iuda· sermones
quos locut9 sum tibi Et sermones
illos exꝑmendo subiungit Vade et
clama Reuertere aduersatrix isrl'
dicit dñs· ⁊ nō auertam faciē meā
a te In eodem spū clamat ezechiel
dicens Si speculator viderit gla
dium venientem· et non insonuerit
buccina· venerit q; hostis· tulerit q;
animā vnam de populo/sanguinē
eius de manu speculatoris requirā
Noli ergo ociari in talento domini
sed euangelizando domini negocia
tionem exerceas vt talentum tibi
creditum dñs cum fenoris accessicē

recipiat. Insta ergo opportune. impor
tune. opus fac euāgeliste/ministeri
um tuū imple. Noli emulari in ma
lignantibus episcopis dico/ qui re
gem tuū blandiendo adulationib9
palpant/canes muti nō valentes la
trare. Acceptissima quidem est in e
piscopis apud deū professio verita
tis. Animā pro veritate ponere non
formides/ vt videas dies bonos:
quia sanguinem pereūtis dominus
de manu muti sacerdotis exquirit.
Archa siquidem dei capitur ꝛ po
pulus gladio cadit: dum sacerdos in
filiorum correctione torpescit. nec
motum aut vultuositatem regis ex
timeas. sed in omni libertate cum
salutarib9 monitis aggredere/quia
vbi spirit9 dei ibi libertas. Maluit
iohannes baptista periclitari apud
regem/ ꝙ dissimulare legem domi
ni qui ad herodem ꝛ herodyadem/
sicut helyas ad achab ꝛ iezabel/le
gati officio fungebatur. Vos ergo
qui reminiscimini deum ne taceatis
et ne detis silencium ori vestro. Io
hānes in herodē. phynees in iudeū
et madyanitidē. samuel in agag re
gem. petrus in ananiā ꝛ saphirā.
paulus in elymā magū zeli gladiū
exercuit/atq3 correctionis exemplū
eorū tibi vita p̄scribit. Lex dei ꝛ fi
des xpristi ōni supellectili mūdane
supestimāda est/honori etiā ꝛ fame
proprie ꝗ saluti. Rex achab cū re
gi syrie eū grauiter opprimenti/ser
uos ꝛ ancillas. filios ꝛ filias ꝛ vx
orem omnemq3 supellectilem obtu
lisset. postꝙ ventum est ad violan
dum legem dei/licet reprobus esset

in alijs: tamen pro lege dei pugne
discrimen inire nō timuit. Meli9 est
incidere in manus hominis ꝙ dere
linquere legem dei. Si regis stan
torum faciem reuereris: adhibe tibi
de coepiscopis tuis qui spiritu dei
aguntur/ ꝛ tanta verborum mode
ratione vtaris: vt si fortis est ser
mo/nichilominus sit suauis. Nam
et sapientia que attingit a fine vs3
ad finem fortiter: suauiter vniuer
sa disponit. Super omnia que so
notam adulationis. ꝛ officium pal
ponis euites. Mel enim adulatio
nis longe a sacrificio domini rele
gatur. frequenter in palacijs con
uersatur qui mollib9 ꝛ delicatis
auribus principum etiam in turpi
bus blande lenocinantur applausu/
ponentes ceruicalia sub capite/ ꝛ
plumatia sub omni cubito man9.
vix inuenitur in curijs qui non ven
dat oleum quo caput peccatoris o
leo non impinguet/laudatur enim
peccator in desiderijs anime sue et
iniquus benedicitur. Sed timeat
quod per iheremiam dicitur zede
chie O zedechia/seduxerunt te viri
tui pacifici. Cum in exercitu xersis
esset nauiū et curruum innumerabi
lis multitudo/ eiq3 ab aulicis adu
latoribus diceretur/quia nec mare
tante classi sufficeret: nec aer tot po
pulorum tela/ nec terra tot currus
sua caperet vastitate. in tanto exer
citu vnus fuit nomine demaratus
qui in spiritu libertatis ꝛ auderet
et diceret xersi. Victus eris a teipso
et te opprimet tui exercitus multi
tudo. Ab exhortatione queso non

reſſez/licet ille ſuoꝝ conſilio aſſeſſo
rum/ ad tuam inſtātiam ſe obduret
Nã eñi ꝙ adhuc iamnes ⁊ mam
bre/ apud pharaonē moyſi reſiſtūt/
⁊ ſucceſſores achitophel iuſtoꝝ con
ſilia malicioſe ꝑuertūt Circa mete
tricantiū linguarum maliciam patꝫ
cāpꝰ orationis latiſſimus/ſꝫ ad alia
feſtinātes/hec oīa ſub diſſimulatioē
trāſimus. Quid expediat tue fame
tu videris Tu vero diligentiam ad
hibe ſtudioſā/vt ꝯſanguineꝰ tuꝰ tꝗ̃
ꝓtupilariꝰ eccīe. vexillū fidei ferat
cū reges ⁊ ꝓncipes terre/vt ſicut vi
gilanciꝫ fuit in bellicis actibꝰ/ mo
do nō ſit in xp̄iane fidei defenſione
retrogradꝰ Si aūt propoſuit iterato
iter huiꝰ ꝑegrinationis arripere.nō
de ſpolijs eccīaꝝ non de ſudoribus
pauꝑm/ viaticum ſibi et ſuis exhibe
at.ſꝫ de redditibꝰ proprijs aut de ꝑ
da hoſtili. bella xp̄i ꝯficiat/nō eſt ei
abbreuiata manus dñi. vt ꝗ̃ mag
na fecit in iſrael. eciā in populo acꝗ̃
ſitionis brachiū ſue magnificentie
nō exaltet. Certe in exitu iſrael de
egypto.dñs de ſpolijs egyptioꝝ di
tauit hebreos. Ingreſſus aūt popu
lꝰ terrā chanaan. de ꝑdis hoſtilibꝰ
īnumerabiles ſibi diuicias aggrega
uit ꝓmo belloꝝ lex publica eſt. vt
munificentia ꝓncipalis ſuis ꝯmilita
tibꝰ. de caſtrēſi obuentione.ſtipen
dia largiatꝰ Que ratio eſt.vt qui ꝓ
eccīa pugnāt eccīam ſpolient. quā
īimicoꝝ ſpolijs ⁊ donis triūphali
bꝰ ampliare debuerant? Putāt ne
inſipientes ⁊ miſeri.ꝙ xp̄us qui ſū
ma iuſticia eſt. velit ſibi de iniurijs
⁊ ſacrilegio exhiberi ſacrificiū. aut
ſuſtineat ꝯmiſſa ex hijs ſpolia ꝓſpe
rari? Si eñi teſtimonio veritatis in
ignē eternū mittitur/ qui ſua pauꝑi
bꝰ non dedit.vbi queſo mittendꝰ ē/
qui bona pauꝑm vel eccīe rapuit. ꝗ̃
fraudauit? Pro hijs ⁊ ꝯſimilibꝰ filij
effrem/intendētes ⁊ mittētes arcū.
ꝯuerſi ſūt in die belli Nūꝗ̃ pauꝑm
nūꝗ̃ eccīe ſpolia proſperum habue
runt euentꝰ auſpiciū Ideo in vltima
peregrinatione effuſa ē ꝯtētio ſu
per ꝓncipes. et errare fecit eos dñs
in īuio ⁊ non in via Fuerunt contri
tio ⁊ infelicitas in vijs eoꝝ.quia vi
am pacis nō cognouerunt patrimo
niū xp̄i ei ⁊ eccīe ſue.hodie vertitur
in occaſionem ſcandali ⁊ materiā ſer
uitutis Certe ſub pharaone cū ex
ꝓncipali decreto.omēs ad ſolutionē
quinte ꝑtis generaliter vrgerentur.
ſacerdotes tamen fuerunt ab obſer
uantia. et onere illius conſtitutio
nis īmunes. In libro eciam nu
meri ad figuram perpetue liberta
tis. precipit dominus leuiticam tri
bum. ab omni publica functione li
beram eſſe. ſūmiqꝫ pontificis dum
taxat arbitrio ſubiacere. Quid
aliud a pontificibus vel a clero. po
teſt vel debet princeps exigere. ꝗ̃
vt inceſſanter fiat oratio ab eccleſia
ad deum pro eo? Omnis pontifex
ab hominibus aſſumptus. pro ho
minibus conſtituitur. in hijs que
ſunt ad deum. vt offerat dona et
ſacrificia pro rege et populo. ⁊ ſi
iratus eſt eis dominus. ſacerdos
medius intercedat. et in tempo
re iracundie fiat reconciliatio. I
ratus dominus populum iſrael.

delere decreuerat. stetitq3 moyses in
cōfractiōe in cōspcū ei9. motūq3 di
uine indignatiōis orōne placauit.
flamm diuine aiaduersionis desc
uiebat in ppłm/ ⁊ aarō arrepto thu
ribulo. medi9 inter viuentes ⁊ mor
tuos se flamme obiecit. cessauitq3
quassatio. Item ɔtra amalech isrł
ꝑualebat moyse orante ⁊ erigente
man9 suas ad dñm. Et postea tem
porib9 iosue sacerdotib9 vociferātib9
muri iherichs corruerūt. Quo ꝗ si
rex tu9 angarijs/ parangarijs exac
tionib9 capitationib9. ceterisq3 sor
didis ⁊ extraordinarijs munerib9
ecclesiam decreuerit pregrauare/ ꝗ
plures episcopos hui9 rei fautores
inueniet. Ipsi eñi euangelice liberta
tis obliti que non solum filios dei.
sed amicos facit. in ignominiā ser
uitutis ꝑpetue sibi permittent aurē
subula perforari. Sic olim rege an
thiocho. iura tēpli ⁊ sacerdocij subū
tente. multi de israhel egressi sūt. q̄
solius adulationis. aut vani timo
ris intuitu. in ɔsensum illi9 tyrāni
dis transierūt. Tu vero reuerentis
sime pater pro domo israhel ex ad
uerso ascēdas. et pro testamēto dei
murū inexpugnabilem te opponas
¶ Enorme nāq3 fame et aīe discri
men incurres. si hanc iniuriā xp̄i/ si
lēcio aut neglectu dissimules. Doc
trina et exhortatiōe tua recolat do
min9 rex/ se nō ad oppressionē pau
perū. sed ad tuitionē ecc̄ie ptātē gla
dij ab ecc̄ia suscepisse. Et qui nūc
viuēs ecclesie suffragia iugiter ex
perit ecc̄ā post mortē eiusdē bn̄ficijs
lōge amplius indigebit. Morietur

eñi. ⁊ vtinam in cordibus mortis euē
tus attēderet. ac nouissima sua me
morans/ p̄ntes diuicias futurā mi
seriam cōpensaret. Ecclesiastic9 dicit.
Rex hodie est. ⁊ cras morietur/ cū
aūt fuerit mortu9. hereditabit ser
pentes. bestias ⁊ vermes. Spūs ꝑ
transibit in illo ⁊ nō subsistet. ⁊ nō
cognoscet āpli9 locū suū. Agnoscat itaq3
locū suū/ et officiū in quo posuit eū
dñs. nec de thesauris ecc̄ie qui solū
debentur paup̄ib9. sed de fiscali era
rio bella dñi prelietur neq3 cōfidat
in fortitudine aut multitudine ar
matorū. sed in domino. Quia testi
monio salomonis. Nomē domini
plurima fortitudo. domin9 fortitu
do plebis sue est. quod aptissime li
quet in prelijs antiquorū. Quomo
do eñi persequebatur vn9 mille ⁊ du
o fugabant decem milia? Nonne
ideo quia deus vendidit eos. et do
minus conclusit illos. Nec enim in
gladio suo possiderunt terram. et
brachium eorum non saluauit eos
sed dextera tua ⁊ brachium tuū do
mine. et illuminatio vult9 tui. qm̄ cō
placuisti in eis. Ibi autē compla
cebit domin9 in eis. qui fideles fue
rint in testamēto eius. Sine fide āt
īpossibile est placere altissimo. hec ē
eñi victoria que vincit mūdū fides
vestra. Et q2 fere vniuersos regni
magnates video. in via dñi quodā
tedio laboris. et pusillanimitate lē
tescere. vos queso iugi predicatiōis
instātia man9 remissas et genua de
bilia roborate. Plane quia eis in
p̄cedenti ꝑegrinatione nō successit
ad votum. credunt abbreuiatam

eſſe manū dn̄i· ⁊ in exhauſtum fon
tem celeſtis grē accuſſe Poro tūc in
ſupbia ⁊ in abuſione pfecti ſūt/ nec
ex defectu ſue fidei· ſʒ ab euentu dū
taxat diuine diſpenſationis iudiciū
mentiūtur· fides quidē eoꝝ ſemel p
bata ē/ ⁊ inuenta ē min9 habēs Ad
huc expicitur cum dn̄o Nā ex eoꝝ
fide et humilitate· victorie calculus
pendet / ac de hijs ſpālr expeten
dus ⁊ expectand9 eſt· preliorū triū
phalis euent9· Peccauerat tribus
benyamin in vxore leuite· ⁊ ſe reliq̄
tribus in vltionē ſceleris accinxerūt
Erat cauſa eoꝝ iuſtior et exercitus
longe numeroſior/ atqʒ forcior· Et
cum eis ducem prelij dn̄s aſſignaſ
ſet· ipīuſqʒ nutu in plium deſcendiſ
ſent/ terribilis in conſilijs ſup filios
hoīm deus/ iuſtos ab impijs/ plures
a paucioribus ſupari pmiſit· ⁊ ceci de
runt ea die xxij· milia de iſrael· Ite
rum ad cōflictū veniūt/ ex precepto
dn̄i ⁊ ſuccūbunt· decemqʒ et octo mi
lia de iſrael occiſi ſunt/ nimirū quia
de ſua fortitudine· ⁊ multitudine p̄
ſumebāt· pmo ⁊ ſcdo victi ⁊ humili
ati ſūt/ vt p humilitatē denuo vince
rent qui p ſupbiam victi erāt/ fides
aūt eoꝝ ex pma et ſcda fruſtratioē
non torpuit· ſed ex geminato diſcri
mine creſcens/ denuo ad cōflictum/
q̄ıā cō humili9 tāto forci9 ſe accigit
Tercio autem ꝯgreſſi ſunt/ ⁊ tanta
ſanguinis effuſione purgati· fere to
tam tribū benyamin deleuerūt· Pci
as ꝙ ſcdm populi fidē· ſcde peregri
nationis metietur euentus Inſtrue
ergo in fide ⁊ timore dei pplm et po
puli ducē Et vt multa paucis inclu

dā· reuerendiſſime ⁊ dilectiſſime pat̄
mi tue diſcretioni cōmitto· religioſo
rum quietē/ pacem ſimpliciū· cauſam
xpi ⁊ eccie libertatem

¶ Exhortatio contra maliciam
hereticorum

Epiſtola c xiiij·

Reuerendo patri et dn̄o G dei
grā· Eboracē· Archiepō· Pe
trus P· Bleſ· Bath· Archid· Sen
tire de dn̄o in bonitate· ⁊ ipugnato
res catholice fidei expugnare· Dū
in reb9 hūanis ageret pater vr̄· Dū
eni fallax mūdi gloria· et pditoria
hui9 vite proſperitas arrideret· diu
fuiſtis dubi9 quid expediret· aut de
ceret vos agere· clericale officiū pſe
qui· ā exercicijs ſcolarib9 militares
tytulos auferre Vidimus ⁊ pn̄tes
fuim9 vbi regnū paleſtine regnū ci
ā ytalie· patri vr̄o ā vni filioꝝ ſuo
rū quē ad h̄ eligēt ab vtriuſqʒ reg
ni magnatib9 ⁊ pplis ē oblatū Qui
dā vero attendētes pbitatē ⁊ īduſtri
am vr̄aʒ· vobis multiplicū honoꝝ
eminentiā cōi deſiderio deſtinabāt
Porro cū rex iunior duxqʒ britānie
frēs veſtri q̄ tpib9 ſuis p̄ ceteris mor
talib9 obtinuerūt glām milicie triū
phalē· ſublati eſſent de medio· tan
dēqʒ genitor veſter btē memorie rex
h· tributū mortis nature ſoluiſſʒ· Vi
diſtis qʒ vniuerſa vanitas· oīs hō
viuēs· nā in ymagine ptrāſit hō· A
deoqʒ reliq̄ſtis vanitates et īſanias
falſas vſiqʒ maturiore ꝯſilio ſeruiciū
elegiſtis· cui ſeruire regnare eſt Quia
g° multa ē meſſis q̄ vob̄ ꝯmiſſa ē· ſu
oſqʒ palmites lati9 extendit vinea
dn̄i ſabaoth· cui9 vos ipē cuſtodem

cōstituit· circūspectiꝰ ꝓuidere et agere vos oportet· ne degenerēt propagines vinee in labruscam· frumēta loliū· aurū in scoriam oleū in amurcam· Surrexerūt enī tempꝛibꝰ vestris falsoꝝ dogmatū predicatores doctores mendacij· hostes veritatis et fidei subuersores · blandi et simplices sūt vt agni· ꝫ vulpes astucia sunt· ⁊ rapaces vt lupi· Isti sunt heretici qui in vestimentis ouiū veniūt Isti sunt lupi quos mercennariꝰ fugit· Isti suut vulpes que demoliuntur vineas· ¶ Quia igitur estis successor et vicarius petri/qui oues domini custodiendas et pascendas accepit· plurimū vestra interest preuidere ⁊ precauere illoꝝ versucias q̄ legem dn̄i preuaricantur occulte · qui laq̄os ⁊ pedicas tēdūt in capturam simpliciū· seq3 cū alijs in ꝑapiciū dampnatiōis eterne deuoluūt

¶ Velꝰ itaq3 domꝰ domini accēdatur in vobis Ascēdite ex aduerso· ⁊ opponentes vos murum contra inimicos crucis xpristi· reddite testimonium fidei vestre· et pro testamēto dei viriliter et efficaciter state · Accite clericum· cōgregate ꝑplm· vt ex eorū cōmuni deliberatione· qui spm̄ dei habent terribilis cōstitutio in vestra prouincia promulgetur/ quatenꝰ tā graui animaduersione plectantur· qui hac peste laborant vt ex eorū pena ceteri terreātur· ¶ Grās agit P· sup ꝯsolatiōe cleri blesen Et cōgratulatꝰ eidē q̄ post lōgū exiliū ꝓmotꝰ ē in epm Epla Cxvᵃ·

DIlectissimo dn̄o suo ⁊ pr̄i· J· dei grā· Carnocen̄ episcopo· P· Blesen̄· bathꝭ archid' Salutem ⁊ si quid meliꝰ est salute Benedictꝰ dn̄s qui erexit vos in titulū et gloriam sue laudis· plantās vos quasi oliuā fructiferam in domo dn̄i· ad dandā scientiam salutis plebi eius· ad redimēdū iuxta verbū prophete· dispersos in gētibꝰ· ⁊ reducēdū filios de longinquo· Clerꝰ blesen̄ celestis arbitrij dispēsatiōe ꝓscriptus· Vagꝰ erat et profugus super terrā/ donec eis datus est epūs aīarum suarū · q̄ posset cōpati pacientibus · et ex lōga experiencia exulādi sciret q̄ humanū sit exulibꝰ misereri ¶ Vocatꝰ aūt a domino tanq̄ aarō· non acquieuisti statim carni ⁊ sanguini· non ep̄alis munificentie grām a pn̄tibꝰ inchoasti· Nō edificasti syon in sanguinibꝰ / sed primicias bn̄ficioꝝ vestroꝝ consecrastis in eo quem me alterum sentio · qui me totū gerit aīmo· vultu · nomīe· cognomīe et statura · Ille iuxta suoꝝ exigētiā meritorū· si ad vitā/ si ad mores· si ad lrātura respicitis· dignꝰ ē vt ei plenioris grē oleum infūdatur Manꝰ vrē mirram ꝑmā distillauerīt· spero futuri in eo balsamū vberioris gracie resudabūt Recolo autem quid de promotiōe vestram· auribus meis instillauerit· os illud secretꝰ veritati in euāgelio consecratum Decretū meum m̄· secretū meū debite· voca vrē vocē virtutis· nec inuenietur apud vos · est· ⁊ non· sed in campis geth ⁊ in compitis ascalonis nominis vestri gloria predicabitur· vbi nup ignominia exilij vestri ⁊ īfamie· publice

palpebris versabatur. Tūc valete.
Illud āt noueritis. q̄ de mādato dn̄i
archyepiscopi scribere triūphū bea
ti thome attemptassē nisi aliud mi
chi scriptū fortuitus obtulisset euen
tus. in quo elegantia stili ingeniū
magistri iohannis saresb exprime
bat et linguā. Admirans ergo gra
tiā que diffusa est in labijs vestris
substiti. ne laudes quas lingua eru
dita dictauerat. indoctis humane sa
piencie verbis. et stilo degeneri de
turparē. et iniurius fierē martiri. qui
per insufficientiā rudis ingenij. tan
te magnificentie preconia decurtas
sem. ¶ Soluitur grauis questio le
gum et decretorum de matrimonij
quorūdā affinitate. Epistola cen
tesima decimasexta

Carissimo dn̄o suo et amico. h.
dei gracia abbati de messend
Petrus blesenß bathonien̄ archid
Salutē in auctore salutis. Sciute
moueris et queris instantius vtrū
matrimoniū stare possit quod inter
rotbertū et adeliciā contractū est eo
q̄ quodā affinitatis genere se cōtin
gant. Sicut autē memoria fideli re
censeo processū affinitatis illius. ta
li serie et computatione disponis.
Iohānes frater marie vxoris andre
e duxit agnetē Agnes vero mortuo
iohanne nupsit helye. processit ex
hijs rothbertus/ qui sibi andree fili
am adeliciē desponsauit. Si bene
recolo quid super hac questione. ca
nonū censura diffiniat. Iohānes fra
ter marie vxoris andree. et andre
as in primo affinitatis genere con
uenerūt. Agnes vero vxor iohānis
fratris marie. et andreas affinitatē
secūdi generis contraxerūt. Ius enī
regulare est/ q̄ persona addita pso
ne per carnis copulā. mutat genus
et non gradū. et huius diffinitionis
obtētu matrimoniū relicte iohānis
iniciū cū helya. terciū genus affini
tatis manifeste conficit. Rotbert9
ergo helye filius et filia andree ade
licia. in scd̄o gradu tercij generis af
finitate coniūcti sunt. Gradus enī
inter affines non scd̄m matrimoni
ale vinculū. sed scd̄m cōsanguinita
tis gradus cōputare solemus. Iux
ta tenorē illius regule doctrinalis.
persona adiūcta persone per carnis
propagationē/ mutat gradū et non
genus. Ego aūt vt summarie tue
inquisitioni respondeā/ si tales inueni
rē in tā dispari et remoto affinitatis
genere cōiugatos/ vinculū int̄ eos
matrimoniale non soluerē/ disciplinalia
q̄dē sūt hec. quodā exercicio scolariū
multiplic. ad cautelā maioris obseruā
tie introducta/ domin9 equidē in le
ge moysi circiter duodecim p
sonas excepit. inter quas coniugiū
cū domestica carnis sue et illegitti
ma. reuelatio turpitudinis inhibe
tur. De scd̄o aūt aut tercio genere
affinitatis. testamenti veteris serie
aut euangelio. citra exceptiones il
las duodecī personaꝝ. nichil memi
ni me legisse. Qđ enim iohannes
baptista dicit herodi. Nō licet tibi
hēre vxorē frīs tui viuētis. subintelli
ge/ p̄ꝰ gen9 affinitatis īsinuat pub
lice siq̄dē legis edicto/ p̄cipiebatur
frē semē frīs suo. nō viuētis ſ mortuo
suscitare/ si tn̄ sine liberis decessisset

Nos autē hūc legis articulū spiritualiter ītelligim9 ⁊ tenem9/xp̄o enī q̄ p̄mogenit9 est ī multis fratribus qui p salute nr̄a mortu9 est et p̄mogenit9 mortuoꝝ·q̄ dicit marie·vade ad fr̄es meos·p verbū p̄dicationis semē fidei suscitam9·⁊ nichilomi9 diuine legis oraculū/tam in viuo q̄ꝫ in mortuo fr̄e/de nō ducē da illi9 vxore generalit̄ obseruam9 Inueniūtur aūt canones ex quoꝝ intelligētia triplex affinitatis gen9 ⁊ ī eis diuersoꝝ distinctionē gradu um industria scolaris explicant Sꝫ iuxta conscientie mee iudiciū/noua hec adinuētio/et traditio magistralic m̄rimonio nō p̄iudicat/ cui certos limites sicut p̄notauimus/lex diuina p̄scribit Sane in p̄moꝝ parentū coniugio·due tantū psone·pre caritate hoīm·pater ⁊ mater videlicet a lege coniugali exempti sūt·vbi dicitur ꝓpter hoc relinquet hō preꝫ et matrē·⁊ adherebit vxori sue·i·nec patri filia·nec matri fili9·m̄rimonialiter adherebit Processu tēporis excepit legislator matrē·nouercā·sororē·neptē·amitā·matertera·vxorē patrui·nurū·vxorē fr̄is subaudi viuētis/p̄uignā p̄uigni·p̄uigneqꝫ filiam·⁊ vxoris sororem Ex quo aūt vox turturis audita ē in terra nostra et hij q̄ se castrauerunt p regno dei beatitudo ꝓmissa est multa salubriter introduxit ad obseruātiam ꝯtinētie·ratio publice honestatis·que versuū paucitate cōclusi/ Votū condicio·violentia spūalis·ꝓximitas·error·dissimilisqꝫ fides Etas·turpe scel9·sāguis·cō iunctio·temp9·hec si canonico vis consentire rigori Ecce de iure vetant iura subire thori

Consolatoria in angustijs ad amicum

Ep̄la C·xvij·

Carissimo dn̄o suo ⁊ amico h·dei gr̄a abbati sc̄i dyonisij magister p·blesen̄ bath̄ archid· Salutem ⁊ p̄nuncias noui fruct9 Mitto vobis op9 nouū·sed imperfectum adhuc et penit9 incorrectū placeat itaqꝫ vobis cū ipsū legeritis·lectū ad artificis sui limā remittere/vt si eū vestra dignatio acceptauerit/emēdatius ad vos redeat/cū alijs opusculis meis·in q̄ub9 elegantior stilus·materia gratior·fructusqꝫ suauior et vberior inuenitur Rogo autem quaten9 tractatū quē de statu aut poci9 de casu nostro in sicilia cōscripsistis·mittetis michi si fieri p̄t vt cortina cortinā trahat/vn9 cherubin alterū respiciat/⁊ iter veteres amicos mutua scriptoꝝ missio grata vicissitudine interaurat Noui vestras āgustias·noui cruces·noui rapinā bonoꝝ vestroꝝ·audiui regie ꝯminationis tonitruū/atqꝫ p̄sencialiter aderam vbi vestros domesticos excitabat contra vos in tumultum·positus estis in conflatorio domini·magnanimitatem vestram q̄ se in tam arctis rebus frequēter exercuit·finalis paciencia declarabit Ob īmensas pecunias promittit vobis pacem/et vulpine reconciliationis osculum/qui aures suas per

tinaciter obturauerat ad p̄ces ſum
mi pontificis ⁊ ad cōprouincialiū e
piſcopoꝝ ⁊ abbatū inſtantiā. ad cla
morē ſacraꝝ virginū. ad lacrimas
monachorū facta eſt hec federatio.
hec venalis ⁊ gracia hec mercalis
deo et hoībus eſt ingrata. Non eſt
torē pacē vobis prouideat/ qui au
ferre ſpiritū principum. ac ſublimiū
colla ꝓpria virtute conculcat. Mul
tis equidē ſimulata pace / melior fu
it perſecutio manifeſta. Iniit quādo
q̄ rex iſrael cū benadab pacē. ſed in
ſcandalū verſa eſt ei. ⁊ populo in rui
nā. Sint ergo oculi veſtri ſemper
ad dn̄m. ponite cor veſtrū ſuper vi
as veſtras. vt eas acceptet dominꝰ
et faciat pacem. Scriptū eſt enim
in prouerbijs. Cum placuerint do
mino vie hominis. inimicos eius
conuertet ad pacē. Et pax dei que
exuperat omnē ſenſū/ cuſtodiat cor
⁊ intelligētiā veſtrā/ atq̄ hunc ago
nem vobis conſūmet ad gloriam ⁊
triumphū

Arguitur religioſus irreligioſe
ſe habēs. Et reprehendūtur religi
oſi qui litigant pro terris ſeu poſſeſ
ſionibus. Epiſtola C.xviij.

Dilectiſſimo dn̄o ſuo ⁊ amico
G. dei gracia abbati maioris
monaſterij Magiſter petrꝰ bleſeñ
bath archid̄ quietē animi cū ſalute.
Prior ſancti coſmi lacrimabiliter
cauſatur et conquiritur q̄ eū occaſi
one cuiuſdā terre ⁊ paſcuorū. ad ec
cleſiā ſuā longo preſcriptionis titu
lo/ ſicut aſſerit pertinentiū in iudici
um trahis. et eum modis omnibus
quibus potes infeſtare preſumis.

Veruntamen ſi votū profeſſionis
illius cui oblatus es diligenter at
tenderes/ que ſurſū ſunt non que ſu
per terrā propenſiore ſtudio procu
rares/ iuxta doctrinā apoſtoli. Ser
uum dei non oportet litigare. Cum
ipſe alibi dicat/ hoc ipſum delictū eſt
in vobis q̄ cauſas habetis/ ⁊ non po
tius fraudē patimini. Ipſe bonorū
ſuoꝝ rapinā cū gaudio ſuſtinet/ vt
ad ſimilē equanimitatē verbo ⁊ o
pere te inuitet/ non decebat tanti or
dinis virū litigare pro terra/ cuius
conuerſatio iam erat in celis. ſicut
ſe opinio cōmunis habebat. Abſit
abſit vt ſpiritualis homo ſic terram
appetat q̄ fame diſpendiū aut ani
me ſue diſcrimē incurrat. Sed hoc
tibi ſuggerit ille triplex gerion. ille
triforinus ⁊ monſtruoſus homo. ter
renus. carnalis. animalis cuius cō
tracte ſunt omnes cogitationes in
malū qui vtinā ita crucifigatur in
vobis vt deſtruat corpus peccati ⁊
iam nō ſeruiamus peccato. Quiq̄
terrigene et filij hominū. vt quid li
tigatis pro terra quibus prope eſt
vt dominus de terra vos perdat. vt
terra vos abſorbeat et conſumat?
De vobis ſcriptū eſt. fructū eoꝝ de
terra perdes. et ſemen eorū a filijs
hominū. filij hominū vſq̄quo gra
ui corde vt quid diligitis vanitatē
⁊ queritis mendaciū? Mendax enī
eſt ⁊ tranſitoria poſſeſſio huius mū
di. vbi non eſt niſi concupiſcencia o
culoꝝ. cōcupiſcētia carnis ⁊ ſupbia
vite. Vbū ꝓphe ē. O terra terra ter
ra audi ſmones meos Tr̄a eſt hō
q̄ de terra ſumit̄. in tr̄a cōuerſat̄/ in

terrā reuertitur. terrā sapit. terrā lin
git terrā sitit. Cōglutinatus ē in ter
ra vent' ei9. descēdit in inferiora ter
re celiqȝ ⁊ celestiū oblitus. pro terra
litigat/ p terra pugnat/ nec cessabit
a talib9 donec in terrā. qui de terra
est reuertatur. Tūc ei septem vel oc
to pedes terre sufficient/ cui modo nō
sufficit campoꝝ latitudo ⁊ vastitas
regionū. Ibi ē o homo gleba corpo
ris tui q̄ est terra de terra ad id un
de sumpta est reuertetur/ hic ē funi
culus hereditatis tue. qui nunc pro
terra litigas quasi hereditate posside
as terrā/ qui in proximo futur9 es
porciūcula terre. serpentū possessio.
et vermiū cib9. In auditorio turonē
archiepī. nuper te pro hac terra et
pascuis litigare vidi ⁊ doleo me vi
disse. ita toti9 religionis et honesta
tis oblitū/ vt qui vultu/ gestu. et ha
bitu. monasticā exhibere debueras
grauitatem. oīa in abusum verteres.
et omnib9 fieres in derisū. Iactabas
man9/ prosiliebas in mediū/ torque
bas oculos. distrahebas labia. et
paupi pori. quodā vultuoso fastu et
pbris insultās/ cerebroso spū/ ⁊ cla
more nautico itonabas. Porro ille
qui in celis habitat. ⁊ humilia respi
cit/ ipē liberauit paupem a potente.
et inopem a diripientib9 eū. quia in
odium dissoluti ⁊ inqetissimi status
tui prior ea dic ab istantia litis. ab
solutus ē/ ⁊ quantū ad pn̄tem ꝯtro
uersie illi9 articulū. cōtrariū sentētie
calculū reportasti. Tibi tn̄ iminet iu
diciū grauius. et suspectior dies qui
finem iponet litibus tuis quas nūc
in omni ptorio notus. ad iniuriam
⁊ scandalum monastice professionis
exerces. Quia igitur cōtra inopem
et mendicū tantā mēbroꝝ dissoluti
onem. tantā exerauisti lingue pca
cis iniuriā. dies mortis qui cano ca
piti tuo iminet. debitam istorum exi
get vltionē. Caro ꝯgelascet. cutis ri
gescent. man9 ⁊ brachia decident.
pect9 anhelabit. ceruix lāguescet. spu
mabunt labia. obtenebrabuntur o
culi. facies vt testa pallescet/ sic i mo
dico terre fodietur peccatori fouea.
et erit sepulchrū. domus ei9 in eter
nū. donec veniat dies ille terribil'.
qui vnicuiqȝ retribuet/ iuxta suorū
exigentiam meritorum. Cessa igi
tur ymmo cessent omnes religiosi
a talibus quibus consciencie sancta
tum vulnerantur/ denigratur bo
norum opinio. scandalizatur ordo.
anime iugulantur. Qui enim pro
terra litigant/ aut pro pascuis idig
ni sunt in terra viuentium. et in lo
co pascue collocari.

Arguitur archidiaconus qui
suam innocentiam iactitabat.
Epistola C xix.

Carissimo socio et amico. G.
Archid. Eboracē. P. Ble
sen. Bath. Archid. Salutem et
temperantiam labiorum. Audi
ui te nuper inter abbates ⁊ archi
diaconos. atqȝ alios. magne ho
nestatis viros. in puritate tue con
sciētie gloriantē. cepiqȝ mirari. vnde
tante innocēcie securitas obuenisset.

Sctūs iob verebatur omnia opa sua ·
et yſayas propheta omēs iuſtitias
ſuas pāno cōpat menſtruate Si in
tuis infirmi tatibus glorians · non
eris inſipiens Si teipm ꝯmendas/
non eſt cōmendatio hec ſecura Non
enim qui ſeipſum cōmendat ille pro
bat9 eſt · ſed quem de9 cōmendat · Il
la autem pfecta et cōſūmata cōmen
datio iudicāda eſt quando erit vniaui
q3 laus a deo · vtinam de te ſentires
humilr9 ⁊ ſi quid boni habes · illud
non habere te crederes nemo hoim
nouit/ que ſūt in homine · niſi ſpūs
hominis qui in ipō eſt/ ſ3 nec ipe ad
plenū ſua interiora cognouit · Cor
eni hominis prauū eſt et inſcrutabi
le iob quem dn̄s p ceteris cōmenda
bat · q̄ nō eſſ3 ei ſimilis in terra · vir
ſimplex ⁊ rea9 · ac timens deū · ipe
poterat dicere · Non reꝑhendit me
cor meū in vita mea Et paul9 quē
xpūs ſibi vas ſanctificationis effece
rat/ licz diceret Nichil michi ꝯſcius
ſū · nō tn̄ arbitrabatur ſe iuſtificatū
Et quis ꝯfidat ſe habere cor mūdū/
qui de imūdo concept9 eſt ſemine · ⁊
qui cōuerſatur in mūdo pleno ſpur
ticijs peccatoꝝ? Qui ſtat videat ne
cadat · aut poti9 ne iam ceciderit Pe
trus de ſua ſtabilitate pſumens vbi
ſtare forti9 confidebat · infirmi9 ceci
dit · Si dixerim9 quia peccatum in
nobis non eſt dicit iohēs · noſmetip
ſos ſeducim9 ⁊ veritas in nobis nō
eſt/ hec ipm graue pcm̄ eſt · ⁊ obſti
natie ſignū · qd nullo pcō itellig̃
te grauatum Hebrū eni qd ita ſtu
puit vt ſentire nō poſſit · longe eſt a
ſalute Tot9 inſenſibilis fact9 es

ſi nō cogitas timorē dei · ſi te crudi
tas cogitationib9 nō exercet expecta
tio futuri iudicij Sane vix vnū tn̄ſi
gimus diem · in quo nō offendam9
deū aut proximū · iraſcendo detrahē
do · murmurādo/ inuidēdo/ ſcandalizā
do · cupiēdo · garriēdo/ ſequēdo gulā ·
aut ſequēdo carni · cōtradicendo ſpūi
appetēdo que ſūt ſeculi · cōtemnēdo
que ſūt dei · obliuiſcendo q̄ enormia
fecimus/ q̄ dura meruim9 · q̄ miſeri
corditer de9 nos ad pn̄iam diſſimu
lando expectat · q̄ terribilia cōmine
tur/ q̄ icerta mors/ q̄ intolerabilis
⁊ interminabilis pena vobis imine
at · Nouit aūt dn̄s qui ſunt ei9 · et
eos aplūs certa diffinitione decla
rat dicens · Qui xpi ſūt crucifixerūt
carnē ſuā cū vicijs ⁊ cōcupiſcencijs
Tu videris cuiuſmodi crucē feras
propter verba labiorum eius cuſto
diens vias duras · Neminē iudica
ſed ſicut aſſerunt plurimi · ſuaui9 eſt
tibi iugum mamone iugo xpi Sūt
qui ſe iuſtiſſimos arbitrātur / eo q̄
crimina dampnabiliora non cōmit
tunt/ ſed cor eorum vanum eſt/ non
enim iuſtificabitur in conſpectu eius
omnis viuēs/ vide ne ſoluas ihesū
Jheſum ſoluit qui verbis cum confi
tetur operib9 autem negat/ verbum
autem iohānis eſt · Omnis ſpirit9
qui ſoluit iheſum ex deo nō eſt · Vi
deo te ad negocia mundana circum
ſpectum · ⁊ anxium · circa ſalutem ve
ro anime deſidem ⁊ remiſſum ·
Tua opinione es ſāct9 · innocens/
impollutus · ſed ſupellex varia · de
licacior cibus · veſtitus cultior · vbe
res redditus · ambitio ad maiora ·

edificia ampla·multiplices clientele
arca desideria carnis curā impressio
ne opinioni multipliciter obloquū
tur. ¶ Porro ignis op9 uni9 cuiusꝫ
probabit cū sederit dn̄s quasi ignis
cōflans ⁊ emūdans argentū cū do
min9 lauerit sordes filiorꝫ syon · et
sanguinē ihrlm̄ de medio ei9 in spū
iudicij ⁊ spū ardoris · Si iniquita
tes obseruaueris dn̄e·domine quis
sustinebit? ¶ Q̄ꝙ periculosū est incide
re in man9 dei viuentis· Cum exar
serit in breui ira ei9 beatus cuius o
pus non ardebit · felix qui edifica
uerit aurū ⁊ argentū et lapides p̄ci
osos· Sufficiat michi seruo inutili·
si crematis/lignis/feno·stipula que
michi coaceruaui ad gehennam ·
de illo igne semiust9 euadam· Iam
undecima michi hora est ⁊ inclinata
est dies et adhuc tamē ad opandū
domin9 me inuitat/ delicat9·infir
m9/ ipaciēs·pfectā hacten9 p̄niam
distuli Consiliosū michi est· vt fruc
tus penitentie qui exigitur a me·p
diti iacturam temporis recompenset ·
humiliabor ergo sub potenti manu
dei obseruabo me ab iniquitate mea
ponam in puluere os meū · si forte
sit spes· Cur timebo in die mala ·
Nōne meli9 est timere in die bona?
Ecce nūc temp9 acceptabile in quo
possum opari ⁊ fugere de medio ba
bilonis·ne fiat in horredo discrimie
in hyeme vel in sabbato fuga mea·
Tu qui ambulas in magnis ⁊ mi
rabilib9 super te· securus es de diui
ne p̄destinationis archano · certus
qꝫ neqꝫ mors· neqꝫ gladi9 · neqꝫ a
liud te poterit separare a xp̄o · Bo
nū certamen certasti· cursum cōsum
masti · qui per delicias adeptus es
regnum dei Sed vide quid ei respō
deas · qui de omni verbo ocioso ex
actur9 est rationem· qui non solum
peccata sed iusticias iudicabit· vide
o ꝙ cecus es ⁊ teipsum non vides·
claud9 es·nec ambulas in via recta
Time queso vetus illud prouerbi
um qꝛ cecus ⁊ claud9 nō intrabūt in
templū

¶ Reprehenditur nūci9 qui causā
temere perdidit sibi cōmissam Et in
crepatur nūcij temeritas qui cū nun
cebatur contumelijs offendit·

Epl'a· C xxª·

Magistr· p· bles· bathonien̄ ar
chid· R· canonico Salutē et
circūstātiā labiorꝫ De facundia ⁊
discretione tua magna cōfidens/ti
bi negocia mea mādaueā apud p̄n
cipem peragenda· Ea enim ꝑ maxi
ma pte expedieram · sed causē enor
mit̄ impedisti· Cūqꝫ iam vota me
a nauigarent in portu me tua teme
ritate in pelagus reiecisti· Excessisti
mādati limites/qꝛ cōmot9 ad modi
cum vni9 hoīs v̄bū/⁊ calore iracū
die duct9 tpantie frenū in v̄ba cōtu
melie relaxasti· Offendisti omnes
qui aderāt ⁊ vt attrite frōtis hō·⁊
verecūdie pdig9 nec pepcisti ordini
tuo·ꝫ nec epis assidentib9·nec ipi
p̄ncipi detulisti Porro ⁊ si aliquis
eorum cōtra te·aut etiam cōtra me
sicut asseris·aliquod v̄bū amaritu
dinis ptulisset nō sic tn̄ exarduisse
debueras·vt tue mētis ipetū in pub
licam eorum contumeliā retorqres

In ſcđo libro valerij maximi legi
m9 q̄ legati romane reipublice miſ
ſi a ſenatu tarentum / cum graues
iniurias accepiſſent / ita vt vnus eo
rum reſpergeretur vrina · legationē
inde ſuam peragentes · de illatis in
iurijs · nichil cōqueſti ſunt · nec vltra
q̄ mandatū eis fuerat loquerentur
Sane illi quos aſſeris michi publi
ce detraxiſſe · ⁊ ideo te contra eos fu
iſſe cōmotum · amici mei ſūt · de qui
bus nulla michi ſuſpicio eſt · q̄ pro
poſito detrahēdi hoc dixerint · nam
multiplici experiētie argumēto ꝓba
ui · q̄ affectuoſe me diligunt · nec eſ
timare debeo neq̄ʒ poſſum · q̄ eorum dic
ta vel facta michi cedere debeant in
aduerſū · Dilectio ergo que vicissi
tudine alterna ſepius probata eſt ·
notā ſuſpitionis aliquā non admit
tit ¶ Quidā aſſerebat platoni ſicut
valeri9 maximus ſcribit xenocratē
diſcipulū eius · eidem multipliciter
detraxiſſe · ⁊ hoc ipſū aſſerebat iura
mēto firmare Dubitat plato · non
eſt credibile q̄ me nō amet fideliter
quē tam efficaciter amo · Cūq̄ʒ cri
minator inſtaret · plato adicit · Eci
am ſi hoc dixerit · ⁊ hoc ipſum michi
expedire cognouit Alexādro egro
tanti de cōi ſententia medicorum · phi
lippus medic9 ⁊ amicus ei9 · medici
nam ſuis cōfectam manib9 porrige
bat · ſuperuenerunt littere parmenio
nis hortātis · vt rex inſidias philip
pi caueret / vtpote quē darius pecūia
corrupiſſet · quib9 lectis ille hauſit i
cunctāter · ⁊ tūc tradidit lrās philip
po vt legeret Decuit amico ſe credi
dit · mortiſq̄ʒ timorem in ipſo mortis
nūcio · virtus dilectionis excluſit ·
Pone autē q̄ michi malignandi af
fectu dixerint Reſpōdeo tibi qđ ſue
toni9 refert ceſarem auguſtū reſpon
diſſe · nepoti ſuo tyberio · per eplām
cōquerenti q̄ multi de illo ꝑperam
loquerentur Ita enī reſcripſit mi ty
beri · magnū eſt ſi nobis maledicāt
hoīes · dū non malefaciāt Vtinam
poſuiſſes ori tuo cuſtodiam · nec mi
ſiſſet meū negociū in diſcrimē incō
ſulta loquacitas Scriptū eſt vir lī
guoſus nō dirigetur in terra Ideo
btūs ſerapion dicere cōſueuit · non
eſt mēbrum in meo corꝑe qđ time
am · ſicut linguā · pro leui ⁊ modico
verbo ad iniurias blaſphemie cōuo
laſti nec fame nec aīe tue parcens ·
ſʒ nec regie maieſtati · Sic olim ca
liſtenes areſtotil' auditor miſſus ad
alexādrū / quia ꝓſcriptos ſibi fines
obediētie nō ſeruauit · fructū iniūcte
legationis ꝑdidit et ſeipſm · Graui
ter de tua legatiōe offenſus · eplāʒ
claudo · recolens ꝟbū beati iacobi re
tum eſſe dicētis Si quis putat ſe re
ligioſū eſſe · nō refrenans linguam
ſuā a malo · ſʒ ſeducēs cor ſuū · hui9
vana eſt religio · Tu ergo qui reli
gionis habitum ꝑtendis · religioſi9
te habeas loquaris parcius ⁊ modeſ
tius mouearis · Ego autem qui te
arguo · potius arguendus ſum · ca
licem quem nūc bibo michi miſcui ·
quia nolui audire ſalomonē dicen
tem · Claudus eſt pedibus · qui ꝟ
ba mittit per nūcium imprudentem

¶ Contra quemdam qui diuerſos emebat honores ¶ Epiſtola centeſima viceſimaprima

CAriſſimo domino ⁊ amico R.
de cano turoneñ. Mgr̃. p. ble
ſiñ bathonieñ archyd. Salutẽ . in
auctore ſalutꝭ Nepotẽ vr̃m . p . libẽ
ter viue vocis oraculo cõuenirẽ/niſi
ipſi9 ⁊ vr̃am p̃ñciam . michi localis
diſtãcia inuideret. Michi aũt ci lr̃as
deſtinare nõ expedit q2 cũ fere ſit il
literat9 . lr̃as aut nõ legeret aut nõ in
telligẽdo negligeret . Nã teſtionio
ſapiẽtie . legere ⁊ nõ itelligere negli
gere ẽ Vos q̃ſo temeritatẽ ipſius q̃
nimus publica ⁊ notoria eſt ⁊ que
non mediocriter denigrat glãm fa
me veſtre/inſtãti ſtudio reꝑmatis ne
delinquat in facie ecĩe notice ſed a
ceſſet a ſymonie cõmercijs . aut ip
ſum a cõuerſatione veſtra /tanq̃ pu
tredũ mẽbrũ a corpe p̃cidatis . In
tantijs geth ⁊ in cõpitꝭ aſchalonis
publice predicatur/ q̃ multiplici ve
nalitate venetur in diuerſis eccleſi
is dignitates . ⁊ q̃ obſtinat9 in am
bitione ſua/ nec perditionem ſymo
nis nec lepram gyezi reformidet .
Nuperrime autem factus eſt popu
li ſibilus ⁊ cõmune ludibriũ . quia
mane mercatus . archydiaconatũ
eundem ſero perdidit . Ipſum enim
enormibus obligatum debitꝭ et ide
o non eſſe ſoluendo . venditor intel
lexit . Iocandum eſt de archydya
conatu iſtius ſicut nomen propriũ
eſt vni9 dici conſulem . Cicero in li
bro tuſculanarũ legitur deluſiſſe .
Magnũ inquit oſtentum anno vati
nij factum eſt . q̃ illo conſule nec
bruma . nec ver . nec eſtas . nec au
tũpn9 fuit Querenti deinde vatinio
quare ad eum cicero non veniſſet .

Reſpõdit volui in conſulatu tuo ve
nire . ſed me nox ꝯp̄hendit . Nepos
veſter in diuerſis ecclijs diuerſos ad
eptus eſt turpi cõmercio perſonat9
non enim intrauit per oſtium/ qñq̃
auditur9 verbũ illud terribile Quo
huc intraſti nõ hñs veſtẽ nupcialẽ ?
Satis q2 veſtis nupcialis ẽ caritas
humilitas et honeſtas . hũc aũt nõ
promouet honeſtas /ſʒ cupiditas /
non moralitas/ſed venalitas/ non
ſciencia ſed pecunia/non electio . ſed
ambitio/non meritum ſed precium
non virtus aut ſanctitas ſʒ cõtract9
Vbũ ꝓphete eſt . ve hijs qui edificãt
ſyon in ſanguinib9 /ve qui ꝯgregãt
non ſua/vſq̃quo aggrauat ꝯtra ſe .
denſũ lutũ ? Cũ ſit ꝑſona vel pocius
belua multoꝝ capitum . ydrã tamẽ
⁊ briareum . ceteraq̃ mõſtruoſa ꝓdi
gia . multarum facierũ numero . aut
pocius perſonatuum multiplicitate
tranſcendit . Deteſtanda quidem
preſumptio eſt . q̃ inſufficientiã ſuã
non ꝯſiderat/q̃ vires ſuas ⁊ digni
tatum quas vſurpat onera non cõ
penſat . Cum dominus mitteret
moyſen in egyptum . pro liberatiõe
populi Quis inquit ego ſum vt va
dam ad pharaonem liberare pp̃l'm de
egipto ? licet eũ elegiſſet dominus
tanq̃ dignũ . ipſe tamen tanta lega
tione ſe humiliter reputabat indig
nũ Qua fronte q̃ſo preeſſe p̃ſumit
q̃ ꝓdeſſe nõ nouit Teſte ieronimo .
Nõ taur9 degener . ſʒ q̃ ceteros for
titudine ſupat . precedit armẽtum .
Elephantoꝝ eni gregẽ ille q̃ oĩb9
excelſior eſt antecedit ⁊ ducit Non
ne tibi videtur inſanus q̃ omnino

nauigationis ignatus in discrimini
ne tempestatis peritissimos nautas
contẽpneret/ ipse autẽ in suã ꝛ alio
rũ pniciẽ· temeritate sua· nauis ma
gisteriũ vsurparet? In math scrip
tum est· Cũ videritis abhominati
onẽ desolationis sedentẽ in templo
tũc ve pregnãtibus et nutrientibꝰ
Ac si diceret· Cũ videritis in eccle
sia ambitiosũ et fatuũ melioribꝰ p̃
minentẽ/ ve hijs qui per prelati pru
dentis industriã· a spiritu timoris do
mini conceperant· et cũ cepissent fa
cẽ vite fructũ· per maliciã successois
fecũditas versa est in abortũ Ideo
querẽ ecclesiastes et dicit· vidi ma
lũ quod est sub sole stultũ positũ in
dignitate sublimi· et sapientes se
dere deorsũ O negotiatio detestãda·
ꝑ honore trãsitorio aĩam perdere·
tamq̃ʒ pecunie numerate pro reddi
tu· quãtũ de obuẽtionibus eius nõ
possit per quĩquẽniũ obuenire· De
anime perditione aut salute tacco/
nã de aĩa vltima questio est apud
eũ· Nõ attendit miserrimꝰ quid su
per eũ cogitet terribilis in consilijs
super filios hoĩm deus Quid sit· si
hodie vel cras subitatio mortis eũ
rapiat et non sit q̃ eripiat? Hic ne
illũ demẽtauit ambitio· vt ꝑ phas
et nephas ecclesiaꝝ personatꝰ acq̃
rat nec proponat deũ ante cõspectũ
suũ/ nec vereatẽ iudicia dei/ nec illud
saltẽ tonitruũ diuine indignatiois
attendat· Stulte ac nocte repetẽt a
nimã tuã· ꝛ q̃ parasti cuiꝰ erunt? In
felix ob inanis glẽ ventũ· suã aĩam
iugulat· ꝛ insup se ĩfinitis ꝛ insolu
bilibus debitis obligare non cessat

Certa publica oĩm estimatione· to
ta turonẽ archipꝛ̃atus obuentio
vix sufficẽt eũ ab ere alieno exime
re· Miror nec ad plenũ mirari suffi
cio/ si vel ad vnꝰ hore dimidiũ· pos
sit ei somnꝰ obrepere sub tanto põ
dere debitoꝝ/ inter tot fenoꝝ curas
quibꝰ a iudeis torquetur inter tam
multiplices ꝛ vrgentes molestias
creditoꝝ Cicero in libro tusculana
rũ refert· q̃ augustus cesar audiẽs
quẽdã romanũ equitẽ decessisse qui
sextẽcia ducenta eris alieni viuendo
cõleuarat / culcitram bicubicalẽ que
in bonis defuncti reperta est petijt·
Querẽtibus quare hoc ageret Cul
citra hec inq̃t ad somnũ habenda
est in qua potuit dormire· quẽ tanta
debiti moles iugiter debuerat anxi
asse Credo aũt q̃ nepos vester suo
rũ angustias debitoꝝ· solacietur et
releuet/ illo epygramate marcialis
Sexte nil debes/ nil debes sexte fa
temur Debet eñi quisq̃ʒ soluere sex
te potest Debita eiꝰ sũt vtiq̃ʒ poma
illa in sodomis que sicut beatus au
gustinus in libro vicesimoprimo de
ciuitate dei refert· speciosa quãdoq̃ʒ
sunt ꝛ matura· sed attẽptata morsu
in fumũ ꝛ fauillã· subito euanescũt
Vana equidem et inanis est contra
eũ actio creditorũ· quã euacuat in
opia debitoris

Exhortatio vt via ihersolimi
tana fiat honeste ꝛ sancte Item in
hac eplã monetur nepos vt fidelẽ
habeat auũculũ prelatũ/ nec ꝑmittat
ecclias opprimi occasione ꝑegrina
tiõis ihersol. Arguitur eciã dila
tio ꝑegrinatiõis Eplã C· xxij·

Carissimo dño ⁊ amico R· ro
thomagen̄ decano Magister
petrus blesen̄ bath· archid· Salute
et sincere dilectionis affectũ Cum
in cõtractu bone fidei exactissima di
ligentia requiratur·rogo vos in ca
fide sociali ⁊ amicicia quã ↄtraximꝰ
ab ãtiquo/quatenꝰ in dñi nostri ne
gocio de quo alias vobis scripsi/vi
gilãtia vestra sic exacuet: vt nõ solũ
corporis cõmoditatẽ/sed et salutẽ a
nime: vestra in eo cautela procuret·
Magnificauit vos dñs in cõspectu
regis/⁊ ceteris ĩ ducatu suo/post ves
trum cronicalũ vos pfecit Geratis
ergo vices aioth fortissimi iudicꝭ is
rael ãbidextri qui erat tam ĩ dextra
q̃ꝫ in sinistra expeditꝰ Et vos sic eũ
per tẽporalia reducatis: vt nõ amit
tat eterna· verbũ salomonis est/da
partes septẽ necnõ et octo Nã non
solũ oportet te agere ea q̃ expediũt
ad presentẽ huiꝰ septenarij vicem/
sed ea q̃ respiciũt ad octauã· Insta
ergo ⁊ instãtius ↄmone· vt in timo
re ⁊ humilitate se p oĩa diuine subi
ciat volũtati Nã vita in volũtate e
ius Sit sollicitudo vr̃a ne trãseat in
affectũ cordis/ne seq̃tur cõcupiscen
tias mũdi/ne in vano accipiẽs ani
mã suã pro ratioẽ volũtatẽ habeat
et omisso venerãde maturitatis cõsi
lio iprudẽtioribꝰ acquiescat· Certe
regnũ roboam filij salomonis diui
sum est· qꝛ spretis senioribꝰ iunioꝛũ
consiliũ preelegit In primis viuli
ter state pro domo dñi/ne p vestrã
incuriã humilietur status ecclesiasti
ce dignitatis Ecclesia quidem a di
ebus ãtiquis libera est ⁊ filij eius/
qua libertate xp̄istꝰ nos liberauit
dicẽs in euãgelio qꝛ filij liberi sũt Si
aũt ãgariaꝫ exactionibꝰ ⁊ oppres
sionibꝰ potẽtũ cogitur ãcillari iam
ipsa est agar q̃ seruit cũ filijs suis·
Sed quid dicit scriptura? Eice an
cillam ⁊ filiũ eius· Si principes ves
tri noue peregrinationis obtentu ·
volunt orbem describere· ⁊ ecclesie
xp̄isti· tributarijs functionibus ca
racterem seruitutis inurere· qui filiꝰ
ecclie est · ex aduerso ascendat· mo
ri potius eligat q̃ꝫ seruire · Argu
untur a seneca maximus ⁊ lucius sil
la· quia pax eorum fuit in bello de
terior subiectumq3 sibi populum ·
plus exactionibus ⁊ tyrãnias q̃ꝫ hos
tes prelijs afflixerunt · De col
lectis igitur faciendis ⁊ de ducenda
exercitu· princeps vester non suum
sequatur arbitrium· sed semper ani
mũ eius precedat/et omnia eiꝰ ges
ta preordinet· studiosa deliberatio
sapientum · Panetius in libro
thusculanarum asserit · Neq3 du
cem bello / neq3 principem domi
posse salubriter magnas res age
re / si erit post impetum cordis sui /
si non omnia eius negocia depin
git ante rei euentum / maturioris
cautela consilij · Unum rogo ⁊ cõ
sulo ne opus dei sicut alia vice frus
tratorijs dilationibus protrahatꝫ
Scriptum est · Maledictus qui fa
cit opus dei negligenter · Ce
sar audita rebellione pontice regi
onis illuc arma ⁊ acies · sine di
latione direxit · fuitq3 tanta festi
natio victorie / vt in pompa tri
umphali · tria hec verba diceret ·

veni vidi. vici. Assirioꝛū regina Se
miramis erat circa cultū capitis sui
occupata. et nūciatū est ei babiloni
am rebellare. Ipsa vero adhuc solu
ta vna parte crinium. ad bella cucur
rit / nec prius cōposuit residuā capi
tis partē. ꝙ vrbē et ciues illius in su
am redigeret potestatē Inducere pos
semus exempla multoꝝ. sed sufficiat
at pro exemplo bienalis illa dila
tio nouissime peregrinationis. que
toti cristianitati versa est in singul
tum. Illud etiā ꝙ viā suā ab exacti
onibus inceperūt. et viaticū sibi de
rapinis pauperū / et ecclesiaꝝ spoli
is confecerūt. Fuit propterea hec via
illoꝝ scandalū ipsis verbū quidē sa
lomonis est. Initiū vie bone facere
iusta. Int' iustoꝝ aūt ⁊ impioꝝ vias
sniā diuina distinguit. Quoniam nouit
dn̄s viā iustorū et iter impioꝝ peribit

¶ Cōsolatio amoris int' cātuarieñ
et remeñ archiepōs Epla. c.xxiiij

Uenerabili patri ⁊ dn̄o wilhel
mo dei grā remensi archiepō
Apostolice sedis legato. R. diui
na miseratione. cantuarieñ archie
piscopus. totius anglie primas / ⁊
apostolice sedis legatus Salutē in
auctore salutis Regi glorie et gra
tie largitori. gratiaꝝ refūdimus ac
tiones Quia iuxta verbum iob pa
cem faciens in sublimibus suis. in
terris etiā principes nostros ad pa
cem vestro labore vestra mediante
industria reformauit / propterea et
apud homines publice fauoris gra
tiam obtinetis. et in terrā sanctorū
pacem dei que exsuperat omnē sen
sum. fiducialiter expectatis Ab ea

siquidē die qua me in sinu vestre di
lectionis et gratie suscepistis iugiter
in precordijs meis erga vos. deuo
tio sincera caluit. Illudq3 inter de
siderabilia nostra reputauim9 pre
cipuū / si oblata occasione quod ha
bemus in votis. possemus operib9
exhibere Ad oē tn̄ dilectiōis ⁊ ob
sequij debitū nos eminentie vestre
fortius obligauit / ꝙ amici vestri sci
licet beati thome martyris vices no
bis licet nō sufficientib9 / dispēsatio di
uina cōmisit Nō excidit a communi
memoria / quātis ⁊ ꝙ pijs humani
tatis officijs. nobis innata libera
litas reuelauit eius exiliū / ⁊ adhuc
elemosinas vestras enarrat omnis
ecclesia sanctoꝝ Proposuerat aūt
ad meritū vobis respondere. sed vi
tam et propositū eius. mors intem
pestiua preuidit. Profitemur vero
nos grē martiri exhibite perpetuo
debitores. tanq̄ successores illius.
Et vtinā eius quā habuistis ad ipm
dilectionis heredes. Sane audiui
mus ꝙ frater ille noster de quo mi
chi quādoq3 scripsistis in suggillatio
nem nostre opinionis. eminētie ves
tre quedā de nobis sinistra suggessit
verūptamē non est credendū omni
spiritui / sꝫ probandi sunt spirit9 vtrū
ex deo sint Illud etiā quodā iure na
ture in contractū emicat venit ne
ad delatorū suggestiones / aduers9
amicum. alicuius nota suspitionis
obrepat. donec eum euidentia facti
deliquisse conuincat Satis equidē ꝙ
odio quodā q̄si hereditario. decessores
illi9 a dieb9 antiq̄s contra ecclesiā
nostrā contētiose egerūt Iste etiā a

p̄mordio sue p̄motionis in cōtume
liam nr̃am oēs conat9 suos studuit
expiri Nec si nobis detrahit/si nos
apud hoīes iudicat/vt verbo vta
mur apl̄i p̄ mīmo nobis est. vt ab
illo hoīe iudicemur Nouimus sue
mētis impetū. et vos qn̄qz a fructi
bus eius cognoscetis eum Nouit
scrutator cordiū deus. nos vexatio
nibus quas sustinet in presenti. fra
terne cōpati caritatis affcū. promp
tūqz apud nos iucrisset de sua tri
bulatione solaciū. si se dirigi/si csu
li sibi pmitteret. si modestiā p̄scribe
ret actionib9 suis/si deniqz vllū de
disset ei vexatio intellectū Claude
mus eplām/et vt ei9 plixitas ad
cōpendiū redigatur In xp̄i viscera
bus. in recordatione martiris/et in
ea caritate qua nos mutuo dilexis
tis/nos et etiam nostrā deuote et
humilit' vobis ad grām cōmēdam9

Excusatio ab ordine sacerdotali
Eplā C.xxiiij

Reuerendo pr̄i et dn̄o R. dei
grā londonen̄ ep̄o suus p. ble
sen̄ bath archid̄ Salutē in eo sine
quo nō est sal9 Scio qz ex intima
dilectiōe et caritate nō ficta p̄cedit
q' vultis et petitis me induci aut si
oportuerit attrahi 7 cōpelli/ad vlte
riorem diuini misterij gradū In p̄
mis scitatē vestrā indubitāter scire
desidero. q' iestimabiliter me deter
ret sacerdotalis eminētia grad9/7
q' illū differo vel recuso. facit reue
rentia nō contēpt9. Magna est et
supeminēs. celestis dignitas sacra

mēti Et q̄s poterit ad eam? Scio
quia hostia hec singulariter aīas
ab eterno interitu saluat. dū vnige
niti dei mortem salubre misterium
rep̄sentat Hanc xp̄us qui surrexit
a mortuis iam nō moritur mors il
li vltra nō dn̄abitur. et tamen in se
ipso imortaliter atqz incorruptibili
ter viuens/p̄ nobis in misterio al
taris cotidie imolatur Scioqz 7 a
p̄te profiteor tempore imolationis
in ipsa hora incensi. celos ad vocē
sacerdotis apiri. āgelos p̄sentes as
sistere. vnū et idem ex visi ilibus 7
inuisibilibus fieri. et operatione sci
sp̄us. terrena celestib9 iungi Mag
nū itaqz est hoc sacramentū supra
omnem estimationem. supra oēm
intelligentiam. supra omnē eminē
tiam. in quo salus mundi. precium
seculi. precium sine precio. precium
impreciabile De ipso apostolus lo
quēs Magnum est inquit sacramē
tum hoc pietatis manifestatum in
carne. iustificatum in sp̄u. apparuit
angelis predicatū gentibus. credi
tū mūdo. assumptum in gloria. ver
bum p̄phete est Mūdamini qui fertis
vasa dn̄i Quāto mūdiores esse opor
tet qui in manibus 7 in corp̄e por
tant xp̄m? Quibus apostol9 dicit
Empti estis p̄cio magno glorifica
te 7 portate xp̄m in corpore vestro
Sacerdotē hoc sentire oportet qd̄
et in xp̄o ihesu. non solum vt se per
humilitatē exinaniat/sz vt crucifixi
onē dn̄i rep̄sentās stigmata eius
portet in corp̄e suo et ī ara cordis
seipsum domino crucifigat Verbum
salomonis est Sedisti ad mensam

diuitis. scito quia eadē te ꝑparare o
portz Nā ⁊ in leuitico. sacerdos pel
lem hostie retinet/quia ordo sacerdo
tis expostulat/vt dū in mensa alta
ris hostiam imolat salutarem/ qua
dā ꝯtritionis cruce. hostie se ꝯformet
Olim paschalis agn9 non ꝯmede
batur/ nisi cū lactucis agrestibus et
amaris. ꝯpingebantur eadē renes/in
quo et amaritudo penitētie. et ꝯtinē
tie mūdicia designatur. In vtroqꝫ
eciā poste sanguis agni ponebatur
vt sacerdos sacramentum dñice pas
sionis. non solū ore ad redemptionē
sed corde ad ymitationem suscipiat
quia tūc demū ei hostia prodest. si
seipm hostiam faciēs. velit humilit̄
et efficaciter ymutari qd agit/ Vbū
apostoli est. probet autē seipsum ho
mo/⁊ sic de pane illo edat et de cali
ce bibat. O ꝙ felix qui probat9 inuē
tus est. ꝓba me dñe ⁊ tempta me.
vre renes meos et cor meū/vt tan
to sacramento dign9 inueniar Ter
ribile enī est qd sequitur Qui man
ducat meā carnē et bibit sanguinē
meū indigne. iudiciū sibi manducat
et bibit Dñe ihesu xpe. sacramentū
corpis ⁊ sanguinis tui quasi pign9
et obsidem celestis grē dimisisti. et in
eo constituisti nobis non mortē ſ3 vi
tā/non iudiciū. sed salutē. Quam ꝑ
dit9 ergo ē qui redemptionē in ꝑdi
tionem. qui sacrificiū in sacrilegiū.
qui misteriū in parricidiū. qui vitā
ꝯuertit in mortē? Prohibet dñs i le
ge moysi ne de agno paschali ꝯme
dat peregrin9. aduena vel imūdus.
Quāta ergo ⁊ ꝙ dampnabili teme
ritate sacerdos indignus ministrare
ꝯsumit/qui vt verbo vtar apostoli.
filiū dei ꝯculcat/et sanguinem testa
menti pollutū ducit in quo sanctifica
ti sum9 / et spiritui gratie cōtumeliā
facit? Sacerdotibus dicitur ꝑ pro
phetā/ vos sancti dñi vocabimini.
ministri dñi dicetur vobis Et subiū
git. Omēs qui viderint eos cognos
cent illos. quia isti sūt semen cui bñ
dixit dñs. Video autē hodie qd et
flens dico. inumeros illr̄atos aut
poti9 ydiotas. ⁊ nichilomin9 carna
liter cōuersantes/ vsurpare tanti of
ficij gradū. ita ꝙ sacramenti digni
tas ex indigna numerositate viles
cit/ et euenit qd olim ꝓpheta cōque
rēdo deplorat ⁊ dicit. Multiplicauit
popul9 altaria ad peccandū facte sūt
eis are in delictū. Ideo raro sacrifi
cat carthusienꝰ ordo. Sicut enī solet
generari ex assiduitate cōtemptus.
sic accenditur ex ipsa raritate deuo
tio. Pane non habent potestatem
edere de celesti altari qui tabernacu
lo carnis deseruiunt. Illis enim
qui carnalibus desiderijs insumun
tur calix domini vertitur in fel dra
conum. angelorum panis aufertur
ab eis. manna celeste putrescit Plu
itqꝫ super eos dominus sicut pulue
rem carnes. Notandum autem
ꝙ eodem sole. carnes indurantur
et manna liquescit. quia iuxta di
uersorum exigentiam meritorum
quosdam deus in sua malicia obdu
rari permittit alios ad salubres
lacrimas pia deuotione resoluit.
Cumqꝫ ille quasi languente et
fastidiente stomacho tanqꝫ furfur
in corticem sacramenti recipiat.

oĩa istius ex celesti adipe· ex diuini
tritici medulla pinguescit Spiritꝰ
illius est sicut montes gelboe·super
quem nec ros nec pluuia cadit Isti
vero quasi hereditati sue deus· plu
uiam voluntariã segregauit Ex in
ordinata ⁊ indisciplinata multitu
dine sacerdotũ· hodie datur ostẽtui·
nostre redẽptionis venerabile sacra
mentũ· Nam qui debuerant esse vi
carij aplõꝝ ⁊ filij petri· facti sũt so
cij iude ⁊ p̃ambuli antixp̃i· verbũ
quippe gregorij est· Qui xp̃i corpꝰ
indigne conficit xp̃m tradit·vt xp̃s
dum traditur dicat·Ecce manꝰ tra
dentis me mecũ est in mẽsa Augus
tinꝰ super illum versiculũ dederunt
in escam meam fel Grauiꝰ inquit
peccant offerẽtes indigne xp̃m reg
nantẽ in celis· q̃ͣ qui cũ crucifixerũt
ambulãtẽ in terris Et idem Magr̃
peccant qui tradunt xp̃m peccatori
bus mẽbris· q̃ͣ qui tradidit ip̃ꝫ cru
cifixoribus iudeis Et adaptat sacer
dotibꝰ prauis illud lamẽtabile ver
bũ xp̃i·dederunt in escam meã fel·
⁊ in si·m·p·m·aceto· Dñs equidẽ
salutem nr̃am sitit ⁊ esurit / et ideo
dampnabiliter peccat·qui ad corpꝰ
eius cum felle cõscie praue· ⁊ cũ a
ceto iniquitatꝭ accedit/ verbũ beati
ihcronimi est· ꝑfidꝰ iudeꝰ· perfidꝰ
xp̃ianus·ille de latere· iste de calice
sanguinem xp̃i fundit· Poero io
seph pijs manibus corpus xp̃i ba
iulauit/iste vero pollutis manibus·
⁊ quibꝰ paulo ante· scorti pudenda
tractauit Salutem hoĩm tangit ⁊
recipit ore quo paulo ante basia me
retrici imp̃sserat Ille qui fuerat xp̃i
mẽbrum·tollit mẽbrum xp̃i dicit a
postolus ⁊ facit mẽbrum meretricis
Qui enĩ adheret meretrici·vnũ cor
pus vnũq; mẽbrum efficitur cũ ea
In hoc mẽbro abhoĩnabiliter poni
tur ⁊ detestabiliter corpꝰ xp̃i Repo
situm fuit illud preciosissimũ corpꝰ
in sindone mũda/ ⁊ in monumento
nouo/iste ãt in ore adhuc potu hes
terno fetente / ⁊ in sentina ventris·
adhuc precedẽte crapula estuãte de
mergit eũ·quẽ angeli prospicere cõ
cupiscũt/quẽ ꝓspiciẽdo delectatioẽs
eternas accipiũt Nõne peiꝰ anti
xp̃ianꝰ q̃ͣ xp̃ianꝰ iudicandꝰ est·q̃ q̃ͣ
tũ in se est·xp̃m iam factũ impassibi
lem ita tractat ĩdigne·ita probris
afficit ita crudeliter ĩteremit/⁊ sepe
lit inhoneste? Verũ qꝛ celestis ani
maduersioĩs sñiam· sicut dathan ⁊
abyron· in ipsa sui sacrificij vsurpa
tione nõ sentiunt diuinũ nõ putẽt e
uasisse iudiciũ·dicẽtes cũ vxore mã
ne Si dñs voluissꝫ nos occidere nõ
suscepisset sacrificiũ de manu nostra
¶ Certe maria quã xp̃i caritas ve
hemẽter accẽderat ꝓhibet dñm tã
gere Johãnes eciã baptista quo ma
ior inter natos mulierũ·xp̃i testimo
nio nõ surrexit·vertici saluatoris ã
gelicis ptãtibꝰ tremẽdo·manũ vere
tur apponere et filiꝰ ploratiois etꝭ
ne manu sacrilega ⁊ ore polluto·sa
cramẽtũ ĩ quo vita eterna ẽ recipit
ipsũq; sibi dãpnabilitꝭ ĩcorꝑare aut
pocius incarcerare p̃sumit Prius ꝑ
pniam et longum vsũ erat expiãda
omnis iniquitas vt inueniretur ad
cornu altaris id est ad tanti grati
am sacramenti Lauabo inq̃t ꝓpha

man9 meas·id est opera·⁊ sic circū
dabo altare tuū dn̄e· Et idē Emit
te lucē tuā et veritatē tuam· Ipā me
deduxerūt et adduxerūt in montem
scm̄ tuū ⁊ in tabernacula tua · Et
sic introibo ad altare tuum dn̄e·la
uandi sunt equidem oēs interiores
affcūs Nā i leuit·anq̄ offerat hos
tia diligēt oīa ei9 itestina lauant·
Apparuit dn̄s moysi apparuit ⁊ iosu
e ꝑcipiēs vtriqꝫ vt soluēt calciamēta
de pedib9 suis· Calciamenta quip
pe fiunt de pellib9 mortuorum ani
malium Terribilis vero locus est
in quo deo patri eius vnigenitus i
molatur· Ideo quisquis accedit
ad tante sanctificationis ministeriū
necesse prius habet deponere imun
diciam operum mortuoꝝ Res dif
ficilis ⁊ ardua est · ministrare in sa
cerdocio / animas regere · et iuxta
verbum salomonis · mittere se in
turbam populi · et alligare sibi pec
cata duplicia verbum enim domi
ni est· Sacerdos meus qui vnctus
est· si deliquerit· delinquere faciet
populum meū · Sup quem locum
beat9 gregori9 dicit· Scire sacerdo
tes debent q̄ si peruersa perpetrāt
tot mortib9 digni sunt quot ad sub
iectos sue perditionis exempla trās
mittunt· Et quis nouit opera sua·
quis sit vtrum amore an odio dig
nus sit ? Delicta quis intelligit ?
Prauū est cor hominis et inscruta
bile abyssus profunda · tenebrosa
et in explorabilis est consciētia pec
catoris· Nam vt de ceteris taceam
si discussero et scopauero spiritum
meum · si lauero me nitro · ⁊ mul
tiplicauero michi herbam borith ·
sordibus intingit me dominus Sic
a mortuo perit lauatio sic lauo la
terem· ⁊ dum plus sordes excutio·
plures excessus inueniens·quosnā
dum plene sicut debui planxi· michi
ex ipsa criminū recordatione sordes
co Ideo tanti sacramenti maiestate
deterritus · insufficientiam sanctita
tis quam ille gradus exigit mecum
Iosue allego · Certe moyses iam
elect9 in ducē populi ⁊ ad pharaonē
mittend9 Iheremias etiam vocat9
a domino·vt populum rebellem eru
diat/humiliter se excusant Nec du
bium est · quin tantum premineat
sacerdotalis dignitas officio veteꝝ
patrum· quātum res spei · sba vm
bre · quātum promissionibus exhi
bitio veritatis · Isayas vero q̄ dn̄o
q̄rēti quē mitteret ministerio ꝑdica
tionis se offerens·ꝑus calculo pur
gatur altaris· Nemo enim apt9
est misterijs spūalib9 donec sci spūs
ardore purgetur· Ob reuerendā mi
nisterij hui9 eminētiam· beat9 mar
cus·cui9 cor ⁊ linguam domin9·scī
spūs igne purgauerat/quasi tn̄ ad
huc imꝑfectū suū sentiens·pollicem
sibi abscidit · ne ad sacerdotiū coge
retur Legim9 q̄ cū btūs āmonius
ad regimen populi traheretur inui
tus·aurem sinistram ferro sibi radi
cit9 secuit dicens · lex diuina nemi
nem preciso aure ꝑmittit fieri sacer
dotem· Reuersi sunt ergo cler9 ⁊ po
puli ad thimotheū·tūc tpis princi
chā q̄ āmoniū nō solū si aurib9 mu
tilatus· sed ⁊ si naribus truncatus
esset/ ꝓpter sanctitatem ipi9 censuit

promouendum· Reuertentibus il
lis ⁊ iterum trahentibus virum dei
atq; cogētibus/ linguā inquit meā
propter quam vobis placeo; ſi me
vlterius cogitis proprijs dentibus
amputabo · ⁊ ſic tandem ſibi relic
tus eſt Ad hec paul9 heremita·an
thonius· appolloni9·mutius·hyla
rion·paſnutius·⁊ vterq; machari9
et arſenius·beatus eciā benedictus
ceteriq; viri noīatiſſime religionis:
quorū memoria in benedictione eſt/
nunq̄ gradū ſacerdocij attigerunt:
in ſua tamē ſimplicitate ſaluati ſūt
Dicit enim beat9 odilio cluniacēſ
abbas ī exhortationib9 ſuis ſcribit/
iſtorum ſinguli vna hora dici/domi
nice paſſionis noſtreq; redēptionis
beneficia: quaſi ī faſciculū memorie
deuote ac fideliter colligebāt·⁊ ſic
in timore ⁊ humilitate hec ad fruē
dum ſuauiter/firmiter in ſua conſci
encia recondentes; corpus dn̄i ſpiri
tualiter manducabāt Hic dn̄s pre
cipit aplis dicēs/hoc facite in meā
cōmemoratonē Et adiūgit abbas
Dicit enī ſacramentū quiq; indig
nus; ſic rem ſacramēti nō recipit niſi
dignus· Hoc in humana explicari
nō poteſt; cum q̄ta deuotione ↄficī/
cum q̄ta cautela diſpenſari/cū q̄ta
reuerētia ſuſcipi debeat corpus xp̄i·
Cōficere vero rꝫ qd affecto ſuſcipere
Nam cum vtrobiq; pura ↄſcientia
exigatur/tamen vita ꝑfectior ⁊ con
uerſatio eminētior/ꝓpter varias illi
us ordinis circūſtātias a ſacerdote
requiritur Vtinā modernorū ſacer
dotum ſanctitas tāta eſſet/vt emu
lande virtutis exemplo; nobis de
ſiderabilem appetitum/ſacerdotalis
gradus immitteret Preterea leuiti
cus ordo ōnino imunis eſt ab onere
nam diſtricte ad exactiſſimam tene
tur obſeruantiā honeſtatis Vnde a
poſtolus in epiſtola ad thymotheū
Dyaconos īquit oportet eſſe pudi
cos·vt epiſcopos·nō bilingues·nō
multo vino deditos·nō turpe lucrū
ſectantes Ex quibus aperte colligi
tur/ꝙ continētia· ꝙ ſobrietas ⁊ cir
cunſpecta vite cuſtodia dyaconis in
dicta ſit; quod precidenda eſt ab eis
omnis ābitio ⁊ ōnia in quib9 tem
poralis lucri turpitudo verſatur
Loquitur domin9 ad moyſen dicēs
Non eligatur ſacerdos aut leuita/
niſi q̄ dixerit patri ſuo ⁊ matri ſue/
neſcio vos In quo amputatur non
ſolum occaſio culpe; ſꝫ affectio paren
tele· Ideo ⁊ ego elongaui fugiens
a parētibus meis·nondū tamen in
hac ꝑegrinatiōe mea valeo ad ple⁹
obliuiſci ꝑplm̄ meū ⁊ domū patris
mei· Cum iuxta īſtitutionem apoſ
tolicam/pertineat ad ordinem leui
tarum miniſtrare menſis ⁊ nichilo
minus annūciare verbū dei; magnū
michi eſt ⁊ ſuper conatus meos/ſuf
ficienter implere dyaconum Sepe
a iuuentute mea / me domini mei
cant·archiepiſcopi monuerūt inſtā
tius; vt ꝓmoueri ad ſacerdotiū con
ſentirē Ego aūt ſollicit9 expectabā;
vt vel oportuna exilij vel mētirij oc
caſio ſe offrret/q̄ten9 ex° bti thome
ī arena hui9 mūdi pugnātib9 deuo
tus aſſiſterē· Vtiq; laurētij veſtigia
humilr adorās/leuitici ḡdus officiū
publice ꝓfiterer ⁊ dicerē dn̄o ac pr̄i

ſi forte ad pugnam ſine me feſtina
ret Quo ꝓgrederer ſine filio pater?
Quo ſacerdos ſine miniſtro prope
ras? Experire certe verū ydoneū mi
niſtrum elegeris/cui cōmiſeris dn̄ici
corporis ⁊ ſanguinis cōſecrationē.
Nobis enī dyaconis/cōſecratio illi
us ſaluatricis hoſtie ꝯmittitur/non
vt cōficiamꝰ/ß vt cōficientibus hu
militer aſſiſtamus. Et que abſurdi
tas eſt ſi dyaconi ⁊ maxime archi
dyaconi in ſuo ordine ꝑſeuerēt? Nā
hunc ordinē archidyaconis/canoni
ca cēſura preſcribit Et ſicut epiſco
patui preſbiteratꝰ ānexus eſt/ſic ⁊
archidyaconis dyaconatꝰ ordo qua
dam cōſequētia inſeꝑabili coniūtur
Ideo ſimplices dyaconi/vrgente
neceſſitatis vel vtilitatis inſtantia iux
ta carthaginēſe cōciliū/ad eminen
tiores ordines poſſunt cogi/ß ꝙ ad
hoc de iure artari poſſit archidyaco
nus/nūꝙ̄ legi Ymmo e diuerſo bea
tꝰ gregoriꝰ precipiēdo decreuit na
talem epiſcopū ſalonitane eccleſie
et vſu ⁊ honore pallij deſtitui/quia
honoratū eiuſdē eccleſie archidya
conū inuitū fecerat in preſbiterum
ordinari. Inter cetera vero q̄ circa ſi
milem caſū/ſcribit ſimplicius papa
iohāni rauconati archiepō/hec ver
ba leguntur. priuilegiū dignitatis
meretur amittere; qui permiſſa ſibi
abutitur poteſtate Ideoqꝫ denūcia
mus ꝙ ſi poſt hec aliq̄d tale preſūp
ſeris/⁊ aliquē ſeu epiſcopū ſeu preſ
biterū vel dyaconū inuitū facere poſ
ſe forte credideris / ordinationes ra
uennatis ecc̄ie vel emilie/tibi noue
ris auferendas. Salua vero pace et
reuerentia gelaſij pape. hij qui in ſa
cro eloquio exercitatos habent ſen
ſus/vel nō approbāt vel reuerētia fi
liali excuſant qđ ab eo ſcriptū eſt/
vt videlicet illis qui ſacerdotiū diſ
ferunt aut a ſuſceptiōe illiꝰ ordinis
ſe excuſant/minores honoribꝰ ⁊ ſti
pendijs preferātur/ vt honorē quē
fugerant appetere nitātur ⁊ queſtū
Sane nō honor aut queſtꝰ debet
eſſe ordinis occaſio. ſed xpriſti cari
tas ⁊ anime ſalus. Gregorius in
regiſtro quemdam epiſcopū conmi
nando redarguit. eo ꝙ archidyaco
num ſuum reclamantem ad ſacerdo
tium promouiſſet Illi vero epiſtole
quedam interſerit dicens Sicut iuſ
tum eſt vt nemo credere compella
tur inuitus. ita cenſendum puto ne
quis a ſui ordinis gradu deſiſtere
compellatur Porro dignitatis tur
bato ordine/archidyaconi hodie ſa
cerdotibus preminēt ⁊ in eos vim
et poteſtatem ſue iuriſdictiōis exer
cent Eapropter archidyaconum in
preſbiterum promoueri/ nō eſt ho
norem eius augeri ß minui Licet
enim in adeptione potioris gradus
poſſit in quibuſdam ſicut tetigimꝰ /
locum habere cactio. tamē ꝙ quis
a ſuperiori ſtatu deſcēdere compella
tur expreſſo ſcimꝰ contraire decreto
Sicut apertiſſime liquet ex epiſto
la gregorij pape ad iohānem cyra
cuſanum epiſcopum/ que ſic incipit
Quorundam ad nos relatione per
uenit/ex illo noto ⁊ ſolempni capi
tulo auguſtini diſplicet tibi. Quo
modo ergo deſtituerē quis a gradu
quem canonice adeptꝰ eſt maxime

cum ex ipsa destitutione decrescat?
Nam in gabilonensi concilio / iure
cõmuni sancitũ est. ne quod aliqs
legittime obtinuit/nisi graui culpa
interueniẽte amittat. hic vero que
dam honoris amissio est. nam si dili
genti9 attẽdatur archidyaconoꝝ p̄
minentia vł depssio simpliciũ sacer
dotũ. quedã degradatiõis species est.
in archidyacõis ista promotio Ut
ãt de iure ciuili quedã ad propositũ
a similibus inducamus. vulpianus
disputans de curatore bonis danda
refert Cassiũ scribẽ nemine inuitũ
cogendũ fieri curatorẽ Et subiũgit
volũtarius ergo querẽdus est Cre
do autẽ ꝙ sacerdotes animarũ cura
tores sunt. vnde ⁊ ambrosius dicit
Necesse est vt mũda sit sacerdotis
man9. que salutẽ anime curat. Et
salomõ. Maxima peccata facit ces
sare curatio. Itẽ compellere aliquẽ
ad tirociniũ. Iusti manus inter tur
pitudinis causas enumerat. Nam
vł hoc ipsũ/crimen concussionis ipor
tat Que ergo ratio est vt archidy
acon9 sub tanto discrimine anime/
sic ascendere aut potius descendere
coartetur? Apostolus quidẽ monet
vt vnusquisq; in sua vocatione per
maneat. Et ad ephesios loquens
iuxta distributionẽ sancti spiritus in
ecclesia dei. officia diuerse professio
nis assignat. vt regina stans a dex
tris sponsi/multiplici varietate ordi
num sit ornata. In figura huius
rei domin9 in libro numeri. circa ta
bernaculi ministeriũ. diuersa distin
guit officia/vt sint alij leuite. alij
meraritę. alij gersonitę. alij caathi
tę. alij veȯ aaronitę. nec erat ibi or
dinũ alteratio. vt vnus ordo ad al
terũ transiret/nisi hoc vrgentissima
ratio dispensationis exigeret Pos
tremo nullus sumit sibi honorẽ/sed
qui vocatur a domino tanꝙ aaron
et ideo forte adhuc inter leuitas et
non inter aaronitas. sors et condi
tio vestra esset. nisi dominus dixisset
vobis. Amice ascende superius. ⁊ sic
vos pontificalibus infulis induisset
Benedictus autẽ dominus qui ele
git vos in sacerdotẽ sibi. sufficientẽ.
et ydoneũ ad dandã scientiã salutis
plebi eius. ad predicandũ annum
placabilẽ domino. ad benedicendũ
populis in monte garizim efficacẽ
conuertere incredulos ad prudentiã
iustoꝝ. et parare domino plebẽ per
fectã Vidimus ꝙ plures in ecclesia
romana in ordine dyaconatus vsq;
ad etatẽ decrepitã et exalationem
extremi spiritus ministrasse. Certe
dñs celestin9 ꝗ hodie sedet/sicut ex
ipi9 ore frequenter accepi in officio
leuite lxv annos expleuerat anteꝙ
ipsũ dominus in sũmi pontificatus
apicem sublimasset. Quare inuita
mur ad sacerdociũ inuiti? Certe io
sue ponit in optione populi israel
seruire dijs mesopotamie siue deo.
et nos quidẽ liberi sumus. non enĩ
accepimus spiritũ seruitutis. sed spi
ritũ qui ex deo est/in quo clamam9
Abba pater vbi aũt spiritus dei ibi
libertas. Si in hoc spiritu deus pr̄
est. ⁊ nos ꝗ filij. Si aũt filij sum9
⁊ liberi. testimonio xpi. vocati p xp̄m
in libertatẽ glĩe filioꝝ dei. vt simus
filij vł heredes / filij q̄dẽ dei p xp̄m

heredes autem xp̄ristī p̄ deū Nemo igit̄ q̄s archidyaconos inuitos ordinare p̄sumat. Coacta enim seruicia dominus non acceptat. Nimirum obsequia que deo impendimus non ex opere sed potius ex voluntate p̄esantur. Sed autem quis dixerit voluntarie sacrificabo tibi. Et ego quidem homo sum non asinus. vt spontaneus inuiter ad onera. non cōpellar inuitus. Solet quidem gētilium tyrānorum prophana et effe rata crudelitas sacrificandi necessitatem. violenter indicere xp̄ianis. Ego vero xp̄ianus ad sacerdocium forte cogi potero / sed citra libere ac deuote voluntatis arbitriū. nullis vnq̄ altaribus imolabo

Consolatoria archiep̄i exulātis Epistola C xxv.

Reuerendo patri et domino wilhelmo dei gracia archiep̄o. rotho. Pu9 p. bles. bath. archid. Salutem et inter aduersa cōstanciam. Dū inter principes nostros grassaretur imanis hostilitas Vos tanq̄ mediator / tanq̄ angel9 pacis. varios intermeatus. et laboriosos frequentissime fecistis excursus. Eo tēpore de pace aut turbatione vestre ecclesie. nec eciam tenuissimus sermo erat. Triūphastis tandem de proposito / et per industriam vestram in tempore iracūdie. fuistis reconsiliatio Tunc p̄mū rumor insonuit / q̄ ad huc ecclesia vestra tempestatis antique turbinibus vexaretur. Super uenerunt alij firmiter asserentes. q̄ dominus rex vngarie. dissentionis illius scrupulum cōplanasset. Fuerunt eciam qui dicerent vos de prouincia rothomagen̄ egressum. in alimāniā transmigrasse. Postremo retulerunt michi secretius quidam de familiaribus vestris / q̄ dominus rex vos de partibus illis reuocauerat / et ad vestre voluntatis arbitrium pacem deo et vobis honorabilem deuotissimus offerebat Tanta rumorum varietate suspensus inter euentus ambiguos anxius estuabam. Scriptū est enim rumoribus credi oportere. et non oportere Quicquid autem celestis dispensatio de vestra peregrinatione decreuit. michi accessisset ad votorum plenitudinem. si solacium vobis in hoc vestre desolationis itinere prestitissem. Scio q̄ meritoriū et cōmendabile sit apud deū et homines. comitiuā prestare amicis afflictis / et maxime dominis. vt quibus in prosperis cōmunicauimus. compatiamur et in duris / peregrinante noemi ruth moabitis ab eius latere non recessit. Querit iheronim9 quid ꝓpter hoc retribuet ei de9 Et subiungit / xp̄us ex ea nascitur. Experimento noueruntt carie nostre. nūcij missi frequenter ad dn̄am reginam. penes quam eo t̄pe cōuersabar. vos eciā scire credideram. quanto zelo q̄taq; industria vestrorum sepius emulorum machinamenta frustrassem. Teste petro capellano eius. et cōcanonico nostro. quia vos. et causam vestram. multiplicī ratione tuebar. ita q̄nq; excāduit in me vt verecundie muliebris oblita. in sp̄ū ericcho vel thersiphones ꝯtra me ꝓbris et ꝯtumelijs

intonaret. Nūc etiam dn̄s cant̄ e
gre fert absentiā meā gratāter ac
ceptat cōsortiū meū eiqꝫ videt̄ ho
nesta et vtilis mea cōuersatio circa
eū Siue siue cū eo sū siue cū dn̄o
rege vel cū alio sū aīa mea vobiscū
est Siue ionathas cū pr̄e suo sa
ul corꝑaliter versabat̄. et erat aīa
ei9 cū dauid. Cū aūt chusi arachi
tes dauid fugiēti a facie absolon vel
let p̄state comitiue solaciū tenuisit
eū cū sadoch et abyathar sacerdoti
bus sciens ꝙ residētia eoꝝ circa ab
solon fructuosior esset sibi sicut pos
tea rei exit9 declarauit. viderit pru
dentia vestra q̄d expediat vobis ⁊
michi Ego in vespera vite mee sū
votuū michi est nouissimos dies
meos offerre altissimo qui dies ā
tiquos perdidi quia perdite vixi/v
tinā sic curratis nō quasi in incertū
sic pugnetis nō q̄si aera verberāᵹ
sit cor vestrū stabiliatis in dn̄o vt
sitis inter filios excussoꝝ Diligē
ter deliberate vobiscū ⁊ iuxta euā
gelicā ꝑabolā sedētes/ꝑ̇us cōputa
te sūptus. et videte si ei possitis cū
x. milib9 occurrere q̄ cū xx. milib9
venit ad vos Qui ergo arripuistis
opus fortitudinis fundate intentio
nē vestrā ī lapide adiutorij. stabili
te vos ī fūdamētis syon ⁊ aim ves
trū aduers9 oēs ꝑsecutioēs ⁊ iiuri
as ad solidū cōq̄dr̄tis/videte ꝙ so
lus xp̄s q̇ sūma iusticia ē sit in cau
sa tāti ꝓpositi verbū eni beati petri
est Si ꝓ xp̄o patimi beati Et ad iū
git Nemo ex vobis patiat̄ vt fur
aut alienoꝝ appetitor Morte sicuti
dem preciosam facit in ꝯfessoribus

vita. in martirib9 causa. In omni
bus ergo vexillum xp̄i. ⁊ titulum in
nocentie ꝑ̄ferratis. Noui magnani
mitatem vestram. ⁊ scio quia vestro
magno cordi nichil ē magnū. nich
il graue vel arduū. Ecclesia quidē
que est mater nostra libera erat. sed
hodie cogitur ācallari cū agar. Ideo
ꝙ migratis. ne videatis ēcīe vestre
mala. sicut ꝓph̄a lamentatur ⁊ di
cit. Migrauit iuda ꝓpter afflictionē
⁊ multitudinē seruitutis. Sed cum
dathan ⁊ abiron turbe populares
absorbeantur a terra. et descendant
in infernū viuentes. qui irritare ꝑ̄su
mūt aaron sanctū dn̄i/qui insurgūt
aduersus dn̄m ⁊ aduersus xp̄z ei9
Iam ꝑ ipo̅s opatur antixp̄us mi
nisteriū iniquitatis. Vos aūt virili
ter agite ⁊ ꝯfortamini. recolētes qd̄
in ꝓuerbijs legitur/ qꝛ nomen dn̄i
maxima fortitudo. Iust9 aūt de an
gustia liberabitur/et tradentur ipij
pro eo Ipsi nūc iactitant se preua
luisse in vanitate sua/quoꝝ gaudiū
vt verbo iob vtar est adinstar punc
ti/quoꝝ finis interitus. quoꝝ sepul
tura. sepultura asini/quoꝝ retributi
o ignis et v̄mis Inauditum est ꝙ
ecc̄e ꝑsecutores vlcīcem illi9 manū
euaserīt/q̄ potētes potēter punit. q̇
s ꝑ supꝑboꝝ ⁊ sublimiū colla/ꝓpria
v̄tute calcauit. Nā si ad tēp9 supra
dorsū iusti fabricari peccatores ꝑmittit/
ei coronā glie. ex ipā ipsoꝝ mallea
tione cōponit. De hijs āt q̇ sacerdo
tib9 dn̄i sūt rebelles scribit ozee ꝓph̄a
⁊ dicit vxor tua ī ciuitate fornicabi
tur/ filij ac filie tue ī gladio cadēt.
terra tua ī funiculo metiet̄ In terra

polluta morieris/et populꝰ tuus de
terra sua captiuitate migrabit Qui
dam de familiaribꝰ nostri principis fu
gam vestrā detractorie arguūt. et e
a q̄ nobis dictat amor iusticie/elati
oni mentis ascribūt Hic de suorū
dentiū sanitate gaudeāt. sicut ista
ex affectu filiali pmanāt Certe ne
mo sapiens vestrū causatur egressū
docet enī dn̄s de vna ciuitate in ali
am fugere Ipse quoq̄ a iudeorū facie
se abscōdit/et ciꝰ unitatoꝛ apostolꝰ
psecutores suos. in sporta demissus
euasit Sancta vero est et deo accep
ta elatio/cōtra maliciā supbie. Diui
tias et honores. atq̄ pncipū fami
liaritatē ppter iusticiā cōtempnere.
nobilis supbia ē/nobilissimā vero si
ipsa cōfusio cōtēpnatur inconfusibili
ter ppter xpm̄/q̄ sicut apostolꝰ scri
bit. proposito sibi gaudio sustinuit
crucē confusioē cōtēpta. Aplis et a
postolicis viris a dn̄o dictū est Forti
tudinē gentiū comedetis et in glori
a eorū supbietis Sapiētia enī in
libro sui noīs dicit Apud me sūt o
pes supbie et glā Vos aūt hāc ha
bere supbiam q̄bus tñ viua voce res
pōdi. et quia in transitu festinabāt
ergo eos persecutꝰ sum lr̄is que ad
huc exstant in quibus animi vestri
dotes apte descripsi Et qualiť vos
olim lenocināte dignitatis fastigio
et psperitatis aura statū cōscientie
vestre/vētose laudis extollētia mo
uere nō potuit. s; eratis sicut petrus
apostolꝰ docet. forma gregis ī popu
lo/vestrisq̄ subditis secure cum pau
lo dicere poteratis Nō q2 dn̄amur
fidei vestre/s; adiutores sumꝰ gau

dij vestri Nō ambulabatis in mag
nis et mirabilibꝰ sup vos Quodā
enī elegāti artificio mīstrandi in di
uicijs et honoribꝰ sensistis humilitē
et omnē in ptāte glām repressistis
Si ergo detractores sicut apostolꝰ
dicit deo odibiles vos depꝛauāt/re
colite verbū ysaie dicentis Obpro
bria et blasphemias eorū ne timue
ritis/in pximo est vt obstruatū os lo
quētiū iniqua Adhuc tñ debitis ex
pbrantibꝰ vobis verbū Nō est ser
uus maior dn̄o suo/xpūs p nobis
obprobria nō erubuit/nec vobis e
rubescenda sunt p xpo Si puersa
malignitas subuertere cogitat ec
clesie dignitatem/cogitat ecōtrario
deꝰ eam in statū erigere meliorem
nec dubiū ē quin cogitatio diuina
preualeat Jurauit dn̄s exercituū
dicens Si non vt cogitaui ita erit
et quemodo mēte tractaui sic eueni
et Si totū mare huiꝰ seculi contra
ecclesiam fremens ebuliat et feratur ī
impetu xpūs ambulat sup aquas
ventiq̄ et mare obediunt ei. Q2 si
xpūs ī naui dormiat/excitetur ora
tionibꝰ clamātiū Exurge quare ob
dormis dn̄e Tempe diluuij gras
sa inundationibus archa erecta est
in sublime. Eius enim concussio ip
sius erectio est. quia sicut beatus hy
larius dicit. Proprium est ecclesie
vt tunc vincat cum leditur/tunc i
telligat cum arguitur/tunc secura
sit cum deseritur tunc obtineat cum
superata videtur. Archa federis
quādoq̄ ab allophilis capta et po
sita iuxta dagon a virtutibus non
cessauit/tandemq̄ in iherusalem

ci n multa exultatione reducta eſt.
Rogo igitur vt nō deficiat nobilis
conſcientie veſtre ſtatus/ſed ponite
cor veſtrū ſuper vias veſtras Si au
dieritis ſuperbiā moab. ſcitote quia
maior eſt ſuperbia eius q̄ fortitudo
ipſius. Sane in quo iudicio quis iu
dicauerit iudicabitur. Et menſurā re
cipiet pro menſura. Spiritus ſa
pientis eſt qui dicit per que pecca
uit quis. per hec ⁊ punietur. Pha
rao ſubmerſus eſt qui ſubmerſerat
infantes hebreos Golyas occiſus
eſt gladio/quo dauid appetierat. A
man in cruce ſuſpenſus eſt quā para
uerat mardocheo Si veſtra ſpes in
cruſto radicata eſt conualeſcet ad pal
mam fructificabit ad gloriā Deus
aūt qui vos v̄tute precinxit ad bel
lum aſſiſtendo/inſtruendo/confortā
do/vos promoueat ad triūphū.

¶ Conſolatoria in eundē Item ſcri
bit archiepiſcopo perſecutionē pati
enti q̄ vacet orationi Epl̄a C xxvi

Reuerendo patri ⁊ dn̄o wilhel
mo dei gracia roth archiep̄o.
Suus petrus bleſeñ bath archid̄.
Salutē ⁊ deſolationis ſolaciū Mo
nuerā vos frequenter epiſtolis ab
occupatione curiali deſiſtere. Et redi
mere tempus/ quia dies mali ſunt
neſcio tamen ſi cōmonitoria illas
receperis / michi eni non niſi ſemel
⁊ breuiter reſpondiſtis. Benedic
tus aūt domin9 quia tandē extorſit
neceſſitas quod non poterat obtine
re deuota ſupplicantis hūilitas De
tinebant vos āminiſtratio dignita
tis. regiſq̄ familiaritas Et cetera ſi
cut apoſtolus dicit impedimenta hu
ius mūdi que quaſi cōpedes curici
⁊ ſi min9 diſplicerāt. magis nocēt nā
ſuſtinet dn̄s. tēpus penitētie debitū
curioſitati vlterius indulgeri et quē
lectioni et oratiōi vacare diuina mā
ſuetudo monuit coactio eius violen
ta induxit Sic loquitur domin9 p
pphetā. Viuo ego dicit dominus.
quia in manu forti et brachio extē
to ⁊ i furore meo regnabo ſup vos
Et ſubiciā vos ſceptro meo ⁊ inducā
vos in vincula federꝭ mei Donum
quidē dei perfectū eſt. ⁊ deſcendens
a patre luminū/ quacūq̄ ex cauſa
vacare ⁊ videre q̄ ſuauis eſt domin9
Quia ergo exercitatū habetꝭ in ſa
cro eloquio itellectū. habeatis in tri
bulatione malorum et dolore. ſacre
ſcripture ſolaciū Scriptura ē citha
ra dauid. per quā ſaulis inſania tem
perat Scriptura eſt vomer ſangar
aratori9. quo terra noſtri cordis ex
colitur. quo quigenti ſternūtur phi
liſtei. ⁊ in fugā alij conuertuntur.
Hec eſt maxilla aſini. in qua ſamp
ſon ſitiens reficitur/ ⁊ mille allophi
li occidūtur. Sit ergo ſacra lectio
vobis cibus. gladi9. medicina. requi
es. cibus. quia non in ſolo pane vi
uit homo. ſ; in ōni verbo qd̄ pcedit
de ore dei/nec tm̄ cib9 ſ; vita ⁊ ſp̄s
Sicut veritas dicit v̄ba q̄ ego loq̄r
ſp̄ūs ⁊ vita ſt. Hec ē mēſa taberna
culi q̄ aq̄lonē poſita vt q̄ſq̄ oēs tēp
tatiōes in ea ſecur9 excipiat. Sicut
ſcriptū ē Poſuiſti in cōſpcū meo mē
ſā adūſ9 eos q̄ tribulāt me Si āt cō
ſiſtāt aduerſū vos caſtra ſi exurgat
adūſū vos pliū/ſit in maib9 veſtris
gladi9 ſp̄ūs ſcī/qd̄ eſt v̄bū dei. Si

infirmātur genua vestra · si dissolu
te sint man9 · si moti sunt pedes · si
effuse sunt gressus vestri · confidi
te qꝛ verbo dn̄i celi firmati sūt · Si
aīa obdurescit ad lacrimas · ⁊ celū
eneū dederit de9 vt ros spūalis aut
pluuia non descendat emittet dn̄s
verbum suum et liquefaciet ea · Et in
verbo emittet spiritum ⁊ fluent aq̄
Ymmo fluent aromata ipsius · vt
conuersatio vestra et vestrorum o
dorem suauitatis effūdat · Non si
tis in exilio ociosus · nisi negociū a
nime ociū censeatis · Ociū enī sine
lr̄is iheronimo teste · mors est et vi
ui homis sepultura · vacatio a solli
citudinib9 seculi · ociū est · de quo sa
lomō dicit · Sapientia scribitur in
ocio ⁊ qui minorantur actu ꝑcipiūt
eam Ideo discipuli domini in sabba
to in die · s · ocij transeūtes per sata
fricabāt spicas et vescebantur eis ·
Dubtiores enī sentētie de occul
tis educūtur in tp̄e cessationis q̄b9
aīe saginātur Porta que in ezechi
ele respiciebat ad orientem nō ape
batur nisi in sabbato Anima enim
sabbatizāte a ꝯcupiscētijs secli sapiē
tia dei liberius inquirenti se ap̄it fa
miliarit9 aūt cōuersantur cōtempla
tio et oratio Vergente namqꝫ ne
cessitatis instātia viriliter ad orati
onis arma currendū est · Nam isrl̄
miseriarꝫ cumulo ingruēte ad tabna
culū federis ꝓpabat · Orōnis
efficacia magna est Iratus erat po
pulo suo domin9 / stetitqꝫ moyses
in cōfractione et placat9 est domin9
Pugnabat isrl̄ ꝯ amalech · moy
se erigente man9 suas · ꝑualebat is

rahel · eo aūt remittente amalech
obtinebat Quidā iust9 ⁊ credēs se
orōnib9 a malignitate detrahentiū
liberari dicebat · pro eo vt me dili
gerent detrahebāt michi ego autē
orabā · Qꝫ multū valeat depreca
tio iusti manifestat helye orō · qui
celū pro arbitrio suo ad beneficiū
pluuie claudit et aperit · Oratio
que assidue fiebat ab ecc̄ia pro pe
tro eum a vinculis liberauit · xp̄is
t9 apostolis dicit · Vigilate et ora
te · Vidua ab iniquo iudice de ad
uersario suo mediāte orōnis instā
tia optinuit vltionem Amic9 euā
gelicus importunitate tres panes
obtinuit · In ecc̄iasti° de orōne scrip
tum est · Orō humilis penetrat nu
bes · ⁊ nō descēdat donec aspiciat eā
altissimus Oratio autem suas cir
cūstantias habet / īstantiam / humi
litatem · ieiuniū et cetera munimen
ta virtutū / ꝓpterea propheta dicit
Sicut pull9 yrūdinis sic clamabo
meditabor vt colūba · Vnū noue
ritis qꝛ non nisi in orōne eicitur de
monium quo vexamur / vos ergo si
cut apostol9 dicit sine intermissione
orate / q̄diu ꝑsecutio nō ē intermis
sa · Inualescente enī oratione cessa
bit quassatio · publican9 iustificat9
descendet / absoluetur peccatrix · et
chananee dicetur · fiat tibi sicut vis
Ego aūt in omnib9 eccl̄ijs q̄b9 vin
culo fraternitatꝭ ⁊ familiaritatꝭ cō
strict9 sum · orōnū suffragia vob̄ de
uotus imploro. Cōmendatio
odonis parisieñ episcopi ⁊ describū
tur mores ei9 Epl̄a C · xxvij ·

Reuerendo patri et dn̄o R. dei grã Glocestrie abbati p. blesen̄ bath. archid. Salutē in eo sine quo nō est sal9 ¶ Queritis vtrum nouū hūc pisiensem ep̄m nouerim ꝛ quid de vita et morib9 ei9 sentiā ꝛ quid de ipsi9 electione audierim. vobis scripto petitis aperiri Curiosi hoīs esset ista inq̄rere. ꝫ scio q̄ viri dn̄i hērici beate memorie nup wygornen̄ ep̄i amor ꝛ deuotio. ista requirere vos cōpellūt Satis eni q̄ placide q̄ deuote tot9 spūs ei9 requiescebat sup odonē cantorē bituricen̄ eccle/eratq3 in votis et delicijs ei9. ipsū cum fratre suo bituricen̄ archiepō quotiens se offerebat oportunitas multiplici p̄conio recensere De vita isti9 qd̄ noui de ipsi9 autē electione referam qd̄ audiui Narratio pie recordationis exemplo de corpe mortis h9 pisiense capl'm de alteri9 substitutioē tractabat Erāt quidā filij et heredes symonis magi. q̄ licet religionis ꝓfessores multorūq3 iueterati dierū/cū pecunijs tn̄ quas cōgregauerant/ꝓpter hoc a dieb9 antiquis se ad nūdinas illius electioīs accinxerāt/et p quos gyezi successores. titulū de cōtrahēda emptione frequētius iterabant ¶ Porro in tam electa cōgregatioē prudētum. versucia mercalis elusa est. ꝛ illis q̄ sola licitatioē obtinere sperabāt/et tanq̄ stipitib9 veternosis. sterilibusq3 reiectis. ducti odore odonis. quasi agri pleni cui bn̄dixit dn̄s. eū sibi cōi assensu pontificē rapuerūt in exultatioē vniuerse terre Cōglorior eius glorie. siqua tū gloria eius intelligi potest/quē ad cathedram traxit iuuatum/publice fauor cōmunisq3 deuotio Electus quippe est votis omniū. sed non suis. et cōmendabili quadā intrusioē adeptus est. que tanto cum sequebatur instantius. q̄to eam humilius fugiebat Circa p̄mitias studiorum ei9 et tyrocinia milicie scolaris adhuc infirma ꝛ rudia noui eum. et deuote dilexi parisius/vbi magis vnctione q̄ eruditione magistra. puer lr̄as rapiebat Nam inter exercicia liberalium facultatum doctrina celestis meliora ei carismata influebat. ¶ Propterea super senes intelligens. puericie dies antiquabat moribus. tempora preueniebat meritis. ꝛ quod deerat etati virtutibus compensabat Sepe retulit michi secretius petrus de verno quidam pedagogus eius. discipulus autem et familiaris meus. q̄ sollicite/q̄ deuote occulte tamen ꝛ raptim se in operibus pietatis. adhuc puerulus exercebat Elemosinas vero frequenter condiebat lacrimis et pietatis adipe. holocausta misericordie impinguebat/ pueritiam salutauerat Cumq3 iā in eius facie pubescentis adolescentie lanugo vernaret. sedem apostolicam visitauit. eo scilicet tempore quo Gregorius octauus successit vrbano Eram tunc in curia et vidi. nec inuidi. q̄ honor ei a summo pontifice. patribusq3 conscriptis exhibitus. nō multum inferior episcoporum reuerētia videbatur Sane spūs bonarum mētiū institutor.

virtutū plantaria in eo multiplica
bat vsq; in virū pfectum Videns
autē que a deo donata sūt ei/cepit
supcrogare collatis Cūq; vas suū
in sanctificatiōe et honore ab infan
cia possedisset·insolentiā tñ carnis
& extraordinarios ei9 motus·qua
dā pminentie auctoritate cohibens
ipsam vigilijs·ieiunijs disciplinis
ancillari cogebat Dicebat eni con
tinētiam optimā esse balsami speci
em·que carnē a corruptione cōser
uat Alij currentes ad diripiendam
predam huius seculi·questum repu
tant pietatē Iste vero vberē reddi
tum quē in āglia possidebat/prudē
ti consideratiōe dispersit dedit pau
peribus·tres q3 scolares·indigos qui
dē·s3 industrios & honestos·ppria
exinanitione ditauit Sed eni fide
lissior paupm deus aliud ei benefici
um tempestiuū·non sine magna fe
noris accessioē redibuit Et q2 sup
pauca fidelis fuerat eū supra mul
ta cōstituit Qui ergo sicut lignum
quod ad humorē mittit radices in
ecc'a bituricen̄ fructificari cepat·nūc
pisius a dn̄o trāsplātatur/vt fruc
tū plus afferat·vt lucerna sup can
delabrū posita gloriosi9 cūctis irra
diet·cui9 lumē sub humilitatis mo
dio sollicit9 a cōis fame palpebris
abscōdebat In epm deniq3 cōsecra
tus nomē suū sicut publice dicitur
opibus interptari nō cessat·fidelis
q; sequester iter deū et hoies·vota
populi offert·& populo graz dei re
fert·vigilantia iugi reducēs in viā
iusticie/quos inde versutus ipostor
abduxerat bituricen̄ archiepi frat̄
atq; de illustrissimis pncipib9 origi
nem trahēs·hinc regis anglie cōsā
guineus·inde frācoꝝ regem linea
generis ppinquore contingit·sue tñ
fastigiū parentele·nobiliore quadam
animi generositate fastidit & ex ip
sius contēptu·iudicio eoꝝ qui recti
us sapiunt·sui generis eminentie
plurimū supaddit·

Monetur epūs vt in ministerio
suo sit sollicitus·

Epistola C·xxviij

Reuerēdo pri & dn̄o odoni dei
grā pisiensi episcopo Suus
p·blesen̄·bath archid· Salutem &
si quid dulcius aut desiderabilius
est salute Inter desiderabilia hui9
mūdi·quadam speciali affectione
versatur in votis meis ire et videre
desideratissimā michi faciem vestrā
Credo ei q; cōsciētia secura cū ppheta·
deo cantare possitis Qui timēt
te videbunt me et letabūtur Sed
distātia interueniēte locali clausura
etiam maris et phibitioē maioris
coartatur ppositū estuantis affect9
citra limites facultatis Teste aplō
Caritas nūq̄ excidit Ideoq; confi
denti9 peto·vt illa dilectio quā mi
chi tenerior etas pmiciauit in vob
a sue originis integritate nō claudi
cet·s3 aspirāte dignatiōe vestra in
cōmercium mutue caritatis & ptrac
tum amicicie forti9 cōualescat Da
tis queso successor et cōtinuator illi
us gratie·quam pximi et itimi ves
tri michi sup oēm meritoꝝ meoꝝ
exigentiam·consueti sunt exhibere

Rex anglie henricus secūdꝰ ꝯsan
guineꝰ vr̃. me ꝑus in angliā traxit
cuiꝰ munificā ⁊ magnificā manum
frequenter exptꝰ/ ex ipiꝰ amissione
didici. quāta michi obuenisset com
moditas. ex diuturnitate viuentis
Surrexit aūt nouꝰ pharao qui nō
ꝯgnouit ioseph. ⁊ vtinā in tam lon
ga peregrinatiōe mea. nullꝰ me ho
minū ꝯgnouisset. Erā qn̄qꝫ de mor
te illustrissimi regis ꝯsternatꝰ aīo.
⁊ merore ꝯfectꝰ/ atqꝫ anglia saluta
ta ꝑ tedio aīe. alias trāsmigrassē.
nisi domi wigorn̄ ⁊ dn̄i dukelnieñ
et archidyaconoꝝ eiꝰ tūc viuentiū
grata et āplectenda familiaritas.
me ab illa ⁊ oīm desolationū moles
tia releuassent. Que enim pressura
ita grauis ⁊ importabilis esse possꝫ
quā suo colloquio. auxilio/ ꝯsilio. ⁊
solatio tanti viri non leuigarent/ q̄
michi tranquillabāt oēs infortunij
motus. ⁊ in terra peregrinationis
mee patriam faciebāt? Sed precisa
est velut a texente vita coꝝ. ⁊ cru
delis sicaria mors. me perimere cre
didit. in eis michi surripiens viuē
di solaciū. Grās aūt ago deo/ qui
aduersꝭ necessarie fatalitatis vrgēti
as benigne ꝓ officiis excipiēs. sus
citat iuxta verbū ozee de filijs pro
phetas. et de iuuenibꝰ nazareos. ꝓ
pr̄ibꝰ nascūꞇ filij. pullulatqꝫ de no
uo seges gloriosa nepotū ⁊ euanes
centibꝰ amicis veteribꝰ nouoꝝ ꝓge
nies. adulteriores ⁊ dulciores fruc
tꝰ amicicie coalescūt. Quia igiꞇ fe
nomen magnoꝝ q̄ sꞇ ī terra. mag
nificauit vobiscū deꝰ miām suā qui
fuistis magnꝰ in minimis. sitis ma
iores in magnis. Nūq̄ vestra nobili
tas abducta magnanimitate dege
neret. Cordi magno nichil ē mag
num. Querite non datum. sed fruc
tum. nec vobis vos. sed omnibꝰ vi
uere cogitetis. Testimonio pauli.
Xpistꝰ heri ⁊ hodie ipse et in eter
num. Qui vos ad magna prouex
it. ad maiora seruauit. expedit ta
mē vt sitis indefessus exhibitor gra
ciarum vt deo detestabilis ingratitu
do nec eciam in modico circa vos ꝑ
sumat irrūpere sed et semper vos of
ferātis obnoxium cuiꝰ beneficijs eci
am angeli se impares recognoscūt.

De instructiōe epālis officij.

Epl̄a Cxxix.

Reuerēdo patri et dn̄o Jo. dei
grā wigorn̄ epō. Petrus p. ble
sen̄ bath. archyd. Salutem ⁊ fide
lem esse in ministerio xp̄i. Petis in
stantiꝰ reuerentissime pater. vt de e
piscopali officio aliquid tibi scribā.
qd̄ in hac nouitate. ad solaciū tibi
sit. et edificet ad salutem. Ego siq̄
dem latitans in obscuro. et sub mo
dio fumigans. lucerne sup candela
brū posite. tenebras meas ꝯpellor
ingerere. Doctum indoctꝰ docere pa
pior. et egrotus bene habēti. reme
dium medicinale ꝯficere/ habūdas
vino ⁊ oleo spūali. teqꝫ vnctio doce
it de oībus. ⁊ tn̄ a me postulas vnc
tionem. Ego autem seruus sancti
tatis vestre. nō habeo nisi modicum
olei quo vngar. Immo paulu
lum aceti. quo sub diebus estiuis
liceat michi cum messoribus booz

buccellam panis intingere· illud ve
ro tantillum non recipit portiones·
caritas tamen nunq̃ excidit· ⁊ quã
to que sua sunt manu largiore dis
pensat· tanto plenius crescit ex im
pendio liberali· Farina vidue et
olei lechitus exuberat· Manna
quidem putrescit· et vermibus sca
tet· si fuerit reseruatum· erogatum
autem vtiliter· fit panis celestis ⁊
refectio angelorum Ideo nimirum
q̃ gracia dei obest· si nõ alijs prodest
Qui autem dei donum in vsum· et
vtilitatem alienam cõmunicat· ple
nius meretur habere qd̃ habet· nã
dabitur ei ⁊ habundabit Qui autẽ
e diuerso· talentum domini abscon
dit/ qd̃ videtur habere auferetur ab
eo Ego siquidem talentum non ha
beo sed minutum· qd̃ me in gazo
philacium mittere oportet· ibit ta
men in creditum ex quo inuenitur
qui illud in causam mutui recipiat/
si forte ex sorte modica vberior acces
sio vsure proueniat/ faciam qd̃ pos
sum· presumet dilectio qd̃ non pos
sum· Vena ingenij languentis ani
mabitur desiderio· stilũq; iacentem
eriget· accensa caritate deuocio Nũ
q̃ ex parte mea degenerabit ille so
cialis affectus· qui longi temporis
excursu caluit· Illi accessit tua dig
nitas· non accessit· atq; familiarita
tis antique vinculũ· tua cathedra
non dissoluit Si ambules super pẽ
nas ventorũ/ si ascendas in celos /
vel descendas in abyssos/ mutationẽ
stat9 affectio non cognoscit Iã fer
uet/ iã ebullit animus ad scribendũ
Iã eplã pñs que ab inito mecũ clau

sa fuerat· animosior ex amore· non
minus imprudenter prodire appe
tit ante palpebras populares· seq;
temeraria audientie vulgari expo
nit· Ipsa tamen securius lateret in
sinu ꝯsciencie mee· ⁊ prudentius in
ter silencij cardines clauderetur· A
more igitur illectus et tractus· qd̃ si
ne fictione didici· sine inuidia vestre
cõmunico sanctitati Ille in quo sũt
omnes sapientie ⁊ sciencie thezauri
abscõditi· ipse os meum in benepla
citum gracie sue· et in vsum publice
vtilitatis aperiat· spiritusq; scũs· bo
narum mentium institutor ꝑ quem
michi velle adiacet· in me velle ⁊ ꝑ
ficere prosequatur· Si autem stil9
istius epistole delicatis auribus· so
nare aliquid durius videatur· parce
seni qui super senes intelligis· qui a
p̃mis motib9 adolescentie· studuisti
tempora preuenire meritis· et etatꝭ
insufficientiã compensare Audisti
amãtissime pater de hijs qui sedent
sup cathedram moysi· qui dicũt fa
cite· que aũt faciunt nolite facere· le
ui9 est facienda p̃scribere· q̃ prescrip
ta implere Nã ⁊ liber prophete tra
ditus est ad deuorandũ/ dulcescit in
ore ipi9· amaricatur vero ad interi
ora transmissus· Sicut aplũs dicit
Accepistis ab eo quõ vos oporteat
ambulare ⁊ placere deo per omnia·
sic et ambuletis vt habũdetis ma
gis· Et ne longe exempla petere
nos oporteat honestatis/ vobis epã
lis officij formam vestri auũculi ro
tho· archiepiscopi doctrina prescri
bit· cuius vestigia si velitis fideli
ter ymitari· eritis ad mores cõposi

tus/liberalis/affabilis/mansuetus/ in consilijs prouid9/in arguendo stre nu9 · in iubendo discretus/in loquen do modestus · timid9 in prosperita te/in aduersitate securus · mitis int discolos · cu hijs qui oderut pacem pacificus · effusus in elemosinis · in zelo temperas · in mia feruens · in rei familiar dispensatione nec anxi9/ nec supin9/circuspectus ad omnia · illoꝝ quatuor animaliu ymitator/ que ante ꝛ retro · ꝛ in circuitu habere oculos prudentie descributur Co stitutus es venerabilis pater inter filios prophetarum · ascendisti in monte garizim vt pplo benedicas · Igitur sic te existimet homo vt ministrum xpi ꝛ dispensatorem ministerioꝝ dei hic iam queritur inter dispensa tores vt fidelis qs inueniatur Qua lem te esse oporteat veritas sub clau sula breuiore describit/fidelis inquit seru9 quem constituit dns super fami liam sua/fidelis es si que sursu sunt no que super terra/si queris no que tua sunt · s; que ihesu xpi In symba lum publice vtilitatis wsfcras/qd ti bi celestis gra prerogauit / fidelis es si deu diligis propter se/ꝛ proxi mu pter deum Infidelis vero es si coem naturam coteptnis in altero ꝛ ymagine dei propria no cognos cas Querite ergo no qd tibi expedi at · sed quod multis Quere cu aplo non datu sed fructu · Interest glorie sanctitatis tue superuidere pplo tibi credito · vt epi nomen interpreteris epali officio · Sapientib9 ꝛ insipie tib9 debitor es · ideo csiliosius age re te oportz Sapientia in sui nomi

nis libro dicit · Ego sapientia in co silijs habito · ꝛ eruditis intersum co gitationib9 · vtere csilio salomois · fac inquit omnia cum cosilio ꝛ non penitebis · Causa tuam tracta cum amico tuo · ꝛ secretum tuu extraneo ne reueles · Si vsus fueris consilio sapientu · non eris ad vindictam ve hemens · ad corrigendu seuerior · no immisericors ad parcendu · non preps in sentencijs · non in victu aut vestitu notabilis · non festin9 ad promitten du · non ad reddendu tardus · non subitus in responsis · no auarus aut prodigus in expesis · Prius te doce qz alios doceas · no est sapiens qui non est sapiens sibi Cuqz alij de pectore suo quasi de fonte hauriat / tu prius bibe de fonte putei tui · Dic diriuetur fontes tui foras · vt tui ta men immemor no existas Maledic9 qui partem suam facit deteriore · Cui aut sibi neqz est · cui bon9 erit? In oie negocio · ꝛ in acquireda heredi tate celesti · nemo tibi germanior sit teipo · Egredere freqter in agrum cu ysaac ad meditadu · et iuxta sen tentia salomonis · si concupiscis sapie tiam serua madatu eius · et tibi dns eam dabit · Habeas tecu quoꝝ vi ta veteranis ꝛ verba · qui te ea si ve lis deuiare no sinant Refrenent p cipitem · confirment dubium/ꝛ exci tent torpescentem · Insolentia mag na est · non pro ratione · sed pro libi tu agere/ꝛ bestiale est/appetitum co silio ante ferre Scriptum est/homo cum in honore esset non intellexit/ coparat9 est iu · insi · ꝛ si · f · est illis Non eni credas oi spiritui/ sed prius

pba vtrū ex deo sit/ne forte vetera
tus ille serpēs. aliqd per maliciē su
e instrumēta insibilet. cui9 astucias
facile poteris deprehendere ex mo
do suggestionis. ex facie ꝛ gestu. ex
oblatione precū. et ex ipsa consilij
qualitate. Et vt ōnino elidas ma
chinatiōes apostate āgeli. sint qua
si in vultu conscientie tue timor dei
ignis gehenne. vite breuitas. incer
tissimus vite finis. ꝛ expectatio tre
mendi iudicij. Contra salutem ꝛ
preter salutē tuā nichil facias. aut
precipias faciendum. Nam si col
laterales tui aut alij/qui tue fami
liaritatis auctoritate vtuntur offen
derint / scitis quia in te culpa refun
detur. Satis quia ratihabitio man
dato comparatur. Illud censetur o
pus tuum cui proprium alio medi
ante impartitus assensū. Et qui sibi
soli credit quod pessimū est. ꝛ hoc
dumtaxat reputat faciendum quod
obducta adinuentione concepit ver
bum sapientis est. Itinera insipien
tum recta sunt in conspectu eorum.
sed a domino reprobantur. Et itē.
Sunt vie que videntur homini rec
te. et nouissima eorū ducūt ad pro
fundū inferni Omnia ergo cū con
silio ꝛ modesta maturitate disponas
Si tē proposueris arduā. prius te
cū delibera/postea cū multis quorū
fidem probaueris. et iuxta euange
licam parabolam. prius sedens con
puta sumptus tuos. et cum rege cō
gressurus. recense copias tuas domi.
ne incauta propositi grauioris as
sumptio. tibi in erubescentiam con
uertatur. Ubi autem consilium fa
miliare non sufficit. eorum consiliū
explora. licet familiares tui nō sint
quos organa spiritus sancti esse nō
ambigis. Agis tamen meli9 ꝛ lō
ge securius. si de sola oratione consi
dis. Iam itaqꝫ non tuo/sed spiritu
dei viuas quo aguntur hij qui sunt
filij dei. Credimus autem qꝫ et tu
spiritum dei habeas. Non de rapi
nis ꝛ exactionibus aut obuentioni
bus iudiciorū. sꝫ de euāgelio viuas
sicut constituit dominus. Prouentū
euangelij voco quicquid pro euan
gelizata fide tue contulit ecclesie. li
bertatis antique deuotio Alij mul
titudine graui hominū aut equorū
ociose panem comedunt alienum.
tu vero ambules cū paucis. ꝛ in om
niū edificationē panem circūferas
angelorū. Semper sis quo ad po
tes in exercicio scripturarū. semper
cum domesticis tuis cōferas de pro
fectu virtutū. Nā ꝛ aplūs q̄ non ab
homine sed a deo euangeliū didicit
illud tamen censuit cum hominib9
conferendū Nichil contra conscien
tiam tuā facias. Et vt verbo apos
toli vtar. a tuo sensu nō mouearis
si rectus est. neqꝫ per epistolā. neqꝫ
ꝑ spiritū. neqꝫ ꝑ sermonem. Etiam
si spiritus ptātem habentis sup̱ te
veniat/locū tuum ne deseras. pl9 di
co. sed cū apostolo tamen. Si ange
l9 ānunciauerit aliud. q̄p̄ qđ ad xp̄i
glām spectat. anathema sit. Nul
lū temp9 feriatū habeas. sed semp̱
orationi ā lectioni. ā alij honestatis
studio te ipēdas Sic illi q̄ tecū sunt
in operibus tuis legant. qualiter
eos cōuersari oporteat/ ꝛ tu eos in

ſcitate ꝑ̃cedas Felix illa anima q̄ a
lijs forma eſt ſcitatis Nūq̄ꝫ tibi de
ficiet· qđ ꝑ te alteri proficiet / lucer
na nō minuitur alterā accēdendo·
nec ſoli diſpendiū īfert/ ꝯteplantiū
multitudo· Poſuit te domin9 ad dā
dam ſcientiā ſalutꝭ plebi e9· reddē
dño tplm̄ acceptabilē ſectatorē bo
norū opm· ⁊ cū oī diligentia para
re domino plebem ꝑfectam· ¶ Qm̄
ergo dies mali ſunt· oportet te de
malicia tpis in vſū aiaꝝ aliquid ſe
q̄ſtrare qđ cōponat mores regat af
fc̄us dirigat act9 ipm̄q; ordinē tuū
ordinet ⁊ honeſtet· Sp̄ ſis in exer
cicio ſcripturaꝝ nullūq; temp9 te in
ueniat ociofum Ociū ſiquidē ſine
lrīs eſt ſicut dicit ihero9 viui homi
nis ſepultura· Ab infātia ſacras lit
teras didiciſti· Vide ne in vacuum
graciam dei receperis· Edifices ali
os nō ſolum verbo·ſed opere ⁊ exē
plo/quia regnum dei non eſt in ſer
mone ſed in virtute Edifices ſubdi
tos tibi vultu·aſpcū·geſtu·habitu
⁊ inceſſu· viuere et non dare operam
vt recte viuatur vitam perdere eſt·
Ocia vero ſpūalis exercicij lucra re
ferās ad illi9 glām qui ē rex glorie
Fur eni et latro es· ſi tibi aliquid
inde vſurpare preſumas· Illuc vn̄
exeūt flumina reuertantur· aialia
in ezechiele ibant ⁊ reuertebantur
quicquid grē ꝯferebat eis ad dn̄m
referebāt·veritas in euangelio dicit
Gloriam ab inuicē queritis·et glo
riam q̄ a ſolo deo eſt non vultis·
Abſit vt tibi dicatur a domino· re
cepiſti mercedē tuā· Sꝫ poti9 cum
dño dicas·Si ego quero gloriam
meā·glā mea nichil eſt Qui tumet
inani glā·omnino vacu9 eſt· tā ple
n9 nichilo q̄ꝫ ſuperbie vento· Si er
go aliquid habeas vn̄ debeas glo
riari·non in te ſed in domīo glorie
tis ⁊ dicas· Gracia dei ſū id quod
ſum In omnib9 donis dei extollētiā
fuge memor Vbi illi9 dnīa Vidi ſa
thanā de celo cadentem· Si glori
ari oportet dicit apoſtol9 de meis i
firmitatib9 gloriabor / Gloria ei
prelati eſt·ſi ſeipſū miſerū iudicat ⁊
infirmū· inſufficientē oneri et hono
re indignū Sunt qui honores vir
tutes reputant· ſuiſq; meritis aſcri
bunt gradū eminētie· quem in ira
dei fortaſſis adepti ſunt· honoris
aſſumptio / multis temptatio facta
eſt ⁊ ſubuerſionis occaſio / Igitur
ſic preſis vt proſis/ve hijs qui pre
ſident hominib9 niſi preſideat eis
de9 Semꝑ tibi occulte/vel ad diſ
ciplinas vel ad lacrimas/ vel ad a
lia que citra hominis teſtimonium
ſolus agere poteris / impone tibi iu
gum dnice ſeruitutis· Summū eni
captiuitatis gen9 eſt·ſi ſine alicui9
voti vinculo euagetur ad arbitriū
ſuum licētia libertatis· In alto ita
q; ſedēs alta ſapias· per omnia ſci
ens humiliter· hmilibuſq; conſenti
ens· non ambules in magnis nec
in mirabilibus ſuper te·ſed ſi de bo
no conſciencie tue glorians cum be
ato iob dicas· Si iuſtus fuero nō
leuabo caput· Non enim iuſtifica
bitur in cōſpectu tuo domine oīs vi
uēs Paul9 q̄ nichil ſibi ꝯſci9 erat
ſe tamen nō iuſtificat· Ego inquit
non arbitror me comprehendiſſe·

Et item. Non quod inquit iam acce
perim aut perfectus sim. sed eorum
que retro sunt oblitus. ad anterio
ra me extendo. Ipse non de domi
nio. sed de ministerio gloriatur.
Ministri xpristi sunt inquit. Et e
go. vt minus sapiens dico. plus
ego. In laboribus plurimis. in
carceribus habundantius. in pla
gis supra modum. In mortibus
frequenter. ¶ In hijs tibi glori
andi forma prefigitur / non in ve
ste preciosa. non in supellectili mul
ta. non in congregatione pecunie.
non in edificijs aut aulatris. non
in dilatandis possessionibus. non
in equorum multitudine / non in
cenatu pompatili. non in frequen
tia clientele. Nam hec omnia gen
tes inquirunt. Sed sicut gloriatur
doctor gentium in cruce domini nos
tri ihesu xpristi. In infirmitatibus
suis In mortibus. in laboribus. in
carceribꝰ ꝛ in plagis / dedit tibi dñs
scientiam sanctorum Qui hanc sciē
tiam apponit. apponit ꝛ dolorem.
Dicit scriptū est Qui apponit scien
tiam apponit ꝛ dolorem / de quo qui
dam penitens dicit Et dolor meꝰ in
ꝯspectu meo semper. Non humanā
gloriā que est ventus vrens. celestis
gratie fluenta desiccans. Absit a te
gr̄a illa qua fias in oculis tuis glo
riosior. ꝛ inde odiosior in oculis dei
Ista est non gracia cū quis ponitur
super ventū nullas habens radices
in soliditate virtutū. Illius seruituti
addictꝰ es. cui seruire regnare est. cu
ius seruitutꝭ intuitu / ille seruū seruo
rum se reputat qui tenet ecc̄ie primā
patum ¶ Hoc ergo sentias in teip
so qđ ꝛ in xpō ihesu. vt sicut exinani
uit se formā serui accipiens. sic eorꝫ
qui tibi subiecti sunt. seruū te repu
tes humilem et abiectum / non sit ti
bi dedecori humilitas que decuit fi
lium dei De p̄latione potes habe
re gloriam. sed non apud deum Si
autem glorians de humilitate non
eris insipiens ¶ Reges gentium
dominātur eorum. vos autem non
sic / non ergo te dn̄m exhibeas sed
ministrum Petrus apostolus dicit.
Non dominantes in clero. sed for
ma facti gregis in populo. Vn̄ glo
riabitur miser homo de imūdo ꝯcep
tus semine genitus / in peccato ꝛ na
tus / breui viuens tempore / fugiēs
velut vmbra. et nunq̄ȝ in eodem
statu p̄manens ? ¶ Si ergo te ali
quo elationis motu. aura fauora
bilis afflauerit. recole illud qđ dic
tū est sedechie. viri tui pacifici sedux
erunt te. ¶ Si te lactauerit pecca
tor. non acquiescas. nec laus vel
potiꝰ fraus adulatoria te seducat /
perniciosum est prelato libenter au
dire de se. supra id qđ sentit in se.
parco autem dicit apostolꝰ ne quis
me existimet supra id qđ videt. in
me aut audit aliquid ex me. Por
ro ille non parcit sibi nec sue ani
me miseretur / qui iactitat actus su
os volens estimari qđ non est / et
nesciri quod est. Sit anima tua in
manibus tuis semper. et dominus
in conspectu tuo. vt dicas cum re
perit adulator applaudere. Nar
rauerūt michi iniqui fabulationes.
sed non vt lex tua. Et illud. No

lite me vocare noemi · sed amara
quoniam amaritudine plena sum·
Sicut autem ventus dissipat nubes
sic tui vultus austeritas · ventū ad
ulationis · et venenū detractionis
exterminet· Interrūpe sermones
maliciе· 7 intersere aliquid de lege
dei· de gratiis spon· de iudicijs celes
tis ire· de meritis scōꝝ· de torrente
voluptatis eterne Est qui pl9 cre
dit alteri9 lingue de ꝓprio statu q̄
ↄsciētie sue Procto longe est a salu
te mēbrū hmōi stupidū et infirmū
Egrotans et se egrotare non senti
ens · eoipso insanabile q2 īsensibile
Complures video q̄ post acceptum ce
lestis grē donū · effluūt in passioēs
desideriorꝝ · sicut et gētes que igno
rāt deū Tu a longo tpe possedis
ti vas tuū in scificatioē Et sicut feasti
hacten9 feliciter ↄsūma Sic agens
cotidie q̄si semꝑ incipias Frequēs
est inter episcopos aliquem inuenire
qui pmū sue ꝓmotionis ānū dedi
cat sanctitati · cūq3 in sua nouitate
factus sit agnus inueterat9 aliquot
dierū fit rapacissim9 lupus De tali
scriptum est Ante messem totus ef
floruit · et imatura ꝑfectio germina
bit Et de eodem Si fructū fecerit
alij comedēt illū In omni angus
tia · totā spem tuam iacta in dño·
qm̄ nomen dñi plurima fortitudo
Nō cōfidas in eis q̄ solent dare ver
ba quorꝝ amicicia questuaria est/ et
familiaritas sumptuosa Intelligis
que dico et recolis machabeos qui
quotiēs romanorꝝ explorauerunt
cōsiliū · eorꝝ amicicia principib9 et
populis versa ē in singultū · frequē
ti queso scrutinio respice et attende
qualis ex dono dei sis · et qual' sis
ex teipso · et redde que tua sunt tibi
et que dei deo Recole q̄ miserabilē
q̄ infirmū te de ventre materno na
tura ꝓduxerit Nudus egressus es
de vtero matris tue · nud9 natus es
ad laborē nō ad honorem Si quid
tibi dispensatio celestis adiecit · sem
per timeas verbū illud psalmiste·
Verūptamē ꝓpter dolos posuisti e
is · deiecisti eos dū alleuarēt Qui
dam epi regum munificētias 7 ele
mosinas antiquorꝝ abusiue baroni
as 7 regalia vocant et in occasione
turpissiē seruitutis seipsos barones
appellant · vereor ne de illis queri
letur dñs 7 dicat Ipsi regnauerunt
et nō ex me · principes extiterunt/et
ego nō cognoui Scias te pastoris
assumpsisse officium/non baronis·
Certe ioseph ī egypto patrem suum
et fratres instruxit/vt dicerent pha
raoni viri pastores sumus Maluit
eos profiteri pastoris officium· q̄
principis aut baronis · xpristus di
cit · Ego sum pastor bonus · tu vero
constitutus es ab eo pastor aut vil
licus · villicatio tibi commissa est · et
scias quia villicationis rationem
reddere te oportet Agricultura dei
tibi cōmissa est · opus tibi est sarcu
lo vt agricole · baculo vt pastori·
Sarculo vt tanq̄ prophete fili
us euellas et destruas · edifices et
plantes Baculo vtere · lupos ab o
uili coercendo · oues debiles susten
tādo · erigendo lapsas · erroneas re
ducendo Semper autem inter fruc
tus episcopalis officij · eterna tem

poralibus preferantur. Et quotiens te circa curam turbatam actiua sollicitat. nunquam tamen in te quies contemplatiua degeneret. Fac alium pro te molere tu animarum saluti sollerter intende. Vacuum a secularibus oportet esse animum diuine seruitutis obsequio consecratum Mysterijs addictus es. noli nimis occupari Minima et vilia sunt que causis ad seculi questus. et non ad lucra pertinent animarum Secularia negocia si habueritis dicit apostolus. eos qui contemptibiliores sunt. inter vos constituite ad iudicandum Si autem ad te intrauerit causa pauperis. causa pusilli et vidue. iudica in iusticia pauperes/ et argue in equitate pro mansuetis terre Fac iudicium iniuriam patientibus /pacem humilibus pacem/ rebellibus obedientiam/ claustris quietem/ ordinem monasterijs/ clericis disciplinam In iudicijs nunquam ad ramusculos mouearis. nec tibi obrepat furtiua suspicio Vis iudam quem proditorem nouerat/ quia non conuincitur/ non condempnat. parcit mulieri in adulterio deprehense/ eo quod non appareat accusator. non sodomam subuertit donec descendat et videat vtrum clamorem opere compleuerit Ego inquit sicut audio sic iudico/ cuius audire est scire Tu vero non nisi ex assertionibus partium. et rationabili animi motu censeas ad sententias procedendum. Duo sane sunt que in iudicio faciunt cordis oculum caligare. ira et cupiditas. hec duo remittenda puniunt et punienda remittunt Ita siquidem iusticiam dei non operatur. Cupiditas vero dum que sua sunt querit. iudicia dei tremenda contempnit. Tu vero manus excucias ab omni munere. et quod gratis accepisti da gratis. Non sis de numero illorum qui sequuntur retributionem nec vendas conscientie tue libertatem. Nemo tibi possit dicere ditauimus abraham. Sed cum samuele fiducialiter dicas loquimini coram domino et christo eius vtrum bouem cuiusquam tulerim aut equum. Si quempiam calumpniatus sum. Si oppressi aliquem si de manu cuiusquam munus acceperim et contempnam illud hodie vobisque restituam. Si mentem tuam munerum cupiditas titillauerit ibi moriatur vbi oritur nequissimum germen et in sue matris vtero prefocetur Reuolue in animo tuo quantum ex honoris assumptione profeceris et ex cotidiana collatione spirituales virtutum metire profectus vtrum sis insolentior aut humilior affabilior vel austerior mansuetior aut grauior liberalior vel amarior Ex quadam enim obligatione que tuo annexa est officio exigitur a te spiritualium frugum mensura propensior vt sis deuotior in oratione in lectione studiosior in castitate cautior paratior in sobrietate. pacientior in duris/ in risu rarior/ suauior in conuersatione grauior in vultu. et gestu et habitu / moderatior in verbis. profusior in lacrimis. in caritate feruentior. Redde conscientie tue de cotidianis actibus rationem. vide si diem et noctem sine cuiuslibet peccati macula transegisti. si minus legisti aut orasti. si in verbo. si in cibo. si in potu.

si in sompno· temperantie modũ ex
cessisti / scias non modicã esse tem
poris illi9 iacturã· quod in ocio aut
fabulis expendisti · Ceteri diuites
sũt in latibulis suis sicut lyene in fo
uea· ceci9 in antro· leo in speluñca·
Tu te oĩb9 exhibe· cogitas te oĩm
seruũ· nec tibi sed cunctis genitũ te
& viuere credas· datũ indoctis doctorẽ·
consolatorẽ pauperũ· solaciũ oppres
sorũ· patrẽ orphanorũ· defensorẽ vi
duarũ· ⁊ oĩbus debitorẽ Adhuc
repleas· vt ad eruditionẽ pluriũ in
sacra scriptura te exerceas / vt qđ
conuersatio curialis tibi quandoq
precipuit gracia magistratẽ recupe
res· Ociositas inimica est anime· Si
non legis si non studueris cormuta
bit anima tua pre tedio· et hostes
tui· anime tue sabbata deridebunt
Tu igitur presul optime anima
tũ salus omnia postpone· Tanto
enim digniores sunt anime corpo
ribus ⁊ vniuersis que humana am
bitio concupiscit / quantũ dignitate
preminet celũ terre· Et vt verbo
apostoli ad thymotheũ scribentis / li
ceat michi vti Nemo contempnat
adolescentiã tuã· sed esto exemplũ
fidelib9 verbo et conuersatiõe De
nuna super omnes aquas· super bo
nos et malos· publice et priuatim·
Modis oĩbus caue ne secularibus
te inuoluas· Nulla eni consonãtia
est spiritus dei ad spiritũ huius mũ
di / permane in vocatione tua· Mũ
dus in maligno positus est· Noli
emulari in malignantibus· sed per
mane in vocatione tua· scđm men
surã regule qua mensus est tibi de9·

Hodie apud quosdam consistit in
hijs dumtaxat episcopalis auctori
tas· vt creta vel fimo ager saciona
rius impinguetur· vt multiplicentur
viuaria ⁊ clausure ferarum· possessio
nũq termini dilatentur In edificã
dis palacijs molendinis et furnis
In augendis redditibus tota ponti
ficum sollicitudo feruescit Nunquid
vox saluatoris est ad principẽ apos
tolorũ ⁊ presulũ Si diligis me ex
cole terras· edifica domos altas?
legimus eũ dixisse ad petrũ· Si a
mas me pasce oues meas· heres es
& vicarius petri· pasce oues meas
euangelizando· fac opus euangelis
te & pacis· non erubescas euangeli
um· si erubescendum non credis pas
toris officium· Importune· opportu
ne ministeriũ tuũ imple· Ministeri
um tuum pl9 oneris habet q̃ hono
ris· Si affectas honorem mercen
narius es· si onus amplecteris· po
tens est dominus augere graciam su
am in lucra et lucris / et ex profecti
bus profectus accedant· Qz si ab
horreas onus· et insufficientem te
reputes· sera querela ẽ / prius sedis
se debueras computasse virtutum
sumptus et dignitatis meritũ com
parasse· Si te cum deterreat labor
plus solito· spes mercedis inuitet /
vnusquisq enim scđm suũ laborem
mercedẽ accipiet· Si te curialiũ &
maxime secularij laborintis immer
seris· magna spiritualis exercicij dis
pendia pacieris· Nemo potest duo
bus dominis seruire· deo et mam
mone Non excidat a memoria tu
a quõ in tonsura capitis qñ electus

es in sortem dñi· renūciasti ignomi
nie laycali In die aūt consecratio
nis tue· super abrenūciatione secu
lariū emisisti vota que distinxerūt
labia tua Alligat9 es verbis oris
tui/vbi ad consecrātis interrogati
onē· sine exceptione aliqua promi
sisti· q̄ de cetero a terrenis negocijs
et a turpibus lucris alienares vel
abstineres· tuamq̃ sollicitudinē di
uinis semper negocijs mācipares·
¶ Quid tibi ad scacariū · quid tibi
ad fiscales redditus· vt vel horula
breui curam post habeas aīarum ?
Nūquid xp̄ist9 ad theoloneum te
elegit ? Matheus semel inde assūp
tus· denuo ad ipsū nō redijt Non
sis ergo in turba eorum qui secula
ria spiritualibus anteponūt gluti
entes camelum/culicemq̃ liquātes
¶ Legim9 q̄ in dieb9 cōstātini/quidā
ep̄i p̄ncipi adulātes· maiorē reuerē
tiam regalib9 edictis q̄̄ sācionib9
euāgelicis exhibebāt Sunt ⁊ ho
die quibus cōmissa erat dispēsatio
verbi dei· qui silent a bonis· canes
muti nō valentes· ymo non volen
tes latrare/nisi forte euangelice li
bertati obgruniāt et oblatrent· cō
uersi sunt enim in arcum prauum·
prebentes seipsos arma iniquitatꝭ
peccato ¶ Juste iudicate qui iudica
tis orbem Nam et ille q̄ terribilis
est sup̲ filios hoīm· etiam iusticias
iudicabit· verbū p̲p̄hete est· ve qui
cōditis leges iniquas· et iusticiam
iusti aufertis ab eo Visvt iniqua
lex tibi gratia exempli p̄ponatur ?
Pauper quimus aliquis inhorrescit
nuditate et fame· videtq̃ vxorem
et familiam suam inedia letali ta
bescere certe eis mors imminet nisi ra
piat aut furetur furatur itaq̃ modi
cum aliquid vite discrimen eligens
vt certum periculū mortis vel famis
angustia importabilis euitetur Mi
serabilis homo in furto deprehendi
tur et dampnatur ad mortem· Judi
ces vero nec miseriam pauperis nec
vrgentiā necessitatꝭ que ip̄m ad fu
randum cōpulit pensant · Nūquid
iustiores sunt deo qui in lege quam
dedit moysi pecuniaria mulcta fures
puniri decreuit ? Nūquid est equior
lex eorū lege imperiali quā vigilā
ti studio et exactissima deliberatione
sanciuit equitas ? Illa equidē inter
furem manifestū ⁊ non manifestum
circūspecte distinguit ⁊ hūc in duplū
illū vero in quadruplū punit· Por
ro sicut iheremias deplorat adulte
rijs plena est terra et passim cōiuga
ti atq̃ soluti ad vxores hōīūt alie
nas paup̲ rapiens alienā ouiculam
suspenditur adulter alienam vxorē
rapiens pacientissime sustinetꝭ· Hec
est detestabilis paciencia quā aposto
lus yronice proponebat libenter in
quit suffertis insipientes cum sitis
ip̄i sapientes· Audiant itaq̃ nostri
reges q̄ rex sapientissim9 salomō in
p̲uerbijs suis dicat· p̲uerbiorū vi·
Non est grādis culpa cū quis fura
tus fuerit furatur enim vt esurientē
impleat aīam dep̄hensus quoq̃ red
det septuplū qui autem adulter est
p̲pter cordis inopiā p̲det aīam suā
turpitudinē ⁊ ignominiā cōgregat si
bi vel obprobriū illi9 non delebitur
lex mosayca ⁊ imp̲atorie sanctiōes

adulteros· et eos qui nephando coi
tu· legē nature īpugnant/morti ad
dicūt · Propterea eciā principibus
datus est gladius ad vindictā male
factorū· Ipsi vero abhominationes
eorū dissimulāt· aut per impunita
tem potius fouent· Videntes furem
currūt cū eo· ꝛ portionē suā cū adul
teris ponūt · et polluti labijs partici
pio peccant/et non corrigūt· vt eis
conueniat qd̕ apostolus dicit Prop
terea vos non corripitis quia eadē
sepius agitis· Omnia illicita com
mittūtur impune· Nullusqꝫ pro di
uine legis preuaricatiōe dāpnatur
ymo laudatur peccator in desiderijs
anime sue· et iniquus benedicitur
Impunitas est equidē negligentie
filia· cōtumacie mater· radix pecca
ti· nutrix adulterij· et incestus· mor
tis eterne preambula· ꝑatrix īferni·
per impunitatē impiorū malicia cō
ualescit· per hanc in suis stercoribꝰ
miseri cōputrescunt· atqꝫ peccatorū
suorū bibentes vrinā· gloriantur cū
male fecerint· et exultant in rebꝰ pes
simis Quantū sit innocentie bonū
nesciūt· qui semper nocere nouerūt
tanto liberius quāto desperacius· to
tas in peccatis habenas ꝯcupiscētie
laxant· toto desideriorꝫ impetu feruū
tur precipites in contemptū· Sicut
scriptum est · peccator cū venerit in
profundū malorꝫ contēpnet Sanc
ta dei mandata ꝛ terribilia eius iu
dicia· verba reputāt· nec mortis eter
ne supplicia timent donec perniciosō
nimis experimento cognoscant per
interminabiles cruciatꝰ/quod crede
re aut timere noluerant· Nā cū cris

tus in iudicio corpus illud exhibue
rit pro salute nostra susceptū · pro
nostra absolutione dāpnatū· ꝓ nos
trorꝫ vulnerꝫ medicina· clauis et lā
cea ꝑforatū· quid erit quādo contra
īmūdicias nrās liuores ꝛ cicatrices
in accusationē ꝛ dāpnationē nostre
ꝑtinatie ꝓferentur? Illud celestē
exasperat irā· et plerisqꝫ discrimen
eterne dāpnationis accumulat· qꝫ
quidā ꝑncipes sacerdotū et seniores
populi licet non dictent iudicia san
guinis· eadē tamē tractāt disputā
do et disceptando de illis· seqꝫ ideo
īmunes a culpa reputant· qꝫ mortꝭ
aut truncationis menbrorum iudici
um decernentes· a pronunciatione
dumtaxat ꝛ ex persecutione penalꝭ
sententie se absentant· Sꝫ quid hac
simulatione ꝑniciosiꝰ est? Nūquid
discutere ꝛ diffinire licitum est · qd̕
pronūciare non licet? Certe saul de
morte dauid multiplici machinatio
ne tractabat Et vt maliciam suam
sub vmbra innocentie palliaret dice
bat· Non sit manꝰ mea in eū· sed
sit super eū manꝰ philistinorꝫ· Sa
ne quantum hec dissimulatio eum
excusabat apud homines· tantum
apud deum eundem · dampnabili
us accusabat · Expressa simili
tudinis forma · In consistorio illo
in quo xpristus ad mortem damp
natus est· pharisei ꝛ scribe dicebant
Nobis non licet interficere quēqꝫ ·
Cūqꝫ tamen clamarent dicentes ·
Crucifige· sentētiā in eo occisionis
cruenta malignitate dictabant ·
Quē occidebāt gladio ligue publi
ce ꝓtestabātur sibi occidere nō licere

eorūq; iniquitas eoipso detestabili or erat. quia ut euaderēt humanū iudiciū. eam simulatio innocētie oc cultabat. Animabus plat9 eo. non corpib9. nichil plā cōe est cū py lato xpristi villicus es ꝯ vicarius petri. nec te respondere oportet ce sari de cō missa tibi interdictione. ſ; xpō. Quidā ñ tñ per vsurpatas se culi administrationes se vinculo cu riali obnoxiāt. ꝛ quasi renūciauerīt sue priuilegio dignitatis. calculū duriores euentus expectant. Nam ꝑ causa huiusmodi hodie in sicilia mancipati sunt epī. quidā carcerali bus vinculis. nec aliquod expectāt ab ecclia romana solacium. quibus improperatur a sūmo pontifice vt bi bant de calice quem sibi temere insti tuerūt. Ad vmbratilem huī9 epīs iusticiam spectat illud. q; si epūs ā sacerdos occidit. pena tāti flagicij sub dissimulatiōe transitur. ꝑ inter emptiōe vero iudei. exactissima dis tinctione rigor iudiciari9 exercetur. De tota illa multitudine que in necem beati thome archiepī et pri matis. manū consilij et auxilij pre buerūt. nec vn9 auriculam perdidit Interempta vero vxore cato iudei. in illi9 rei auctores et consiliarios. ex quisitis suppliciorꝫ generib9. tota terra infremuit. Illud nichilomin9 absurdū detestādūq; dicit q; effrac ta ecciarum imunitate ꝛ dignitate sacri ordinis conculcata. quidā princi pes terre de sola imunitate ferarum cogitant. ꝶ hoīb9 gementib9 inter seculares angarias. ceruī. capreoli. dā me et lepores. ꝑuilegio summe li bertatis exultant. Pauperum segc tes et oues impune depascunt. nec est qui eos arcere presumat. Rex enim funesta homines hodie nō so lum de captione ferarum. sed de sim plici captionis suspitione condemp nat. Succiduntur membra que in causam humane ymaginis natura creauit. effodiūtur oculi pedes cū manusq; trūcantur. et hō qui ad y maginem et silitudinē dei creatus est. in sui creatoris contumeliā. hor ribiliter de formatur/ hāc equidē et alias odibiles deo leges. dominus rex nō instituit. sed institutas iuenit que sicut conditorib9 suis vert se sūt in eternū supplicium. ita dño regi ce dent in ꝑmiū salutis eterne/ si eas hortatu vestro. aut omnino dele re studeret. aut ex parte aliqua tempe raret. Deus equidem propter homi nem bestias fecit. Et sicut legitis in genesi. voluit ꝛ precepit dominus. hominem piscibus maris. auibus celi et bestijs terre ꝶ cunctis animā tibus dominari. Ut taceam de con iugijs que per violentiam cōtrahū tur de pupillorꝫ custodijs/ aut tutelē quas sola dictat ābitio. ꝶ de alijs enormitatibus innumeris. quas re frigescente caritate multorum. com munis abusio introduxit. Tuum saltim excitet zelum. q; ecclesiastica dignitate calcata. vineam domini quam plantauit dextera eius. ex terminauit aper de silua. Misere a tur dominus vinee sue. vt exur gat eo inspirante aliquis ex filijs excussorum. qui auulsas propagi nes eius. in sanguine suo studeat

replantare. Positus es inter princi
pes populorum. inter patres conscrip
tos quibus dati sunt gladij in manibus
eorum ad faciendam vindictam in na
tionibus. Exurge igitur homo dei. ex
adverso ascende. ad opus fortitudi
nis te accingens. succurre plage ec
clesie. vende cum aplis tunicam vt
emas gladium. ignitum eloquiu.
et spiritu vehementem. Arma pote
tia deo ad quinceda omnem inobe
dientiam. ad captiuandum oem in
tellectu in obsequiu xpi. Vas electio
nis es. vt portes nomen dni cora
gentibus et regibus. Euaginato lingue
gladio. in executionem epalis iusti
cie. iuxta formam que tue professioni
annexa est. solliciti9 circu curre. vul
tus tuus sit super facientes mala.
Clama iniquis. nolite inique age
re et delin. no. ex. cor. dns ihieremie
Et ihieremias loquitur tibi dicens.
Sta in atrio domus dni. et loqre ad
omes. si forte audiant et peniteat.
et couertantur a via sua mala. Va
de et clama sermones istos. Revert
tere aduersatrix israhel dicit dns.
et no auerta facie mea a vobis. Co
uertimi filij israhel reutentes. Du
o sut. iusticia et libertas/ pro quibus qsi
qz fidelis vsqz ad saguine stare de
bet. Si ergo res exegerit pro iusticia
et libertate ecclesie. no dubites/ fa
cultates tuas raptoribus /fama. lu
dibrio. fortuna piculis et caput hos
tibus gladijs obiectare. Delectabile
spectaculu est angelis. si sit homo pro
iusticia obprobriu habudatibus et des
pectio superbis. Apostolus non vere
batur vitam suam periculis expone
re pro subiectis. Et ego inquit sup
impendar pro animabus vestris.
Cum dei beneficijs etiam angeli se
impares fateantur. quid ei retribu
ere potes. pro omnibus que tibi e
ius gratia prerogauit? Pro te po
suit ad mortem animam suam. quod
ergo veteris pro eo pone vita breue
fragilem et incertam. qua lex mor
tis in proximo exactura est. Et nunc
eam salubrius poss offerre deuotio?
Utinam daret voluntas. quod necessi
tas extorquebit. et quod tunc solue
tur ex debito. nunc offeretur ex vo
to testimonio veritatis. qui vitam
suam perdiderit eam custodiet. et qui
eam custodierit perdet. longe con
siliosius est perdere illam / vt custodi
as. quam custodire vt perdas. Si ergo xpi
discipulus es ignescat zelus tuus exsur
gat epalis auctoritas/ nec inuenia
ris in magnis minimus qui magnus in mi
nimis extitisti. Si longa est manus
regis longior debet esse manus epi/
Arripiat iudicium manus tua / Si
dixeris plaga magna est / et curari
non potest. Scias quia maior est.
diuina misericordia quam huana mise
ria. Spera et confide in eo. qui
posuit adiutorium super potentem.
cui non erit impossibile omne ver
bum. Stabulario dictum est. Cu
ram illius habe. Curam habere
et no curare papis. Cura ergo et labo
ra. Nam si egrotum no curaueris.
implesti tamen medici vices. si ni
chil ex contingetibus omisisti. Aplus
no dicit plus profui. sed plus oibus
laboraui. deus aute mercedem la
borum suorum no ex prouetu laboris sed

ex labore metitur. Ideo paul9 non
in plurima obuentione laborum. sꝫ
in plurib9 laborib9 glatur. Annūci
a pplō scelera eoꝝ si obdurate frō
tis sunt. et tu e diuerso frontē tuam
obdura. frōtē duram fronte duriore
obtūdas vt dicat tibi domin9 quod
legit̄ qūqꝫ dixisse pphete. Ecce dedi frō
tem tuā duriorem frōtib9 eoꝝ. Suf
ficiat si cū aplō secura consciā dicere
merearis. Contestor vos hodie qꝛ
mūd9 sum a sāguine oīm vrm̄. Nō
enī subterfugi quo min9 annūciarē
vobis omne cōsiliū dei sicut beat9
iheronī9 scribit. Maluit iohannes
periculū apud regem. qꝫ diuine le
gis silere iusticiam. helyas cōtra a
chab et iezabel. et iohannes cōtra
herodē et herodiadem missi sunt.
Vide et si tu a deo miss9 es vt mag
nates terre arguas. achab et hero
de peiores. Cōstat enim achab iu
deū. et herodem fuisse proselitum.
dampnabilius aūt est in xpristiano
quodlibet crimē qꝫ in proselito vel
iudeo. Sic ergo studeas implere
pōtificem vt in domino viuas. et in
domino moriaris. Verbū apostoli
est Siue viuim9 siue morimur dni
sum9. Vita quidem confessorum. cau
sa martirē facit. Vbi aūt psecutio
nis causa nō iminet pia in seipsum
crudelitas et desideriū paciendi. vi
cem mrij recōpenset ¶ Conquestio
petri sup captione regis āglie. Et
rogat archiepm̄ magūcin̄ vt ipse
et alij ponāt consiliū ad ei9 liberati
onē ¶ Epla Cxxx^a

Reuerendo prī et domino. C.
dei grā magūtino archiepō
p. blesen bath. ar. Salutē in aucto
re salutis. Quia quādoqꝫ in scolari
b9 castris militauim9 sub eodem doc
tore et ex diutina eiusdē hospicij co
habitatione. socialis amicicie iura
contraximus. fiducialius vobis scri
bo Excurs9 eī modici tēpis. nostra
non prescribit amori. nec apud me
mutationē vestri stat9 agnoscit af
fectio. Sane postqꝫ desideratissimā
faciem vestram nouissime vidi. vos
in archiepālis eminentie gradum.
dispensatio diuina promouit. Sꝫ
si bene recolo/ qꝫ solida semper apud
me fuerit fidei vestre et amoris īte
gritas certus sum qꝫ honoris assūp
tio circa statum amicicie vestre nul
lum preiudicium michi facit Cum
itaqꝫ hinc amor audaciam loquen
di michi pariat. inde vero ad plāc
tum et genitū. dolor singultuosus
vrgeat violenter. indulge michi si
in aliquo verbo. sobrietatē modestie
e. et limites honestatis excedo Ex
habūdantia enī cordis os loquit̄.
Nam in amaritudine est aīa mea/
que totū hui9 eple cursum michi de
doloris atramentario subministrat.
Quis vero inter cotes lacrimas do
lorē dissimulet aut supprimat plāc
t9. vbi decr9 dolet. lamentatur re
gio/ genuit populus/ nobilitas cruciat̄.
Nō pt omni merore nō plangi.
qui colitur et fouetur amore oīm. ce
cidit corona capitis nr̄i. et in luctū
versus est chor9 noster Rex nr̄ in
frixorio est. et occasione illius in qꝫ
plures prouincias huius malicie.

ſartago deſeuit. ſuo domino pacien
ti contabeſcit et commoritur vni
uerſitas. et per compaſſionem / af
flictio capitis in menbra diſcurrit.
¶ Vir ſanguinum ⁊ cruente conſci
entie . dux auſtrie non eſt veritus
in xpriſtum domini ſacrilegas ma
nus iniicere. et pedes calciatos in e
uangelio pacis / ferreis humiliare
compedibus. ¶ Terribilis in iu
diciis . deus deſtruat illum in fi
nem . et euellat de tabernaculo ſu
o . et radicem eius de terra viuen
tium / pro eo ꝙ non eſt recordatus
facere miſericordiam / ſed perſecu
tus eſt hominem innocentem et pe
regrinum . adhuc in obſequio cruci
fixi . et in procuratione reipublice
conſtitutum . ¶ Cum enim pro
teſtamēto dei laboris anxios tole
raſſet exhauſtis bellicis ſudoribꝰ . ⁊
expenſis . ad ꝓpria remeabat vt de
nuo maiꝰ teſtimoniū redditurꝰ pru
dentiore conſilio et felicioribꝰ auſpi
ciis . viam ſecūde peregrinationis
inſtrueret. Et nunc reges intelligi
te reminiſcimini qui iudicatis terrā
ſi vnq̄ ab infantia naſcentis eccle
ſie aliquis rex pacificus . fidelis ino
cens . ꝑegrinꝰ tam ſub dolo captꝰ .
tam malicioſe detentus . tam crude
liter eſt venditus . tam indigne af
flictus . et cum populis ſuis tam cu
pida et deteſtabili exactione graua
tus. Vbi eſt lex nature? Vbi eſt e
quitas? Vbi peregrinorum reueren
tia quos eciam xpriſti crucifixores
venerati ſunt . dum in agrum figuli
ob peregrinorum ſepulturam xpriſ
ti venditi precium tranſtulerunt?

Porro cum abraham peregrinaret
in terra chanaan . rex abymelech
ei graciam plene humanitatis exhi
buit iacob apud laban. Moyſes a
pud ietro . dauid apud regē achis .
⁊ ceteri patres antiqui nondum ac
ceptis repromiſſionibus . ſed longe
eas aſpicientes et confitentes . qui
a eſſent peregrini et hoſpites ſuper
terram . Apud barbariem gentium
multiplex ſue peregrinationis ſola
cium inuenerunt . et qui cum vendi
dit ⁊ qui emit in ſortem iude ſcari
otis / et in maledictione fraudis iu
dayce reputetur . vt ſit cum eis . ip
ſorum pecunia in perditionem . Cū
dathan et abyron . terra eos viuen
tes abſorbeat ſucceſſores iude . fili
os auaricie . ſeruos mammone . ſe
men chanan . genimina viperarum
membra dyaboli . miniſtros ſatha
ne . preambulos antixpriſti . Se
uiente in populos iſtorum tyranni
de . publica mortalitas inualeſcit .
vrbes euacuantur peſtilencia et fa
me que ſuperueniunt vniuerſo or
bi . nec diſſimulare poſſumus . aut
tacere . quod iuxta verbum apoſto
li iam miniſterium iniquitatis an
tixpriſtus operatur . vt reueletur in
tempore ſuo . habundat enim iniqui
tas . et refrigeſcit caritas multorū
Optimus eſt . qui non eſt nimis
malus. In argumentum illius ad
ventꝰ / filii perditionis / generaliter
mundus in maligno poſitus eſt . de
ſeuit morbus peſtilens . et eduli
tas inualeſcit . Legitur ꝙ mors
cum eo eſt . et faciem eius prece
dit egeſtas . nobis in germania .

germania hec mala germinat vni
uersis· heu heu pricipes aquiloīs/
vere ab aq̈lone panditur omne ma
lum/sed hoc malū regi nostro bene
vtenti cōuertetur in bonū Nam iu
dex innocētie deꝰ/faciet in proximo
iudicium iniuriā pacienti/faciet mise
ricordiam dn̄s xp̄o suo/zelus dn̄i ex
ercituum faciet hoc/Et scient omēs/
quia sunt reliquie homini pacifico/
dn̄e in virtute tua letabitur rex Ius
tꝰ de angustia sua liberabitur/cadet
aūt impius in laqueū quem tetēdit/
⁊ in verticem ipsius iniquitas eius
descendet O rubigo aīarum auari
cia/o tinea cordium cupiditas/que
sic hoīes excecasti/vt dei ⁊ iudicioꝝ
eiꝰ obliti·neq꞉ sue parcerēt anime·
neq꞉ fame Consumetur quidem pe
cunia·sed nota proditionis non de
lebitur· Tanti sceleris imanitas
deriuabitur ad posteros·⁊ ī vngue
adamātino hec iniquitas scribetur/
filij plorationis eterne non de fisca
li erario· non de thezauris regali
bus hec accipiunt·sed de patrimo
nio crucifixi·de sustentatione paupe
rum· de viduarum lacrimis/De
substātia religiosoꝝ·de pupilloꝝ a
limentis·de dotibꝰ virginū·de ecc̄ia
rum vtensilibꝰ·de crucibus·de calici
bus consecratis· Quot solidos sibi
cōgregant/tot accumulant sibi ma
ledictiones·tot interminabiles cru
ciatꝰ sibi·in die ire terribilis thesau
rizant Quicquid ad decorē domus
dei venerande ātiquitatis munifice
tia erogauit·nūc inexplebilis aua
ricie hiatus absorbet·vt hereditate
possideant scūarium dei/et tot sacri
legijs execrabiles fiant/quot in p
tibus occidentalis ecc̄ie prophanā
tur Exurge igitur hō dei·exurgāt
et alij patres cōscripti· quibus dati
sunt gladij ācipites in manibus eo
rum·succurrite plage ecc̄ie·arripiat
iudicium manus vestra· Et euagina
to lingue gladio·zelū quem petrꝰ
in ananiā ⁊ saphiram·censura ecc̄ias
tica fraudatores exercuit·ī publicos
ecc̄iarum predones·⁊ inuasores sa
crilegos exercete· Rex illustrissimꝰ
cathenis carceralibus ⁊ fame torq̄
tur ferrū ptransijt aīam eius·sedet
enī in mendicitate et ferro·⁊ nō est
q̄ moueatur super ɔtritione ioseph·
pallescit ieiunio speciosa facies vic
tualibꝰ interdictis virtusq꞉ corporis
in robur aīe migratura·⁊ vnans in
facie decoꝝ· natura succūbente·mar
cescit Si qua ergo in vobis benigni
tas· si quod solacium caritatis· si
quis respectus ad xpristum· si qua
viscera miserationis· si qua memo
ria iudiciorum dei· excitetur in vo
bis pie compassionis affectus· At
tendite ex aduerso· cursumq꞉ tam
detestabilis sacrilegij cohibeat
pontificalis auctoritas·ne vestri p̄n
cipes malignentur in sancta·ne
ciuitates occidentales populi dolo
ribus intabescant et fletu· ne de
manu vestra sanguis innocens re
quiratur·:·

Instructio monachi vt in pro
fessionis sue obseruantia perseueret

Epistola centesima tricesima
prima·:·

Magister . p . blesen̄ bath . archi
diaconus dilecto & p̄dilc̄o nepo
ti suo E . priori de monasteriolo Sa
lutē in auctore salutis ¶ Si ea q̄ scri
bo austera tibi videntur et dura . tu
tn̄ cum equanimitate sustineas . nā
hec oīa dictat exuberans dilectiōis
affectio . et ex habūdātia cordis os
loquitur . zelo & sitio salutem tuam
in visceribus xp̄i Vn̄ et huius series ex
hortatiōis tota emanat de medull̄
anime . et ex adype caritatis . Diu
obmutui et silui a bonis . Etiam e
nim apud te tanq̄ vas perditum . q̄
si mortuus a corde . utpote qui tuum
dedignabaris cucullum . scripto
vel nuncio salutare . utinam et tu a
corde tuo sis mortuus et vita tua
abscondita sit cum xpisto in deo .
Super senes intelligis . et sicut a
postolus ad thymotheum scribit .
ab infantia sacras litteras nosti . q̄
bus te et alios poteris instruere ad
salutem . Tu vero abiecto prorsus
exercicio milicie litteralis . magna
tum venaris amicicias . & ut place
as principibus ambitionis curiarum
fluctibus te inuoluis Porro litteratus
qui se lectione assidua non exercet .
quasi domus deserta est . in qua iux
ta verbum prophete . pilosi clamāt
alter ad alterū . & demones onocen
tauris occurrūt . Inmundus etiam
spiritus domū vacantem inuenit . et
frequenter ad habitandum in ea . se
cum septem spiritus nequiores se .
assumit ¶ Propter hoc curibus ho
nores . aulam gracie popularis capta
tas . atq3 magnatum consiliis . te
officiose inmisces . & hec omnia gē
tes inquirunt . Displicet michi si ut
mundo placeas . deo displicere nō ti
mes . Qui hominibus placent con
fusi sunt quoniam deus spreuit eos .
Si hominibus inquit apostolus pla
cerem xpisti seruus non essem . Nō
potes placere deo et mundo . Qui
vult inquit amicus esse huius mun
di inimicus dei constituitur Que enim
collatio spūs dei ad spm̄ mūdi? Si
cut lucis ad tenebras . sicut xpisti
ad belial . Si gloriam que ab hoīe
est queris . gloriam illius qui dat gra
ciam et glām pdis . verbū xpi est .
Gloriam ab inuicem queritis & glo
riam que a solo deo est non vultis .
Ipse dominus glorie dicit . Si quero
gloriam meam glā mea nichil est .
Sit gloria tua testimoniū ɔ̄sciencie
bone . cui nūq̄ cōmunicabit . q̄ cur
rit superbie vectus p campū elatiōis
excurrit . vere re autem ne in errore
tuo te foueant sermones adulato
ris . Sunt enim qui te palpant dicē
tes tibi . Euge euge . & addunt cor
nua peccatori ¶ Isti sunt qui in ypo
crisi te salutant . habentes osculum
in labiis iaculū in corde . et in ocul
ta detractione venenū . Sedechye
regi quoq3 dictum est . viri tui pacifici
seduxerunt te . & qui te glorificant .
in errorem inducunt . utinam corri
piat te iustus in misericordia . et in
crepet te . tuūq3 caput peccatoris o
leum non impinguet . dedisti manū
monastice professioni . cursum que
so tue conuersationis attende . Vi
de quantum vite tue perdideris . et
quē fructū habeas in q̄bus nūc forsitā
erubescis / Vbū iheremie ē / bonū est

vire cum portauerit iugum ab ado
lescētia sua. sedebit solitari9 ꝛ tace
bit/quia leuabit se supra se/ veteor
ne sensu cōtrario ꝛ peruerso leuaue
ris te supra te. non humiliter sentiēs
sed exaltans te ambulans in mag
nis ꝛ mirabilib9 supra te. Nam a
primitiuis adolescētie motibus. iu
gum domini qd acceperas . a tuis
ceruicib9 excussisti. vel eciā via que
ducebat ad ciuitatē habitationis .
secutus es iuuenilis deuia leuita
tis. Extraordinarijs motib9 lasci
uie prurientis stimulos. addidit in
disciplinata viuendi libertas. ꝛ im
punitas delinquendi. Cūqꝫ sint p
ni sensus hominis ab adolescentia
in malum. cuiusdam consuetudinis
violentia et licentioe impetus te ra
puit tuūqꝫ obscurās ꝛ obruens in
tellectum vt cōsentires malicie. nec
sentires ꝫ quadam assiduitate pec
candi velles eciam procedere . qua
dam emulatione temeraria malig
nantes. Ita cor tuū paulatim negli
gentie sabuccterunt. mens eni pau
latim defecit. et anim9 vsu continu
ato. ad deteriora prolabitur. Nauis
equidem sentinam eius aqua gut
tatim influente. latenter ꝛ repente
submergitur. Nouimus autem ꝙ
in terra tua multi sunt peruersores
simplicium. vnde et a malicia habi
tantium in ea multiplicem morum
scoriam contraxisti. Erat autem to
lerabilius nō arripuisse ꝓpositū pe
nitētie. ꝙ post pniam retroire. Res
magni discriminis est ignominiā
seculi sub religionis habitu circūfer
re impietatē sub pietat9 obūbrare
lo et antixp̄m sub xp̄i vestib9 occul
tare. Utinā nō gustasses ꝙ suauis
est domin9 ꝛ mias ei9 experientia di
dicisses. Nam si veritas ymmo q̄
veritas verū dicit/iugum ei9 suaue
est. ꝛ on9 ei9 leue. Pꝫ qb9. Nō ser
uis sed filijs hijs. s. q̄ aguntur spū
dei. Isti sūt q̄ spū facta carnis morti
ficant quoꝝ membra tēplū sūt sp̄s
sc̄i. hij empti sunt p̄cio magno. id ē
p̄cioso sanguine xp̄i portātes ꝛ glo
rificātes eū in carne sua. Sūt autē
qui mortificationē ihu circūferre de
crederant in corpore suo. ꝛ quodam
torrente malicie irruentis impulsu
conuersi sunt in arcū prauū facien
tes membra sua arma iniquitatis
peccato ꝛ exsufflato a se spū dei sus
cepcrūt in se sp̄m hui9 mundi dicen
tes anathema ihesu. Quādoqꝫ in
arbitrio tuo fuit iugum dn̄i nō reci
pere. semel aūt susceptū. nō licebat
abicere. De9 ergo nūc exigit obla
tū qui non exegerat offerendū vo
lūtas in necessitatem trāslata est. ꝛ
vinculo professionis artaris. redde
re vota que distīxerūt labia tua. de
siderio itaqꝫ desideratē te ꝑmanē in
ea vocatiōe q̄ vocat9 es. ꝓ̄ꝫ mēsurā
regule q̄ mēs9 est tibi de9. Qꝫ si eā
custodire nō potes īpotentia te excu
sat. Si potes eā implere et nō vis
si superbia te cōdemnat. Si vero al
leges te p abbatē tuū/a monastice
legis obseruantia relaxatū scias ꝙ
licet abbati dispēsatio credita sit ea
tn̄ statuere aut sustinere non ꝑmit
titur que lucrum impediunt carita
tis. Nulli prelato aut subdito vo
luntatem propriam sequi licet Nā

ꝛ monachoꝝ legiſlatoꝛ quaſi edic
to precipit generali· vt omnes ma
giſtrā regulā ſequātur et ab hac le
ge nec abbas nec pˢor excipitur Vbi
eſt obedientie cautio quā emiſiſti?
Vbi pfeſſio cui manū dediſti? Vbi
eſt quod in regula veſtra dicitur· vt
omni obedientia monach9 ſe maio
ri ſubiciat? Verbū apoſtoli petri eſt·
Caſtificantes inquit corda veſtra in
obediētia caritatis · vt ſcꝫ ſubiect9
voto alacri obediat· et affcū filialē
paternā reuerentiā ſemꝑ pre oculis
habēs· nullis artata limitib9 ſe cucrē
ti deſiderio in latitudinē caritatis in
fundat. Qꝫ ſi prelatus iniungat
que ſaluti anime obmulitant ꝛ pre
cepto dn̄i aduerſentur· cōſiliū in ex
pedito eſt· vt beati petri ſentētia ob
ſeruetur· deo inquit magis obedire
oportet q̄ҁ hoībus· Et hoc ex ꝟbo
ſamuelis elicitur· Si peccauerit in
quit vir in virū poterit illi9 propicia
tus eſſe de9· Si āt quis in deū pecca
uerit/ quis orabit pro eo? Quicq̄d
ergo tibi prelatus iniūxerit· quod
aīe ſaluti non obuiet· ſic illud am
plecti debes· ac ſi deus ipſe precepe
rit· Nam ꝟ ſi etiā impoſſibilia iniū
gantur/ iuxta regule tenorē· ꝯfidēs
de adiutorio dei ex caritate obedias
Ad prelatos loquens dn̄s dicit·
Qui vos ſpernit me ſpernit· ꝛ qui
vos audit me audit· Beatuſ qꝫ bn̄
dictus proteſtatur deo impēdi obe
dientiā· que maioribus exhibetur
Perniciosū eſt ſuū qualitercūqꝫ ſcā
dalizare prelatū· Nam ſi ſuper ſcan
dalo puſilloꝝ· terribilē penā ſtatuit
deus· quid erit de ſcandalo prelati

tui? Plane in oībus que a prelato
iubentur· generaliter dampnabilis
eſt contēptus Et ſicut caritas ꝯmē
dat obedientie meritū· ꝛ rebellio ac
cumulat inobedientie malū Spe
cies contumacie eſt de modo manda
ti inq̄rē· heſitarē· diſcernere· aut dif
ferre· In contractu eni obediētie· nō
habet diſputatio aut diſceptatio lo
cū· Nam ſi in diſcuſſionē ſeu ſuſpiti
onem· ea que tibi ſunt mandata de
duxeris ad lignū ſciētie boni ꝛ ma
li manū preuaricationis extendis·
Nimis delicata eſt hec obedientia
tranſiens in deliberatiuū gen9 cau
ſe· non eſt hoc in auditu auris obedi
entie non eſt hec regularis obedien
tia ſine mora· ſed aſtucia tergiuerſa
trix ꝟ aperta ſuperbia· Si āt vite
nequioris eſt abbas · ei tamen ex
caritate obedire oportet· Scriptū
eſt eni· Que dicūt facite · que autē
faciūt nolite facere· Contemptū igi
tur ſuper omnia caue· Nam ꝛ ſi do
minus quādoqꝫ pro peccatoribus
ꝛ tranſgreſſoribus teſtimonio pro
phete rogauerit ne perirent · licet
pro crucifixoribus ſuis orauerit/ licet
eccleſia oret pro ſciſmaticis ꝛ iude
is· nec deū tamen nec eccleſiā· pro
contemptoribus vnq̄ intercesſiſſe re
peries· ſuper contumacia tamen ꝟ
contemptu· ſanctoꝝ patrū pruden
tia diſpenſauit· ꝛ contra inobedien
tie malū· propoſita eſt tranſgreſſori
bus penitētie medicina· Gracias
autem ago deo/ quia ſicut ex quorū
dam relatione audiui· de licita iuuen
tutis tue· ꝛ honoris ambitioſi nun
dinas/ a pˢmo vite maturioris limite

salutasti longiq; temporis iacturam fructuoso penitentie compendio recre musti. Nūc autem verbum illud sapientie tue sinu memorie nō excidat/ fili de indulto et propiciato peccato. semper sis sollicitus. Sunt enim plerique qui ad profectum penitentie sibi sufficere credunt q a sua turpitudine destiterunt / nec revolunt excessus veteres. quasi spacio temporis evanuerint. et sola oblivione credunt se cum domino ad plenum de suis iniquitatibus transegisse. In persona huius penitentis iob ad dominum loquens dicit. Signasti quasi in sacculo peccata mea. Et moyses in deutronomio. Nonne hec condita sunt apud te et signata in thesauris tuis? Non tam facile sine fletu et gemitu et cordis acerbo dolore sanantur que valuerunt in medullis precordiorum. nec leviter culpa remittitur / nisi cum quantitate peccati humilitas penitentie compensetur. Michi ergo ad votorum plenitudinem cedit / q elationis fastus et ambitionis hiatus / sub modestie censura cohibueris. Recolo enim te olim causari et arguere deum q nullum de tribu nostra erigebat in cathedram seniorum. Quicquid autem nunc desideres deus omnem intellectum meum et tuum in sue obsequiū servitutis humiliet et captivet. Tu vero frequēter ex ipsi9 pape qui nunc sedet ac plerisq; cardinalibus ei9 q in dieb9 meis legatione functi sūt. fratris etiā mei et abbatis sancti dyonisij. aliorumq; magnatū qui in terra sūt. relatione cognoscere potuisti/ q cū in sicilia essem sigillarius et doctor regis wilhelmi. sedi tunc pueri. atq; p9 reginā et panormitanū electum. dispositio regni satis ad meū penderet arbitriū. quitū mei emuli machinantes me a familiaritate regis excludere. procuraverunt vt ecclesia neapolitana. me in archiepm eligeret/ ac p maiores capli ordinationē meam. roi decreto et voto vnanimi postularet. vocatus aūt non iui. rogatus et tract9 multipliciter. non cōsensi. Episcopatus quoq; rotffenen̄ bis michi oblat9 est. oblatū q; renui. et honorē ex onere metiens. mot9 ambitiosos ad sobrios mediocritatis terminos limitaui. Amātissime nepos vtinā modestia vestra nota sit omnibus hominib9. dn̄s xpe est. xpe est vt veniat dies tu9. Et vt vtar testimonio salomonis. Cito et horrende fiet iudiciū hijs qui p̄sunt/ horrēdum quippe ē incidere in man9 dn̄i dei viuētis accumulare sibi peccata duplicia. flāmas gehēnales pro iniquitatib9 incurrere alienis. propterea tutius reputaui latere et fumare sub modio. q̄ ascendere sup candelabrū. measq; tenebras. oculis intuere aliorum. In diuicijs eni mea lux esset obscuritas et nox illuminatio mea in delicijs meis. Multorum siquidem turpitudo latuit / donec honoris assumptio palpebras vulgaris fame aperiens. in publicam deduxit notitiam. qd status humilior occultabat. Nam dignitas indignos ostendit. Adde etiam q multorum dominatio. est eorum

dampnatio Quot enim paupertas ad celū pmouet· tot cū dignitatib9 suis infern9 absorbet· Caue igitur ne absorbeat te profūdum· neqꝫ vrgeat sup te pute9 os suū Dico tibi e morte incert9 est· senes qꝫ pariter et iuuenes· mors amara inuoluit· Quid facies cū te a caroꝝ tuorum consortio· resolutiois humane codi tio sepabit? Cū igitur nigrescere et horrescere cepit nox eterna· cum extra diem te traxerit importun9 et crudelis exactor· p irremeabiles semitas tenebraꝝ· vt te in illud imane et horrendū chaos in regionem mortis eterne papite? Qualiter tibi erit cū ab ecctia scōꝝ perpetua excōicatione pāsus/ videbis filium dei suis mili tib9 donatiua glorie largiētē· tibi cedere ad miserie cumulū aliene plenitudinē voluptatis? O q̄ lugubre erit videre et pdere deū atqꝫ ante sui saluatoris pite aspectum? Ubi tūc erūt aīositates et delicie tue· de quib9 sola remāsit remordatio· in tui accusatione et obligatio in tormētum? Tota hois miseri substātia deuorabitur iextinguibilib9 flāmis· nec erit suppliciorum modus vel itermissio siue finis Nā ibi finis semp incipiet/ mors nō morietur/ nec defect9 deficiet/ vt dāpnati hois conditio· semp i doloris materiam· et mortis eterne pabulum reddiuet Amē hec recole· hec loq̄re et exhortare teqꝫ fratrib9 tuis amabilē et imitabilē exhibens· eos ad vite brauiū corā deo· in iusticia et scitate pcede Cori pulmētū tibi et qui tecum sunt filijs pphāꝝ Di vero coloq̄ntidas sapiat exhortatio min9 blanda· farinā patientie et deuotionis helyzeus apponat Quia vero nulla te salutatioē a longo tēpore visitaui· in campū oratiois se latus effudit affectio/ vt lrāꝝ intercurrētiū caritatem· plixior epistola recōpenset·

14

Noui abbatis fructuosa istructio Eplā C·xxxij·

Dilecto nepoti suo E· dei grati a Abbati scī launomari Magister· p· blesen̄ batho· archid Salutem Licet testimonio iheronimi nescio q̄d latētis energie viua vox habeat· et efficacior sit vox viua q̄ scripta Illi tamē qui virtutem caritatis expiūtur/ certi sūt qꝫ pstātior est p̄sentia spirit9 q̄ corporis· et q̄to spūs est pe diligentis potior tāto presentia eius dignior est corpali Nā si copula carnis efficiat vt sint duo in carne vna· q̄to forti9 duos vnit amoris copago et vnitas spūs in vinculo pacis? Anima est potior pte mei· si aīa tua nō dissidet· nichil duaꝝ aīatū idem volentiū p̄iudicat vnitati In hac tñ vnioē nō solum anime· sed corpa federātur/ cū possum de nepote meo dicere· os meum et caro mea· Glorior de tua gloria letor de tuoꝝ leticia vtrum tamen expediat tibi letari tu videris· Obsecro te per viscera misericordie xp̄i vt attendas periculum huius sedis· recolens illud verbum salomonis quia horrende et cito ve

p̃cellis. sic vite meritis antecedas. Et qr minꝰ fortasse ponderis apud te habet exhortatio mea. circa instruendi abbatis officiũ pono ipā beati gregorij verba. Tanto inquit debet transcendere opa subditorꝫ acti o prelati quãtum distare solet a grege vita pastoris. Et subiũgit. Sit ergo cogitatione mũdꝰ. actione p̃cipuus. discretus in consilio. fructuosus in verbo. singulis compassiõe p̃ximꝰ/p̃ cunctis ꝯtemplatione suspensus. cũ agentibꝰ ꝑ humilitatem sociꝰ. ꝑ iusticie vero zelum. cõtra delinquẽtes erectꝰ. interiorꝫ curam. exteriorꝫ sollicitudine non minuens. dispensationem exteriorꝫ interiorũ prouidentia non relinquens Deniqꝫ abbas. dicit idem gregorius In omnibꝰ. xp̄isti vitam studeat imitari. Apostolo enim teste. Qui dicit se manere in xp̄isto. sicut xp̄istus ambulauit. debet et ipse ambulare. propterea idem apostolus de se dicit. Imitatores dei estote sicut ⁊ ego xp̄i. ⁊ vt forma regule spũalis exprimat̃. iugiter in corde habeat/vbũ illud apostoli. Apparuit gracia saluatoris nostri dei. oĩbus hominibus erudiens nos vt abnegantes impietatẽ ⁊ secularia desideria. sobrie ⁊ pie. ⁊ iuste viuamꝰ in hoc seculo. p̃cedet abnegatio impietatis ⁊ desiderij secular̃. vt viuas pie/sobrie ⁊ iuste/ pie ad deum. iuste ad proximũ. sobrie ad teipsum. pietas quidem testimonio beati augustini consistit in fide ⁊ spe. ⁊ caritate. Iusticia vero naturalis est. vt non velis alijs facere. quod tibi fieri nolis. ⁊ alijs facias quod tibi fieri velis Ad sobrietatem rerũ tp̃alium ꝑtinet moderatioꝫ vsus nc̃itati satisfaciens. nõ seruiens voluptati Te honor assumptꝰ ad subditorꝫ custodiam obligauit. Audi salomonem. fili mi spospondisti amico tuo defixisti apud extraneũ manũ tuã. illaqueatꝰ es verbis oris tui et captus es sermonibꝰ tuis fac ergo qđ dico tibi fili mi. decurre festina. suscita amicum tuum. ne dederis somp nũ oculis tuis. ⁊ tue palpebre ne dormitẽt. Iuxta expositionẽ gregorij apud extraneũ manũ suam defigere est curam aĩe aliene/quam prius nõ habueras in ꝑiculũ tue ꝯuersationis accipere. Cõmissos itaqꝫ tibi salutaribꝰ monitis excitare iubens / vt a peccati torpore surgentes. in sanctis cogitationibꝰ ⁊ operibꝰ excubantes. de breui et transitorio labore. manipulos referant exultationis eterne. Ille autem q̃ te ad hoc officium vocari permisit. sic te vocauerit vt non repellat. sic te honorauerit vt non humiliet. sic exaltauerit vt non confundat. non deiciat vel allidat ¶ Excusatio a residentia saresberieñ eccle

¶ Ep̄la Cxxxiij[a].

Dilectis dominis fratribꝰ et amicis. R. decano ⁊ capittulo Saresberieñ ecclesie. Petrus blesensis bathonieñ archyđ. Salutẽ. et in iudicando prudẽtiam Miror qꝫ pro prebenda quinqꝫ marcarum me vrgetis ad resĩdẽtiã faciẽdã Sciẽntes qꝫ ꝑ viatico vsqꝫ saresberieñ tota michi p̃benda nõ sufficeret q̃ si

insufficiens est ad viam. multo ma
gis ad residentiã. sed capitis potius
questũ ex absentia mea q̃ ex presẽ
tia mea fructũ. Ubiqȝ terrarũ in om
ni ecclesia partitur debilibus ⁊ infir
mis. vel qui alias facultatẽ residen
di non habent. Vos autẽ penam in
eos statuitis. quos ipsa impossibili
tas a penali obligatione absoluit.
penam siquidẽ non impotentia vel
defectus. sed solius contumacie odiũ
introduxit. Nostrorũ presulum os
mundi et iocelmi constitutio in eos
qui prebendas habent diuites intor
quetur/qui de obuentionibus earũ
possunt domos edificare sares berien
ses et ea que ad residentiã necessari
a sunt de facili procurare. Sicut cũ
decretũ thelesphori pape de adiec
tione septime septimane. vsus contra
rius aboleuit. sic ymo fortius con
stitutionẽ predictorũ pontificũ con
suetudo vtentium in contrariũ. peni
tus abrogauit. Cũ itaqȝ michi pre
scisa sit residendi facultas. que mi
chi culpa infligit hanc penã. ⁊ quia
non facio quod michi impossibile ẽ
debeam prebende mee perdere qui
tam partẽ? Tolerabilius est consti
tutione hac. pharaonis imperium.
nam cũ tota egiptus fisco applicare
quintã partẽ suarũ possessionum re
gis edicto publico vrgeretur. sacer
dotes ⁊ leuite. legis illi⁹ onera nõ
senserunt. Nunquid vult ẽgo aliarũ
ecclesiarũ redditus hic expendam?
hoc michi sangrẽse consiliũ interdi
cit/cuius auctoritate vbi potiora bo
na recipio. conuersatio mea debet
esse frequentior. et pauperũ cotidia
na subuentio. parcite ergo domini
mei ⁊ amici fratri vestro. quẽ a ne
cessitate residẽtie ipsa impossibilitas
eximit. Quod eni non possũ. non
debeo. quod indebitũ est iniuste exi
gor. ⁊ ideo ab hac iniusta exactione
legatũ appello.

¶ Optima exhortatio ad abbatẽ conuentũ blesen̄ Eplã C.xxxiiij

Reuerendo patri ⁊ domino wil
helmo dei gratia Electo sanc
te marie blesen̄ Petrus ble
sen̄ bathonien̄ archidyacon⁹ Sa
lutẽ in eo qui in electis suis mittit ra
dices. Electus estis a vestris fratri
bus in abbatẽ / propterea in vobis
magnifico misericordiã saluatoris
si tamen misericordia est. ⁊ non po
tius quedã probatio. vt questus ho
noris quãdoqȝ transeat in querelã.
Erat longe securius esse q̃ preesse.
Meritoriũ tamen valde est. si sic
presis vt prosis. Carissime mi pa
ter dum in minori officio ministra
bas/sepe fuisti tibiipsi scandalo. fre
quenter tedio. semperqȝ periculo.
Nunc autẽ super candelabrũ consti
tutus. intrasti arenã cucntus anapi
tis. Nam si possessionũ sollicitudines
si animarũ discrimina penses foris
sunt pugne. intus timores. Iuxta
verbũ salomonis immisisti te in turbã
⁊ alligasti tibi peccatã duplicia. Ideo
pleriqȝ volunt latere sub modio. et
intra conscientie fines claudunt in
teriores glorie bonum. fouentes in
sinu memorie verbum illud prophe
ticum. Secretũ meũ michi secretũ
meũ michi. Et nũc pr̃ amatissi̾ in

varia distrahi te oportet · pro alijs
molere · sollicitari cū martha postpo
nere vnū illud necessarium et trāsi
re de marie ocio ad quēdam aīe la
borintum Porro non sic exterior te
sollicitudo rapiat · vt aīam tuam ꝓ
qua xp̄us mortuꝰ est · curarū secula
rium abyssus absorbeat Quandam
itaqꝫ interiorem solitudinem semꝑ
tibi circūferas · vt in se collectus ani
mus ad exteriora non defluat/ nec
attendat quod appareat foris · aut
quod exteriꝰ sonat · Inter multos
eris tecum factꝰ de illoꝝ numero ·
quos beatꝰ iob insinuat dicens Hij
sunt qui edificant sibi solitudines ·
vt vocem exactoris non audiant ·
Dic ergo ministres vt non vitupe
retur ministerium tuū · vt seruū sin
guloꝝ te reputes cum sis dominus
omniū · Sic in te contēplatiua ⁊ ac
tiua vices suas alternent · vt nullū
tempꝰ habeas feriatum · Melior est
sp̄us ꝙ corpꝰ ꝯ corporis exercitati
o ad modicum prodest pietas autē
valet ad omnia habens promissio
nem vite que nūc est pariter ⁊ futu
re · Emulare igitur carismata meli
ora · Caro enim et sanguis regnū
dei non possidebunt · Caro non pro
dest quicꝙ · Fructꝰ aūt sp̄us sunt ca
ritas · gaudium/ pax/ paciencia · lon
ganimitas · fides · modestia · māsue
tudo · continēcia · castitas · Bonū ē
sollicitari cum martha · sed quietiꝰ
est sedere ad pedes ihesu cum mari
a · prouidere dn̄m in conspectu suo
semꝑ vacare ꝯ videre ꝙ suauis est
dominus · Postꝙ ergo disposue
ris ea q̄ necessitas fr̄na deposcit ·

descēde in ortos aromatum · vt pas
cas delicijs spiritualibꝰ · ꝯ gratis
sima colligas lilia gaudioꝝ · Cū
vero animā tuā resolueris ad quie
te · nullꝰ q̄so dilectam excitet · donec
ipsa velit · nec sustineas vt quis te
pre ꝓpere ab amplexibꝰ rachelis ·
et ab vberibꝰ sancte voluptatis a
uellat · Dās qꝛ sancte regule pro
fessores si se secularibꝰ negocijs cu
riose īuoluūt · magna sp̄ualis exer
cicij dispendia paciūtur · Nauis eī
licet inter procellosos turbines sta
tim non ꝑeat · rerum tamen suarū
iacturam sustinet vt in portum vacu
a inanisqꝫ perueniat Elegerunt te
fratres tui · esto in illis quasi vnus
ex illis · Edifica eos verbo / actu ·
vultu · habitu · ⁊ incessu Dic te ama
bilem exhibeas ꝯ imitabilem · vt
tota conuersatio tua edificet alios
ad salutem · Age quod non solum
tibi expedit sed quod multis · Nū
ꝙ singulariter viuas · non habeas
vt vulpes foueam · nō vt volucres
nidum · non loculos sicut iudas ·
A primitiuis motibus adolescen
tie mee · noui pater venerabilis mo
res tuos · redolentes mansuetudi
nem · sociales ad conuictum · humi
litate conditos · et ad omnem com
positos honestatem · Vulgare ē
ꝙ honores mutant/ aut potius mō
strant mores Administratio quesa
p̄ns · nūꝙ ab illa morum nobilita
te degeneret · nulla elationis/ nulla
glorie titillatio/ de tua promotione
obrepat · Si gloriari oportet de tu
is infirmitatibꝰ glorieris / vt inha
bitet in te virtus xp̄i · Si enim ad

onus infirmũ· si nimius ydoneũ· minusq̃ dignũ te reputes· ipsa tui abiectio ꝯualescet ad grãm/exuberabit ad fructũ· accumulabitur ad coronã Ipse dñs glorie dicit· Si ego quero gloriã meam· gloria mea nichil est· Gloriã inquit abinuicem queritis· et glãm que a solo deo est non vultis/non nobis dñe non nobis sꝫ nomini tuo da glãm· Tu vero pater si ideo gloriaris non eris insipiens· vt qui gloriatur in dño glorietur· Illã vero glãm que est testimonium conscientie tue· deo ⁊ non tibi ascribe Nam vt verbo apli vtar· Quid habes qd non accepisti? Si ergo te ad vocem demulcentium tuas aures aura fauorabilis afflauerit/sit in ore ⁊ corde tuo verbũ illud apostoli· Gratia dei sũ id qd sum

Nichil est qd diuine maiestati familiarius atq̃ ꝯsidenciꝰ assistat· ⁊ gratius· q̃ vera humilitas· Ipse auctor vniuersitatis· se corde humilem cõfitetur et mitem· Igitur non veniat tibi pes superbie· sed quanto maior es· humilia te· in omnibꝰ· et administrationẽ hanc onꝰ reputa/non honorem· omnẽq̃ motum supbie prurientis· verbo illo salomonis extirpa/ potentes potẽter tormenta tolerabunt/atq̃ cito et horrende iudiciũ fiet hijs qui presũt Cogita semper quia requiret a te dñs de omibꝰ suis exactissimam rationem· propter hoc irritauit impius deum· dixit enim in corde suo non requiret Deꝰ autem p malachiam dicit· Ecce requirã oues meas de manu pastoris dñs dicit requiram Impius dicit nõ requiret· Cuius putas assertio preualebit? Verbũ prophete ysaye c̃· Iurauit dominus exercituũ dicens· Si non vt putaui ita erit· et quomodo mẽte tractaui sic eueniet· Nolite queso emulari in malignantibꝰ

Sunt enim abbates querentes patius que sua sunt· q̃ que ihesu xpi A fructibus eorum cognoscetis eos Hij animarũ cura omnino post habita· sũmã sui officij reputant· si in suam et suorꝫ ꝑniciem· possessiones ecclie sue· ꝑ fas nephasq̃· culturis ⁊ edificijs magnificent/⁊ dilatent Animarũ vero curam quem a spiritu timoris ꝯceperant fructum salutis q̃si abortum· ꝑniciose procurant· vt eis merito aptetur vbũ prophete dicentis Preciderunt pregnãtes galaat· ad dilatandum terminos suos Hij sunt quos agitat spiritus huiꝰ mundi· spiritus vertiginis et erroris· Melius tibi est domũ tuam augere moribus· q̃ possessionibus· Melius est celum implere q̃ horreum· et hec facere potes et illa non omittere· Veternosas autem viciorum propagines que ex quotidiana decessorum tuorum negligentia pullularunt· succide maturius vitulamina· que nunq̃ fructificant surculis insitionis sua prepediant incrementa· fac omnia precunte consilio· non tamen credas omni spiritui· sed prius proba vtrum ex deo sit

Semper autem potius de oratione q̃ de prudentia tua· de deo tãtum· et non de principum familiaritate cõfidas· quia maledictꝰ qui cõfidit in homine· ⁊ iuxta sententiam

sapientie. nomen dñi plurima forti
tudo Sentiatis aũt vos ex ɔtinua
versuti hostis astucia. graues moles
tias sustinere. ideoq; vobis necessa
ria esse sacre scripture suffragia. cu
ius lectio frequẽs conatus hostiles
euacuet/ atq; turbines estuantium
temptationũ. quadã gracie serenita
te trãquillet/propterea librũ vestrũ
cũ instantia repetitis/ quem vnũ ex
quatuor appellatis. Cũ ideo quia si
ne temptationibus vix hora diur
dia. claustralis vita trãsigitur. vnde
et milicia regularis. arma spũalia
exigit. de quib9 apostol9 ad corinthi
scribens dicit. Arma milicie nostre
nõ carnalia. sed potentia deo ad de
structionẽ municionum. destruentes
omnẽ altitudinem extollentẽ se ad
uersus scientiã dei. captiuantes om
nẽ intellectum in obsequiũ xpi. Sa
cra itaq; lectio vobis necessaria est.
Ipsa eni est mensa tabernaculi que
ad aquilonẽ. vnde panditur omne
malũ posita est. Qd ps insinuans
dicit. Posuisti in cõspectu meo men
sam aduersus eos qui tribulãt me
De mensa hac et spũalibus armis
loquitur ysayas Pone inquit men
sam. cõtemplare in specula. surgite
pñcipes. et arripite gladiũ. Sacra
lectio cib9 est. q2 teste veritate. Non
in solo pane viuit hõ. s; in oi verbo
qd pcedit de ore dei/p hũc cibũ spi
ritam9 et viuimus. verba inquit dñs
que ego loquor. spũs et vita sunt.
Certe solo sacri eloquij testimonio
xps cõtra oẽs dyaboli tẽptationes
vsus ẽ in deserto Si ergo ɔsistãt ad
uersus vos castra. scuta bone volũ

tatis armate vos. et gladio spũs qd
est verbũ dei Hec quidẽ exhortatio
nis cãpus latissime patet. s; vrgẽs
occupationũ necessitas. et sua ingẽs
eplãz ad ɔpendiũ. ad alia me retor
quet Filios autẽ obedientie vestre
fratres et dñcs meos rogo in visce
rib9 xpi et in caritate nõ ficta/ h sen
tire in se. qd et in xpo ihu. vt sicut p
nobis exinaniuit se. formã serui ac
cipiens. sic se pro xpõ humiliẽt. i ob
sequiũ seruitutis. Exhibeant corp9
suũ hostiã viuam. scãm. placentem
deo. vt tota corp sensualitas a cõne
absorta. spiritui subiciatur ad serui
endũ deo viuenti Sensualitas est
mulier ad quam dicitur Et ad virũ
erit cõuersio tua Tota itaq; racio
humiliet. tot9 intellect9 captiuet in
obsequiũ xpi Indixistis pprie carni
bellũ. cõtẽdentes nõ esse qd estis. et
recalcantes fortit qd in pma origi
ne pdidistis. vt rapiatis p violenti
am regnũ celorũ. et intrudatis vos i
hereditatẽ scõrũ Cũ samaritana reli
qstis ydriã ɔcupiscẽcie. et i vob spũa
lẽ vrãm iericho destruxistis Scrip
tũ est ãt. Maledict9 q reedificat ihe
rico Tu igitur kmẽ frater q dedis
ti legi aplice manũ. q manũ tuã mi
sisti ad fortia. vtere cõsilio sapiẽtis/
et vince in cõpe des obediẽtie pedẽ tu
ũ/nec accideris a vinculis ei9. Re
colas quia vir obediens testimoni
o sapientie loquitur victorias. dũ
de dyabolo per obedientie bonum.
de mundo ac de seipso triumphat in
xpristo Sine omni delectu. sine om
ni exceptione. faciat regule profes
sor quod iniungitur sibi. Quid pe

vel quale. vel q̄ꝺtum ſit qđ iniūgit
nō diſcernat Alioq̄n p̄ſumit come
dere de ligno ſciencie boni et mali
Cēſura enī diſcretioīs eſt penes pa
trē ſpūalem q̄ oīa dijudicat/ipē āt
a nemine iudicat Nichil ergo diſ
cernat Sit idiſcretꝰ vt itelligat/ſit
ſtultꝰ vt ſapiat/nec reputet iniurio
ſū. ſi qn̄qꝫ correctioē contriſtet aut
verbere. q̄ ꝑ inanē leticiā imoderati
us frequēter ſe recolit exceſſiſſe Om
nis diſciplina in pn̄ti amara eſt. ſꝫ
in futurum facit pacatiſſimū iuſticie
fructū/lēteſcens in via dn̄i/a paſta
re ſuo durius icrepari ſuſtineat. ſter
coribus ei boū lapidandꝰ eſt piger
Qui ergo ſpū dei deducitur cū eq̄
nimitate ſuſtineat corripientē ma
giſtrū. et ſi dura ſūt ei q̄ audit. repu
tet ſe durioribꝰ eſſe dignū Et nos
quidem dilectiſſimi. ſegregauit deꝰ
in hereditatē ſibi. vt letetur ī boni
tate electoꝝ ſuoꝝ cū hereditate ſu
a. ſi tn̄ non accepiſtis iteꝝ ſpm̄ hu
ius mūdi Ponite igit corda veſtra
ſuꝑ vias veſtras. ne ſitis terra ꝓri
ma maledictioni. quā ꝑcutiet dn̄s
ſpū oris ſui Recole qꝛ nō ſolūmodo
arbor que fructꝰ malos facit. ſꝫ eci
am arbor q̄ fructꝰ bonos non facit
excidetur et in ignē mittetur Secu
ris q̄dem poſita eſt ad radicē. ⁊ ar
bor ſiue ad auſtrū ſiue ad aq̄lonē
ceciderit ibi erit Judicabit enī dn̄s
fines terre et hoīem in ſuis oꝑibꝰ
cōprehēdet Dum fuiſtis in ſeculo
nullā cōtra vos inuidiā hoſtis anti
quus exercuit. nō enī eos īpugnat
quos eſſe ſuos ex operꝝ teſtimonio
putat Nunc autem quia vidꝫ pda

la ſua in xpriſti templa immutari
poſt amiſſam predā quaſi leo rugi
ens circuit. et ad omnes nocēdi ar
tes anxius explorator. ſuas v̄ſua
as circūducit. Que vero de ſtatu
conſcientie bone ſubito precipitare
non poteſt/quibuſdam ymaginati
onibus fantaſticis. latenter obre
pentibus/paulatim ſollicitat Nam
iuxta verbum beati iob lapides ex
cauant aque. et mons cadens de
fluit. ſaxumqꝫ transfertur de loco
ſuo. et alluuione paulatim terra cō
ſumitur/quia fortitudinem mentis
emolliunt. ⁊ ſubuertunt temptati
ones occulte Anima vero a funda
mento virtutis auulſa. corruit in
peccatum. Apponens itaqꝫ iniqui
tatem multiplicat immiſſiones ꝑ
angelos malos. ⁊ ſic de arce depo
ſite tanq̄ de loco eminentiore con
fligendo inſurgēs. de miſero ⁊ de
cepto. triūphum reportat ignobilē
Hic ꝑ illecebras huiꝰ vite miſeri
elongantur a deo. Dicentes Ana
thema iheſu. ⁊ tandē cōuerſos in
circum prauū. ⁊ in reprobum ſenſū
datos. mala capiunt in interitu.
Vatis quia temptatio vita homi
nis ⁊ milicia eſt ſuꝑ terrā Sunt
vero temptationū quedā ſuꝑ nos.
quedā infra nos/quedā iuxta nos
quedam intra/quedam extra. ⁊ om
nes contra nos Caute igit ambu
late. mūdus enī plenꝰ eſt laqueis
plenus inſidijs. plenꝰ ꝑiculis. atqꝫ
ſcandalis ineuitabilibꝰ ⁊ mortibꝰ
infinitis Introiſtis clauſtrū. bonū
eſt nos hic eſſe. ⁊ non recedere a
conſilio ⁊ congregatione iuſtorū.

Amice ſi clauſtrum egredieris·tranſ
grederis/et quaſi ſub iactu alee ani
mam tuam ponis . Leo in ianuis
eſt vt te rapiat· et non ſit qui eripi
at· Irruit ventus vrens a regione
deſerti· ſi forte inueniantur palee·
quas ad ludibrium ſuum rapiendo
diſpergat· Multiplici enim exquiſi
te fraudis artificio·conatur angel9
apoſtata·ſcōꝝ congregationē tranſ
ferre in theatrū· populū acquiſitio
nis in fabulā ſeculi·et ſcolā innocen
tie in deriſum· Dic queſo frater ani
ma tua in manibus tuis ſemꝑ·the
ſaurū incōparabilem habes· in vaſe
fictili/ dumqꝫ clauſtrum egrederis·
dragmā pro qua magnus ille mer
cator animā ſuam poſuit/ad ancipi
tis alee diſcrimen exponis·¶ Ter
reat te frater egreſſus dyne· ⁊ oppꝛeſ
ſio eius· Recole qꝫ iacob domi reſi
dens· benedictionē patris hereditauit
Eſau vero dū foris euagatur ⁊
venatur· ꝑmogenitura·patriſqꝫ be
nedictione ⁊ hereditate ꝑuatur Nū
qꝫ ingrediaris ſecularium domos· ne
quicie enī in habitaculis eorū· nec
deus in domib9 eoꝝ cognoſcetur·
Dicas igitur cū propheta· Odiui
eccliam malignantiū et cum impijs
non ſedebo· Inter ſcorpiones habi
tas·ergo iuxta doctrinā iheronimi·
ſis honeſt9 in domo·ſis carus ī pub
lico· Si egrotauerit aut obierit a
liquis de parentibus tuis · non ſit ti
bi eorū egritudo vel mors· egreſſio
nis occaſio Sine mortuos ſepelire
mortuos ſuos fallax et proditoria
ē affectio parētele· Carnalis amor
extra dei amorem cito te rapiet· ⁊ af

fectio mundi/quā iā in te extincerat/in
pristinem aīe reuireſcet Mortuus es
mundo ⁊ parētibus tuis·atqꝫ cōplā
tatus es ſimilitudini mortis xp̄i· ⁊
vita tua abſcondita eſt cum xp̄o in
deo· Noli iterum ſeculo viuere ⁊ ar
ma victorie reddere inimico verbum
iheronimi eſt· Tenet hoſtis gladi
um vt me ꝑimat· et ego de parentū
lacrimis cogitabo? Ero de paren
tum ſepultura ſollicitus·quē ſollicita
ri oportet ne ſepeliar ī inferno? Na
li queſo exire quia mors in exitu ē·
et in limine te expectans· Oratio e
gredientis hoſtiū· mors ꝑ oculoꝝ fe
neſtras ingreditur Nullum preterea
habeas cum hoīe ſeculari cōmerciū
Qui enī tangit picem inquinabit̄
ab ea· bonoſqꝫ mores praua colloquia
quia corrūpunt et vita reproba tra
hitur a conuictu· Seneca ad luciliū
ſcribens dicit Socrati lelio et cato
ni poſſet bonos mores excutere tur
piū cōuerſatio·freqūēs·et diſſimili
um multitudo·verbū apoſtoli ē· Nō
ignoram9 aſtucias ſathane· cui ex
hꝫ ipō datur oportuna· et multiplex
malignandi occaſio/quia in circuitu ſi
obſederunt vos/ et habitatis quaſi
in medio cananei· Inter clauſtrum
veſtrum ⁊ forum/modica protendi
tur intercapedo parietum / habita
tis quaſi in medio babilonis/et mi
rum ꝑmo miraculum eſt/ ſi ſabbatū
quietis veſtre non turbat tumultua
tio popularis· Ita eſtis ſecularium
importunitate obſeſſi/ vt cum lamē
tatore propheta deplorare poſſitis
Edificauit hoſtis in gyro meo· et
circumdedit me felle et labore· Cū

clusit vias meas lapidibꝰ quadris
vrsus insidians factꝰ est michi leo
in abscondito. semitas meas subuer
tit. et posuit me desolatam. Habita
tis in medio populi polluta labia
habentis qui vobis verbum illud
derisorie frequenter adaptant. Cõ
mixti sũt inter gentes et didicerũt
opa eoꝝ. vtinam aduolet vnꝰ de se
raphin. et sumpto calculo de altari
in eis rubiginem cordiũ et scoriam
purificet labiorum vos autem circũ
specte agatis ꝓuidentes bona. nõ
solum coram deo sed coram hoibꝰ/
et negocio salutis vestre vigilãtius
insistatis. Sit iugiter ante oculos
cordis vestri. timor dei. ignis gehē
ne. recordatio passionum xpristi. ves
trorũqꝫ memoria excessuum. dies
mortis. et expectatio tremendi iu
dicij. Audite iheronimũ dicentem.
laudat populus. luxuriēt homines
rumores excitant et dicas Michi
adherere deo bonũ est. ⁊ ponere in
domino deo spem meam. Quid ei
michi est in celo. et a te quid volui
super terram? Deus cordis mei ⁊
pars mea deus in eternũ. Prope
est vt amatores seculi et sancti or
dinis transgressores. ab eterne vi
te radice precisi. in exteriores tene
bras detrudantur. et ab ecclesia sãc
torum perpetua excõmunicatione
seclusi mediãtur ex intolerabili dolo
ris angustia. q̃ꝫ periculose illos dece
perit appetitꝰ transitorie voluptatꝭ
Vos ergo tamē timor in via dñi
lentescere nõ ꝑmittat. sed corda ves
tra excitet ad meliora incessant. vi
ta breuis. finis dubiꝰ iudex terribi
lis. flamma inextinguibilis. vermis
qꝫ non moriens. ⁊ pena cuiꝰ nõ est
intermissio neqꝫ finis

¶ Eximit quosdã archiep̄s cantꝭ. a lege residentie

Epistola. Cxxxvᵃ.

N. dei grã cant. archiep̄s. totiꝰ
anglie ꝑmas et apostolice se
dis legatus. Dilectis in xpristo fi
lijs decano ⁊ cap̄lo saresb. ecclesie
Salutem. gratiam ⁊ benedictionē.

Cum vbiqꝫ terrarũ maioribꝰ reue
rentia debeatur et maxime regi tãq̃
precellenti. eos qui negocia regis
aut regni procurant fiscalis ratio.
seu publice rei necessitas a lege com
muni eximit. cum in omniũ hoim
statu. vices suas sufficienter imple
at q̃uis absens/qui oim commodi
tatibus se impendit. Quia igitur
magistri thome de Esseberij. fides ⁊
industria multipliciter probata est
in publicis regni negocijs/q̃diu in
talibꝰ se exercet/ nolimꝰ vt ipsum
ad residentiam compellatis. Scitis
preterea q̄ de singulis cathedrali
bus ecclesijs regni possumus eos
pro arbitrio nostro vocare in partē
sollicitudinis vobis iniuncte / quos
ad hoc magis expedire nouerimꝰ.
Nec absurdum videtur. si nobis
suffraganeorum nostrorum canoni
ci. si membra capiti obsequantur.
Certum est q̄ quidam dño regi sũt
necessarij/quidã nobis/quidã infirmã
tur. quidã in scolis militãt/q̃dã i pe
regrinatione sunt. q̃rũdã ꝓbēde ad
residentiã non sufficiũt. et in omni
bus hijs habendũ est discretiõis et

cautele iudiciū· quatenus in singu
lis circa residentie obseruantiā· ha
beatur consideratio proprie faculta
tis· Si ergo pro aliquo talium scri
bimus aut scripsimus vobis· ita p̄
ces nostre apud vos efficacem obti
neant locū· vt et petitiones vestre a
pud nos· tempe oportuno desidera
bilem sorciantur effectū· Cum enī
erga vos gerimꝰ paterne benigni
tatis affectum· vt nichil vobis veli
mus p̄cipere aut petere· qđ in vestri
honoris redūdare debeat detrimen
tum·

Inuectiua in quēdam qui sua ope
ra depravabat Epistola
centesima tricesimasexta.

Exhortacionculam tuā cum grā
tiarum actione multiplici suscepis
sem· nisi p̄blandientis suauiloquij
lenitas captiosa· in euidentis iniuri
am conuicij euasisset· Scriptum est
quia omnis homo primū· bonū vi
nū ponit· nec propinantur venena ni
si melle condita· Si prologū istius
opusculi mei sup̄ icb diligencius in
spexisses· me satis excusabilem fa
ciebant ea que michi liberum scribē
di arbitriū inuidebant Sane ante
opusculū illud nondū hoc genꝰ scri
bendi attigerā· simplicesq; laboris
mei p̄micias· quas in xpi obsequiū
dedicabā· ⁊ tunc primo nascentē stu
dij mei spūalis infantiā· exquisitis
machinationibꝰ impugnasti· parce
simplicitati debueras· nec in derisio
nis materiam dare· saliuas decurrē
tes in barbam dauid· ⁊ verba infan
tilia ihen nuc· Et ergo quidē carna
lis hō sum· et venūdatus sub pcc̄o·
tu vero regularꝭ canonicus et spūa
lis homo· qđ in canonica eplā le
gitur recolere debuisses· Si p̄occu
patus fuerit homo ī aliquo delicto·
vos qui spūales estis instruite huiꝰ
modi in spū lenitatis· Vtinā corri
piat me iustus in mīa ⁊ icrepet me
Benigna enī est correctio que ex ca
ritate procedit/ nā et caritas benig
na est· porro ex habūdātia cordis·
et ex adipe iniquitatis· os tuū locu
tū est Ideo lingua cedens proximū
vulneras· Calamū quassatū conte
ris· ⁊ extinguēs linū fumigans· in
spiritu vehemēti cōteris naues thar
sis Paolꝰ es· paucceq; littere faciūt
te insanū· Volens ergo cōstituere
iusticiā tuam· conuersus es in verba
malicie· aliosq; iudicās· ⁊ diffamās
venaris tibi ex aliena depravatiōe
fauorem· pro minimo tamē michi
est vt a te iudicer aut ab humano
die· Qui enim iudicat me dominꝰ
est· Quis te cōstituit iudicem super
nos? Tu quis es qui iudicas ser
uū alienū? Dño suo stat aut cadit
Stabit autem· Ego vero quem im
prudentiꝰ et impudenciꝰ arguis·
arguā te ⁊ statuam cōtra faciē tuam
vt discas non blasphemare Apponā
ergo sagittas potentis acutas con
tra linguam dolosam· maledicam ⁊
magniloquam· scurrilem· dissolutā
loquar contra sibilos serpentis an
tiqui nam in lingua tua loquitur q̄
quondam ī serpente locutus est· Lin
gua siquidem detractoria· vipera
est· leniter transit et grauiter per
cutit· membrum substātia modicū/

modicum· malicia magnū. Et vt v
bis beati iacobi vtar· lingua modi
cum membrū est· sed plenū veneno
mortifero· Si quis putat se religio
sum esse non refrenans linguam su
am· huiꝰ vana est religio· Religiosū
te putas quia religionis habitū ge
ris· sed sanctitas ꝛ lingua vipere si
mul esse non possunt · Sane vir li
guosus non dirigetur in terra Inanc
cūasa enim labia plurimū sordis si
bi coagulant ꝛ omne vas quod nō
habet coopculū· in lege dn̄i reputa
tur imūdū / verbū ysaye ē Cultus
iusticie silenciū· vtinam posuisses hos
tiū circūstātie labijs tuis· ꝛ nō pro
siluisses· vs qꝫ ad maledicendū Ma
ledici enim regnū dei nō possidebūt
Ad rixam me inuitas inuitū· Tes
timonio enim salomonis · Qui di
mittit aquā caput est iurgiorꝫ ꝛ lin
gua occasio est scandali· quociens in
detractionis profluuiū se diffūdit ·
Qui me comordetur meliꝰ nō· tange
te clamo· Flebit ꝛ insignis toto cā
tabitur orbe Vtinā tacuisses vt pru
dentior apparetes Sꝫ vnde me nos
ti ? Non ex peccato vulnꝰ ab hoste
tuli· Porro licet faciem tuam nō vi
derim· Ego te intꝰ ꝛ in cute noui·
Existimasti inique ꝙ essem tui simi
lis Ego quidem in ope meo simpli
citer ambulabā · tu vero dolose age
bas in lingua tua· Seminabā triti
cū· ꝛ tu inimicꝰ hō superseminabas
zizania· Noli queso loquendo subli
mia gloriari· nō plus sapere ꝙ̄ opor
tet sapere· Alta enim sape moros est
ꝛ facile perditatur qui se in altoꝑ s
piciens obstupescit / dicas ꝛ scribis ·

quia me non vidisti Gaudeo plane
ꝙ me non videris · Iam spiritum
aspidis in te sensi · vtinam me non
videat oculus basilisci· Inuide ꝛ de
tractor deo odibilis · quid me mor
des ? Qui enim detrahit dicit eccle
siasticus · sicut serpens qui mordet
in occulto· Si inuicem mordetis et
comeditis dicit paulus· Nonne ab
inuicem consumemini ? Si ore ad
os disputatio ꝛ conflictus esset in
ter nos· pacientius sustinerem· faci
le tibi est impugnare absentem ·
Testeqꝫ Iheronimo · Delicata
doctrina est pugnam dictare de mu
ro · In me vtinam experiaris · et o
ris et operis vocem· Tutum tamē
michi esse non arbitror · cum hoīe
cerebroso contētioso· funem trahere·
ꝛ cōtra consilium salomonis / stulto
iuxta suam stulticiam respōdere Ne
ac ergo iniurias dissimularem silē
cio· sed vereor ne deterioris in te pre
sumptionis excitet incentiua · vaga
ꝛ effrenis impunitas Eplām scri
bere inceperam· sed exuberans mate
ria loquendi· non patitur se ad epis
tolare compendium coartari · In li
brum ergo epistola crescit · et eue
nit salomonis verbum· qꝛ faciendo
rum librorum non erit finis· Debe
bat ordinem tuum ea scribere / que
publice vtilitati proficerent / ꝗ mētē
reficerent / que omnem intellectū in
seruitutem et obsequium xp̄i redige
rent · Tu vero apostolice professio
nis oblitꝰ · cui dederas nomen ꝛ il
lius que scd̄m pietatē est doctrine vt
verbo apostoli vtar· superbus et ni
chil sciens· lāguēs circa q̄stiōes· et

pugnas verboꝝ. cū illis qui detrac
tioni ⁊ scurrilitati vacant. incōnalē
adulterans sacre scripture integrita
tem iheremia lamentante ⁊ dicente
Contritū est cor meum intra me a
facie domini ⁊ sanctorum verbo
rum eius. quoniam adulteris re
pleta est terra. De te ⁊ consimili
bus tuis apostolus loquens. Au
diuimus inquit quosdam ambulan
tes inter vos inquiete ⁊ curiose a
gentes. hijs qui huiusmodi sunt /
denunciamus et obsecramus in do
mino / vt cum silencio panem suum
manducent Adulatorem principis
⁊ sancti ordinis delatorem / vocas
hominem quem non nosti. sed do
cuisti linguam tuā loqui mendaciū.
⁊ in hac pte mentita est iniquitas si
bi Ipsūs dei reddit testimoniū spiri
tui meo/quia nūq̄ fui olei venditor.
nec soleo magr̄os palpare in vicijs.
aut laudare peccatorē in desiderijs
aīe sue. In cōpendio meo super iob
In eplis meis In libro exhortatio
nū mearum In dyalogo meo ad re
gem h. In tractatu meo de ierosо
limitana pegrinatiōe In libro meo
de prestigijs fortune/ ⁊ in ope meo
nouello de assertiōe fidei. In libro
cōtra pfidiam iudeoꝝ. In libro de
cōfessione ⁊ penitētia. ⁊ in eo qui ca
non epalis inscribitur et in q̄pluri
b9 alijs scriptis meis. regem vestrū
et alios terre magr̄os vbi materia
se offert. plena libertate redarguo.
sollicite suggerens quicquid ad eo
rum edificationē citra inuectiue iniu
riam. pt humana deuotio Vitam
religiosorū quoꝝ diuerse sunt speci
es. polimita est enī tunica ioseph. ⁊
circūamicta varietatibus spōsa xpi/
tota cordis affectione veneror. ipō
rūq3 pedes brachijs deuotissime hu
militatis āplector. Scio enī quia
pre cunctis secularibus ⁊ clericis ⁊
laicis. tanto differenciꝰ virtutū ti
tulos referunt. quāto impressioib9
vestigijs aplōꝝ regulis inheserunt
Ipsi in humilitate. hospitalitate. o
bediencia. caritate ⁊ ceteris quibus
regnū dei capitur ac possidet / inde
fessa sollicitudine se exercēt Hij car
nem deprimūt/spiritū erigunt. vitā
in terris ducentes āgelicam. xpō mi
litant in tenuitate ciborum. in aspe
ritate vestiū. i vigiliarum excubijs.
in psalmis ⁊ ymnis ⁊ canticis spirita
libus. in confessionibus. in discipli
nis ⁊ lacrimis. in celestiū suspirijs.
in ignitis compunctionibus. in iubi
lationibus archanis. in excessibus
mentis. dulcibusq3 susurrijs. in qui
busdam glorie celestis experiencijs.
in amplexibus sponsi Porro il
lud omnino dissimulare nō poterā.
q̄ cum cetera. balsamum gloriose
opinionis in odorem suauitatis ef
fundant. tu tibiq3 consimiles facti
estis. odor mortis in mortem Qd si
textura cilicij ⁊ pelles. sicut ad excu
sandas excusationes in peccatis al
legas. foris exponuntur pulueri
⁊ labori. vtinam sint pelles salo
monis. et non pelles terre madi
an. Vtinam qui pro domorum su
arum negocijs exeunt. molant
pro hijs qui in lecto sunt. et se dis
solucius ad illicita non relaxent.
Legimꝰ autem in libro cotidiane ꝝ

euentuū. q̄ in hijs qui euomuerūt
sclm̄ frequēter amor seculi recidiuat
suāq; reedificantes iherico quā in p̄
mitiua cōuersiōe subuerterāt. ignē
et cineres ambitionis suscitant iam
sopitos. Et quid est in vobis amor
mūdi nisi odiū dei? Quid est ardor
ille concupiscētie. qui aurū vestrū ver
tit in scoriā nisi mors aīe. trāsgressi
onis mater magrā nocendi / pcipi
latia iniquitatis. auriga maliciē. si
caria virtutū. seditionis origo / et fo
uea scandalorū? Nō ad iactantiam
dico. sed vt impudētiam tuā (frōs
enim meretricis facta est tibi / q̄ plu
riū anglie magnatū testimonio et as
sertione) retūdā. Bone memorie rex
h. pro denario sancti petri. qn̄q; ad
uersus duos pores ordinis tui. iex
orabiliter / et irreconaliabiliter excan
duerat nemo p̄sumebat se opponere
ex aduerso / ego steti in confractione
pro eis / et in tempore iracundie fac
tus sum reconciliatio. Ad instantiam
meam inspirante deo / frequenter re
gia manus in elemosinarum graci
a. munifice et magnifice se effudit.
et adhuc elemosinas illas enarrat
ecclesia scōrum. Testimonio mul
titudinis aulice quādoq; ad mee par
uitatis instantiā. eo adiuuāte in cui9
manu sūt corda regum. magna debi
ta personis ecclesiasticis cōdonauit.
relaxauit compeditos. et dampna
torum supplicia leuigauit. ¶ Illud
autem equanimiter ferre non pos
sum. q̄ abiecto consilio et congrega
tione iustorum. qui prius fueras ca
nonicus regularis / factus es cano
nic9 insularis. Signum egrecticis

animi est. q̄ exis a conuersatione
cōmuni solitudinē cōgregatiōi p̄tu
listi / et insulā claustro. fecisti te ana
thema fratribus tuis terrā p̄missiōis
pro egypto. pro babilone ihrlm. et
celū desertis pro inferno. Quid tibi
et solitudini? Ve soli. Multos in dis
crimen aīe solitudo deiecit. Errauē
rūt in solitudine quidā. et a serpenti
b9 perierūt. Ego serpentes reputo.
vipereas cogitationes / q̄ te in solitu
dine obsederūt. Ibi tēptationū tur
ba te circūstrepit. ibi multiplex viciō
orū exercit9 te infestat. Cūq; videa
ris euasisse fremitus mundi. mūd9
in hac singularitate tua tibi cū mul
tiplicib9 fantasijs insultat. Debetes
potius in claustro solitarius et tacere
et te leuare super te. Ibi sūt testimo
nio iob. qui edificant sibi solitudines
ibi inter multos poteras esse tecū.
Nūc aūt solus es. et tamen in tur
bis affectuū. Habebas in claustro se
cretū solitudinis. locū pnīe / pacem
aīe contēplationis archanū. gaudi
um in spiritu sancto. consiliū in hesita
tione / in tēptatione remediū. et in ō
nib9 efficax beneficiū medicine. Ibi
virtutū scola est / sūm9 ibi modestie
vsus / morū regularitas / legendi li
bertas / fraternitatis affectio / oīm
communicatio / discipline vigor / lex
obediencie vinculū caritatis. et mu
tua obsequela. Verū molesti9 tibi ē
pnīe labor / abstinentia onerosa im
portabilis discipline austeritas que
sola est clauis innocentie / religiōis
anchora / custodia cordis / et peremp
toria prorsus appetitus illiciti / prop
ter quod propheta nos ammonet

apprehendere disciplinā. Et aposto
lus dicit. Si estis extra disciplinā er
go filij adulteri estis. Vereor ne q̄
spiritu cepisti carne ꝯsumeris Et ne
te tangat illud ysaye v̄bum. Cōce
pisti ardorem ꝛ stipulam peperisti.
p̄mā enim fidem irritam faciēs. sub
quodam religionis colore. fundamē
tum iniciate religionis euertis. tuā
qꝫ aiam quasi sub iactu alee ponēs.
in salutis ꝛ fame tue periculū te de
uoluis. Scriptum est. Qui amat
periculum in eo peribit. Et nunc
q̄d tibi vis in via egypti? Et quid
tibi in via assyriorum. vt bibas a
quam turbidam? Aquam syloee
respuisti et elegisti aquas rasin. de
reliquisti fontem aque viue. fodisti
tibi cisternas veteres que aquam cō
tinere non possunt. Nam vt sermo
nibus extraordinarijs et scurrilib9
vaces. tanq̄ ferus de silua. singu
lariter viuis. ꝛ qui de radicibus
et herbis si verus anachorita esses
sustētari debueras tibi ꝛ puero tuo.
fratrū tuoꝝ vestes ꝛ alimenta vsur
pas. Porro cū due sint leges. interi
or ꝛ exterior/licet tibi ꝛ hijs qui ti
bi blandiūtur placeat singularitas
tua. spūs tamē veritatꝭ qui neminē
palpat. ꝛ ipē est lex interior. te accu
sat et dampnat. Assuesce igitur iu
go dn̄i frater inuise te enī non vidi
Pone sicut dicit salomō pedem tuū
in cōpedibus illius. ꝛ ne accidieris
in vinculis eius. Vides quia om
nis creatura vanitati subiecta est. et
in ymagine ptransit homo Non er
go aliquo singularitatis obtentu de
seras domū tuam. ne alibi domū tibi
edifices ad gehēnam In ea vocatio
ne qua vocatus es finaliter pseuera
Apostolus enī ad philippēn scribens
Opam inquit detis vt quieti sitis/
ꝛ vestrū negocium agatis. negoci
um salutis insinuās Idem ad corin
thios scribens. fratres iquit mei di
lecti. stabiles estote ꝛ imobiles. in
opere dei semper. Claustrū semel in
gressus clausisti te. ꝛ xp̄i vinculis al
ligasti Clausus ꝛ alligatus es per
ordinis censuram. p discipline obser
uantiam. p stabilitatꝭ promissionē
p clausuram reuerentie ꝛ timoris. p
obedientie ligaturam. Clausuram
hanc ille abiecerat de quo salomō
īproperans dicit p agrū pigri hois
trāsiui. ꝛ p vineam stulti/ maceria
lapidū destructa erat. totūqꝫ reple
uerant vrtice ꝛ spine. Quasi aliq̄d
ceteris altius. et celestius sapias. liber
tatem tibi cuiusdam familiaritatis
vsurpas. Dicas autem qꝫ recedens
a claustro. elongaris a deo. nec te
potes facere liberiorem. q̄ si claus
tralem diligas et impleas seruitu
tem. Sane tua te litteratura insa
num. et preuaricatorem regula
rium obseruantie facit. Sed iuxta
verbum sapientie. Melior est ho
mo minoratus sapientia et sensu de
ficiens. in timore. q̄ qui habundat
sensu et transgreditur legem dei.
Ideo te in solitudine recepisti. vt
scurriles ineptias licentius medite
ris. atqꝫ in opinionis aliene dis
crimen. possis liberius euagari.
Ea ꝓpter te iam nō ānumero inter
lupos rapaces. qui veniūt sub vesti
mētis ouiū. sicut me q̄si cū religiosos

inſimulaſſe cauſaris. ſed inter puli
ces mordaces te pono/ inter demoli
entes tineas/ inter cynomias et cy
niphes. et muſcas egypti grauiſſi
mas. Quare de quadrantibus nos
arguis. qui de oblationibus paupe
rū ꝛ de viduarū quadrantib9 viuis?
Nonne ꝑor tuus eccleſijs apponit
eccās. ꝛ redditū redditui. atq; poſ
ſeſſionē poſſeſſioni accumulat? Nec
ſi ad colorandā turpitudinē culpe. ti
tulum publice vtilitatis allegas ſci
as quia nec eum defendit numer9
nec multitudo conuentualis excuſat
Non enim minus ardebit qui cum
multis ardebit. Cum vero apoſto
lus dicat / hoc ipſum delictum eſſe
in vobis q̄ veſtra repetitis et non
potius iniuriā patiamini. Tu pau
perrimus paupercſta de legibus gar
ris. et contra turonenſe conſilium.
contra legem dei et anime tue per
niciem. vſurpas officium poſtulan
di. Quid tibi et rogatorū profeſſio
ni. qui mortuus eras mundo. et cō
plantatus ſimilitudini mortis cri
ſti? Abiecta lege domini. que imacu
lata eſt conuertens animas. legi
bus decretatis et corruptis in libro
pauperū te exerces. vt in cauſis nō
ex originali ſcriptura. ſꝫ ex integro
et corrupto alleges. Certe ſicut tri
pertita hyſtoria refert iohannes cri
ſoſtomus licet iuris ciuilis ſcientia
preemineret rogatus tamen a fami
liarib9 ſuis vt eorū cauſas ageret.
nomen ſemper abhorruit aduocati
Nā in hoīe religioſo vile ꝛ abiec
tum eſt aduocationis officiū. Quod
ſatis inſinuat aplūs dicens. Secu

laria negocia ſi habueritis/ eos qui
contēptibiliores ſunt inter vos. con
ſtituite ad iudicandū. Iſti ſunt alia
ret pelles de quibus loqueris/ qui
foras ad puluerē exeunt ꝛ laborē.
ꝛ vtinā tendantur ſicut tabernacula
cedar. vt ſe ad illicita non relaxent
¶ Clericorum voluptates accuſas.
quas apud pleroſq; ſpiritualcs in
xpriſto/ potius cenſeo q̄ carnales.
Noui q̄ plurimos quibus ad occaſi
onem turpitudinis. ſuſpectior eſſet
ſua camera. q̄ forte tibi eccleſia/ pl9
fortaſſe in tuis ſemiantys / q̄ cleri
cis in byſſo et purpura glorians.
Melior eſt purpurata humilitas q̄
pānoſa ſuperbia. pietas ipſa eſt cul
tus dei. vide ne ſpeciē pietatis ha
beas ꝛ nō cultū. ne de illorū nume
ro cenſearis. contra quos aplūs di
cit. Speciē quidē pietatis habētes
virtutē vero abnegātes. Quid que
ſo eſt iniquus publica peccati ꝓfeſſio
an ſimulatio ſāctitatis? Porro nō
auferūt conſcientie vermē habit9 ꝛ
tonſura. Regnū dei intra vos eſt nō
in exteriori veſtitu Nōnullos cleri
cos noui qui quaſi nichil poſſidētes
multa poſſidēt. non enī habent ſibi
ſed oībus quicqd habēt. Hic tꝑali
fouētur ſubſidio. ſicut ī ſtabulo via
tor vtif lecto Pauſat ac feſtinat re
cedere. nouit eī ſe eſſe peregrinū ꝛ
hoſpitem ſuper terram Putas eos
omnes ita elongatos a deo. ita ſue
ſalutis īmemores. ꝛ in reprobū ſen
ſum datos. vt eos aut gehennalis
miſerie timor. aut celeſtis glē beati
tudo nō excitet? Nūquid diſcipline
ꝛ penie. et ceterorū q̄ ad ſpirituale

ptinēt exerciciū / penit9 sūt ignati?
Nūqd resina nō est in galaad aut
medicus nō est ibi? Si galaad est
acerui9 testimonij vel martirij. quod
idem est. leua oculos tuos ⁊ reuolc
si vnqͥ videas aliqui9 regule profes
sorem. per agonem martirij de secu
lo triūphasse. Nam si eo modo ali
quem triūphasse ꝓponas. hunc ab
ordinis obseruantia ꝓrogatiua epā
lis exemerat. nō oportet omnes re
gulari milicie manum dare. Credo
non minoris esse meriti citra ꝓfessi
onis vinculū. ⁊ assumpte necessita
tis angariam simpliciter ambulare
cum deo. et custodire vas suum in scī
ficatione et gracia. suasqꝫ manus a
sordib9 munerum excutere. qͥ detrac
tare on9 impositum. ⁊ luctari cum o
bedientie iugo Religio mūda et im
maculata hec est custodire se imacu
latum ab hoc seculo ⁊ se in operib9
misericordie iugiter exercere. Si o
uile iacob. si rethe petri. si domū pa
tris celestis attendis. diuersas o
ues. diuersos pisces. diuersasqꝫ et
multas inuenies mansiones. Noe
daniel. ⁊ iob diuersas vite merito
rie semitas habuerunt. Et si xpūs
commendauit ocium marie. non ta
men ei displicuit occupatio marthe
Gracia9 acceptat dominus plerūqꝫ
peccatoris pn̄iam humilis ⁊ contriti.
qͥ innocētiam iusti tepidi ⁊ remissi.
Ille fortiter cadit sed forti9 surgit.
Iste lentescens in via domini ⁊ in
proximo euomend9. in suo tepore
⁊ torpore marcescit. Quis in lege
domini longe ab hostio tabernacu
li offerri precipitur. ⁊ capra q̄ hos
tia pacifica est in ipso tabernaculi os
tio. vn̄ ouis elongata est. imolatur
Familiari9 enim in sinu celestis grē
admittūtur / qui extraordinariosac
tus austerioris pn̄ie iudicio puniūt
qͥ qui in via vite accidia dormitan
tes aīo languescente fatiscūt Nō
ꝓfero religioni que ad deum via cer
ta ⁊ directa est. nostre secularitatis
incertum. Non dico cum naaman
syro. meliores esse fluuios damasci
albana et pharphar / omnibus aqͥs
israhel. Non dico cum gedeone qͥ
meliores sunt racemi effraym vinde
mijs abiezer. neqꝫ homines angel'
neqꝫ cōparo terras celis / sed imper
fectū q̄so nostrū videāt oculi tui reqꝫ
ipm iudicās. nō iudices quē n̄ nosti
donec de illi9 vultu iudicium vestrū
ꝓdeat / q̄ reuelabit occulta cordiū /
et manifestabit abscōdita tenebra
rū Omnem equidem ordinem scīm
in visceribus xp̄i diligo / magnifico /
veneror et adoro. Eapropter diu a
retroactis temporib9 aliquē tui or
dinis virū / semper meū habui mee
cōuersationis testem / meiqꝫ corpis
et aīe angelū ⁊ custodem vnū tn̄ e
legi ⁊ ꝑelegi michi dilectum deo ⁊
hoīb9 quē iudicio meo lōge differē
ti9 / mult9 quadā ꝑminētia ꝓbatissi
me religionis illustrat / diues in sclō
⁊ venerabilis fuit / ꝓꝑ xp̄o paupe se
paupem fecit De ci9 amicicia glori
or / cūcqꝫ vniuersis curialibus ⁊ pa
latinis familiaritatibus antepono /
Ipse procul dubio amicus dei est ca
nonice institutionis strennuissimus
emulator / sue carnis crudel' aduer
sarius anime vero custos sollicitus /

fide firmissimus·spe longanimis·
caritate profusus/in operibus timora
tus·mansuetus et humilis·in consi
lijs providus·iocūdus ⁊ circūspectus
in verbis Nempe mel ⁊ lac sub lin
gua eius·diffusa est enī grā in la
bijs suis Quadā verō hylaritate fes
tiua·quodā placore angelico·ita se
renata est facies eius·sic et facta ip
sius et dicta·quidam fauore celestis
gratificat/vt aspāis eiꝰ et sermo e
iusdē·sibi ferre oēs in vinculū amicicie
e spūalis alliciat Memoriā eiꝰ po
sui tanq̄ signaculū sup cor meum·
cuius humilitatē·maturitatē·prudē
tiam·constantiā·et vt includā mul
ta paucis incōparabilem honestatem
in interioribꝰ meis iugi recordatioē
circūfero·q̄tumq; ꝑmittit ꝯuersati
o secularis/ad exēplar illiꝰ quasi ad
sigilli spūalis ymaginē me consig
no Et quia sentēcias inuoluēs pre
stigiosis sermonibꝰ·tyrociniū meū
et ꝓmicias in theologica facultate·
palliata iniq̄tate deprauas·ad ho
minē et nō ad orationē respondeo
Nam cū sis disputator discolꝰ et
ꝑuersus·respōsio tota hec ex sola i
dignatione dictatur. Arguis me
dixisse qz melior est vox operis· q̄
vox oris Argue ergo eum in cuiꝰ o
re nō est inuētū mēdaciū Ipse enim
tue institutiois regule ꝯtradicens
de te et cōsimilibꝰ dicit Que dicunt
facite·que āt faciūt nolite facere Ip
se eciā ꝓus fecit·⁊ postea docuit Di
cit scriptū est Cepit ihesus facere
⁊ docere· q̄ prius fecit postea docuit
voci orationis vocē opis anponit
Si de me illa quā posui inter vocē

oris·et vocem opis·cōparatione cau
saris·adhuc dico ⁊ cū salomone re
plico·qz melior est vir patiens ex
pugnatore vrbiū Melior est canis
viuꝰ leone mortuo· Melior est pu
er sapiēs ⁊ paup· rege sene ⁊ stul
to Meliꝰ est ire ad domū luctꝰ q̄ ad
domū cōuiuij Infinita possem exē
pla inducere· ⁊ hec oīa se variāt al
ternatim·atq; in extēsionis aut re
missionis intelligentia·sibi respon
dent quasi excedētia ⁊ excessa Su
per timore initiali me arguis·quia
non est timor dei ante oculos tuos
⁊ loqueris de timore ꝑfecto Timor
enim quidē penā habet·ideoq; michi du
bium est·qualiter intelligas hoīez
in timore ꝑfectum Vbi enī est tiōr
nulla est ꝑfectio Audi augustinū i
omelia super eplām iohānis Si ꝑ
fecta est inquit caritas in hoīe·iam
non timet·ꝑfecta enī caritas ꝑfectā
facit iusticiam·nec iam timet·sed de
siderat vt transeat iniquitas·⁊ ve
niat regnū dei Beatꝰ eciam ābrosi
us dicit Castꝰ timor facit dulcesce
re qd amarissimū prius fuit·ꝫ tam
mūdanus q̄ seruilis timor in futurō
nō erit Iohānes eciam damascenꝰ
super verbo illo in eplā ad hebre
os Exauditus est pro sua reueren
tia Intellige inquit hanc reueren
tiam·totius timoris expartem·de
us enim caritas est·caritas autem
timoris consorcium non admittit·
Adhuc de fouea eritij ⁊ de occul
tioris malicie latibulo·procedit in
uidia/vt derideatur simplicitas in
nocentis·Me namq; blasphemas
se proponit·eo q̄ dixerim· q̄ xp̄s

pro nobis de diuite factus est paup
Audiat quid beat9 basilius in libro
exhortationis scribat. Sermo om
nipotẽs de eo q̃d erat per naturã.
vnũ cũ patre factus est/vnũ cum ho
mine. natus de patre de muliere na
tus. de oipotente infirmus. de dño
exinanitus in seruũ Adhuc impug
nas tu eum dauid atq; prestigiosis
sophismatibus attemptans titulos
veritatis. ea que cõmunẽ ⁊ simplicẽ
intelligentiã habẽt. vsuto interpre
tationis veneno deprauas. Cũ de
transfiguratione dñi loqueretur sim
pliciter dicens. q̃ post illã glorie ap
paritionẽ/diuina que ibi apparebat
species quodãmodo rediijt in huma
nam. Tu hoc nomen species in deo
calũpniose peruertis. vt nũq̃ ad cõ
templandã speciem sue celsitudinis
perducaris Audi quid dicat ambro
sius exponens illã clausulam ihere
mie. Quis stabit in substãtia domi
ni et videbit verbũ eius? Sapien
tia inquit dei verbũ patris est non
degenerans ab eius specie. cuius
substantiam in alia specie. nobis
ad remediũ obtulit. Et hylarius.
Refulget in ymagine vsus in mune
re Et idem Prerogatiua enim spe
ciei. in qua erat splendor ⁊ figura
substantie dei. pie dispensationis mi
nisterio. sic se exinaniuit ad speciẽ
serui. vt non esset alienus a substã
tia patris Ex concilio etiam toleta
no habes. quia in xpristo due sunt
species naturales. virtus et infirmi
tas. Vnde apostolus dicit. Et si
xpristus mortu9 est ex infirmitate
viuit tamen ex virtute dei. Item
hylarius. distinctio innascibilitatis
speciem insinuat. nec degenerat.
nec nascitur aut procedit cuius vni
onem ⁊ speciei conformitatẽ incom
mutabilis natura conseruat. Alte
rius procedit impostura malicie nec
in omnibus hijs auersus est furor
eius. sed adhuc manus eius extẽta
Ezechiam regem nulli patitur pec
cato fuisse obnoxiũ. cũ publice scrip
tura testetur nec vnius diei infantẽ
esse a peccato inmunem. Non inficia
re ezechiam iustum fuisse et sanctũ.
Sed verbum ysaie est. Quoniam
omnes iusticie nostre quasi pannus
menstruate. Sanctus dauid in quo
inuenerat dominus virũ scd̃m cor
suum. querebatur quia iniquitates
supergresse sunt caput suum. Iob e
ciam cuius virtutes dominus ita
magnificat et extollit. Iheremias
quoq; atq; moyses. et ceteri quorũ
laus est in euangelio. concepti/nati
et conuersati sunt in peccatis. Si
peccata ezechie ignoras. recole qui
a sicut dauid ad gloriã. et ad pom
pam populum numerauit. sic et ille
de fuga sennacherib. et exercitus e
ius strage superbiens. gracias deo
testimonio augustini non retulit.
Scias autem quia viciũ ingratitudi
nis. omnino peremptorium est ani
me. et detestabile apud deum. Ad
cumulũ etiam superbe transgressio
nis / ad fastum et ostentationem.
cellas aromatum. t hezauros q; do
mini. nuncijs merodac regis babi
lonis ostendit Non solũ merlinũ
sed ⁊ te prophetã vocã. nã prophe
ta es antixpi Is enĩ per te operatur

miniſteriū iniquitatis Sane nunqꝫ
merlinū ponēdum decreui in catha
lago ſanctorū qui a ſeculo ſunt pro
phetarū/ſed te ⁊ ipſm conſtituo intᷣ
prophetas baal/ānumerō inter qua
dringentos prophetas achab· qui
ei in mēdacio diuinabāt vel quia in
ſortem ſacerdocij es aſſumptꝰ· colle
gam ſūmo ſacerdoti cayphe· te ad
iungo · quia in cuius crudeli cōſiſto
rio/ xpriſtus innocens iudicabatur
ad mortem · cum eſſet anni illius
pontifex prophetauit· Scrīpturas
queſo lege et intellige· non enim in
ueniuntur omnia in catone· Cer
te ſi te merlinum prophetam irriſo
rie dixi non debueras excandeuiſſe
tam grauiter· vt michi notam adu
latoris inureres · Recole qꝫ cum ſa
ul eſſet in ira dei electus· ⁊ a domi
no reprobatus / legitur tamen qꝫ
deſcendebat cuneus prophetarum·
⁊ factus eſt ſaul inter prophetas ·
De ſibilla gentili ⁊ de balaam ari
olo· et de alijs quoꝝ ꝓphecias rece
pit eccl̄ia· contra eccleſie doctores ali
quid virulentū· vomuiſſe debueras
De iael illud tibi reſpondeo quia
vir eius aber cyneus· iā cum omni
domo ſua receſſerat a fratribꝰ ſuis·
ſeduſqꝫ pepigerat cū rege aſor Syſa
ra vero habens ex illa obligatione
fiduciam· diuertit ad tentoriū aber
Rogauit ergo iael vt ipſm celaret/
ne poculū daret / dedit et iael ei lac
vt grauiꝰ obdormiret· ipā vero tim
pora dormientis vſqꝫ in terram· cla
uo tabernaculi perforauit· Vide ſi
tua eſt proditionis que miſero tāſ
fuge querenti ſubſidiū ſecuritatis pſ

titerat dormiendi Sed vt Vbo iob
vtar vmbra vmbrā protegit· ſimi
lis ex uſat ſimilem· nec eam excuſa
res· ſi proditiōis facinus abhorrerēs
Verum licet factū illud fuerit im pi
um· habet tn̄ in ſe venerabile ſacra
mentum· Expreſſa vero ſimilitudi
nis forma· poſſet miſtice ſignificati
onis beneficio excuſari· qꝫ caym fra
trem ſuum occidit/ qꝫ iudas cum ſua
nuru concubuit/ qꝫ dauid vxorē alie
nam rapuit· qꝫqꝫ ipſe vriā· ⁊ qꝫ ioab
abner ⁊ amaſam proditorie inter
fecit Nec itellige ſacram ſcripturā·
iael ſpāliter preconijs attuliſſe· ſed
deū· qui ꝑ feminā ſaluauerat iſrael/
miraculoſe cōcludens in manu femi
ne inimicū / Frequens eſt etiā in ſa
cro eloquio· ea que bona ſunt ī ma
la· ⁊ ea que mala ſūt in bona ſigni
ficatione accipi· ita vt ſermo hyſto
ricus· ſemꝑ ſalubriter famuletur in
telligentie ſacramenti Sāpſon qui
interp̄tatur ſol· dn̄o conſecratus et
qui figurā xp̄i ſepe in ſacro eloquio
gerit· peccatoris tamē figuram exp̄
mit· vbi ſcꝫ a dalida id eſt carnali cō
cupiſcentia · funibus peccatorum li
gatur· et eo cōuerſo ad penitentiā·
atqꝫ inſiliente in eum ſpiritu domi
ni · vincula relaxantur · Vrias in
nocens vir et iuſtus· typum dyabo
li repreſentat· vbi pro vxore ſua oc
ciditur · Babilonia vero in ydola
trie peccato flagicioſa· dilecta domi
ni quandoqꝫ vocatur/et per ſaulem
licet fuerit inobediens cōtumax te
merarius et preſumptor / xpriſtus
dei filius figuratur· Rurſum dum
opuſcula mea venenoſo dente iudic·

moꝛdicando diuellis. me inter cerꝺ
ta gratiā et liberū arbitriū cōmiſce
re vel cōfūdere blaſphemādo ſubgrū
nis. Et ego quidē cōſitēter aſſero.
liberū arbitriū ita inniti et pendere
de grā/ vt benignitas dei merita
nō p̄iudicet et libere volūtati grati
a nō p̄ſcribat. licet eni dicat aplūs
Iuſtificati eni eſtis gratis id eſt per
grām. neminē tn̄ adimit ſaluari ꝑ
fidem. Dico aūt ꝙ gratia liberum
arbitrium eximit a iugo pcī. vt vo
lūtas ſanata iam nō iuacuū grati
am dei coopantem recipiat. ſed ſeip
ſam ad actum beneficio adiuuātis
exerceat. veluti ſi quis luto infixus
ſe inde expedire ſine ope aliena nō
poſſit. ſi ab aliquo liberat̄ ipſo libe
ratore ducente et adiuuante expe
dite incedit. Licet ergo dicat̄ aliq̄s
ex fide ſaluari. totū tn̄ eſt ex gratia
ſine qua nemo credit. Unde aug9
in eplā ad ſixtum dicit/ ꝙ grā eſt re
miſſio pcōꝝ/ nec eam p̄cedūt me
rita. quia gratia nō eſſet ſi reddere
tur ex meritis. aut nō eſſet gratui
ta. Ad boneſaciū vero ſcribens ait
Cū aplūs dicat iuſtificati eſtis gra
tis. hoc dixit ideo ne fides ſupba
ſit. Si aūt ex fide. quomō gratis?
Quid eni meretur fides. cur nō po
tius redditur ꝙ̃ donatur? Sed reſ
pondet aplūs. Quid habes qđ nō
accepiſti? Fides itaq; augeť ꝑ gra
tiam vt gratia magiſtrante/ volun
tas obſequať. ⁊ obſequēs opetur.
Tu vero protheo monſtruoſioꝛ.
nunc totum aſcribis gratie ⁊ meri
tum euacuas. nūc exinaniēdo gra
tiam. totum merito attribuis. ⁊ in

p̄mo hereſim manichei in ſecunda
blaſphemiā pelagianam incurris.
Hic errore veterū cineres iam ſopi
tos. iterū ſuſcitas et dogmata dāp
nata ſolempnit̄. quaſi lignoꝝ ma
teriā tibi ad eternū incendium coa
ceruas. Hec oīa decreueram pſequi
lima correctionis. aut pſequi noua
cula dampnationis in hoc ope me
o. ſed occupationib9 varijs alias re
uocatus. totum hoc vacatioꝛi tem
poꝛe. ⁊ liberioꝛi diſputationi reſuo

Inuitatur nouitius ad feruoꝛem
religionis

Epla C.xxxvij.

Dilecto ⁊ p̄dilecto ſocio ⁊ ami
co magiſtro alexandro de ſā
cto albano. magiſt̄ p. bleſeñ bath.
archyd̄. Salutē et de mūdo trium
phum. Totis medullis aīme cō
uerſioni ⁊ conuerſationi veſtre con
gratuloꝛ. A prima enim veſtra noti
cia dilexi vos. non ad faciem. non
ad queſtum. ſed pro virtutibus veſ
tris in domino virtutum. Littera
ſiquidem veſtra. et fame commenda
bilioꝛis celeberrimus odoꝛ. multos
vobis conciliauit ad amiciciam. ſal
ua tullij ſententia. qui ī libro de a
micicia ſcribit. vix a plurib9 ſeculis
q̄tuoꝛ amicoꝛū paria extitiſſe. Ho
die vero amici multiplicati ſunt ſu
per numerum caritas enim diffuſa
eſt in coꝛdibus noſtris. que ſola
eſt vere amicicie condimentum. A
diebus itaq; naſcentis eccleſie ce
pit dilectio multiplices affectionū

propagines in vnitatem mentium dilatare/vt iam tunc multitudinis credentium esset cor vnum et anima vna. Gratias igitur ago deo. qui vos de medio praue ac peruerse nationis eduxit. vt odio habeatis ecclesiam malignantium et lauetis inter innocentes manus vestras. que de feditate seculi. multiplices maculas contraxerunt. Gaudeo plane quia mirabile et ymitabile omnibus. premisistis religionis auspicium Diu enim ante conuersionem vestram. desiderabili multis redditu abiectis. abiectus esse in domo dni elegistis. honorem magisterij. laudemque hoim. et inanem huius seculi leticiam expulistis. ad letandum in leticia gentis. quam xpus hereditauit/vt laudetur cum hereditate sua. Posuisti amice carissime pedem tuum in via recta. immo pedes tuos sapientie compedibus iniecisti. Vide ne accidiens a vinculis eius. Manum tuam misisti ad forcia vt regno celorum vim inferas et te in hereditate sanctorum violenter intrudas. Primitum per adoptionem factus es dei filius. et coheres xpristi. Qui enim spiritu dei aguntur. hij sunt filij dei. Decure iam dicas. dominus pars hereditatis mee. tu es qui restitues hereditatem meam michi Propterea funes ceciderunt tibi in preclaris etenim hereditas tua preclara est tibi. Beatus es ergo cuius portio et hereditas deus est Adhuc tamen dum nouicius dum puulus es non differs a seruo. cum sis dns omnium. sed es sub tutoribus et curatoribus. vsque ad tempus prefinitum a patre. tempestiue mittendus in plenariam possessionem eterne hereditatis. Moneo igitur in visceribus ihu xpi vt te non deterreat conuersionis penitentie. nouum obedientie iugum. inconsuetus ordinis rigor et austeritas discipline. Quicquid asperum nunc videtur. obedientia sibi conuertet ad lucrum. et que nunc amariora sunt/vsu mediante dulcescent. Hijs enim qui de tenebris progrediuntur ad lumen. lux in primis molesta est. donec oculi luminu assuescant. Inter dura et aspera tibi solatio sit illud propheticum / propter verba labiorum tuorum ego custodiui vias duras. Expedit tolerari dura ne veniant duriora. Quod si murmuraueris. si detrectaueris obedientie iugum. in vano accepisti animam tuam. Insuper et quod tibi durum est. nec in obedientia. nec murmuratione mollescet. Si pro regno celorum nunc sustines grauia. scias grauiora fuisse que nuper pro questu transitorio nec sine discrimine aie sustinebas. Quia ergo testimonio beati petri. filij obedientie castificant corda sua. vince per obedientiam. bestialium motus affectuum. quia iuxta verbum salomonis vir obediens loquitur victorias. Vincit enim mundum. dyabolum et seipsum. Obedientia que filium dei decuit. non sit tibi queso dedecori. non est enim seruus maior domino suo. Hoc igitur in te sentias. quod et in xpristo ihesu. qui cum in forma dei esset. formam serui accepit. et vsque ad penam et ignominiam crucis. cursum

obedientie limitauit Tu vero cohu
miliat9 ꝛ ꝯpaupat9 dn̄o maiesta
tis vagū et liberū tue volūtatis ar
bitriū subice p eo gratuite seruituti
Si recolas q̄ta sustinuerit p te ꝛ si
milies te pro eo dare posses ad mor
te. nō sufficeres tn̄ ad paria eīi dere
Magna tibi fecit q̄ potens est. ꝛ e∫
timatio tāti bn̄ficij ꝯpēsationis vicē
nō recipit Fatiscant igitur mēbra
vigilijs. extenuinētur ieiunijs/la
bore frāgant. liquescāt i lacrimas
oculi. p̄mo si totū cerebrū ꝛ medul
le corpis in fletum effluāt nō sunt
tn̄ ꝯdigne passiones huiꝰ seculi ad
glām que quidē acquiri p̄t. estimari
autē aut ꝯpēsari nō potest Quid ei
retribuet puluis ꝛ vermis dn̄o glo
rie. qui p eo aīam suā in morte ꝯdu
xit vt beatitudine frueretur quam
nec oculꝰ vidit. nec auris audiuit?
Attende igitur sollicitus q̄tum do
mino tuo debes. ꝛ dum in pfectu
es. nūq̄ te perfectum existimes Nō
q iam apprehenderim aut perfectꝰ
sim dicit apostolꝰ Sequor autem si
forte cōprehendam in quo ꝯprehē
sus sum/vnū autem que retro sunt
oblitus. ad ea que p̄ora sunt me ex
tendo sequēs ad brauiū superne vo
cationis in xp̄o Attēde igitur tue
vocationis initia. vt scias que a de
o donata sūt tibi Gloriosū donum
dei est. diuicias ꝛ delicias huiꝰ secu
li abdicasse Quis sapiens cognos
cet hec. ꝛ intelliget mias dn̄i. qui
peruersos tam pie cōuertit. ꝛ pro
substantiola huiꝰ vite diuicias salu
tis eterne retribuit? Ita ergo mū
dum euomas vt nō reuertaris ad

vomitū Ita tibi seculi moriat affec
tio vt nūq̄ tibi deinceps ad deside
rium recidiuet. teq3 ita configures
ꝛ complantes similitudini mortis
xp̄i vt sis mortuus mundo. mortu
us a corde tuo. ꝛ vita tua feliciter
abscondatur in xpristo. Conuer
sionē eoꝝ dampnabilē reputa qui
p claustro seculū deserūt. ꝛ in claus
trū mores seculi deferūt p xp̄o mo
dicas facultates despiciūt ꝛ cōtra
xp̄m spem maioꝝ cōcipiūt Sub tē
poraliū cōtemptu/cupiditas infecti
ꝯ latet/ignis ei dū tegit vehemē
tius ardet Parū itaq3 tibi sit renūci
are diuicijs. nisi renūciet et vicijs.
qꝛ minꝰ piculosū est esse diuitē xp̄i
q̄ pauperem antexp̄i Omnes itaq3
angulos cordis tui reuolue/scruta
re. ꝛ ab eis reice. qd̄ a seculo ꝯtraxis
ti. vetus homo crucifigatur in te cū
actibus suis/vt destruat corpꝰ pec
cati. et in quandā nouitatis infanti
am renascaris/dedit tibi dn̄s exer
citatos sensus ꝛ grām sciētie premi
nētis Credo autem q spm̄ dei habe
as Nemo eni dicit anathema secu
lo nisi in spū dei Quāto ergo meli
or es. tāto vigilantiꝰ caueas astuci
as sathane. qui non magnificat si
deuoret simplices. cibus enim eiꝰ e
lectus. nec miratur si absorbeat flu
uium sed habet fiduciam q influat
iordanis in os eius Accedens igi
tur ad seruitutem dei prepares ani
mam tuam ad temptationem reuo
lens qualiter vocauerit dominꝰ po
pulum israel prius per blandimen
ta signorum in egypto. deinde per
patientiam temptationū in deserto

postea in subiectione populorū . et pace impleta est eis diuina pmissio. Sic hodie defert de9 quedā dulcia et blanda . sancte conuersionis inicia. postea certamina temptationū. demū securam in xpō quietem. et pacē q̄ exuperat oēm sensum. Leuasti te supra te . vt videas q̄ suauis est domin9 vt in die bona dn̄i cū audieris vocem spūs tanq̄ susurriū . et sibilum tenuis aure quodam defecati cordis affectu. quasi de ligno vite spūales colligas fructus. Sūt aūt fruct9 teste aplō. caritas. gaudium. pax. paciētia. lōganimitas. bonitas. benignitas. māsuetudo. fides. modestia. continentia. castitas. In hijs fructib9 recepisti xpi miles. arram celestis glorie. habentem promissionem vite que nunc ē et future. In hijs delibando pregustā quasdam experientias hui9 seculi felicesq̄ primicias visionis eterne. Quibusdam itaq̄ desideriorum pennis aduolet. et vsq̄ in iubileas amenitates vsq̄ in faciem dilecti. p excessus contemplationis excurrat. Si subito a se rapitur / vt iam viuat non in se sed in xpristo vnus cū eo spiritus existēs. soloq̄ hui9 mortalitatis obstaculo. differens a sāctis sanctorum. quadam ineffabili . sed momentanea suauitate fruitionis exultat . et in guttula deliciarū celestium experitur q̄ inestimabilis sit eorū beatitudo. quorū desiderijs torrens eterne voluptatis inūdat. Quia ergo vocauit te deus vt curras in odore vnguentorū suorū . Ergo vir videns paupertatem meā . clamo ad te Trahe me post te. Infix9 sum in limo profūdi. sed ora ne absorbeat me profundum ne me demergat tempestas. ne vrgeat super me pute9 os suum. O dulcedo cordium de9 animarum. suauitas et gloria te diligentium spes mea a iuuētute mea. aufer a me cor incircūcisū cor coagulatum . cor lapideum. da michi cor carneum. cor nouum. cor humile et contritum. inspira michi amorem tuum contemptum mundi peccati odiū / et perseuerantiam penitentie quam nec preumpat mors . nec morb9 anticipet. donec eam miseratio tua cōtinuet ad profectū.

¶ Congratulatio pacis reddite archiepō rothomag̃.

Eplā Cxxxviij^a.

Dilecto et pdilecto domino suo wilhelmo dei gracia rothomagen̄ archiepiscopo Petrus petr9 blesensis bath. archid. Salutē et si q̄d dulci9 aut desiderabili9 est salute. Cuiusdam noui operis occupatiōe sollicit9 / vix ad scribendū eplām / stilū moueo / mouet tn̄ et excitat obediētia lentescēte / inuitat amor / et cōpellit impiosa deuotio . Deuoto siquidem et anxio compassionis affectu reuoluo frequenter q̄ viriliter p testamēto dei vestrā animā posuistis. et exposuistis discrimini / vrōs parentes exterminio familiares pscriptioni / possessiōes / rapine / famam ludibrio . Quidā vero q̄ vob et ecclie nr̄e tenebātur astricti / iacturā mūdane supellectilis pusillanimiter exhorrentes / pro compendio temporali /

libertatis ecclesiastice titulum distraxe
runt. subicientes se ultronee servituti
Nam si annus remissionis eis mi
lies offeratur. preeligent. suas au
res subula pforari. Hic adversitatis
irruente procella subornata simula
tio dilectionis ypocrite. apparens et
non existens inventa est. Detinentes
enĩ ex fortuna psonã ɔũsi sit in circũ
ꝑuũ. ꝑit cũ eis q̃ sup̃ dorsũ inocẽtis
fabricabant. Sed iuxta verbũ bea
ti iob. lampas contempta apud co
gitationes divitum parata est ad
temp9 statutũ. atqꝫ lucerna diu ꝑs
sa et obtenebrata sub modio. totũ
occidentem serenius et gloriosius il
lustravit. Sane si esset in eis que ó
ni xpristiano debetur affectio reve
rentie / impensioris officium. pastori
debebatur afflicto. Quanto indig
niora innocens tolerabat. tanto v
berioribus obsequijs et honoribus
dignus erat. Beatus equidem iob
gloriosior erat ĩ sterquilinio iacẽs.
q̃ circũsedente exercitu in solio sedẽs
Reputabant vos sua subiectione in
dignũ. qui ex ipsa persecutiõe vrãꝫ
pensare debuerant dignitatem. In
omni enim dignitate nichil est dig
nius. q̃ pro ecclesiastica libertate
honoris abiectio et contemptus.
Solus itaqꝫ ascendistis ex adver
so et opposuistis vos murum pro do
mo israhel. Clamastis. et nõ erat
q̃ exaudiret. Circũspexistis et ñ erat
qui adiuvaret. Hic imitator for
tissimi apoth. iudicis israhel ambi
dextri. per prospera et adversa per
infamiam et bonam famam. a dex
tris et a sinistris ꝓtect9. scuto bone
voluntatis a domino. vestros labo
res consummastis ad fructum. ve[re]
turris fortissima nomẽ dñi. Quis
enim speravit in domino et cõfusus
est. ꝑmansit in mandatis ei9 et dere
lict9 est? Sperent in te qui noverũt
nomẽ tuũ. qm̃ non derelinquis que
rentes te domine. Tu eni cõsiliari9
in dubiis. adiutor in oportunitatib9
in tribulatione. In ꝓsperis custos.
consolator in adversis. In ꝑma siq̃
dem peregrinatione vestra. sicut se
pius vobis scripsi / presagiebat ani
m9 me9 felicioris eventus auspiciũ.
fixũ habens q ꝑseverantia vestra ɔ
tinuaret op9 assumpte fortitudinis
ad triũphũ. Hic aĩos electorum do
min9 flagellĩ ĩterrogat. sic relinquũ
tur a domino chananei9 et cetere gẽ
tes ut israhelem in eis erudiat. Du
o enim nos affligunt vicia et flagel
la / per illa cognoscimus quid de no
bis scimus. per ista quid de mundo
sperare possimus Flagellat autem
dominus iustum. flagellat et impiũ
Nam de flagello impij dicit domi
nus per prophetam plaga inimici
percussi te. et castigatione crudeli.
Et rursum. Quid clamas sup con
tritione tua? Insanabilis est plaga
tua. Iustum vero flagellat ideo de
us et tam prospera q̃ adversa circa
eũ paterna moderatione dispensat
ut homo se cognoscat ut suos exces
s9 corrigat. ut alios suo exẽplo de
terreat. ut virt9 hoĩs innotescat ut
vexatio det intellectum ad caute
lã. cautela vero ad coronã et glãm
cedat. unctione vero magrã que doce
bat vos de omnib9 Ce9 a prime

peregrinationis exordio nos instruxit/ Et in lapide adiutorij cor vestrū stabiliens; vos ad omnium iniuriarum tolerantiam cōquadrauit Tutius equidē excipit cōtumelias/qui scuto paciencie se prearmat. Huius virtutis efficatia est. vt si quid durum accesserit/ fortiter illud suscipiat. quod non accesserit/ luctum esse timet. Et inter dura/se durioribus dignum putet Sūt ergo plurimi qui hanc regni et ecclesie pacē vestris asscribunt meritis/ propter verbū illud salomonis Cū placuerit dño vie hominis/inimicos etiā illius cōuertet ad pacem Vos aūt cautius et vigilantius prouidete. ne abroget ingratitudo/quod gracia prorogauit. Omnia que vobiscū misericorditer operatus est deus/ei referatis ad gloriā et nō vobis Absit enī vt sortem habeatis cum hijs qui quandoque dicebāt Manus nostra excelsa/et nō dominus fecit hec oīa. Non ergo ī arcu vestro speretis/quia gladius vester non saluabit vos/sed dei dextra et brachiū suum et illuminatio vultus sui Optimū est ei qui ī alto positus est. nō altum sapere/sed timere Beatus enī qui semper est pauidus Vbique vero periculosa est securitas Ideo sanctus iob oīa opera sua verebatur Cui cū esset deditus sacrificijs. humilitati. hospitalitati. elemosinis. iustus. rectus. timens deū/licet eundem ad plenū dñi flagella purgassēt. suū tamen recogitās imperfectū/ dicebat A facie dñi turbatus sū et timore sollicitor Pane securitatis filie sūt. negligētia. ingratitudo. elatio Hee induxerūt regem dauid/vt numeraret populum suum. conuersūque est ei et vniuerso populo israel in singultū Hee regem ezechiā quem honorauerat dñs in regressione solis et fuga sennacherib subuerterūt/vt nūcijs merodach baladan filij baladan regis babiloīs ad inanem gloriā ostentaret/domos aromatū. aurū et argentū. pigmētaria et vnguenta/et audiuit in continenti diuine animaduersionis tonitruum Terreat vos exemplū filiorum iob. quos in domo fratris sui maioris conuiuātes et letātes/sathan interfecit. qđ hodie spūaliter impletur ī hijs qui plati sūt alijs ad custodiā discipline/si hostis occultus eos inani leticie vacare cognouerit Nulla ergo vobis obrepat securitas. sed seruite dño in timore/vestreque cogitatus iactate in eū cui adherere bonum est/ponere in dño deo spē suam et horrere abhoīabiliter quicquid ad pompā ptinet secularē Stabilite ergo cor vrm ī exercitio spūali/in obsequio eius quia nubilū psecutioīs que deni grata sed formosa erat ecclesia/ serenauit/quia inter pressuras eidē ex ipsis īiuriarū malleis/coronā gloīe fabricauit. Nimirū bto hylario teste. proprium est ecclesie/vt tūc intelligat cū arguitur. tūc obtineat cū supata videtur tūc liberior surgat/cū eius liberatio despatur Nā et archa noe īualescēte diluuio/tollitur ī sublime. et archa federis huiliata/dagon confregit et philisteos ī posteriora percussit Quia igitur huāne cōditiōis ē dolere cū dolētibus gaudētibus cōgaudē et vre psecutiōi affectus impendi. et totis medullis

aīe congratulor vestre pacī. Villa si
quidem andelaci. quociens erūpebat
seditio inter reges. primos excipie
bat hostilitatis incursus obnoxia iu
gi rapine et incendio. sed nunc posu
it dn̄s fines vestros pacem. atq; te
tum vestratum summam collocauit
in tuto. Preterea suscepit ecc̄ia ves
tra. non minimū sui redditus incre
mentum. Inquirentes enim dn̄m.
nō minuentur omni bono. sed sem
per faciet deus. eciam cū tēptatione
prouentum. Venistis itaq; portan
tes pacem. et illuminantes patriam
et vtinam fiat pax in diebus vrīs.
Sed pax vera pax dei quam nemo
potest dare. non illa de qua dicitur.
pax pax et non est pax. nam in pa
ce huiusmodi. ecce amaritudo ama
rissima. Que est enim hec pax. si q̄
escit ancilla et domina sub iugo gra
ui et degeneri ancillatur? Que vti
litas q̄ caro a tribulacōe malorū
et dolore respirat. si nobili aīe pro
qua xp̄us mortuus est malorū totam
solliciudinum laborinti immittat?
Quicūq; spū dei agūtur teste apos
tolo. hij sunt filij dei. ideoq; et filij pa
cis. vbi enī pax ibi deus. Nam in
pace factus est locus eius ipsiusq; testi
monio. pacifici. filij dei vocabuntur.
Annūciauit vobis dominus annum
placabilem. pacem suam dedit. pa
cem suā reliquit vobis. alteram fo
ris. alterā vero intus. Agnoscite que
a deo donata sunt vobis. et vtinam
beneficio pacis indulte quia sunt re
lique homini pacifico. Indignum
plane omnino est et absurdum. vt
prenobilis anima. deputata spon

si celestis amplexibus/oblita sue ori
ginis et illius cuius ymago est. ad me
chanicos rapiatur affectus. Frequē
tius igitur exeatis in agrum cū ysa
ac ad meditandum. descende in or
tos aromatum. vt gustetis spiritua
les delicias. et gratissima colligat̄.
lilia gaudiorū. De ligno vite papi
te spūales fructus. qui teste apostolo
sunt caritas. gaudiū. pax. paciētia/
lōganimitas/bonitas/benignitas
mansuetudo/fides/modestia/ cōtinē
tia. castitas. Istorū fructuū sunt qua
si accessio et sequela. Reuerētia deū
timentis. desideriū diligentis/ dili
gentia eum querentis. sapīa cū iue
nientis/deuocio tenentis/gaudiū p
fruentis. Quiescite igitur inter me
dias sortes. int̄ pamabiles rache
lis amplexus. ibi vacate et videte q̄
suauis est dn̄s. et ab vberibus deside
rate quietis. nullus negociose vite
strepitus vos auellat. Thesaurū cō
sciencie bone cautius abscōdatis. pre
figentes eidem titulum hoc impres
sione sigillo signatum. Secretū me
um michi secretum meū michi. Et
pax dei que exuperat oēm sensum.
custodiat cor vestrū et intelligentiā
vrām. vt sit aīe vestre forma pul
chritudinis. et signaculū scītatis.
vt repleat in bonis desideriū vrm̄
deus cordis vestri et pars vestra de
us ineternū. ¶ Imploratio preciū
vt petrus ad sacerdotiū digne pmo
ueat̄ // Epl̄a Cxxxix

Reuerēdo prī et dn̄o R. dei grā
abbati Cicestrensi. totiq; con
uentui eiusdem ecc̄ie. P. blesē ba
tho. archid. Salutē i auctore salut̄

Diu pulsatus sū p̄cib9/ꝯsilijs/
7 monitis amicoꝝ/vt in sortē sacer
dotij transiens·ei cui seruire regna
re ē impēdere debite obsequiū ꝓuitu
tis Reluctat9 tñ hacten9 sacerdotiū
distuli ī eo eī ꝯsideraui opa mea et
expaui Quis eni caā ꝑfectissimus
nō formidet se diuinis imuscere ac
charis·se illi9 ieffabilis sacramēti
exhibere mistrū qd̄ spūs scūs consi
cit/cui angeli humili famulatu assis
tūt/quo diuis terrena iūgūtur·et
qd̄ in assūpti corpis vnionē recapit/
diue pñtia maiestatis Reuerenda
vertia xpi·manū ipositur9 baptista
ꝯtremuit·p̄nceps aplōꝝ miraculo
sa pisciū captione deterrit9 Recedi
te inq̄t a me dñe·q2 hō peccor sū·se
q3 introitu xpi centurio reputabat
idignum· Qua igitur fiducia me
tatorum· qua mentis audacia con
trectare p̄sumā vitam animarū·
preciū mundi·angelorū panem·
vbi q̄nto dignior et eminentior est
hui9 ministerij gradus·tanto gra
uius immi iet ex ipsius dignitate
d.scamen? Misericordie dñi multe
q2 nō sum ꝯsūpt9· Vt q̄d igit̄ con
tra p̄hibitionē sapiētie mittā me ī
pcca ppli·7 aggregabo michi pccā
duplicia? Huc accedat inocēs mani
bus 7 mūdo corde·vocatus a dño
tāq̄ aaron/quē elegit ipsū Nā et
si a corpe meo p̄hibeāt̄ act9 illiciti
de spurcissimo tñ corde·q̄si de senti
na scatēte·cogitationū feditas·ve
lut aura corrūpēs exalat Deniq3
vereor ne cū debeā alijs in tpe ira
cūdie fieri recōciliatio·prurientis cō
sciētie iposturā·michi 7 alijs obnu
bilet serenissimā xpi faciē·et vsur
pati ausus officij·nobis sacrificiū ī
sacrilegiū·et vitā cōuertat in mor
tē Tu igit̄ gloriose 7 semp glori
ficande ihū·nō scd̄m miseriā meā·
ꝫ scd̄m miam tuā opare ī me velle
7 ꝑficere qd̄ bñplacitū sit in oculis
tuis·nec de meis excessib9 tua iudi
cia cōlubres Si eī iniq̄tates obꝯua
ueris dñe·dñe q̄s sustinebit? Vo
lēs deniq3 redimē dies meos quos
ꝑdidi· quia pniciose et ꝑdite vixi·
disposui iugo dñi ceruicē subponere
laxiores vite salutare licētias·7 cū
essem liber in oībus oīm seru9 esse
Tu vero dñe clemēter aspicia·cō
firma qd̄ in me trepidat· qd̄ friges
cit accende·qd̄ nutat cōsolida·doce
qd̄ desipit·erige qd̄ desperat·alliga
qd̄ vagat̄/qd̄ supbit humilia· exci
ta qd̄ lētescit·illumina qd̄ caligat
Vos etiam dilecti dñi et amici
mei·in quibus posuit de9 verbum
reconciliationis vt redimetis testa
mentum eius super sacrificia· vt de
o placabiles hostias immoletis·
q2 vos ipse fons carismatum copio
sius irrigauit/vt iam in vobis·vir
tutum flores erumpant in fructum
Vos quos sibi constituit genus e
lectum regale sacerdotium·vt sitis
corona glorie in manu domini·et
dyadema in manu dei nostri·
Vos inquam obsecro per miseri
cordiam xpristi succurrite michi ꝓ
cibus· adiuuate me votis·ne sub
mole importabilis sarcine·succum
bat infirmitas vacillantis Exigit̄
a me conscientia pura· vita imacu
lata/fama integra· vt sim xpristi

bon9 odoꝛ in oī loco. Hec autem nō
merita hoīs ſʒ illi9 ſūt munera. qui
vocat ea que nō ſūt. tanq̄ ea q̄ ſūt
cui9 larga et effuſa benignitas. di
ues eſt oībus inuocantib9 eū. tribu
it enī habūdanter et nō iproperat
iuſtificāns in piū gratis. vt vbi ſup
habūdauit pctm ſuphabūdet ⁊ grā
Dim ſiq̄dē meritoꝝ ſuffragio deſ
titut9 poſt deū. in vobis ita ⁊ loca
ui mee fiducie fundamētū certiſſime
ſciēs q̄ptū caā in merito fides vel o
ratio pſtat aliena Cū ei9 efficaci
am ī filia chananee/ī lazaro/ī pue
ro centurionis/et reguli/ceteriſq̧ q̄
plurib9 frequēter euāgeliʒet eccia.
Hanc ī xp̄o oēs vnū ſum9/⁊ ex
vniformi ꝯnexioē mēbroꝝ carie ꝯ
ſiſtēs integritas indicat oīb9 mutue
dilectionis regulā ⁊ indiuiſos caritat9
affect9 Adiuro itaq̧ vos in vnita
te fidei. in ſcōꝝ ꝯione. ⁊ in vni9 cō
feſſione baptiſmi vt impfectū meū
videāt oculi caritatis veſtre. ⁊ oīo
nib9 veſtris ſupportet9 infirmū quē
oneris magnitudo deterret Apud
xpm̄ nūq̄ alicui defuit qd̄ p eū alijs
ꝯficit Creſcit enī grā ex ipendio/⁊
lechytus olei tāto pleni9 exuberat
q̄to copioſius ex ipſo mater ꝟtutū
caritas/vaſis q̄ offerūtur īfundit.
Veſtra igit̄ oīo nūq̄ in terrā vacu
a cadit. q2 et ſi nunq̄ ꝓſperat̄/ei a
quo mittit̄/ſaltē ī ſinū reuertit̄ ſup
plicātis Nouerit9 āt q̄ ab ineūte
etate. ſemp ī ſcolis aut curijs mili
taui Scolaſtic9 vero laboꝛ licʒ ſit ī
efficax ad ſalutem quedā tn̄ in eo
mūdana honeſtas ē. ⁊ inocētia ſecu
laris. At q̄dq̄d in curijs agitur ferͤ

ꝑemptoꝛium eſt ſalutis/ambicioſū
adulatoꝛium/ficum/detractoriū/
ſubdolum/inuidū/crudele/et impiū
⁊ generaliter tempalis queſt9 ⁊ ī
anis glorie venatiuū Hec recorda
tus ſum ⁊ effudi in me aīam meā
quoniā tranſibo in locū tabernacu
li admirabilis Ecce enī tabernacu
lum dei cū hoībus inſtar illi9 quod
moyſi in mōte oſtēſū eſt Hic pmū
altare eſt eneū. coꝛ ſcʒ contritum ⁊
humiliatū in quo beſtiales animi
motus et act9 irrationales penitē
do mactātur Secūdū altare ab ō
ni eris rubigine alienum auro tuti
lat caritatis Nichil in eo carnale
offertur cū iam offerentis ꝯuerſatio
ſit in celis/cui9 hoſtia eſt mēs ſanc
ta/deuota oratio/grāꝝ actio ⁊ vox
laudis. Ad altare tercium quod
pciuos eſt ꝓpiciatoꝛiū q̄ altare non
ſolūmodo ſanctum eſt ſed etiam ſāc
ta ſanctoꝛum dicā affectu. pura ⁊
defecata intentione intrat ſacerdos
cum ſanguine. iam vetum ſāguinē
agni īmaculati offerens ⁊ cōmuni
cans paſſionibus xp̄iſti. Unde fre
quenter quadam beata extra ſi exi
ens a ſe et tranſiens in dilectum. v
nuſq̧ ſpiritus factus cum eo intra
quaſdam diuine ſuauitatis experiē
tias. officium propiciatoꝛis exeq̄
tur. dum p eū quaſi per quendam
mediatoꝛem dei ⁊ hominū. hijs p
quibus ad deum intercedit. fruc
tus propiciationis ex illa fruitio
ne beata. ſed breuiſſima obtinetur.
Hijs indignum me iudicans. tot9
a vobis pendeo. totus vobis inni
toꝛ. rogate dominū vnctionis. vt

vngat me oleo mie sue· vnctio eni
docet de omnib9· ipa me doceat fa
cere volūtatē dei·captiuare totum in
tellectū meū in obsequiū xpi·fungi
sacerdotio·⁊ offerre illi incensū dig
nū in odorē suauitatis

Dehortatio a studio scie secula
ris ⁊ exhortatio ad theologiā·
Epla Cxlª

Magist' p· blesen̄ bath· archid
dilecto socio ⁊ amico suo petro
clerico dn̄i regis anglie Salutē in
eo sine quo non est sal9 Diuisus
es et cor tuū in diuersa distrahitur
varia eni deliberationū fluctuatōe
capt9/ hesitas vtrū ad sciam legū
vel ad exerciciū sacre pagine te con
uertas In hac pplexitate distiguit
finis intētio Tendis enim ad vnū
propter vanitatē seculi·ad alterum
propter veritatē dei Emulare ergo
cōsilio apli carismata meliora·⁊ i
corde tuo deuoret dracō moysi dra
conem pharaonis·id est veritatis
scientia sciām vanitatis· Nō enim
ascendet in montē dn̄i· neq3 stabit
in loco sancto ei9 qui in vano accepit
aiam suā Scitis q2 lex dn̄i lex im
maculata conuertēs aias Iustiana
vero puertit multos· ⁊ gehenne fi
lios facit Qd sub quodā enigmate
propheta insinuans· Vocauit inqt
iudicium ad ignem·et deuorauit a
byssū multā Quod tunc euenit/cū
iudices de profunditate ciuilis scie
presumentes·cōtra se prouocāt dei
iudiciū·⁊ irā diuine aiaduersionis
incurrūt· Vides q3 imperscrutabi

lis abyss9· q3 dumosa silua· q3 imea
bile pelag9 sit pandecta in qua ciui
le ius continetur· cui tota etas ho
minis non sufficit·cui9 fructus totus
in elatiōe ⁊ ambitione cōsistit Ver
bū aūt abbreuiatū fecit domin9 su
per terram· vt pter sciam salutē ⁊
vite· iā te transalpinare non oporte
at·aut maria trāsmeare Nā sicut in
deutronomio legitur pe est verbū
in ore tuo·et in corde tuo· Et aplō
teste·regnum dei intra nos est·quod
nō in sermone sed in virtute dei con
sistit· Duo sane sunt que hoiem
ad legum scietiam vehementer im
pellunt· ambitio dignitatis·et ina
nis glorie appetitus Hij sūt recha
et baana· que hysboseth dormientē
pauientes in inguine occiderūt· Le
ge ergo qd ordini·qd pfessioni tue
conueniat· qd ab ambitiōis estib9
aim tuū reuocet·qd vanitates et in
sanias falsas·procul a cordis tui af
fectione relegat· vt in timore domi
ni qui est initiū sapientie ad spūalē
intelligētiam in qua est anime sal9
diligens ⁊ deuotius assurgas Ac
cipe queso arma spiritualia·que tes
te aplō captiuāt totū intellcm̄ hoīs
in obsequiū xpi Assume gladiū spi
ritus quod est verbum dei hec sunt
arma dauid quibus expugnatur
goliath·arma saulis grauiora eie
cit Hec est sapientia que teste bea
to iacobo desursū est· ⁊ primum q
dē pudica est Deinde vero pacifica/
pudica est quā pudica professio·des
pondet vni viro virginem castam
exhibere xpristo· Pacifica est que
rogat que ad pacem sūt· et cū hijs

qui oderunt pacem iubet eſſe pacifi
cum ¶ Regū vero ſcientia impudica
eſt· quia meretricio more queſtuari
a eſt· et mercalis et quicquid ſtudē
do congregauit· a nundinas vanita
tis· vili contractu venaliter et impu
denter exponit· Hec vix nunq̄ paci
fica eſt · que ſemper litigat de con
tractib9 vel quaſi de maleficijs · vel
q̄ſi de varijs figuris cauſaꝝ de actio
nibus ⁊ obligationibus · de iudicijs
de ſententijs et appellationib9 ⁊ a
lijs · que cū ſopire lites debeāt· ſemꝑ
aneteslitiū excitant iā ſopitos ¶ Cō
tra hanc ſapientiā dominus in euā
gelio palam loquitur· ⁊ prouerbiū
nullū dicit· Sine cauſa colunt me·
docentes doctrinas ⁊ mandata ho
minū· Et in propheta Cōprehen
dam ſapientes in aſtucia ſua· ⁊ pru
dentiā prudentū reprobabo· ¶ De
niq̄ ꝓ parte maxima leges ab eth
nicis inſtitute ſunt· deus aūt dedit
legē vite ⁊ diſcipline· Deus enim
deoꝝ dominus locutus eſt· et voca
uit terrā/ vt homo qui terra erat fi
eret celum· et beneficio legis ignee
quā dominus attulit de ſeyr· caro
trāſiret in ſpiritū· Sapientia quidē
mundi ſtulticia eſt apud deū· ⁊ ſapi
entia carnis mors eſt· Apoſtolus e
nim damnat ea que ſunt formam
quidē ſcientia habentia ſcd̄m doctri
nam hominū· ſi nō edificant ad ſa
lutē· ¶ Humana itaq̄ lex inflat· di
uina edificat· Profeſſores illius ſa
pientes ſunt vt faciant mala· bona
autē facere neſciunt· diſcipuli huius
mites ſunt et humiles corde· eoſq̄
cuſtodit pax dei que exuperat omnē
ſenſū Illi ſunt qui ſemper circūeunt
montē ſeyr· nec vnq̄ terrā promiſ
ſionis introeunt Iſti cū apoſtolo ni
chil arbitrantes ſe ſcire niſi xpriſtū
ihesū/ ⁊ hunc crucifixū· viā vite quo
dā compendio ſcientie ſalutaris an
ticipant· ⁊ quadā ſpirituali experien
tia q̄ ſuauis ſit dominus/ iam pre
guſtant· Et quid ſuauius · quid io
cundius ad exultationē· quid fructu
oſius ad ſalutem· q̄ comprehende
re ⁊ amplecti· fide/ſpe/et amore te
deus? Scriptū eſt· Saire te deus·
ſenſus eſt conſūmatus· Eminentiā
huius ſcientie veritas manifeſte in
ſinuat dicens· hec eſt autē vita eter
na vt agnoſcant te pater ⁊ quē mi
ſiſti ihesū xpriſtū· Illi iheruſalē edi
ficāt in ſanguinib9 · quorū flumina
ꝯuertuntur in ſāguinē Sāa ei corū
⁊ facundia tota vertitur in peccatū
et impletur querela quā proponit
deus per prophetam· Dedi eis in
quit aurū ⁊ argentū meū· ipſi vero
de auro et argento meo operati ſūt
baal· De auro nimirū et argento
domini faciunt ydolū· Iſtis conueni
ūt ꝟba illa blaſphemie/labia noſ
tra a nobis ſunt quis noſter domi
nus eſt? Propter hoc dat eis deus
celum eneum et terram ferream· vt
ſint ſine affectione · ſine deuotio
ne· vt ſint terra ſine aqua quaſi mō
tes gelboe ſuper quos· nec ros nec
pluuia deſcendit· Verba ſiquidem
lepida plerumq̄ habet cenſura ciui
lis· ſed ſunt folia ſine fructu· nuge
canore et ſyrenes vſq̄ in exicium
dulces· Mentior ſi vnq̄ videris illi
us ſcīe profeſſorē· in ipſi9 exercicio

felices exitus habuiſſe Btūs ihero
nim9 fere vſqȝ ad internitionem fla
gellatus eſt ab angelo· quia retho
rica lepore ſermonis illectus· vanita
ti operam dabat Caſtigans autem
caſtigauit eum dn̄s· ⁊ morti nō tra
didit Sane lex dn̄i ſapientiā preſ
tat paruulis/ipſa edificat/ipſa viuifi
cat/ ipſā illuminat· eſt enī preceptū
dn̄i lucidū illuminās oculos· vt ani
ma que ad ymaginē dei facta ē· iux
ta promiſſū apl̄i reuelata facie ſpe
culetur gl̄am dei· ⁊ in eandē ymagi
nē reformetur a claritate in clarita
te· tanq̄ a dn̄i ſpiritu Audi virtutē
sacre ſcripture et efficaciā verbi dei·
ad cui9 intelligentiā te moneo· in ti
more ⁊ tremore accingi/veritas in e
uangelio loq̄tur dicens Beati q̄ au
diunt verbū dei ⁊ cuſtodiunt illud·
princeps ecciā aplo͛ꝝ interrogante
ihesu diſcipulos vtrū abire vellent·
dn̄e inquit ad quē ibim9· verba vi
te eterne habes Iterū· v̄ba quibus
idē xp̄m dei filiū profitetur· nō reue
lat ei caro ⁊ ſanguis ſꝫ ſpiritus dei
patris· verba deniqȝ dei ita ſp̄ualia
et viuifica ſūt· vt ſint ſp̄us et vita/
ip̄o atteſtante qui dicit/verba que e
go loquor vobis ſp̄us ⁊ vita ſunt·
Sicut apl̄us dicit Sermo dei viu9
eſt et efficax· ⁊ penetrabilior omnī
gladio ancipiti · ptingens vſqȝ ad
diuiſionē anime et ſp̄us cōpagum
quoqȝ ⁊ medullarū· Optinet enim
vicem validiſſime pacionis· p quā
eliminantur ab humano ſpiritu et
purgantur vniuerſi noxiales affec
tus Et vt experientia huius rei ti
bi faciat fidem· ſi tepid9 es ſacram

ſcripturam lege inſtancius· et ſcias·
quia eloquiū dn̄i inflāmabit te· ig
nitum eloquiū eius vehementer
Si ambulas in tenebris · audias
quid loquatur in te dominus deus·
in euangelio ⁊ prophetis· Eritqȝ
lucerna pedibus tuis verbū eius· ⁊
lumen ſemitis tuis Si alicuius
imūdicie maculam contraxiſti· mun
dabit te ſermo xp̄i· Iam vos inquit
mūdi eſtis· ꝓpter ſermonem quem
locutus ſum vobis Si te tam gra
uis temptatio apprehendat· vt pe
ne moti ſint pedes pene effuſi ſint
greſſus tui· verbū dei firmabit te vt
non cadas· Qꝫ enim amplius eſt·
verbo domini celi firmati ſunt et
ſpiritu oris eius omnis virtus eo
rum · Si es in mortali peccato
qd̄ eſt mors anime · ſacra lectio vi
uificabit te· et implebitur qd̄ domi
nus in euangelio dicit · Venit ho
ra et nunc eſt · quando mortui audi
ent vocem filij dei · et qui audierīt
viuent · Iſtudqȝ indubitabiliter
ſcias · q ſpiritus ſanctus veruſqȝ
teſtamentum edidit ⁊ expoſuit vnū
qȝ altera ineffabili ſapientie artifici
o coaptauit · Ideoqȝ ezechieli pro
phete rota in rota apparuit · ſimul
qȝ eleuabantur et incedebant rote ·
eratqȝ ſpiritus vite in rotis · Et
quis queſo ſpiritus hodie in legum
profeſſoribus dominatur ? Spiri
tus elationis ſpiritus cupiditatis ⁊
iactantie · ſpiritus vertiginis ⁊ er
roris · Reiecta ergo ſcientia que in
perniciem trahit apprehende ſcien
tiam que edificat ad ſalutem· Diſ
ce vt doceas vt coȝtina coȝtinam

trahat. Et qui audit dicat veni. Sic
imitator illi9. qui dicit. Sine fictio
ne didici 7 sine inuidia communica
ui. Absit omnis fictio quia spiritus sāc
tus semper discipline effugiet fictū
Gratis accipias gratis date. Qui
enim sic fecerit 7 docuerit homines
testimonio xpristi. magnus erit in
regno celorum. Audi queso super hoc
testimonium danielis. Qui docti sūt
inquit fulgebunt quasi splendor fir
mamenti. et qui ad iusticiam erudi
unt multos. quasi stelle in perpetu
as eternitates. Noli autem scru
tari que supra te sunt. nec inanes co
gitata theorias. non disputationum
argucijs. nec verborum calūpnijs
te distendas. Talia enim apostol9
interdicit scribens in prima epistola
ad thymotheum. Si quis inquit a
liter docet. nec acquiescit sanis ser
monibus domini nostri ihesu xpris
ti 7 ea que secūdum pietatem est doctri
ne. superb9 et languens circa questi
ones 7 pugnas verborū. huius gra
ue est iudicium. Audi queso quid su
per hoc sapientia dei in libro sui no
minis dicat. Sentite inquit de dn̄o
in bonitate 7 in simplicitate cordis
querite illum. Hodie varia est inter
multos sententiarum contentio facte
qꝫ sunt aque syloes que cū silentio
currebāt aque contradictionis apud
quas demeruerūt moyses et aaron
terre promissionis introitum. Sic
hodie apud multos carnes agni
immaculati. contra prohibitionem
legis elixantur aqua vel menbra
tim discerpuntur securi bestiali. Ig
ne quidem assari debuerant. 7 si qd

qꝫ residuū esset. igne. i. spiritu sanc
to fuerat comburendum. Non igitur
de corde tuo vaticinari presumas.
sed iuxta sacri eloquij doctrinam. v
niuersa discas et doceas. orans cū
propheta 7 dicens. Iuxta eloquiū
tuum domine da michi intellectum.
non supra. non extra. nō contra
Sunt enī qui temere scrutantur alta
dei. Sz testimonio salomonis. mel
nimis comedenti non est bonū. et
scrutator maiestatis opprimetur a
gloria. Et ecclesiastic9 dicit. Sapi
ens inquit effectus et sapiētia lōge
recessit a me. Accedet enim hō ad
cor altum. 7 exaltabitur de9. Mira
bilis facta est scientia dei. et non po
terus ad eam. Proinde doctor eccle
paul9 cū obsecratione nos āmonet
dicens. Dico per graciam dei que da
ta est omnib9 qui sunt inter nos nō
plus sapere qꝫ oportet sapere sed sa
pere ad sobrietatem. Alta nimirum
sapere mors est et facile perditur
qui se in eminētia considerans obstu
pescit. Denique loquens angelus ad
thobyam. Sacramentum inquit
regis abscōdere bonū est. opera vero e
ius reuelare honorificū. Distingue qr̄
inter sacramēta 7 opera. Nā in deut.
Celi caligabant rore. Et in psal
mo. Tenebrosa est aqua in nubi
b9 aeris. i. obscura est intelligentia
in sacramentis celestib9 scriptis qꝫ p
pheticis. In hijs vero quib9 opera
tus est de9 salutem in medio terre /
vt exinanitio i formā serui. miracu
loꝝ choruscatio / passio / resurrectio /
ascēsio quod fidem instituit / ad recte
nos docuit. quod ad humilitatē / ad

mansuetudinē· ad penitentiā· Et ad
misericordiam nos verbo ⁊ exēplo
instruxit/ vult honorificari deꝰ · et
illic interest quo ōndit salutare dei
¶ Sacramentorū aūt ratio ⁊ inq̄si
tio cesset· clauditur puteus· ne bos
in eū ꝗ asinꝰ cadat· ne periculose ni
mis ossa regis ydumee redigantur
in cinerem/ Et bestia q̄ montē tetige
rit lapidetur· Magna in sacramē
tis est eminentie intelligentia· quo
rum fide potiꝰ expediendā est q̄ʒ ad
inuentione humana· Et vt gracia
exēpli in vno sacramentoꝝ videas
abyssum profundissimam et huma
no sensui inperceptibilem· pane et
vino transubstāciatis virtute verbo
rū celestiū in corpꝰ et sanguinē xp̄i
accidentia que prius ibi fuerant sīn
subiecto remanent Et apparent Cū
qʒ corpꝰ xp̄isti caro sit ⁊ nō spūs·
spiritū tamen et nō corpus refiat·
spūaliter pascēs atʒ viuificās Cor
pꝰ idē apud nos ē in diuersis loc̄
quia in diuersis altaribus · contra
naturam corporis Idem tamen cor
pus eodem tempore est in celis· liʒ
enī ex natura corporali ⁊ circūscrip
tibili sit vno dumtaxat in loco · tñ
in pluribꝰ locis est virtuali potētia
et spūali modo· Tanta enim est v
nio diuinitatis et carnis que tota
diuina/et gloriosa facta est / vt ex
plenitudine diuinitatis que teste a
postolo corpalit̄ ibi habitat / illud
corpꝰ licet in vno loco corporaliter
⁊ naturaliter/in pluribus tamē est
diuina et spirituali virtute · Et si
cut ipse deus ꝑuis in pluribus / p̄
mo in oībꝰ locis sit naturaliter et
essencialiter tñ scd̄m aliquē modū
existendi · id est ꝑsonaliter est in v
no loco· i · in ipso hoīe assūpto per
graciam· ita qd̄ diuinitatis est retri
buit ineffabiliter corpi suo · vt ex
vnionis virtute· et in vno homine
sit verbū Et in pluribꝰ locis sit illiꝰ
corpis et sanguinis incomprehēsi
bile sacramentum· Gregoriꝰ in o
melia paschali· Eodem momento
et in celo rapitur ministerio angelo
rum consociandum corpori xp̄isti ·
Et ante oculos sacerdotis in altari
videtur· Sicut autem diuinitas v
bi totum implet mundum · ita cor
pus illud in locis pluribus cōsecra
tur nec sūt multa corpora sed vnū
corpꝰ ⁊ vnus sanguis· Ideoqʒ siue
plꝰ siue minꝰ quis inde percipiat· ō
nes equaliter xp̄isti corpꝰ integer
rime sumūt· In hijs et similibus ra
tio prorsus deficit· nō deficit tamē
fides/ sed attingit quod non presu
mit ratio· et quod mirabilius est ·
ex rationis defectu fortius conua
lescit· Apprehendit fides per graci
am · quod non potuit ratio capere
per seipsam · Infirmatur ratio vt
sit fortior fides· Ratio succumbit vt
fides amplius mereatur / nec inui
det ratio merito fidei / sed libenter
et humiliter acquiescit· Quod enī
fides meretur non sibijpi meretur/
sed potius rationi Pane fides eua
cuabitur ⁊ ratio permanebit/fides
nimirū non est nisi in via /ratio au
tem erit in patria perfecta Et plena
Ibi ratio seu scientia metet / quod
nunc seminat fides/dignūqʒ est vt
ratio ibi fructū percipiat de merito

fidei quam adiuuat dū pro se proe suo abnegans . a seipsa hic defiat. vt quandoq; fidei beneficio in se cres cat. Fidei igitur sine contradicti one consentiens gracie dei tota in nititur. Et dat gloriam deo. sci ens ipsum posse facere/quod non po test ratio humana percipere. Pauca hec tibi stilo teasorie perstrinxi. eo q sis dyaconus. et ad sacerdocij gra dum in breui eo aspirante domino ascensur9. Que autem q dyaco natui annexa sunt. mense ministeri um ⁊ annunciatio verbi dei. Ad hoc enim apostoli dyacones elegerunt vt mensis ministrarent ⁊ nichilomi nus verbum vite populo predica rent. Audi ergo qualem te esse opor teat. antequam ascendas in monte ga rizim vt ibi cum filijs aaron popu lo benedicas. paul9 in prima episto la ad thimotheum. Dyacones in quit oportet esse pudicos/intelligas mente et corpore. vt vas suum in sanctificatione ⁊ honore custodiant vt se in illa exerceant sapientia que pudica est et pacifica. non in illa que stulta est apud deum et inimica deo que linguam hominis seu potius a nimam pro qua xpristus mortuus est. vili comercio meretricia venali tate prostituit. Propterea ibidem subiungit apostolus dicens. Nō bi lingues nec turpe lucrum sectātes. In quo suggillantur aperte qui lin gua preuaricatoria et duplici sibi causas creditas produnt. ⁊ animas in quarū precium xpristus innocen tissimū sanguinem suum dedit/ con tractu dampnabili supplicio eterne dampnationis addicunt. Deniq; leuitici ordinis gradus. non solum extraordinarias abdicat vanitates sed exterminat etiam naturales af fectus. vt non presumat quis in eo ministrare. nisi prius in ipso proes9 extincta sit affectio parentele. Voca tus est enī dominus ad moysen dicēs Nō seruiat michi sacerdos aut leui ta nisi prius dixerit patri suo ⁊ mrī Non noui vos. Qua igitur cōscia se p̄sumat lucris imergere dampna bilib9 ⁊ inextricabili solliatudinū laborinto qz carnalium pentū cura diuinitus prohibetur? Rogo igitur ⁊ moneo te frater p virtutem sacra mentorum celestium. quibus in proxi mo datur9 es pfessionis manū. sic te p̄para/sic lege. sic stude. sic viue. sic loquere et exhortare. vt vocetis a domino tanq̄ aarō quem elegit ipsum. vt ad laudem ipsi9 fungaris sacerdotio dignūq; offeras in odorē suauitatis incensum.

Conqritur P. blesen̄ de firmari o suo rothamagen̄

Eplā Cxli^a.

Reuerēdo patri et dn̄o. w. dei grā roth. archiepō. Pu9. p. bles̄ lōdon̄ archid. Salutē ⁊ in om ni humilitate si quid dulci9 aut desi derabili9 est salute. Certificatus de incolumitate vestra gracias ago gra tiarū auctori. Nam vt verbo aposto li vtar viuo si vos statis in domino. hec est enim gloria et gaudiū meū ⁊ corona capitis mei. In eo vero q aliquid noui operis. dignatio ves tra perijt a me. licet excusatio mea

p̄cesserit · adhuc tamē ad pleniorē
excusationem michi potest sufficere
q̄ illa scribēdi vz vanitas que olim
florebat in iuuene · nūc marcescit in
sene · Vix enim gracia viroris regi
tur in arbore · cuius radix exaruit ·
Preterea exasperata iniurijs mēs
humana · potius in verbis sequitur
turbationis impetum · q̄ sermonis
ornatū · Ex abūdātia siquidem cor
dis loquor · Cor autem hominis
quasi vas plenū est · ⁊ quid intra se
ↄtineat ex effusione ostendit Do
mino clye capellano · curā ⁊ custodi
am prebēde mee · tanq̄ homī fideli
vel vera cōmiserā · nūc autem cum
ꝓpheta querulari cōpellor · Qm̄ di
minute sūt veritates a filijs hoīm ·
possū eciam interrogare cū xp̄o ⁊ di
cere · Cū filius hominis venerit pu
tas inueniet fidē in terra ? Nichil a
quidem dico in suggillationē illi9 ·
licet famā ipius plurimū denigrare
videat · q̄ quinq̧ annis et āplius ·
de p̄benda mea nichil michi reddi
dit · fideiq̧ ⁊ modestie sacerdotalis
oblitus · nō solū irrogat michi dāp
nū · sed hanc ipām iniuriam michi
cedere facit in obprobriū vel contēp
tū · frequenter illuc mitto nūcios · e
osq̧ semꝑ remittit vacuos · ⁊ inanes
Bene eis loquitur sed ex voce nul
lū sequitur op9 · qz vox ei9 vox ia
cob · man9 āt man9 esau Tamenꝫ ꝓ
fecto extorquerem cauam de ma
nu herculis · q̄ denariū de manu ip
sius · Nō rapinam arbitratur mea
rapere · verbis qz contumeliosis me
afficere Quū eni excessum hec sola
excusatione tolerat · q̄ magnis ali
unde habūdo redditib9 quasi damp
ni dati iniuria · non posit infligi di
uitib9 aut in vsus honestos eroga
ri non possunt que a locupletiorib9
possidentur · Hanc multi estimant
diuitez · qui vere sunt paupes · licet
enim eis diuicie affluant · ipsi ta
men cor suum diuicijs affluentib9
non apponūt · Deniq̧ dauid in re
gali solio constitutus · Inclina inq̄
domine aurem tuam et exaudi me ·
quoniam inops ⁊ pauper sum ego
Credo diuicias esse commēdabiles
ex honesta occasione quesitas · si si
ne luxu expendantur · in quantū exi
git moderata necessitas Abrahā
diuicias possedit ad vs9 licitos mul
tiq̧ sanctorū patrū in temꝑaliū lar
gitiōe effusi sibi thesaurisauerunt
i celo Heu heu cum ille qui sua nō
largitur pauperibus dampnetur a
xpristo · quid de illo fiet · qui rem fra
tris sui retinet · et viuit ex rapto ?
Qua presumptione sacrificiū offer
ret in altari q̄diu frater eius a dū
sus eum aliquid habet ? Non po
test bibere calicem domini ⁊ calicem
demoniorū Quomodo verbū illud
vulgare euadet · nō dimittitur pec
catum nisi restituat ablatū ? Qua
liter iuxta doctrinam apostoli leua
bit manus puras sine disceptatiōe
ad deum qui me ad materiam dis
ceptationis inuitat ? Habeo siqui
dem litteras summi pontificis con
tra ipsum michi tamen seni videt
absurdum contra senē ⁊ fratrē me
um · occasionem scandali suscitare ·
Nam vt verbo apostoli vtar Ego
iam delibor · et in me responsum

mortis accepi. Et nichilominus
mors in ianuis est dicente apostolo
Omne quod antiquatur et senescit
prope interitũ est. Ambo sentimus
precambulos mortis. defectus videli
cet sensuũ et molestias senectutis.
Quanto recessimus longius a die
natiuitatis nostre tanto propinqui
ores mortis termino facti sumus.
Testimonio enĩ salomonis. Nes
cit homo finẽ suũ. sed sicut pisces ca
piũtur hamo et aues laqueo. ita ho
mines tempore malo. Vtriqз nos
trũ modicũ vite restat. et illud non
stat. In proximo dicemus seculo va
le. et relinquem9 inuiti. q̄ nũc per
tinacissime retinemus. Domina e
nim auaricia que maiorẽ in senib9
solet exercere tyrannidẽ. testimonio
zacharie. ipsa est oculus eorũ in vni
uersa terra. Et eodẽ teste. A maio
re vsqз ad minimũ omnes auarici
e student. hec procul dubio est ydri
a samaritane. de qua qui bibent. si
tiet iterũ. Quicquid enĩ desiderari
pt. saciare nõ posset humane cupidi
tatis hyatũ. Quãto gl'osius senes
ita iuste et honeste viuerẽt. et requi
escerent in senecta vberi. vt essent a
lijs odor vite in vitã iusticie forma
et eruditio ad salutẽ. Scriptũ nam
qз est. Corona iusticie est senectus.
que in vijs iusticie reperitur. Vide
o valitudinarios senes. quorũ con
sumptis carnibus. pellibus os ad
hesit. cuiqз solum videtur superesse
sepulchrũ. Membra frigescunt/cu
piditas feruet/caro senectute oppri
mitur et ambitio iuuenescit/vix im
ponet auaricie finẽ vite finis. arde

bit in eis quidã penalis infernus. do
nec fodiatur peccatori fouea. donec
in operibus manuũ suarũ cõprehen
dantur peccatores. et descendant in
infernũ viuentes. Subito enĩ ani
ma que tota temporaliũ desideriorũ
feruoribus estuabat. in diuorcio ipsius
et carnis exiens. nuda et misera one
rata peccatis. et ab ecclesia beatorũ
perpetua excõmunicatione precisa.
in eterne noctis horrorẽ. et in chaos
terribile detruditur. In illa die pe
ribunt omnes cogitationes illius/
et cognoscetur dominus iudicia faci
ens. cuius monita intelligere nolu
erunt. Quia igitur horrendũ est in
cidere in manus dei viuentis. adiu
ro vos per illũ districtissimũ iudicẽ q̄ e
ciam iusticias iudicabit. vt iusticiam
meã in iudiciũ cõuertatis. vt vestra
ordinaria iurisdictione. ex officio iu
dicis rogare velitis que ad pacẽ sũt
dedit enĩ vobis dominus linguã eru
ditã vt corrigatis errantes. sed et
lingua vestra clauis celi facta est De
niqз constituit vos dominus inter
messores angelos. vt omnia scan
dala tollatis de regno dei que est ec
clesia quatenus scd'm regulas iusti
cie. que reddit vnicuiqз quod suum
est. mea michi restituantur. Nichil
enĩ deperit vtilitatib9 ecclesiasticis
si que sunt aliena reddantur.

Consolatio monachorũ in eorũ afflictione. Epistola C.xlij.

Dilectis fratribus et amicis pe
priori et conuentui de eueshã.
P. bles. bath. archi. Salutẽ et si q̄d
dulci9 aut desiderabilius est salute.

¶ Afflictioni vestre totis anime pre
cordijs ⁊ intensa caritate cōpatiens
epistolam vobis cōsolatoriā sub ali
qua stili vrbanitate decreueram scribe
re/ sꝫ quia turba negociorū michi iu
giter tumultuose incūbit· totus fere
absortus ab eis · aut non sum me
cum· aut diuisus· et distractus sum
et sic dissipate sunt cogitationes
mee torquentes cor meum· vt vix
non dicam epistolam posse scribere
sed breue breuissimum · ¶ Vos
autem qui spirituales estis · quorū
vnicuiqꝫ data est manifestatio spiri
tus ad vtilitatem in huius tempes
tatis estuante malicia· nouistis qua
liter vos oporteat conuersari ⁊ luc
tari cum mundo· Mundus enim in
maligno positus est· plenus laque
is· plenus scandalis ⁊ peccatis· cir
cumseptus periculis · prauis collo
quijs· iniquis consilijs· exemplis
pessimis· et morbus anime infini
tis · ¶ Proinde redimamus tem
pus · quia dies mali sunt · nec po
terit vobis deesse solacium si volu᷑
feruenter instare orationi · sacreqꝫ
scripture· Porro necesse est vt veni
ant scandala· et probentur corda ho
minum · atqꝫ inter flagella domini
prebeat improuidis· vexatio intel
lectum· Omnes equidem filij ire su
mus· et si nobis dominus iratus ap
pareat· nos amorem eius non odi
um estimātes · ipsius flagellum cū
equanimitate portemus · Verbū
prophete est Iram domini portabo
quia peccaui ei/ flagellat nimirum
dominꝰ quem corripit/ et in suis ver
beribꝰ vobis memoriā abūdātie sue
suauitatis abscendit/ vt quos facit
humiles/ sibi conseruet amabiles ⁊
vult enim vt de paciētia nrā quasi
de ligno vite/ fructus spūales ⁊ ius
ticie manipulos colligamus Sunt
autem fructꝰ spūs· teste apostolo· ca
ritas· gaudiū· pax· paciētia· longa
nimitas· bonitas· benignitas· mā
suetudo· fides· modestia· cōtinentia
castitas Omnibꝰ hijs priuatur/ qui
sustinētia caret Propter quod salo
mō dicit Ve hijs qui sustinētiā per
diderūt Sustinētia ergo est/ pacien
ter flagella dn̄i portare: quibꝰ nos
erudit ad salutem· decipit enī vt eri
gat· vulnerat vt sanet· vt pressura
vertatur in graciā· ⁊ afflictio in co
ronā: vt qui prius flagellatus fue
rat/ cū ꝓpheta decātet Confitebor
tibi dn̄e/ quoniā iratus es michi· cō
uersus est furor tuꝰ et cōsolatus es
me· Xp̄s itaqꝫ purgationē pc̄oꝝ
faciēs purgat quos diligit/ saluta
ribus monitis· temptationibꝰ ⁊ fla
gellis Cꝫ enim dn̄s ꝑ sathā/ cola
phisari ꝑmisit aplm̄· fecit eū audire
Quia virtus i infirmitate ꝑficitur
Qui et de seipso dicit Quādo infir
mor/ tūc fortis sum ⁊ potēs· Vtinā
sic nos corrigat/ ⁊ emēdando emē
det: vt nō destruat· nec sera penitēti
a nos oporteat q̄rulari ⁊ dicere/ des
truxisti nos ab emūdatioē Et illud
Multo sudore sudatū est/ ⁊ non exi
uit de ea rubigo Et rursus Percus
si eos/ ⁊ non doluerunt· Dolete i
gitur et plangite/ saltem dispendi
a spiritualis exercicij Ex hac enim
turbatione perditꝰ quietissimos ra
chelis amplexus/ diuine suauitatis

experientias et beate contemplatio
nis exceſſus Quomodo nãq; mẽs
hoīs perplexa et anxia/ꝛ humaīs
ſollicitudinibus intricata inherebit
aut cogitabit eterna? Sũt aũt hu
ius mali occaſio quidã int᷑ ↄuerſos
ꝑuerſi/inter colũbas corui/ãgues
inter ãguillas/ſurſurrones/detrac
tores/deo odibiles Hij vt habeãt
materiã equitãdi ſeminãt zizania
inter fratres·cõcinnãt dolos·faſtidi
unt mãna·ſanguineas dapes appe
tunt/mẽſurãq; gomor in cellas car
niũ·atq; in allia et pepones egipti
ↄuertunt Hic abhoīantes clauſtra
lis ꝑadiſi delicias exeũt/et poſt ſe
trahẽtes ſeculũ qd̓ reliquerant/forẽ
ſibus ſe ingerũt conſiſtorijs/atq; in
uiarum diſcurſib9·ꝛ in tumultib9
ciuitatꝫ·quidquid in clauſtro merue
rãt dampnabili cõmercio·pro eter
na ꝑditione ↄmutãt Deniq; facti
tranſfuge et emanſores a clauſtro/
effrenes/vagi/ꝛ ſarabaite/tradũtur in
reprobum ſenſũ·vt iam nec anime
diſcrimen attendãt/nec verecãtur in
famiam·nec tremẽda dei iudicia ti
meant/donec fodiat᷑ peccõrib9 foue
a·ꝛ penitendi facultate proceſſus ab
lata·a deo perpetua excoĩcatone
precīſi corruãt in gehẽnam In tan
te igitur neceſſitatis articulo·pſal
lite ſapiẽter·orate feruenter Inſta
te vigilijs/ignitis cõpunctioīb9/iu
bilatioīb9/ archanis/lacrimis/ge
mitib9/diſciplinis Hic autem dñs
hãc procellam conuertet in auram
et abſq; dubio diuinũ ſentiet᷑ auxi
liũ·quib9 denegatur humanũ Iu
rauit dñs ꝛ nõ penitebit eum·nec
mentietur veritas que ſub iureiurã
do firmauit dicens Amẽ amẽ dico
vobis ſi quid petieritis patrẽ meũ
in noīe meo dabit vobis Quis er
go negligat pacem petere niſi q̃ eã
renuit impetrare? Corrigite queſo
ꝛ in deũ dirigite vias veſtras quia
teſtimonio ſalomonis Cũ placue
rint vie hoīs deo· tũc inimicos ei9
ↄuertet ad pacem Obſecro ãt vos
ꝑ miam dei·vt erga paſtorẽ veſtrũ
q̃ pro uñi libertate tam ꝑicule ſe vi
te diſcrimĩ ſe expoſuit fidelẽ ꝛ ſince
rum atq; indiuiſibilẽ habeatis af
fectum Sitis etiam inter vos vna
nimes ꝛ vni9 moris in domo/nec
ſint in vobis ſciſmata/ſꝫ vnitas ſpī
ritus in vinculo pacis Vbi enim eſt
pax/ibi eſt deus In pace fact9 eſt lo
cus eius· Omnis equidem congre
gatio vel conuentus debet eſſe cy
thara dauid·vbi multe ꝛ diuerſe
corde regulari moderatione quaſi
quodam plectro/ de compoſitione
diuerſatũ mentium· dulciſſime faci
unt armonie concentum Si ſit ibi
corda que rauce ſonet aut ſtrepat·
ne inducat diſcordiam·omnino ad
cõſonantiam reducatur Miror aũt
et cõqueror ꝙ apd̓ dñm cãtuarienſ·
virum magne prudentie et conſilij
precellentis nullum ſuper hac tur
batione remedium inueniſtis· So
let enim quãdoq; deſperatas lites
compeſcere·ꝛ inexorabiles magna
tum diſcordias in gratiam reforma
re Vtinam vero nullam haberetis
fiduciam in romanis· Nam vt ali
qua que in libro experientie legi
ſub ſilencio claudam·illud poſſum

vobis ad memoriā reuocate· q̄ machabeoꝝ principes· q̄diu in dño cōfisi sunt· de hostib9 suis reportauerūt tytulos triūphales· et ex quo inierūt federa cū romanis miserabilit̄ in ꝑlio corruerunt Vos āt cōfidite in dño Qui eni cōfidit in eo nō cōfundet̄ Turris fortissiā nomē ei9 xp̄s heri et hodie ⁊ in eternū· nec abbreuiata est man9 ei9· vt saluare nō possit Petite tantūmodo i nomine saluatoris· promisit eni q̄ nullā apud eū patiemi repulsam si salutaria postuletis

Supplicat sūmo pōtifici p· vt ecclesiā secularē conuertat ad regulam monachoꝝ·

Epla C·xliij

Reuerēdo pri ⁊ dño J· dei grā sūmo pontifici p· blesen lond archid Salutē ⁊ deuote humilitatis obsequiū Ecclesiam decan9 ecclesie de wlrehamiteñ in dyocesi cestrensi· que tamen nulli erat obnoxia vel subiecta pōtifici nisi archiepiscopo cant̄ et regi/ de antiquissima ei consuetudine/ que apud multos p iure habetur reges anglie semper illum donauere decanatum Ad decanum vero spectabat donatio ⁊ institutio prebendarum Porro quia clerus ille omnino indisciplinatus erat sicut walenses ⁊ scoti Tanta in eis obrepserat vite dissolutio vt viciū euaderet in dei contemptum· in animarum perniciem· atq̄ in insaniam cleri · et in totius populi sibilum· ⁊ derisum Et vt verba scripture transumā· cātabantur eorū turpitudines in teruiis geth et in compitis aschalonis Frequenter eis ad memoriam reducebam illud osee Si fornicaris o isrl̄· non delinquas saltē iuda Ipsi vero publice et aperte fornicantes· p̄dicabāt sicut sodoma peccatum suū· ⁊ i palpebris pplōrum infamie ducebant vxores· alter alterius filiā siue neptem Tātaq̄ erat cognationis cōnexio inter eos vt colligationes impietatis eorum· nemo dissoluere p̄ualeret Erant enim quasi squame behemoth· quarum vna vni coniungitur· et spiraculū vite non incedit per eas· Terra proinde clamat aduersus eos· et celi reuelabūt iniquitates eorum Exactissima diligētia laborabam· viciorum in eis propagines venenosas excidere· sed facilius conuerterem lupos in oues· ⁊ feras in homines Nō enim mutabit ethiops pellem suā· aut pardus varietates suas Quotiens aliquos eorum in ecclesia poteram cōgregare vt michi liceret cum eisdē sermonis habere cōmercium Ipsi more aspidis obturabant aures suas· p̄mo quasi montes gelboe super quos nec ros nec pluuia cadit salutaribus monitis aduersantes de suis discriminibus non curabāt Miseri quippe proiecerant intima sua · atq̄ in reprobum sensum dati· currebant effrenes quasi equi emissarii· in omnium precipicia viciorū Instabam correctioni eorum/

totis medullis anime · toto caritatis affectu · erat enī dolor ꝯtinuꝰ cordi meo · ſed oderunt corripientem in porta · et ſalutem loquentem abhominati ſunt · Incūbebam orationi · ⁊ ponebam in puluere os meū · ſi forte eſſet ſpes · loquebar in amaritudine aīe mee gemēs / ⁊ ne adeps deeſſet ꝯpaſſionis ſacrificio · amaritudinem ꝯtriti cordis · lacrimis condiebam Terribiles ꝯminatorias ſcribebant eis · rex et archiepiſcopus · ego etiam obſtantiſſime promittebam · ꝙ pontifex romanus tolleret locum et gentem · et eicerentur de habitationibus ſuis · ſed de ꝯminatione creſcebat eorum contumacia · et de ꝯmonitione contemptus ·
Pauci erant / ſed eorum iniquitas in multitudinem plebeſcebat / multiplicabātur genimina viperaꝝ Oua aſpidū erumpebant in regulos · ⁊ de radicibus venenoſis · ſpuria vitulamina pullulabāt · de ſemīe chanaan progrediebatur generatio praua ⁊ exaſperans · filij belial filij ſcelerati · Qui volentes hereditati poſſidere ſanctuariū dei · quotiēs aliquo canonico decedente · ſubſtituebatur aliquis vir honeſtus · defuncti nepos aut filius · patrimoniū ſuum eſſe dicebat qd̓ erat patrimoniū crucifixi · Fugiens ergo in ſiluā · factuſqꝫ ſocius furū · ⁊ ſpoliantiū homines · ferro ⁊ flāmis · in ſubſtituti canonici ꝑniciē graſſabatur · Videns itaqꝫ ꝙ iā miſeri appropinquabāt ad portas mortis · meūqꝫ ꝯſiderans imꝑfectum · cupiebam anathema eſſe a fratribꝰ tante malicie · cui finem imponere non poterat etiam finis vite · Erat dolor ꝯtinuus cordi meo · qd̓ temerarius ego curam eoꝝ ſuſceperam / quoꝝ iniquitates irrūpere non valebā Intelligebam iudicem diſtrictum rationē villicationis mee · et eoꝝ ꝑditionem de manu mea terribiliter exacturū / maiꝰ qꝫ eſſe omni theſauro · qd̓ certo diſcrimini exponebam Odiui eccliam malignantiū · michi qꝫ facta eſt cohabitatio eorū · ſicut ſpelūca lyene / ſic dimiſi eos ſecūdū deſideria cordis eoꝝ · vt eant poſtꝰ ꝯcupiſcētias ſuas Non eſt enī deus in ꝯſpectu eoꝝ · nec eſt int̓ eos qui terribilia dei iudicia timere velit aut credere / donec fodiatur peccatori fouea · quouſqꝫ deus cognoſcatur iudicia faciens · et qui letatur et exultat in rebus peſſimis · ſubito ad īferna deſcendat Proinde acceſſi ad dominū cant̓ · rogans humiliter et obnixe · quatenꝰ auxilio eius et aſſenſu domini regis · ſpurcicie illius abhominatione ſublata · ciſtercien̄ ordinis ibidem religio plantaretur Ad hoc plurimū fauoris addebat ꝙ locꝰ ille habūdat ſiluis · atqꝫ paſcuis et irriguis aquis · atqꝫ redditibus · qui per induſtriam cauti viri magnum cito caperent incrementū · Sub expectatione ergo iſtius mutationis · que vere eſt dextre excelſi · decanatum in manu eius ſolēpniter reſignaui · Ipſe autem tanqꝫ precipuus religionis amator · inuigilat ⁊ inſudat operi · ⁊ iam quoſdam de cyſterciēnſi ordine introduxit · qui locum eccleſie et officinarū limitent et diſponāt Propterea

vos sanctissime pater quem constitu
it deus inter messores angelos. vt ꝑ
vos de regno ipsius. scandala colli
gantur. nostrū queso confirmate ꝓ
positum. et monasterio quod archi
episcopus in exultatione vniuerse
terre. de assensu regis edificare inte
dit. fauorem et graciam benignita
tis apostolice misericorditer indul
gere velitis porcorum stabulū satha
neque prostibulū. conuertite in tem
plū dei et in officinam spūs sancti.
Auferatur impudicicie atque latreci
nia perditorum. et edificetur hijs qui
querūt faciem dei iacob/paradisus vo
luptatis. vbi fruantur cōtemplatio
nis delicijs. rachelis amplexibus. v
bi sit ꝑsepiū xpristi fossa cubiti vni
us quam vidit ezechiel in altari.
Extirpate maliciam et seminate in
nocentiam sāctissime innocenti / suſ
citate de lapidibus filios abrahe. ac
cipite queso zelum phinees. vt cance
rosa hec pestis que decorem domus
dñi enormiter decolorat pacatur i
istis. Simule sque apostolici rigoris
terreantur exemplo. Cedet equidē
ad gloriam si per vos xpristi glori
a dilatetur et de merito huius boni
optinebitis eternaliter dicos bonos

Cōquestio regine anglie super
captione regis filij sui ꝑ frederacū
impatorem

Epla Cxliiij.

Reuerendo patri et domino ce
lestino dei gracia sūmo pontifi
ci A. in ira dei regina anglorum du
cissa normā. comitissa andegħ. mise
re matri exhibere se patrem. Vole

re decreueram ne insolentie et pre
sumptionis arguerer. si forte aduer
sus principē sacerdotum. Vbum ali
quod minus cautum habūdātia cor
dis et vehementia doloris eliceret.
Nanc nō multū ab insania differt
dolor/dum in impetu sue accessiōis
est/ dñm nō agnoscit/ sociū nō vere
tur nec defert. nec parcit alicui. sed
nec sibi. Nemo ergo miretur si ver
borum modestiam vis doloris exaspe
ret. iacturam enim plango publicā
sed et familiaris dolor in spūs mei
precordijs intolerabiliter radicauit
Sagitte enim domini in me sunt.
quorum indignatio ebibit spiritum
meū. Gentes diuulse/ populi lace
rati. prouincie desolate et generali
ter tota occidentalis ecclesia cōfec
ta lamentis. in spū contrito et hu
miliato supplicant vobis. quem cō
stituit deus super gētes et regna in o
ni plenitudine potestatis. Afflicto
rum queso clamor itrocat in aures
vestras. calamitates enim nrē mul
tiplicate sunt super numerum nec iſ
ta dissimulare potestis citra crimis
et infamie notam. cū sitis vicarius
crucifixi/successor petri. sacerdos xpi
xpristus domini. deus etiam pharao
onis / De vultu tuo pater iudiciū
prodeat. oculi tui videant equita
tem. De arbitrio vestro et de demē
tia vestre sedis/pendent vota popu
li et nisi maturius arripiat manus veſ
tra iudiciū. tota redundabit in vos
tragedia huius mali. Cum sitis pa
ter orphanorum. et iudex vidua
rum. merentium et dolentium
consolator. et omnibus ciuitas

refugij. in tāto cumulo miseriarum
vnicum ⁊ cōmune oībus expectatur
de vestre potestatis auctoritate sola
cium. filij israel moysen cuius agit
vices cōsultabant in duris: ⁊ ad ta
bernaculum federis confugiebant
in angustijs suis Rex noster in ar
to est ⁊ vndiqꝫ angustie premunt
eum. Vide te statum aut potius ca
sum regni. maliciam temporis. ty
ranni seuiciā / qui de fornace auari
cie/arma iniquitatis incessāter fabri
cat contra regē. in sancta peregrina
tione. in protectione dei celi ⁊ tuitioē
romane ecclie captū et vinculis car
ceralibus coartatū tenet. occiditqꝫ
tenendo. cōtempnit eni deū et terri
bilia iudicia eius. prede incubat: et
nō est qui de manu ei9 possit eruere
Si ecclia romana cōplosis mani
bus ad tātas iniurias xp̄i silet. ex
urgat deus ⁊ iudicet causā nostrā/
respiciat ī faciem xp̄i sui. Vbi est ze
lus helye in achab. zelus iohānis
in herodē. zelus ābrosij in valentē.
zelus alexādri tercij/qui sicut audi
uimus et vidim9. patrē istius prin
cipis fredericū/plena auctoritate a
postolice sedis solēpniter ⁊ terribili
ter a fidelīū cōioē ꝑcidit: Porro
tyrān9 aplicos claues habet ludi
brio nec nisi verba reputat legē dei
Vos tāto cōstanti9 deberetis arripe
gladiū spūs qđ est verbū dei Scrip
tum est eni Qui vos spernit me sp
nit Ideo si vestrā non vultis aut ec
clesie romane iniuriā persequi. vobis
tamen dissimulare nō licet petri op
probriū ⁊ iniuriam xpristi Non sit
ergo alligatum ī ore vestro verbū
domini/nec ī vobis timor human9
obruat spiritum libertatis Tole
rabilius est incidere in man9 hoim.
q̄ȝ derelinquere legē dei. Confidūt
in virtute sua. ⁊ ī multitudine diui
ciarum suarū gloriantur inimici cru
cis xpristi. quorū finis interitus et
gloria eorū in confusione Quicqđ
ecclesiarū et pauperū necessitati sub
trahitur. insatiabilis auaricie deuo
rat igluuies Sed xp̄e est vt ī eos
manus dn̄i tēpestiuā exerceat vltio
nem. et eueniet quod beat9 iob de
predone ipio protestatur Diuicias
quas deuorauit euomet/⁊ de vētre
eius extrahet eas deus. luet que
fecit oīa/nec tamen cōsumetur. Et
si ad tēpus humanū euadūt iudici
um. diuinū terribili9 est/qđ iminet
eis. quorum gaudiū presens adin
star pūcti. interminabilis vero pe
na ignis et vermis. Quis enim
vnq̄ȝ persecutor innocentie. vltricē
illius manum qui aufert spiritum
principum. potentes qꝫ potenter pu
nit. legitur euasisse: Vt de pena
taceam gehennali sepe legim9 quo
modo digitus dei pro arbitrio suo.
regna et imperia trāsfert. quas eci
am sicut vult erigit. et sicut vult de
icit. ptātes. Nō deterreat q̄ȝ vos
secularis elatio. superbus est mo
ab. et maior est superbia eius. q̄ȝ
fortitudo ipsius. Econtrario autē
nomen domini plurima fortitudo.
Illud vero publice contristat ec
clesiam. populiqꝫ murmur excitat/
nec mediocriter militat in dispen
dium vestre opinionis. q in tanto
discrimine. in tot lacrimis. in tot

prouinciarum supplicationibus· nec
vnū nuncium ad principes illos· a
vestro latere destinastis· Sepe pro
causis mediocribꝰ vestri cardinales
in magna potestate· ecclā ad partes
barbaras legatione funguntur· In
causa vero tam ardua· tam lamen
tabili· tam pii· nec vnū adhuc sub
dyaconū aut acolitum destinastis le
gatos enim hodie facit questus· nō
respectus xp̄i· non honor ecclie· non
regnoꝝ pax aut populi salus Quis
questus vobis aut prouētus glori
osior posset esse q̄ꝫ in hac liberatione
regis / sūmi pontificatus apicem· siue
sacerdociū aaron et phynees exalta
re? Sane nō multum humiliasses
sedis apostolice dignitatem· si in ꝓ
pria persona ad tanti liberationem
principis· in germaniā descendisses
Quem enim tam officiose colebat ī
prosperis· tam desidiose deserere nō
debuit in aduersis· Quare non ap
penditis in libra iusticie· beneficia q̄
bone memorie henricus pater istꝰ
regis vobis sicut vidimꝰ in articulo
sūme necessitatꝭ exhibuit· et e diuer
so tyrānidem frederici· quam in vos
et ecclie romane possessiones· et in
omnes qui vobis fideliter adhere
bant exercuit? Cum eni p̄nomina
tus fredericus fautor scismatice dis
sensionis et auctor· cōtra alexandrū
tercīū· canonice sicut scitis electū· in
partem apostate octauiani iurasset·
atqꝫ sub illa scismatis concussione· ge
neraliter vbiqꝫ terrarum ecclia labo
raret· reges francie et anglie varijs
ex vtraqꝫ parte legationibꝰ tempe
stabantur· Cumqꝫ sententia regis

francoꝝ cōsilioꝝ varietate· cui sane
ret pari fluctuās dubia vacillaret· rex
henricus volens xp̄i tunicam diuti
us scindi p̄mꝰ alexandro pape cō
sensit· multaqꝫ cautela trahēs regē
francoꝝ· pariter ad cōsensum aposto
licum· et suos muniuit consilijs· fir
mauit auxilijs· et sic nauē petri sub
certo discrimine naufragantē· in se
cura littoris statione locauit· hec a
pud castrum radulphi vidimꝰ· vbi
etiam romanoꝝ votis sicut ipsi pro
miraculo publice p̄dicabant· plenio
ribus exenijs auri et argenti· regia
munificentia satisfecit· Notabiliter
igitur dehonestat gloriam sedis a
postolice· q̄ꝫ aliqua vmq̄ꝫ ingratitu
do· tanti beneficij memoriam potuit
abolere· Quandoqꝫ poterit ex
causa cōsimili qđ deus auertat· scis
matis pullulare fermentum· vestreqꝫ presentis desidie et defectus
recordatio· poterit tunc aliquibus
cedere in singultum· licet enim li
berationem regis ille vetetatus ser
pens· ille coluber tortuosus· ma
chinationibus prestigiosis impedi
at· confidimus tamen in domino·
q̄ꝫ tempestiue respiciet in faciē xp̄is
ti sui· et dabit imperium regi suo·
Expectatio siquidem nostra in spe
certa et in fide firma cōualuit·
Fit enim incessanter oratio ab eccle
sia ad deum pro eo / deus autem in
tempore accepto exaudit et adiu
uat in die salutis· respiciet in ora
tiones humilium· et non spernet
preces eorum· Multum enim va
let deprecatio iusti assidua· Sol
ad preces iosue stetit / et luna cōtra

vallem achilon nō est mota/q2 iuſ
ti p̄cibus obtinetur· vt a corde pcō
tis ſol iuſticie nō recedat et mēs hoī
nis q̄uis in defectum prona ſit v
tutū tamē ſtabilitatis firmatur Nō
enim tantū remittitur oratioē pecca
tum·ſꝫ et pena pcī declinatur bn̄fi
cio p̄cum Ideo bonū eſt regi p̄ſtola
ri cū ſilēcio ſalutare dn̄i Nā ſi nunc
in fornace tribulatiōis purgatur a
deo qui circa eū aduerſa ⁊ pſpera
ſaluberrima moderatioē diſponit·
vexatio tranſibit in gloriā·atq3 ꝓ
ꝯfuſione duplici et ruboze ī terra ſu
a duplicia poſſidebit Beatus itaq3
vir qui ꝯ̄fidit in dn̄o ⁊ erit dn̄s fi
ducia eius Nam ſicut nūc ei pub
lica gemit9·⁊ generales impendūt
lacrime·ſic deſiderat9 gentib9 tem
peſtiue cōibus excipitur votis·ī ex
ultatioē vniuerſe terre·Dn̄e in v
tute tua exaltabit rex·⁊ eccia ro
mana qui nūc nimis culpabiliter ī
eius liberatione lenteſcit·non ſine
lacrimis erubeſcet·q̄ in tātis āguſ
tijs tantū filiū nō adiuuit·

Item de eodē Cōqueſtio regine
anglie ſup captione regis filij ſui
p fredericum impatorem·

Epl'a C·xlv·

Sanctiſſimo patri ac dn̄o C·
dei grā ſūmo pontifici A·eadē
grā regina anglie ducissa normāni
e ⁊ aquitanie·⁊ comitiſſa andega
uie Salutem ⁊ miſericordie viſce
ribus habūdare Tedet aīam me
am vite mee Quicquid ei verebar
accidit ⁊ adhuc expectatio durioris
euentus omnē michi grām cōſola

tionis abſcidit Quando ego nō ti
mui grauiora pcula veris laborē
itaq3 et dolorem meū conſiderans·
a puſillanimitate ſpūs ⁊ tempeſta
te ſubuertor Ego vero iam delibor
⁊ doloribus feſtinata ſenect9·paucita
te dierū meoꝝ nunciat michi Mul
tociens vobis ſcripſi·atq3 ſacrificiū
cordis in ſpū cōtrito ⁊ humiliato·
frequēter obtuli Quia tamē ſemel
cepi·loquar adhuc ad dn̄m meum
cū ſim cinis et puluis Dimitte me
dn̄e vt plangā paululū dolorē me
um Neſcio enī quo pacto impetus
anxietatis·ex ipſo planctu ⁊ lacri
marū pfuſione lēteſcit Diu expec
taui ego pdita·ſi eſſet q̄ liniret do
lorem matris·qui diceret ioſeph fi
lius tuus viuit/⁊ educt9 eſt de ciſter
na·nec eū fera beſtia deuorauit O
fera peſſima tigrib9 ⁊ lamijs omni
q3 fera crudelior·qui filiū meū mili
tem xp̄i·xp̄m dn̄i/pegrinū crucifixi
vinculis alligatū imperatori vendi
dit ⁊ tradidit Hic ei durior aduer
ſarius conſtitut9 eſt·atq3 de ergaſ
tulo in laborintū· ⁊ de ſilla trāſla
tus eſt in caribdim Adic bus iu de
ſcariotis nō eſt inuēt9 ſimilis illi·q̄
ſic violaret legem excelſi·q̄ ita ma
licie ſe traderet iuſtum·⁊ hec in oc
culto ⁊ in tenebris facta ſunt/ſūt
enim opa tenebraꝝ Memoriā ha
būdantie ſuauitatis tue·pater miſe
ricordie p̄cor·vt de ore leonis ⁊ de
manu beſtie liberes innocentē Et q̄
tibi vtilitas in ſanguine ei9·qui de
manu tua exactiſſime requiretur?
Nā credebam9 aliqn̄ q̄ diſpoſuiſſꝫ
dn̄s per vos filio meo facere miam

facti sumus letantes. Nunc autem
res in contrariū versa est. triūphat
enim longe lateꝫ dyabolus. sapiē
tia vincat maliciā. ⁊ audita in genti
bus filij mei captione. personat in
triuijs geth. et in compitis ascalo
nis. incircūcisorū solempnis applau
sus. heu heu percussit nos dominꝰ
plaga graui ⁊ castigatione crudeli.
Amare viscera mea tirānus auulsit
et ecclesias spoliās. in terra sancto
rū iniqua gessit. plebes innumeras a
maritudine ⁊ merore conficit. In
hijs omnibus non est auersus furor
eius. sed adhuc manus eius extēta
non parcit monachis. non reclusis.
non heremitis. nō monialibꝰ. non
leprosis. perierunt enim ius ⁊ fas.
timor dei. fides. religio. et honestas
Exurge quare obdormis domine.
exurge ⁊ ne repellas in finē. Moue
at te summe pontifex. et si non huius
peccatricis infelicissime dolor. saltē
clamor pauperū. compeditorꝝ gemi
tus. interfectorꝝ sanguis. ecclesiarꝝ
spoliatio. et generalis deniqꝫ pres
sura sanctorꝝ Vide quāta maligna
tus est inimicus in sancta. inualue
runt hostes ecclesie. prolongauerūt
iniquitatē suā. confortati sunt addē
tes preuaricationē. iniquitatē appo
nunt iniquitati. vt sanguis sangui
nem tangat. vt superbia eorū ascē
dat semper. ⁊ impietas modernorꝝ
mensurā patrū suorū non solum im
pleat. sed transcendat. Certe hor
rendo anathemate feriendi erant.
aut potius fulminandi. Exurgat
igitur orbis episcopus. ⁊ arripiat
quasi fulgur iudiciū manus tua. si
cut petrꝰ vno ictu ananiā ⁊ saphirā
vno ictu symonē magū potuit delē
re medio. sic spū labiorū tuorꝝ inter
ficias ipsos. Alioqn videbitis declì
nare in obligationē malicie per con
sensū. Declinantes autē in obligati
onem adducet dominus cū operan
tibus iniquitatē. Accingere gladio
tuo super femur tuū potentissime.
gladio scilicet spiritus quod est ver
bum dei. Arripiat iudiciū manus
tua. ⁊ in potestate collata tibi celitꝰ
tolle virgā peccatorꝝ de supra sortē
iusti. Scuto bone volūtatis tue pro
tege filium meū. et filius iniquita
tis non apponat nocere vlterius in
nocenti. Cum innocentia regis filij
mei. testimoniū habeat ab hijs qui
prope sunt. ⁊ ab hijs qui longe. nō
habetis excusationē de pcō. Que
enī excusatio possit vestrā desidiā ⁊
incuriā palliare/ cū omnibus lique
at ꝙ liberandi filium meū habetis
potestatē et subtrahitis voluntatē?
Nonne petro apostolo ⁊ in eo vobꝭ
omne regnū omnisqꝫ potestas regē
di cōmittitur? Benedictus aūt do
minꝰ qui talē potestatē dedit hoībꝰ
Non rex/non imperator/aut dux a
iugo vestre iurisdictionis eximitur.
Vbi est ergo zelus phinees. vbi est
auctoritas petri vbi est qui dicat ze
lus domus tue comedit me? Appa
reat ꝙ non inuanū dati sunt vobis/
et coepiscopis vris gladij ancipites
in manibꝰ vestris Dicite iniquis no
lite inique agere. et delinquētibꝰ no
lite exaltare cornu Nō degeneret in
herede petri. dignitatis aplice reuerē
da successio. Vrm agnoscite principatū

ꝓbate zelū/accīgimī ad op9 fortitu
dinis. ⁊ honorate misteriū vr̄ꝫ Glā
vr̄a diuulgẽ ad posteros. ⁊ cognos
cat generatio altera ꝙ inaniter tirā
n9 ille p̄sūpserit. ⁊ ꝙ potēter p̄sūpti
onē ei9. sedes romana punierit. vob̄
eq̄dē ꝯuertetur in discrimē ⁊ crimē.
si remissas habeat man9. ⁊ addat ī
punitas. cornua peccori Si ei ī viri
di hec facta sūt. ī arido q̄d fiet? Re
uelat q̄so vr̄a prīnitas. q̄re9 amic9
vir me9 rex pr̄ isti9 regis. ⁊ ꝙ fidel̄
vob̄ fuerit attēdite/ ꝙ benign9 iste.
successor prīne deuotionis extiterit.
nec a corde vr̄o excidat/ quāta ego
sollicitudine ꝑ ipꝫ. vr̄oꝝ negocia le
gatoꝝ ꝑmo vestra ꝓmouerim. Si
etiam in vestris necessitatibus mea
vmq̄ꝙ circa vos affectio torpuit deci
dam merito ab ĩimicꝭ meis inanis.
Ego aūt nunc experior vestroꝝ ꝓ
missa cardinaliū verba esse ⁊ folia.
Arbores aūt non a folijs aut flori
bus/ sed a fructib9 cognoscūtur / et
nos quidē a fructibus eoꝝ cognoui
m9 eos/ dicere pudet q̄d vtinā eos
fecisse pudeat/ tirān9 eos habuit ma
liae fautores/ cui9 se debuerāt exhi
buisse vltores. dilexi vocnā lingua
⁊ verbo. ꝫ ope et veritate Nūquid
redditur ꝓ bono malū/ et odiū pro
dilectione? Vt salua pace dn̄i mei
loquar dico ei ꝙ qn̄qꝫ ioab expro
brasse legitur dauid regi Diligis e
os qui te oderūt/ et eos odio habes
qui te diligunt. Heu qūo exarma
tur zel9 iusticie/ ꝙ miserabiliter cla
ues ecclie/ suū ꝑdiderunt officiū/ et
vbi glorios9 petri p̄ncipatus emine
re debuerat/ ibi contumeliosi9 oppri
mitur ⁊ vilescit pontificalis auctori
tas. lup9 irruit in ouile. leo in cauꝫ
dei/ et singularis ferus depascit eā.
nec est qui ꝓ domo dn̄i ex aduerso
ascendat. q̄qꝫ familiari9 ⁊ intolera
bili9 doleo. filiū meum tirānus cruci
at. dissimulat hoc sūm9 p̄tifex. nec
est q̄ redimat neqꝫ qui saluū faciat.
Si qua ergo consolatio in vobis. si
qua virtus caritatis in xp̄o. si qua mi
seratio. si qua cōpassionis viscera. si
quid deniqꝫ q̄d affectū patris. et p̄
tificalem sapiat vnctionē Audiat
oīs popul9 sapientiā esse in vobis.
ad faciendū iudicium. Sed quid ta
lib9 imoror. curro in incertū ⁊ aera
verbero. atqꝫ in ventos. nostri gemi
tus euanescūt Obstinatio tirāni du
rior adamāte est. et scio quē deus ne
gligit. nemo p̄t corrigere. Sermo
me9 in terrā cecidit. reuertit̄ ad me
vacu9. nec in hijs ad que missus est
prosperatur. Me igitur tribulatio
nū tempestas horrēda demergit/ me
ꝓfundū absorbet abyssi terribilis.
et vrget sup me pute9 desperatiōis
os suū. populi nostri omēs dant ma
n9 suas morti/ atqꝫ cū inferno ꝑaci
unt fed9 tabescentes ⁊ arescentes/ p̄
timore ⁊ expectatione. q̄ supueniūt
vniuerso orbi occidētali. Tu āt dn̄e
de9 sabaoth q̄ iudicas iuste. vide qꝫ
vim pacior/ iudica causā meā Et qꝫ
in terris iudicē nō inuenio. ego mise
ra et nulli miserabil̄. terrenū iudicē
ad tuū terribile tribunal appello In
felix ego q̄re doloris mei vehemētis
impetum sequor et os meum in ce
lum pono. Sed equanimiter quesa
sustineat pat̄ benignitas vestra. q̄d

ex dolore nō ex deliberatione procesſit peccaui ego. et vt verbo beati iob vtar que dixi vtinam nō dixiſſem. ideo non addam vltra et ſupponam digitum ori meo

Item de eadem ad eundē Conqueſtio ſuper captione regis filij ſui

Epiſtola centeſima quadrageſima ſexta

Uenerando patri ⁊ dño Celeſtino dei gr̄a ſūmo pontifici A miſera. ⁊ vtinam miſerabilis regina angeloꝝ ducaiſſa normānie comitiſſa andegauie. Miſere matri exhibere ſe miſericordie patrem. Inuidente locoꝝ diſtācia prohibeor beatiſſime papa vobis pn̄tialiter loqui. neceſſe tamen eſt vt plangā paululum dolorē meum Et quis michi tribuat vt ſcribantur ſermones mei ? Tota interius ⁊ exterius anxior vnde ⁊ verba mea doloris ſunt plena/foris ſunt timores intus pugne nec ad momentū michi reſpirare liberum eſt a tribulatiōe malorum ⁊ dolore. a tribulationib9 que inuenerunt nos nimis. Tota dolore ꝯtabui. pelliqꝫ mee ꝯſumptis carnibus adheſit os meū Defecerūt ān̄i mei in gemitibus et vtinam omnino deficiant. Vtinā totus ſanguis corporis mei iā emortui. cerebrum capitꝭ oſſiumqꝫ medulle ita diſſoluātur in lacrimas/vt in fletus tota ꝑfluā Auulſa ſunt a me viſcera mea. baculū ſenectutis mee. ⁊ lumen oculorum meoꝝ ꝑdidi. mei ſꝫ votis accederet. ſi deus īfelices oculos meos. ne mala gentis mee vlteri9 videāt perpetua cecitate dāpnaret. Quis det michi vt moriar pro te fili mi ? Matrē tante miſerie reſpice miſericordie mater. aut ſi fili9 tuus fons mie inexhauſtus peccata matris requirit a filio. ab ea que ſola deliqͣt. totū exigat. puniat impiā. ⁊ de penis innocentis nō rideat Qui cepit ipſe me ꝯterat. tollat manū ſuam ⁊ ſuccidat me. et hec ſit cōſolatio mea vt affligens me dolore non parcat Ego miſera ⁊ nulli miſerabilis. cur in hui9 deteſtande ſenectutis ignominiā veni duoꝝ regnorum dn̄a. duorūqꝫ regum mat̄ extiteram. auulſa ſunt a me viſcera mea. Generatio mea ablata eſt. ⁊ ꝯuoluta eſt a me

Rex iunior et comes britannie in puluere dormiūt. ⁊ eoꝝ mater infeliciſſima viuere cogitur. vt irremediabiliter de mortuoꝝ memoria torqueatur Duo filij michi ſuperant ad ſolaciū. qui hodie michi miſere ⁊ dāpnate. ſupſunt ad ſuppliciū Rex ricard9 tenetur in vinculis iohānes frater ip̄i9. regnū captiui depopulatur ferro et vaſtat incendijs In omnib9 verſus ē michi dn̄s in crudelē. ⁊ aduerſatur michi ī duricia man9 ſue vere pugnat ira eius contra me Ideo et filij mei pugnant inter ſe. ſi tamen pugna eſt vbi vnus vinculis artatus affligitur. alius addēs dolorem ſuper dolorem ipſius. crudeli tirannide ſibi regnum crulis vſurpare molitur Bone iheſu quis michi tribuat vt in inferno protegas me et abſcondas me donec pertranſeat furor tuus. donec ceſſent ſagitte que in me ſunt quarū indigna

tione· spūs meꝰ totus ebibitur·
Mors in voto michi est· ꝫ vita in
tedio· et cū sic moriar incessanter in
desiderijs tamen habeo mori pleni
us· viuere compellor inuita vt vita
michi sit pabulum mortis· ⁊ mate
ria cruciatꝰ O felices inexperti ludi
bria vite huiꝰ· et inopinatos euen
tus cōditionis incerte beato p̄uene
rūt aborsu· Quid facio? Cur subsis
to? Quare moror misera· ⁊ nō vado
vt videam quē diligit aīa mea vic
tum in mendicitate ⁊ ferro? Vt qd
enim tanto tēpe mater potuit obli
uisci filij vteri sui? Tigrides erga
fetus suos· lamias etiam seuiores
emollit affectio· fluctuo tamē in du
bio· Si enim abiero deserens filij
mei regnū· qd vndiqz graui hostili
tate vastatur· erit in absentia mea
omi cōsilio ⁊ solatio destitutū Si āt
substitero desideratissimā michi faci
em filij mei nō videbo· Nō erit q
liberationem filij mei studiose pro
curet· et qd magis vereor ad impossi
bilem pecunie quantitatē delicatissi
mꝰ adolescens· tormentis vrgebitur
tantaqz afflictiōis impaciēs facile i mor
tis supplicijs adigetur O impie crudelis
⁊ dire tyranne· qui nō es veritus
manꝰ sacrilegas· inmittere in xp̄m
dn̄i· nec te regalis vnctio· nec sancte
vie reuerētia· nec dei timor a tanta
inhumanitate cohibuit Porro prin
ceps apostolorum adhuc in aplica se
de regnat et imperat/ ꝫ in medio cō
stitutus est iudiciariꝰ rigor/ illudqz
testatur· vt execratis in maleficos patet
gladiū petri· quem ad hoc constitu
it super gentes ⁊ regna· xpristi crux

antecellit cesaris aquilas· gladius
petri gladio cōstātini· ꝫ apostolica
sedes p̄iudicat imperatorie potesta
ti· Vrā potestas a deo ē an ab hōi
bꝰ? Nonne deus deorum locutus est
vobis in petro apostolo dicens· Quod
cūqz ligaueris super terrā erit liga
tum et in celis· ⁊ qdcūqz solueris su
per terram erit so· ꝫ in celis? Quare ergo
tāto tpe tā negligēter ymo tā crude
liter filiū meū soluere differtis· aut
potiꝰ nō audetis? Sz dicetis hanc
ptātē vobis in aīabꝰ nō in corporibꝰ fu
isse cōmissā· Esto Certe sufficiat no
bis si eorum ligaueritis aīas q filium
meū ligatū i carcere tenēt· filiū me
ū soluere vobis i expedito ē/ dūmō huā
nū timorē dei timor euacuet Reddere
igitur in filiū meum vir dei· si tn̄ vir
dei es ⁊ nō potiꝰ vir sanguinū· si in
filij mei liberatiōe torpeas vt sāgui
nē eiꝰ de manu tua reqrat altissimꝰ
Heu heu si sūmꝰ pastor i mercena
riū putetur/ si a facie lupi fugiat/ si cō
missā sibi ouiculā ymo arietē elem·
ducē dn̄ia gregis· in faucibꝰ cruēte
bestie derelinquat· Bonꝰ pastor ali
os pastores instruit· et iformat nō
vt fugiant· si viderint lupū veniētē
sz aīas suas pro ouibꝰ suis ponant·
Aīa tua tibi q̄so salua sit dūmō nō
dicā ouis tue· sz filij tui liberationē·
crebris legatiōibꝰ salutaribꝰ monitis
cōminationū tonitruis generalibꝰ in
terdictis sn̄ijs terribilibꝰ studeas pro
curare Hanc sero vrā pro eo aīam ponē
tes q pro eodē adhuc vnū vbū dicere q
scribere noluistis/ dei filius testimonio
prophe de celo descēdit vt educeret vic
tos de lacu i q n erat aq Nūqd qd

decauit deum· dedecet dei seruū? Fili
us meus torquetur in vinculis· nec
ad eum descendis· nec mittis· nec
moueris super contritione ioseph /
xp̄us hoc videt ⁊ silet sed opus dei
negligenter agentibus· habundan
ter in sūma distractione retribuet/ le
gati nobis iam tercio promissi sūt/
nec sunt missi/ vt verum fatear liga
ti potius ꝗ̃ legati Si filius meus i
prosperis agēt ad simplicem eius
vocationem festināci⁹ accessissent·
quia de magnificencia eius munificen
cia ⁊ de publico regni questu· sue le
gationis vberes manipulos expec
tarent· Et quis questus eis glorio
sior esse poss3 ꝗ̃ regem liberare capti
uū/ reddere pacem populis· religio
sis quietem/ ⁊ gaudium vniuersis?
Nunc autē filij effrem intendentes
⁊ mittentes arcū in die belli· cōuer
si sunt / et in tempore āgustie dum lu
pus prede incubat· canes muti la
trare aut non possunt aut nolunt·
Heccine ꝓmissio illa est· quam no
bis apud castrum radulphi cum tā
ta dilectionis et fidei protestatione
fecistis? Quid profuit vobis simpli
cibus dare verba· ⁊ illudere vota ino
centium inani fiducia? Sic olim rex
achab fedus amicicie· cōtraxisse cū
benadab perhibetur illorumq3 mutu
am dilectionem· euentus habuisse
infaustos audiuimus Pugnas iude
iohānis symonis machabeorū fra
trū· celestis dispensatio felicibus ꝓs
perabat auspicijs· Missa vero lega
tione· sibi firmantes amiciciā roma
nor3/ dei ꝑdiderunt auxiliū· nec eis
semel· sed sepi⁹· venalis vox famili
citas· versa est in singultum· So
lus desperare me cogitis· qui solus
post deū spes mea· populiq3 nostri
fiducia fueratis· Maledictus qui cō
fidit in homine· Vbi est ergo nunc
prestolatio mea? Tu es dn̄e deus
meus? Ad te dn̄e qui laborem cō,l
deras sūt oculi ācille tue Tu rex re
gum ⁊ dn̄s dominātiū· respice in fa
ciem xp̄i tui· da imperiū puero tuo
et saluum fac filium ancille tue· nec
in eo punias delicta sui patris· aut
maliciam matris sue· Ex certa ⁊
publica relatiōe cognouimus· ꝙ im
perator pt⁹ ligien̄ episcopi mortem/
quem funesto gladio· longa tamen
manu dicitur occidisse Osmen̄ epm
⁊ quatuor epōs cōprouinciales eius
salmitan̄· cacā et tunesen̄· archiepōs
coartat miseria carcerali· et qd̄ auc
toritas apostolica nullatenus dissi
mulare debuerat sialiam quam a
tempibus cōstantini cōstat esse pri
moniū sancti petri· post legationes
post supplicationes· post cōminatio
nes apostolice sedis· in perpetuū ro
mane ecclie ꝑiudiciū· vsurpatione
tirānica occupauit In omnib⁹ hijs
non est auersus furor ei⁹· s3 adhuc
manus eius extēta· Grauia quidē
intulit· s3 certissime potestis expecta
re in proximo grauiora Hij enī q̄ debu
erāt esse columpne ecclie· i oēs vētos a
rūdinea leuitate mouētur· vtinā re
colerēt/ ꝙ ꝓpt negligētiā heli sacer
dotis· ministrantis in sylo· glā dn̄i
de israel translata ē· nec iā parabola
tēpis ꝑterita ē s3 p̄ntis Quia repulit
dn̄s tabernaculū sylo· tabernaculū
suū vbi habitauit in hoib⁹· ⁊ tradidit

in captiuitate ỽtute eorū· ⁊ pulchri
tudinem eorū in man9 inimici· Impu
tatur eoꝝ pusillanimitati / ꝙ eccia
ꝯculcatur· peaditatur fides· opprīnu
tur libertas· dol9 pacīētia ꝟ iniqtas
impunitate nutrit· Ubi est qđ dn̄s
ecclie sue qn̄qꝫ pmisit? Suges lac
gentiū et mamilla regum lactaberis
ponam te in supbiā seculoꝝ· gaudi
um in generatione et generationē?
Eccia olim superboꝝ ⁊ sublimium
colla ꝓpria ỽtute calcabat legesqꝫ
imperatorum sacros canones seque
bātur· Nūc aūt ordine turbato· nō
dicā canones sed canonū cōditores
prauis legib9 ꝟ cōsuetudinib9 exe
crandis artantur· Detestanda potē
tū flagicia tolerātur nec est qui mu
tire audeat / et in paupm pcca / dum
taxat rigor canonic9 exercet· Ideo
non immerito anatharsis phs tel
araneaum· leges ꝟ canones cōpa
bat· q̄ animalia debiliora retinent·
fortia āt trāsmittūt· Astiterūt reges
terre et principes cōuenerūt in vnū
aduersus xp̄m domini filiū meum
Un9 eū torquet in vinculis· Alter
tercias illi9 crudeli hostilitate deuas
tat· Et vt verbo vulgari vtar Un9
tondet· alter expilat· Un9 pedem
tenet· alter excoriat· Hec videt sum
mus pontifex ⁊ gladium petri supp̃
mit in vagina repositum Hic addit
cornua pccori / ipsaqꝫ taciturnitas e
ius presumitur ad consensum· Vi
detur ei ꝯsentire q̃ cū possit nō corri
pit / ⁊ dissimulatrix paciencia societa
tis / occulte scrupulo nō carebit· Im
minet sicut p̄dixit aplūs tēp9 dissē
sionis vt perditionis fili9 reuelet·

Instātqꝫ tempora periculosa vt scin
datur tunica xpristi incōsutilis vt rū
patur rethe petri· et catholice vnita
tis soliditas dissoluatur· Inicia ma
lorum sunt hec· sentim9 grauia gra
uiora timemus· Nec prophetissa·
nec filia sum prophete· plura tamē
de futuris turbationibus dolor dic
te suggerebat· sꝫ ipsa verba que sug
gerit sucapit· spiritum enim singul
t9 itercipit· et e9 vires meror absor
bens· vocales meatus anxietate p̄
cludit

Arguitur electus qui redditus ꝓ
hibitos ⁊ collatos alijs sibi appetit
retinere

Epl'a Cxlvij·

Illcō quōdā socio nūc aūt vene
rabili dn̄o R· dei gracia Elcō
de bangor· mgr̄ p· bles· bathonieñ
arch· Radicare in eo qui in elās su
is mittit radices· In die ordinati
onis vestre debuistis veterem homi
nem cum suis actib9 exuisse· ⁊ indu
isse nouū q̄ scđm deū creat9 est· Hic
enim dauid a die vnctionis sue· mu
tatus est in virum alterum· ⁊ spūs
dn̄i directus est in eū· vos aūt incipiē
tes ab iniurijs· turbastis m̄ in ipsa
ordinatione vestra· dn̄m archiepm̄·
et ad iracūdiam puocastis Ecce sa
cerdos bon9 q̃ in die sue scificatiois
placē deo et hoīb9 debuit ⁊ ī die ira
cūdie fieri recōaliatio· Vos āt pmi
cias vr̄as discordie ꝯsecrastis ⁊ ī tpe
amicicie facti estis rixe et seditionis
occasio Testionio salomonis Sex
sūt q̃ odit dn̄s· et septimū detestat
aīa ei9· enumerat vō sex odibilib9
septimū ponit· s· ītē amicos discordiā

seminate Si accepistis ymo qz ac cepistis/nõ spm huius mũdi s3 spm q̃ ex deo est quo agũtur hij q̃ sunt filij dei. si vos etiã grauiter offẽdissẽ. de bueratis esse pmptiores ignoscere q̃ vlcisci Nola int̃ vos dissẽtionis occasio ẽ q2 bñficiũ alij iã collatum voß nõ pfero cõtra formã canonũ. ptra meã psciẽtiã. ptra vestrã aiam ptra deũ. Apte vos tãgit pabola illa quã regi dauid nathã pphã p posuit de diuite q̃ multas oues ha buit et paupi vnicã abstulit quã ha bebat paup ille clericus cui pbendu lã illã donaui. iam ad sedẽ aplicam appellauit Creditis ne q2 equitas adeo romana degenẽret/vt hoiez in opẽ et mẽdicũ. lratũ et honestũ. i ec clesiasticis atq3 scolasticis eruditũ. opp̃mi sustineat a potẽte? Nõ opor tet vos sic abhorrẽ. vestre cũrie pau ptatẽ. quã in alienũ grauamẽ tota die corã hoib9 allegatis Titul9 paup tatis glorios9 est apud xp̃m. et q̃ filiũ dei decuit vos dedecere nõ debuit/pnceps aplor3 et psulũ di cit Aurũ et argentũ nõ est meum. Magn9 etiã aug9 ideo testamẽtum nullũ fecit qz vñ faceret paup xpi nõ habuit/vestri officij ẽ viuere de euãgelio sicut pstituit voß dñs/nõ incedere põpaticẽ in vestiũ cultu/in e quor3 fastu. i multitudie clientele. Decet vos tm̃ sacerdotalis et epã lis scimonie pfessorẽ. pãdere oino vestigia puersatiois ãtique Quid voß de cetero et hitatioi voluntne hanitim? Oẽs q̃s prave opinioĩs occasioẽs abscidite. et iuxta psiliũ apli. abstinete vos ab oi specie ma la. et bona nõ solũ corã deo. s3 corã hoibus prcudete. plurimũ quidẽ vestra honoris interest/ne vel modi ca preterite leuitatis nota repullu let aut assumpte innocẽtie nouitatẽ sinistra opinio. vel mimo flatu con taminet. vt autẽ verbo apli vtar. Sic vos existimet hõ vt ministrũ xpi. sic vos modeste habere velitis vt modestia vestra nota sit oibus hoibus Omnes q3 mot9 animi ves tri sic ad temꝑantiam redigantur/ vt vos talẽ dies pseerationis futu re ineniat. qualem discipulo suo de scribit aplũs dicens Oportet epm esse sine crimie/dei dispẽsatorẽ. nõ iracũdũ. nõ litigiosũ. non turpe lu crũ sectantem/pcite ergo paupi cle rico. ne ipsum ad aplicam sedẽ opor teat laborare Si eni hec ad aures sũmi pontificis illi9 querela detule rit/sedes illa q̃dq̃d de hoc misero redditu/vel de alijs quos hacten9 habuistis fuerit factũ. sine omni re tractioẽ dãpnabit Parcite vobis a mice kmẽ pcite et michi. et q̃ in hac pbendula me9 qñq3 fuistis. me nũc vobis in ipsa ad perpetue dilectio nis obsequiũ obligare velitis

Exhortatio vt epus ad suam di ocesi m reuertatur. nec deserat ecci am suam pter peregrinationem.

Eplã C. xlviij.

Reuerẽdo patri et dño D. dei grã bath. epo. p. bles archid su9 Salutem in eo sine quo nõ est salus Super laboribus et fatiga tionibus vestris. mea viscera conca

tiuntur assidue· deuoto compassiōis
affectu · Quis enī equo animo fe
rat/vt nobilis illa anima vestra sco
laribus exercitata milicijs ·spiritu
alibus imbuta doctrinis·tot et tan
torū graciarū dotibus pollens·ita
degeneret vt sui obliuiscatur·suoꝝ
sit imemor· Nec desponsate sibi ec
clesie· nec animaꝝ curā quas non
sine magno discrimine custodiēdas
accepit· nec iudiciorū dei terribiliū
recordetur? Miserere benignissime
pater anime tue· pro qua xpristus
animā suā posuit · et quā quasi sub
iactu alee posuisti· Tibi reuerende
pontifex me caritas compati ⁊ time
re compellit· vtinā ⁊ tu timeas Be
at9 enī homo qui semꝑ est pauid9
Quis de domino et amico suo non
timeat·in tam longo incolatu·inter
tot viaꝝ discrimina·iter tot vagos
et varios ⁊ incertos excursus? Que
vtilitas· que honestas· que necessi
tas ad tam longe peregrinationis
exiliū vos cogit? Veritas aposto
lis dicit· Si vos persecuti fuerint in
vna ciuitate·fugite in aliā· Non in
tempore pacis sed persecutiōis fugā
suis discipulis saluator indulsit/eā
tamen credo vestre mentis constātiā
ꝙ si vobis persecutio imineret·non
leuiter ad fugā·hostilitatis īpetus
vrgere vos posset· Nūc aūt condi
tiōe mercenarij· vestra fuga longe
periculosior censetur a multis Ille
fugit qui luporum terretur incursu·
vos non lupos·sed vestras oues fu
gitis· qui beneficio presentie vestre
lupos in oues mutare possetis Qđ
enī in toto regno posset arduo vobis

esse difficile· ꝙ ille cois oīm fauor
erga vos· illa ingenij vestri natiua
subtilitas · et multipliciter exercita
ta industria nō posset ad vestrū libi
tum imutare· Revolvite pater qr bea
ti petri vicari9 estis· vobis in eo quā
doq3 dictū est· Si diligis me pasce
oues meas· Quid est oues pascere
nisi euāgelisare subiectis· reddere de
o populū acceptabilē· verbo/ex/
⁊ exemplo dirigere vias dñi ⁊ pa
rare dño plebē perfectā? Sciatis ꝙ
semper exulare et peregrinare sūma
est miseria·atq3 testimonio salomo
nis· ire de hospicio in hospiciū vita
pessima · Si hodie (qđ deus auer
tat) mors/que oīb9 insidiatur·repē
te vos raperet/que lucra animaꝝ/
quas accessiōes de talentis spiritu
alibus vobis creditis·referretis ad
dominū? Non sustineat dñs ꝙ de
illoꝝ numero sitis·de quibus domi
nus dicit· Dedi eis aurū et argentū
meū · ipsi autē de auro et argento
meo operati sunt baal Aurū sapien
tie et argentū eloquētie·copiose cō
tulit vobis deus Absit vt ista de ce
tero in vanitates ⁊ in īsanias falsas
huj9 seculi cōuertātur Absit ꝙ dñs
me9 tonitruū illi9 sñie terribilis au
diat quā seruo inutili et ideo neq̄· q̄
talentū dñi inuoluit sudario · et in
terra abscondit·indignatio celestis
intētat Serui9 dāpnat9 est eciā q̄ ta
lentū dñi custodiuit/qr nō ē ex talē
to lucratus·nec arbor tm̄ q̄ malos
fruct9 facit· ſz q̄ fruct9 bonos nō facit
excidet et in ignē mittet· O quāta
est coꝝ cōfusio qui vos diligunt ex
affectu· dū vident et dolent eciam

veſtrā tanto tempe deſolatā. ⁊ vos
quaſi auē que auolauerit a nido ſu
o. ⁊ reliquerit pullos ſuos. quaſi vi
atorē in ſolitudine. hoīem ſine cau
ſa exulē ⁊ peregrinū. ſponte vagum
⁊ profugū ſuper terrā Abſentiā veſ
trā plangunt laici. clerici gemūt/ re
ligio lamētatur. ⁊ ad veſtrū reditū
pendēt deſideria oīm totiſq; medul
lis aīe ſuſpirant ad ſuarū paſtorē ⁊
epm animarum Cum multis mag
nis ⁊ ſapientibus viris. de negocio
veſtro glaſceñ locutus ſū. oīm ſentē
tia eſt rem veſtrā circa impoſſibile v
ſari. regnū et ſacerdociū in hoc parte
cōuenire. vt nutea vna nullo modo.
corona regꝭ aut cantuariēn eccleſie
mutiletur. Si ergo videritis q veſ
tri conatus vatiuos effect9 non ha
beant. nō ſit vobis ꝯfuſio redire ad
ppria Satis quia eſt cōfuſio addu
cens peccatū. ⁊ eſt cōfuſio adducēs
glāin. non ꝯfundatur nec erubeſcat
dñs meus. ſi non pt pro libitu op
tinere. qd ceteroꝝ pontificum null9
poſſet. Qz ſi hoc aſcribitis cōfuſio
ni et erubeſcentie. ſciatis q pro ꝯfu
ſione hac ⁊ rubore. dabitur vobis ī
terra veſtra cū honore ⁊ gloria. du
plicia poſſidere. Reuertimini queſo
ne vituperetur vlterius miniſteriū
veſtrum. et ad reditum vos inuitēt
breuitas huius vite. peregrinatio
nis pericula. dei timor. memoria
mortis. amici lugentes. et anime
deſolate.

Conqueſtio cuiuſdam in af
flictione poſiti.

Epiſtola C xlix.

PEtrus Bleſeñ Bathō Archid
J. ⁊ P. Salutē/ ⁊ mouēri ſup
contritione ioſeph Ab amaritudine
anime mee ⁊ ab incōſolabili dolore
cordis mei tot9 abſorbeor. et vtinā
omēs cathaacte capitis mei fluant
in fletum. Vtinā maxima pars cere
bri atq; maxillaꝝ totius miſeri cor
poris mei liqueſcat in lacrimas. vt
poſſim flere ⁊ plangere qd ſuſtinere
⁊ videre non poſſū a rege h. vocat9
in angliā ē et ab eo atq; filijs eius
ditatus largitionib9 effuſis. nec nō
ab archiepīs ⁊ epīs. ⁊ vniuerſis
magnatib9 terre cū veneratione. vſ
q; ad maliciā huius tēmpis exalta
tus/ nūc occaſione quarūdam littera
rum. que ⁊ p taciturnitatē veritatꝭ.
et p expreſſionē falſitatis obtente
ſunt/ a dño papa crudeliſſime circū
uento/ corām toto clero et populo
tante ciuitatis. quorum cura et cuſ
todia michi cōmiſſa eſt. Senex ⁊
emeritus a iuuene. ſimplex et va
litudinarius ab ambicioſo. manſue
tus et innocens a verſuto. Et de
temperatus loquar. turpi crimine
diffamatus ab omni honore archi
diaconat9 mei violēt expellor. por
ro lator pñtiū tragediā iſtā. vobis
apti9 explanabit Singultuoſ9 enī
dolor os meum. ſincopis et ſmalym
phis īpediēs. me loq aut ſcribē nō
pmittit Dat9 ſū p aſtuciā malignā
tis in obprobrium et cōtemptum.
niſi miſeria mea veſtram excitet mi
ſericordiam. et paſſiones mee veſtre
cōpaſſionis affectum prouocauerīt

Miserere mei saltem vos amici mei·
quos et si meritorũ meorũ exigen
tia michi amicos non fecit· tamen
miserũ hunc amare cõpellat pia cõ
passio que vonire frequenter in con
tractũ amicicie consueuit· nulli nisi
vobis duobus in curia scribo· vnicã
enim post deũ in vobis spei mee an
choram fixi· nec sum imemor verbi
quod veritas in euãgelio dicit· Su
p quacunqȝ re duo ex vobis cõsense
rint sup terrã fiet illis· Ethnicus e
tiam dicit· Non caret effectu quod
voluere duo· ¶ Dehortatio vite cu
rialis Epistola C·l·

Carissimis dñis ⁊ amicis clericis de curia dñi regis Magis
ter petrus blesen̄ bathonien̄ archi
dyacon9 Salutẽ in auctore salutis
¶ In angustia corporis ⁊ mortis pe
riculo constitutus scripsi vobis epis
tolã· in qua visus sũ vite curialis mi
liciã· ne dicã maliciã vehementius
dehortari· Eo eni tempore graui e
gritudine tactus· ⁊ ideo graui peni
tentia ductus nõ solũ curiã· sed mũ
dum et omnia que mũdi sunt· imũ
da ⁊ dampnabilia reputabã· Sicut
per experientiã didicistis ifirmitas
expressa est ymago naufragij · nã
dum nauis illiditur saxis aut vento
rũ fluctuũqȝ rabie procellosa concu
titur· vniuersa mũdi preciosa viles
cũt· ⁊ in penitudinẽ transit quicqd
fuerat occasio voluptatis· Si ergo
de corde contrito et humiliato ad
vos exhortatoria manauit epistola
quẽpiã vestrũ propter hoc scandali
zari nõ decet· Diligo enim vos in
xpristi visceribus· ⁊ qcqd ad edifi
cationem vestrã in ea scriptũ est· nõ
de odio curialiũ sȝ de sincera caritate
processit· Sane periculosũ est in cu
ria mori· nec leuiter ascendet ad e
minentiã perfectorũ· qui se castrensi
bus alligauit vinculis et curialẽ in
cidit laborintũ· Sed nec vitã curia
lium dampno· qui licet orationi et
cõtẽplationi non vacent· rei tamen
publice vtilitati occupantur· et fre
quenter opera salutis exercent· nec
possunt omnes viã vite arctioris ar
ripere· angusta eni ⁊ ardua est via
domini· sed magnũ est si hij qui in
montis eminentiã non ascenderũt
comitẽtur loth/ ⁊ saluẽtur in segor
modica ciuitate· Scio qȝ hij q in re
gie familiaritatis sacriũ admittũtur
multa facere possũt et dicẽ/ qb9 pau
perũ necessitas subleuetur· foueatur
religio· fiat equitas· ecca dilatetur
In hijs ⁊ cõsilib9 mie opib9· possũt
sibi curiales edificare ad vitã· si ta
men non detrahant· si non inuideãt
si manus suas excutiant a muneri
bus· si malũ p malo retribuere nõ
affectent· Vicũ eni curialiũ cõmu
ne est hoc q p leuissimo alteri9 ex
cessu grauiter excandescũt· atqȝ sim
pliciter delinquẽtes· errorẽ impacẽ
tissime ferũt· nec ad libitũ metiunẽ
iniurias quarũ expetũt vltionẽ· Fra
tres quidẽ quia sanctũ est dño regi
assistere· sanctus eni ⁊ xpristus dñi
est· nec inaniũ accepit vnctiõis regi
e sacramẽtũ/ cui9 efficacia si nesciẽ
aut in dubiũ veit fidẽ ei9 plenissiaȝ
faciet/ et curacio scrofularũ xpo meo
cyro cui9 apphẽdi dextrã subiicã ci
uitates ⁊ regna dicit dñs p ysaiam

Ibi tyrum regem· xp̄m suū dn̄s vo
cat· vn̄ et adolescēti q̄ ad p̄ces saul
eūde occiderat· noluit dauid parcere
eo q in xp̄m dn̄i man9 temerarias
iniecisset · Michi non videtur absur
dū · si domino regi iuxta apostolū
tā͞ precellenti honorē et obseqū ex
hibete· Regib9 enim nō solū bonis
ꝛ modestis· sed etiam discolis in oī
humilitate et reuerentia ēēo seruiē
dū Nam et hebrei precipiūtur ora
re pro babiloniis q2 in pace princi
pū· quies est populoꝝ· Sed et ipē
xp̄us solui a fidelib9 cesari tributa
decreuit· Non solum ergo tolerāda
sed desideranda est plerūqꝫ cū prin
cipib9 cōuersatio clericoꝝ Legim9
quidem sacerdotes et ꝓphetas· fre
quentiā ꝛ familiaritatē cū regib9 ha
buisse Tūc enim salubriter dispo
nitur vita regum· cū religiosoꝝ hor
tamenta sectanť et ducūtur consilio
sapientū Veruptamen licet ep̄os ꝛ
alios qui curam in se gregis dn̄ici
susceperūt· regum cōsiliis frequēter
expediat interesse/sua interest ne mi
nisteriū vigilantie pastoralis euacu
ent· sed sint in conspectu regum· sue
conditionis memores ꝛ petri naui
culam · cui presunt inter tempestuo
sos fluct9 curie nō relinquāt Nam ꝛ
vectes quib9 archa domini deferreba
tur· licet moueri ꝛ trahi in varias p
tes possent· extrahi tamē aut auelli
oino non poterant· In quo manifes
tissime figuratur q ecclesie prelati
⁊ si ad varias reipublice necessita
tes distrahūtur ad tempus· a spon
se amplexib9 et a populi sibi crediti
sollicitudine· minime separentur Ab
antiquo desiderabile fuit in oculis
principum gratiam inuenire· Nam
ꝛ ethico teste· principib9 placuisse vi
ris non vltima laus est· Nō solum
ergo laudabile· sed gloriosum repu
to domino regi assistere procurare rē
publicam sui esse immemorem· ꝛ om
niū totum esse · ꝑ me tamē nullus
implicabitur per me null9 explicabi
tur a vinculo curiali· Sequatur et
teneat vnusquisqꝫ ꝓprie volūtatis
arbitriū · Nam et iosue in optione
populi israhel ponit seruire diis me
sopotanie aut diis amorreorū· aut
domino deo· nulli volens imponere
citra liberā voluntatem aliene serui
tutis angariam · Ego siquidem in
hac et in alia quam premisi vobis
ep̄la· varia et fortasse cōtraria scrip
sisse redarguar· sicut et didimus in
quodā libroꝝ suoꝝ· quos innumera
biles fecerat· quādam legitur repro
basse hystoriam quā in alio quodam
libroꝝ vehemētissime cōmēdabat ·
Sane cū salomō verba ista penit9
cōtinuet· Rn̄de stulto iuxta stultitiā
suā· ⁊ nō rn̄deas stulto iux͞ stultitiā
suā · Si in ꝓuerbiis et ep̄lis verba
benigni9 exponātur· nec in nr̄o eccli
aste· nec in vr̄o blesen̄ dicta sibi ali
qua repugnabūt ¶ Conq̄rit d·
pape senex in paupe platura cōstitu
tus ¶ Ep̄la· Cli·

Domīo pape inocētī p· blesen̄
londoñ archid· Salutem ꝛ se
totū ad pedes ei9 Si ex abūdātia
cordis aliquid ore incircūciso impru
denti9 scribo· vos qui sp̄uales estis/
sustinete hmōi in spiritu lenitatis ·

Dedit enim vobis dn̄s linguam
eruditā vt sciatis eū sustentare/qui
lapsurus est verbo sed ꝙ ligua vr̄a
clauis celi facta est/ꝛ ptās in cuius
plenitudinē vocati estis nō ab hoīe
sed a deo est. Audite ergo pacientes-
si plangam paululū dolorem meū.
qui eleuat9 sum sup̱ ventū. vt turpi
us cadam. ꝛ fiā ceteris in theatrum
et derisū. Cū michi offerebat̄ lōd.
archidyaconat9. ip̄m renuebā. Il
ludq; verbū ysaie. frequēter corā e
piscopo inculcabam. Nō sū medic9 ꝛ
pań in domo mea nō ē panis ā ves
timētum/ideoq; nolite me ꝯstituere
p̄ncipē multitudinis h9. patriarcha
iacob qui cū dn̄o frequēt̄ habebat
familiare verbū ꝯmeracū omēs dies
vite sue. puos ꝛ pessimos reputa
bat. Ego vero vsq; ad hūc archidi
aconatū. oēs dies meos meliores la
pillo feliciq; transactos auspicio cō
putabam. Nūc autem sagitte domi
ni in me sunt. quarū indignatio ebi
bit spm̄ meū. In vespera vite mee
sum si tn̄ qd̄ viuo vita est. Oppssi9
eni morbis variisq; incōmoditatib9
senectutis obsess9/p̄cipuū habeo in
votis. vale seculo dicere. Iamq; p̱ dei
graciam delibor. ꝛ mortis rn̄sum in
membris meis accepi. eiusq; me
chatores se nitūtur ingerere corpus
culo tabescenti. O q̄ quieti9 ꝛ tuti9
michi esset semp̱ latuisse sub modi
o. q̄ in archidyaconatū lond. incō
sulti9 ascēdisse. vere sup̱ vētū ascēdi.
nā archidyaconat9 illi9 archidyacoī
draco est nō habens vn̄ possit viue
re nisi vento. Ille siquidem honor ē
in solis et nudis. et puris intellecti
bus. Nam cum sint in illa ciuitate
quadraginta milia hoīm. atq; cē
tum. ꝛ viginti ecclesie. nec a layc̄
decimas vel p̄micias. vel oblacōes
q̄uis sacerdotio fungar accipio. nec
ab aliqua ecclesiarū sinodalia. vel
cathedraticū siue procuratores. vel
auxilia seu hospicia. nec aliquas cō
suetudines debitas archidiaconis
possum elicere a subiectis. Ego ta
men supra vires meas correctioni
ꝛ eruditioni/tam cleri q̄ populi/āx
ia et indefessa sollicitudine me im
pendo. Nunquid magnum esset si
spiritualia seminantes temporalia
meteremus? Vbi est. Sumite psal
mum et date timpanum? Vbi est
dign9 ē mercēnari9 mercede sua? No
uit de9 ꝛ nouit tota regio. q̄ archi
dyacon9 london̄/nisi haberet aliūde
subsidiū vite nō posset sep̱ mensē/
de vniuersis illi9 honoris obuētōi
b9 exhibere. Quia igit̄ vocauit vos
de9 in plenitudinē potestatis/ꝛ inter
angelos suos/vt auferatis scanda
la de regno ei9 quod est ecclīa/obse
cro ꝛ adiuro glām sanctitatis vestre
cōtra h̄ malū/hoc scādalū abscinda
tis/et q̄ a dieb9 antiquis inordina
te factū est. reducere vobis placeat
anteq̄ moriar ad glām honestatis
Si enim ex hoc pacior magis tamē
successorib9 meis cōpacior. nescitet
enim fodere. erubescent egere. et ex
necessitate cogētur turpiter ꝛ pub
lice mendicare. precipite queso heli
en̄ et wernitoñ episcopis vt ad lo
cum accedant. et scd̄m statum alio
rum archidyaconatuum. istum or
dinent et quod statuerint ap. re. fa

ciant iuiolabiliter obſeruari. Sanc
tiſſime ⁊ potētiſſime inocens. cū ſis
nocentiū malleus. et inocentiū con
ſolator aut ab hoc archidyaconatu
aplica benignitate me liberes. aut
ſcđm gratiā tibi datā o deo. ſic ipm
ſola iuſſiōe tua ꝑ aliquos bonos vi
ros aut ordines ac diſponas. qua
tenus apud poſteros gracie ⁊ glorie
tue memorie ſupra omnē memoriā
pſeueret. Littere anxietatis Epiſ
tola C lij

Carissimo dño ſuo. G. dei grā
helieñ epiſcopo Du9 p. bleſ.
bath archid. Salutē ⁊ miſericordi
e viſceribus habūdare. Neceſſitate
vrgentiſſima tract9 vado cantuariā
cruafigendus a perfidis iudeis qui
in graui patibulo debitorū me tor
quent et affligūt vſuris. cantē cru
cē expecto londonijs. niſi miſericor
diter me liberaueritis. apud quē mi
ſericordia et copioſa redēptio expec
tatur. Auferatis igit̄ pater et ami
ce cariſſime crucē iſtā. et ſex libras
q̄s debeo ſampſoni iudeo. in vos ſuſ
cipiatis. q̄ten9 in hac liberatiōe me
a obligatione in obſequiū ⁊ debitū
in graciā conuertatis. Valete
Reſcribūt rothomageñ archie
piſcop9. et lexonieñ epūs. legati re
gis anglie. quid inuenerūt apud re
gem francie ad quem miſſi fuerant
Epiſtola C. liij.

Henrico dei gracia Illuſtri regi
anglorū ⁊c. R. rothomageñ
archieps. ⁊ arnold9 lexonieñ epūs
Salutē in eo per quē reges regnāt
Tāto tēpeſtiui9 ac diligenti9 iniūc
tā nobis legationē in mora dāpno
ſa purgandi duxim9 proſequendā.
quāto perniacioſior in tanto diſcrimi
ne dilatio videbatur. Accincti itaq̄
ad laborē ſuſcepti itineris. Regem
francorū adiuimus. blandiſſimaq̄
ſalutatione premiſſa. ipi9 preueni
entes offenſā. nulla cautela potui
mus veſtre ſalutationis extorquere
reſponſū. Singulos noſtre legatio
nis articulos explicauim9 ſeriatim
cōmoda pacis. et diſſentionis incom
moda frequentius inculcantes. Ipſe
vero verbū noſtrū in ōnibus. ſola
ſalutatiōe excepta pacienter admi
ſit. Expedito itaq̄ diligenter. noſ
tre legationis excurſu ſpatio mo
dici temporis interiecto contumelio
ſe cepit nobis ſt iudex. et verſucias
exprobare quibus ſe conquerebatur
ſepiſſime circumuentū. Dicebat q̄
fidē inter vos mutuo compromiſſā.
frequenter occaſione leuiſſima vio
laſtis. vos in oībus adeo exhibuiſ
tis inſtabilē. q̄ non adhibebit de ce
tero vobis fidē. Non ſit vobis rex il
luſtriſſime onerosū. ſi quod audiui
mus loq̄mur. Hec eſt eni nūciorū cō
ditio. vt de iniūcto ſibi mandato nil
ſubtrahant nil reſcindant vel diminu
ant de reſpōſo. Addebat eciā firmiſ
ſimū habuiſſe propoſitū expugnan
di vos anteq̄ carnotū veſter filius
aduentaſſet. Iſtaſq̄ occaſiones
diſſenſionis et odij proponebat. q̄
filiā ſuā ad virū ſuū redire non ſini
tis. q̄ ei dotē eius non redditis. q̄
ſubditos ſue ditioni populos. a mā
ſibus alūnie vſq̄ ad rodanū in ipſi
us odiū concitaſtis. q̄ in corone ſue
diſpēdiū. comitē ſci egidij. inſigniū

hominē recepistis Tandē etiā iura
mento firmauit/ se nunq̄ de cetero
vobiscū fedus aut concordiā habitu
rum/ nisi de vestre vxorū aut vestro
rū filiorū assensu· Nūc igitur in cus
todiendis munitionibus vestris et
potissime in vestri corporis tutela· cō
silio est vtendū· Cōmuni eni voto
in exitiū vestrū tota francia cōspira
uit· Nec satis est ei exterminare ter
re faciē igne et gladio· sed in vestrā
personā quod absit· scelus execrabi
le machinatur· Consulimus sane
siqua abstulisti· si lesisti aliquē· abla
ta restituē· et odia reformare in gra
ciam Hoc eni inimicos vestros potis
sime inuitat ad pugnā/ q̄ intestinos
hostes sentiunt vos habere· et qui
vobiscū dulces capiunt cibos data
oportunitate magnificabunt super
vos supplantationē· Maledictus q̄
confidit in hoīe· et ponit carnē forti
tudinē brachij sui Quid est amabi
lius filijs? Quid vxore familiari
us? recessit tamen vxor a latere ves
tro· et filij insurgunt in patrē· Ideo
non frustratorie loquebatur hic ille
hominū prudentissimus qui dicebat
amico ne credas· ab ea que dormit
in sinu tuo· custodi claustra oris tui·
Filius enim contumeliā facit patri
et inimici hominis domestici eius·
Sane suffragia illius imploranda
censemus· in cuius manu sunt cor
da regum· In eius nomine paruita
ti dauid golye subiecit magnitudo
In eius nomine samaria a deo fa
me confecta obsidente benedab·
ut triginta argenteis caput asini
venderetur sub ictu oculi liberata est
exuberātiq3 victualiū affluentia re
dundauit· In eo siquidē sperans nō
infirmabitur Si exurgat aduersus
vos preliū in hoc sperate· Si exur
gant aduersus vos castra· nō time
bit cor vestrū Ipse enim docebit ma
nus vestras ad preliū· Accipite vo
bis in auxiliū preces ecclesie· quam
si in aliquo offendistis· debita satis
factione impensa· ei de cetero omnē
reuerenciā exhibete· Sponsa enim
xpisti est et iniurias sponse· cristus
reputat suas / nec est quod magis
hostes vestros incitat ad conflictū /
q̄ q̄ arbitrantur vos ecclesie dei ini
micus extitisse deuotū Percucieat ca
rissimus dominus noster et de hijs
qui se contra eum in superbia et abu
sione erigunt reportet in virtute al
tissimi gloriā et triumphū

Monetur regina anglorū reconci
liari viro suo || Epla. C·liiij·

Regine anglorū Rothomagē
sis archiepiscopus et suffra
ganei sui Salutē et que ad
pacē sunt querē In publicā noticiā
venit nec alicui cristiano licitum est
ignorare· q̄ firma et indissolubilis sit
copula coniugalis Matrimonia semel
inita separare non posse· sanxit veri
tas que mentiri non potest· Quos
deus inquit coniūxit· homo non se
paret Sicut autē diuini mandati se
transgressorē constituit· qui separat
coniugatos· ita culpabilis coniugata
est· que se a viro suo separat· fideiq3
socialis vinculi nō obsistuat Cū vna
caro coniuges efficiantur necesse est
vt vnionem corporū comitetur spi
rituū vnitas et paritas in consensu

nature conditionem apli mandatū.
⁊ euangelij legem mulier illa crua
ciat q̄ viro non eſt ſubdita. Caput
enim mulieris vir eſt. de viro ē ſūp
ta viro eſt vnita / viri ſubdita poteſ
tati. Omnes itaq; cū ⁊ lamentabi
li querimonia deploram9. ꝙ cū ſis
mulier prudētiſſima. diuertis a vi
ro. recedit lat9 a latere. mēbrum ca
piti non deſeruit. ymmo qđ enormi
us eſt. viſcera domini regis ⁊ tua /
paterno inſurgere contra patrem. vt
merito cum propheta dicat. Filios
enutriui ⁊ exaltaui ipſi aūt ſpreue
runt me. Vtinam ſicut ali9 ꝓpheta
cōmemorat / perijſſet hora nouiſſi
ma dies veſtros et operuiſſet terra
faciem veſtram / ne viderem9 hec ma
la. Scim9 q2 niſi reuertaris ad vi
rum tuum. eris generalis ruine oc
caſio. ⁊ quod ſingulariter nūc delin
quis. in commune diſpendiū cōuer
tetur. Reuertere itaq; regina illuſ
tris ad virum tuū ⁊ dnm noſtrū. vt
in tua reconciliatione. reformetur la
borantib9 quies. et in tuo reditu leti
cia redeat vniuerſis. Si te ad hec
non promouēt p̄ces noſtre. te ſaltē
afflictio populoꝝ imminēs p̄ſſura
eccleſie et deſolatio regni ſollicitet.
Aut enim mētitur veritas. aut om
ne regnū in ſe diuiſum deſolabitur.
Hanc hec deſolatio in dnm regem
conuerti non poteſt ſed in filios ei9.
et ſucceſſores ipſoꝝ. cōtra manū fe
mineam et conſilium puerile. ꝓuo
catis offenſam domini regis cui eci
am fortiſſimi reges colla ſubiciunt.
Ea ꝓpter ante q̄ res in deteriorē exi
tum vergat. redeas cum filijs ad

maritūm. cui parere et cohabitare te
neris. te conuerte. nec tibi aut tuis
filijs ſit ſuſpectus. Certiſſimu enim
ſum9 ꝙ oīmodam exhibebit vobis
dilectionē et ſecuritatis pleniſſimā
firmitatem. Mone queſo filios tu
os. vt patri ſuo ſubditi et deuoti ex
iſtāt / ꝓ quibus tot paſſus eſt anguſ
tias / tot diſcrimīa. tot labores. Vñ
ne incōſulta facilitas dilapidet ac
diſpergat ꝙ tantis eſt ſudorib9 ac
quiſitum. hec tibi pijſſima regina.
⁊ zelo dei dicim9. ⁊ ſincere caritat̃
affcū. prochiana enim nrā es ſicut
et vir tu9. non poſſum9 deeſſe iuſtici
e. vel redibis ad virum tuū. vel iure
canonico cōſtringimur ⁊ tenemur in te
cenſurā eccleſiaſticā exercere. Quod
quidē inuiti dicim9. et quod niſi reſi
pueris cum dolore ⁊ lacrimis facie
mus. Valete

Littere affectiōis ⁊ amicicie.
Epla Clv.

Rc. dei gracia rothomag. archye
piſcop9. cariſſimis amicis ſuis
E. priori de caritate ⁊ vniuerſo cō
uentui Salutem. in eo qui ſal9 eſt
omniū. Cum ſuper impenſis olī
obſeqjs voƀ teneamur multiplr̃ ob
ligati / cumulatius tamen redundat
ad meritum ꝙ de tribulatione nrā
vocatis nos. in quietem / ꝙ ad om
ne obſequium / liberaliter vos offer
tis. Et quidē ſi nulla diſſentio nor
māniam turbaſſet / ſi plena pace frue
eremur / ad vos aīa nrā tot̃ niſib9
anhelaret. ne dum de hac tempeſta
te cū apud vos conuerſari beatitu
dinem reputemus. et ymaginem

alterius paradysi Nichil est qđ nos
tras angustias hodie grauius exa
cerbet q̃ꝫ ⁊ recordatio et amissio q̇e
tis illi⁹ quam vobiscū duxim⁹·iter
vos tanq̃ꝫ extra seculū·tanq̃ꝫ inter
angelos ꝯuersantes Nūc itaqꝫ ad
nostroꝝ votoꝝ plenitudinē accede
ret facere qđ rogatis si sine ꝑgradi
⁊ enormi scandalo posset fieri Sed
in hac strage publica desolatas o
ues relinquere·peccati⁹ esset mercēna
rij q̃ꝫ pastoris nō dicim⁹ ꝙ hostib⁹
velim⁹ occurrere·qui hostes nō vide
mus·q̃ dn̄os nr̄os aspiciam⁹ vtro
biqꝫ q̇ dn̄i regis francoꝝ et dn̄i re
gis angloꝝ·et iunioris regis filij
sui eminētie tenemur obnoxij ⁊ de
uoti·si pacis reformatores esse nō
possum⁹·deum saltem rogabim⁹
que ad pacem sunt·vices agemus
xp̄i·viuis condolebim⁹·⁊ ꝯmorie
mur mortuis·⁊ mutuo quodam cō
passionis ꝑticipio·ꝓssuram publicā
⁊ cōmune discrimē·ꝓpriū faciem⁹
Utinam nostro sāguine possꝫ hec
strages redimi·⁊ cōpensari morte
nostra cū generali dispēdio Sed
vtinam pateremur quod passuri sūt
vniuersi· Orate igitur dilectissimi
dn̄m nostrum·vt respiciat in faciem
testamenti sui·⁊ tumultum presen
tis discordie tranquillet ad pacem
Si enim spes pacis nobis arride
ret/hoc bene habemus in votis vo
biscum illud tantillum vite expende
re·quod nostre residuum est senectu
ti· Ualete·

Conquestio petri sup dilatione
ꝓmissi· Epl̄a C.lvi·

Uenerabili p̄ri ⁊ dn̄o·W·dei
grā senonen̄ archiep̄o·p·ble
sen̄ Salutē ⁊ se totum ad pedes
Expectans expectaui dn̄m meum
diu nec intendit michi Sperabam
ꝙ daret affectui verbū suū·⁊ grām
quam michi magister gerardus ex
ꝑte ipsi⁹ nūciauerat opibus exhibe
ret Eram in amaritudine multa/ꝫ
magister G·michi grata ⁊ dulcia
nūciauit·ita ꝙ scđm multitudinē
dolorū in corde meo·cōsolationes
eius letificauerūt aīam meam Mo
rola quidem ⁊ incerta voci mei cō
pletio·me quasi in frixorio decoque
bat·⁊ si diu sic mecū moraret·⁊ in
talibus esset vita spūs mei·longe
dulcius esset michi mori·q̃ꝫ morte
continua viuendo torqueri Uerūp
tamē si nō es oblitus misereri·si co
gitas vt complaceas sis adhuc·as
signo tuis obsequijs·mee residuū
iuuentutis Recordare qꝛ venit tem
pus miserendi·quia venit temp⁹·
Iam aduesperascit michi·et vite
mee iclinati sūt dies·vt verbis iob
vtar Ruge mee testimoniū dicūt
contra me·⁊ canicies ānunciat se
nectutem Hic ad obsequium suum
pleriqꝫ magnates promissionibus
suis ⁊ donis alliciūt·sed vestra pro
missio ⁊ natiui dulcedo aeris me for
tius trahunt·⁊ maxime prebende
carnoten̄ desiderium·in quo michi
spem dedistis·⁊ ideo vberes ⁊ cer
tos reddit⁹·vestre mihi pollicitati
oni prebabui· Nam vt verbo gede
onis vtar·Melior est michi race
mus effraym/super vindemijs aby
ezer Melior est michi dies vna in

atrijs tuis sup milia. Melior et ac ceptior e michi apud vos mediocri tas. q apud alios diuiciarum effu sa infinitas. Quoniam igitur sus pendistis hactenus animam meam nec ullam per nuncium meum de ves tra voluntate certitudinem reporta ui. ne cor meum ulterius fluctuet in incerto. ibo et visitabo quem diligit anima mea. Dominus autem qui pascit me a iuuentute mea prosperu faciat iter meum. et impleat me le ticia cum vultu tuo. quia vultum tu um donune requiram.

Monet vicariu suu vt diligent supleat vices suas. Epla Clvij.

Magister p. bles. bath ar. G. vicario suo. Salutem in eo q salus est animarum. Licet circa de bitum ecclesiastice administracio is institutus ad plenum. quia ta men vices meas exequeris in hac parte. plurimu interest mea. tanto gsideracius te solliatudinem anima rum gerere. quanto certius est hui9 officij negligentiam. in coe salutis vestre dispendium redundare. Sal9 si quide aiaru quaru custodia susepis ti. de tuis manibus in districto et su mo examine requiretur/nec materi am excusationis habebo legitima. qui et si cura aiarum no habuerim. et tamen ydoneu debui puidisse pas torem. Ea pter moneo te frat et exhortor in xpo. Vinea dni sabaoth cui9 tutela prouidetie tue comissa e. vigilanter et circumspecte custodias. Sunt enim vulpes que demoliun tur latenter hac vinea. occulti vidi licet inimici versute. qui no solum sub iectorum pniaie delectatur. s electoru obseruat calcaneu. et prelatos sibi delicacius acceptat in cibum. Sicut scriptura testatur. quia cibus behe moth cibus electus. Perditos ho mines. qui no attendentes quantu tis ex aiarum cura discrimen imine at. si se ad susceptionem hui9 hono ris. cu auiditate anhelant. Et cum apostol9 dicat. Nemo sibi sumit ho norem. s qui vocatur a deo tanq a aron. Ipsi vero electi no vocati. peri culose administrationi se ingerut / et importat. Infelicissimus sacerdos ad aie sue prouidentia omnino no sufficit. et multarum aiarum curam attemptare psumit/proculdubio mer cenari9 est. burse lucrum querit non aie. Cum eni sentiat se peccatis one ratu. mole hui9 miseri corporis ag grauatu terrenis curis implicatum/ carnalibus desiderijs occupatum / contra pseutiones infirmu. timori b9 trepidu/anxiu suspitionibus ob noxiu/infinitis necessitatib9 expo situm. procliuiu ad vicia/inualidu ad virtutes. qua psumptione aggredi tur on9 ferre. qd p horam no sufficit sustinere. Sed excecat miseru execra da ambitio. qui du obuentiones alta ris rapit. de viduaru lacrimis et pa trimonio crucifixi pascitur. no atten dit q hec in die tremenda a dno ex actissime requirantur/ propter hoc ir ritauit deu dixit eni in corde suo no requiret. Certe requiret dns vsq ad nouissimu quadrante/ ipse cum lon ganimis et in multis misericors ad tepus cu paciencia sustinet neqcia sa cerdotu. Et cu dixerit pax et securitas

tūc repētin9 supueniat interit9·sicut
dolor i vtero habētis/ꝛ nō effugi
ent· hᷓ iō tibi dilectissīe frat' intimā
da decreui/vt statum vite tue ꝯsilio
maturiore disponas ꝛ si circa curā
dn̄ici greg̾ te negligēt' hacten9 ha
buisti·redimat' tactuā t̄pis· ꝛ qđ ꝑ
perā factū ē·in meli9 reformet' Qui
vis alios regē ꝛ docere·pⁱus teipsū
regas ꝛ doceas Cepit ih̄s facē ꝛ
docere·pⁱus fac ꝛ postea doce Male
doces si male agēs bn̄ loq̄ris/forti
or em̄ vox opis q̄ꝫ vox oris In ordi
natioē sacerdot̾ labia ei9 ꝛ man9
dn̄o ꝯsecrāt'/labia ei sacerdot̾ cus
todiūt iusticiā·man9 vero mūdissi
mas esse oportet·q̄ mūdissimā car
nē ꝛ sāguinē xpi tractāt Sint g̾ v̄
ba tua subiectis ad fructū·sint opa
ad exēplū·teste gre· Si pūse agis
tot mortib9 te dignū ꝯstituis quot
ad subditos tuos ꝑditiōis exēpla
trāsmittis Hanc vitā singuloꝝ q̄
de tuo grege cēsent' diligēt' explo
ra Si qđ inueneris corrigēdū p̄mū
illud corripias i spū leuitat̾ Si te
nō audierit dic ecc̄ie Et si plaga i
curabilis adhuc fomēta nō senserit
ferrū abscisiōis appone Argue ista
obsecra·oportune/iportune Si qđ
tuū est feceris ꝛ increpatio tua id nō
fecerit ad qđ missa ē ꝫ vacua redūda
tur tanq̄ iaculū feriēs ꝛ resiliēs·
nō est qđ tibi de cetero iputet' ad
culpā Ille ei te excusat q̄ dicit No
lūt audire te· q2 me nolūt audire
Et q̄ vos spnit me spernit Si ex
hortatio tua fructū fecerit·aīaꝫ tuā
lucraberis cū aīa aliena·Hijs ꝛ si
milib9 te ad frugē vite melioris in
uitere poterā·ꝫ vt multa ꝯcludā n̄c
i paucis·ꝯsiliū meū est·vt te a solli
citudine aīaꝝ oīno exoneres· aut
te talē studeas efficē q̄ an̄ terribi
le tribunal sūmi iudicis de tua ꝛ a
lioꝝ aīabus sufficias rn̄dere

Cōmēdatia cuiusdā abbatis d· pape· Epl'a C·lviij

Summo pōtifici Cū ex d i
uitate locoꝝ ꝛ bonoꝝ relati
one didicerim9 frēm H·venerabilē
abbatē salmurij ꝛ an̄ pmotionē su
am vite laudabilis extitisse· ꝛ post
pmotionē suā·ascēsiones in corde
suo ordidisse·et de virtute i virtutē
ꝛ abbatiā suā bn̄ per xiiij ānos vel
ampli9 laudabiliter rexisse i pace/ꝛ
ordinis obseruātia·ita q̄ cenobiū
illud in spūalib9 ꝛ tempalib9 inter
alias abbatias turoneñ puincie p̄
fulgebat Miramur plurimū audi
to·q̄ quidā sinistro ve dicit' ducti cō
silio·pacificū ipsi9 abbatie statū·cō
turbare nō verentur·licet abbas ꝛ āte
appellatiōnē et post·eis obtulerit
scđm monastica ordinis istituta ac
citis viris·abbatib9 ꝛ bonis vir̾
patus erat stare eoꝝ ꝯsilio·ꝛ si qđ
emēdandum fuerat·emēdare/p pace
igit' ꝛ tranq̄llitate ipsius ecc̄ie vel
abbatie vobis pater scīssime suppli
cam9/vt p malorum repulsam·ꝛ eo
rū qui cū sunt corde approbationē
tranq̄llitati ipsi9 ecc̄ie·clemētius in
tendatis Bene ꝛ diu valeatis

Reprehēsio amicicie simulate Epl'a C lix·

INhoneſtum eſt illos. ſeueris
altercari diſſēcoib9. ad quoꝝ
emulationem ſue vite ſtatū. ceteri
debuerant cōformari. Me equidem
tue familiaritatis ſacrario repoſitū
opinabor. te ſolum iudicabā me al
terꝝ. tu verſucie toxicū fouens inter
us. vulpine machinā fraudis. ſophiſ
tice dilectionis inuolucro palliabas.
Verū picte liberalitatis eluſus elo
quio. verū experientia tandem edoc
tus. ambiguā amoris effigiem de
prehēdi. dū venenoſo murmure me
corrodis/ dū abſenti derogas. dum
innoxiū non ceſſas impetere maledic
tis. Vel igitur eloquiorū turpitudi
ni ſilenciū indicas/ vel aceto reſper
ſus ſacrilegio. flebis ꝛ inſignis toto cā
tabitur vrbe. Ab integritate dilecti
onis amor degenerat. quem claudi
care cogit adulatio. quem occaſio fa
talis inquietat. me ſiquidem. mētis
adeo ſibi counivit ꝑceptitas. vt ea
dem cōicarem9 aīa. vt illū me alterꝝ
iudicarem. Verꝝ ſuſurro liuoris acu
leo inſtigatus. diſcordie toxicū ſemi
nauit. et iunctos diſpergēs. hoſtem
michi peperit manuum. Quoniam
igitur excellētiā prelatorū illuſtrat
cōtumelias mitigare reſarcire diſcor
dias. veſtris aduolut9 genibus ma
ieſtatē veſtrā efflagito. quaten9 me
ꝛ magiſtrū g. iter quos nubeculam
odij ſeminauit adulatio. velitis ad
concordiam reuocare

Graciarum actio amico ſuo.
Epiſtola C lx.

IDem C amico ſuo ītimo Sa
lutem ꝛ vtinam corporaliter
ſemetipſum. Michi ad votum fre

quēter occurrit terram natiuitatis
mee reuiſere. cum tamen illuc nulla
me trahat affectio ꝙ̄ deſideriū vos
videndi. Non ſum acceptus propheta
ta in patria mea. et ſicut propheta
ſuccinit. Non cognouerunt me fra
tres mei/ neqꝫ ali9 ꝓph̄a ꝯqueritur.
domus natiuitatis mee facta eſt nū
c' ſpelunca aſpidum ꝛ habitatio
ſcorpionū. Gremiū michi mi ſeuo
die ꝛ alijs meis. regio natiua ꝑdu
ſit. quos exponēs. alibi fatere patri
am nos coegit. Inter amicos ꝛ fra
tres te ſolum experientia michi fra
trem exhibuit. et amicum / cuius
beneficio reſpondere non ſufficerem.
ſi totus auro effluerem et argento.
Mendaces enim ſunt filij hominū
in ſtatera. quia obſequia libenter ac
cipiunt. nec accepta retributioni
bus proſequuntur. Dominus retri
buat pro me. et qđ mee exiguitatē
impotentia non preſumit/ exuberās
munificentia illius exſoluat qui de
theſauris ſue gracie. multiformi
ter erogat vniuerſis. Deuotionis
quam erga vos habeo teſtis eſt mi
chi iuxta apoſtolum in celo. teſtis in
terra. ipā dūtaxat deo et ꝯſcie mee
pꝫ/ quā replicare ideo ſuperuacuū cen
ſeo. qꝛ ꝛ ṽba adulationē ſaperēt. et
ꝓbabilitatem excederent in īmenſū.
Salutate oēs amicos nrōs. Certi
tudinē aduēt9 mei vob̄ deſignare non
poſſū. qm̄ inopini labores viaꝝ. ꝛ
fluctuationes implicant curiales

Congratulatio de promotione
amici Epl̄a C lxi.

IDem bathonienſ electo. Sa
lutem in eo qui ſal9 ē electoꝝ

Magnificat aīa mea dn̄m/quia magnifice ⁊ mirifice miaʒ suā exaltauit ī eo q̄ meaū miseicordie egerat/⁊ cū ego ad suscepti bn̄ficij retributionē nō sufficere. xp̄s paupm fideiussor ꝓ me exuberātissie rn̄dit ad meritū. cū in cathedrā erigēs ꝓsulare q̄ me de lacu pauptatꝰ erexit. ad meoꝝ plenitudinē gaudiorū nemo q̄d q̄ꝑ posset appone̅ Cū illū in portu securissiō videā nauigare. ꝑ quo solo ludibria fortune āa pitis. ⁊ casuales verebar euēt9/ꝑ q̄ solo intꝰ spem ⁊ metū anxi9 fluctuabā. O q̄ꝑ glorificāda sꝰ opa dn̄i. ⁊ mi ̄eratioēs ei9 sup omia opa ei9. Cū in oīb9 nc̄itatib9 meis. ei9 miseriordias sim exꝑt9. desiderio meo lōge nūc benign9 aspirauit. q2 q̄d incessantꝰ suspirauerā ab ātiquo feiā tn̄ cōsūmauit effectu. Deū ⁊ ɔsciam meā testes iduco. nō ideo elcōni vrē ɔgratulor. vt in ea iam spem ꝓmotionis mee ɔcipiā. ꝫ q2 votis meis video satisfactū. secure iā possū ⁊ mori et viuere. q2 hꝫ solū cū desiderio expectābā. vt essꝫ q̄ vrē liberalitati q̄ vrē magnificētie q̄ vestris laborib9 rn̄dēt Adhuc tātillū michi vite dn̄s idulgeat. vt ī eminētia pastorali vos videā. quē de9 elegit in sacerdotē sibi.

Implorat rex auxiliū dn̄i pape.

Epl'a Clxij

Sanctissiō dn̄o suo A. dei gratia catholice ecc'ie sūmo pōtifici h. rex āglie. dux normānie ⁊ aq̄tanie/comes andeg. et cenom. Danitē et deuotē subiectiōis obsequiū In magnoꝝ discriminū āgustijs vbi domestica cōsilia remediū non iueniūt. eoꝝ suffragia iplorātur. quoꝝ prudētiā in altioribus negocijs. experientia diuturnior approbauit/lōge lateq3 diuulgata ē. filioꝝ meoꝝ malicia quos ita in exitium patris. spūs iniq̄tatis armauit. vt gloriā reputēt et triūphū prēm ꝑsequi. ⁊ filioles affcūs in oīb9 diffiteri. ꝓueniēte meoꝝ exigētia delictorū vbi pleniorē voluptatē ɔtuderat michi dn̄s. ibi grauius me flagellat Et q̄d sine lacrimis non dico. cōtra sāguinē meum ⁊ viscera mea. cogor odiū mortale cōcipe. ⁊ extraneos michi q̄rere successores. ne videā sup soliū meū sedētē de semine meo Illud ꝓterea sub silēcio ꝓterire non possum. q3 amici mei recesserunt a me. ⁊ domestici mei querūt aiam meā Sic eni familiarū aīos intoxicauit cladestina cōiuratio. vt obseruātie ꝓditorie ɔspirationis vniuersa post habeant Salūt nāq3 meis adherere filijs ɔtra me trāsfuge ⁊ medici q̄ꝑ regnare meāt et in āplissimis dignitatib9 ꝓfulgē Qm̄ ergo vos extulit de9 in eminētiā officij pastoralis. ad dandam scientiā salutis plebi ei9. licet absens corpore. pn̄s tamen aīo. me vestris aduoluo genib9. consilium salutare deposcens vestre iurisdictionis ē regnū āglie ⁊ q̄ tū ad feudatarij iuris obligationē vob dūtax at obnoxi9 teneor ⁊ astrīgor Experiatur anglia quid possit romanus pontifex et quia materialib9 armis non vtitur. patrimoniū beati petri

spūali gladio tueatur Cōtumeliā filioꝝ poterā armis rebellib9 pro pulsare·sed patrē nō possum exuere Nam et ihcremia testāte Nudaue rūt lamie māmas suas·lactauerūt catulos suos Et licet errata eorū quasi mētis efferate me fecerint/te tineo paternos affect9·et quādam violentiam diligēdi eos michi con dicio naturalis iportat Utinā sape rēt ꝛ intelligerēt ac nouissima pui derent·lactāt filios meos domestici hostes·ꝛ occasioē malignādi habi ta nō desistunt quousqꝫ redigatur virt9 eoꝝ i puluerē·ꝛ cōuerso capi te i caudā·serui eoꝝ dn̄ent eis Iux ta vbū illud salomōis Seru9 astu t9 filio dn̄abit̄ iprudēti Exātet er go prudētiam vestrā spūs cōsilij·ꝛ ꝗuertatis corda filioꝝ ad prēꝫ·cor eni prīs ꝓ bn̄placito vestro ꝗuerte tur ad filios·et in fide illi9 ꝑ quem reges regnāt vestre magnitudini ꝓ mitto·me dispositioni vestre in om nib9 ꝑituꝝ·vos ecclesie sue pater scē·diu xp̄us seruet incolumē·

Rogat pro fauore habendo·

Epla C·lxij·

Domino ꝛ frī suo comiti theob senescallo francie G·duussa gliitigeoti quondā vxor Salutem·

Princapat9 nomē amittere ꝓmere tur q̄ a iusto iudicij declinat trami te/presertim cū idcirco de9 posuit in terra p̄ncipes·vt recto diffiniāt ꝛ de cidāt examie·qd ad eos ꝑuenerit questionū·sicut michi nuꝑ auditū est Guido de bona valle fidelē me um io· de alludia·de homicidij rea tu impetit·ꝛ infēdit ꝗuincere si qua via possit Quo circa fraternitatē i pl̄xo pn̄tib9 vt p̄dict9 iohānes ꝓ piciū in hac causa vos habeat·a de o ne querat̄ indebite tractatum

Respōsio quedam excusatoria

Non est leue defendere reatū hoīs·quē oīs opinioīs auda ciās ifamat·ꝛ ipetit et icusat Ca ritatis vrē recepi lrās/vt fidelē ves trū io·noie sic in sua iusticia cōfoue rē ne aduersus eū iniq̄tas·ꝛ iniusticia ꝑualeret Petitioni vestre consensi qd potui· ꝫ p̄fatus ille destituit·ꝛ audire vindictam recusauit·q̄ se no uit iudicio ꝗdempnādū Intenorem siquidē habebat iudicē ꝛ illi9 iudici o secessit a causa·nec humanū iudi cium expectauit

Cōmēdatio tutele

Epla C·lxiij·

Conseruare fideliter amici de positū·equitatis auctoritas· et amoris ratio nos ꝗpellit Cum a vestris exirem finibus·ꝛ se michi multoꝝ offerrēt studia·totā rerum meaꝝ custodiā/caritati tue ꝗmitte re pelegi Pn̄ dilectionē tuā depre cor ꝛ exhortor pn̄tib9 vt in rerum meaꝝ custodia te fidelē velis eate nus exhibere· qꝫ multorū grā dig nū te facias ꝛ fauore

Responsio

Dum amici nr̄is ꝓmissio nos astringit/ iusta ꝗfundimur eru bescētia·si promissa nō ducim9 ad euentum Cum tuaꝝ rerum recepi custodiam promisisse tibi me fate or ꝛ recordor vniuersa michi com missa fideliter et in bona custodia

ſeruabitur. Non recedā a pacto quod
tecum habui. nec res tue ſi potero
ſuſtinebūt in aliquo detrimentū.

Cōtra offenſores increpatoria.
Epl'a Clxv.

IN miniſtros dei ſeuiciā exer
centes. ⁊ in ſuis ſceleribꝰ obſti
nati ſupmi iudicis irам excitāt. et
in ſuam exaſperant vltionem Offē
diſtis aūt in ſummo pōtifice. tutorē
pontificiū. ⁊ ſūmū vindicem. q̄ ad tē
pꝰ ſuſtinet exceſſus hominū et offē
ſas non p̄terit impunitas. Scias
āt ꝙ p̄ſumēs offendere miniſtrū cu
iuſlibet. offendit ⁊ dn̄m et ſi noſtra
curatis admittere cōſilia. matura te
deponere pharaonem.

Correptio excedētis
Epl'a Clxvi.

OMni exceſſui feneſtrā apit qui
quod vouet iniurie licere per
mittit. Appellat̄ ſimplicitas in rege
remiſſio cū ſit eiꝰ exceſſum corrigere
non habenas exceſſui relaxare Alex
ander ille quem papā dicitis in pſo
nam nrām admiſit indebita/ q̄ plec
tenda cenſuimꝰ ex regni conſilio. nō
remiſſe ſimplicitatis modeſtia ſuſti
nēda. Nobis tamē cōſulitis vt a ta
li vindicta de cetero deſiſtamꝰ. ⁊ ſi
maiꝰ eo velletis cōſulere crederemꝰ

Reſponſio

NOn ē nrā iuſticia q̄ potēt pſo
nā ɔſiderat ⁊ vt votū eꝰ deſer
uiat inclinat̄. Si tyrānꝰ impatori
a furorē exercuit in romanā ecciam
et furoris gladiū in eam exercuit.
Nūquid ei nocere neceſſe eſt. vt a ſu
a deſiſtat ſeuicia ſupplicanti. Nūq̄d
eſt dignꝰ vt qui ſcelꝰ p̄ſumit admit
tere ſupplicantē. ſe p̄bebat ꝙ ab eo
qui patitur admittēdi de venia ſup
plicetur. Equitatis vigor et ratio
poſtularet. vt qui ſanctam laceſcere
preſumpſit ecciam ipſe quoq; de ve
nia supplicaret. Verum ſicut tue teſ
tātur lrē. penitētem animū impera
tor induit ⁊ contritum/ ſic pnīa per
ueniat ad veniam ꝙ exceſſus p̄teritos
ei remittimꝰ. et amoris ſinū ⁊ gre
miū aperimꝰ.

Repellitur ſupplicatio mediato
ris qz nichil dedit.
Epl'a. Clxvii.

AMicꝰ amico Salutē. ⁊ hoc
totum quod ipſe eſt. Parum
confert venuſtura eloquij. que petē
tem nō prouehit ad petita niſi pre
ces ſint precio colorate. Super tue
petitionis ſollicitꝰ implemento. la
boraui quod potui. ſed roganti pa
tum licere permittitur/ ſi pro eo da
norum auctoritas et interuentio nō
perorat. Et quid plura? Repulſam
ſuſtinui/ quia manꝰ agebat vacua.
cui nil conceditur obtinere

Inuocatio auxilij ſubditorum cō
tra aduerſarios
Epl'a Clxviii.

CVras potentibꝰ in arto poſitis
vt fideles ſui ſubueniant. ad
eorum contraria propulſanda ſacra
menti precipit ⁊ hortatur religio.
rebus ſemper in omnibus obſeruā
da. Contumacis regis anglorū au
dacia. regnum noſtrum aggreſſa
eſt. ⁊ de noſtris quoſdā īcluſit ī opi
do. nichil minꝰ ꝙ tale q̄d exp̄ cantis

Improuis9 quidem inclusit īprouidos. Et vt nobis illoꝝ aperuit lrā. prouidere sibi desiderant festinātēr. Cui9 audacie ꝓponentes occurrere fidelitatē tuā p̄ntibus āmonem9. vt collectā miliciā nob ꝑsius offerri festines. Cū enim retondere multū nob accedet ad glām/ ⁊ ꝑhēnis eū se ītur ꝯfusio. si conat9 sui se videnti impotētē

Rūsio auxiliatoris

QUos cōis iniuria reuocare nō metuit excitari debēt cōiter ad vindictam. Ex quorūdam relatu didi cerā. ⁊ relatui nolebā fidē apponere q̄ de vestris munitiōib9 / vnā rex āglic9 obsedisset. sed debere me crede re nō credebā q̄ hic esset audacia p̄sumptiōis. Si p̄sūssem id ātea qd̄ ⁊ mō scire nō audeo. qui ducatu ius in tpe locus fuit nouum cursus in balneū introisset.

De amore / de leui amisso. Epla Clxix.

QUi te sibi dilcā carere sustinet et ab ea breui seiungitur in teruallo se indignū ꝯstituit amoris nomie/ qd̄ mentit̄. In amoris nostri principio procellosa maria sole bas ingredi cum ⁊ fluctus maris et vētorū seuicia nimis tibi minaciter intonarent / deseuisse consideras ele menta / sed eoꝝ duriciem induisse te sentio / quod admiror / incretricā vt video te decepit astucia / nouus amor blandicias intericat. Et te ni mis inuenit volubilem / quem eciā tu nullo credideram mutādū. Da bis michi cōtrariā ꝓmittebam. s̄ in cassum sibi promittit q̄spiā / qd̄ est in sortis alea cōstitutū

De captione damiate. Epla Clxx.

SAnctissimo pri ac dn̄o. h. dei gracia summo pontifici. A. pa triarcha io. rex iherusalē Salutē ⁊ subiectionis cū reuerētia famulatū. Exaudiuit domin9 de excelso scō suo voces seruoꝝ suoꝝ/ nō ꝑmittēs tot expensas apud damiatā a xp̄i anis factas. ita inutiliter fieri ⁊ tā tam xp̄ianoꝝ stragem reliqui. Sz in hijs nobis misericorditer prouidens ac clemēter in ꝑte magna nostrū desideriū adimpleuit. Cū eni propter multiplicē sui defensionem nec per terrā nec ꝑ aquā posset ma nifeste capi/ ciuitas damiate/ nec v̄tute nec probitate alicui9 sed soli9 dei dextera pugnante pro nobis impugnantibus oībus de exercitu p̄ter illum qui quantum ad studiū ꝯmunis negocij pertinet procurauit non̄. febr̄. in tēpeste noctis silencio furtiue. ymmo potius miraculose capta est ciuitas damiete ita q̄ nullus de nostris in captione illa exti tit interfectus / nec eciam letaliter vulneratus. de sarracenis vero tot ceciderant in ore gladij / q̄ eciam nobis displicuit admirari. Cum et alij sarraceni maiores / ad quādā munitissimam turrim confugerāt vsq3 meridiem nec reddere noluerunt / sperantes q̄ soldani babilon̄ et damasci in castra nostra insulcū facerent / et si contingeret xp̄istianos succumbere ipsi ꝑ turrī illam ci uitatem reciperent vt sperabant. Sz totus exercitus noster preter pau cos qui ciuitatem inuaserant adeo

plene euacuauerunt ad libias ⁊ festiuā
ta. q̄ inter nos et sarracenos facta
fuerāt. ad munitionē castrorū nrō
rū. ꝙ sarraceni nullatenꝰ i castra nrā
irruere ausi fuerāt Facto āt mane i
die martis. cum tūc p̄mū intellexis
sent soldani. ꝙ ciuitas capta esset
laniatis vestibꝰ ⁊ iniectis vnguibꝰ
in capillos. et amarissiē flētes. nec
de succursu ciuitatis. ſʒ de fuga post
cogitauerunt timētes ne exercitꝰ nos
ter faceret insultū in eos Nūc aūt
ex quo dñs aperuit nob̄ portam e
gypti/sācti tati vestre flexis genibus
supplicamꝰ et petimꝰ/⁊ ꝑ effusionē
sāguinis xp̄i obsecramꝰ/q̄tenꝰ ma
turatū ꝯsiliū tam hoīm ꝙ̄ pecunie
trāsmittere studeatis Datum ꝑ cer
to ꝙ populꝰ xp̄ianꝰ in multitudine
veniet expugnaturꝰ ciuitatem Ca
pta facile satis erit ꝑtem egypti resi
duam optinere. et ꝑ ꝯsequētiū reg
nū ihero solimitanū. qđ ad p̄sens
ꝑ egypti subsidium retinet̄. vt gra
uius periculum euitetur/⁊ ad inq̄siti
onem egypti secutꝰ ꝑcedatur impe
ratorem venire ꝯpellatis. ꝓut nob̄
sepissime ꝓmisistis. ⁊ aliȷ̇ cruce sig
nati simuliter ꝯpellātur exequi vo
ta sua. votorū redēptioē cessāte. de
quo nullum sentimꝰ ꝯmodū. sed de
redemptioē hoīm sustinemꝰ euidētis
simū detrimētū Vtrū aūt vicesim ā
que ex generalis ꝯciliȷ̇ ꝯsensu ad
terre sācte subsidium. specialiter fu
erat deputata/licuerit vel decuerit
quod nō expedit ad alios vsus cō
uerti/vosipsi videte Datū damiete
in ydus nouēbrꝫ
Cōgratulatio dñi pape sup cap
tione damiate

Ep̄l'a Clxxi

Honorius ep̄us seruꝰ seruorꝫ
dei/vniuersis xp̄ifidelibꝰ per
turoneñ ꝓuinciam ꝯstitutis Salutē
⁊c̄ Exultet in dño suorꝫ turba fi
deliū. ⁊ in voce bñdictionis grāꝝ
et laudis letabūda ꝓrūpens. cum
aplō dicat Bñdictꝰ deꝰ ⁊c̄. q̄ nos
in omni tribulatioē consolatur Mi
mus quidē natꝰ est sibi soli/minꝰ ĩ
tentꝰ est ꝓpriȷ̇s/nimius negligit cō
munē causā populi xp̄iani q̄ diebꝰ
istis i͞mētis āgustia et tribulatioē
nō fuit. cū sacret xp̄ianā ciuitatē da
miete. magnā ⁊ munitissimā obse
disse. i ipso quasi medio paganismi
vbi a fidelibꝰ aliȷ̇s tāto terrarū ma
ris et vallis īteruallo diuisus. ⁊ ab
infidelibus ex omni fere ꝑte circūda
tus. nō tam obsidēs dici poterat ꝙ̄
obsessus Cuiꝰ vestrū animꝰ ad du
biū nō p̄cedebat et pauebat euētū.
nō tam ꝓ singulorꝫ salute sollicitꝰ
ꝙ̄ ꝓ vniuerso exercitu. spe ac timo
re alternāte sꝰ sp̄e suo/ymo q̄s ipsi
us nō obliuiscebat̄ exercitꝰ. q̄s eiꝰ
recordabat̄ populi pensās/sub q̄ta
staret discrimie. ꝙ̄ re tenui filo pen
deret. honor totiꝰ populi xp̄istiani
Profecto i eo erat statu. res posita.
vt idē exercitꝰ de viribꝰ suis iā om
nino diffidēt. ⁊ memor magnaliū q̄
diuina potētia ꝓ fidelibꝰ suis facē cō
sueuit. de ipsius sola miseratioē spe
raret Vnde ipse qui de sua sperran
tes misericordia nō relinquit q̄ ꝓpe
est omnibꝰ in veritate inuocantibꝰ
nomen eius qui suos in tribulatiōe

dilatat vt cum se consumptos puta
uerint. Oriantur crcie in eoꝝ ma
nib9 tam mirabiliter q̃ misericordi
ter an̄dc̄am tradidit ciuitatē nō solū
thesaurꝭ ꝫ etꝭ victualib9 lōge pl9 spe
⁊ opinione repletam. Et vt hui9 rei
glām euidēter noī suo daret. null9
xp̄ianoꝝ in ei9 captione interijt. ā
eciā letale vuln9 accepit. sicut vene
rabiliū frm̄ nroꝝ p. abbani epī ⁊ a
postolice sedis legati cui9 ministerio
de9 potissimū vti voluit in hoc facto
necnō pr̄iarche Iherꝭ. ⁊ regis ac fra
trū hospitalis ⁊ tēpli ac dom9 theu
tonicoꝝ iherosol lr̄e nobis misse li
quide manifestant. Et vt maifesto
diuini fauoris letarētur ⁊ cōfortarē
tur iudicio cū timerent ne ipis ciui
tatē intrātib9 circūstās sarracenorū
exercitus castra inuaderet eorūdem
fluui9 diuino nutu adeo inundauit
subito vt inaccessibilia redderent
castra ipsa et manifeste pateret/ q̄
pro xp̄icolis cōtra insensatos. ip
sa elementa pugnarent. plurib9 mi
raculis alijs ibi factis que longum
esset per singula enarrare. psallite
igitur deo nostro. psallite regi nos
tro psallite. Psallite quidem sed v
tiqꝫ sapienter non elatione tumidi
sed humilitate deuoti. Recognoscē
tes prudenter et humiliter confiten
tes q̄ non manus humana. sed do
minus fecit hec omnia vt qui glori
atur in domino glorietur. eiqꝫ lau
des et gracias facis per singula o
portuna loca processionib9 solēpni
ter exsoluentes. Porro cū domin9 fe
cerit nobiscū signū in bonum. cum
tantū nobis ostium aperuit nūquid

dederim9 gratie. suā nobis dexteram
porrigentis. qui memor est iproperi
oꝝ suoꝝ que sunt a sarracenis insi
pientib9. tota die exurgens iudica
re cepit causā suā ⁊ inimicos suos ē
rabiliter dissipare. Nūc certe nūc tem
p9 est de sompno corporis exurgere
nūc necesse est. athletis nostris exis
tentib9 ibi succurrere festinanter. et
ydolatris a dei facie fugientib9. to
to conatu. totis viribus. toto posse
rerum et psonarum instare. dum re
centi adhuc vulnere trepidant. dum
ex captione ciuitatis predicte. que
caput ⁊ robur egypti fuerat/ cōster
nati nullum locum sibi contra xp̄ia
norum. ymo contra xp̄i potentiam
tutum putant. Deniqꝫ nunq̄ sub
uentione amplius indiguit exercit9
xp̄ian9 cū nequaq̄ sufficiāt/ ⁊ ad p̄
dictā incoli ⁊ procedere ad alias ipug
nādas. sine quib9 cum illa teneri a
xp̄ianis nō possit/ nō restat nisi aut
eam cum tanta gloria cōquisitam.
ignominiose deserere. aut circūstan
tes expugnare viriliter / et xp̄iano
noīe p̄eunte. deo feliciter subiugare
Nos quidē futuris preteritā coap
tātes/ illa videmur tempa intueri q̄
b9 machabei scā sua. pfligatis gen
tib9. cū magna populi sui leticia re
staurarunt. ⁊ de diuine pietatis ha
būdantia cōfidentes/ spam9. q̄ mo
dernis tēpib9/ hec ī populo xp̄iano
debeat leticia īnouari. Monem9 igi
tur vniuersitatē vr̄aꝫ. rogam9 ⁊ ob
secram9 p aspersionē sāguinis ihu
xp̄i. q̄ten9 accensi huiusmodi leticie
desiderio. ad subuētionē exercitus se
pe dicti/ renouatꝭ animis ⁊ virib9.

in tante opportunitatis articulo intē-
datis. Nos autem preter fratres a
principio indulgencias innouātes.
omnibus qui laborem istum in pro
prijs personis subierint. ꝛ expēsis.
ac eis nichilominꝰ qui non in pro
prijs ꝑsonis illuc accesserint/sed in
expēsis suis. iuxta facultates suas
destinauerint/necnō ꝛ istis quibus
in alienis expensis. in proprijs tn̄
ꝑsonis excesserīt. plenam suoꝝ pec
catoꝝ. de quibꝰ fuerint corde contriti
et ore cōfessi. veniam indulgemꝰ. et
in retributione iustoꝝ. eterni p̄mij
pollicemur augmentū. Huiꝰ quoqꝫ
remissionis volumus ꝛ concedimꝰ es
se participes. iuxta quātitatem subsi
dij et deuotionis affectū. omnes q̄
ad subuentionē predicti negocij. de
bonis suis cōgrue ministrabūt. aut
impendēt consilium vl̄ auxiliū oppor
tunum. ꝛ.

Littere affectionis
Epistola Clxxij.

Dilecto ꝛ sup omnia diligendo
H. dei gracia baiocēn̄ epō. P.
blesen̄ Salutem ꝛ si quid preciosius
est salute. Litteras vobis sepissime
destinassem sed vereor ne importuni
tati detractor ascriberet. si minus tem
pestiue vrām interpello sollicitudinē
publicis ecce vtilitatibus occupatā
Verū post habito detractionis vni
uerse discrimine loquar ad dn̄z me
um cū sim puluis ꝛ cinis. licet enī
supra hominē sit. tamen se nō diffi
tetur hoīem. et q̄ in hac dissimulati
onis terra. ꝛ inter caldeorum officī
nas. mūdicia castitatis/puritati cō
uersationis āgelice se ꝯformat. glo

rie secularis aura nō quatitur. fauo
re populi calcās quē alij cum laboē
venātur. Offerat itaqꝫ dn̄s meꝰ ca
put hostie. ꝛ qd̄ fideliter cepit ꝛ fe
liciter. exitu feliciore ꝯsūmet. ꝛ cuiꝰ
nomē vngentū effusū est. xp̄i bonꝰ
odor in vitā. vt qd̄ mutabile est con
uertatur in solidū. ꝛ qd̄ mūdanum
in celeste/et qd̄ temꝑale est ī eternū.
Posui os meum in celū. et se pietiā
insipiētissimꝰ doceo. qui scateo imū
dis conscientie vermibꝰ/ cū monea
cuius conuersatio in celis est. qui de
mirre fasciculꝰ iam inter sponse vbe
ra ꝯmoratur. Ipse est enī qui in mū
do existēs mūdū ignorat. ꝛ eternis
ꝓprie ꝑscruto in odore vngentorū
decurrēs cantet. Leua eius sub capi
te meo ꝛ dextera eiꝰ amplexabitur
me. Imposuissem vtiqꝫ ori meo silē
ciū. nisi quia scriptū inuenio. Mone
sapientē ꝛ te diliget. argue impru
dētem et te habebit exosum. nabal
ex correptione legitur deterior. pha
rao ꝑtinacior. moyses ex correptio
ne resipuit. balaam ex asine loque
la/maledicendi reuocauit propositū
moyses ad āmonitionē ietro/ pub
lice administrationis officia consul
cius dispensauit. Audiat itaqꝫ dn̄s
meus asinū rugientem. et recensen
te verbū illud apostoli. Quodquod
ꝑfā sumꝰ sumꝰ tn̄ ipsā. Et alibi. Cū
oīa bene fecerimꝰ dicamꝰ qr serui in
utiles sumꝰ. Job siquidē attestante
Qui deo seruiūt nō sunt stabiles. et
in āgelis suis reperit prauitatē. Hely
as se solū iustum existimans. clama
bat ad dn̄m. Dn̄e altaria tua sub
uerterūt. ꝓphetas tuos occiderūt/ ꝛ ego

solus remansi inter eos/et querunt
animā meam Quem dominꝰ increpans
Adhuc inquit restant duo milia/ qui non curuauerūt genua sua
ante baal. Petrꝰ ibi lapsus est: vbi
confidentius ꝓmiserat se statutum.
Qui ergo stat/videat ne cadat. Diffusius
vobis scribere; sed vereor ne videatur
conuerti epistola in sermonē In
due queso tunicā talarē iacob carissime/
⁊ sicut hucusque fecisti perseuera
vt cōsūmes. pugna legitime/vt triumphes.
principiū ⁊ finis oīm deus/tuo finē coaptet inicio/teque sibi
sanctificet/⁊ nobis cōseruet incolumem

Contra pestem symonie
Eplā Clxxiij.

Carissimo dn̄o ⁊ amico R. archidiacono
aurel. Magister petrꝰ blesen.
Salutē in auctore salutis. In te
dū esses puulꝰ. generose indolis primitias
admirabar/verūptn̄ i agro
quē exactissiā diligētia colueram. inimicꝰ
hō supseminauit zizaniā. vn̄
⁊ minueāt semiā diligētie doctrinalis/
de q̄bꝰ icremēta frugū iusticie fiducialiter
expectabā. in loliū tribulosque
degenerāt Hāc queso exhortatiū
culā meā amice kmē cū equanimitate
sustineas Moneo ei te si forte
exaudias si forte velis auellē iniq̄s
plātatioēs. radicesque vipereas. quas
nō plātauit pater meꝰ celestis Ideo
q3 tanto fortiꝰ explantāde sūt q̄to
enormiꝰ sūt plātate Nō peccā tibi
vt pccat tibi deꝰ. licet sis maior me
⁊ eminētior dignitate. fratꝰ tn̄ meꝰ
es. nolo vt vox fraterni sāguinis
clamet ad dn̄m ꝯtra me In tercio
regū dicit dn̄s ad filiū ꝓphe. q2 dimisisti
virū dignū morte. erit aīma
tua ꝓ aīa illꝰ Ad ocs caiā se porrigit
Vbū istud iheremie dicētis Maledictꝰ
q̄ ꝓhibet gladiū suū a sāguine.
i. ab interfectioē pcti Dolebas
tibi ꝯsuere pizomata de folijs. i. de
leuitate adolescētie tue ⁊ etatis lubricā
allegare ad excusādas excusationēs
i pctis. sed iam i etatis virilis
plenitudinē euasisti Aruerūt folia
q̄ vite tue turpitudinē obtegebant
ymo qd̄ deterꝰ est in palpebris fame
cois tuos enormes actꝰ publice
⁊ patēter exponis/vt tibi conueniat
qd̄ scriptū est. pccm suum sicut sodoma
pdicauerūt. verbū āt ꝓphe est
Nolite ascēdere i galgala. ⁊ ne ascēdatis
i bethauen. i quo ꝓhibemur
nēm publicare pccm. ne simꝰ alijs
ruine occasio ⁊ pditioīs exēplū O
zee ꝓpha sub typo isrl loq̄tur ad animā
publice delinquētē dicēs Si
deliq̄sti isrl nō derelinq̄s saltē iuda
vtinā lconi assuescēs frequēs enim
lāo mores eliminat iuultos ⁊ regulā
debite correctioīs induat Certe
iosyas rex iuda cū in eiꝰ pn̄tia deuteronomiū
legeret licet puer esset/
audiēs ꝯminationes legis. timore
pcussus est. scissisque vestibꝰ sedit ⁊
fleuit coram domino. eo q̄ non obseruasset
precepta ipsius. percussit
itaque fedus coram domino. q̄ ābularet
in omnibꝰ preceptis eiꝰ. eiecitque
omnia vasa imunda de domo
domini. altaria eciam lucosque destruxit
Tu vero sordes auaricie
⁊ imūdicias symonie ab eccia dei

non eiciās sed inducās·cū sciās dñm
aduersus venalitates huiusmodi
grauiter excanduisse · ⁊ eq̄ abhor
rendas abhominatōes in aīalibus
eieasse flagellis ꝟ nūc acuit vt ful
gur gladiū suū· vt carnes deuoret
gladiꝰ eiꝰ·ignisq̄ ꝯsumat vsq̄ ad
inferni nouissima· Tetēdit arcum
suū et in eo parauit vasa mortis ad
uersꝰ eos quos posuit capita ⁊ car
dines alioꝝ Verbū amos prophe
te est· Vidi dñm stantē ad altare ⁊
dixit percute cardinē· ⁊ amoueant̄ sꝰ
liminare eiꝰ·Auaricia enim in capi
te oīm·⁊ ego interficiam eos gladi
o Auaricia hec symoniaca·ipā est v
mis ꝟ interficiēs·bruchꝰ pessimꝰ
erugo ꝟ tinea cordis que bona ō
nia eruginat et consumit Nobilis
ecclesie quondam venerabile nomē
prostat · ⁊ in questu ꝑ meretrice se
det · Et vnde tibi amice carissime
obrepsit hec pestis ? Quis te fecit
discipulū symonis·⁊ gyezi successo
rem ? Quis te constituit emptorē
lep̄ ⁊ spūalis olei venditorē ? Nō
poterāt tibi sufficē redditꝰ canonice
acquisiti et ecciaste facultates nisi
edificares syon in sanguinibus ·ac
ac venalitate execrabili et dampna
bili questu diuicias congregares Vi
su ꝟ experientia cotidiana cognoui
mꝰ spūaliū venditores /quāto ma
iori semper egestate confundi· Nō
habet euētꝰ sordida preda bonos
et ideo quādoꝗ· quecūqꝫ maligne
traxit auaricia· luxu peiore refundit
Achor de anathemate iherico tu
lit ⁊ lapidatus est· Chore spūale
officium vsurpauit · igne celitus
missō consumptꝰ est· Jason ab ātehi
ocho sacerdotiū emit· ⁊ extinctꝰ est
ignis quem accēderat iheremias ·
Saul munera detulit ad ꝓphetā·
ꝟ in ira dei constitutꝰ est· Jeroboā
oībꝰ qui manꝰ eiꝰ implebant sacer
dotiū cōferebat et domus eius subū
sa est· Balthasar quia vasis taber
naculi abutebatur captꝰ et occisus
est Dathan et abyrō a terra absor
ti sunt q2 spūali officio sunt abusi·
Deterreat te queso lapidatio achor
incendiū chore· lepra gyezi· ꝟ pe
cunia symonis·Reprobatio saul·
subuersio domus ieroboā ruina da
than et abyrō· extinctio ignis sub
iasone· Ille ignis est spūs sanctus
qui per maliciam in vobis extingui
tur· Ideoqꝫ scriptum est· Spiritū
nolite extinguere Cedat tibi ad ca
umentū discrimen alterius ⁊ nō tu
um· Alioꝝ pena te instruat/ne simi
liter puniaris· Mulctato enim pes
tilente/sapiens sapientior erit laua
bitq̄ iustus manus suas in sangui
ne peccatoris· ¶ Cōsolatoria sup
morte amici· ¶ Eplā Clxxiiij·

Rumor flebilis ⁊ tristis aduē
tꝰ ī terra nrā nuꝑ īsonuit/ama
ritudine plenꝰ· ꝟ plenitudine dolo
ris non vacuꝰ ac diri nouitate vul
neris corda nostroꝝ saucians· cūc
tis quidem dolendus fidelibus·cūc
tis q̄ xpricolis deplorandus Pꝫ
nobis eo ferendus molestius · eo
acerbius molestandus ; quo inter
luctuosa pericula et anxietates fu
nebres constituti· vn̄ subuentionis
expectauimus auxilium·vnde tran

quillitatis portum de tot fluctibus
cōfidimus obtinere. Unde deniq; ex
te sancte p incrementa ipm a pme
uis temporibꝰ beneficia continuata
prouenerūt et grata remedia se effū
dunt illuc prochdolor refundere āti
dotum cōsolationis cōpellimur/illuc
cōpassionis affectū expandere cogi
mur/ illuc deniq; mitigationis vn
guentum et curationis solacium mi
nistrare artamur. Sed qui vestris
luctibus desistendū. ꝛ nostris repellē
dum periculis nequaꝙ̄ sufficimus.
quo modo ad temperamentum tam
acerbi doloris vestre celsitudinis suf
ficientes poterimus reperiri. qui nos
tris mitigandū vulneribus vel curā
dis omnino deficimꝰ / qualiter ma
terno vulneri medicamentis manū
ꝛ medicine remedium apponemus.
Animꝰ quidem aim vestrū ex acer
bo raptu talis/dolentem non modi
cum. et itmis precordijs sauciatū.
nec immerito/ quia turbato fatalita
tis ordine. mat̄ pro filio lacrimas
offeret quas matri filiꝰ reseruabat.
Iuuenē necdū firme puberem. pue
cōspicit intempestiue mortis subisse
iudiciū. ꝙ̄ senectutis indiciū aduenis
se Et qui successor talis dignitatis
expectabatur ab omnibꝰ. nunc sicut
flos decidens ante fructū. sicut fruc
tus deceptꝰ. statio temporis imaturi.
iuste elugetur ꝛ deploratur ab om
nibus qui posteritatem talium dili
gunt. ꝛ generis sui imortalia cupi
unt incrementa. Magna igitur vn
diq; dolendi materia. ꝫ non desūt ɔ
solationi antidota. si ratione vis do
loris admitteret si nō carnalis sen

sus sequimur voluntatē. sed cū pru
dentiā ꝛ regum exempla reuoluimꝰ
antiquoꝝ. Dauid rex ille inclitus ꝛ
spiritu dei plenꝰ eloquimur. licet in
morbo nati lugeret grauiter/ ꝛ luctu
osos deduceret dies/tamē in funere
nati non solū se sed ꝛ alios cōsolati
one multiplici a doloris pelago rele
uauit. Dum se iturū ad filium. fili
um de cetero non rediturū ad eum.
nec fletꝰ aliciuꝰ subsidio reuersurū/
tā prophetico spiritu ꝙ̄ humane fu
it rationis ꝑspicacitate professus.
Mementote inclita dn̄a. vos filium
genuisse mortalem/ nec vllam mo
mētanee mortalitatis celsitudinem
accepisse. nec satis diuturnā doloris
habere materiā. dum vniꝰ subtracti
one filij quem dn̄s tanta dotauit so
bole. tanta deniq; prosperitate di
tauit/quis spūs etiam si idcirco hu
mane generationis nouacula. vite
telā in nato regio quem nondū per
fecte texuerat. tempestiue p̄cideret.
ne fascinatio nugacitatis iposterum
auerteret sensū eius. ꝛ mūdane ficti
onis dolositas deciperet aiam illꝰ
Et ideo qꝛ placita erat deo aia eiꝰ
placens ideo factus dilcꝰ. de tene
bris ad lucē de carcere ad regnū. de
mortalitate ad vitā. de exilio deni
q; ad patriā est translatus Sꝫ quid
agamꝰ. nūquid nō indigne reprehen
sioni patebimꝰ. cum potū fonti abū
danti. ɔsolationi cōsolationem p̄nta
mꝰ Animꝰ equidē inclite dn̄e. ac in
totū orbē p dei grām fama regalis
nois est diffusa. ꝙ ꝛ si ex naturali
affectu. materna viscera sup funere
tanti nati. ꝛ raptu talis liberi sunt

cōmota. tamen ex celestis carisma
tis vnctione qua vos pre ceteris pre
decessoribꝰ vestris omnipotens copi
ose perunxit. alios ad exemplū vir
tutis et paciencie. tanta in vobis cō
solatio redūdauit / quod refusa in alios.
aliis refrigeriū prestitit. aliis exul
tationē refudit. alios ad exemplū
virtutis 7 paciencie prouocauit. Pre
terea excellētissima 7 domina specia
lis. 7 verbis consolatoriis / velut mi
nus sufficientes 7 ydonei desistētes
magnitudini vestre cōpassionis p̄cor
dia et deuotionis īsignia ītimamꝰ q̄
bus totus populus ciuitatis audita morte
carissimi talis. in plene subiectionis 7
affectionis ostensionē effluxit. Nā
vniuersis prelatis et rectoribus ec
clesiarū regniqꝫ iherosolomitani ba
ronibꝰ ac vniuerso populo aduocatis
in ecclesia sancte crucis. celebratisqꝫ ex
more exequiis. ac in crastinū missa
rū solēpniis per legatū sedis apostolice
celebratis. magnaqꝫ data indulgen
tia ex parte legati 7 aliorū prelatorū
predicatꝰ legatꝰ nobis sibi assistēti
bus pro requie mortui speciales ora
tiones iniūxit populo vniuerso. Sz et
pro vita regis regine 7 filiorū 7 fra
trū cōseruāda per tempora longiora. spe
cialiꝰ 7 ampliꝰ orare mādauit. Reg
nū et regē cū consorte 7 liberis beth
leemitane puerpere deuotius recom
mendans sicut semper in suis sermo
nibus consueuit

Litere inductiue / Epistola C.lxxv.

Sublimitati vestre credimꝰ no
tū esse. quod iā diu cū ceteris car
dinalibus inclusi stetimus pro sum
mo pontifice eligendo. 7 quod nondum
potuimus vnanimiter concordare sz
inquātū per preterita coniicere pos
sumꝰ de futuris. ymo inquātū nos
docent ea que singulis diebus trac
tamus presencialiter et videmꝰ / vi
sibiliter timere possumꝰ quod tractatus
in ecclesie romane non modicū pe
riculū in longi tēporis spaciū trans
eat. ac in eiusdē ecclesie multarūqꝫ
regionū / nec totius dicamꝰ cristiane
religionis detrimentū electio summi
pontificis differatur. O quot per diuer
sa mundi climata / noua insurgunt
scandala. quot prouincias turbat se
ditio. quot regiones et regna concu
tit bellica rabies. quibus et si roma
na ecclesia materno cōpatiatur af
fectu. ipsis tamen quia vidua nequit
effectualiter prouidere. pro hiis quo
qꝫ dolemus 7 gemimus. Sed maxi
ma vobis est per dei graciā cōsolatio
reseruata. quia videlicet feruenti de
siderio 7 desiderabili feruore vos ec
clesie deuotū nouimꝰ. 7 tāto erga
ipsā constanciores / quāto maioribꝰ
procellis et tumidioribus fluctibus
visa est agitari. vt sic fides vestra
multo purior sit auro quod per ignē
probatur. quod quidē multorū tena
cius illicitos reprimit. ac presump
tuosā limitat audaciā 7 compescit. Cō
solamur eciam quia serenitati vestre
cordi esse scimus terre sancte tribu
lationibus 7 periculis subuenire ad
quos vos inclitosqꝫ liberos vestros
diuine crucis assumpto signaculo /
viriliter accinxistis. Ceterū vt cum
gracia vestri loquamur. sincero co
gente affectu. quo vos toto corde di
ligimꝰ. quamuis huiꝰ terre sancte credamꝰ

vtilem / terre tamen vestre ac ecclie
romane ipm minus nolle formida
m9 / forsan enim plerique iādudum
suas nequicias conceperūt quas ausi
non sūt in excellentie vestre pñtia p
turbare quib9 p absentiā facultas per
mittitur / vt qd nequiter est ppositū
nequi9 perpetretur Penset hec igi
tur et alia multa regal' sublimitas
et eam non pigeat cōsiliū in melius
commutare vt videlicet tali transfretatiō
ne cū honorabili comitiua cui quoci
ens oportuerit / tam pecuniarum q̄
militare potentis subsidium destina
re vos vestrique liberi quos tenella
non sinit etas adhuc armorum one
ra supportare et terre vestre multarū
q̄ aliorum et ecclie romane vtilita
tibus multipliciter cōsuletis quare
has vtilitates alijs suadem9 et cre
dimus preferendas sed si placet par
catis nobis quia sic loquimur vr
gens enī necessitas et euidens vtili
tas ac insuper affectus sinceritatis
quo vos diligimus tota animi pu
ritate ad hoc spāliter nos inducunt

Littere amicabiles

Epistola C lxxvi

Tenet de magnificentia vrā / cōsiderationis nostre iudiciū q̄ de cōtinentia status nostri et talis cure processibus vos delectat audire rumores quos felices in dño / vos nouim9 cōtinue affectare Quapropter vt sup hijs expectatio vestra certitudie digna nō careat cū de hijs tam nūciorum q̄ frequens litterarum nostrarum narratio / veritatem potuit hactenus attulisse Celsitudini vestre deferim9 q̄ diuina nos prose
quente clementia / votiua satis nobis affluūt beneficia / corporee sanitatis / q̄ q̄ de reformatione talis ecclesie cui cum alijs talibus incessanter insistim9 nos pulsat anxie sollicitudinis cogitatio curiosa Tandē speramus in dño qui pietatis sue dona cōtinere non nouit q̄ ad id sic salutaris semitam preparabit et faciet tractatorum mentes vnanimi volūtate cōcordes / q̄ eidem ecclie de tam bono et vtili pastore in proximo prouidebitur / et ipi deo cedet ad laudē et xpiane professioni / copiose salutis prouenient incrementa / Et de ipō dñi talis vestro ac vestra vota poterunt tranquilla suauitate letari Vt aūt de processibus cōtinentie vestre quā prosperam affectamus placitis nobis vtinam rumoribus satisfiat Rogamus quatenus quibus vobis propicietur beneficijs benignitas saluatoris vestra nobis si placet insinuet responsiua p quam nobis etiam si placet intimetis si qua nos vobis velitis efficere placitura

Consolatoria super morte vici et filij

Epistola C lxxvij

IN mundi rota volubili constituti si successus varios sentiāt et ex temporis mutabilitate instabili diuersas vicissitudines paciantur non mirantur nec stupent qui recta reguntur iudicio cōposite rationis Norunt enim q̄ nil potest consistere solidum cuius est sub motu perpetuo fundamentum Ideoque felici quadam prouidentia casus volentes preuenire ambiguos et accidētia

ſutura contempnere. ſic diſpoſitiōe
nobili virtuoſe conſtantie/ ſuos ani
mos ſtatuerūt/ vt equanimiter om
nia ſupportantes/ nec minātem for
tunam ꝑtimeāt/ nec cō̄gaudeant in
proſperis. hec eſt laudanda magna
nimitas. que ꝓſperis nō̄ extollitᷣ/
nec frangitur in aduerſis ſed in oī
aduē̄tu ꝑmanens eadem ſufficit ip
ſa ſibi. Hanc de talib9 ꝑtibus/ ſcđꝫ
varietatem ipſius/ vos tumores au
diſſe credim9 plurimos et inter ali
os iocūdum xp̄iani exercit9 ꝓceſſū
ꝑ veſtroꝝ inclite recordationis dn̄i
regis conſortis/ et dn̄i iohā̄nis filij/
ne dicam9 obitum. ſed glorioſū trā
ſitum ad ſupna multipliciter de ſola
tū. Et licet ſerenitatē veſtrā ſic pre
dicte magnanimitatis virtute poſ
ſim9 co tatā preſumere ac tāto vti
iudicio rationis. vt hac aduerſitate
irreuocabili/ vltra nature debitum
nō̄ frangatur. Caritas tamen qua
vos ſincere diligim9 nos cogit cre
dere quod vis doloris virtutem neſ
ciat/ et triſtiae metus modū̄ debitū
nō̄ dimittat. O vtinā nō̄ ſic agitemī
ſuperflui doloris fluctib9. nō̄ ſic ab
ſorbeamī īmoderāte triſtiae faucib9
quin attendatis ſolliciter. q̄ mors nil
aliud eſt. q̄ꝫ ꝑegrinationis termi9
finis miſerie. laborū̄ meta/ exilij li
mes. ianua pric. natiuitas vite. p̄n
cipium beatitudīs. p̄miāe p̄mioꝝ
oībus qui in dn̄o moriūtur. Cum
igitur predicti xp̄i pugiles. fidei ze
latores. ꝓ agone ſuo regnoꝝ xp̄ue
ſperam9 ſtipendia ꝑcipiēt eternoꝝ
laudandū̄ eſt potī9 de ꝯmercio tam
felici. Vbi pro terrenis dantur celeſ
tia. pro trāſitorijs ſempiterna. Sz
et ſi conſolationē̄ velimus tempora
lem admittere. nō̄ poteſtis totalitᷣ
quaſi vidua plāgere. vel quaſi deſo
lata deſolationis incō̄moda deplo
rare. Ditauit enī vos altiſſimi cle
mentia prole multiplici/ vt iocū̄da
liberoꝝ minoritate tolerabilior ſit
vni9 ſublatio. Et viri carentiam reſi
dua ſuppleat multitudo. O ſi mater
veſtra tanto fuiſſet tempꝫe potita cō̄
iugio. ſi tot librorū̄ optato vſa ſo
lacio. ſi tot filioꝝ ſcepta conſortio.
deſſiſſet ꝓfecto doloris materia gau
dijs liberorū̄. Hec itaqꝫ diligenter
ſublimitas veſtra conſideret. ⁊ inuti
libus finem ponēs lacrimis/ vltē
ne dolore nouo non adiciat damp
na dampnis.

Lrē amicabiles conſolationis.
Eplā C. lxxviij.

Quia conuenit vt talem ſuper
graui talis obitu ꝯſolemur o
portunū tibi duximus ꝯmittere. vt
talem perſonam ſine dilatione ꝑſo
naliter adeas. lrāſ qꝫ de credentia
quas ſibi dirigem9 exhibeatis. eas
enim lator p̄ntium tibi tradet. Or
dinabis itaqꝫ conſolationis apud
eam ſermonem ex ꝑte noſtra ſicut
oportunū̄ videbis. cō̄paſſionē̄ nrā̄m
quam ad totius xp̄ianitatis ⁊ ec
cleſie romane ſtatum. nec nō̄ perſo
nis ipſi9. et turbatam aīmi ſui trā
quillitatē penſato talis p̄ncipis dāp
noſo defectu dirigim9. ordine ꝯgru
enti exponēs. ⁊ cō̄ſolatiōis ſubiun
gens remediū̄. quod ī ſupꝫſtite pro
le tā̄ laudabilitᷣ diſpoſita. ⁊ potētis

ac aīmoꝝ. nec minꝰ gratie diuīe
robore suffulta ipā potest assumere
dei beneplacitis ascribēdo humane fra
gilitatis debitum quod subire est
nccariū. omni carni. Postremo ve
ro te nullatenꝰ obmittere volumꝰ.
vt ei bonā volūtatē vrām. ⁊ prop
tā sollicitudinē in omībꝰ negociis
suis et suoꝝ offeras ex pte nrā Ro
gans et instans vt bnplacitorum
suorum promotionem fiducialiter
nobis cōmittat/qꝛ fideles ⁊ volun
tarios oīm efficacia nos reperiet.
et etiam magis attētos q̄ hactenꝰ
fuerimꝰ. qm̄ sibi de cetero magis
nouimꝰ expedire. Hiis itaqꝫ ⁊ aliis
que videris oportuna ⁊ digna atte
te pensatis. ad eoꝝ pñciam/te cōfe
ras sine mora.

¶ Redarguitur epūs eo q̄ p̄sump
tuose egit. | Epla. CLXXIX.

T. Alis cardinalis ven. fri epō
parisieñ Salutē in dño Non
bene pondꝰ in se ꝯtinēt. si diligenter
attendis verba que scribimꝰ /cū ex
graui materia ꝓcedant āmiratiōnē
nō modicam /nr̄is ingerente menti
bꝰ ⁊ quasi nouū genꝰ dissimilitudi
nis iudicante /cuius negocii quali
tas et facti minꝰ congrui nouitas.
euidentē causam insinuant qua de
te/tuisqꝫ processibꝰ. quo circūspecti
onis grauitas/quos veritatis ꝓuidē
tia/ quosqꝫ iusticie rectitudo ꝓuenire
mentis debuerūt mirari cōpellimur
⁊ turbari. Sic se rebꝰ hñtibꝰ sicut
sunt ad nostrū auditoriū introduc
te. Hic siquidē accepimꝰ ꝯtigisse q̄
cū ad auditū tuū ꝑuenisse pretēde
ris venerabilē frēm nostrū A. tituli
scē praxedis p̄sbrm cardinalem fu
isse viam vniuerse carnis ingressū
tu non ex peccato q̄ de statu tali tā
teqꝫ ꝑsone certior haberetis. q̄nq̄ ꝓ
proprie volūtatis arbitriū equita
ti preferēs/et quod exigebat in hac
pte iusticie debitū pretermittens.
ad domū in qua sui archidyacona
tꝰ parisieñ cure tenebatur quāqꝫ ve
nerabilis frater noster. R. sci ange
li dyaconi cardinalis ad se spectātē
sibi ad tempꝰ duxerat concedendā
bailliū ⁊ quosdā alios tuos nūcios
destinasti. Officiū dicti A. cardina
lis ꝑ eos districtiꝰ inhibens ne iu
risdictionem aliquam exerceret eiꝰ
sigillifero nichilominꝰ iniūgendo.
q̄ sigilla dcē Curie resignaret frā
gendo sicut fieri pro tempe obeūte
parisieñ archydiaconꝰ cōsueuit. Et
licet idem sigillifer saisitis eisdem si
gillis ⁊ in quadā bursa reconditis
ꝑ baillium et nuncios supradictos
ad te sup hiis recursum fiducialiter
habuisset ⁊ vt hic reuocares /cū in
stanter postulasset asserens dñm su
um viuere ad questionis lrās quas
ab eo de nouo receꝑat et in quibus
specialiter habebatur q̄ sospitate vi
gebat tibi patent̄ ostēdens. cū non
solū q̄ nō desistens a grauamibꝰ sic i
ceptis. Iterū etiam rñdens eidem si
gillifero. expressiꝰ precepisti/ q̄ cum
de morte p̄fati cardīalis tibi plene
constaret predictis sigillis penitus
resignatis. de ipsoꝝ emolumento ꝑ
cepto a tempore quo eūdem archi
dyaconū decessisse dicebas et redde
ret ratiōem/finalit̄ aūt officium ac

sigilliferū loco gr̃e q̃ manifesta poti
us et enormis apparet iniuria. dicere
concessisse ⁊ in exercenda iurisdictiõe
offic. cõiudicẽ et sigillifero consigil
latorem adiungens/ ac emollimen
tum ex sigillis proueniens. in seq̃s
tro cotidie ponẽtur. pfecto tali cõue
nient loctũ apud talem p̃sulẽ h̃re
non debuit multiplici q̃̃ põtificalis
modestie preuidere decuit oculis in
cõgruitate p̃esata. Erat enim de ꝯ
tinentia cardinalis. etiam si minori
dignitate vel officio fungeretur pri
us q̃̃ taliter procedens cõtra ipsum
diligentius veritas inquirẽda. potuit
q̃ curialib9 p̃fato R. cardinali defer
ri ne taliẽ i domo sua dicti archdya
conatus possessio turbaretur ⁊ ne sibi
locũ ibidem talis in iure vendicaret
Erat etiam per te ipsum proprie fa
me ꝯtẽd9. ne tuo processu inoledẽ
alteri9 et ne in posterũ exinde noxiũ
sumeretur exẽplũ. Inter cetera quo
q̃ potissimũ ecc̃ie romane vitãda fu
erat offensa. in cui9 obprobriũ ⁊ ꝯ
temptũ dinoscũtur mẽbrorũ suorũ
cedere legiones. nec minimũ erat
attendere turbationes cardinalium
eorũdem. quorũ tibi debueras beni
uolentiã studiosius cõseruare. Vñ
cum ex teipso possis aperte colligere
q̃ eandem ecclesiam nos ⁊ p̃fatos
cardinales offenderis in premissis
fraternitatem tuam. rogam9 ⁊ hor
tamur attẽte present auctore man
dantes. quatenus sic prouidere salu
briter ⁊ prudenter agere studeas.
q̃ iudicialem horum examinationẽ
satisfactio condigna preueniat q̃
in cordib9 illorũ quos iniuria tetigit
nichil nubili remanere cõtingat. et
p nos seu per futurum summũ pon
tificem adhuc aliter corrigẽda nõ o
porteat aliud cõsiliũ vel remedium
adhiberi ¶ De creatiõe sũmi põ
tificis
Eplã. Clxxx.
Tali pape talis rex Salutem.
Aures nostras aura dulcis
afflauit. quia sicut accepim9 creati
onis vestre nouitas. tanq̃ aurora
rutilans. desolatiõis romane ecc̃ie
tenebras ꝯpulsauit Gaudet sedes
ap̃lica viduitatis sue solaciũ conse
cuta. Gaudent omnes ecc̃ie lucem
nouam oriri vidẽtes. et ipsam vsq̃
ad perfectam diem crescere prestolã
tes Sed gaudet precipue noster oc
cidens velut oriens nouũ lumen in
fluere promeruit orbi terre ⁊ solem
xpianitatis qui versus orientẽ nuq̃
occubuit. diuino munere occidens
restaurauit. Nos itaq̃ pater sancte
nõ efficaciori vr̃e magnifice colletã
tes. ⁊ diuine maiestatis magnificẽti
am. deuote in laudibus ꝓsequẽtes.
p̃nitati vr̃e de cuius feruore filiali
deuotiõe ꝯfidim9 vota nr̃a familia
ri9 apim9. Si eñ carnal' fili9 carna
les affc̃us pri fidẽter apiret/ quãto
fidẽti9 sp̃ualis. sp̃ualia potest deside
ria reserare Hanc inter ceteras affc̃i
ones nr̃as nõ mediocriter affecta
m9 q̃ cũ diuina dextera reuerentissi
mam personam vestram. tanq̃ lig
num viuificum in medio paradisi.
spiritualiter plantãdum duxerit et
de terra nostra in suum pomerium
transplantandũ sumopere studeatis
fructuosis operib9 ⁊ doctrinis ecclias
oẽs ita reficere q̃ beatã dicãt omnes

generatioēs· vestre btitudinis natio
nē Illud q̊ꝗ ſincero corde ſitim9· ꝙ
ſpū p̱cellarꝫ q̄ dignitatū culmina/ve
hemētius ↄſueuit perflare: nunꝗ̄ a
ſcītatis ſtudio vos auellat· ne qd̄
abſit/altius dignitatꝭ faſtigiū: gra
uius precipiciū ſubſequatur· Pꝫ et
illud itime affectam9· vt cū vniuer
ſarum eccleſiarū ordinatio ad vos
p̱tineat/tales ordinare curetis ſine
dilatiois diſpēdio cardinales: q̄ o
nus veſtrū ſciāt ⁊ velit ⁊ valeāt ſup
portare· nō reſpicīētes ad patrie ꝓpi
quitatē· generis qualitatē· aut potē
tie q̄ntitatem: ſed ꝙ deum timeant·
auariciā odiāt· iuſticiā ſitiāt· ⁊ zelū
feruēant animarū Nec modicū noſ
trum mouet affectū/vt cū eccleſijs
ſupra modū officiat indignitas mi
niſtrorū: ſumma ſollicitudine vigila
re curetis/cū ſup̱ dignitatū vel pre
bendarū collatione/veſtrā contingēt
requiri prouidentiā: ne quis indig
nus irruat in patrimoniū crucifixi·
Cum aūt felix terra/felicis redēptio
nis origine· cōuerſatione ac ſangui
ne cōſecrata· quā xp̄iſtiana deuoti
o precipue venerari tenetur/tantis
ſicut oculata fide nouiſtis perturba
tur nationū incurſib9· abhominati
onibus polluitur: deſiderio deſide
ramus· ꝙ ad ipſius liberationem
veſtre vires ſollicitudinis accigatis
Illud aūt olim illuſtre imperiū con
ſtantinopolitanū/nūc grauiter deſo
latum: quis affectare nō debeat· vt
veſtra prouidēte prudētia/ conſolati
onem recipiat oportunā· Ṗ̇ q̄dem
et honoris veſtre conſiderationis et
cōmoditatis cōmunis emulatione
affectare debemus: vt qui promoti
one diuina· vniuerſali p̄ſidetꝭ ecce
circa oīm eccliaꝝ iformationē ac re
formationē/aſſidue vigiletis Con
fidimus aūt in dn̄o ⁊ ſperam9· ꝙ
ſicut de virtute in virtutē· ⁊ de ho
nore in honorē diuinit9 ſublimati/
ſcd̄m ipſorū exigētiam lucere curaſ
tis: ſic ad apoſtolice ſublimitatꝭ a
picem euocati· ſubiectas eccleſias il
luſtrare ac inflāmare curabitꝭ/vt nō
ſit qui ſe abſcondat a veſtro lumine
et calore Relicturi talia poſt deceſſū
veſtrum veſtigia ſcītitatis· ꝙ terra
natiuitatis vr̄e/q̄ de felici iocūdatur
origine: de felici fine poterit felici9
in dn̄o gloriari· Pcmū paternitatē
veſtrā ex ſpeciali cōfidentia requiri
mus ⁊ rogam9: quaten9 nos ⁊ fa
miliares noſtros/⁊ ſtatū regni noſ
tri· in ſermonib9 ⁊ orationibus veſ
tris/ ſpecialiter habere dignemini
ↄmēdatas Lamētatio de morte

Eplā C·lxxxi·

Recenſentes in amaritudine a
nimi annos noſtros ⁊ multi
plicis afflictionis materiā/quam li
cet imerito in nobis ⁊ in nr̄is pati
mur cogitationib9· nunꝗ̄ tāti dolo
ris occaſio/nr̄is ſenſib9 inoleuit: ꝙ̄
cū de talis obitu/legis diuine zela
toris· ⁊ cuiuſlibet religiois amato
ris: nup̱ nobis fuit veritas declara
ta Et vt ea q̄ ex geſtꝭ exterioribus/
que nōnūꝗ̄ ſecreta turbare mētis in
dicāt/circa p̱ſonā noſtrā facile potue
rint/audita tāto incōmodo aliq̄ dep̄
hēdi ab aſtātib9/omittam9· acceſ
ſit intrā nobis ſtupefacis/ex euētu ſiniſ
tro/calix tribulatiois ⁊ āguſtie/nō

inebrians sed īsaniēs mixto plenꝰ
ꝗ̄ felle amaritudinis et horrore ab
sinthij ꝓpinato. nrā intima/nullo i
terueniēte ꝯsolationis remedio. du
plici vulnere penetrauit/nec īmeri
to vt a capite ⁊ digniori īcipiat la
crimabilis noster ſmo oppresse vn
diqꝫ angustijs

Cōsolatoria sup eadem Eplā. Clxxxij.

SAlutē ⁊ felicē dierū longitudi
nē cū votiue salutis et gaudij
incremēto. A pn̄tis mūdi exordi
o. rerū creator oīm. licet rebꝰ ipsis
naturas īdidit varias/i hac tn̄ cō
dicioē cōcludi voluit vniūsas. vt ⁊
mobilitati ⁊ corruptioī subsisterēt/
⁊ tādē defectui subiacerēt: sicqꝫ redu
cerēt cuncta i nichilū q̄ de nichilo p̄
mordialiter ꝓcesserunt Hinc est q̄
amene luci diei noctis succedit tene
brositas prosperitati ānexa est tri
bulatio stabilitatem variat mutabi
litas illudit felicitati adūsitas gau
dium doloris aculeus vulnerat A
mors demū de pn̄ti reportat vita
triumphū Hec quippe regula que
nullā exceptionē recipit Hec est sū
mi cōditoris voluntas immobilis
Hec ē q̄ nec sūmas dignitates nec
īmēsos potentatꝰ excipit. sed cepta
legionibꝰ equās. oībus equa. om
nes i hoc efficit coequales/ferenda
est igit̄ eq̄nimiter lex cōis. ⁊ illiꝰ
depositioī ꝑendū humiliter. cuiꝰ ꝯsi
liariꝰ nemo fuit/q̄ erā vt hāc nob
nō ꝑcedū onderet ipsā. ꝓprio filio
nō ꝑpat Quid ē ergo q̄ de multo
rū taliū trāsitu glorioso doletis irre
mediabiliter/singultuosos gemitꝰ
tristatis lamētis. dolorosas voces ⁊
amaras lacrimas. put itelleximꝰ
emittitis ina ssāter Equidē animꝰ
magnificꝰ. nobilitatis titulꝰ. pru
dētie modꝰ talia nec approbāt nec
admittūt Rogamꝰ itaqꝫ sublimi
tatē vestrā. p̄abꝰ q̄tis possumꝰ. et i
dn̄o ihesu obsecramꝰ quatenꝰ p̄dic
tas anxietates. pusillanimitatis fi
lias. penitꝰ deponētes ad ipsū dn̄m
corꝑeos et mētales oculos dirigā
tis/ ipsum in oībus opibꝰ suis tota
mētis ardore. totoqꝫ studio collau
dādo Nā et si doletis carnaliter. qr
tātos. tam sublimes. tam magni
ficos amisistis. regratiari potiꝰ debe
tis altissimo. et eiꝰ clemētiā collau
dare. qr ipso p̄stāte habere tales ve
p̄dictū est meruistis Attēdatis etiā
diligēter. q̄ quicq̄d habemꝰ a deo
mutuū est. nō donū/deposuit enim
nō dedit. quicūqꝫ sub ipso beneficia
possidemꝰ Agamꝰ ergo de vsu gra
tias. ⁊ reddamꝰ cū repetierit nō in
grati. sed ad gratias vos obnoxios
recognoscatis iterū pro felici copia
liberorum. in quibus si bene aduer
titis ⁊ gaudiorum vobis adest ma
teria. ⁊ multa insuꝑ restitutio amis
sorum.

Inuectiua pape regi Eplā Clxxxiij

INtra p̄ne claustra meōrie
residē deuotiōis regie magnitu
dine ꝓmerēte. vota nrā circa te fre
quēter excitata dirigimꝰ vt superne

benedictionis rore ꝑfusa · sospitatꝭ
gracia vigeas · et tandem ad vere
lucis peruenire gaudia merearis ·
hoc itaqꝫ desideriū abolim · ī nostro
pectore ferbuit · eoqꝫ poti9 suscepit
incrementa feruoris · quo licet imme
riti sedis apostolice resīdētes · ⁊ pas
toralis onera gerentes officij · pro
tua ⁊ cūctorū salute fideliū tenem²
ampli9 vigilare · Principalis igitur
exhortationis nr̄e · querit et petit
instāter · vt intente considerationis
oculos habentes · ad redemptorem
nostrū dn̄m ihesum xp̄istū gerens
in tuis visceribus figuratum · sua be
neplacita prosequi delecteris · ⁊ pē
sās piā ꝙ hui9 mūdi figura p̄terit
ꝙꝙ abierunt ⁊ adhuc abeūt reges
⁊ principes · ceteriqꝫ corruptioni sb
iecti · nullo quod sub sole nascitur
habente stabile firmamentū in di
uini nois amore ꝑsistas edificās pru
denter in inferioribus veluti transi
torijs et caducis · sua vilitate cōtēp
tis · vt in regno celestis glorie per
hennem · que non deficiet nec peri
bit / tibi constituas mansionem Ce
terum cogitantes non sine magno
compassionis affectu circa illatas
oppressiones ⁊ angustias terre sāc
te · quas vidimus et propria manu
palpauim9 in minori officio constitu
ti · ac desiderantes de celeri · ne tota
liter pereat · sibi subsidio prouidere /
tali mentem nostrā super hec aperi
re decreuim9 ꝑ lrās spāles · quas ꝑ
talem nobis ⁊ fratrib9 nostris · sua
tū dona virtutum · cuium multiplici
ter ⁊ acceptum · ei duxim9 dirigen
das Ideoqꝫ regalem magnificentiā

cium paterna fiducia rogamus / et
hortamur attente / quatenus apud
eundem ad id partes tuas / offici
alibus studijs interponas · ita ꝙ
exinde retributionis eterne percipi
as incrementum · Vt autē tibi nos
tra plenius intētio pateat / credas ꝙ
sumus indubitanter sic ab ore nrō
ꝓlata · que talis super premissis ō
nibus ex parte nostra · tue duxerit
excellentie referēda Recc mittens ꝙ
bulla non exprimens nomē nos
trū est appensa present² · que ante
consecrationis · vel benedictionis nos
tre solempnia transmittuntur · qui
a semper hij qui fuerunt in roma
nos electi pontifices / consueuerunt
in bullādis lrīs / añ sue consecratio
nis mun9 modū hmōi obseruare ·
¶ Consolatoria cuidam regine su
ꝑ morte fratris | Eplā Clxxxiij
Tibi forsitan ꝓfuit hacten9 ig
noꝛasse · mortē regis arrago
nie · et tanto temporis surrepuisse
dolori · sed nobis quidem obfuit ma
nifeste · quia doloris gladium · qui
nrām in ipsi9 morte sauciauit aīam
ꝑcussure recū sentire cogimur Itera
to et vuln9 quod ipsa temporis diu
turnitate obduxerat cicatricē · redivi
uis hyās suspirijs recruduit Quid
enī ꝓdesset hortari / ne tā acerbo vul
nere sauciata non doleas / cū dolore
nō careat plaga recens · aut suade
re · ne fleas in funere tā deflēdo · cū
ipi nrās in ipā doloris recētia / nulla
ten9 potuim9 / ⁊ adhuc in hui9 meō
ria vix possum9 lacrimas continere
habet quippe dolor sicut affect9 ceteri
leges suas / ꝗ nulli9 iꝑiū patitur ·

Et quēadmodū quēlibet viuentem
pallore timor . et verecūdia rubore
ꝑfūdit . ita vis doloris īmnis indu
ſa p̄cordijs . ad exteriora nulli9 im
pio retardata ꝓrūpens . ſeipſam p
lacrimas erūpentes effundit Hic
patriarcha iacob credēs filiū ſuū io
ſeph a beſtia deuoratum . dies mul
tos ꝯtinuauit in luctu Hic iob ex
emplū patiētie ſingularis . in nato
rū acerba morte . ſic expreſſit ſciſſio
ne veſtiū vim doloris Nunc igitur
ꝑſuadere intēdimus . vt q̄ſi fortior
ſupradictis . i tāta dolēdi materia/
dolorē ꝓrſus excludas . q2 te modū
habē volum9 in dolendo . ac ipſum
iob de quo iam p̄ceſſit mētio imita
ri . q̄ poſtq̄ doloris vehemētiā expſ
ſit . ſicut p̄miſſum eſt/ꝯtinue bñfici
a memorans creatoris . et humiliter
diuine obſequēs voluntati Si bo
na inq̄t ſuſcepim9 de manu dñi ꝛc̄
Et tu q̄ multa bona de manu dñi
largiflue ſuſcepiſti Cur igit̄ indig
naris ſi dulcia tot/amaritudo reſp
ſit? An ignoras q̄ ꝑegrinatio ē vi
ta hoīs ſup terrā? Et ſicut in lōgo
ꝑegrinatiōis itinere/nūc ē puluis
nūc lutum . nūc ſerenū/ nūc pluuia
Ita modo ſpes/modo timor/mō do
lor/mō gaudiū in hac vita Deni
q3 q̄d potes dolore ſupuacuo pficere
niſi affligere temetipſā . ꝛ ſubdito
rū tuorū aīmos ꝯternare Ecce da
uid regis tibi referim9 exēplū . vt re
gina regem prudēter imiteris . qui
ſeruientib9 ſuis admirantib9 . q̄ cū
fili9 ſuus adhuc viueret/ieiunabat
et flebat/poſtq̄ autem fuit mortu9
comedit lota facie Hic reddit inq̄
ens Dū adhuc viueret ieiunabā .
ꝛ flebam . ſi forte donaret dñs illū
michi Nūc aūt q2 mortu9 eſt . cur
ieiunē? Nūq̄d potero eū amplius
reuocare? Ego ibo ad eū . ipſe vero
ad me non redibit Cōſolatuſq3 eſt
rex facto et verbo hmōi . ſe et ſuos .
Et tu ergo filia kmā ꝯſolari te ac
tuos incipias hijs exēplis . nō deſici
ens ꝗ ꝑſiacēs . cū a dauid corripis .
ne ſic deiciaris p̄teritorū memoria . q̄
p̄ſentiū iocūditatē amittas . ꝗ in te
fiducia poci9 erigas futurorū . penſans
q̄ transitoria ſit et caduca glā tem
palis/vt illam q̄ finē nō habet . ſol
licita ſtudeas pmereri

Conſolatoria ꝯtra caſ9 mūdi

Epl'a C lxxxv.

Contra caſus mūdi tā varios
q̄ amaros cōtra īſult9 peſtife
ros quib9 huāna ꝯdicio affligit̄ in
ceſſanter/cui9 cithara in luctum con
uertitur . quā mortis inſidie lacerāt
quā terrores anguſtāt . ꝛ quā reſpi
rare non ſinūt . arma patiētie opor
tet aſſumere . tot aduerſa māſuete
ſufferre . Et bñplacitū dei ad cui9 nu
tum orbis conſtitutur/et vniuerſa
tremiſcunt/ non ſolum patienter . ꝗ
etiam gratiarum actionibus tolera
re Hanc et ſi tumor amar9 tumor
anxius . Et abſinthio plenus ſuper
caſu necnon occaſu talium actuum
q̄q3 diffuſius materiā ploreat9 accu
mulēt et cordis interiora ꝯpūgant
tū aggrauatā manū dñi prudētis

est animi cū modestia tolerate. nec
desiderando contrariū conuicat̄ velle
quod altissimo placuit / et quod dei
iudiciū ordinauit / prudentiā igitur
cordis vestri / quam circū spectam sci
mus. quā in prosperis nō elatā. quā
in aduersis non depressam p certo
cognouimus duximus exorandā. qua
tenus occasū taliū quos de mūdi mi
seria transtulit grā creatoris / ad reg
nū / tam forti aīmo toleret / q pati
entie munus muneretur in vobis.

Rñsio ad pmissā Epla Clxxxvi

Tenorem vr̄e lr̄e pleno collegi
mus intellcū Adhuc vero noue
ritis q causas mortis de tali in ip
sis obiectas lr̄is minus decentes. mi
nusq rationabiles iudicamus Nā cū
ista duo bene conueniūt / q offm̄ si
bi cōmissū exerceat / nobisq assistat
nccitatis articulo incūbente Nemo
enim potest seruire duobus dominis /
sed meminimus nos legisse / adeo q
dem posset a nostra distare presenti
a q nos soluere humane nature de
bitū aut alia corporis et anime incur
rere pericula contingeret / anteq ipsi
us possemus frui visitatione z cōsilio
si necessitas iminetet. Unde graue
ymmo grauissime gerimus q nostris
in hac parte non annuistis desideri
is. consideratis mesticijs / amaritu
dinibus z angustijs / inuoluentibus
mentem nostram. Quod autē a vo
bis obtinere nequiuimus archiepm
aut episcopum seu alia persona vob
inferior. apud vos sicut credimus impe
trasset Quid plura? Ex quo cū ha
bere nequimus nobis non placet in
commoditatibus compati. ad alios
recurremus nimusq fauoris habebi
mus apud nostros.

Inductiua quedam Epla
Clxxxvij a

Preclara dilcōnis indicia / que
ad talē in sinceritatis plenitu
dine hactenus expandistis. datur nob
aperte intelligi. q ipsius repositam in
pectore nrō memoriam. in talibus
eo vberiori beneficiorz munificentia
excitare quo ipsorū statū psperiorē
zelare credimini. z de honore ac cō
modo eorūdē dicūtur materne dili
genter studia nos hortari. Prete
rea cum potius spei sue in vobis pen
deat plenitudo nec aliud q vestrum
post deum. eis videatur adesse presi
diū quo res ipsorum dirigatur vtili
ter z necessariū feliciter foueatur vos
affectuose rogamus. quatenus cum
de successione talis hereditatis tali
viro diebus istis grauiter infirmā
te tam per aliquos ex parte talium
discrimen. q talis non sine turbati
one successum dissidij iā videat susci
tari pruritus qui talibus qd absit nā
incōmodiū afferre posset timetur sic e
is ad quos ipius hereditatis dig
ne deuolui debet suggestio. sicut ad
illos qui de virili frum linea soli su
persunt adesse velint prout expedi
re videritis. et hic dubietatis articu
lo vtl prodesse. q ipsorū debito sta
tui vtiliter caueatur. nec inde incur
rere possint aliquod detrimētum su
p hijs ad eūdē talē si placeat nūcios
z lrās vestras mittentes. per quas

date sibi intelligi· quod statui ꝛ tran
quillitati ipsius loci expediat· de cō
modo ꝛ quiete taliū sibi suggerente
consilio sic statuat· ordinet ꝛ dispo
nat· ꝙ si de ipso quod absit aliquid
sinistrū succederet· eorꝫ gaudere pos
sit ꝯmodis prouenisse· ac i eorꝫ fe
lici statu vestra desideria delectetur

Consolatoria super morte cuius
dam Epla C·lxxxviij·

SAtis credimus et sine dubita
tione tenem9 · ꝙ audita mor
te talis multi doloris· multeqꝫ ama
ritudinis calicē suscepisti· ꝫ nec pri
ma nec sola· quoniā anteꝗ̄ scire de
buimus· et priusꝗ̄ ad te dolor ille
peruenerit· per vos transitū habuit
Fecitqꝫ in nobis quātū scdm deū li
cuit stationi· Equidē satis in viuo
monstrauim9 quātū in morte dolere
mus· ꝛ notauit affect9 in amico· ꝗ
sequeretur tristicia de amisso· meri
to· qꝫ dilexim9 int̄ alios qꝫ pncipes
seculares· illū speciali quadā prero
gatiua pretulim9 in eo ꝙ cōtra sar
racene gentis perfidiā· tanꝗ̄ singu
laris xp̄ianitatis athleta q̄si ꝓpriū
ꝓprij xp̄iani cōmune prosecut9 est
interesse· Porro non est verisimile
ꝙ sūmi libertatis largitoris· non res
pondeat eius laborib9 recōpensatio
ne condigna· cū nō sit in retributio
ne difficilis· qui de sola gratia meri
ta supplicū excedit ꝛ vota sue habū
dantia pietatis Sane nullā fecit in
iuriā si vsus plenitudine sui iuris·
spiritū quē corpori cōmisit ad tēp9·
suo tempore reuocauit Quis enim
homo qui viuit ꝛ non videbit mor
tem· nōne puluis in puluerē reuerti
tur? Nonne quasi flos egressus hō
cōteritur· et fugit velut vmbra· et
nūꝗ̄ in eodē statu permanet· habet
quippe humane conditionis fragili
tas· debita soluere certa morti/ hec
nescit īportune mortis exactio· quic
ꝗ̄ de debito humane relinquere sor
ti sine differentia discretionis extor
quens Ceterū tibi non ōnino decres
sisse videtur posse illustris indolis fi
liū derelinquēs· qui sui pro tēpore
poterit presentare parente/ vt ꝓpa
go respōdeat pro radice Restat igi
tur vt in eo spiritū consolationis as
sumas· qui sūmus est in tribulatio
nibus consolator· Memor ꝙ mag
nus rex ille dauid· amare filiū suū
fleuit egrotū· ꝫ mortuū non plora
uit· ne diuine videretur contrarius
voluntati· Vt igitur non acerbes
dn̄m deū tuū· que posita es ad regi
men aliorꝫ cōsoleris alios in teipā
existens pn̄tib9 in exemplū et poste
ris in doctrinam· Adhuc illud cōside
rare te volum9 ꝙ quāto pl9 tuorum
visa es destituta potētia tanto ma
iorem diuina clementia tibi faciet
in psecutione ꝓuentū

Planct9 mortis frederici impera
toris·

Epla Clxxxix·

O morte terribili et horribili
et nephando· nr̄is et aliorum
mul cordib9 et īculcato dolorib9 ōni
bicipiti gladio penetrator nostri
cordis vitalia· sic acerbe· sic me
dullitus· sic letaliter sauciauit·

q vix sperat̃ur antidotũ . vix restat viuendi fiducia . vix spes aliqua sub sistendi Audiuim9 enim 7 in ipso pe ne auditu defeim9 pre dolore/ q il la ip̃erij volũpna imobilis 7 regni a pulie stabile firmamẽtũ . ille luafer matitun9 omni micanti stella micã tior . ille inquã ingens crisolit9 . õni iaspide et lapide preciosior et luadi or fredericus videlicet noster serenis sim9 imp̃ator sui fati diem procliui lor clausit extremũ . Ad cuius obitũ vniuersis eius fidelib9 et presertim regnicolis qui suo presidio defensã te inconcusse pacis quiete vigebant quasi sol et luna . et vniuersa celi lu minaria tenebrescunt . dum illud lu men lucidissimum obtenebratur . quon bilibet choruscante hactenus nulli us erroris vel horroris offendicu lum timebatur . Heu quid agim9 . ad quem confugim9 . cuius presidi a prestolamur? Quis fiet ammodo grande presidium? Quis regnicol mite leuamen? Quis gentis apuli e tuta defensio? Occubuit enim leo fortissim9 cuius facies indita . cuius prepotens dextera . feroces terre bes tias deterrebat . et rebellium colla si bi subiciẽs . vbiq; terrarum monstra placabat . plangite igitur regni fide les . tanti principis presidio destitu ti / vlulate iuuenes . plorate senes . nupte ac virgines cum ephebo . Nã vite vestre dux et regimen . vita 7 sa lus . lux et defensio . tutela et virtus anchora spei / refugium et auxiliũ . Heu mortis imperio subiugatur . heu heu importune mortis proter uitas effrenata . et effrenis presump

tio . ferocium triplicium vite hoim fi la trahentium . que sumptis a par cendo vocabulis . suis nominibus ã tifrasite ponũtur . cui saltem in tãto principe . vera sunt sibi nomina non assist . vt ill9 capiti saluti preessent q mille dampnandis capitibus iã pepercit . O mortalium miranda con ditio et si fas est dicere conditio de ploeãda . dum mortis imperio curuã tur impia . et eius iugo colla nobili um subiugantur / quorum dominio pauperum ac diuitũ debilium et po tẽtum capita supponũtur . hec tamẽ diuina creditur prudentia diffinitũ vt sicut est similis cunctoꝝ nascendi conditio . ita similis finis et interit9 vniuersis . et singulis subsequatur . Quia igitur de tanto et de tam ir recuperabili dampno . fere insolabilit̃ est dolendum . multorum mẽtes ita sunt in dubio posite . q incertum est eis de facto guerrarũ et pacis quid fieri debeat in futurum . cum domini ĩpatoris heredib9 existat . non ipo tens aduersator qui totis vt credi m9 nititur virib9 contra eos . mala malis cotidie . si p̃ualet cumulare . Hinc est q dilectionem vestram de qua plene confidimus exoramus . q̃ten9 vos ad cui9 noticiam curie se creta perueniũt . et aliquoꝝ cõsilia re uelantur . si quid potestis conicere de futuris / quod iocũdum esse debeat / aut cãprosũ / nob vestras lĩas enode tis : vt iuxta qd nob possibile fuerit securiorem viã in dubijs eligamus . nam iacula q̃ ab hostib9 iaciũtur / si p̃uisa fuerint min9 inferũt lesiõis

Responsiua ad predictam
Epistola C xc.

VErsa est in luctū cythara me
a et organū meū in vocem flē
tium infirmata est doloribus virtus
mea. et ossa mea in gemitibus con
turbantur cū ipse vestre tenor episto
le. inopinatū fatū et calamitatē mi
chi perpetuā nunciaret. Sunt igi
tur lacrime mee panes dies ac noc
te. qui vtinā intra ventris septa con
sumptus essem. ne talia oculus me
us videret vel diem claussisse extre
mū. ne tantorꝫ periculorꝫ gustator
miserabilis extitisse. Heu me dixerī
fili mi vt q̃d me mater peperit filiū
amaritudinis et doloris Cur excep
tus genibus. cur lactatus vberibus
Cur doloribus deditus. Cur tribu
lationibus circūuentus. Et vtinam
mortuus fuissem in vtero matris. et
fuissē quasi non essem de vtero trā
slatus ad tumulū Heu me miserum
perdidi filium anime mee/dimidiū
vite mee. solacium. oculorū lumen.
et mee baculū senectutis Quid plu
ra. propter syon nō tacebo/et prop
ter iherusalem non quiescam. sed
continuabo dies meos in lacrimis
et dolore. donec deficiam lacriman
do. vobis tamē grates refero q̄ per
litteras michi consolatiōis remedi
um assignastis/et consolari non va
leo. quia dolori meo similis non est
dolor.

Querimonia de morte cuiusdā
magistri in gramatica. Epistola
centesima nonagesima prima.

SEdentibus super aquas ama
ritudinis in salicibus organa
suspendentibus Neopolitani studij
doctoribus vniuersis Magister p.
Solamen sancti spiritus et illā que
omnē sensum exuperat pacē domini
nostri ihesu xpi. De seculo nequā
et vallis miserie ad scolas florentis
patrie. vbi garrulitatis īprobe. nul
lus auditur tumultus/illius vocati
one cuius imperiū in celo et in terris
et in omnibus extēditur creaturis.
gramaticorꝫ eximius consocius nos
ter et frater magister galterius noui
ter euocatus ab oculis nostris per
transijt. velut vmbra ymo euanu
it ad cuius transitū studij per tolopē
obscuratus est sol et luna versa est in e
clipsim. Nā ars gramatice q̄ lune
vocabulo designatur p̄uatis decoris
radijs illustra sedet in tenebris. et
habet vnde suū possit reiterare dolo
rem duobus maritis tam modico tē
pore viduata. nondū precedentis
et recentis doloris. sanata sunt vul
nera. et sic calamitati calamitas et
tempestas additur tempestati. dolor
doloribus. et vulneribus vulnera in
feruntur mirū in modum Hic est or
do preposterus et turbatus. quia na
turaliter magistrū discipulus. Hic
autē magister est discipulū subsecu
tus/et hoc ideo. quia mortis irregu
laritas de suo more peruerso peruer
tit ordinē. que preponenda postpo
nit. p̄ponit econtrario postponenda.
Proch dolor vitis frondosa que sub
ito aruit/cuius fructus exuberat ad
plenū. nam in multitudine filiorū
quos genuit indefessus. ille vterus
magistralis mirauit preualuit. et tā
q̄ cedrus lybani superexcreuit. cui

non sunt adequate virgule de deserto Ipse quidē fuit alter ioseph in terra egypti/cui omnes inuiderunt potētes. quē seua bestia deuorauit/videlicet mors que p auferesim cūctis aufert mortalib9. caput a mēbris diuidit et scindit. in cui9 decasione vos q̄ florectis in cathedris. tanq̄ multoꝝ capita plena oculis retro respicite. & diligenter attendite. quantū sit tenuis et fragilis gloria singularis que est quasi quidā vapor ad modicum durans fenūq3 quod mane floret. vespere decidit & arescit. Ad tutelam igitur bene viuendi doctores inditi. subtracti magistri. per illam sincopā. a qua nullus grāmaticus excusatur. statū & transitū recip̄rocātes in vobis. vnū efficax per locū a simili colligite argumentū. similiter istud intercurrere. q2 vz soci9 preuaricit cū de similibus. idem iudicium habeatur

Planctus alter de morte grāmatici Epistola C.xcij.

Tagientibus in cunis adhuc artis grāmatice natisq3 discipulis maioribus professoribus quilibet homo qui sequitur veritatē. vitam bonā et exitū meliorē. Quia materia ita se habet. q2 ab amaritudine sumit exordium. nec dolorosa possunt sine animi perturbatiōe mirari. Non miremī si anxietate quadam. oratiōe singultuosa vobis scolaribus qui habitatis orbē. a mari vsq3 ad mare. precipue filijs/ quos in dolore peperit mater. vel grāmatica. dura nimis et amara presentibus nunciamus. Cum enim quod non sine dolorū aculeo dicimus. grāmatice artis. nouiter est extincta lucerna. et desiccatus est fons irriguus. frugifer eufraten. magistri B bene. qui non ab infimo positiui. sed a superlatiui nomine meruit diuinari cū super se nullū habuit ascendentem. Primo sicut aquila transcendēs omnia genera pennatorū. Vir potens in opere et sermone cara in terris cuius sine pluralitatis consortio dici meruit singularis Ad cui9 transitum quasi sole petente occasū. tenebre facte sunt super vniuersā faciē terre. Nam ipse solus de tenebrosis et confusis p̄rescīā tractatibus. educens lucē/purgauit tenebras. ipsi9 q3 vetere & antiquū donatistā compescuit & apostatam reformauit. & quasi de caligine mōtis sinay alter moyses legifer a deo et non ab homine sibi scriptā grāmatā hominibus reportauit/in qua sub tali & tāto artifice. nō solū prima/sed artes cetere patiuntur. Vnde quid facient parietes. cum corruit fundamentū. Quid infelix grāmatica. orba parēte. suo de quo completum est illud propheticū. Vox in rama/hoc est in excelsis audita est. ploratus & vlulatus rahel plorat maritū suū. & nō est qui consoletur eam ex omnibus caris suis. Nam quis similis sibi vt suscitaret dominus spiritum suū per aliquā phitonissam. vt loqueretur vobis ad tempus magister magistrorū ille doctissimus. qui ducebat animalia in stuporem. Vc tū q2 omnes morimur. & sicut que nō reuertūtur aq̄ dilabūtur testāte

philosopho crudelitate fati equali tas ꝯsolatur/merore deposito q̃ talem ⁊ tantũ dilexistis auctorẽ cui9 obseq̃a ꝯcurratis creãtes ꝓ illo doctore mirabili q2 mane vsq3 ad vesperam clamauit/sicut pull9 yrundinis ⁊ meditatus est vt columba·ponẽdo aĩam ꝓ scolarib9·docendo desijt et docuit desinẽdo·

¶ Planct9 sup morte ꝓfessoris iuris. Epl'a C·xciij·

Vos ciuilis ꝓfessoribus vniuersis·p·Salutẽ ⁊ attẽdere vltimũ ante primũ· Amaritudo amarissima· et materia concreta doloribus humanis nouiter mẽtib9 cõcurrerũt Nã vnic9 et singularis hõ in quo velut in suo ꝓprio leges cõuenerãt ⁊ viuebãt·eloquẽtie tuba/cõsilij plenitudo/vox ꝓpli·ad finem et in fine optim9 ꝑsuasor/oĩbus excellentissim9 iacob9 de regione ihũ xp̃i vitalẽ spm̃ reddidit ⁊ attract9 est nimiũ repẽte gloria vult9 eius/ In cui9 occasu non solũ lũbardia sole priuata suo Verũcaiã maxima ps viuentiũ/continuis lacrimis ingemiscit/⁊ doloris gladius multorũ viscera ꝑforauit·nec imerito· cũ ipse dñs legifer ⁊ sup̃m9 de p̃scriptis iuris ꝓpriab9·sensus iformaret iformes·⁊ adhuc viuẽs nõ desinit informare·q̃ licz vt hõ desierit/nõ tñ desinit vt magister· q2 mortu9 ipse docet·q̃tũ sit appellatio mortis difficilis/violẽta q2 resistẽtia nulla eccia· q2 ex modo necessitatis oẽm fugat silogismũ·exceptioẽs nõ recipit/dilatioẽs aliquas nõ attẽdit· Verum q2 mirabilis ẽ ista regula mortalium·nũq̃ fallitur/et omnes fallit fallacia videlicet vendica q̃ in credẽtia nõ habet Ipsa quidẽ est letitie nebula·tristitie genitrix/dilatatio lacrimaꝝ· vniuerse carnis exterminiũ·⁊ singulariũ destructiua Ideoq3 viri prudẽtes in doctore mortuo prudẽter addiscite quicq̃d possit ⁊ q̃tum fortior exterminant ãgeli· et diligẽter attẽdite q̃ legũ facũdia mortis ĩpio nõ resistit·

¶ De eo qui creditur mortuus· Epl'a C·xciiij·

Auditu res horribilis et amara ac mea peruertẽs gaudia in merorem·nuper meis aurib9 iam peruenit q̃ magister nycolaus vnicus frater meus qui erat spes vite mee·refugiũ et tutela/morte carnis vitã finiuit/ad quã vlteri9 nõ redibit· De quo tanto sũt mea viscera conturbata·ac repletus sum doloribus infinitis·q̃ a planta pedis vsq3 ad verticem capitis/nõ est mẽbrum quod non sit positum in dolore Et merito quoniam ipsum sine spe recuperatioĩs amisi qui fuit os de ossib9 meis et caro de carne mea·ac bona que habeo ipso mediante percepi·nec non ⁊ in futuro sperabam consequi meliora·verumptamen quia hoc ad me non aliunde nisi fama referente peruenit·de vita dubito·nec de morte consto firmissima ratione Vestram igitur amiciciam duxi presentibus rogitãdam quatenus siue verum sit vel cõtrarium rationi/michi vestris lr̃is

intime tis. vt de morte doleā. Et mi
chi cōdoleant cōsanguinei pariter et
amici velut humana cōditio exigit
et requirit. et de vita valeam more
solito exultare. et qui de tali relati
one tristātur in cōgaudeāt sicut solēt
ad ipsam

Rñsio ↄsolatoria

Q Um amare mortis imperium
nullus hospes pñtis vite vale
at euitare. et homo sit corruptibil'
et mortalis. debetis si placet vr̄am
tristiciam moderari. quam concepis
tis in vestra mente de vestri fratris
obitu nicolai. deus enim nolens ip
sum in hoc seculo pñtis vite corrup
tionibus vlterius agitari reuocauit eū
dem ad eius nonum confitendum
Preterea cum ecclesiastica et diuina
sumpserit sacramenta. viuit in dño
Nā beati mortui qui in domino mo
riuntur. Quare amicicie vestre duxi
pñtibus cōsulendum. quatenus attē
dentes dcm̄ prophetiam. Cōstitu
isti terminos eius qui preteriri nō
poterūt quia frater vester terminū mor
tis nō potuit preterire. vestro dolori
finem imponere debeatis. ne qd a
dño factum est videamini reprobare

Cōsolatoria super morte
Epl'a Cxcv.

P Roprio filio suo dominus nō pe
percit. Ne ius cause oīs glo
ria et humana natura exceptionē
haberet q̄ a mortalitate prime cor
ruptionis egressa moriendi necessi
tatem incurrit. et ideo nature debi
tū reddere licet. Et decet quia scrip
tum est. fili super mortuū produc
lacrimas. sed vestre non debet a sal
uatoris lacrimis discrepare. si estis
saluatoris amici. q̄ non pro morte la
zari sed pro ipsius reuocatione ad mi
serias temporales planxisse dicitur et lux
isse. Qui enim vltra debitū naturā
impugnat. nō naturam. sed nature
īpugnat auctorē. nec est tutum illi
inferre iniuriā. qui nemi nouit infer
re eam. Videte igitur et cauete. ne
superno affectui et postmodum peritu
ro cedat eternus et salutaris affectus
Ideoque sinceritatem vestrā monemus
et hortamur attente quatenus ob
reuerētiam dei et vestram. omnē tri
sticiam deponentes. gaudeatis in il
lo qui celestis profūditate consilii.
disponit et ordinat. vocat et reuo
cat. subiectas sue prudentie creatu
ras qui affectibus paternis et patri
is. filios corrigit. et ad vitam dis
ponit eternam. attentius prouisuri.
et in sacramentorum suffragiis. aliis
que operibus pietatis. quod perire
nō potest et eternū est in fine viuēs
Vñ sancti viri iob cōsolationē me
morie cōmendantes post rerum et fi
liorum amissionē dicentis. dominus de
dit dominus abstulit. sicut domino
placuit ita factum est. Sit nomen
dñi benedictum

Consolatio super morte
Epl'a Cxcvi.

I Nter ceteros flebiles hūane
ↄditionis defectus. incertus et labi
lis status hominis a mortalibus est
potissime deplorādus in quo dum
quisque de conceptu matrum vteri
procedit ad partum quia ad lucem ex

cōperto ventris obstruso cubili inu
meris offert miserijs et āgustiarū ꝛ
cū dant vallo nimiū angustante sicqꝫ
in illo dū viuitur · varijsqꝫ mortis
expositus casib9 flosqꝫ factus a die
exitus matris sue caro post florem
frondescit / cariusqꝫ plenā crescit in
arborem pt9 frondium venustatem
Nūquid homo ꝛ dies eius sicut fe
nū et vt flos agri sicut legitur ef
florebit ? Videtur inquā vt fenū /
quod est hodie et cras in clibanum
mittitur · ꝛ vt flos agri · cui9 delectabi
lis preciositas · ꝛ amenitas flori
da · nimia venti vel est9 pcussa vredi
ne ad modicū euanescit auditū · si
quid nup acerbe mortis talis nostri
cuiqꝫ cōsanguinei luctuosum nimiū
oēm nostrum dolore grandi exacer
bauit plurimū animū dumqꝫ casus
necis consideramus qua perijt · ani
me magis in eo ꝙ carnis exitum
deploramus / incerti ꝛ dubij valde
si in statu salutis ipsum tam rapida
rapuit mors / que tam absorbuit re
pentina · Verum quia hec sunt oc
culta dei omnipotentis iudicia · qui
iuxta suum beneplacitū qñ et quō
vult ratiōales ab hoc seculo nequā
reuocat creaturas · nobilitatem tuā
rogamus in domino · monem9 ꝛ hor
tamur attente quatenus conceptā
de subtractione dicti talis / excludas
a corde mesticiam · ꝛ lugere iam de
sinas quem reddere nequit vobis
singultus lugubris vel quantalibet
pietas lacrimarum / sed super hoc
dñm ptātis flagello · animi conso
lationem respicias · ꝛ deo cui sic pla
cuit benedicens / hec circa ipsum fra
terni amoris ostendas iudicia · vt
spū diligas quem in carne amasti
aīam · G · iuuando quibuslibet cari
tatis remedijs ꝛ suffragijs carita
tis ¶ Cōsolatio de morte amici
Eplā C xcviij ·

NImis dira sorte constringimur
n'minus dira cord3 āgustia cru
ciamur · Fram lacrimarū fontē pro
ducit dolor intrinsecus ex oculis sb
duct9 aīm9 amaritudinis tenebris
lesa viscera telo penetralib9 mestici
e internus commouetur / ꝛ sic quod
mente concipim9 nec verbis expri
mere · nec continere possum9 serie
scdi / doloris enim imensitas ꝛ pro
fūda luct9 infusio dicendi facultatē
excludūt / compendiosa tamen lit
terula ymmo pocius dolorosa vobis
intimare compellimur · ꝙ pater ille
noster lapis promotiōis nostre pri
marius / vniuersalis ecclie membrū
precipuū / columpna iusticie / basis
immobilis / amicorū fida defensio /
securum generis siue gentis confu
gium / tutus patrie clipe9 · ꝛ firm9
paterne baculus senectutis / consili
o clar9 · maturitate conspicuus / scie
cia rutilans · ꝛ super omnes constanti
a · G · pater vester ꝛ filius d iuersis
te spcibus · sicut deo nunc placuit ·
die post annunciationem beate vir
ginis proch dolor fati munus iple
uit in cuius obitu pater et paterne
gnus cohabitatione nature lugere
dolentem ꝛ dolere lugentem vos de
cet · cum dolores vestros ꝛ luctus
certe consideracionis arbitrio · con
solationis multiplici · iusta causa

ſubducit · Nam eius ſollicitudinis
onera ſiue vicem · deuotione inte
gra · caritate plena · et obſequio fili
ali / circa paternitatem veſtram ſup
plere volumus ⁊ habere / ⁊ eo bene
placitis veſtris incantea parere deuo
tius · quo audius implere partes e
ius intendimus in veſtris deſiderijs
obſequendis / et ſic extimari non de
bet amiſſus · qui viuere vicaria ſub
ſtitutione ſancitur · Preterea reue
renda ſenectus et ãnoſa prudentia ī
cõmodo ſenili cõpatiens · prole ſup
ſtite · grate reſpiret in domino · a pn
cipue · quem exigentibus meritis /
et ſūmi pontificis amplectitur grati
a · et proſequitur beniuolentia do
minoꝝ · Temperat etiam fletus
noſtros · pia miſeratio pij patris ·
que tum in domino noſtro hec me
fratre noſtro / tum in filio vota veſ
tra cõpleuit · de cuius iudicio ſi reuo
care voluit qd̄ cõceſſit / et tollere qd̄
creauit · cõqueri non debetis / quia
ſi de manu domini bona ſuſcepimꝰ ·
moleſte contraria non feramus Eſt
et ſolacium aliud qd̄ et a mortis re
gula nullꝰ excipitur / equat enī ſcep
tra ligonibus · Nam pari ſententia
ſenes et iuuenes · fortes ⁊ debiles
potentes ⁊ infirmos · diuites ⁊ ege
nos inuoluit · Omne nāq; qd̄ naſci
tur moritur · et nichil eſt perpetuū
ſub ſole · Magnus eſt enim dominꝰ
qui mortificat ⁊ viuificat / ⁊ magna
virtus eſt vt poſſit extollere qd̄ de
preſſit / ⁊ ſanare qd̄ vulnerauit / hor
tamur igitur ⁊ rogamus attente ·
quatenꝰ ſic concepti doloris incendi
a · rore rationis infuſa funditus ex
tinguatis / ſumentes in dolore reme
dium · et in merore ſolamen · ꝙ trã
ſeat ceteris in exemplum · vt exacer
bare nomen dñi non poſſitis · nos
enī fratribus noſtris ſcribimus et
mandamus · quatenus mandatis
veſtris velut nobis in omnibus ob
ſecũderet

Conſolatoria de morte
Epiſtola C xcviij ·

SI omnis caro fenum · et om
nis gloria eius quaſi flos a
gri · ſi lunam palleſcere ſi ſolem vi
demus aliquando eclypſari / quid
homo ꝙ ingemuſcis lacrimis / mor
tuo fratre tuo · Non tacet pupilla
oculi tui · doloris amaritudinē tranſ
fundendo Neſcis enim ꝙ omne cõ
poſitum atteſtante philoſopho diſ
ſoluitur · et preter angelos omnes
occidit cathena Unde illud prophe
ticum · Homo vanitati ſimilis fac
tus eſt · et dies eius ſicut vmbra
pretereunt et quaſi vas figuli con
fringetur / humanum quidem eſt
flere · ſed continuare fletus penitꝰ
inhumanum · cum dicat apoſtolus
Nolite contriſtari ſicut et ceteri qui
de reſurrectione ſpem non habent ·
Unde auguſtinus · Non illos a
miſimus ſed pmiſimus qui de hoc
ſeculo receſſerunt · Cum igitur fra
ter tuus ad regionem ſanctoꝝ ſpiri
tuum trãſmigrauit / vtpote qui par
tem habuit in reſurrectione prima ·
deſine flere · ne nomen domini ex
acerbes / ſicut nam velis licet incaſ
ſum ſententiam recitare · dominus
namq; mortificat et viuificat dedu
cit ad inferos et reducit / cuius

mutu disponūtur oīa· et suos in tri
bulationib9 ↄsolatur·

Consolatoria·
Epl'a C·xcix·

V Ox audita est ploꝛat9 ⁊ vlu
latus multus in obitu viri e
gregii frīs vestri· qui tāto maioris
tristicie reliq̄t materiā q̄to maiori
dote· natura p̄uilegiauit eūdem ⁊
p̄rogatiua moꝝ spūaliū titulo in
signiuit Q mors inuida mors ama
ra qui in eo telā vite succidit/dum
adhuc orditeꝝ pulcherrima vite p̄a
sa palmite non relicto Hēm9 quidē
causā adesse doloris· mod9 tn̄ non
debet deesse dolentis/qꝛ dn̄s dedit
dn̄s abstulit in cui9 manibus mors
et vita Qui eni dedit originem de
dit et obitum· et sic oīs nō est lex
tam vite q̄ mortis ⁊ ius imittatur
iperio vel fauore Cum ergo vsus
sit dn̄s iure suo· nō fecit iniuriam· li
cet videatur man9 ei9 ad presens
plena fuisse rigore Ceterū quia de
cet vt voluntati ei9 nostros confor
mem9 affect9/ↄsulim9 ⁊ pro gracia
petim9 speciali· vt temꝑato dolore
fluxu lacrimaꝝ restricto/cam in vo
bis pcatis consāguineis et amicis
exsistētes consolationis speculum ⁊
confortationis exemplar

Rothom̄ suffraganeis ⁊ al batti
bus Salutem·
Epistola CC·

N Ouistis et in fines terre credi
mus deuenisse/q̄tis turbatio
nibus et pressuris romana ecclesia
diutissime sit vexata credim9 in cō
munē noticiam deuenisse qualiter
dn̄s papa p̄ tuitione ecclesiastice li
bertatis se ad omne discrimen ob
iecerit/cūctisq; dei p̄secutoribus com
moriens incessāter sit afflictione p̄
prie psone et debitoꝝ onere p̄gra
uatus Clamat itaq; ad vos vestra
mater ecc̄ia sumptibus iportunis
exhausta· plenāq; reportans de ves
tra largitione fiduciā postulat vt in
vestra consolatioē respiret· p̄ quib9
desolatam se sentit ⁊ merore cōfec
tam Iane scismatice tempestate p̄
cella iam p̄ pte detumuit/iā portū
securioꝛē nauicule petri p̄mittit au
ra dementior· si pacis oportunitati
quā de9 abstulit/obseq̄a vestra libe
ralitatis aspirent Efferatā siquidē
romanoꝝ maliciā ⁊ inexplebilem
pecunie sitim· dn̄i pape munificētie
⁊ ↄsilio totiens expugnatam succu
buisse certa relatioē compim9· nec
ad oīmodā pacis ⁊ securitatis pleni
tudinē quicq̄ deest/nisi vt dn̄s pa
pa sumptibus exinanit9 imensis·
sibi et suis· victualium sufficiētiam
de vestra largitione restauret·

Qꝛ munera peruertūt rome
Epl'a CC·p̄ma

C Arissimo pri ⁊ dn̄o suo J· dei
gratia carnoteñ episcopo su9
p· bleseñ bath· archid' Salutem ⁊
promisse mie remunisci Quia scio
vos occupatum circa sollicitudinē
ecclesiarum paucis vtor· ne vestre
sanctitatis aures impediam· vtili
tati publice deputatas· Expletis

felliciter ⁊ super omne desiderium me
um negocijs · que michi dominus
meus specialiter iniunxerat · recep
ta benediccione et licentia recedendi
a domino papa · salutatis cardina
libus letus ad reditum accingebar ·
cum superueniente electo sancti au
gustini · dominus papa magistrum
G · et me ab incepto itinere reuoca
uit / benigne siquidem receptus est
ab eis · qui sicut scitis gracius accep
tant hominū munera ꝙ merita per
sonarum · Sperabant enim ꝙ pro
motio eius esset uxe materia et ma
ioris emolumenti occasio · atq; flu
uium absorbentes habebant fiduci
am · ꝙ in os eorum iordanis influ
eret · Stabat ex aduerso constan
ter ⁊ prudenter magister · G · sta
bam et ego sicut ministrabat in dul
cedine sua pauperi deus · Verump
tamen et leges et canones et quic
quid de sacro eloquio ad nostre par
tis assertionem poteramus inducere
funestū quidē · maiores inter cetera
⁊ sacrilegiū reputabant / nosq; hos
tes romane ecc̄e publice iudicabāt /
nisi cessaremus ab hijs verbis quibus
ecc̄am sancti augustini quā spāliter
asserunt ecc̄e cantuariē̄ subicere co
nabamur · dāpna siquidē aīarum nō
attendentes in monachis · oīa illici
ta eis licere permittūt · ve iugo disci
pline prorsus abiecto · vagi ⁊ petulā
tes ad omnes carnis currant illece
bras / omēsq; excessus quos p ānū
faciūt / ānua redimūt pensione · Cū
itaq; nobis publice fuisset inhibitū ·
ne in causa ista leges aut canones
deduceremus in medium sed priui
legia dūtaxat si qua haberemus ad
manū · et quorum nullum eo tempo
re nos habere sciebāt · videremq; nos
in hac parte omni humano solacio
destitutos · ⁊ ꝙ in votis haberent ho
minē illitteratū ⁊ laycū · sed in emē
dis honoribus ārcā spēciū · p̄ficere ab
batie · quā symoniaca venalitate ac
quisierat · nō occulta · sed publica ⁊
forensi pro sibi ad accusationē atq;
aduersus electū · paginam inscripti
onis arripui · Cū enim manifesta ⁊
notoria proponerem contra eū · illi
quos amicos sibi fecerat de mamo
na iniquitatis opinionis eius ⁊ infa
mie vulneribus vinū ⁊ oleū infude
runt · Exhaustis equidē flādrie mer
catoribus in argento · a romanis / tā
dem infinitam auri multitudinē mu
tuauit · Si pene columbe deargenta
te · ⁊ posteriora dorsi eius in fulgore
auri fecerunt vt nō audirent · vel eci
am verbis de libertatibus ⁊ dignitati
bus · sancte mrīs ecc̄ie cantuariē̄ ·
pro quibus beatus martir certauit vs
q; ad mortem · et quas moriens cō
firmauit in cerebri sui effusione · ⁊
sanguine proprio rubricauit · Iniūx
erant electo vt se tonderi ⁊ radi fa
ceret · benedictionem a domino pa
pa · sequenti dominica recepturus ·
Inter angustias igitur et cruces ·
inter mortes innumeras constitutus ·
videns ꝙ non conuerteretur in iudi
cium iusticia ad natiue racionis ar
gumenta me contuli · fracq; sine pro
missione aliqua · sine donorum ali
quorum impendio · ꝙ benedictio e
longata est ab eo · Causa igitur
Cantuariensis ecclesie deo ⁊ nostro

martini ꝯmendata. Julio ingredien
te. cum febre grauissima. curiã sum
egressus. Ualeatis

Littere excusationis
Epistola CC ij.

Dilectissimo patri suo J. dei gra
tia carnoteñ epõ P. bleſ can
tuarieñ Archiepĩ cancellarius. Sa
lutem in vero salutari. Audiui et
turbatus sum vehementer. quia qui
dam detractores deo odibiles sicut
dicit apostolꝰ. vestre gracie sereni ta
tem michi obnubilare conati sunt.
ex bonitate vestra sumentes occasi
onem malicie. vt quia vos altissimi
mia. votis meis quandoqꝫ facilem ꝛ
benignũ exhibuit / simili ꝑmo lon
ge dissimili facilitate vos contra me
possint ad odium inducere. Ausus ẽ
susurro ꝛ bilinguis vestre discretioni
ꝯsulere me ad obtinendã carnoteñ
ecclie prepositurã. subsidia regum et
comitum / contra vos implorasse.
credo si eorum auxilia postulassem.
peticioni mee gratanter assisterent.
Sed de iusticia mea et vestre ꝯscien
tie puritate securus. emendicata ho
minũ suffragia non requiro. Placet
michi si tamen beneplacitum est in
oculis vestris vt in causa mea in aie
am controuersie et euentum iudicij
deducatur. Nã si misericordiam ꝛ
non iudiciũ erga me cogitatis scrip
to vestro qd de prepositura michi fe
cistis autentico. abbatibꝰ ecciã qui af
fuerũt. et vestre ꝯsciencie me ꝯmit
to. Scio quis michi istas calũpni
as suscitauit. Uerũptamen saluũ fa
ciet dñs filium pauperis. et humili
abit calũpniatorem. ꝛ mendaces os
tendet qui maculauerunt innoxiũ.
Illud in stuporem michi vertitur / ꝛ
sup omnia in dolorem. qꝫ circũspecis
sime. prudẽtie vestre potuit ꝑsuade
re humana versutia. me contra vos.
a romana curia litteras impetrasse.
Nũquid gloriabitur securis contra
eum qui incidit in ea? Quõ si eleue
tur contra eleuantem se. ꝛ baculus
qui vtiqꝫ lignũ est. sic esset. si ego
carnalis et venũdatus sub peccato.
insurgerem aduersus deum ꝛ aduer
sus xp̃m eius. aduersus eũ qui ab
exilio me redemit. Scio ꝛ recolo in
cessanter que et quãta fecistis michi
vñ cantabiles michi sunt et erunt
semper miserationes vestre in terra
peregrinationis mee. non enim di
lexistis me. quia prior dilexerim vos
quia dilexistis ꝛ preuenistis me in
bñdictionibꝰ vestris. Scio qd boni
fecistis domesticis hostibꝰ vestris. ꝛ i
cis q̃ certe securissime pñt cũ ꝓpha
dicẽ de vobis. Nisi dñs sabaoth reli
quisset nobis semẽ scm̃. sicut sodoma
facti essemꝰ. et sicut gomorra silẽs
fuissemꝰ. Ego interĩ sustineo paciẽt
donec ꝯsilia eoꝝ. q̃ dicũt bonũ ma
lũ ꝛ malũ bonũ exsufflet / ꝛ dissipet
dñs. Utet ei impios ꝛ nõ erũt. Sa
piẽtia aũt vestra vincet maliciã. Et
si ad voces adũsarioꝝ meoꝝ exarse
rit ĩ breui ira vr̃a. cogitet vt ꝯpla
citior sitis adhuc. nec vr̃as a me ser
uo vr̃o mia absciďat. Ego ei oĩ cõ
sure ꝛ correctioĩ vr̃e me offeȓo. si ĩ ali
q̃ vos offẽdi. Nã si ĩ me corripiẽda
eciã credẽt terminos eq̃tat. h̃ ip
sũ sat desiderabile reputarẽ. Qa iux
vbũ iob. Eciã si me occiderit sꝑabo

in vobis Testimonio eni sapiētie
Melior est iniq̄tas viri q̄ꝫ mulier be
nefaciēs Dulciora sūt q̄dē michi v̄
bera vr̄a q̄ꝫ vbera coꝝ q̄ lacte lami
aꝝ vos pascūt/⁊ qui q̄nq3 ꝓpinaue
rūt michi de calice babilonis Illud
āt suauissime fero. et meis eāā ānu
mero votis si vestrū nepotē recepis
tis in grām. dūmō mea ꝯdicio non
ledatur Eteni q̄ꝫ nepoti vestro ꝓpi
cius essis. hoc ⁊ nature ꝯdicio. ⁊ cre
do postulat caritatis Aplō dicente
Qui suoꝝ et maxime domesticoꝝ
curā nō habet/fidē negauit/⁊ est in
fideli deterior ymo p̄ces addo deuo
tissimas. si tn̄ vestri serui p̄ces accep
tare dignemi. ⁊ nō reuocetis ad ani
mū p̄teritos vestri nepotis excessus
In quo eni displicuit placebit vob̄
⁊ vbi suphabūdauit delictū. supha
bundabit ⁊ grā Dūmā p̄cū ⁊ desi
derioꝝ meoꝝ sub ea v̄boꝝ pauci
tate ꝯcludo/vt me vestrū ymo vestris
simū reputetis In p̄rio ei deo dūte
me totū bt̄e v̄ginis obsequijs depu
tabo. ⁊ vr̄is futurus vitula effra
ym docta diligē triturā ad thesau
ros vr̄e ꝯfie curā. p q̄b9 oēs secu
li thesauros comutarē Quis enim
thesaur9 p̄ciosior esse p̄t q̄ꝫ prudēti
a v̄ba ⁊ sermoēs illi9 audire. q̄ ser
moē ⁊ opē sp̄ ad vitā edificat /c9
v̄ba spūs ⁊ vita s̄t iuxta sapiē v̄bū
Thesaur9 desiderabil̄ req̄escit i ore
sapiētis Ad hūc thesauꝝ sitio ⁊ de
sidero sicut ceru9 ad fontes aq̄ꝝ Ad
hunc veniā ⁊ in eo viuā. ⁊ moriar
quicq̄d frendēt aut grūniāt imūdis
sime sues. q̄cq̄d venenose ꝯfingant
neq̄ssimi detractores Ibo i p̄ximo

dnce xp̄o ih̄u et vicam simplicitate
versuciā/ipatiētiā māsuetudie/v̄tu
te fraudē/huīlitate supbiā/maliciā
bonitate Secūdo aut tercio queso
hāc relegatis epl̄am. q̄ de atramē
tario doloris scripta est et de āgus
tia spūs emanauit. Valeat kme
dn̄s meus. ⁊ cēs qui eū diligunt
ex affcū Valete.

De bn̄ficio scripture ad p̄terito
rū memoriā ꝯseruādā.

Epla CC. iij.

Illa quorū memoriā ꝑpetuat
scriptura/supueniēs seniū nō
delebit Cōsuetū ē eni vt ea quoꝝ
expedit retineri/lr̄aꝝ apicib9 ꝯmen
detur vt bn̄ficio scripture a calūpni
osis litib9 secura in posterū ꝑseuerēt
Inter cōmoditates iuētiōis huma
ne. nil censet̄ vtili9 / bn̄ficio scriptu
rarū/q̄b9 memoria rfozmat̄. ⁊ i no
uitatē redit qđ obscurauit obliuio/
⁊ qđ vetustas tp̄is ātiquauit Ade
o tp̄ib9 nr̄is huāne abicioīs ardor
iualuit/vt legittie donatioēs ⁊ ope
ra mie v̄suciā calūpniātiū euitare
nō possint. nisi meōrialib9 scriptu
ris ⁊ numerositate testiū impostēꝝ
muniātur

Tractatus petri blesensis de cōfessiōe faciēda Prologꝰ Epistola CCv.

Rogasti me vt tibi a
liquid de virtute con
fessionis teʒsiore stilo
in sedulis sicut soleo
exarare. Sic aquam
postulat fons a riuo/magister a dis
cipulo scientiā / contēplatiuus ab
actiuo/ab archidyacono presul/spi
ritualis a carnali/sanctus a peccato
re/sapiens ab ignaro/desideriū qui
dem huiꝰ opis in me ꝑturit affec
tuosa deuocio Sed sicut propheta
cōmemorat/vires non habet partu
riens. facio quidē quod possū. et si ci
tra limites facultatis suspendatur
affectus. votis tamen exuberans ⁊
accumulata ac accurata voluntas.
meū suppleat imperfectū. vtar itaqꝫ
vice cotis que obtusa est. ⁊ tamen
ferrū acuit. Et vt verbo sapientis
minus sapiens vtar/quod sine fic
tione didici. vestre sine inuidia cōmu
nico sanctitati. Incipio ergo nichil
de spiritu meo prophetans/sed ea
que presens tractatus exposcit. sāc
torū patrū auctoritate confirmans
Micas enī collegi que ceciderūt de
mensa dominoꝝ meorū. et cū ruth
moabitide/in agro booz. spicas co
adunaui que manꝰ euaserunt mes
soꝝ. si forte in eaꝝ excussione inue
niatur mensura ephi. de qua in val
le ploracionis. ꝑegrinantes a dn̄o
confitētes sibi panem conficiāt lacri
marum

Tractatꝰ.

Locutꝰ est dominꝰ ad moysen
dicens. vir in cuiꝰ cute varius
apparuerit color veniet ad sacerdo
tem ⁊ se ostendat illi. per quod itel
ligi datur ꝙ peccati confessio desig
nata per lepram facienda est sacer
doti. Verbum enim augustini est.
Nemo dicat sibi occulte. confiteor
et ago penitentiam apud deū. Si
enim sufficiens est ista confessio. er
go sī causa date sunt claues petro
frustra etiam dictum est. Quodcū
ꝗꝫ solueris super terram erit solutū
⁊ in celis. Omnia sane in cōfessiōe
lauātur. Et sicut corde creditur ad
iusticiam. ita oris confessio fit ad sa
lutem. Magna est confessionis vir
tus quia sicut beatus ambrosius
in libro de paradyso scribit. Cōfes
sio lauat animam. confessio aperit
paradysū/hec est scd̄a post naufragi
um tabula / baptismusꝗꝫ ⁊ peniten
tia Deuota confessio est. tanꝗ̄ ro
tio valida scrutans corda ⁊ renes/ꝑ
tingens vsꝗꝫ ad diuisionem anime
ac spiritus. ⁊ exhauriens de medul
lis anime. noxiales affectus. Si
cut autē ꝑ ingratitudinem peccata
redeunt/ sic per confessionem opera
mortua reuiuiscunt Vnde augꝰ. in
libro de penitentia. pium est credere
ꝙ cum in homine gratia dei. mala
destruxerit Prima remunerat bona
et cum destruxerit qd̄ non erat. suū
dirigit bonū ⁊ fouet qd̄ ipē planta
uit. Apostolus ad hebreos Iacien
tes fundamētum penitentie ab ope
ribus mortuis Opera mortua sunt
que fecimus. dum in peccato eramꝰ
hec teste gregorio. sicut per pecca

tũ irrita fiunt. sic per penitentiam
rediuiuũt Cetera ergo nostre salu
tis remedia. ꝯfessio antecedit/vt ꝓoc
cupem9 faciẽ dñi in cõfessioẽ Sicut
scriptũ est/ꝓuenite dño in ꝯfessione
In hui9 rei auspiciũ iudas q̃ interꝓ
tatᷣ cõfitens siue cõfessio. ĩ transitu
maris rubri. quodã dignitatis ꝓui
legio ꝑplm isrł ãtecessit Hec ẽ secũ
da circũcisio q̃ facta est ĩ galgala. q̃
ĩterꝓtatᷣ scisicatio Cõfessio ei scisi
catio nrã est sicqꝫ ꝑs cõmeõrat In
exitu isrł ꝛc. facta est in iudea scisica
tio ei9 Tãta est efficacia ꝯfitẽdi. ꝙ
si pctõr reatũ suũ ꝯfitẽdo aꝑit/deus
illud opit/se accusantem excusat/ꝛ
pctm suũ agnoscẽti ignoscit Testi
monio salomoĩs Qui abscõdit sce
lera sua nõ dirigetur Qui aũt ꝯfes
sus fuerit miam ꝯsequetur Ex oc
cultatiõe q̃dem ꝛ oppressione pcti.
nascitᷣ quedã lapidea cordis obsti
natio/fitqꝫ talib9 in orõnib9 suis ce
lũ eneũ et terra ferrea. vt sint qua
si mõtes gelboe. sup quos nec ros
nec pluuia cadit / q̃ꝝ malicia roreᷓ
mĩe. fonteᷓ pietatis ꝛ grẽ fluẽta sic
cauit Irat9 itaqꝫ dñs dimittit eos
post desideria sua/vt eant ĩ adinuẽ
tionib9 suis. sibiqꝫ irã thesaurizent
in die tremẽdi iudicij Est iterũ con
sciẽtia miseri q̃si fouea erit ij ꝛ lyre
ne. ibiqꝫ sibi occurrũt demonia v
lule et pylosi. dũ apostata spũs se
cum ad habitãdũ in ea septẽ spũs
neq̃ores se assumit Infelix hõ qua
re te abscõdis a facie dñi in simili
tudinem ꝑuaricatoris ade Quare
dissimulas mortiferũ vuln9/vlcus
prauẽ cõsciẽtie qđ nũc pallias qñ

qꝫ in multa tũi ꝯfusioẽ reuelabitᷣ cũ
in cõspcũ oĩm sanctoꝝ. ante tribu
nal tremẽdi iudicis stabis nud9 ni
chil enim occultũ qđ ibi nõ reuele
tur Tũc hij q̃ sua scelera oppresse
rũt dicent mõtib9 cadite sup nos ꝛ
collib9 opite nos Manifesta enim
erũt occulta cordiũ et pre ꝯfusioẽ
ꝛ horrendo diuine maiestatᷣ aspcũ
vellẽt si liceret fugere demergi etiã
in voraginis tenebrose abyssum/fi
lius ergo ploratioĩs eterne. q̃ nũc
deũ despicit. cõsulentẽ. monẽtem. ꝛ
misericorditer arguẽtem. audiet in
dignãtem. vlciscẽtem iudicãtem ter
ribiliter. ꝛ irremediabilitᷣ ꝯdẽpnã
tem Saluberrimũ est ergo ꝯfiteri
dño qm̃ bon9 qm̃ in seculũ miseri
cordia ei9 Propterea beat9 iob di
cit Nõ pcam ori meo/dimittã ad
uersum me eloquiũ meũ Loquar ĩ
amaritudĩe aĩme mee dicam deo
noli me ꝯdẽpnare Sciebat ꝙ sicut
deus iudex ꝛ vltor est culpas suas
abscõdentiũ/sic aduocat9 est confi
tentium Nec meli9 causam nostrã
iustificare possum9. q̃ꝫ si accusando
et puniẽdo. partes iudicis exsequa
mur. Si nos inq̃t apostolus diju
dicaremus. nõ vtiqꝫ iudicaremur.
Summũ ergo salutis consilium est
humiliari sub potenti manu dei. ꝛ
se miserabilem exhibere in oculis
misericordie eius. nostram per om
nia voluntatem/illius subicere vo
luntati Nam et vita in voluntate
eius Salubre est ergo confiteri.
quia teste iheronimo Nemo sine
confessione saluatur Et notetur
ꝙ confessio sine penitentia alia est

falsa vt in esau et saul. ¶ Despera
ta vt in caym et iuda Salutifera in
petro et magdalena. Quatuor mi
nutum solent confessionis gratiam
impedire/ pudor/ timor/spes/ despe
ratio ¶ Qui autem sub istis quatu
or lapidibus iacet/ quadriduanus
est in sepulchro. Nam a mortuo tā
ꝙ ab eo qui non est. perit confessio
Veniat ergo ihesus misericors et
clamet. lazare veni foras. Foras
venit qui per confessionem interiora
cordis aperit. Si vero pudor pro
hibeat confiteri/recolat quādo libri cō
scientiarum aperientur coram omni
bus in die iudicij. cum reuelauerit
dominus abscondita tenebrarum.
Et sicut nunc nemo se abscondit a
calore eius. Ita tunc non erit qui
se abscondat. a splendore illius Nō
ergo pudeat dicere. qd non pudu
it facere. sed vtili erubescentia con
fundatur. vt in splendoribus sanc
torum. de humilitatis sue merito
glorietur. ¶ Contra timorem peni
tentie que videtur importabilis.
obiciatur gehenne memoria. ti
mor ignis inextinguibilis vermis
non moriens. fetor mortificans.
et dolor cuius non est intermissio si
ue finis. Non videatur ei grauior
breuis curatio ꝙ pena supplicij ge
hennalis. Horrendum est incidere
in manus dei viuentis. Ideoqꝫ pe
na temporalis transigat cum eter
na. et sustineat pacienter flagella
pij patris. vt euadat flagella tor
toris. ¶ Si autem sperat de lon
gitudine vite et de dei miseratione
presumit. attendat ꝙ breuis et in

certa sit vita eius. quicūqꝫ in spiri
tum sanctum peccat. et quantum
in eo est summi iudicis iusticiam om
nia iudicantis euacuat. Existimas
ti inique qd ero tui similis arguam
te. et statuam contra faciem tuam
Qui tales sunt non presumant de
dei miseratione. quasi velit deus
eorum ignorare versutias. et sub
quadam pia dissimulatione transi
re. Nam propter hoc irritauit im
pius deum. dixit enim in corde suo
non requiret. Sed certe requiret
dominus. et retribuet habundan
ter hijs quorum nō est memor am
plius. et ipsi de manu sua repulsi
sunt. Mentita est nāqꝫ iniquitas
sibi. sed dampnabit veritas eterna
liter. qd mendacium temporaliter
accusauit. Sicut scriptum est. In
imici domini mentiti sunt ei / et erit
tempus eorum in secula. ¶ Despe
ratio autem miserum hominem in
omne desiderium penitentiose pre
cipitat/vt contempnat tremenda iu
dicia dei. peccator enim cum vene
rit in profundum malorum cōtemp
nit. Huic opponimus domine de
us memoriam habundantie suaui
tatis tue quam exhibuisti dauid ho
micide adultero. proditori/marie
peccatrici. petro neganti. chana
nee clamāti. latroni sedicioso pendē
ti Ipsis etiā crucifixoribus tuis Spe
rent ꝙ in te qui nouerūt nomē tuū.
qm̄ nō derelinqs q̄rentes te dn̄e Nul
lus q̄so absorbeat habūdantiore tristi
cia q̄diu xp̄s ad indulgētiā se expo
nit. Et de cruce ad amicabiles nos
amplexus inuitat. Est confessio

perfectoꝝ quī iam temptationū pe
ricula euaserūt/ apud quos non est
nisi gratiarū actio ⁊ vox laudis Ali
a est penitentiū confessio/que et deū
iratum placat. et placatū ad benefi
cia gratie vberioris inuitat/vñ in cā
tico ysaie. Confitebor tibi domine
quoniam irat9 es michi. conuersus
ē furor tu9 ⁊ cōsolat9 es me Prop
ter triplicem statum iustorū/peniten
tium. reproborum. scripta erant in
libro qui ezechieli datus est car
men. lamentationes/ et ve Carmē
laudantiū/ lamentatiōēs confitenti
um. ve illoꝝ qui pn̄iam respuunt.
quos expectat dampnationis eter
ne suppliciū. O stulti ⁊ tardi ad ob
tinendum miām dei. Nec precipit
vobis maria trāsfretare Regnū dei
intra vos est. quib9 ꝓpe est verbum
in ore. verbū in corde. id est cōtriti
o cordis/⁊ oris confessio/ quib9 of
fertur terra virentiū. ⁊ pro nichilo
habuerunt terram desiderabilem.
Ad cōfitēdū te dominus expectat/⁊
iam preparationem cordis tui au
diuit auris sua. Dixi īquit prophe
ta. cōfitebor. et tu remisisti impieta
tem pc̄ci mei. Nec tuam solūmodo
ꝯfessionē. sed cōfitēdi desideriū deus
miserādo preuenit /prodigum filium
redeūtem videt pater a longe. atqꝫ
festinantior est indulgere misero. q̄
miser indulgentiā postulare. Ihero
nimus ad rusticū. Dauid a nathan
ꝓpheta correpte9 respōdit/peccaui.
Statimqꝫ audire meruit. Et domi
n9 pc̄m abstulit a te Et idem. Vn
de scel9 commiserunt in morte nabu
the. achab et yezabel Conuersione

achab pena ei9 differtur ī posteros
⁊ yezabel impenitens presenti iudi
cio condempnatur. Confessionem
ergo ne differas. nam nescis quid
ventura pariat dies. Nescis si hac
ipsa die mors repentina te rapiat/⁊
non sit qui eripiat. Frequens est il
lud iudicium celestis ire. vt qui non
vult penitere quando potest. non pos
sit quādo voluerit penitere. De hijs
qui penitentiam differunt. donec
suis desiderijs sacientur. scriptum
est. Ve pregnantibus ⁊ nutrienti
bus in illa die. Dic ergo iniquita
tes tuas vt iustificeris Sicut enim
testatur beatus ambrosius. Cōfessi
o iustificat. omnes qꝫ sordes quas
negligentior vita congessit euacu
at. Et quoqꝫ non timeas confiteri.
quem deus tibi vice sua consiliariū
delegauit. Testimonio iob. Qui
timet pruinam. veniet super eum
nix. Erubesce temporaliter ne eter
naliter erubescas. Si modo confun
deris confusio hec gloriam adducet
Pro confusione enim hac et rubo
re in terra tua duplicia possidebis.
Cur timebis in die mala? Nonne
melius ē audire vocem ꝯsilij. q̄ illi
us sententie iudicialis expectare to
nitruū. ite maledicti in ignem eter
nū? Sic autē cōfessio fiat. vt exque
rat per singulas iniquitates. ⁊ sin
gulis vulnerib9 de sacrificio cordis
humiliati quasi vnguentum ex adip
pe deuotionis infundat. In sacrifici
o quidem singula intestina hostie
abluūtur. Augustinus de penitenti
a. De vniuersis ⁊ singulis penitē
tiam age. Deus septem demonia

ſimul cieát · ſimul ſanauit ſurdum
et mutum · legionem eciam ſimul
eiecit ab alio doces ꝙ eciam ſi pecca
ta ſint mille · de omnibus tñ opoꝛ
teat penitere · Lauabo inquit ꝓpha
per ſingulas noctes lectũ meum la
crimis meis id eſt per ſingulas iniq̃
tates cõſcientiã meam · Lacrime la
uerũt apoſtaſyam petri · Et ſi velis
ꝑ noui et veteri teſtamẽti exempla
diſcurrere · fructũ ⁊ efficaciam earũ
non poterit huãna ratio eſtimare ·
Deducant igitur cõfitentes quaſi
toꝛrentem lacrimas tũ anguſtia · tũ
doloris · Nam ſi totus coꝝ ſãguis
et cerebꝛum · vniuerſeq; oſſium me
dulle liquefacte in aquas pñiales /
currant et effluant · ĩ diluuio tamẽ
aquarũ multarum ad deum non ap
pꝛoximabunt · niſi oculi tui o bone
iheſu eoꝝ videant et suppleant ĩꝑ
fectũ · Illud aũt ſpem penitẽtie exhi
laret · ꝙ lacrime peccatricis · oculos
xp̃e tuos ad lacrimas compulerũt
Cõfitẽti igitur ſint lacrime panes
die ac nocte · comedat panem dolo
ris et bibat aquam amaritudinis ·
ſi forte reſpiciat de9 · ⁊ in v̾bo mag
ni ꝓphete / aque marath ſalis appo
ſitione dulceſcant · Omnes aũt cir
cũſtantias pccõꝝ · is qui confitetur
apiat cauſam · locũ / temp9 / modũ /
⁊ quicquid menſurã reat9 exagge
rat · Hic enim beat9 auguſtin9 in li
bꝛo de penitentia ſcribit dicens · pe
nitens ſuoꝝ crimunũ expꝛimat qua
litatem / in loco · in tempoꝛe · in ꝑſe
uerãtia · in varietate perſone / vt at
tendatur excellentia officij ſui / tur
pitudo operis / ſi in ſacro loco · ſi in

die feſtiuitati vel oratiõi conſecra
ta aut ieiunio / quãta temptatione
ĩpulſus ſit · Sunt enim qui vltro
ſe pcõ offerunt · nec expectant tẽp
tationem ſed ꝑueniũt voluptatem
et oĩa faciant pꝛo recuperãda vita
anime / que facerent pꝛo vitanda
coꝛpoꝛis morte · Et vt grã euiden
tie ponam9 hui9 rei exemplũ · Qui
foꝛnicatur non ſolum ſuam · ſed illi
us aĩam perimit quam in conſenſũ
et participiũ ſue iniquitatis allexit
Poero anime rerũ homicida eſt ·
ſi rogatu eius aliquis mediatoꝛ il
lius turpitudinis intercẽſſit · In tua
luxuria vili et breui eternũ multis
pꝛocuraſti ſuppliciũ · et eis in igne ꝯ
cupiſcẽtie tue ignẽ ꝑditiõis inextin
guibilem ſuccẽdiſti · Cum domin9
ſub ſpecie babilonis dicat de aĩa
peccatrice Quãtũ exaltauit ſe ĩ de
licijs ſuis / tantũ date ei toꝛmẽta et
luctũ Tu qui pꝛo tuo ꝓpꝛio et ſpe
ciali pcõ · tã grauia paſſurus es q̃
grauioꝛa ꝓ multoꝝ pcĩs expectas
q̃ꝝ inocẽtiã argumẽtoſa libidinis
aſtucia ſb̃utiſti · Aliq̃ eoꝝ foꝛte iam
deceſſerũt / ⁊ ĩ inferno poſiti ſũt / vbi
mors depaſcit eos · vbi in foꝛnace
gehennalis incẽdij ſulphurea infeli
ces more feruentiũ ⁊ liq̃ſcentiũ me
talloꝝ flãma inextinguibili cruciãẽ
Tu vero tocij adhuc flamma con
cupiſcentie carnalis ebulliens · con
temptis terribilia dei iudicia · Nec
toꝛmenta illoꝛum / nec imminẽtem
tibi diem tue dampnationis atten
dis Si ſimplicem mulierculam aut
puerum quod abſit / hoꝛrenda enim
⁊ odibilis deo abhoĩatio eſt blãda

ꝛ seductoria pollicitatione corrũpẽs
in tui desiderij voluptatem aĩam ꝓ
qua xp̃s mortuꝰ est occidisti. Illud
ad cumulũ tue ꝑditionis accedit.
ꝙ cum factꝰ sis p̃nceps sodomoꝝ et
gomorre/ imũdicie tue discipuli post
te sederunt in cathedra pestilentie/
serpetq; pestis cancerosa in multos/
vt veniat sup te omnis sanguis eo
rum. quos suggestione corrupisti. o
pere vel exemplo. Sane ideo irre
missibilis fuit culpa dyaboli. ꝛ inuẽ
ta est iniquitas eius ad odiũ. quia
in malicia quam nullo suggerente ꝯ
misit/ fuit subuersio et ruina multo
rum. Quis estimare sufficiat ꝙ̃ exe
crabiliter. dampnabilis sit apud de
um ꝛ hoĩes. herodiana crudelitas
q̃ pueros occidit atq; malicia pha
raonis qui submersit ꝑuulos hebre
oꝝ? Et illi quidẽ non animarũ sed
corꝑm homicide fuerũt. Quãto igi
tur detestabilꝰ est. eoꝝ non dicam
homicidiũ ꝫ parricidiũ qui tot inno
centũ aĩas occiderunt? Procul du
bio quãto excellentior est aĩa corpo
re. tãto infelitiores pharaone sũt ꝓ
ditores ꝛ dampnabiliores herode.
Putas ꝙ dissimulando trãseat ꝛ nõ
requirat deꝰ de manu tua ꝙ in cõcu
piscencijs et in ĩmũdicijs tuis. no
bilissima eius ꝑijt creatura? Nõne
hoc est peccatũ qđ lex moysi damp
nat ad mortẽ? Lex imꝑialis gladio
vltore ꝑsequitur. deꝰ eciã qui solet
peccatores misericorditer ad penitẽ
ciam expectare. q̃si sue bonitatis ob
litus. in vltionem tanti criminis de
celo pluit ignẽ sulphureũ. vt fetorẽ
peccati pene fetor ostẽderet. atq; eci
am cũ supplicio temꝑali cruciatꝰ et
ne dampnationis inciperet. Turpe
reputas de tã turpi materia loqui.
sed turpior est infernꝰ. Si fedus est
sermo. fediꝰ est putrescere in peccato
Nũquid audebis facere. et ego ali
ud dicere nõ audebo? Testis in ce
lis deus. eciã cõscius in excelsis. ꝙ
zelo ꝛ sitio salutẽ anime tue ꝛ tota
hec exhortatio mea procedit ex me
dullis anime ꝛ adipe caritatis. Hic
ergo cõfessio fiat vt eciam in tui ac
cusationẽ peccati veniant. q̃cũq; vi
dentur illius accessio vel seq̃la. Vix
equidẽ inuenitur peccatũ qđ aliud
ãnexum non habeat. Colligate nã
q; sibi sũt squame behemoth vna
vni cõiungitur ꝛ spiraculũ vite non
incedit per eas. Vides ꝙ in homici
dijs. ꝑiurijs. proditionibꝰ ꝛ detrac
tionibꝰ. comessacoĩbꝰ. ebrietatibꝰ
in verbis turpibus. prauisq; consi
lijs. et in cunctis fere criminibus.
nobiscum innocentiam alienam tra
himus in reatum. Tuam igitur
conscientiam sollerti reuolue scruti
nio. explora omnes angulos eius.
nichilq; in ea remaneat ĩdiscussum
Fode parietem. ꝛ abhominationes
conscientie monstruosas. reuelabit
tibi familiare scrutinium. Venialia
non negligas. Qui enim minima
contempnit paulatim defluit et ad
maiora prolabitur. Quid autem
adeo veniale est qđ non possit ĩpor
tare timorẽ. cũ de ṽbis ꝛ cogitatioĩ
bꝰ ociosis. oporteat reddẽ rationẽ?
Vide ergo ne obruaris arena. ne
leuia te submergant. Nam et gut
tule aque dum in sentinam nauis

paulatim et occulte insinuūt/nauem
que procellosos impetus maris antea
fortiter sustinuerat/ex improuiso sub
mergunt Caue igitur ne de radice
colubri regulus. et de vsu venialiū/
letifera cōsuetudo nascatur. Teste
siquidē augustino Ex quodā contēp
tu peccata cōmittunt/in spiritum sāc
tum. qui negligenter venialibus as
suescūt Propterea btūs iob omnia
opera sua verebatur Quis enī cōfes
sionis aut penitētie beneficio.seipm
iustificare p̄sumat? Ipse aplūs de se
dicit. Nichil michi cōscius sū sed nō
in hoc iustificatus sū. Non iustifica
bitur in cōspectu tuo dn̄e omnis vi
uens/ergo non propter meritū meū.
sed propter nomen tuū propiciaberis
peccato meo/ multū est enī. Si enī
non sūt condigne passiones huius secu
li ad futurā glāz obtinendā. quid e
rit de imperfectis aut falsis potius pe
nitēciis. qn̄ terribilis et horrendus iu
dex. ipsas iusticias iudicabit? Pecca
tum itaqz tuū corā te sit semp. Cū
qz omnia bene feceris dicas quia es
inutilis seruus. atqz iuxta sententiam
salomonis. de indulto et propiciato
tibi peccato nūq̄ sis sine metu Bea
tus homo qui semper est pauidus/ pu
tant aliqui sibi sufficere. qz aliq̄ diu
a sua turpitudine destiterunt. atqz
de p̄miciis arrepte cōtinentie presu
mētes. veteres excessus nō reuolunt/
et quasi spacio temporis euanuerint
culpe. vel earū oblitus sit aut dormi
at deus. putant de omnibus debitis
breui penitentie cōpendio trāsegisse
Recole q̄d iob ad dn̄m dicat. Sig
nasti quasi in sacculo peccata mea.

Et dn̄s in deutronomio. Nōne hec
condita sunt apud me et signata in
thesauris meis? Non sine dolore
cordis acerbissimo. et anxia cordis
afflictione sanātur. que longo vsu
inoluta. et intimis aīarum medullis
infixa sūt. nec horaria et leui cōtric
one redimi pnt/quibus mors eterna
debetur Quis scit vtrū sit dignus a
more an odio? Consciencia homi
nis est quasi later luteus. qui dum
plus abluitur plus sordescit Vnde
dn̄s in isaya Si lauerīs te nitro. et
multiplicauerīs tibi herbam borith
polluta eris in sāguine tuo. Et bea
tus iob Si lauero me aquis niuis
tamen sordibus intinges me. et abho
minabūtur inde vestimenta mea.
Nec si penitentie seueritatem equa
lance libras. cum tuorum excessuū quā
titate. ad satisfaciēdū tn̄ deo tota tu
e vite nō sufficit longitudo. Regnū
dei acq̄ri p̄t. estimari āt nō p̄t/per do
lores acq̄ritur. per violentiā rapit/per
intrusionē scōrum hēditas obtinetur
Si ergo q̄ tibi iniūcta sūt videāt graua
grauioribus dignū te reputa. Ois q̄dē
disciplina in p̄ncipio sui amarissima
ē. sed postea testimonio apli pacatissi
mū fructū iusticie faciet. Si ergo grauis
tibi videatur pnia. cogita qz incōparabiliter
grauior ē gehēna Exerceat
āt in lacrimis. vigiliis. ieiuniis. di
sciplinis. nec tibi videat absurdū. si
propter abstinenciā aliqn̄ caput doleat.
qd̄ sepius ab ebrietate doluit Si cru
ciat venter. quē frequēs ingluuies suf
focauit. peccati ergo sanies nō solū
abstergenda. sed abradenda est as
peritate doloris. Tunc equidem

rum beato Iob testante/saniē radis
si districtiore penitentia sordidas de
lectiones abstergis. Quod enī nō
purgaueris in pñti. in igne iudicij
purgaturꝰ es. de quo Dicit ipse p ozee
dicit. Purgabo inq̄t sanguinē quē
nō purgauerūt. Ysaias quoqꝫ Et
purgabit filios leui in spū iudicij ⁊
spū ardoris. xp̄s purgationē pc̄coꝝ
faciēs/nō in iudicio ſꝫ i desiderio nō
in ardore. ſꝫ i amore. tertia nob̄ pur
gatoria miordit' assignauit. cordis
cōtritionē/oris cōfessionē/carnis af
flictionē. hec sūt cymbala bn̄ sonātia.
Hec sūt tres ciuitates refugij Ad
cōtritionē ptinet timor dei/⁊ deside
riū regni. pnie huilitas. lōganimitas
paciētie/et abiectio sui. Cor cōtritū
et humiliatū deꝰ ne despiciet. Sic
ergo cor/dolor pnie conterat. vt in
spū vehemēti ꝯterat naues tharsis
Tharsis interp̄tat' exploratio gau
dij. Mentes aūt nr̄e naues sūt qui
bus in hac seculi voragine nauiga
mus. explorātes vias. qbꝰ ad celes
te gaudiū puehamur. Et nos q̄re
filij petri sumꝰ. ābulare sup aquas
p̄sumimur. sup hoc scꝫ mare magnū
et spaciosū. semp aūt mergimur/ni
si spūs adiuuet īfirmitatē nr̄am. vt
possimꝰ dicere cū pp̄ha. Nisi qz do
minꝰ erat in nobis forsitā aqua ab
sorbuisset nos. ꝓpositū itaqꝫ pnie
pseuerantia comitetur. Quid enī
oīa p̄dicta proderūt penitēti. si ad
vomitū reuertatur? Verbū sapien
tis est Vnꝰ edificās ⁊ vnꝰ destruēs
q̄d est nisi labor? Ita et q̄ baptiza
tur a mortuo. ⁊ iterū tāgit mortuū
q̄d pficit ei lauatio? Verbū augus
tini est. Inanis est penitentia quā
sequēs culpa coīnq̄nat. Vulnꝰ itera
tū sanatur tardiꝰ. sic lugens ⁊ pec
cans/veniā nō meretur Gregoriꝰ
Qui admissa plāgūt/nec tn̄ deserūt
se inanit' mūdant et neq̄ter inq̄nāt
Idcirco lacrimis se lauāt. vt mūdi
ad sordes redeant. Itē gregoriꝰ La
uami mūdi estote. ptꝰ lauacrū enī
mūdꝰ esse negligit. q̄s q̄s ptꝰ lacri
mas/vite inocētiā nō custodit Neq̄
itaqꝫ de momētanea cōtritiōe vl' af
fluētia lacrimaꝝ p̄sumat Sūt eī
pleriqꝫ irreligiosi aut potiꝰ iniq̄tatū
abysso absorti. letātes cū male fece
rint/ et exultātes in rebꝰ pessimis.
quos videmꝰ timore pene. aut pc̄co
rū recordatione ꝯpūgi vsqꝫ ad lacri
mas. nūc eciā deuotiōe liquescere
in amorē ihesu. et ipm totis medul
lis aīe. brachijs deuote affectioīb
amplecti Videmꝰ eciā alios in exer
cicio pnie. ⁊ int' multiplicia virtutū
p̄sidia constitutos. ita ex toto ares
cere/vt nec vnā ab oculis suis possīt
lacrimā extorq̄re Sciendū itaqꝫ qꝫ
grā lacrimaꝝ/que cū dei visitatio ē
que q̄nqꝫ dat' ad excitationē torpo
ris. q̄nqꝫ ad cōsolationē laboris. q̄n
qꝫ ad grām retributionis Prima
enī quasi stimulis desidē pūgens
2a quasi baculus debilē sustinens
Tercia quasi lectulus quietē susci
piens. Sicut enī deus nūc verbo.
nūc exemplo. nūc eciā flagello. tor
pide aut tepide viuentes/ad salutē
prouocat. sic coste per inspirationē
occultā. compunctione aut terrore
ad statum vite melioris inuitat/vt
sit hec diuine grē oblatio reprobis

ad iudiciu̅m hijs autē qui electi sūt
ad profectū. Nec solū lacrime ſʒ eci
am virtutes. vt sapiētia. vt ꝯtinen
cia. eloquentia et multa huiusmo
di. que de thesaurꝰ celestis misericor
die producūtur. multis ꝑ abusionē
aut elationē couertūtur in malum
Dona siquidē dei tam bonis q̄ ma
lis sunt quandoqȝ cōia. nam ꝛ saul inter
ꝓphas/ ꝛ inter aplos numeratus ē
iudas/ ꝓpter qđ ꝛ saluator in euan
gelio dicit Multi michi dicēt in illa
die. Nōne in nōie tuo dn̄e demoni
a eiecim9? Et in nomine tuo signa
multa fecim9 Et tunc confitebor il
lis quia non noui vos. Discedite a
me operarij iniquitatis Penitencia
caym/ fletus esau/ seu confessio iude
plāgentis se tradidisse sanguinē iuſ
tum/ eis cesserūt in iudiciū et tormē
tum Sepe filij israel in heremo cor
repti a moyse/ fleuerūt coram dn̄o/
quib9 illa penitentia nichil profuit
ad pristinas concupiscēcias denuo reso
lutis Sed et terrā promissionis in
gressi. cū loqueretur eis angel9 in lo
co. qui ꝓpter hoc postea vocatus est
locus flentiū. leuauerunt vocē ꝛ fle
uerūt. et tamē paulo post facere ma
lum coram dn̄o addiderūt In elec
tis autē cōpunctio est ad consolatio
nem/ quib9 oīa cooperātur in bonū
Hac eni in meli9 promouētur. dū
ex ipsa dulcedine qua fruūtur. ad ex
ercitia spūalia forcius se accingunt
Qui dū dura ꝛ aspera gaudent suſ
tinere pro xpō/ proficiūt in illud cō
punctionis excellenci9 genus. qđ in
firmos sanat. debiles roborat. cōso
lationem et quietē indulget. Quā
experiebatur propheta cū diceret Me
mor fui dei ꝛ delectatus sū Et quā
magna multitudo dulcedis tue do
mine quā abscōdisti timentibus te.
Nemo igitur scđꝫ pmū visitationis
genus. sanctitatē in se mētiatur. cū
illam reprobis sciamus frequenter
accidere. sed nec de scđo genere visi
tationis p̄sumat Illa enim non sāc
tificat. sed ad sanctificandum prepa
rat. ꝛ euenit quandoqȝ temptatione cor
ruant. plerumqȝ temtandis vt leni9
ferant. Si quis autē scđo visitatio
nis genere assuescat. facile proficiet
ad terciū genus. qđ iam nō solū ex
citat aut cōfortat. sed vberiore grā
victorē remunerat Si ergo senseris
in te grām cōpunctionis ꝛ affluenci
am lacrimarū. non tn̄ ideo te statī
arbitrerꝭ dn̄o reconciliatum Nec opi
nerē seru9 se esse filiū. licet quandoqȝ paſ
carē pane filiorꝫ. Nā de talib9 scrip
tū ē Inimici dn̄i mētiti sūt ei. ꝛ erit
tēp9 eorꝫ i scl'a Et cibauit eos ex a
dipe frumēti. ꝛ de petra melle satu
rauit eos Nō ꝛ in hijs vbis ꝛ ali
os esse dn̄i inimicos. ꝗ tn̄ ex adipe
frumēti ꝛ melle spūali a dn̄o sacia
tos Quia talis paciā dei. ad pniaꝫ
sustinet. ꝗ expectat. credūt se indul
gentiā obtinuisse diuinā. ꝛ totū sua
rū lacrimarꝫ meritꝭ ascribētes. dicūt
cū vxore manue. Si dn̄s voluisset
nos occidē. nō vtiqȝ de manu nrā sa
crificiū suscepissꝫ. De talib9 ceciā cre
do scripsisse aplm̄. Dedit inqt illis
dn̄s spm̄ ꝯpūctionis. oculos vt nō
videant. ꝗ aures vt non audiant.
Nōne ista conpunctio. eorum exce
cat oculos. ꝛ aures cordis obturat.

qui credentes ſe aliq̄d eſſe cū nichil
ſint/abhominabiles criminū macu
las ſine fructib9 penitētie paucis la
crimis eſtimant abluiſſe. Vera ſiq̄
dem penitentia non in lacrimis mo
mētaneis aut horaria cōpunctione
ɔſiſtit. Nulla etiam affectio pia me
ritoria eſt ad ſalutem niſi ex xp̄i di
lectione procedat. Sepe in tragedijs
7 alijs carminib9 poetarum in iocu
latoꝝ cātilenis deſcribitur aliquis
vir prudens decorus fortis amabi
lis et ꝑ omnia graciosus Recitātur
etiā preſſure vel iniurie eidē crudelr̄
irrogate ſicut de arturo 7 gangano
et triſtāno. fabuloſa quedā referunt
hyſtriones. quoꝝ auditu ɔcutiūtur
ad cōpaſſionem audientiū corda/ et
vſq; ad lacrimas ɔpūguntur. Qui
ergo de fabule recitatione ad miam
ɔmoueris. ſi de dn̄o aliquid pium
legi audias˝ qd̄ extorqueat tibi la
crimā. nunquid ꝓpter hoc de dei di
lectione potes dictare ſentētiā? Qui
cōpatris deo. cōpatris et arturo.
Ideoq; vtraſq; lacrimas. pariter ꝑ
dis ſi non diligis deū ſi de fontib9
ſaluatoris ſpe. ſ. fide et caritate. de
uotionis et penitētie lacrimas non
effundis. Hanc mirabili deus ar
tificio miſericordie/ ſalutem noſtrā
operatur ineffabiliter. Ipſe ſapien
tia illuminans / ipſe iuſticia terrēs.
ipſe caritas blande inuitans. ve
lut ſi aliquem melle dulcedinis in
expertum. velles ad appetitum mel
lis allicere. et ideo eius ori mellis
guttulam inſtillares. Ita ſaluator
carnalibus immerſos illecebris.
quos nec predicatio. nec diſtricti

iudicij timor/ conuertit ab iniquita
tibus ſuis / quodam rore miſericor
die. quodam guſtu ſue dulcedinis.
ad ſalutem vocat. donec ei iugum
ſuauiſſimū ſue ſeruitutis imponat.
Hec enim poſt illius ſuauitatis ex
perientiam. homo ille ad vanitates
ſeculi reuertatur cooperante tn̄ grā
dei / ille in ſe reuerſus in ſeipſo con
funditur ſemetipſum odio habet.
quia oblata ſibi dei gracia. totiens
eſt abuſus Hinc de arciore cogitat
vita/ mot9 refrenat illicitos 7 affec
tat ſibi legem tante neceſſitatis im
ponere. vt cum habeat velle in pec
cando nō habeat tamē poſſe in tali
b9/ quorum ſanctitas fruct9 eſt lacri
marū. Ad hoc ſiquidē date ſunt et
hoc ꝑ illas operabat̄ altiſſim9 Si ḡ
per eas īpletū eſt. ꝓpter quod date
ſunt vt quid neceſſarie de cetero ſo
brie et pie et iuſte viuentib9 erūt?
Video profecto q̄ꝫ gratū deo ſit ſa
crificiū lacrimarū/ et pro oībus de
lictis ſufficiens holocauſtum? Sed
quib9? Cōfitētib9. penitētib9. nō
reuertentib9 ad vomitum ſ; in ſpū
humilitatis et in aīo ɔtrito fugiēti
b9 ad pia viſcera ih̄u et ɔtinuātib9
dignos penitentie fruct9. Sic in
vigilijs/ ieiunijs diſciplinis. morti
ficatio carnis aſſūpta in omnibus
menbris cum lacrimarum profuſi
one ſe offerat. vt holocauſtum cor
dis deuotiſſimorum affectuum.
ſuauitate pingueſcens. coram
ſummo ſacerdote de ara ſpiritus
interioris. odorem ſuauitatis ef
fundat. Expedit eis. qui conuer
tuntur ad cor. beſtiales ſenſuum

motus/districtiore censura cohibeāt
quatenus tota sensualitas ad arbi
triū spūs. in xpristi obsequiū capti
uetur. Non enim vir ꝓpter mulie
rem sed mulier ꝓpter virū facta est/
caro scʒ/ vt spūi ancillet. Que utili
tas si bene offeras ⁊ male diuidis/
dicens ei. anathema/qui dicat /pec
casti quiesce. vade ⁊ noli ampli9 pec
care ne deteri9 tibi ꝯtingat? In ini
cijs igitur abstinentie nodis. alli
ganda est caro vt ita sine difficulta
te ipsam cum vicijs ⁊ concupiscen
cijs crucifigas/xpristi9 equidem pri
us ligatus est. postea crucifix9. Et
vos hoc sentite in vobis quod et in
xpristo ihesu. vt cum iosue. quīqʒ re
ges. id est quiqʒ sensus/patibulo pe
nitētie affigatis. Caro siquidem ca
lida nostra est/ domestic9 hostis nos
ter. hūc occidere vobis non licet. ym
mo circūferre et alere nos oportet.
Hic aūt affigatur vt seruiat. sic se
datur corda ne rumpatur Hic etiam
pascatur iumentum. vt labori suffi
ciat Nam et in sacrificio auium. nō
abscidūtur ascelle turturis / sʒ fran
guntur. Certa vero moderatione
dispenses ea que circa miserias car
nis exigentia naturalis expostulat. ⁊
ad custodiā cordis /tota studij vigi
lantia transferatur Verbū salomo
nis est. Omni custodia serua cor tu
um. quia ex ipso vita procedit. Nō
enim satis est ad salutē / extraordi
narios reprimere mot9 carnis. quos
a nostre originis corruptione cōtrax
im9. nisi ꝓfect9 anime/summa dili
gentia procurem9. Quid enim ꝓ
dest si extra aut circa vineā stirpes

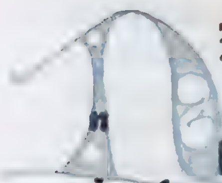
spinarū vetrinosas explantes. nec
spinas. aut tribulos interius eradi
ces? Non decet etiam de partu an
cille esse sollicitum. et in domīa nō
dolere sterilitatis obprobrium? Nō
expedit vt terram corporis penitenti
aliter excolas. si de animo/planta
ria superbie cupiditatꝭ ⁊ inuidie non
euellas? Nec etiam multū interest
si domita carne. pccm obtineat mē
tis arcem/vt qui foris illesus appa
ret/partem sui perdiderit meliorem
Scriptum est. foris pugne intus ti
mores. Res plena discriminis est.
si sic extra ciuitatem committimus
bellum. vt nichilominus in ciuitate
paciamur excidiū. Non sunt forsitā
pedes tui veloces ad effundendum
sanguinem. sed currunt affcūs tui
ad acquiescendum carni ⁊ sangui
ni q̄ nō possident regnū dei. Testa
tur aūt pi9 papa religionis opa nō
ꝓdesse. nisi mens in dei timore a p̄
ua cogitatione ieiunet In p̄mis ita
qʒ deum time. ⁊ mandata eius ob
serua. vt sicut apostolus dicit cum ti
more ⁊ tremore. tue salutis negoci
um operis. Inicium siquidē sapie ti
mor dn̄i. Verbūqʒ ysaie ē. A timo
re tuo dn̄e cōcepi9 ⁊ spm̄ salutꝭ pepi
m9. Expedit sane hijs qui cōuertū
tur ad cor. vt in timore iudiciorum
dei. turbam irruentiū cogitationū
districte cohibeant. ne transeant in
affectum cordis. Sit autem homo
exterior tanq̄ mortu9 a corde. vt in
sanctarum meditationū serenitatē
libere liceat interiori homini respira
re. Sūt equidem vage cogitatiōes
in quibus grande periculū est dum

modo habeas dominum in conspectu tuo et sit anima tua in manibus tuis semper. Sunt et cogitatio nes de cibo. de indumento. et potu et consimilibus/ quas exigentia corporalis exposcit / et hec nostre carni familiarius adherent. nobiscum enim coaluerunt a prima origine ut quasi nostra primogenita censeantur Si ergo hee cogitationes aut alij primi motus quos lex peccati scribit in carne/ ceperint ascendere et contaminare conscientie tue lectum. dicas cum beato iacob Ruben primogenitus meus non crescas/ quia ascendisti cubile patris tui. et sic in spiritu fortitudinis allidantur ad petram. paruuli babilonis Tercium cogitationis genus dampnabile est. quod de luxurie aut superbie. aut inuidie. vel alterius detestande iniquitatis sterquilinio latenter obrepit. cuius fetorem quam cito exalare persenseris auerte animum cogita terribilem in suis iudicijs deum curre ad lacrimas/ illamque cogitationem de longe. auctoritate imperiosa cohibeas Mors in illa est/ ideo ipsam nulla occasione tibi approximare permittas Et si tui dominata non fuerit tunc immaculatus eris/ eritque sub te appetitus tuus et tu dominaberis illius. Si ergo aliqua cogitatio virulenta. vel in modico tuos sensus inficiat. vulneratus es a serpente/ curre ad serpentem eneum/ christumque inuoca/ cui omnis cogitatio confitetur. In corde contrito et humili poteris cogitationem tuam. mirabili artificio humilitatis auferre ab oculis eius. ut eam non videat qui omnia videt. Auferte inquit malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. O quam mirabiles et terribiles oculi quos neque cogitatio prima preteruolat. Deus enim sicut videt actus/ ita hominum contemplatur affectus / nec opus est ut quis ei testimonium perhibeat de homine Ipse tamen nullum post humilem confessionem videt peccatum/ quoniam caritas operit multitudinem peccatorum. Super omnia studeas ante misericordes oculos dei/ humilis et miserabilis apparere/ pre cunctis virtutibus humilitas deo familiariter et confidenter assistit Hec deo cognata est et amica/ hec sola virtutem se esse ignorat/ ipsa de suo contemptu fit honorabilior et in sui abiectione. alias virtutes exigeres/ dum ex eo proficiat/ quo officiat/ omnium dispendia recompenset Humiliare ergo nec filio patris tui sit dedecori humilitas. que non dedecuit filium dei/ descendit naaman de curru superbie in iordanem. qui interpretatur descensus siue humilitas. et a lepra mundatur Descende et tu atque humiliare. si vis a peccato mundari. Propterea propheta dicit Memor ero tui de terra iordanis et hermonij a monte modico. Mons quidem modicus est superbia huius vite. tam breuis tam misere tam incerte. Et unde superbiet terra et cinis. vermis fetens. reptans in palude ranunculus. cadauer putridum lutum vermibus scatens et vile morticinum? Leua manus tuas in superbias nostras deus. et confringe cornua peccatorum Humilietur in puluere anima nostra. ut cum lamentatore propheta ponamus

in puluere os nr̄m si forte sit spes
si forte conuertatur et ignoscat de
us/atqꝫ scd̄m multitudinem ire sue
nō querat Horrendū quippe est in
cidere in man9 dei viuētis Ignis e
nim succens9 est in furore suo· ⁊ ar
debit vsqꝫ ad īferni nouissima dn̄e
ne in furore tuo arguas me· ꝫ susti
ne vt meipsum arguam confitēdo·
Et que tibi gloria de9 si creaturam
tue conformē ymagini· ⁊ caractere
tue fidei ꝯsignatam· ꝑpetua excōi
catione precidas a cōione sanctoꝝ
vt eam eterne mortis abyssus ab
sorbeat· et sup eam vrgeat os suū
puteus infernalis? Que vtilitas ī
sanguine meo de9/si descēdo in cor
ruptionem Quis ex vobis poterit
stare cū igne deuorāte? Aut q̄s sta
bit cū ardorib9 sempiternis? Vin
cat queso dn̄e misericordia tua mi
serias meas et meas iniq̄tates be
nignitas tua Suscites ī me vere ꝯ
tritionis ⁊ ꝯfessionis affect9· ⁊ ne
torquear gehēnalis ignis incēdio
ignē in me tue dilectiōis accendas
Qd̄ nobis concedat qui viuit ⁊ reg
nat de9 ꝑ omnia secuoꝝ Amen·

Tractatus eiusdem de pn̄ia in
iūgenda et increpat quēdam super
austeritate nimia erga penitētes

Epl̄a CCv·

Nimia tui rigoris austeri
tas quam exerces ī tuo
rum ꝯfessionib9 fratrū·
sicut dicitur ex eorꝫ que
rela roi· enormiū generat materiā
scandaloꝝ Susceptos eni ad peni
tenciale remedium post ꝯfessionem·
publice dehonestas Nam licet infir
mitates eorum verbo nō publices·
quadā tn̄ supercilosa ⁊ notabili des
pectione· opinionē eoꝝ apud alios
sinistra suspicione contaminas· No
uisti q̄ graui aīaduersione plectat̄
transgressio sacerdotis· peccata sibi
confitentiū reuelātis· Nec multum
interest vtrū voce vel signo· vel quo
dam vultuoso cōtemptu aut alias
nimia seueritate satisfactiōis secreta
cōsciencie aliene vulgentur Tales
equidē canonica censura deponit/ac
depositos perpetuo et ignominiose
peregrinationi addicit Sicut scribit
btūs gregori9 Ars est artiū regimē
aīarum· Spūalis ergo medic9 in
recipiēda cōfessione multa cautela v
tatur· Oportet eni sicut in libro pe
nitenciali docemur· vt sacerdos in
multa māsuetudine et benignitate
suscipiat penitentē Oret in pinis p
eo/nec se peccatorem profiteri dubi
tet/ vt ad cōpunctionē prouocet pe
nitētis affectū proprio humilitatis
exēplo Nullū omnino despiciat pec
catorē q2 sicut btūs ihronim9 scri
bit Ille nullū despicit peccatorē qui
peccatores redimere venit Et adiū
git· Si penitens post confessionem
contempnitur a prelato· finale in
desperationis foueam detruditur·
qd̄ quidem peccatum adeo dampna
bile est· vt deum ad iram prouocet
nec veniam mereatur· Sicut ergo
confitenti necessaria est humilis et
sincera deuotio· Sic penitenciali
id est sacerdoti· necessaria est dili
gens et circumspecta discretio· vt

diſcernat inter lepram et lepram/
vt habeat in ſe tria bonitatē/ſciāz/
diſciplinā Bonitatem in ſanctitate·
Scientiā in eruditione/Diſciplinā
in correctione· Hec tria quidā poſtu
labat dicens Bonitatē 7 diſciplinā/
et ſcientiam doce me· Hic ſamarita
nus infundens oleū miſericordie/vi
nūq3 iuſticie/habeat cōſcientia eius
quaſi archa federis māna 7 vgam/
vt ſciat cōpati et ignoſcere· arguere
7 monē Gaudeat de primitiis fruc
tib9 penitentis ſicut bon9 agricola/
cōpaciatur infirmo· dubiūq3 ↄfortet
recolens illud apoſtoli· Quis infir
matur 7 ego nō infirmor? Et audi
ens temptationes illi9· ſuam infir
mitatē cogitans apud ſe dicat· Si
in tanta tēptatione fuiſſem· graui9
cecidiſſem · Nichil dicatur aut fiat
cū indignatione et ira· Ira eni viri·
iuſticiā dei non opatur Mediū autē
teneat ne nimia remiſſio· vel nimia
auſteritas ſit in eo/ certūq3 peniten
cijs modum/ ſanctorum patrum in
ſtituta preſcribant · Beatus enim
gregorius falſas penitentias vocat
que non ſecūdū auctoritatem ſancto
rum· et pro qualitate criminū impo
nūtur Sūt equidē qui peccatis grui
b9 leues· et inuſitatos iniungūt pe
nitētie modos· ↄſuentes iuxta vbū
pphe · puluillos ſub oi cubito ma
n9 · 7 ceruicalia ſub capite vniuerſe
etatis Iheronim9 ſup danielē Quo
brem cōſiliū meū placeat tibi 7 pec
cata tua elemoſinis redime ſi forte
ignoſcat tibi deus Cū beatus dani
el pſcius futurorū de ſentētia dubi
tet/rem temerariā faciūt qui audac

ter veniā· peccātib9 pollicētur yſydo
rus de ſūmo bono· Curant cōtritio
nem filie populi mei cū ignominia
dicentes pax 7 nō eſt pax· Cū igno
minia inquit curant contritionē qui
cito penitēti promittūt ſecuritatem·
Sūt qui auſteritate iugum dn̄i ſua
ue exaſperāt· 7 on9 leue aggrauāt/
alligantes onera importabilia· digi
to aūt ſuo nolūt ea mouere· Iſti ſūt
qui ↄtra pceptum legis infirmo fra
tri cōmodant ad vſuram· vſura enī
eſt quicquid ſatiſfactionis ſupra de
bitū regulare exigis Iſti exercēt ze
lū iuſticie in fermēto· 7 nō in azimo/
vt iracūdie ſatiſfaciant· non vt xpō
fructificent· De talibus ſcriptū eſt·
Cōcupiſcētia ſpadonis deuirginat
uit iuuēculam· Ita 7 qui p vim iu
diciū facit· Anima ſiquidē penitētis
ſcandalizata corrūpitur· nec ex cor
rectione illa fructus iuſticie genera
tur · de talibus dicit dominus per
prophetā· Mortificabant animas
que non moriuntur· 7 viuificabant
animas que non viuunt· Ad paſto
res peruerſos dicit dominus p pro
phetam· Vos cū auſteritate impa
rabatis eis· Sed iuxta verbum ſa
pientie Horrēde et cito iudiciū hijs
qui pſunt fiet Recta igitur et ſine a
nimi turbatione oportet eſſe iudici
a· ſicut heliu in libro iob dicit Non
te ſupprimat ira vt aliquem oppri
mas Legiſlator monachorum in re
gula dicit Cogitet abbas ſe de om
nibus iudicijs ſuis reddere rationē
in die iudicij / ne forte zeli aut inui
die flāma vrat animam Quorūdā
mos aut poti9 mors eſt· anime enī

peremptoriũ iudicatur a scis patri
b9 q feruentiore zelo ꝓprias ꝙ xp̄i
prosequũtur iniurias Peremptũ si
cut beat9 aug. scribit/ peccare i nos
longe leui9 est ꝙ peccare in deũ Si
enim vir in virum peccauerit dicit
samuel remitti ei potest. Si autem
peccauerit in deũ quis orabit ꝓ eo?
Nos aũt ꝯtrario dicit aug9. iniu
rie dei misericordes et faciles sum9
ꝛ ei9 offensam quasi velle et nolle
dei in nostra potestate sit. sine penite
tie satisffactiõe remittim9. Si quid
aũt in opere vel in verbo ꝯtumelio
se attemptatũ est contra nos illud
grauiori animadũsione ꝓsequimur
vnde ambrosius in omelia. Qd in
hoĩe ꝯmittitur remitti facile potest
Non aũt sic qd attemptatur in de
um. Grauiter itaq offendis. si do
minicos debitori culpas que in deũ
sunt ipune dimittis. ac celestis re
gis debitum/tua p̄sumptione resol
uis. pñialis auctoritas multos con
uertit in reprobũ sensũ Refert be
at9 ihero9 de sene quodã. qui iuue
nem vexatũ spũ fornicationis ꝛ pe
nitentẽ in foueam desperatiõis de
iecerat sed ab alio sene ꝯfortatus
est. ita vt spũs imũdicie iuuenem
derelinquẽs/p̄mum senem aggredi
ens. eũdem acrie molestaret. Se
pe videm9 aliquos hui9 nostri ordi
nis epis ꝯfiteri. vel illis quos ꝓ se
delegant epi. quod quidẽ scim9 esse
ꝯtra ꝯstitutiones p̃rm et honesta
ti ꝯtrariũ. Sed quid faciet anima
deterrita ab abbate aliqui de mo
nasterio suo ꝯfiteri ꝓhibita? Quid
faciet colũba seducta non habens

cor? Attendite o abbates vos et v
niuerso gregi vestro. non p̄ncipes.
nõ dñi. sed forma fcĩ gregis i ꝯgre
gationib9 vestris. aĩarũ medici. p̄
mo vt verius loquar. curatores sen
tinaꝝ ꝛ stercoꝝ purgatores Que
enim stercora/q̃s enim sãguis mẽ
strui9 que putredo cadauerũ imũdior
ẽ ꝙ pc̃m? Periculosũ ẽ frẽm suũ ꝯ
tempnere. et ꝯpunctũ corde mortifi
care. Sane illi qui post ꝯfessionẽ
despiciũt penitẽtem. nõ multũ absi
miles sũt symoni pharizeo q̃ i corde
suo xp̄m accusabat eo q mariã pec
catricẽ pñiam admittebat. Credo
q si cũ symone tũc fuisset. qui fratrẽ
penitentem nunc despicit. mariam
calcib9 repulisset. Porro sicut apos
tolus dicit Conclusit dominus sub
peccato omnia vt omniũ misereret
Non enim proficeret virtus spiritu
alis nisi subesset infirmitas carnis
Nam virtus in infirmitate perficit
O si cognouisses ꝛ tu. ꝙ districto ꝛ
tremendo iudicio. te oporteat rñde
re. Iuxta ꝯsilium iohannis damas
ceni. Consiliosius et tutius esset ti
bi rationem reddere de misericordia
ꝙ de seueritate iusticie. Ille miãm
superexaltat iudicio. quem dixisse le
gisti. Miãm volo et non sacrificium
Si zelus iusticie qñq sicut expedit
attendatur. mĩa tñ p̄mas ptes ob
tineat. pastorq tꝙ prudens medi
cus. vlc9 aliene ꝯsciẽ suauiter tan
gat Calamũ quassatum nõ ꝯterat
ꝛ linũ fumigans non extinguat.
Qua igitur fronte. quibus oculis.
qua mẽte. qua ꝯscia p̄sumit de dei
mia / quem dum et misericordem

sentit fraterna miseria? Sunt q̄ cō
pellūt aliquos sibi ꝛ non alijs ꝯsi
teri Ideo illi suos excessus abscon
dūt. ꝛ in suis turpitudinib9 ꝑseue
rāt/quib9 illa maledictio intētatur
Ve pregnātib9 et nutrientib9 in il
la die Anime siq̄dē illoꝝ/pc̄is gra
uide sūt. et in sua sorde se nutriunt/
donec suis desiderijs satiētur ꝓpt̄
austeritatē platoꝝ declināt corda i
verba malicie Sicut aug9 in libro
de pnīa dicit. prompti sūt ad excu
sādas excusatioēs in pc̄is/aut ea
sub silencio claudūt/qđ est pnicio
sa ypocrisis Tales medici curant
et nō sanāt iuxta illud Curauim9
babilonem ꝛ nō est sanata Verbū
augustini est Sacerdos debet esse
īmunis a culpa quam iudicat Alio
quin aliū iudicādo seipsum cōdemp
nat Aiaduertat dicit augustin9 q̄
hmōi est euāgelicam peccatricem.
dñmq3 dicentē Qui sine pcō est/p̄
mus i illam lapidem mittat Qua
igitur p̄sumptiōe alium lapidat q̄
se dignū lapidatioē cognoscit Hec
dicit dñs Ypocrita eice p̄mū trabē
de oculo tuo. ꝛ sic videbis festucam
eicere de oculo fratris tui Magna
trabes est mētis elatio. q̄ sic men
tis oculum obscurat/vt nō qualis
es/sed qualē te opinaris aspicias.
Quod dāpnas in frē tuo/forte dāp
nabili9 est in teipso Tu quis es q̄
seruū iudicas alienum? Dño suo
stat aut cadit Quomodo scis de te
ipso vtrum sis dignus amore an o
dio? Nam delicta quis intelligit?
Nemo nouit que sunt in homine
nisi spiritus hominis qui in eo est
Sed nec hō seipsū cognoscit Pra
uū est cor homis ꝛ inscrutabile. ꝛ
quis nouit illud? Ideo apostolus
licet sibi nichil conscius sit/ minime
tamen seipsum iudicare presumit.
Nichil inquit michi conscius sum
sed neq3 meipsū iudico. dñs autem
me iudicat Omne iudicium dedit
pater filio Qui ergo aliū iudicat
sibi priuosē p̄uilegium redēptoris
vsurpat. Pastor itaq3 penitentem
blādē suscipiat. nec ipsū grauiorie
pnīe obseruātijs aut graui ꝛ tyrā
nica vultuositate cōfundat Sed si
p̄occupat9 fuerit hō in aliquo delic
to q̄ spūalis est istruat eū in spū le
nitatis. cōsiderās semetipsū ne tēp
tetur Aplūs paul9 loquitur sapiē
ti Qui nō condescēdit fratri min9
sapiēti eūq3 scandalizare nō metu
it/peribit inquit in tua sciencia fra
ter tuus pro quo xp̄us mortu9 est
Quāto frater infirmior est tanto ei
māsuetior ꝛ diligentior esse debes
Infirmior quidem filius. tenerius a
matre diligitur Et sicut apostolus
dicit Infirmiorib9 mēbris habūdā
tiorem honorem circūdamus Sis
ergo infirmāti misericors. vt mise
ricordiam consequaris In qua eni
mensura mensus fueris. remetiet̄
et tibi. Iudicium enim sine miseri
cordia fiet ei qui misericordiam nō
fecit Misericordes vero misericordi
am consequentur Xp̄istus splen
dor et figura substantie dei. peccato
rem blande suscipit Tu peccator
qua presumptione eum despicis ꝛ
repellis? Xp̄istus nō mediocre re
putat lucrum. se recuperasse ouem

perditam · et diem festum cū ange
lis suis agit · Exultat celestis cu
ria de cōuerso · ⁊ reuerso ad peniten
tie fructum Tu nec luctum nec iac
turam reputas animarum Pio sub
certis finibus limitare misericordi
am · dei cuius misericordie non est
finis ? Paterfamilias largus est /
et auarus est dispensator ? Existi
masti inique q̄ ero tui similis dicit
dominus / et misericordiam meam
de duricia metiris ? Quid scis si iā
lacrimis et contritione mundatus
est ? Liberatus est fortis ipso propo
sito confitendi · Dixi confitebor · et
tu remisisti · Lazarus a domino sus
citatus est antequā ab apostolis eius
institate solueretur · Leprosi a domi
no mundati sunt / antequā se ostende
rent sacerdotibus · Xpristus autem
dimisit peccatum pro quo tu penitē
tem iudicas et cum phariseo despi
cis publicanum Pius et misericors
deus penitenti offert pacem · prior
q̄ mittit legatos de pace · qui pri
us de pace fuerat requirendus · Ni
mirum in negocio penitentie miseri
cordia et veritas obuiant sibi · seq̄
osculantur iusticia et pax · Iusticia
et veritas dei se iudicantis et puni
entis · misericordia et pax dei gra
tuito indulgentis · O beata spes
confitentium · Iste prodigus filius
qui adeo inaniter peccauit in celū
et in terram · nec in aliquo satisfe
cit · statim reconciliatus est patri · Lon
geq̄ promptior et ardentior erat
pater ad miserandum · q̄ filius ad
misericordiam obtinendum · Noli
te timere pusillus grex · Accedite se

cun ad thronum glorie · qui non au
debatis vel de gracia cogitare · Ve
nite omnes qui laboratis et onera
ti estis · Venite omnes qui compu
truistis in imundicijs vestris · Ve
lit nolit supercilliosa ypocrisis phari
sei / baptismus penitentie cunctis ex
ponitur · Hic patet fons domus da
uid in ablutione peccatoris et men
struate · Nota hic tu qui despicis pe
nitentē non iohānes sed xp̄us · qui
quāto differentius precellit omnibus ·
tanto dulcius ⁊ gloriosius · cōfirmata
est sup nos misericordia eius

Rogat petrus vt ad suam patri
am reuocetur

Epistola CC vij

SUo dn̄o · su9 deuotissim9 Pa
lutē ⁊ si quid desiderabili9 est
salute Glorie vestre agglorior · quia
sicut ex multiplici cōmeantiū relati
one agnoui · fame vestre titul9 · laus
⁊ honor incessanter accrescit · Sicut
vnguentū effusū est nomen vestrū ·
effundite tamen et dilatate ampli
us eius glām · vt sicut abram in a
braham · odor transeat in odorem ·
quaten9 xp̄i bonus odor sitis in om
ni loco · descendat de capite aaronin
oram vestimenti ei9 · generose libera
litatis vnguentū · vt nos qui ad ves
tre tactū fymbrie aspiram9 · traha
mur post vos · et curramus in odore
vngētorum vestrorum · Oleū siquidē gr̄e
crescit ex impendio · nec exuberantiā
ignorabit · donec vasis deficientibus
desinat erogari · Viginti sex ānis in
anglia peregrinans · linguam quā
non noueram audiui · heu michi

quia incolatus meus prolongatus
est tanto tēpore/et nō est qui cōpari
atur exuli·nō est qui amoueatur su
per cōtatione ioseph Nūquid sem
per ero vagus et profugus sup ter
ram? Nemo finē imponet pegrina
tioni mee· vt saltē semel āte supre
mi spūs exalatione·in aere natiuo
michi liceat respirare Plerique pere
grinationi diutine assueti·patrie p̄
acceptāt exiliū·factique vitula effra
ym docta diligē triturā·tediū exilij·
palearū solacio recōpensant Ego a
liter sentio Me natale solū/quadā
dulcedine tāgit Semp et imemo
rem/nō sinit esse sui·Presules galli
arum apud quos fact9 sū tanq̄ mor
tuus a corde·tanq̄ vas pditū·mic
hi nimis obduruerūt/ad grām·sed
surgat aq̄lo et veniat auster·pflās
cor vestrū Veniat verbū dei et lique
faciat illud·et flate spiritu misericor
die·fluāt in me·vt stacū aromata
graciarū·Nescio sane vnde veniat
aut quo vadat Benign9 quidā spiri
tus suggerēs assidue michi· q̄ de9
gracie vestre specialiter mee reuoca
tionis ministeriū reseruauit·Obdu
rentur igitur cōtra me q̄ carnaliter
sapiūt·et ille michi ad misericordiā
liquefiat·qui spū dei agitur Nam
et in deserto·carnes olim obdurari
ad solē·et manna liquescere scriptu
ra testatur Propterea expectabo in
silēcio salutare meū· et audiā quid
in me loquatur dñs me9 Spes eī
me iacentē erigit/et fiduciam michi
exhilarat lāguescentē· q̄ magni e
piscopi cōtribules vestri·quorū me
moria in benedictione est· me quo

dam gracie specialis priuilegio co
luerunt/et exēpti de terra/in vobis
plātaria veteris amicicie reliquerūt·
Cū bituricēsi ecclie pcentor essem·
ad solaciū alienigenarū manū mu
nificētie vestre·vsq ad nouissimos fi
nes āglie porrexistis/nec abbreuia
ta est man9 vr̄a·s tāto facta est ex
consecratioē ptēsior·q̄to precētore
maior est p̄sul Quis nescit lōgas/
presulis esse man9· In ppatu est
q̄ cum vobis ex mea reuocatioē·ho
noris et vtilitatis accedat Credo eni
q̄ sicut aplūs dicit Data sit vobis
manifestatio spūs ad vtilitatē Pa
ne vt pphetico verbo vtar· panem
nostrū comedem9· et vestimētis nos
tris operiemur· tāmodo inuocetur
nomē tuū sup nos/aufer opprobriū
nostrū· Auferat inata vobis liberali
tas·ignominiā pegrinatiois et exi
lij mei/vt me procēs9 vēdicetis in ves
trū·totūque vr̄o militet honori et ob
sequio·si quid sū·si q̄d valeo·si quid
scio·si quid habeo·si q̄d possū Quic
quid michi feceritis quoddā breue p̄
carū erit/vestrūque beneficiū·cū mul
ta graciarū actioē dei et hoim·tēpes
tiue redibit Cui nō liceat in pria vi
uere·saltē liceat sepeliri Et vt ī vsu
lucani claudat epla liceat tumulo
scripsisse cathonis Marcio sic liceat
michi scribere petr9 otonis

Conq̄stio sup dilatioē itineris ihe
rosolimitani Epla CCvij·

Quis dabit capiti meo aquam
et oculis meis fontem lacri
marum et plorabo interfectos po
puli mei· Vtinam in fletum totus
effluam· et pascatur lacrimarum

ſolatio dolor meis. deducant oculi
mei lacrimas. et fiat in dolore vita
mea: quia vox lamentationis au
dita est de ſyō/vaſtati ſum9 et cōfuſi
ſumus vehemēter. Cecidit corona
capitis noſtri. 7 in luctū conuerſus
eſt chor9 noſter. Quicquid adūſus
iheruſalē et regnū eius/multis ſeculi
locum circuilis pphete cōminando
pdixerant dies vna lugubris 7 in
felix. dies caliginoſa et tenebroſior
ōni nocte/cōpleuit. De hac dāpna
tiſſima die. credo certū et expreſſum
ezechielis oraculum preceſſiſſe Fili
hoīs ſcribe tibi nomē diei huius/in
qua cōfirmat9 eſt rex aduerſus ihe
ruſalem Hodie ſicut audiuim9 ſic
accidit in ciuitate dñi virtutū. So
la ſedet pximo ſolitudo facta eſt ciui
tas plena pplis. dña gentiū. prin
ceps puinciarū/facta eſt ſub tributo
Oēs porte ei9 deſtructe. ſacerdotes
eius gladio ceciderūt Iuuenes ea
rum 7 virgines eorū in captiuitatē
dati ſunt/7 pulchritudo eorū in ma
nus inimici Manū ſuā miſit hoſtis
ad ōnia deſiderabilia ei9. abſtulit
dñs oēs magnificos de medio ciui
tatis. deſtruxit ī furore ſuo oēs mu
nitioēs filie iuda. repulit altare ſuū
maledixit ſāctificatioī ſue. Et quid
trenos iheremie reuoluo? totus ihe
remias nō ſufficeret faciē miſerie p
ſentis exprimere. Ut tamē lamenta
bilem rei euentū/verbo eiuſdē pphe
te concludā: Cōpleuit dñs furorem
ſuum. effudit irā indignationis ſue
inebriauit ſagittas ſuas ſanguine
Et iuxta vbū yſaye. Cōpleta eſt
malicia tua iheruſalē. bibiſti de ma
nu domini calicem ire eius vſq ad
fundum. calicē ſoporis bibiſti 7 potaſ
ti vſq ad feces. O bone ihū. o benig
ne. o amabilis. o deſiderabilis. o ſu
auis. o dulcis. o amor deus. o cari
tas deus/vbi ſunt miē tue ātique?
Quomō oblit9 es miſerationū tua
rum? Quō nobis verſus es ī crude
lem? Multitudo viſcerū tuoꝝ 7 mi
ſerationū tuaꝝ/ cōtinuerūt ſe ſuper
nos. vigilauit ſup iugū iniquitatū
noſtrarū in manibus tuis Dignaſti
quaſi ī ſacculo delicta nrā. et cū hec
fuiſſem9 obliti: nōne hec cōdita fue
runt apud te/ et ſigīta in theſauris
tuis? Ideo repuliſti nos et cōfudiſti
nos. dediſti ſeruos tuos tāq̄ oues
eſcarum. et in populis diſpſiſti nos
Qui fact9 eras nobis a deo non ſo
lum ſapientia. ſed iuſticia et ſanctifi
catio et redemptio. iam nō ſanctifi
cator aut redemptor. ſed mortifica
tor 7 perēptor effectus es Ut quid
domine receſſiſti longe deſpicis in o
portunitatib9 in tribulatione? Mi
ſerere mei domine miſerere mei: q.
m. re. ſu. deſ. Exurge quare obdor
mis domine Nunquid obliuiſceris
miſereri deus. aut continebis in ira
miſericordias tuas? Nunquid ab
ſcides miſericordiam tuam. aut nō
appones vt cōplacitior ſis adhuc?
Peccauim9 cum patribus noſtris.
inique egimus. noſtram nō diffite
mur maliciam atq miſeriam Male
dictum et mendacium. homicidium
et furtum 7 adulteriū inundauerūt
et ſanguis ſāguinem tetigit Prop
ter hoc in terra lugentes / obſecra
m9 victricem manum tuam: vt ſis

memor nr̄i in bn̄placito populi tui·
vincant mie tue misericias nr̄as· ꝛ
nō miserie nr̄e mias tuas· vincat sa
pientia tua maliciam nr̄am· Et tu
dn̄e miserator ꝛ misericors· respice
in faciem testamenti tui· respice in
hereditatem testamenti tui· respice
in hereditatem quā acquisisti in san
guine tuo et ne repellas in finem·
Et si olym reppuleris tabernaculū
sylo· et dederis synagoge libellum
repudij· non tn̄ repelles eciam tu
am· cōfidat in ea cor viri sui· Nullū
p̄ter te amatorem secuta est/ hoc a
postoli· hoc martires· hoc alij tue
scole discipuli hoc omēs fratres tui
sciūt fratres tuos· noīe tui nomīs
professores Ex pte sponse tue terrā
illā vendicas· quam nūc inimici tue
crucis· tuiqꝫ blasphematores nomi
nis inuaserūt· p hanc facti estis duo
in carne vna· vt de patre tuo taceā
qui tibi dedit gentes hereditatem tu
am· ꝛ possessionem tuam terminos
terre· Certe mater tua de stirpe re
gis dauid· lineari cōputatione descē
dit Iure igitur materno· terra illa
tua est· si tamē sustines ꝙ tua sit et
non eoꝝ poti9 qui oderunt te gratis
Iam9 quia peccatis nostris offen
sus es· ꝫ in opprobriū queso nomi
nis tui· tuā non cōuertas offensā·
Doctrina tua est· alij ne dederis ho
norem tuū· Et si spiritus habēs po
testatem supuenerit· locum tuū ne
deseras· vt min9 sapiēs dico· ꝫ for
te nō ad insipientiā tibi Michi licz
peccatori videtur cōsiliosius· vt dele
as omnes peccatores terre a facie
tua· ꝙ sustineas filios perditionis
vobis in tui nominis cōtumeliā· sup
be ꝛ proaciter insultare· in medio
populi mei· Prouerbium vulgare
est Male vlciscitur dedecus sibi illa
tū· qui amputat nasum suū· Nō sic
puniat queso dn̄e seruū suum impi
um vt in penam serui se humiliet· et
magnificet inimicum Conuertere igi
tur aliquantulū· et deprecabilis esto
sup seruos tuos· cogita vt conplaci
cior sis adhuc· Non des hereditatē
tuam in opprobriū· et in conculcatio
nem vineam quā plantauit dexte
ra tua· Peccauim9· sed corde contri
to ꝛ humiliato· post iracūdiam· mi
sericordiā implora9· Vlcio sāguinis
seruoꝝ tuoꝝ qui effusus est introe
at in conspectu tuo Displiceat populo
tuo si in terra· que tuo ꝛ seruoꝝ tuo
rum sanguine rubricata est· tui glo
ria nominis· celebris habeatur Nō
nobis domine non nobis· sed nomi
ni tuo da gloriam/ ne forte dicant i
gentibus vbi est deus eorum· ne su
perbiant hostes et dicant· Manus
nostra excelsa· et non dominus fecit
hec omnia· Quiescat ira tua domi
ne· et manus tua que nos percussit/
ipsa nos sanet· Exurge exurge de
puluere captiua filia syon que rece
pisti de manu domini duplicia· Cō
surge misera iherusalem· que bibis
ti de manu dn̄i calicē ire ei9 Quātū
glorificasti te ꝛ i delicijs fuisti· tantū
sit tibi data tormēta ꝛ luct9· Sicut
cisterna frigidā aquā suā facit/ sic frigi
dā fecerās iniq̄tatē tuā Ille ꝙ tui cogi
tatio hoīs confitetur de quo scriptū
est· q2 explorat iherusalem in lucer
nis/ oēs tuas malicias numerauit

Ipſe tamen tanq̄ homo nō audiens
7 nō hn̄s in ore ſuo redargutiones.
Diu diſſimulauit et tacuit et ſcd̄m
diuicias magnificēcie ſuauitatꝭ ſue
multis ānis ad penitēciā expecta
uit frequēter exigentib9 meritis tu
is. acuiſſet vt fulgur gladium ſuū
⁊ arripuiſſet cōtra te iudiciū man9
ei9. ſed angeli pacis amare flebant
et in te dignos fruct9 penitentie ex
pectantes. Diuine animaduerſioīs
inducias impetrabāt. Quib9 tamē
verbū quod in iheremia legitur ſe
piſſime ꝓponebat. Circuite vias
ihrlm̄ ⁊ aſpicite. cōſiderate et queri
te in plateis ei9. an iueniatis virū
facientem iudicium ⁊ querentem fi
dem. 7 ꝓpici9 ero eis. Quid de re
ge tuo dicerē. niſi qd̄ eccleſiaſticus
dicit. Rex inſipiens perdet ꝑplm̄ ſu
um. regnumq̧ de gente in gentem
transfertur. propter iniuſticias 7 di
uerſos dolos Et in eodem ſcd̄m iu
dicem populi et miniſtri eius. Et
qualis eſt rector ciuitatis. et tales
habitantes in ea Conuertere igiť
ad cor iheruſalem. et ad dominū de
um tuum reuertere. Quid ſcis ſi et
ipſe conuertatur 7 relinquat poſt ſe
benedictionem. dulcis eſt enim et
miſericors. ⁊ preſtabilis ſuper ma
licia Non vult mortem pccōris ſed
vt cōuertatur et viuat. Ipſe enim
qui per zachariam dicit. Reuertar
ad ihrlm in miſericordijs. Adhuc
affluēt ciuitates mee bonis. Cōſo
labitur dominus ſyon. 7 eliget ad
huc ihrlm. Et ꝑ yſaiā miſe ricas tu
as/paterna conſolatione demulcēs
Induere inquit veſtimentis glorie
tue/captiua filia ſyon induere veſti
mentis glē tue/iheruſalem ciuitas
ſancta. Et poſt pauca ſubiūgit. Ad
pūctū in modico dereliqui te. ⁊ in
miſeratiōib9 meis cōgregabo te In
momento indignationis abſcondi
faciem tuā paruper a te et in miſeri
cordia ſempiterna miſertus ſū tui
Nūquid obliuiſci poteſt mulier in
fantem ſuū. vt non miſereatur filio
vteri ſui? Et ſi illa oblita fuerit. ego
tn̄ non obliuiſcar tui Ego in mani
b9 meis deſcripſi te. Muri tui in o
culis meis ſemꝑ. Vtere ergo ihere
mie cōſilio. ⁊ laua cor tuū a mali
cia. ihrlm̄ accipe arma pn̄ie. Pacis
enim quis placat9 fuerit tibi Do
min9 iuxta verbū yſaye cōſolabitur
ſyō. et ponet deſtū ei9 q̄ſi delicias /
⁊ ſolitudinē ei9 q̄ſi ortum dn̄i. gau
diū et leticia iuenietur in ea. grāꝝ
actio. et vox laudis. Hanc preter
conſolatoria prophetarum. michi
ſcd̄m multitudinem dolorum mea
rum in corde meo. ſpes deſideratiſ
ſime cōſolationis accreſcerat ex eo q̄
principes et magnates terre. lignū
crucis nuper acceperant. priuilegio
ſiquidem petri apoſtoli. ⁊ auctorita
te eccleſie generali/ propoſuerat do
min9 in hoc ſigno verbum reconcilia
tionis. vt vie ihero ſolimitane aſ
ſumptio. eſſet penitētia conſūmata/
⁊ ſufficiens ſatiſfactio de commiſ
ſis. Miſteriū itaq̧ crucis nobis in
itroitū ſcōꝝ ſicut aplūs diᵗ i ſāgui
ne xp̄i nouā iniciauerat viā. nos q̄ȝ
educebat dn̄s in viam rcām. vt ire
m9 in ciuitatem habitationis. Pȝ
nolētes ābulare ſuꝑ ſemitas iuſticie

elegim9 fallacium viarū tortuosos
anfract9 Quicq3 terrigene 7 filij ho
minū quare querit̄ diuorcia viarū
cū vobis offeratur. vie 7 vite com
pendiū? Dirigit vos dn̄s in viam
pacis et salutis. et vos viā dissenti
onis et mortis eligitis. Oēs siqdem
vie dn̄i pulchre et oēs semite e9 pa
cifice q̄s qui declinauerint 7 in via
pctōꝝ steterit vereor ne sit via hec
illoꝝ scādalum ipis. 7 ne illis acci
dat qd̄ dicitur p psalmistā Contri
tio et infelicitas in vijs eoꝝ 7 viā
pacis nō cognouerūt Sūt vie sicut
sapiens dicit/q̄ videtur hoi recte. et
nouissima eoꝝ ducūt ad pfundū i
ferni. Dicit alibi scriptū ē. vie pec
catoꝝ cplanate lapidib9/sed in fi
ne eoꝝ tenebre et pene. Vniuerse
vie dn̄i. mīa 7 veritas. de quib9 ipē
dicit. Israhel si in vijs meis ābu
lasset. p nichilo forsitan inimicos
ei9 humiliassem. Mansuetudinē q̄
rim9 et nō bella q2 dissipat gentes
que bella volūt et dirigit dn̄s man
suetos in salutem. ipē prosperū iter
faciet nobis de9 salutariū nostroꝝ
vt cantabiles nobis sint iustificati
ones ei9 in loco pegrinationis nr̄e
vt sim9 immaculati in via/vt laude
m9 dn̄m in vijs domini. q. m. ē g. d
O q̄ beat9 est qui dicere potest. de9
qui p̄cinxisti me v̄tute/et posuisti i
maculatā viā meam. Hoc non co
gitant filij adam/qui oblatam sibi
graciam respuētes. et cōstituentes
se indignos regno dei / pro regno
trāsitorio pugnāt. 7 abiecto diuine
miserationis remedio. pro questu
litigant temporali. Iusto q3 dei iu
dicio. q̄ pacē hēre ad xp̄istū nolūt/
apud se pacē hēre nō possunt. posuis
ti me inquit cōtrariū tibi. 7 fac9 sū
michi metipsi grauis. Videns equi
dem inimic9 inestimabile lucrū xpi
et incōpabilem prouētum xpiane
messis. quadā quasi noua virtute
crucis cōsurgere. supseminauit ziza
nia. suāq3 maliciam ad oēs versuci
as arcū dirigens. bonū saluberrime
me teptatiōe multiplica conatur ex
tinguere. Scriptū est enim. fili ac
cedens ad seruitutē dei. sta in iusti
cia et timore. et prepara aīam tuā
ad temptationē. Sic pharao in ex
itu israhel de egypto. truculenti9
seuit 7 sathanas ab homine quem
tenuerat ab infantia exiturus. cum
sē grauī9 in egressu discerpit. Ex
pressa similitudinis forma. in hijs
qui sancte peregrinationis arripue
re cpositū grassantur acerbi9 et sūt
nouissima eoꝝ peiora p̄orib9. Cō
cepim9 et quasi pturim9 dicit ysay
as. et spm̄ salutis in terra non feci
m9 Peruiciū illi9 elegerant/cui ser
uire regnare est. sed ad vomitum re
uertentes. suam spiritualem ihern
co reedificant. quam in crucis pro
fessione destruxerant. Inter ipsas
saluberrimi voti primicias sue pere
grinationis inducias statuerunt.
non attendentes iacturam tempo
ris esse dispendium. Et quia dila
tio magna ruina est. Apostolus di
cit. Iherusalē que ē mater nostra.
Si mater ē. vbi sūt eius filij? Pa
ne qui mrēm ei9 dehonestari. cū cul
cari et pstitui sustinēt. non sunt filij
sed p̄uigni. ymmo qd̄ magis est.

notam ignominiose pditiõis incur
rũt. Si matris sue primoniũ. si sui
hereditatẽ dñi non defendũt. xpũs
est qui dicit. Qui nõ est mecũ cõtra
me est. ⁊ qui mecũ nõ colligit spar
git. Campũ in quo dñs occis9 est.
vbi sanguinis ei9 effusionẽ non so
lũ scripturarum lectio sed petrarum
scissio clamat eiusdem occisores ho
die possident. vt eis merito verbũ
illud diuine indignationis aptetur
Occidistis insuper et possedistis.
Clamauit sanguis naboth/clama
uit sanguis abel vltionem de terra
⁊ inuenit vltorem. Clamauit san
guis xpristi auxilium. ⁊ non inue
nit adiutorem. Considerabam in
quit ad dexteram ⁊ videbam. ⁊ nõ
erat qui cognosceret me. Et p ysaiã
Circũspexi ⁊ nõ erat auxiliator. q̃
siui ⁊ nõ erat qui adiuuaret. Bone
ihesu. venit9 urens. venit9 supbie le
uauit locustas. Cũq; superbia eoꝝ
qui te oderũt ascẽdat semp. non est
qui pro te ascendat ex aduerso. qui
zelũ phinees et mathathie arripi
at. Vident infelices occupari ⁊ des
trui a filijs diffidentie terrã in qua
steterũt pedes dñi Audiũt xphana
ri sancta. frẽs suos incarcerari. tor
queri. occidi. ⁊ nõ mouenẽ super cõ
tritione ioseph. cũ ille fili9 pditiõis
cui9 pñtem volo eplãm funestare õ
nes terre illi9 munitiones iã obsede
rit. ⁊ ex pte magna possederit. Nũ
signati moras sue peregrinationis/
varijs occasionis aucupantur. qua
si in ptem illi9 nepharij coniuratẽs
⁊ p nichilo habuerint terrã deside
rabilẽ. O q̃ longe est a salute qui

salutis sue venatur inducias. O q̃
exiliter diligit. ymmo q̃ crudeliter
odit xpristum/qui honorem ei9 im
pedit et ppositum publice iustificati
onis euacuat Gracia sit omnib9 di
cit apostol9. qui amãt dominũ nos
trũ ihm xpm. Et idem. Siquis nõ
amat dñm nostrũ ihesum xpm/sit a
nathemaranatha. putas q nõ req̃
rat domin9 si est qui diligat domũ
iacob. et locũ habitationis glorie
sue/pter hoc irritauit impi9 deũ.
dixit enim in corde suo nõ requiret.
Quãta queso insania est. vt in tam
anxie necitatis articulo dilationes
mittere. innectere viã. ptelare salu
tem. xpi dissimulare iniurias. pmit
tere vt lup9 in ouile deseuiat. ⁊ tũc
pmo pare subsidiũ. cũ oues deuora
uerit vniuersas. Certe qui oportu
nitatem deserit. oportunitas eum
fugit. filij hominũ vsq;quo graui
corde. quomodo estis ad salutaria
pigri. ad vana et caduca solliciti.
Nunquid vinitores expectant do
nec vindemia transeat. aut institu
tes / donec nundine finiantur. aut
messores donec tempus messionis
excurrat Scriptum est. Maledict9
qui facit opus dei negligenter. Spe
rabam q refloruisset crux xpristi.
et quasi sanguine eius iterum irri
gata et viuificata. fructum salutis
⁊ gracie faceret tempestiuum. Nũc
autem quod flens dico. inimici cru
cis xpristi qui debuerant esse filij. p
auaritiam suam. pretextu cuiusdam
collecte dampnabilis. primam vocẽ
sui. fidẽ irritam faciũt. luxuriantes
in cruce domini. ⁊ quam olim pre

dicebant apostoli/iudeis quidē scan
dalū/gentibus vero stulticiā. hodie
apud crucifixi professores. in stulti
ciā et scandalū conuerterūt Ve hoi
p quē scandalū venit. Qui scanda
lizauerit vnū ex pusillis istis. durū
est quod sequitur/durior iudicio se
dignū constituit/ qui tantā et tam
electā multitudinē scandalizare pre
sumit . De iuda legitur q accepta
buccella introiuit in eū sathanas.
vereor ne signū crucis. plerisqz in sub
uersionē aīe cedat. q minus digne
fortassis ad questū vel ad apparen
tiā vel ad gratificationē hoīs vsur
pauit. hoc signū positū fuit 7 propo
situ in ruinā et in resurrectionē mul
torū. Nam ex eo sequitur iudeorū
deiectio. 7 subiectio nationū. Unde
cū propheta pmisisset de reproba
tione iudaici populi postea de gentiū
vocatione subiūgit Leuate signū in
nationes. Quidā signati sūt sed nō
est signatū in eis lumen vultus tui
dñe Signū hoc sicut video datū est
infidelibus. non fidelibus. Nam si
in lapide adiutorij fundamentū vo
ti sui firmassent. stabilitatē sancti p
positi nulle cupiditatū machine cō
cussissent Dic eni paulus ad thimo
theū scribens. firmū inqt fūdamen
tum dei stat/hoc habens signaculū
Similiter ad ephesios loquens.
In xpristo inquit signati estis spiri
tu sancto/qui est pignus hereditatē
vestre. Et ad corinthios Signacu
lū apostolatus mei vos estis in xpō
Adhuc dico signati sunt. sed nō ab
eo qui filiū suū ihesū signauit 7 mi
sit. Nam si ab eo signati essent. su
per peccatis suis dolerēnt 7 gemerēt
Ipse est nanqz qui precipit signari
thau super frontes dolentiū et gemē
tiū. In quo signāter ostenditur/qz
hoc signū non nisi in gementib9 et
dolentibus pro peccatis suis. suum
sortitur effectū. Illud qz plurimū no
tabile est/ q licet plurimi signū hu
ius peregrinationis accipiant/nūqz
tamē signantur signo thau. nisi di
uine iussionis arbitrio 7 ministerio
angelorū. Tu igitur domine ihesu
quē signauit pater. fac meū signū
in bonum. Tu forma pulchritudi
nis. figura glorie. signaculū vite.
signa cor meū lumine vultus tui.
deus cordis mei et pars mea in e
ternum. precipuos quidem et maxi
mos signatorū. crebra exhortatio
ne conueni. vt saperent et intellige
rent. ac nouissima prouiderent. sa
luberrimū penitentie propositū. hy
lari deuotione peragerent Sed vt
verbo iheremie vtar Ecce incircūci
se aures eorū et audire non possunt
Ecce verbum domini factū est eis
in prouerbium . et non suscipiunt
illud. Certe ille qui primus dixe
rat ad syon. Ecce assum 7 iheru
salem euangelistam id est ānuncia
torem pacis et liberatorem terre.
se crucis assumptione promiserat.
cōuersus est in arcum prauū. Nec
enim nouit nec nouerūt ceteri diui
tes. magnum et supereminens et
gloriosū 7 supceleste. 7 iestimabile
penitētie donū. Hec ē scda tabula
post naufragium. celorum scala/re
cōciliatio pacis. acquisitio vite. vi
ciorum abolicio. corporū custodia.

mediana ſpirituū. Hec eſt de qua
ſalomon ſcribit. Medicinam cre
auit deus hominibus. et ſtulti deſ
piciunt eam. Porro nichil adeo de
primit. ⁊ ſuffocat penitentie fructū
ſicut opū affluentia/ ⁊ eminentia
dignitatū. Quis enim magis indi
get remedio penitētie. ꝙ diues qui
ſemper penitendo cōmittit. De ſalu
te anime vix aut nunꝙ̄ cogitans.
ſemper curā carnis in deſiderijs agit
Sealem paſcit/ nec vidue beneſa
cit. Cumqꝫ licentie frena laxauerit
in omnē impetū volūtatis. ⁊ in bo
nis deduxerit dies ſuos. in momen
to ad inferna deſcendit. Adde ꝙ do
minus terribilis in conſilijs ſuper
filios hominum. pauperem iugiter
examinat in purgatorio pauperta
tis. Diuitē vero quē ad ſupplicia re
ſeruat eterna. quaſi aquā diffundit
in omnes concupiſcentias vite hu
iuſmodi. vt in omni ſuo ſtercore cō
putreſcat. Miſeramur inquit impi
o. et non diſcet facere iuſticiam Ideo
ꝗ periculoſior eſt in diuitibus peni
tentie dilatio. quia preter morien
di genus publicum. frequenter eſt
eis mortis occaſio. gladius aut ve
nenum. Tanto itaqꝫ deberet eſſe
paratior anima diuitis quanto peri
culoſior et multiplicior eidem immi
net cauſa mortis. Ethicus dicit. Ad
generum cereris ſine cede ⁊ vulnere
pauci. Decedūt reges et ſicca morte
tiranni. Relege annales/ ⁊ reuolue
hyſtorias regū ꝗ paucos inuenies
qui morte cōmuni deceſſerūt. In pri
mis occurrit tibi rex ſaul. rex ela fili
us baaſa/ quē occidit zamri ſeruus

eius ⁊ regnauit pro eo. Sed ⁊ zā
ri cū domo regia ſe ſuccendit. Azael
ſtrangulauit regem benadab et eidē
in regno ſucceſſit. Rex ioas a duo
bus ſeruis ſuis occiſus eſt. Sellum
filius iabes percuſſit ieroboam regē
iſrael/ ⁊ regnauit pro eo. Manaen
filius gadi percuſſit gellum in ſama
ria/ ⁊ regni gubernaculū occupauit
Filius manaen a facee filio romeli
e interfectus eſt. Ela vero interfecit
facee/ ⁊ pro eo regnauit Rex āmon
a duobus ſeruis. Rex ioſyas filius
āmon a ſagittarijs Joachim rex fi
lius ioſye/ a nabugodonoſor inter
emptus eſt. Sedechias ab eodem
orbatus eſt oculis. ⁊ tandem morte
turpiſſima condempnatus. Ut Si
principū romanorū geſta recenſeas
quia forte oneroſum eſt tibi audire
de regibus iudeorum. Incipe a iuli
o ceſare. qui primus imperatoris no
men et officium vſurpauit. quē bru
tus et caſſius occiderunt. Cui an
thonius volens ſuccedere. occiſus
eſt a ſeipſo. Claudius ceſar a gayo
caligula. Gayus a ſuis pretoria
nis. Otto manu propria. Vitellius
aliena. Domicianus qui beatum
iohannem dampnauit. et in path
mos inſulam relegauit a ſenatu
dampnatus eſt. et in palaciolo ſuo
interfectus. Aurelius comodus ſu
pra modum libidinoſus. in domo
veſcali ſtrangulatus interijt Huius
ſucceſſorem helium pertinacem iuli
anus occidit. Idem iulianus apud
pontem molinum occiſus eſt. Aure
lius vero anthonius eius ſucceſſor
apud ediſſam. gladio cecidit. Ma

cer vero macrinꝰ succedens antho
nio. in tumultu militari animā gla
dio exalauit Marcus aureliꝰ huic
successit. et cū matre sua gladio ceci
dit Marco successit alexāder Alex
andro maximus Julianꝰ maximo
Juliano gordianus/ et istorū trium
quilibet gladio vitam terminauit.
Philippus qui p̄mus inter īperato
res/ xp̄isti fidē suscepit cū philippo
filio suo qui cū eo regnabat: a decio
fraudulenter cesus interijt Succes
sorem eius deciū cū filio suo qui cū
eo imperabat cū patre suo/ barbari
occiderunt Hinc gallus ꝛ filius vo
lusinus successerūt/ et ambo gladio
ceciderunt Hijs successit valerianꝰ.
qui beatum sixtum et beatū lauren
tium / martires fecit Hic a sapore
rege persarū captus et perpetua ser
uitute dampnatus: morte vilissima
diem suū clausit Post hunc quintil
lus imperator occisus est Aurelius
a deo percussus Probus militari
tumultu interemptus Varijs aper
soceri sui fraude cesus Dyocesianꝰ
ab īperiali dignitate depositꝰ Julia
nus apostata/ beati mercurij lācea
celitus interfectꝰ est Valens/ beati
ambrosij ꝑsecutor. a gothis in casa
qua se metuulose abscōderat/ est cō
bustus. Tales sunt exitus diuitū
et magnatū Unde valerio maximo
teste Desiderabilior debet esse diui
ti certitudo mortis: q̄ inter varios et
terribiles vite casus p̄dere ad am
biguū imminentis exicij Omissis
igitur diuitibus. quia sermo meus
non capit in eis: conuertar ad pau
peres. Utinam volūtaria oris mei

beneplacita faciat dominus: vt sit
spiritus domini super me ad euan
gelizandū pauperibus. et que tam
michi q̄ eis expediunt ad salutem/
parare velit in dulcedine sua paupe
ri deus. Curant igitur pauperes.
quoniam ipsorū est regnū celorum.
Expectant eos āgeli. p̄mo dn̄s an
gelorū. Nondū impleta est domus
adhuc expectātur de quibꝰ nuptie
repleātur Curramꝰ fratres. ꝫ sic vt
apprehendamꝰ Redimamꝰ tēpus/
quoniā dies mali sūt. Regnū celo
rum nobis offertur Nolite ꝯfidere
in principibꝰ Sequimini ꝯsiliū al
tissimi. nec p̄ncipū consilia vos sedu
cant Reprobat dn̄s ꝯsilia p̄ncipū.
consiliū autem dn̄i manet ineternū
Operabitur ī nobis velle ꝛ ꝑficere
pro bona volūtate. Nec labor vie
nos deterreat. nā qui fingit laborē
in p̄cepto: quietē et vitā eternā vo
bis preparat in labore Mittimur a
dn̄o vt ꝓ ipso legatiōe fungamur
Nō detrectemꝰ mādatū dn̄i cū iona
ne in mare mergamur/ ꝛ absorbea
mur a ceto Memini q̄so difficilis vi
deatur huiꝰ ꝑegrinationis assūptio.
Si fortis est aīo patriā deserens a
patria nō recedit. Omne solū forti
patria est vt piscibꝰ equor Ut volu
cri/ vacuo quicquid in orbe patet. A
brahom de terra ꝛ de cognatione
sua egreditur: vt in gētibus crescat
Jacob sue terram natiuitatis egre
diens. et iordanem in baculo transi
ens: cum duabus turmis reuertitur
Joseph venditus a fratribus suis:
egypto prefatur Moyses a paren
tibus expositus : a filia pharaonis

in filiũ adoptat. Rapiam9 ꝑ violẽ
tiã celũ. Nã a dieb9 iohis baptiste
regnũ celoꝝ vim patit. Et que ma
ior vis est q̃ ꝑ pñiam acq̃rẽ qd no
bis ꝑ naturã nrãm. et ꝑ dei iustiaã
denegatur ? Faciant alij diuicias et
nõ i iudicio spoliẽt viduas ⁊ paupe
res depdent. Nõne q̃so isti an̄ ocu
los pris imolaturi sunt filiũ. q̊ẽs
de sba indigentiũ oblationẽ faciẽt
an̄ faciẽ pris paupm. ⁊ iudicis vi
duaꝝ ? Pane deo abhoiabilis est
oblatio de rapina sicut ipse dicit. E
go dñs diligens iudiciũ/ ⁊ odio ha
bens rapinã in holocaustũ. Hic est
q̃ griphes. aliet9. vultur. ⁊ milu9
⁊ cetere p̃datorie aues. nũq̃ in sacri
ficio dñi acceptãt. ꝓcedere nõ debe
bat ab iniurijs ⁊ rapinis huj9 ꝑegri
natõis iniciũ Salomõ dicit. Iniciũ
vie bone facere iusta. accepte st deo
mag̃ q̃ imolare hostias Vereor ne
qñq3 p̃da fuerit/ quos nunc delcãt
violẽta p̃datio Verbũ ysaie ẽ. Ve
q̃ predar̃ scito q2 predaber̃ O pecu
nie amor O tinea cordium. rubigo
mentiũ langnor pessim9 aiarũ. vir
tutũ sbuersio. gemimẽ viciorꝝ vtes
dilcõnẽ i odiũ. ⁊ dei grãm in cõtep
tũ. Quo diuitũ corda crescũs vt q̃
to apli9 habeãt tãto min9 hẽre se cre
dant. Porro cui xp̃s sufficit. cui of
fert portio in terra viuẽtiũ. ꝯtẽpnẽ
da est possessio terrenoꝝ. Si diues
indigẽtiã timet paup q̃so nõ timeat
Scriptũ est qd timet impi9 accidet
ei. Et qui timet pruinã veniet sup
eũ nix. Ecce pccores ⁊ abũdantes in
sclõ obtinuerũt diuicias. ⁊ tñ de il
lis frequẽter audit. Diuites egue

rũt et esurierũt. inq̃rẽtes aũt dñm
nõ minuẽt oi bono. Certe nõ ẽ ig
nobilis apd deũ titul9 paupertatis.
Sola illa paupertas deo displicet q̃
cũ merore ⁊ murmure sustinet. Ne
q̃ssima ẽ in ore impij frequẽs expiẽ
tia docet. q̃ non in pecunijs nec in
multitudie armatoꝝ. nec in vtute
pugnantiũ datur victoria xp̃i militi
b9. sed in vtute dñi vtutũ Dñs ei
fortitudo plebis sue est. Dñs fort̃
dñs potẽs in p̃lio/ de quo scriptũ ẽ.
Gl̃a vtutis eoꝝ tu es Vtinã nũq̃
fuisset h̃ pecunia q̃ nec felices exitus
hitura est. ⁊ ꝑ quã nulle aiaꝝ sal9
vel dilata ẽ vel ablata. Nõ ẽ vena
lis dñs vt possit emi pecunijs 3 nos
venales sum9 ⁊ venũdati sub pcco.
Hijs eq̃dẽ q̃ ꝓ xp̃i hẽditate labora
tura st. nolũt hẽditari in terra. ꝑat
eterna in cel hereditas. Nã cũ de
derit dilcõs suis somnũ ecce heredi
tas dñi. Isti audituri st. Vos estis
q̃ ꝑmãsist̃ mecũ in tẽptaciõib9 me
is. nõ dicet qui pecunias collegist̃
Attẽdit dñs nõ q̃tũ. sed ex q̃to q̂s
offerat Nam sicut in eccias. legitur
Vba hois scdauit cor ei9 Acceptior
dño fuit oblatio vidue q̃ magnatũ
Vnusq̃3 ait dñs ex eo q̊ abũdauit
misit in gazophilaciũ Hec aũt oĩa q̃
habuit totũ victũ suũ misit in ga
zophilacium. Honoꝝ nroꝝ nõ indi
get dñs. nec vicit i multitudie 3 in
paucis. Cũ a p̃ncipib9 sacerdotũ et
a ꝑplõ iudeoꝝ xp̃us q̃reret ad mor
tẽ. ⁊ de remẽdis gladijs agere va
luit duob9 gladijs ꝯtẽtos esse xij.
arma alexãdri ⁊ cesar̃ hodie cele
bri opinione transcendit vnic9 ille

gladius petri quo servi auriculam
amputauit Dicit quidam sapiens
dicit. Bellorum euētus non est in nu
mero vel audacia robustorum sed in e
ius beneplacito. qui pro sue volūta
tis arbitrio vniuersa disponit. Nū
quid filij israhel possederūt in gla
dio suo terram? Quō persequebatur
vnus mille et duo fugabant decē mi
lia? Nōne ideo quia dominus ven
didit eos. et dominus cōclusit eos ?
Ille qui in celis habitat. et humili
a respicit. qui vocat ea que nō sunt
tanq̄ ea q̄ sunt/qui abiecta elegit.
vt fortia confundat. terram illam
quam per predicessores prouinciarum
quandoq; per manū femineam. a
grauissimis exactorum persecutioni
bus liberauit. Unde verisimile nunc
videtur. qui reprobatis magnatibus
terre. quibus dominus titulos huius
peregrinationis obtulerat. viros fa
me humilioris elegit. quibus in cō
tumeliam potētum huius vie trium
phales euentus. totiusq; negocij glo
riam reseruauit. Romanorum impera
tor et rex francorum. qui votum huius
vie quādoq; professi sunt. sed in clā
paucitate et humilitate deuota non
in multitudīe graui et indisciplina
ta processissent\ euacuassent exactio
nis iugum et pacem in terrā perpetuā
confirmassēt. Uerum si principes nri. for
te prudētie altioris vsi cōsilio. viam
hāc tā diu differre decreuerant/qua
re q̄so nō elegerūt viros prudentes
et strēnuos qui preirēt qui victualia con
gregarēt. q̄ temptarēt pericula. q̄ para
rent trāsitus. qui vires hostium ex
plorarēt. Sane vnusquisq; habun

dat in sensu suo. sed sciāt vniuersi et
singuli q̄ cuius via accepta est a do
mino. et ipē diriget gressus eius Nā
de tali scriptū est. Gressus hoīs a de
o dirigetur. et viā eius volet. Ille āe
qui est via. veritas et vita. liberet
terrā quā elegit in habitationē sibi
quā inhabitādo quasi alterū celū fe
cit. quā suis miraculis illustrauit. su
is initiauit sacramētis. sua istituit
predicatiōe/suo tandē sanguine rubri
cauit. Quā beate resurrectiōis et as
censiōis sue magnificentiā gloriosā
nō solum toti mūdo pretulit. sed per
eam totū sibi mūdum mirabiliter et
misericorditer acq̄siuit Trāseat ihesu
xpē ira in grām. tempestas in aurā.
iudiciū in dispensationē. vexatio in
refrigeriū. percussio in medelam/licet
sis deus vltionū dn̄s. tn̄ hō es/fr̄q;
noster et pater miarum / verba tua
sunt Ego occidā/ et ego viuere faci
am. percuciā et sanabo. Da fr̄ diui
cias illius exuberantissime caritatis in
qua nos redemisti/ vt post terribilia
tue discipline flagella/sub tua mise
ratione respiret populus acq̄sitionis
Moueat te gemitus compeditorum/
ac iuxta verbū moysi / vlascere san
guinem seruorū tuorum/et propicius esto
terre populi tui .:. .:.

Expliciunt epistole Magistri pe
tri blesensis bathoniensis archidy
aconi. :.

16/6/09

Perfect
(blank 1st leaf missing)
B Quaritch
J. Ferguson
22.VI.1909

FEB. 1941

BRUSSELS

BROTHERS OF THE COMMON LIFE

PIERRE DE BLOIS. Epistolae. c. 1480.

Hain 3,240; Campbell 1,403; Polain 3,088.

Printed with gothic types, in folio form, in two columns, 40 lines to a column. It has 208 leaves. The size of a leaf is 287 × 205 mm., and the text in a column measures 202 × 62 mm. Initials painted in red and blue. In nineteenth-century morocco binding, gilt tooled.

THE *Letters* of Pierre de Blois (Petrus Blesensis) are justly regarded as an important source of information for the political, ecclesiastical, social, and cultural life of England in the second half of the twelfth century. The author — once a friend of kings, popes, and cardinals — was one of the most interesting and representative figures of the time. It is surprising that no English translation seems to have been published.

Pierre de Blois already had a wide reputation for ability and learning when in 1175, at the age of forty, he was called to England. Having received his early education at Tours and Paris, he went to Bologna to study law; returning to Paris, he studied and later taught theology. In 1167 he, with other Frenchmen, accompanied Etienne du Perche to Sicily. The king, William II, was still a minor, and Etienne, who was related to him, became chancellor of the country and archbishop of Palermo. Pierre de Blois now had a brilliant opportunity: he was made tutor to the young king and keeper of the royal seal. Next to the queen-mother and the chancellor, as he wrote later, he was the most powerful man in the kingdom. His luck, however, did not last. He disliked the Sicilians, and they obviously reciprocated his sentiments. According to one of his letters, the archbishopric of Naples was offered to him, just to get him out of Palermo. "Content with honest mediocrity," he refused the high dignity, yet after Etienne was driven away by revolt he too had to flee the country. Thus within a year or two he was back in Paris, resuming his teaching. The Archbishop of Sens and the Bishop of Périgord invited him to their courts, but there were various intrigues, and Pierre took instead the position of secretary to the Archbishop of Rouen. Meanwhile he gained the acquaintance of the King of England, Henry II, who entrusted him with a certain mission to Paris. Pierre was interested indeed in things English, and when Reginald Fitzjocelin, Bishop of Bath whom he had met years before in Paris, offered him an archdeaconry, he accepted at once. This was the beginning of his long and varied career in England, where he died a quarter of a century later — an old man broken by misfortune and poverty.

The new archdeacon of Bath was also secretary to Henry II and chancellor of Richard, Archbishop of Canterbury, the successor of Thomas a Becket. Obliged to be away from his office most of the time, he appointed a vicar to discharge his duties at Bath, an arrangement which finally led to an open quarrel with his benefactor. But Pierre was now involved in more important affairs. The archbishop sent him to Rome about a dispute with the abbey of St. Augustine at Canterbury, and also used him in various domestic matters. Upon Richard's death he continued in the service of Archbishop Baldwin; but his chief patron was the king, whose death in 1189 spelled disaster for him. Deprived of his archdeaconry, he followed the queen, Eleanor of Aquitaine, to Normandy, acting as her secretary. With Eleanor he returned to England, but in the turmoil of the reign of Richard I he found all his former influence gone. Suddenly he felt that he was a stranger in a strange land. The Bishop of London was sorry for him and appointed him his archdeacon, but the revenue of the post, as he bitterly complained, was not sufficient even for a month. His letters to Pope Innocent III, begging for help, reveal the full depth of his misery. Still haughty in his memories of the past, he was conscious of dismal failure. "Have pity upon me, have pity on me, O ye my friends," he exclaimed, quoting Job, in one of his letters, "for the hand of God hath touched me."

There is something very pathetic about Pierre de Blois. Historians, puzzled by his inability to advance beyond the modest position of an archdeacon, blame it on his character. He has been called "time-serving and self-seeking," which he undoubtedly was; but such a theory would imply that all his successful contemporaries were paragons of virtue. It is also true that he possessed, to an eminent degree, the art of making enemies. Nevertheless, his fiasco must have been due to more general causes. The England of Henry II, as William Stubbs pointed out, had little love for foreigners; only two or three Frenchmen, all closely related to the royal house, were made bishops.

No wonder that the *Epistolae*, the result of such manifold employments and experiences, reflect the age like a mirror. And Pierre de Blois, with his versatility of mind and keenness of interest, was a born letter-writer. Some of the letters he wrote in his own name, the others as secretary for his superiors. History and autobiography are thus intermingled in the collection. Pierre himself published the book, at the king's request, apparently in 1188. In the first letter, which serves as an epistle dedicatory, he asks the king's forgiveness for the "native rudeness" of his style, as he never intended to make his letters public. Yet he had a high opinion of his facility with the pen. On one occasion he boasts of his ability to dictate three letters at the same time, while writing a fourth himself. Undoubtedly he took great pains with his Latin. Most of the letters are studded with quotations from the classics as well as from the Scriptures and the Fathers; but he defended himself against the charge of ostentation by saying that he perched "like a dwarf on the shoulder of giants." Explaining to a friend his ideas of a liberal education — the letter dates from his teaching years in Paris — he severely censured the schools for harassing their students with abstruse questions without providing them with elementary instruction. In his own youth, he wrote, he had to learn the letters of Hildebert by heart, and had to read often Trogus Pompeius, Josephus, Suetonius, Tacitus, Livy, and other historians, whose works are "examples of fine style as well as of good morals." He thought that modern education was sadly deficient.

Although Pierre edited the collection, the arrangement is without any chronological order. The effect is confusing. In Letter 160, for instance, he commiserates himself to the Bishop of Paris for the twenty-six years spent in a country whose language he did not know, asking the prelate to make it possible for him at least to be buried in his own country. ("Cui non licet in patria vivere, saltem liceat sepeliri.") Then, turning the leaf, one finds his letter congratulating Fitzjocelin upon his election to the bishopric of Bath!

The early manuscripts, scores of which exist, include over 180 letters, to which some twenty more have been added. The group, however, represents merely a small selection of the innumerable letters which Pierre de Blois must have composed. The present volume, which was the only edition printed in the fifteenth century, contains 207 pieces; but several of these are tracts, such as *De Poenitentia* and *De Confessione Sacramentali*.

Bought in December 1940, from the Benton Fund.

